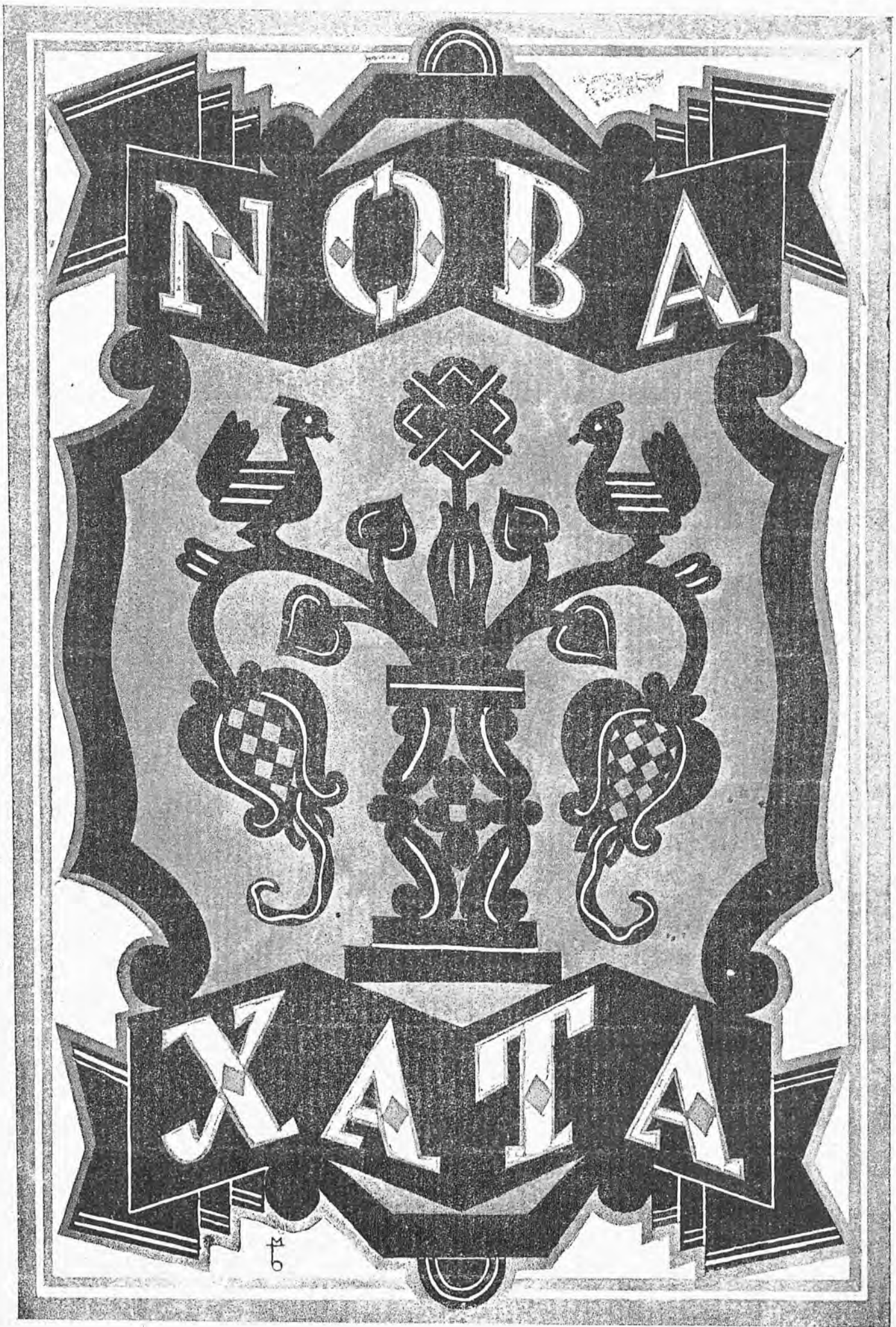

0432.265

PIR II.

1. 4.

МОНОГРАМИ

ДО ГАПТОВАННЯ

425 РИСУНКІВ РІЗНОЇ ВЕЛИЧИНИ Й ФОРМИ. 425

Ціна брошурованого зошита зол. 2:50

„оправленого „ „ 3:50

Належитість за посилку . . „ 0:50

Замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

НАРОДНА ПОРТОВЛЯ

У ЛЬВОВІ

і в 19 СВОЇХ СКЛЕПАХ ПО КРАЮ

ПОРУЧАЄ НА СВЯТА

ЗНАМЕНІТІ

ВИНА

ЗНАМЕНІТІ

І ПРОЧІ СВЯТОЧНІ АРТИКУЛИ.

Накладом Української Книгарні й Антикварні
ВИЙШЛИ З ДРУКУ

УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ

20 аркушів з многими 2-, 3-, 4- і 5-красковими
взорами до вишивання на гарнім папері. — Старанне
виконання, в твердій оправі з винеткою артиста
П. Ковжуна можуть мати не тільки практичне
призначення, але також бути окрасою кімнати.

Ціна 25 зл.

Замовляти в Адміністрації „НОВА ХАТА“ Руська 18.

„ПАНІ“

Ново отворений магазин дамської конфекції

при вул. Ягайлонській 15. тел. 885.

поручає у великому виборі оригінальні загра-
ничні моделі плащів, костюмів, суконь, све-
терів і т. п. по уміркованих цінах.

Робітня жіночих і діточих суконь

С. Монцібовичевої

приймає

до науки шиття і крою

Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок
і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2⁰⁰ зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

Уділ 10.— зол.

(ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

ВПИСОВЕ 1.— зол.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, СІЧЕНЬ 1926.

Ч. 1.

О. ВЕРГАНОВСЬКА.

СМУТОК СПИТЬ...

Послухайте! Я розкажу вам щось цікавого!
Тут, коло ялинки посідаймо:

Радість і Смуток
взяли білу та чорну хмару за човен, комету —
звізду в весло повернули, та воздушним океаном
на землю приплили. А був тоді Січень на землі.
Пішли білим полем, — пішли попри вікна людських
хат. Двоє стукали, обоїх пускали.

— „А хіба-ж Радість і Смуток разом ходять?“

Та — ніби
не разом, — а так таки, в парі. Добрі приятелі.
Біла сестричка та чорний братчик. Як стомиться
сестричка, тоді братчик працює, — а як стомлений
братчик, сестричка біжить на поміч. І так все Ра-
дість зі смутком міняється, як день з нічкою, як
зірка з хмаркою... Так от —

і зайшли вони до одної
хатки. В печі вогонь горить, та тепленько, любо.
І станув собі смуток біля дверей, а Радість ясным
полум'ям огню грається...

„Ой ти Смутку кучерявий! Темні кучері та дов-
гі!“ — заговорила Півтінь. (В хаті світла не було,
та й люди кудись повиходили).

„Радість! Радість з нами!“ — сміялося полум'я.

„Радість — любе дівчатко!“ — поважно шипіла піч.

„Смуток з нами заплаче! — сумували вікна в ле-
дяні сльози богаті, — закучерявляться квітки, як
його чорні...“

В тім...

Зашелестіли легесенькі крильця...

„Тихо!“ — поставила на уста палець Радість.

„Тихо...“ — поглянув оксамітом Смуток —

Вітки ялинки спускалися стелею до дому, — анге-
лики сміючися в хату злетіли...

„А — а!“ — сказала Радість, ангеликам золотий
кучерик дала: ялинку прибрати. Тихо станув Сму-
ток, в куточок сховався: як все, щось довгого —
такого у думках снує...

„Ви у двійку тут?“ — питає ангелик наших гостей.

„Я без братчика нікуди не ходжу“ — відповідає
скоро Радість.

„Сестрички жаль, — ніяк не кину...“ каже ніжно
Смуток.

„Вийди, — вийди Смутку, — просять ангели, —
там на роздорожжя. Снігом біла постіль для тебе
постелена“.

„Чому маю йти?“ — дивиться довго Смуток...

„Ні! Він лишиться зі мною!“ — протестує Радість.

„Знаєш, — говорять, голублять ангели, Смуткови
кучері білими руками глядять, — за хвилину зійде

перша зірка. Люди столи накриють, сіном прибе-
руть. Ми ялинку засвіtimo, діти вб'ють, — засмі-
ються... В таку пору в хаті тільки одна Радість.
Ні тіни Смутку. Вийди, вийди Смутку. Тільки на
сей вечір!...“

„Я піду — добре“.

„Я поведу тебе...“ Радість ще вагається, та брат-
чика за руку бере; ангели їй напиться дають:

„Проведи братчика тамтуди... У мягоньку постіль
пригорни, дай вина напиться: як напиться — засне.
Будуть гарні сні кучерявитися... Скажи на пра-
щання: зараз поверну, та вертай до нас. Мусиш
з нами ялинку світити!“

„Добре“ — згодилася Радість ясным блеском зао-
хочена, ніжним голосом зеднана.

І пішли вони у двійку білим, сніжним полем. Іде
сестричка братчика до сну положити. Ідуть вони...
В половині дороги якісь люди:

„Слухай, біла, гарна! Чували ми, що чорнявого-
милого на сон ведеш. Дай нам своє вино-сон! Возь-
ми отсе: від нашого напиться краді сні присніється.
Віддай нам своє маловартне, — возьми наше, до-
роге!“ —

Пристанула Радість, мови цієї слухає.

Смуток на вії сніжинки збирає, срібними сльозами
до долу спадають...

„Чи взяти від них? Чи проміняти?“ — думає сестра.

„Возьми! Возьми!“ — настають люди.

„Ні! Це — смерть! Люди Смуток убити хочуть!
Убий — убий! — говорять обманці!“ — забилось
серденько сестри.

„Погані! Нерозумні! — крикнула, перли порозси-
пала. — Братчика убити хочете? Нерозумні! За ним
і я мусілаби вмерти! Йдіть геть зі своїм вином-сном,
сном-убійством! Геть!“

Мусіли вернути. Люди засоромлені.

А Радість і Смуток — ось вже й дійшли.

Радість братчика до сну веде, вино-сон пити дає...

Спи Смутку, спи...

„Я лечу різдвяні свічки світити!“

Поцілувала: На смереках в лісі повис лід. В арфі
струна прорвалася... диким зойком сконала... (Ви
знаєте: як Радість зі Смутком цілується — уста
сміються, очі плачуть — душа кричить).

Святий вечір...

Смуток, темний Смуток спить там, на
роздорожі. В хату вступу не має. По хатах Радість
з ангелами ходить, ялинкою діти бавить, колядою
всіх радує, щастя вносить...

Смукот спить...

Святий вечір...

В хаті Смукту не має... Бездомний лиш хай тихо по сніжних дорогах ступає: легко на сплячого наткнеться — розбудить. Не покине його тоді довгий, болісний... Блукати буде разом з вами, бездомними. У ясні вікна з тугою за Радістю глядіти буде, за теплом ви, що з морозом бетеса...

Святий вечір...

Радість по домах гуляє...

Смукот спить — там — на роздоріжжі.

Не збудить його!

Тихо ступайте!

Смукот спить...

Тихо! Тихесенько...

Цить!

Українське жіноцтво в громадянській праці.

По загальних Зборах „Союзу Українок“ у Львові.

В неділю дня 6-го грудня ц. р. відбулися звичайні Загальні Збори „Союзу Українок“ у Львові. „Союз Українок“ являється Центральною Організацією, як для своїх філій в краю так і для інших жіночих організацій, які мають подібні як „Союз Українок“ цілі.

Зі звіту Головного Відділу довідуємося, що „Союз Українок“ через свою організаційну секцію поширив свою організаційну сітку майже на всі міста й містечка Східної Галичини, закладаючи нові та відновлюючи старі філії й товариства в містах йта кружки по селах. В минулому році основано 16 нових філій, 4 кружки й відновлено два давніше основані товариства. Таким чином об'єднує тепер „Союз Українок“ 52-ох корпоративних членів.

Звичайні Загальні Збори „Союзу Українок“ полагоджують в першу чергу всі формальні адміністративні та організаційні справи, які передбачує статут Товариства, полишаючи обмірковування та вирішення всіх сутевих справ Товариства, плану та методів праці окремим зїздам голов всіх об'єднаних організацій, які то зїзди відбуваються правильно з початком кожного року. Ті зїзди мають тим більше значення, що теперішній статут Товариства певновні вирішує всі справи взаїмовідносин між Централю, а її філіями та членами — товариствами. Тому треба надіятися, що вже в найближньому часі переведе „Союз Українок“ таку зміну свого статуту, як того вимагає життя та нові умови розвою товариства.

Організаційний апарат „Союзу Українок“ добре налашований, а дотеперішня праця підготувала вже ґрунт для переведення властивих цілей організації.

Найкращим засобом для поширення феміністичних ідей серед загалу українського жіноцтва є безсумніву преса: Тому недивно, що Загальні Збори присвятили багато уваги спробі видавання популярного жіночого часопису „Жіноча Доля“, який видає жіночий кружок в Коломиї. Редакторка цього часопису п. Олена Кисілевська прибула на Загальні Збори, щоб довідатися, яке зацікавлення серед українського жіноцтва викликало це нове видавництво й предложила план праці та представила спосіб фінансового уґрунтування жіночими організаціями цього першого популярного жіночого часопису. Хоч як важкі тепер у нас видавничі умовини, то всежтаки, коли кожна філія „Союзу Українок“ і кожне жіноче товариство візьме на себе обов'язок розпродати що місяця 20-40 чисел „Жіночої Доля“ в своєму повіті й заплатити до адміністрації належну за ці числа передплату 1-2 доларів, існування такого часопису з фінансового боку запевнене. Існування такого часопису необхідне, якщо „Союз Українок“ хоче поширити свою працю також і на українське жіноцтво на селі. Лише при допомозі добре видаваного популярного часопису можна буде поширити феміністичні ідеї серед загалу українського жіноцтва.

Українській дитині.

Такий клич взяла собі за ціль львівська філія „Українського Краєвого Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю“ — яку засновано в березні 1918 р.

Товариство веде тиху, муравлину працю серед найбіднішої дітвори даючи їй моральну та матеріальну допомогу.

Для кращого поділу праці зорганізовано пять секцій, а саме:

- 1) Порадню Матерей.
- 2) Сирітські опікунки.
- 3) Секцію Опіки над доростаючою молодіжю.
- 4) Секцію бібліотечну.
- 5) Секцію видавничу.

Порадня матерей уділяє матерям і немовлятам бідного населення, безплатної лікарської допомоги та в міру засобів і матеріальної підмоги. З повним пожертвоуванням працюють в Порадні лікарі: Др. Олександр Барвінський і Др. Володимир Щуровський для хворіб діточих, Др. Тит Бурачинський веде відділ хірургічно-ортопедичний, лічить хвороби носа, горла й уший, Олександр Подолінський веде порадню для вагітних жінок, Др. Євген Олексій і Др. Осип Савицький (передше також Др. Дарія Лежогубська) кермують навітлюванням кремінною лямпою, яку Товариство закупило завдяки жертвенности громадянства. До помочи лікарям заведено сталі дижури пань, які ведуть евіденцію хворих дітей, важуть їх — видають по наказам лікарів безплатно ліки то що. До сеї пори користало з допомоги в Порадні около 2000 дітей — а з навітлювань кремінною лямпою около 600 осіб.

Завданням Секції Сирітських опікунок є вишукувати бідні, занедбані українські діти, опікуватися ними дбати щоб вони користали з Порадні Матерей, щоб ходили до захоронок і українських шкіл. Секція несе також матеріальну допомогу бідним дітям в одежі й шкільних книжках. Уряджує часто теж діточі театральні вистави.

Секція опіки над доростаючою молодіжю заїмається молодіжю в позашкільнім віці, підшуковуючи їй відповідні заняття в торговельних і промислових підприємствах.

Секція бібліотечна удержує бібліотеку для дітей. Від основання бібліотеки до 1925 р. користало з неї 828 дітей.

Секція видавнича видає популярні книжки з області гігієни. До тепер вийшли:

Др. О. Барвінського: Порадник для матерей.

Др. О. Барвінського: Туберкулоз.

Др. Долинського: Жінка як мати.

Ю. Шкрумеляка: Малий лікар.

Ю. Шкрумеляка: Українській дитині.

Ю. Шкрумеляка: Юрза Мурза.

Розуміючи вагу так хосенної інституції, якою є „Товариство Охорони Дітей“ — сподіємося що не не буде ні одної Українки ні Українця, якіб не стали його членами. Адреса домівки Товариства Охорони Дітей, Львів, вул. Бляхарська ч. 11/І. Ст. Б.

Сен. Левчанівська й міжнародні зв'язки.

Сенаторка **Олена Левчанівська** (з дому Гродзінська) вродилася в 1881 році на Володимирщині (Волинь). Гімназійний курс проходила дома. Іспити з гімназії склала в Петербурзі; відтак студіювала 1 рік історію і філософію на університеті у Відні, а потім в Петербурзі й Москві на Висщих Жіночих Курсах. В 1908, 1909, 1910 роках була членом Української Громади в Петербурзі. По повероті до дому на село, учила до війни у себе 56 селянських дітей, тому, що в селі не було школи. По війні в 1918 р. працювала в Житомирі в Просвіті; заклала разом з теперішнім послом Підгірським і іншими, Український Клуб в Житомирі. В тому часі була головою самаританської секції при Просвіті в Ковлі й представницею Українського Червоного Хреста на Ковельський повіт, а також головою благодійної секції Луцької Просвіти. В 1922 р. вибрано її в Сенат. В 1923 р. в серпні місяці була присутня, як член, на літній школі Міжнародної Жіночої Ліги Миру й Свободи в Подебрадах (в Чехії), де виголосила на меншостевій комісії великий реферат про сучасне положення Українців в Польщі; в цій рефераті опророчила твердження присутніх на тій же комісії польських представниць і викликала велике зацікавлення нашою справою. В вересні 1925 р. була з рамени Української секції Ліги Миру й Свободи на Міжнародному Мировому Конгресі в Парижі, де також виступила з докладом в українській справі; реферат викликав велике враження, так що польський посол Липацевич примушений був виправдувати Польщу, не маючи змоги заперечити наведеним сенаторкою Левчанівською фактам. В жовтні 1925 р. делегувала Левчанівську Українська Парламентар. Репрезентація разом з сенатором Черкавським і послом Васильчуком і білоруським послом Юремичем на Конгрес поневоєних народів в Женеві, де від імени української й білоруської делегацій склала декларацію, що ці делегації не можуть прийняти участі в працях Конгресу, тому, що програма праць Конгресу вузька; вона не допускає дискусії над положенням окремих національних груп в окремих державах і не ставить на порядок нарад дискусії про право кожного народу на самоозначення.

*Олена Левчанівська
Сенатор
жовтень 1925 р.
від В. Б.*

Дня 7-го грудня 1925, мало львівське громадянство нагоду почути звіт сен. Левчанівської з останніх двох конгресів на зборах, які скликала до салі Товариства Лисенка українська секція Ліги Миру й Свободи.

На тих зборах виголосила теж П. Блянка Баранова реферат про Міжнародну Лігу Миру й Свободи. Ліга М. і Св. це одинока міжнародна жіноча політична організація, але не партійна, ані не класова. Ціль її це праця над досягненням трівого миру, опертого на взаємному порозумінні поодиноких держав і народів, яким всім повинно бути признане повне право на самоозначення. Свою діяльність розвиває Ліга у всіх частях світу. Ділиться вона на поодинокі національні секції, яких тепер має 29. Вже на віденському конгресі Ліги в 1921 році обмірковувано цілий ряд політичних справ, та між іншими прийнято резолюцію до Союзу Народів в справі

усунення чужих окупаций з різних територій між іншими й з українських. В останніх роках Ліга проводить свою працю паралельно зі „Союзом Народів“ і висилає там своїх відпоручників. Постійний осідок Ліги в Женеві, там теж знаходиться центральне бюро „Maison international“. Кожна сучасна політична подія буває предметом нарад Ліги. При Лізі основано окрему комісію для справ національних меншостей.

На останніх загальних зборах Ліги, які відбулися в Інсбруці літом ц. р. делегаткою української секції була п. Залізняка яка реферувала там справу положення Українців під Польщею.

Для пропаганди своїх ідей видає Ліга власний орган „Pax International“. Сім національних секцій видає власні часописи.

Конгреси Ліги Миру й Свободи відбуваються кожного року в иншому краю, щоб таким робом не лише зближити жінок різних народів, дати їм можливість взаємно себе пі-

знавати, але також скріпляти почуття міжнародної толеранції.

Для тої самої цілі уряджує теж Ліга Миру й Свободи кожного року для своїх членів так звані „Літні Школи“. Звичайно відбуваються ці школи в найкрасших місцевостях різних країв. Найблизший конгрес Ліги відбудеться в Ірландії 1926 року.

Жіноче віче в Стрию.

Дня 19. листопада 1925. відбулося з рамени Товариства Українських Жінок в Стрию жіноче віче. Потреба такого віча відчувалася давно, головню в цілі навязання тіснішого контакту з селом, та освідомлення сільського жіноцтва відносно признаних жіноці прав. На вічу зібралося поважне число жінок з доколичних сіл (заступлених було понад 10

громад) і з міста. Віче отворила п. Весоловська як голова Товариства, до проводу віча покликано пп. Ракову, Логінську зі Шумлян й Дармохвал з Лисятич, секретарювали пп. Мудрикова й Памійова.

Виголошено такі реферати: п. Марійка Донцова делегатка від Союзу Українок у Львові: „Суспільне й правне становище сучасної жінки“. Прелегентка представила, правне становище жінки, наперед загально в цілому світі, відтак в Польщі, причім зга-

дала про закони польської держави, пояснила основні виборче право, та вказала, як покористуватися призначеними правами; рівнож згадала про правне й суспільне становище жінок на Радянській Україні. Врешті вказала на громадянські обов'язки, яких вимагається від жінок, добрих громадян.

Другий реферат „Участь жіноцтва в економічному змаганні нашого народу“ виголосила п. Марія Лучаківська-Стельмахова. Вона представила працю жінок, в домашньому господарстві на селі, вказала їм хиб; вказала на раціональну господарку в ділянці молочарства, годівлі дробу, садівництва, огородинства та як дійти до кращих економічних здобутків.

Третій реферат „Організація й завдання сучасної жінки“ виголосила п. Ніна Селезінкова. Представила конечність організації всього українського жіноцтва, конечність участі жіноцтва у всіх наших установах і товариствах, накреслила зразковий образ жінки-громадянки, її матери-українки, та перейшла до виховання дітей, головні в дошкільній віці.

Віче закінчено ухваленням ряду резолюцій.

М. М.

Що таке модерна жінка?

Чаруюча головка — скаже фриз'єр.

*

Образ страшного зісуптля — скаже тітка Фрузя.

*

Комплексе сексуальних проблемів — скаже психоаналітик.

*

Товариш і задушевний друг — скаже юнак.

*

Зовсім кепська господиня — скаже реакціонер.

*

Дорога! — скаже кавалір.

*

Найкрасший покупець — скаже торговець папчоками.

*

Нещастя могого сина — скаже свекруха.

*

Осередок санаторії — скаже лікар.

*

Та сама, що й перед віками — скаже мудрець.

Ф. Р. ШАТОБРИАН.

ОСТАННІЙ З РОДУ АБЕНЦЕРАГІВ

(Докінчення)

Блянка увійшла до церкви, полишаючи Абен-Гамета прибитого її послідними словами.

Абенцераг став побіджений. Страх, побачити Блянку вмираючою, поборов всі інші почування в серці Абен-Гамета. Можливе — думалось йому, — що християнський Бог правдивий; цей Бог, є Богом благородних сердець, таких як Блянка, Лютрек і дон Карльос...

Опанований цією думкою, Абен-Гамет з нетерплячкою очікував другого дня, щоб відкрити Блянці свої постанови й змінити життя повне смутку й сліз, на життя радощів і щастя.

Він не міг іти до палати князя Санта-фе, бо дізнався, що Блянка поїхала з братом до Жене-ралуфу, де Лютрек давав банкет. Абен-Гамет мучений новими підозріннями, поїхав за слідами Блянки. Лютрек спаленів як побачив Абенцерага; дон Карльос, прийняв Мавра з холодною чемністю, крізь яку пробивалося поважання.

Лютрек казав подати найкращі овочі Еспанії й Африки, в одній із залей Жене-ралуфу, названій „Залею Лицарів“. Довкруги залі були розвішені портрети принців і лицарів. Меч посліднього короля Гренади був прив'язаний над цими портретами. Абен-Гамет замкнув весь біль у собі й поглядаючи на картини подумав: — ми не вміємо низько падати. — Благородний Лютрек, побачив, що очі Абен-Гамета звертаються проти його волі на меч Боабділя й сказав: Мавританський лицарю, як що яб був передбачив, що буду мати честь гостити тебе, я не приймавби тебе тут. Що днини можна втратити меч, а я бачив пайхоробрішого з королів, який віддав сам свій меч, своєму ворогові.

— Ох, — з розпучкою крикнув Мавр, закриваючи

обличча рукавом, — можна стратити його як Франц I, але не так як Боабділь....

Надійшла ніч. Принесли смолоскипи, почалася розмова про інші справи. Дон Карльос прохали розказати про відкриття Мексику. Він оповідав з природною у Еспанців фантазію, про чуда кастильської відваги, нещастя Монтезіма,

Ці оповідання очарували Абен-Гамета, якого пристрасть до дивних пригод і оповідань, зраджувала арабську кров. Він з черги малював картину отоманської держави, новооснованої на звалищах Константинополя, виявляючи жаль за першою державою Магомета. Щасливі часи, повні блиску, краси й сили!

Потім Лютрек описував елегантний двір Франца I, віднову мистецтва на руїнах варваризму, прикраси галійських дам, які підносять багатство своїх строїв, атецькою елегантністю. Опісля Лютрек при гітарі заспівав романси, в яких оспівував красу рідного краю. З його співу пробивалася туга за лагідною Францією. Цю тугу гарного невільника живо відчув Абен-Гамет, якого теж боліла втрата батьківщини.

Від Лютрека взяв гітару брат Бланки й заспівав пісню про подвиги Сіда, свого славного предка; як цей готовий до бою прийшов працятися з Шіменою, що заохочувала його до боротьби з Маврами й бажала йому побіди. Цю пісню закінчив такими стрічками:

В долині нашої Андалузії

Старі християне оповідатимуть про мою відвагу
Він цинив, — скажуть вони, — над життя,
Свого Бога, короля, Шімену й честь.

Дон Карльос співав ці слова гордо й звучним голосом. Абен-Гамет, коли почув імя Сіда, зблід

Ф і р м а
РОМАН ЗУБИК — **ЛЬВІВ,** —
вул. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ і ин.
ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ.

ЛЬВІВ
45
РИНОК

МАГАЗИН ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ

ЛЬВІВ
45
РИНОК

ДОБІРНІ
ВОВНИ
НА СУКНІ І КОСТЮМИ

КАМГАРНИ
ШЕВЙОТИ
РИПСИ
БОСТОНИ
ПОПЕЛІНИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

ДОБІРНІ
ПОЛОТНА
НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ

ПЕРКАЛІНИ
БАТИСТИ
ШИФОНИ
ЗЕФІРИ
ДИМИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

РИНОК 45

і сказав — цей лицар, якого християне називають квіткою битви, носить між нами імя жорстокости. Колиб так великодушність дорівнювала його відвазі...

— Його великодушність, відповів жваво дон Карльос, перебуваючи Абен-Гаметові, — перевищала ще його відвагу. Це лиш Маври можуть оклеветувати героїв, яким наша родина завдячує свій початок.

— Що говориш? крикнув Абен-Гамет і зірвався з місця — ти зачисляєш Сіда між своїх предків?

— Його кров пливе в моїх жилах, — відповів дон Карльос, і я пізнаю цю благородну кров по ненависті, якою горить моє серце проти ворогів могого Бога.

— Ах, — сказав Абен-Гамет звертаючи погляд на Блянку, — ви є з родини цих Біварів, які після здачі Гренади напали вогнища нещасних Абенцерагів і завдали їм смерть старому лицареві цюю імені, що хотів боронити могил своїх предків?

— Мавре, — закричав дон Карльос розпалений гнівом, — знай що я не дозволю ставити собі такого питання. Коли у мене спадщина по Абенцерагах, то мої предки дістали її за ціну своєї крові й не віддадуть її хиба за ту саму ціну.

— Ще одно слово, — говорив Абен-Гамет щораз то більше схвилюваний — ми не звертали уваги на вигнання, що Бівари носять титул князів Санта-Фе, ось це спричинило мою помилку.

— Цей титул, — відповів дон Карльос, — надав побідникові Абенцерагів, Фердинанд Католицький. Голова Абен-Гамета повисла на груді, він стояв серед дон Карльоса, Льотрека й здивованої Блянки, а в очах його показалися дві гіркі сльози.

— Простіть, — сказав він, мені не ялося плакати; в майбутньому nebude вже цього, хоч ще багато до плачу мені лишається; вислухайте мене:

Блянко, моя любов до тебе рівняється горячу ревучих вітрів Арабії. Я побіджений, не можу жити більше без тебе. Вчора вид цього лицаря в молитві й твої слова в святині на цвинтарі, зродили в мені

постанову, пізнати твогого Бога і перед ним злучитися з тобою...

Радісний оклик Блянки й здивування дон Карльоса перебили Абен-Гаметові, Льотрек закрив лице. Мавр відгадав його думки й склонюючи голову, прошепотів з гіркою усмішкою:

— Лицарю не трать надії, а ти Блянко плач на віки над останнім Абенцерагом!

Блянка, дон Карльос, Льотрек зі здивування піднесли руки до гори й закричали: „Абенцераг“?!

Стало тихо, надія, ненависть, любов, опанували їхні серця; Блянка впала на коліна:

— Предобрий Боже! сказала, ти похвалюєш мій вибір, мені суджено любити лиш нащадка героїв.

— Сестро! — крикнув гнівно дон Карльос, — подумай, що ти є в присутності Льотрека.

— Дон Карльос, залиши гнів, — сказав Абен-Гамет, це від мене залежить дати вам спокій. Відтак сказав до Блянки:

— Післанице неба, любови й краси, Абен-Гамет буде твоїм невілляником на віки: але дізнайся про всю велич нещастя. Старець забитий твоїм предком, був батьком мого батька; дізнайся ще про тайну, яку я скривав від тебе, а в часті й ти мені казала забувати про неї. Коли я вперше прийшов звидіти свою втрачену батьківщину, мав передовсім намір найти сина Бівара, щоб цей здав рахунок з крові пророїтої його батьками.

— Якаж є тепер твоя постанова? — питалася збентежена Блянка.

— Одинок, яка гідна тебе, відповів Абен-Гамет: звернути тобі присягу, направити своїм відходом й смертю те, що ми винні супроти наших Богів, батьківщини й родини. Як що колись час затемнить в твоєму серці мій образ, цей лицар французький... ти повинна зробити цю посвяту для брата...

Льотрек піднявся нагло й кинувся в рамена Мавра.

(Кінець на 17 сторінці).

Phot. Balázs.

Перші місяці року, це час свят, вечериць, равтів, чайних вечорів, дансінгів та інших товариських сходин. Тому тепер кожна майже жінка цікавиться новостями у вечірних і візитових сукнях.

В цьогорічнім сезоні різко зазначена різниця між візитовою, а вечірною сукнею. Перша скромна, з довгими рукавами, поширена долом фалдами, або кльошами звичайно з малим витяттям коло шиї, а часто й малим ковнірцем. Головною прикметою такої сукні є її крій, який надає жінці рухливу струнку лінію.

За те вечірні сукні шийться з багатого бродату, шовкового оксаміту, або з коронки на підкладі з легкої шовкової матерії. Витяття суконь коло шиї лиш позірно великі — з далека. На ділі, це тілістої краски тюль або Chiffon, який високо закриває шию.

Стефанія К.

Phot. Balázs.

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

К 2890

Сукня зладжена з Стерре-
satin ржавої краски; оригі-
нальний крій дуже улюб-
лений в теперішній моді.
(К 2890).

Візитова сукня (К 2919)
з матеріалу Ранне чорної
краски. Долом широко об-
рамована золотою лямою.

К 2919

К-М 2254

К 2897

Суконка з вовняної зеленої
матерії для дівчаток від
7—13 літ. (К-М 2254).

Елегантна сукня з грана-
тової вовняної матерії, су-
то прибрана вузькою
попелятою тасьмою. Спід-
ничка морщена по боках.
При рукавах оригінальні
маншети. (К 2897).

Сукня в настелево-синього
оксаміту з спідничкою
в кльош. Ковнірець, жабот
і прибрання при рукавах
з легкого білого шовку.
(К 2879).

К 2879

Шляхотні й фарбовані футра як прибрання до плащів.

Чи футро правдиве чи ні, це бай-
дуже. Головне, щоб відповідало
красці матеріялу плаща, до якого
призначене. В цім сезоні фарбується
футро на всякі краски, добираючи
їх до краски плаща. І так маємо
золотисті, червоні, зелені й лілійові
футра, у всіх відтінках. Найкраще
до фарбування надаються шкірки
з кріликів і заяців.

З правдивих—шляхотних футер
носиться таке, яке хто має і яке
підходить до краски матеріялу плаща

М 868

Дзвонівий плащ з ржаво-бронзового вов-
няного Velours, суто прибраний футром
тої самої краски. (М 868).

Плащ з чорного оксаміту, зі вставленими
долом футряними трикутниками. (М 871).

Плащик з вовняної матерії в паски, при-
браний футром, надається для малих
і більших хлопців. (К-К 609).

М 871

К-К 609

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

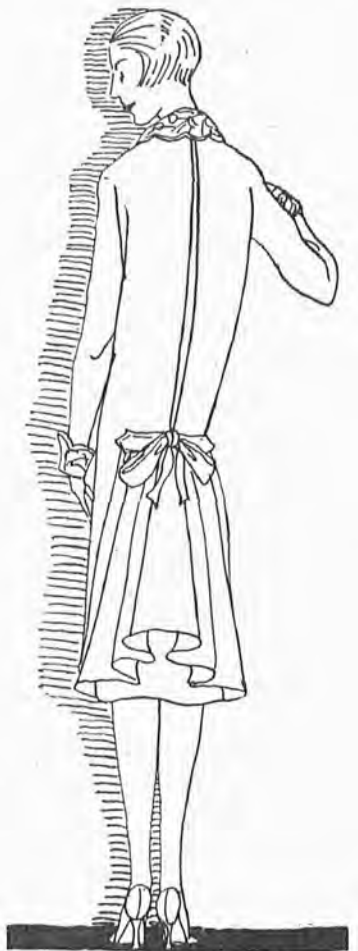
Незвичайно елегантна візитова сукня (K 2916) з чорного оксаміту, з переду гладка, з задку сильно зморщена. Характеристичні широкі рукави. Ковнірець з коронки.

M 869

K 2874

Сукня з темновзеленого шовку, з модним кльшовим прибранням з задку. Ковнірець і маншети з коронки, (K 2871).

K-M 2159

K-K 612

Дуже модний і гарний комплект творить плащ (M 869) з дактилево-бронзового Velours, з вставленими кльшовими фалдами, й сукня (K 2874) з драпового шовку.

Маринарське убрання, з матеріалу в пaskи, з темними маншетами і ковнірцем. Відповідне для хлопця від 7—9 літ. (K-K 612).

Гарненька суконка для смотриків на танці, з рожевої шовкової крепи, з оригінальною тунікою. Спід з рожевого штучного шовку (B-F 1120).

Суконочка з двоякого матеріалу з довгими рукавцями для малих дівчаток від 8—12 літ. (K-M 2159).

Дуже добре надається на гарну суконку для смотрика шовкова, або вовняна матерія одної краски, прибрана яскравим ковнірцем і краваткою. (B-F 1057).

B-F 1120

B-F 1057

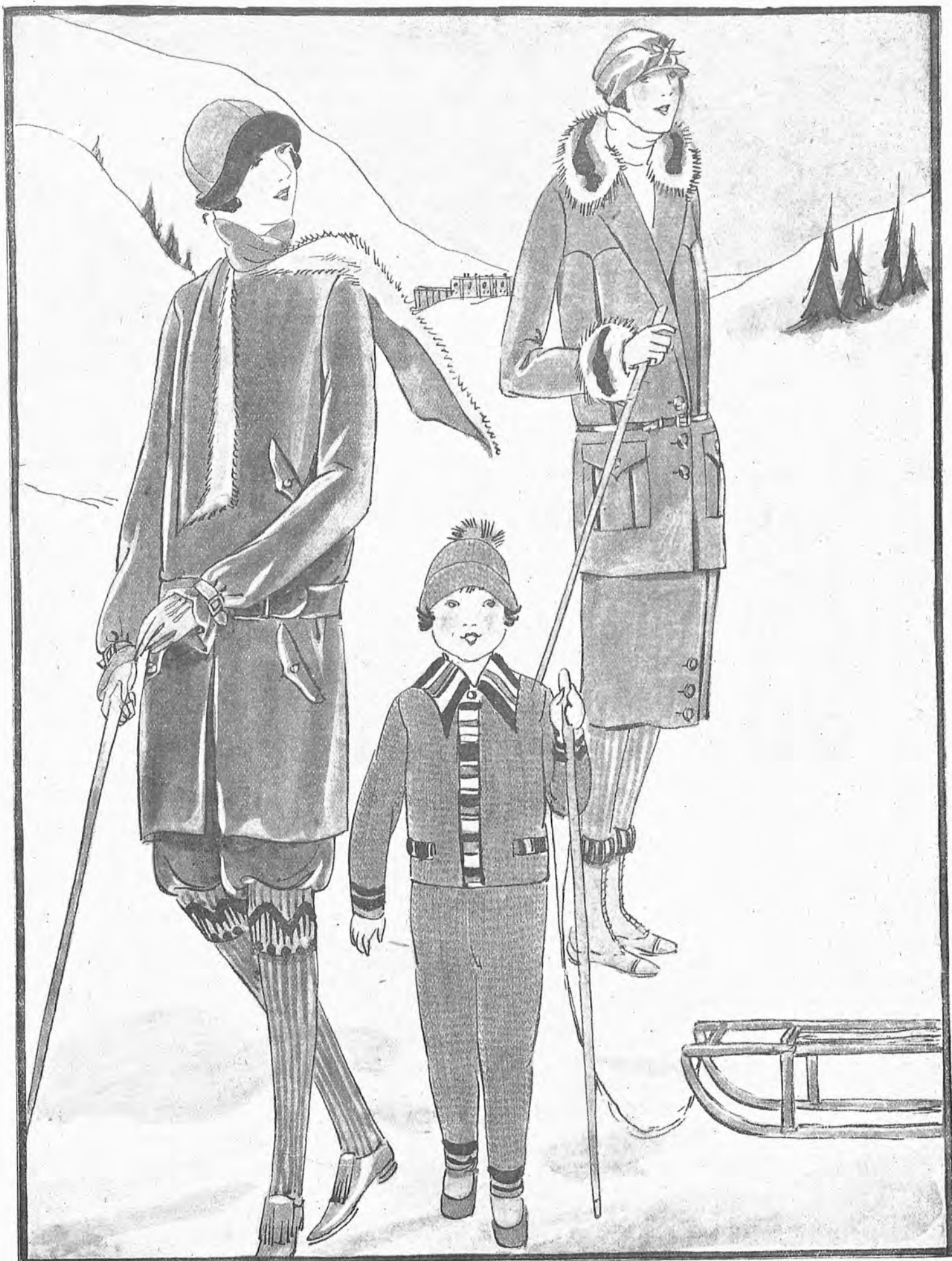

Елегантна вечірна сукня з ясного лискучого шовку. Спідничка по боках і з задку сильно морщена, долом вузько обрамована футром (К 2903)

Гарна суконка на вечірницю, з м'якого шовку, краски парменської фіялки, прибрана долом плоскими цвітами з темно-фіолетного оксаміту. (К 2888).

Елегантно виглядає сукня без рукавів з пастелево-синьої шовкової крепи і срібних коронок. Пасок зі срібною кламрою доповнює цілість. (К 2898).

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

На цей спортивний костюм, який складається з штанів і довгого кашака надається кортовий оксаміт (V 1216).

Волічкове убрання найкраще надається на саночки для хлопчика від 2—6 літ. (K-K 575).

Елегантний спортивний костюм, який складається зі спіднички, куртки й морщених штанів, з імпрегнованої вовняної матерії — піскової краски. (V 1210).

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

Маскарад

Маскарад! Сама вже назва звучить якось дивно і викликає у нашій уяві образ теплий, рухливий, повний радості й безжурності. Скоро заходить ніч у довгі тихі зимові вечери. При її темноті немов яскравіше світяться світла на балетних залах. У їх тишині голосніше лунає ритм балетної музики. Різноманітність красок і костюмів робить враження великого світляного ярмарку.

Чому так дуже тягне маскарад? Чому так дивне враження викликає сама його назва?

Кожний з нас має бажання хоч раз бути інакшим як звичайно, хоче бодай

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

раз у рік скинути свій буденний вигляд і прибрятися в стрій вимріяної княжни з казки. Кожний хоче прикрасити штучну маску, щоб скинути цю, яку носить ціле життя, бо хтож ходить тепер без маски? Під маскою бажає всякий сховати всі свої турботи, всі свої браки й бути раз в рік безжурним, повним діточої веселости.

Маскарад будить у нас бажання пізнати якісь небуденні вражіння, а маска дозволяє заховуватися так як дійсно хочемо, а не так як приписують товариські конвенанси. Можемо свobodно показувати свій гумор і балакати також це, що думаємо, а не тільки це, що випадає. Ніхто не знає хто під маскою скривається і звідкіль він. Раз в рік можна бути веселим, безжурним.

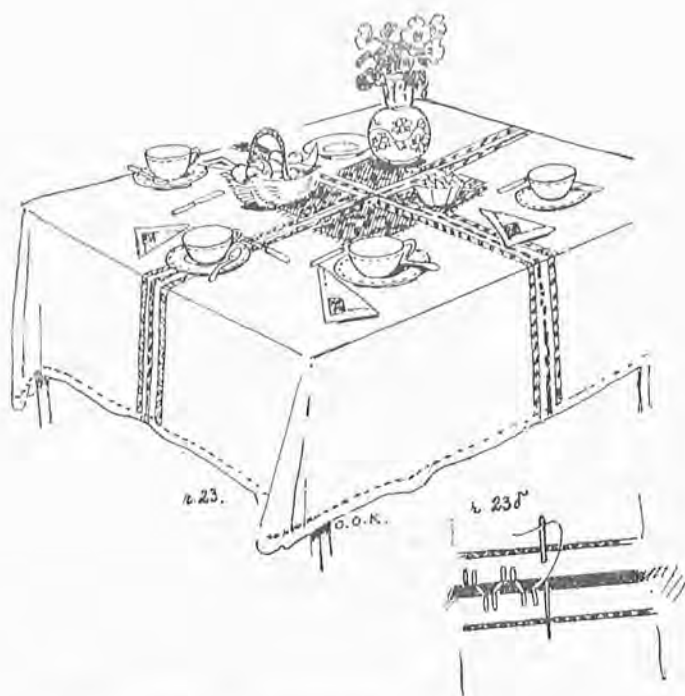
Дивне вражіння викликає в душі слово маскарад, Дивне й небуденне.

С. К.

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

Ручні роботи

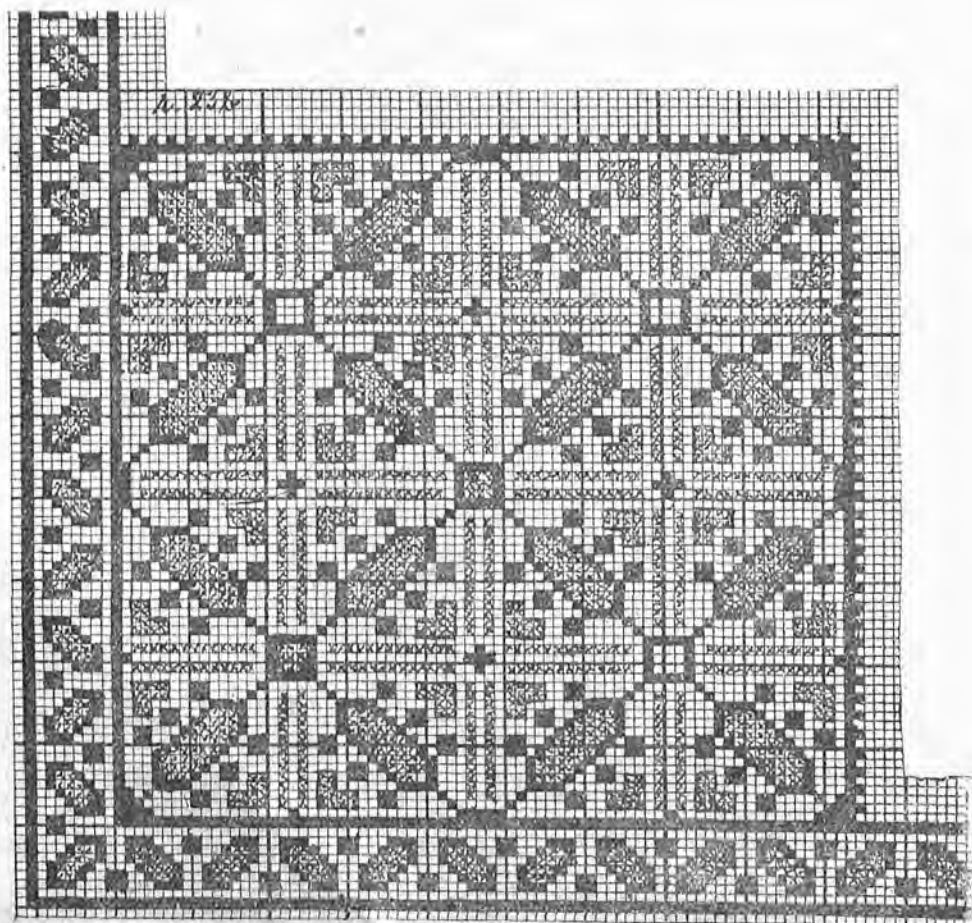
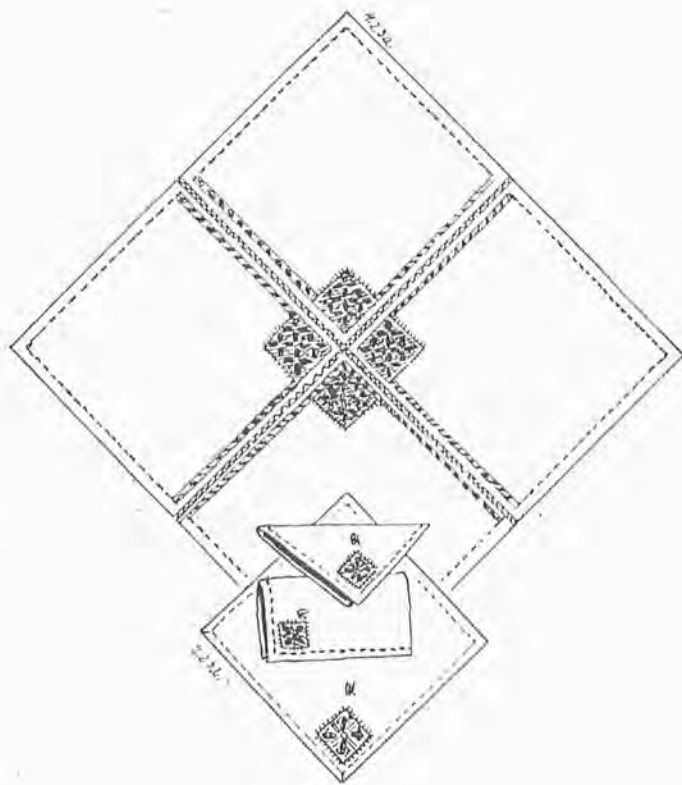
Проектували і рисували Ольга й Олена Кульчицькі.

Серветка до кави з гарного, домашнього, льняного полотна.

Полотно звичайно вузьке, на około 80 см; тоді дуже легко можна з такого полотна зладити серветку, як це видно на рисунку ч. 23а.

Береться чотири квадрати полотна, кожний широкіший на 80 см, довкола закладається обрубець, — з двох сторін ширший, з двох вузший; ті вузше заложені обрубці злучується штучною мережкою (диви ч. 23б), і таким робом дістаємо серветку, величини 160 см. Зовнішній обрубець викінчуємо гарною мережкою.

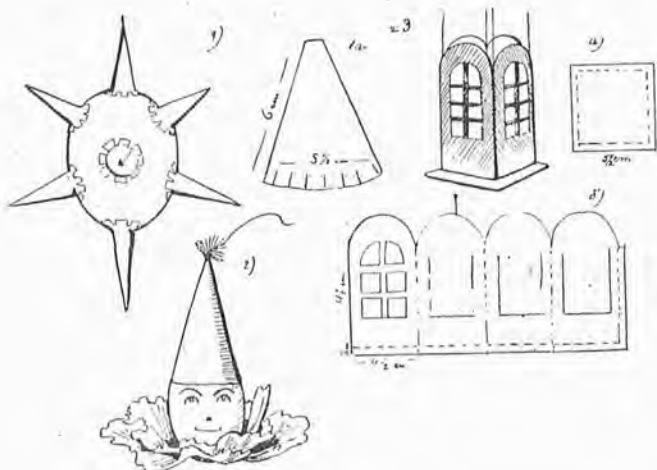
Вишивку уміщуємо на середині серветки, у виді квадрату, який вузьким взірцем добігає до краю серветки. Вишивка ця (диви ч. 23в) виконана заповнючю DMC ч. 12. червоною й чорною, хрестиками, а частиною (червоною) гладдю.

Так уміщена вишивка прикрашає серветку так, що вже не потрібно застелювати ані доп'іжки (Tischlutter), ані milieu.

Малі серветки, (величини 40 см) заложені довкруги мережаним обрубцем, мають в однім кінці четвертинну вишивки, а коло неї монограм. Відповідно до цього чи монограм уміщений скосом, чи рівнобіжно до вишивки, — складаємо відтак серветку (диви взори ч. 23г).

Прикраси на ялинку

В кожній хаті де є діти, мусить бути на Різдво ялинка й вертеп, бо це найбільша для малих дітей втіха. І вже багато днів наперед, як діти придуть до дому, зараз робиться велике приготування до свят; весь час вільний від забав, — саночками на снігу, чи совгами на леді, — переважно в довгі вечори, — всі діти менші й більші приладжують прикраси на ялинку; в нинішні тяжкі часи, де все таке коштовне, а родичам так тяжко роздобути гроші на конечні й потрібні річи, — діти вирішили між собою, що не треба їм дорогих прикрас зі склепу, тільки самі собі їх приладять в дома.

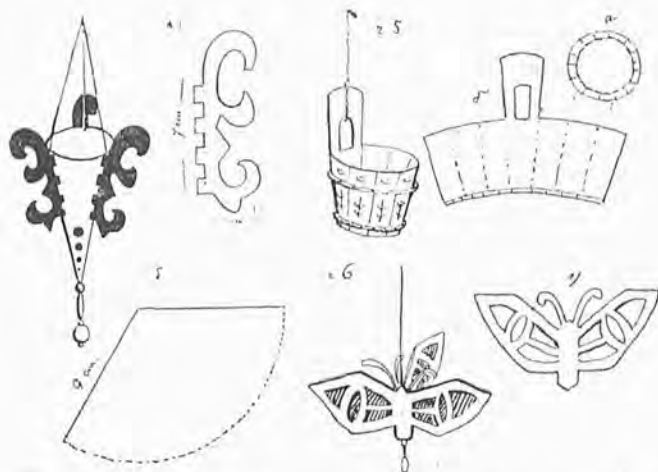

Родичі раді, що діти мають заняття й не нудьгують, — й ось скоро розвивається вартат: вже готовий їжак і гуцульський екопєць, дівчина в народнім убранні й козак, ланцух з тятю соломи перетиканий пацьорками або рожечками з кольорової бібулки, гуцульська дзюбенка з золотими гузичками, топорєць з народними мотивами, глечик і дзбанок, півник й голуби з фантастичними крильцями з правдивих пер, та золоті риби.

Як робити прикраси на ялинку?

Ч. 1. Їжак: Видмухане яйце прикрасити кільцями, які робиться з паперу, — як подана форма ч. 1а. Її скручують, зліплюється, щоб дістала острий вершок, а відтак ніжками (розтягненими берегами) прикріплюється декстриною до яйця. Цілого їжака малюється золотим бронзом. В одно кільце заліплюється нитку, за яку можна буде їжака прив'язати до ялинки.

Ч. 2. Кльови зроблений зі шкаралупки яйця, прибраний кольоровою шапочкою з паперу, з кутасиком на горі (не забудьте вліпити нитку на вушко); криза з бібулки цієї самої краски, що шапочка.

Ч. 3. Ліхтарня: З текстури витяти підставку (як взір ч. 3а), а з тоненького картону стіни з вікнами (як взір ч. 3б). Переривані лінії на рисунку означають, що в тих місцях треба картоник заломити, а не розтинати. Вікна підложити червоною бібулкою, а відтак зліпити підставку з стінами. Маленька свічечка в середині дуже гарно освічує віконця. На всіх углах рівно прикріпити довгі нитки, щоб ліхтарня-зі свічечкою рівно держалася й не спалила стін.

Ч. 4. Торбинка на цукорки: З білого картону звивається лійку (як взір ч. 4б) й прикрашується з трьох сторін декоративними вушками (диви взір 4а), з паперу вищої краски. Їх прикріплюється декстриною, — за лапки, які на переміну випадають по однім і по другім боці. З долини лійка викинчена засиленими кораликами.

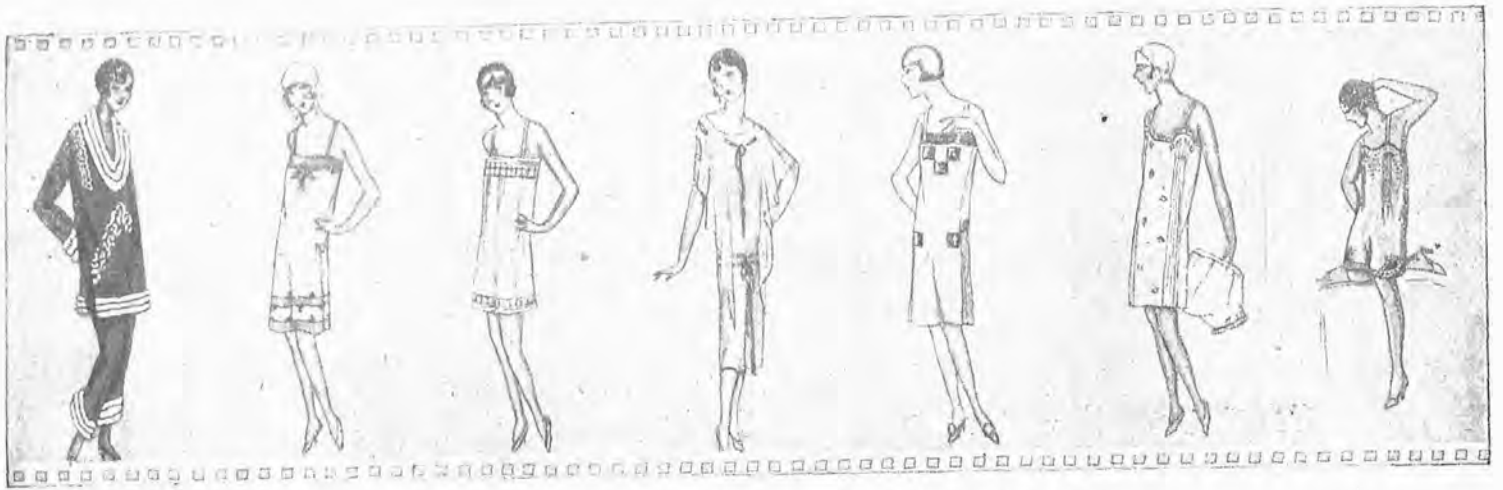

Ч. 5. Гуцульський екопєць викроений з картону, (диви взір 5а, б) вимальований в різні взори, обведений обручками зі шнурочка або волічки.

Ч. 6. Метелик: З білого картону викроїти крильця (диви взір ч. 6а) й підліпити кольоровою бібулкою. Хребет і вушки викинчити пацьорками й золотими нитками.

Ч. 7 і 8. Дівчина в народньому вбранні, з рушником в руках і козак. Форму викроїти (як взір а), й на неї наліплювати убрання з бібулок різної краски: Біла сорочка з мальованою вишивкою, синій жупан, спідничка в цвіті, запаска жовта; так само у козака: сині шаравари, широкий червоний пас, жовті чоботи й шапка в руках, готовий до танцю.

О. О. К.

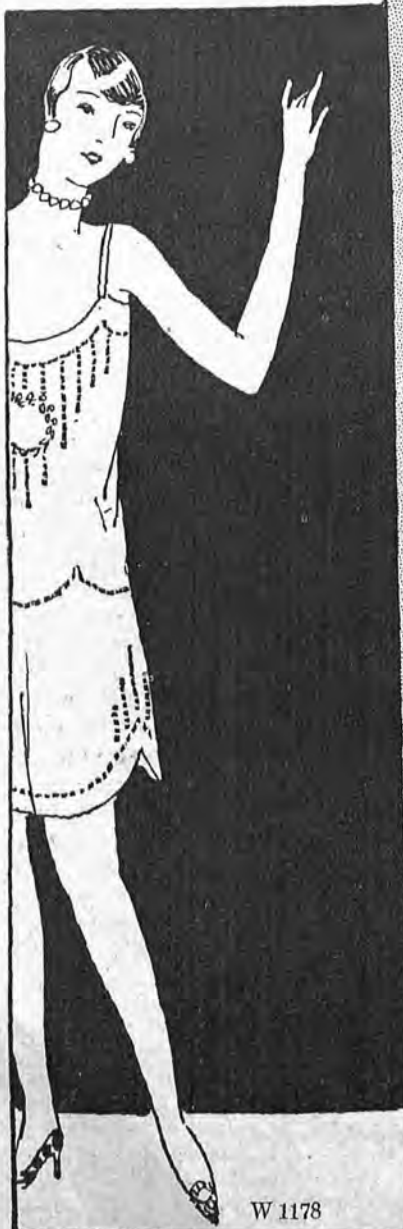
Недискреції з батисту

Комбінація (сорочка-реформи)
з рожевого батисту з мереж-
ками й гантом (W 1178).

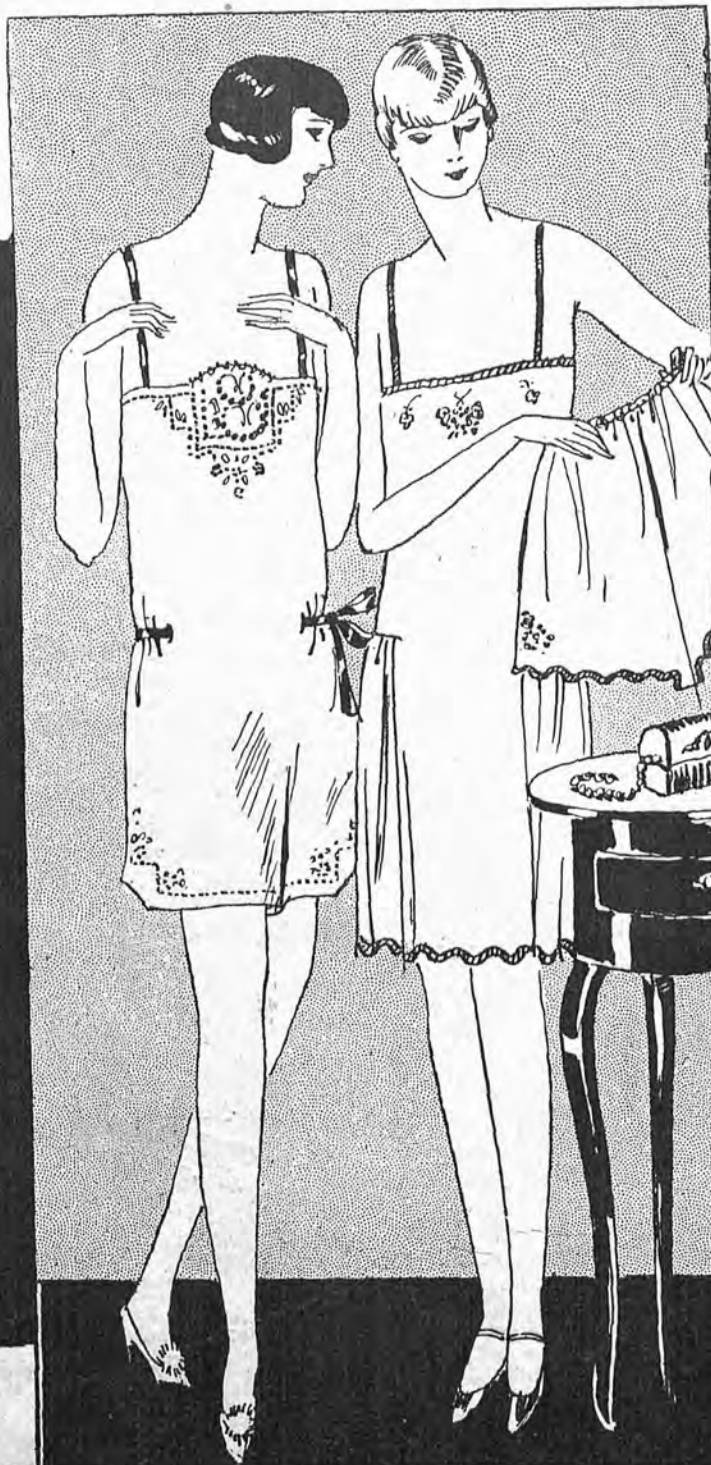
Дуже елегантна комбінація
з батисту краски бозу (W 1200).

Сорочка й реформи з аплі-
кацією з метеликів (W 1184).

Гарно виглядає гарнітур, (со-
рочка й реформи) вишитий
а кольорового батисту (W 1207).

W 1178

W 1184

До всіх моделей з числами можна дістати готові крої й взори до ручних робіт.

(Продовження з 5-ої сторінки)

— Абен-Гамете! сказав він, — не думай що побідиш мене великодушністю: я Француз, Баярд зробив мене лицарем, я пролив кров за мого короля й буду як мій патрон, без страху й казни. Як що ти останеш між нами, я попрошу дон Карльоса руки його сестри для тебе; колиш опустити Гренаду, моя любов ніколи не турбуватиме твої судженої. Не мігби я перенести цього, щоб ти поніс зі собою думку, що Льотрек хоче використати твоє нещастя. І лицар притиснув Абен-Гамета до своїх грудей з жаром і живістю Француза.

— Лицарі, сказав дон Карльос, я й не чекав нічого іншого від вашої світлої раси.

— Абен-Гамете, по чім маємо пізнати що ви є Абенцерагом?

— По моїм захованні!

— Подивляю його, але щоби переконати мене, подайте якийсь знак свого роду, — сказав дон Карльос.

Абен-Гамет витягнув родинний літопис Абенцерагів, який носив на золотім ланцюжку, на грудях.

Бачучи цей знак, дон Карльос подав руку нещасному Абен-Гаметові.

— Пане лицарю, уважаю вас за чоловіка честі й правдивого королівського сина. Хай сповниться ваш намір, який привів вас сюди. Коли я буду побіджений, всі ваші давніші добра, будуть вам звернені. Колиж зрікаєтеся боротьби, прийміть це, що жертвую вам: станьте християнином і дістанете руку моєї сестри, яку Льотрек просив для вас.

Покуса була велика, але не понад сили Абен-Гамета. — Хотяй любов з цілою силою промовляла до його серця, він з жахом думав про сполуку крові побідників з кров'ю побіджених. Йому здавалося, що бачить тінь свого предка, яка з поза могили закидує йому цю святотатську сполуку.

— Ох! чи треба було — сказав перенятий болем Абен-Гамет, щоб я стрів стільки гарних сердець, та великодушних характерів, щоб ще більше відчути те що трачу! Та хай рішає тут Блянка!

— Йди на пустиню! закричала з розпую в голосі Блянка й впала зомліла.

Абен-Гамет кинувся на землю, пригортав і цілував Блянку, опісля вийшов, не промовивши ні слова.

Цей самої ночі виїхав до Маляги й сів на судно, що їхало до Орану. Біля цього міста найшов каравану, яка що року виїздила з Марокко й прямувала через Африку й Єгипет до Мекки. Абен-Гамет прилучився до паломників.

Блянка, яка тяжко захворіла, повернула поволи до життя. Льотрек вірний слову, яке дав Абен-Гаметові віддалився й ніколи ні одно слово любови, ні жалю не заворушувало мелянхолії дочки князя Санта-Фе. Кожного року Блянка блукала по горах Маляги в порі, в якій Абен-Гамет мав звичку приїздити з Африки; вона блукала по скелях, поглядала на море, далекі судна й повертала до Гренади. Останки свого життя проводила вона між руїнами Алягамбри. Ніколи не жалілася, не плакала й не говорила про Абен-Гамета; чужинцеві могла вона видаватися щасливою. Вона сама одна лишилася з родини, батько помер з журби, а дон Карльоса вбили у двобою, в якому Льотрек був йому свідком.

Ніхто ніколи не дізнався якою була доля Абен-Гамета.

При виході з туніської брами, що веде до руїн Картагінні є цвинтар: під пальмою в кутку є могила, яку називають „могилою останнього Абенцерага“. Нема тут нічого замітного, надгробний камінь покриває все; лиш по звичаю Маврів, с він виколочений по середині. Дощева вода збирається в цьому заглибленні й служить небесним птицям в цьому гарячому підсонні для заспокоєння спраги.

Перевела з французького Ярослава Мандичевська.

Жінки й зимові спорти.

Зима. Кілько то наших мрій завмирає з нею, особливо тих з нас, які приковані до малого містечка чи села. Тяжко тоді навіть до знайомих на балачку вибратися. Нудьгують особливо молоді. Одинока надія це карнавал.

А всеж таки зима, з її засипами, морозами, катарами, перестудами і медвежим півсном, має крім теплої кімнати свою красу, принаду й своєрідний чар. Лише треба хотіти використати це, що вона дає, себто треба зацікавитися зимовими спортами.

В той час коли то другі зі страху бояться дверей відчинити — можна робити мандрівки в околицю — подивляти красу дрімучого ліса — засніжених гір що всміхаються до нас мільйонами блискучих брилянтів. І в той час ми рівночасно сталимо нерви, гартуємо тіло впираючися чистим воздухом.

На заході й в Америці давненько вміло жіноцтво це використати. Доказало, що зимовий спорт не виключний привілей муштин. Пішли в рух санчуги, санчата, навіть лижети, цей на око так неповоротний прилад.

Не хитайте головами, не кажіть, як той галицький політик, — ну в Америці або на Заході то що іншого, але у нас? Коли йдете з духом часу, тоді треба вам вміти теж сісти на санчата, припняти на ноги лижети і махнути слідами лісної серни. Там на снігу в припадній боротьбі зі стихією природи завстидайте не одного сальоновця. Хай він покаже чи багато варт коли йде о рішучість ума. Хай попробує своїх сил і вам дорівняє.

Вас певно страшитимуть, що спорт дорогий. Йй богу, все спортове приладдя не доросше балевої

Власний виріб.

Ціни фабричні.

КОЛДРИ НА ВОВНІ Зол. 26.-- і вище
двосторонні
Матраци зол. 35.-- і вище
Сінники зол. 4.80 і вище

Готові пошевки
Подушки з піря
Готові простирали
Під ковдри

від зол. 3.—
від зол. 25.—
від зол. 4.80
від зол. 11.—

Коци, капи, фіранки, дивани, полотна, рушники, обруси, сервети, стирки і т. п.

найдешевше
продає

Фабрика постелі ПЕТРУШЕВСЬКІ - МЛЕКО

Львів, Коральницька 6.

ТЕЛ. 3772.

На провінцію висилаємо за післяплатою. Для закладів, шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові низькі.

сукині, а хісна з нього куди більше. А може скажете що немає часу, що мусите сидіти цілими днями при фортеп'яні, над ручними роботами, чи працювати в бюро. Дуже то похвально, що працюєте, але подивіться на себе. Згорблені плечі, запалі груди, бліді лиця, приступлений зір, тяжкий хід — словом людина охляла, нервова, перетомлена, змучена з вічною мігреною.

Ви жахаєтеся одноразового видатку на лицеті чи совги, а кільки то ви видаєте на лікаря і лікарства? Бо висше змальована постать чиж не підложе це для хворіб? Невже ви не знайдете вільного часу для вашого здоров'я?

Лише рух зимою дасть вам погоду ума, радість життя, рожеві личка, ясний погляд, веселий усміх і забє душевну турботу. А зимові спорти дають рух майже всесторонній. Таж на совганці потанцюєте куди красше чим в балевій залі й передовсім не мусите ждати, аж вас хтось попрохає до танцю. Всесторонність руху дасть вам зручний, елегантний й легкий хід, гнучкість стану й стрункість постави.

Деякі з вас пішлиб ще на санчата, колиб то можна було постійно зіздити лише згори, а не треба було виходити на гору. Їм нагадуються слова І. Франка

„По місті ходить знає кожний мабуть,

По горах не так то легенько,

Хоч дихає сильно й свобідно там груди

Ногам за те таки прикренько“.

Алеж ви бажаєте засталити свої легені й серце які сповняють таку важну функцію у людському організмі.

Лещетарство не даром називають королевою спортив. Куди літом неможна дістатися, вони занесуть вас там зимою і видрете природі ту красу, яку вона все перед всіма так скриває. А воздух, такого нігде не знайдете, хіба над морем такий чистий. А руху, знайдете в їзді на лицетах безмежно багато. І падати не лякайтесь, бо сніг мягесенький як пух. Та перекуски взяти не забудьте, як це сталось моїй одній знакомій, що вернула домів з голосним криком „істи“ і тільки тим одним словом відповідала на всі запити.

Не думайте що осмішиться як підете на санчата, совги чи лицети. Людям зразу кожна новинка дивна. Для вашого успокоєння додаю, що ви не перші у нас візьметесь до зимових спортив. Вже здавна наші дівчата гуртами ходять на совганку. На лицетах першу пробу робила вже в 1912 році студентка М. Кульчицька зі Станиславова, — як це подають „Вісти з Запорожжа“. У „Карпатському Лицетарському Клобі“ у Львові, що оснувався в 1924 році лицетарок вже немало і то не лише теоретичних.

Периода дас нам змогу свое здоров'я скріпити, яке нерозумним життям можно передвчасно знищити. А здоров'я і сила народу це річ важна й найважніша — тому нумо до спорту!

Blue boy

„Українське Народне Мистецтво“

Надзвичайні загальні збори кооперативи „Українське Народне Мистецтво“, жін. кооперативи з обм. порукою у Львові, відбулися в понеділок, 23 листопада 1925 року. Збори затвердили вальоризаційний білянс, перевели зміну тих параграфів статуту, які постановляють про висоту уділу й вписового, доповнили Надзірну Раду й затвердили установлену Надзірною Радою Управу Кооперативи. До Надзірної Ради входять пп: Стефанія Монцібовичева, голова, Ірина Лежогубська, місто-голова, Анна Вергановська, секретарка, Марія Струтинська, Соломія Охримович, Стефанія Савицька й Стефанія Чижович члени. До Управи входять пп: Ірина Макух, Марійка Громиницька і Софія Федак, як члени, Стефанія Прокіпишин-Бекесевичева й Марійка Утрусско-Мельникова, як заступниці.

Справа підвишки висоти уділу викликала дуже широку й живу дискусію. Коли літом минулого року кооператива відновляла свою діяльність мала всього 20 долярів (100 злотих). Це були уділи вплачені членами кооперативи в 1922/23 рр. в марках польських забезпечені тодішню управою в твердій валюті майже в повній їх вартості (70 відсотків). На підставі уповажнення Н. Ради збирала управа в минулому півроці доплати до тих уділів зглядно нові уділи. Доповнило уділ на 150 старих членів всього 20, а нових приєднало 15. Надзірна Рада рішила запропонувати Загальним Зборам підвищення уділу до 5 злотих.

тих. По довшій дискусії ухвалили Збори, щоб уділ виносив 10 злотих.

Завданням нашої кооперативи є створити осередок плекання українського народного мистецтва. Подібні кооперативи повстали вже у джерелах нашої народньої творчості, а саме в Косові де заложено робітню килимів і гуцульських вишивок, та в Чорткові й інших місцевостях. Праця їх проходить тихо, здебільшого на експорт за границю. І на загаль у нас лише вакаційні принагідні гості мають змогу любоватися красою й пишністю тих безцінних вартостей нашого народного мистецтва.

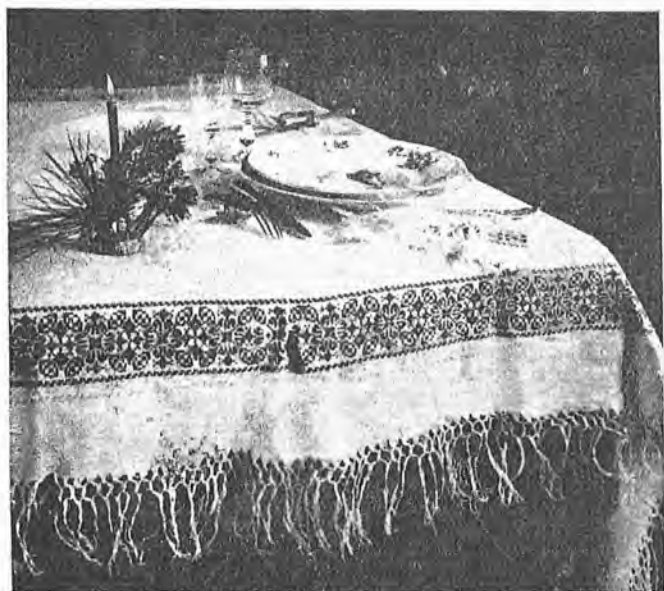
Кооператива „Українське Народне Мистецтво“ у Львові була заложена з метою утворити тут в центрі краю установу, якаб могла поширювати всі вирази народнього мистецтва серед як найширшого загалу українського жіноцтва. Видаваний кооперативою журнал „Нова Хата“ поставив собі між іншими за ціль зацікавити загал українського жіноцтва народним мистецтвом, спопуляризувати його настільки, щоб воно стало необхідним в нашому щоденньому житті, а не лише від свята. Заложення власної крамниці з виробами народнього мистецтва це чергове завдання кооперативи.

Та все це можливе лише тоді коли загал українського жіноцтва зацікавиться тою справою. Доки кооператива не матиме 400-500 членів, які зложать повні уділи по 10 злотих і таким чином дадуть кооперативі необхідний для праці капітал, доти розвій кооперативи немислимий.

С. К-а

Святий вечір

Наближається вечір і діти нетерпливо виглядають через замерзлі шибви вікон першої зірки на небі, щоб дати знак, що вже час засідати до столу. А по

хаті вештається молода господиня й прибирає стіл і кімнату, щоб рідня гарно почувалася цього вечора при святочному столі й колись могла мило згадувати ті хвилини проведені у турті своїх найрідніших.

В куті солом'яний дідух, а коло вікна ялинка прибрана червоними яблуками, золоченими оріхами, медівниками й обарінками. Скромна, без дорогих святочних світлич прикрас, але миленька, бо радісно дітям в їх добрих серденьках, що замість коштовних прибрань на ялинку, ці гроші вони призначили на коляду для „Рідної Школи“.

Ще стіл треба прибрати. Жменька сіна під обрус на середині стола, де покладеться плетену струцію на знак ясел; на рогах стола зубці чіснику, щоб здоров'я трималося всіх домашніх. Здалося, ще зелені розкинути між накриття, та сувора зима й білий сніг прикрили всю землю. Нема запашних квіток... Але від чого проворна головонька господині. В шпилькових лісах ще багато живої зелені, невмірушого символу життя. Дрібосенькі галузки соснини, — які неворотять життя деревині, — гарненько уложені в кошички освічені свічками, святочно пристроять стіл.

С. М.

Прибрання стола на Святий Вечір або на вечірне прийняття в часі Різдва

Витяти стіжковаті кружки з бульби у виді еліпсів, грубі на 2 см. Спідня площина кружка мусить бути ширша від верхньої. Крім цього повитинати з бульби наперстком більшу кількість колісцяст вставити до теплої рури, щоб обісхли, але не спеклися. Зладити з дерева рівної довжини шпички (можна купити готові), числячи до одного кружка з бульби по 8 до 12 штук. На один кінець кожної шпички застромити присохле колісцячко з бульби, потім кожне посмарувати декстриною і обкачати в розсіпанім на папері рижі. В цей спосіб дістаємо на кінці кожної шпички, гейби головки. Кружки з бульби лиш посмарувати декстриною. Якщо все обісхне, позолотити всі кружки й головки на шпичках ясным золотом. Тепер робимо з цих шпичок і кружків кошички, ось як: На краях кружків встромлюємо шпички кругом еліпси, по дві на скісний хрест, головками в гору. Так повстає кошичок горою ширший, а долом вузший. Його прикрашаємо малими галузками смереки ялиці, або сосонки, вплітаючи їх поміж шпички, й прикріплюючи тоненьким дротиком так, щоб не був помітний. Прикрасу галузками лишається фантазія робітниці. На середині кружка прикріплюємо на короткій шпичці тонку свічку (як на ялинку), до кожного кошичка іншої краски. Такий

кошичок ставляємо на столі перед кожним накриттям, запалюємо свічку, заки попроситься гостей до столу. Запалена свічка весело блимає між галузками соснини, й грається їх тінею, викликаючи святочний настрій між зібраними при різдвянім столі.

С. Мілська

ВЕЧЕРА

I.

1. Борщ з ушками з грибів.
2. Паштетники з фаршом із риби у французькому тісті.
3. Шупак з хрінною підливою.
4. Голубці з рисом і грибами.
5. Захолоджений (студжений) лін.
6. Вареники з солодкою капустою.
7. Смажений короп з зимовою салатою.
8. Оріховий будинок або ламанці з маком.
9. Кутя.
10. Яблука, оріхи, медівники, бакалії.

II.

1. Борщ з ушками.
2. Короп по українськи.
3. Голубці.
4. Вареники з солодкою капустою або з повилами.
5. Штрудель з яблуками.
6. Кутя.
7. Яблука, оріхи, бакалії.

III.

1. Борщ з ушками з грибів.
2. Мариновані або вуджені оселедці.
3. Голубці з гречаної каші.
4. Кутя.

(Пропорція на δ осі),

Вушка до борщу.

Львівська державна
наукова бібліотека
№ III 5078

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посылки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Приступаючи до другого року видавництва „**НОВА ХАТА**“ журналу для плекання домашньої культури, звертаємося з проханням поширювати одинокий у нас цього рода ілюстрований журнал для жінок, та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редакції і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно звертаємося з проханням до наших П. Т. Передплатників подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

РОДИЧІ!

Купуйте книжку проф. МАРІЇ ОМЕЛЬЧЕНКО:

ВИБІР ФАХУ

з якої мати мете змогу переконатися, як важким питанням у житті Вашої дитини є вибір фаху, від якого залежить щастя й вдоволення Ваших найближчих.

ЦІНА одного примірника з пересилкою
1 злотий.

Замовляти в Адміністрації „Нової Хати“
Львів, Руська 18.

Кожний, що бажає познакомитися з у-
країнським життям на Волині
мусить передплачувати

ГРОМАДУ

орган української національної думки.

виходить що-неділі.

Передплата в краю на 1 місяць 1 зол.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Ялєй Б. Хороброго, 43-а

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2 золоті, за гра-
ницю 3 дол. піврічно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

ОДИНОКИЙ на західних землях
України
сатирично-гумористичний журнал

„ЗИЗ“

виходить 2 рази в місяць
під редакцією ЛЕВКА ЛЕПКОГО.

Чвертьрічна передплата 3.50 зол.

ЖАДАЙТЕ ОКАЗОВОГО ЧИСЛА.

Адреса: „ЗИЗ“ Львів, Руська ч. 18.

„СВІТ“

ОДИНОКИЙ у нас багато ілюстрований двотиж-
невий журнал, виходить у Львові в обемі 16
великих сторін. В кожному числі 20 до 30
ілюстрацій і рисунків! Крім цього до кож-
ного числа додається безплатно

аркуш повістєвого додатку.

Передплата на квартал виносить 6 зол., на
піврік 12 зол., для Америки й ин. країв 2 і пів
доляра на піврік.

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

Гроші з заграниці можна посилати в по-
ручених листах, у дотичній валюті (в доларах,
чеських коронах, франках і ин.)

Жадайте оказових чисел!

Нові передплатники дістають усі аркуші
повістєвого додатку „АТЛАНТИДА“ даром!

Вже вийшов великий календар „СВІТУ“

на 1926 рік.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

і коштує річно . . . 5 зол. 50 гр.

піврічно . 3 зол. —

для Америки дол. 1.30 річно,

бо „Жіноча Доля“ обєднє маси нашого жіноцтва
і заохотить до культурно-освітньої праці,

бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм
за рівні права в родині, громаді і народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викорє-
нити з нашого села коршму, хрунівство
і пнєшу язву, яка залишилася в нас з часів
паньщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової до-
машньої господарки і новітнього виховання
дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною
до боротьби за найвисші ідеали Українсько-
го Народу.

Кожна Українка — без ріжниць стану — стане
передплатницею „Жіночої Доли“, приєднє
їй якнайбільше число передплатниць і збере
при нагоді, що зможе, на прєсовий фонд
„Жіночої Доли“.

„НОВА ХАТА“

ОДИНОКИЙ ТОГО РОДУ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ЖІНОК.

Передплата на цілий рік 18 зол. Для закордону 3 ам. долари, або їх рівновартість.

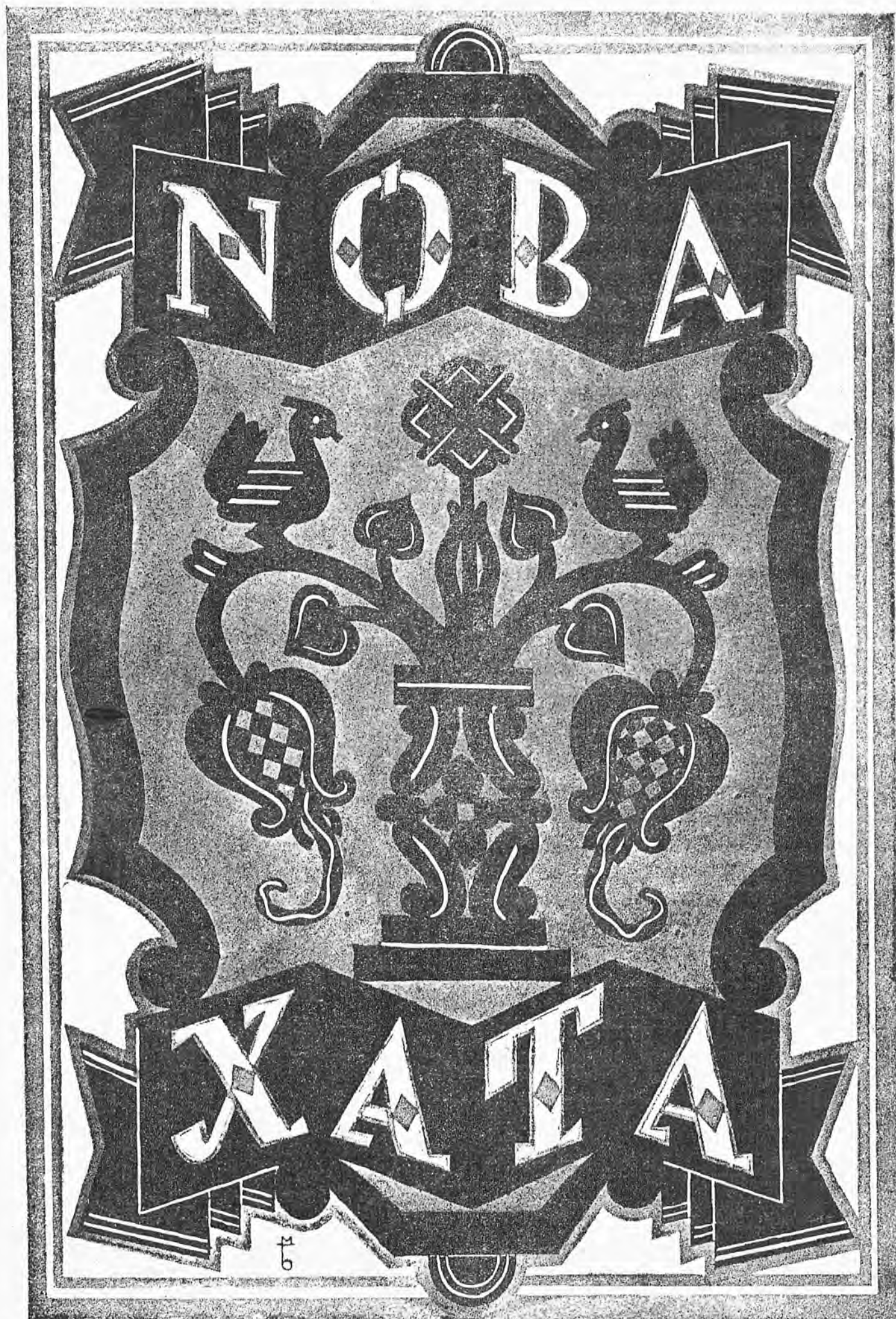
Ціна одного числа 1.80 зол.

Адреса Редакції і Адміністрації: **Львів, Руська ч. 18.**

Конто Почтової Каси Ощадности Краків ч. 405.361.

Почтова оплата заплачена гуртом.

З друкарні Ігн. Єгєра, Львів, вул. Сикстуська 33.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Удін 10.— 30л.

Вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“

Накладом Української Книгарні й Антикварії

ВИЙШЛИ З ДРУКУ

УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ

20 аркушів з многими 2-, 3-, 4- і 5-красковими
взорами до вишивання на гарнім папері. — Старанне
виконання, в твердій оправі з вишитою артиста
П. Ковжуна можуть мати не тільки практичне
прикрасовлення, але також бути опрасою німнати.

Ціна 25 зл.

Замовляти в Адміністрації „НОВА ХАТА“ Руська 18.

МОНОГРАМИ

ДО ГАПТОВАННЯ

425 РИСУНКІВ РІЗНОЇ ВЕЛИЧИННИ Й ФОРМИ. 425

Ціна брошурованого зошита зол. 2'50

„ оправленого „ „ 3'50

Належитість за посилку. . . „ 0'50

Замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

ОДИНОКИЙ на західних землях
України
сатирично-гумористичний журнал

„ЗИЗ“

виходить 2 рази в місяць
під редакцією ЛЕВКА ЛЕПКОГО.

Чвертьрічна передплата 3'50 зол.

ЖАДАЙТЕ ОКАЗОВОГО ЧИСЛА.

Адреса: „ЗИЗ“ Львів, Руська ч. 18.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно
3 зол., на півроку 5'50 зол., на рік 10 зол.

за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість
в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алев Б. Хороброго, 43-а

РОДИЧІ!

Купуйте книжку проф. МАРІЇ ОМЕЛЬЧЕНКО:

ВИБІР ФАХУ

з якої мати мете змогу переконатися, як
важним питанням у житті Вашої дитини є
вибір фаху, від якого залежить щастя й удо-
волення Ваших найблищих.

ЦІНА одного примірника з пересилкою
1 злотий.

Замовляти в Адміністрації „Нової Хати“
Львів, Руська 18.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, ЛЮТИЙ 1926.

Ч. 2.

М. ОМЕЛЬЧЕНКО.

З життя дітей українських емігрантів у Празі.

Давно вже, ще з перших років нашого перебування в Ч. С. Р. відчувалась потреба захисту для українських дітей. Батьки зайняті або на праці, або студіями (студенти — тки), залишали своїх дітей або на господиню — Чешку, або давали до чеських денних захоронок і діти навіть забували свою рідну мову. Й от стараннями жіночої секції бувшого Українського Громадського Комітету, членів Українського Жіночого Союзу, під головуванням нашої найстаршої, але досі ще невтомної працюючої, професора Софії Русової зорганізовано захист на 12 дітей, від 2—8 років, в Черношіцях — близько Праги.

Захист міститься в невеличкій віллі, в 3 кімнатах і кухні. Зараз в захисті 16 дітей — тісно — не мають кімнати для навчання — але число бажаних примістити дітей — все збільшується. Тісно діткам, але-ж ліпше свій рідний куток, ніж чужі гарні палати.

Захистом завідує п. Сінкевич, до помочі має куховарку й няньку для малих дітей.

Усім керує п. Русова, та батьківський комітет під головуванням проф. Білецького, ректора Укр. Педагогічного Інституту в Празі.

При захисті є школа для старших 10 дітей

Українські діти в захисті в Черношіцях коло Праги; п. Сінкевич мати захисту.
Захист родинного типу. Перші діти. Знімка зроблена в червні 1925.

В Черношіцях жие багато Українців — це колонія української еміграції.

Черношіці — це частина Праги, з віллями, гарно положена, біля річки, гориста, оточена лісом і повітря тут дуже здорове й не має сажі, якою багата Прага.

Річка невелика, мілка, береги річки зарослі кущами верб і покриті травою.

Літом Пражане їздять сюди на прогульки, а зимою їздять саночками з гори, або на ріці на совгах.

(інші 2—3 літні); в шкільці провадиться навчання по американській методі, опрацьованій п. Русовою для потреб української школи.

Діти здорові, веселі, радо працюють під керівництвом п. Нагірної — слухачки Педагогічного Інституту, яка учить дітей різні ручні роботи, деклямації, спів і т. п.

Літом дітки майже цілий день перебувають або в лісі, або на бережку річки. Часто улаштовується діточі вистави, на які приходять і чеські дітки.

Так на чужині турботами бабці, (діти так звуть

п. Русову) пані Русової, наші дітки виховуються в національному дусі. Захист удержується на кошти чеської влади.

Крім цього при Педагогічному Інституті існує українська реальна гімназія, де учиться біля 80 ді-

і таким чином є капеля з десять осіб. Пан Кость Могила весь час невтомно навчав дітей і молоді бандуристи вже де-кільки разів виступали з своїми концертами перед ширшим громадянством в Празі, з великим успіхом.

Школа молодих бандуристів при Товаристві „Кобзар“ в Празі. х п. Кость Могила керівник молодих бандуристів. Бандуристи — учні української реальної гімназії в Празі — пластуни.

тей. Ще в минулому році Т-во „Кобзар“ (голова проф. Грицько Омельченко) zorganizувало з учнів гімназії школу „Молодих бандуристів Т-ва Кобзар“, а що Т-во не має жадних коштів, то лише завдяки турботам деяких членів Т-ва і професорам — пощастило набути 5 бандур, а інші позичити у членів

Бандурою зацікавились і дівчатка — учениці гімназії, але шкода, що не має Т-во коштів, щоб набути бандури для всіх бажаючих вчитись.

Літом діти перебували в таборі Пластунів в Великих Татрах, й їх мешканці захоплювалися нашою кобзою і піснею.

КЛЯВДІЯ БОБИКЕВИЧ

Інші часи

Люба Лідочко!

Хоч як я твою посилку (за яку сердечно дякую) виглядала, та не мала з нею щастя. Попалася вона в руки татка, якраз як вертав з церкви, та був як усе — в поганім настрою. — Натще, великий похорон з найдалшої полонини, довга співана служба божа в холодній церкві..... а до того ще журнали мод!

Татко зачав їх сейчас критикувати. Послухай: — „Нащо тобі таке дрантя....? Не маєш де гроші викидати? Вже якщо необхідно треба купити, то який теплий светер, тревалі трикоти, але не такі витребенки! Диви сама: сорочка коротенька, ні з гори ні з долу, й що тут може гріти?... Подуріли жінки, тай годі, але щоб і ти йшла за ними.....“

Надійшла мамця, і собі до журналу.

„Ні, Олю, ей Богу не розумію як можна так одягатися! За моїх часів, добрих часів — сорочки довгі, з широкими раменами, вигідні. Спіднички долом з ручним гафтом або широкою коронкою, фальбанки... На ніч білі кафтанічки, вишивані, мережані, або кольорові з зубчиками — аж любо було глянути!“

Бувало з'їдуться дівчата кожна з робіткою до своєї виправи. Балакаємо, співаємо — веселимося, аж любо жити — а тепер? Кажі сама, ці суконки, не посьміховисько? Нема ні ковнірців, ні рукавів, все одно — домова суконка, чи балева, або концертна тоалета! До того всі фігури якісь такі стовпкуваті,

дошковаті, які з переду — такі з заду.... Чи це природне? За мене — усе до стану, на бляншетах, стать гнучка, тоненька — аж мило! Тюрніорки, спіднички з фальбанками, до того коронки, стяжки. Рукави довгі, поважні, все на підшевні; суконки по кісточки, або й зовсім довгі, — оце мені шик! — Шилося таку суконку, то вже на ціли роки — й я кажу, що всі ми були з цього вдоволені!... Тепер маю вражіння, що кожній шкода часу навіть порядно зачесатися, тому обтинають волосся....

За мене... кокардки, стяжечки, цвіти... Олечко, ніщо так не до лиця дівчині або й жінці — як цвіти... Додає якоїсь ніжності, краси... Де воно тепер...? Прилизане наче вимашене помадою... Де оті чіпці, всякі прикраси до волосся, що вносили стільки поезії... Правда Ілярій...?

Татко був по каві, курив свою люльку — поганий настрій розвіявся.

„Мені здається, що не дай Бог в нас було б тепліше, тоді голі ходилиб, а то слава Богу! — за холодно! Щож, — лікарі зароблять як загостить перестуда, кашель, ревматизм та інше каліцтво!...“

„Але я завважала, що всі фігури без винятків стрункі, худі та високі... І всі без шнурівки...“ — перебила мамця, переглядаючи журнал. — А нема моделей для старших жінок!... Невжеж вони вийшли з моди — чи може мають одягатися так само коротенько по коліна? Уявіть собі мене в такій сукні!“

Я мусіла засміятися, бо представ собі Лідочко, мою кругленьку наче пампушок маму, в модній короткій суконці...! Це хіба до фільму!...

„Інші часи, інші люди; самі якісь без моралі... В літі я бачив літників, як усі разом купалися, жінки

п. Софія Федорцева, яка дебютувала в Українськiм Театрі Союзу Артистів у Львові, в четвер днi 21. сiчня с. р., в пєсi Ленiнєля „Тайфун“.

і муштини. Де би це в наших часах можливе...? Гай-гай — що то ще прийде...!“ — пророчив татко.

Кажу тобі, так скритикували твої журнали, що занепокоїли та закаламутили закутну сільську тишину. Врешті взяла я їх, та понесла у свою кімнату. Мешкаю тепер на стрижку, звідки видно чудні полонини, живу шумячу ріку і темно сині, аксамитні ліси. Як лиш маю час, виходжу на ганочок, щоб одушевитися красою вічної природи, відітхнути від поганого чувства, яке навіває життєва тіснота й облуда... Воно наче спиняє в яснiм думаннi, у тiм лєтi в країну мрiй, добра й... справедливостi!... Як бачиш, я та сама, що була, все ще шукаюча правди, лише що бiльше зрезигнована... Товаришити мені одна... смерічка! Цєго року вона вже виросла понад ганок; її зелєна фоя вросла між поручча, червоні шишки наче модні ковтки обвисли кругом, а на самiй горі два вершки! Аж два! Своїм лагiдним шумом наче вколихує мене та заспокоює нерви, що часто зриваються сильним протестом проти життєвої односторонності закутного далекого села, яка застрашаючо тупить духа...

На самоті переглянула я точнiше моделі бiллi, і кажу, щиро, що вони прєгарні! Я любила тiми

робітками на тюлю, батисті, шовку і *crêpe de Chine*. Все таке легєсєньке, тонєньке...! Стяжєчки, мерєжки, вставочки, рiжнородні коронки... Вибір такий аж очі розбiгаються, але на жалє не можу ними хiснуватися, бо як тiї „нiжнощi“ виглядалиб, вийшовши з під енергiчного праника нашої Василинi! Цєж булиб самi „фрагменти“!

Верхня одiж наводить мені дивні думки. Маю вражіння, начеб хтось підглянув крiй нашого села та перенiс його в моду! Ці широкі морщені рукави, цє копії наших народних сорочок! А тiї суконки, чи не форма нашої поконвiчної ношi? Вузька сорочка, верх неї необхiдні запаски — тепєрiшні туніки, у варіацiях. Кажі сама, чи нема подiбностi?... Суконки, не так обтислі, гладкі на грудях, без усяких закладок, зраджують контури тiла, яких закривати нiхто й не думає...! — а жiночі завої не ввійшли хибі в моду? Придивись лишє кращє капєлюхам! Те саме, лишє вистилiзованє та бiльше рафiнованє. — Мода минулих лiт, ці приличні сукні, кокарди та иншi прикраси, такі сумирні, примiрні, а навiть успокоюючо симетричні — вiдповiдали духови часу, що минав спокiйно, погiдно. Тепєр ми живємо иншим темпом. Жiнка здобуває досі замкнені шляхи до пра-

п. Наталiя Левицька-Ничкова вiдома артистка українського театру, яка по довшiй перервi знову загостила на сцені Укр. Театру Союзу Артистів у Львові в „Тайфуні“.

ці, їй отвiраються нові круги дiлання, тому й мода змiнилася на бадьору, визиваючу та бiльше свобiдну!

Держучи твоє письмо, я вiдчувала що цє голос з великого рухливого свiта, кипучого життiям... Там я розвивалася, виросла, він став мені таким близьким, рiдним, що хоч як давно, що я мусiла його покинути, а живу й досі тими споминами.

Непотрiбно лякаєшся! ранили мене згадкою про Славка, котрого бачилася з жiнкою в автi... Цє для мене *tempi passati* Він надто явно шукав за долярами

субота 6. березня 1926. ➡

➡ В салі Народного Дому

ВЕЛИКА МАСКАРАДА

кооп. „Український Театр“ і „Богєми“.

МАГАЗИН ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

львів
45
ринок

ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ

Л Ї В І В
45
Р И Н О К

ДОБІРНІ
В О В Н И
НА СУКНІ І КОСТЮМИ

КАМ'ЯРНІ
ШЕВЬОТИ
РИПСИ
БОСТОНІ
ПОПЕЛІНІ

ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

ДОБІРНІ
ПОЛОТНА
НА ВІДЛЯ І ПОСТІЛЬ

ПЕРКАЛІНИ
БАТИСТИ
ЩИФОНІ
ЗЕФІРИ
ДИМИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

— а в мене ні одного — притім національність не грала в него жадної ролі... Це один із многих!

Також і наш Геньо оженився в Празі — а для відміни взяв собі чешку, дочку богача, яка допоможе скінчити студії. Татко ніколи о тім не згадує, мамця наче більше посивіла — а я зовсім нецікава на братову

Питаєш за новинами коло мене... У нашім тихім патріархальнім куті, — їх дуже мало!

Лишилися додаті, що Федірчиха, тая ніжна, слабонька гуцулочка має четвертого сина!... Я аж очам не вірила, як побачила цього здорового, товстенького, рожевого хлопчика....

В суботу були мої уродини, вже 28 з ряду. Такі дні переходять непомітно, наче буденні... Як смеркало, засіла я заграти собі тужливу мьельодію Шопена, повну тихої резигнації, зовсім підходящої до мене... З кутика дивилась на мене таткова скрипка, на котрій колись чудно вигравав, та на селі занедбав, покинув. Біля неї яснів мамин срібний віпочок з консерваторії — нагорода за гру на фортеп'яні... Де тії талани тепер...? Село, господарка, удержання дітей в школах, вічна боротьба з тіснотою... В приступі огірчення — я вибігла на ганочок, притулила лице до пухкої ароматної фой, вдихала запах смоли. Ту і там, розкинено, видніли світла, а найясніше у Федірихи...

І коли я згадала... тай собі захотілося мати
таке маленьке святе ество, пестити його, тулити до
горячого самотнього серця... і любити...

Що ти на це — Лідка? Чи подумала коли над тим...? Я знаю, там у місті воно зайве, нема часу над такими речами застановитися, він виповнений іншим ділом. Але ми, самітні душі, з очима зверненими в даль, шукаючи там цілі життя... Того вечера я довго — довго плакала...

Мої брати й сестри в школах — попри таткові гроші, вся моя учительська платня йде на них. Особливе Маруся на медицині много потребує. Натомість

Галюсю і Стефу записала я до школи крою й шиття, бо воно добре знати.

З тим вітром що віє з моїх гір — шлю тобі
ширий привіт улюбий далекий Львів і прошу неза-
бувати на твою

Олю.

Г. БАЛЬЗАК.

АФОРИЗМИ ПРО ОДЕЖУ.

Одежа це вираз товариства.

Недбати про свою одягу це моральне самогубство.

Звір хоронить себе оддеєю, богач або дурень чепуриться, елегантна людина одягається.

Одягатися це рівночасно знання, мистецтво, звичка і річ почування.

Головна річ не в тому, яка твоя одяга, але в тому як ти її носиш.

Одежа не сміє бути ніколи люксом.

Усе, що обчислене на ефект є так само без смаку як
кожна річ, що разить.

Як на тебе зглядаються то значить, що ти не добре одягнений; тоді ти або занадто прибраний, або за багато думаєш про твою одягу.

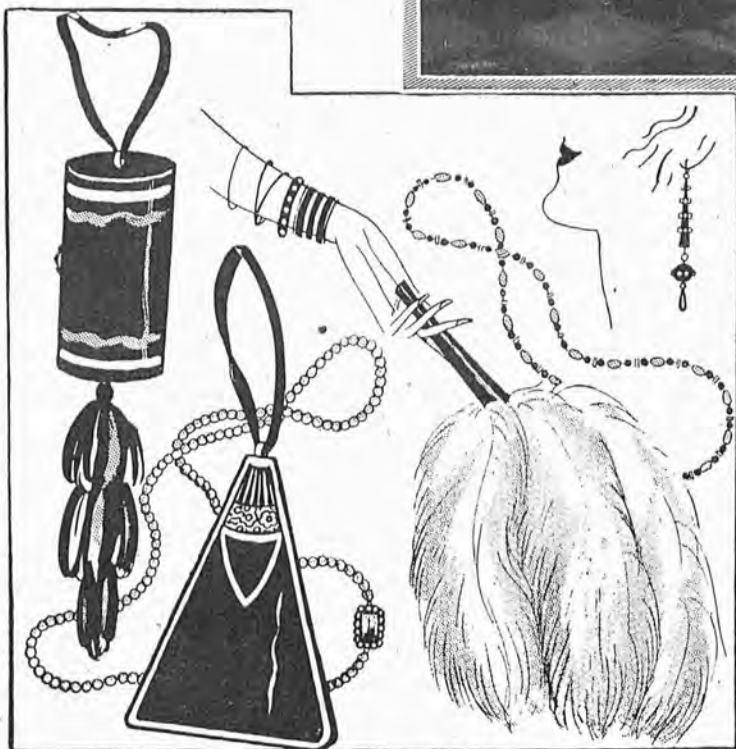
За багато звертати уваги на свою одягу здається ще більший гріх, як не дбати зовсім про неї.

Хто виходить поза моду робить з себе карикатуру.

НОВИНИ ЗИМОВОЇ МОДИ

Балева мода цього сезону виступає перед нами у надзвичайно пишному строю, обсіпана золотом і сріблом леліток, райдужним блиском граючих усіми красками перел, сповита ніжними як подих леготу серпанковими матеріями, шовками та оксамитами в лискучих глибоких колірах. Зима дає багато нагод для різних товариських сходин, а театр, концерти, вечірні, чи балі вимагають відповідних одягів, що основно різняться стилем. Форма джемперу, з довгими рукавами, найчастіше декольтована на плечах, здобула собі теж місце у вечірній моді. У цій формі уживають брокату, оксамиту, Lamée, навіть шифону або Crêpe Georgette.

Сукні до танцю з легкого, ніжного матеріялу або з коронки мають тепер часто довгі рукави, — надто сильно виступаюча нагота вже надокучила; широкі, обильно зв'язані пояси, часто з довгими

кінцями у формі шлепу, укладаються граціозно довкола стану. Особливо люблені в цю зиму лелітки і перли. Сукні з лелітками у всіх колірах, від найніжнішого рожевого до найтемнішого — бордо, темносинього або чорного, — обіймають тіло в горі як лискучим панцирем, а в долині розширюються як келих квітки. При танцю, в ході такі сукні чарують красою.

До пишних одягів достроюються і всі модерні дрібнички, що мають доповнювати сукню. Всі вони вироблені дуже мистецьки й різноманітно та з більш або менш дорогого матеріялу. Вахлярізі струсинихабо когутячих пер і з мальованого тюлю держані у красках суконь, тільки у всіх відтінках від ясного до темного. Вечірні торбинки з брокату, перел або мори мають форми мішечка або конверти. Гарні теж етюї з емалі або оніксу для дамських туалетних приборів, прикрашені шляхотними або штучними каменями.

Л. Н.

Елегантна вечірня сукня у формі „принцески“ з бродату, по боках з дуже широкими дзвоновими частинами. Зпереду і ззаду сукня гладка (К 2901).

Сукня до танцю для молоді панички з туркусово-синього шовку. Шарфа, прикроена до плечей станика, звязана зпереду в кокарду (К 2990).

Сукня до танцю з коралево-червоного шовку. Сукня, злучена зубчато зі стаником, приморщена в горі поміж зубцями. На плечах квіти (К 2949).

До кожного моделю готовий крій

Елегантна сукня до танцю з туркусово-синього Velours Jacquard. Фальбанки з Crêpe Georgette тої самої краски (К 2995).

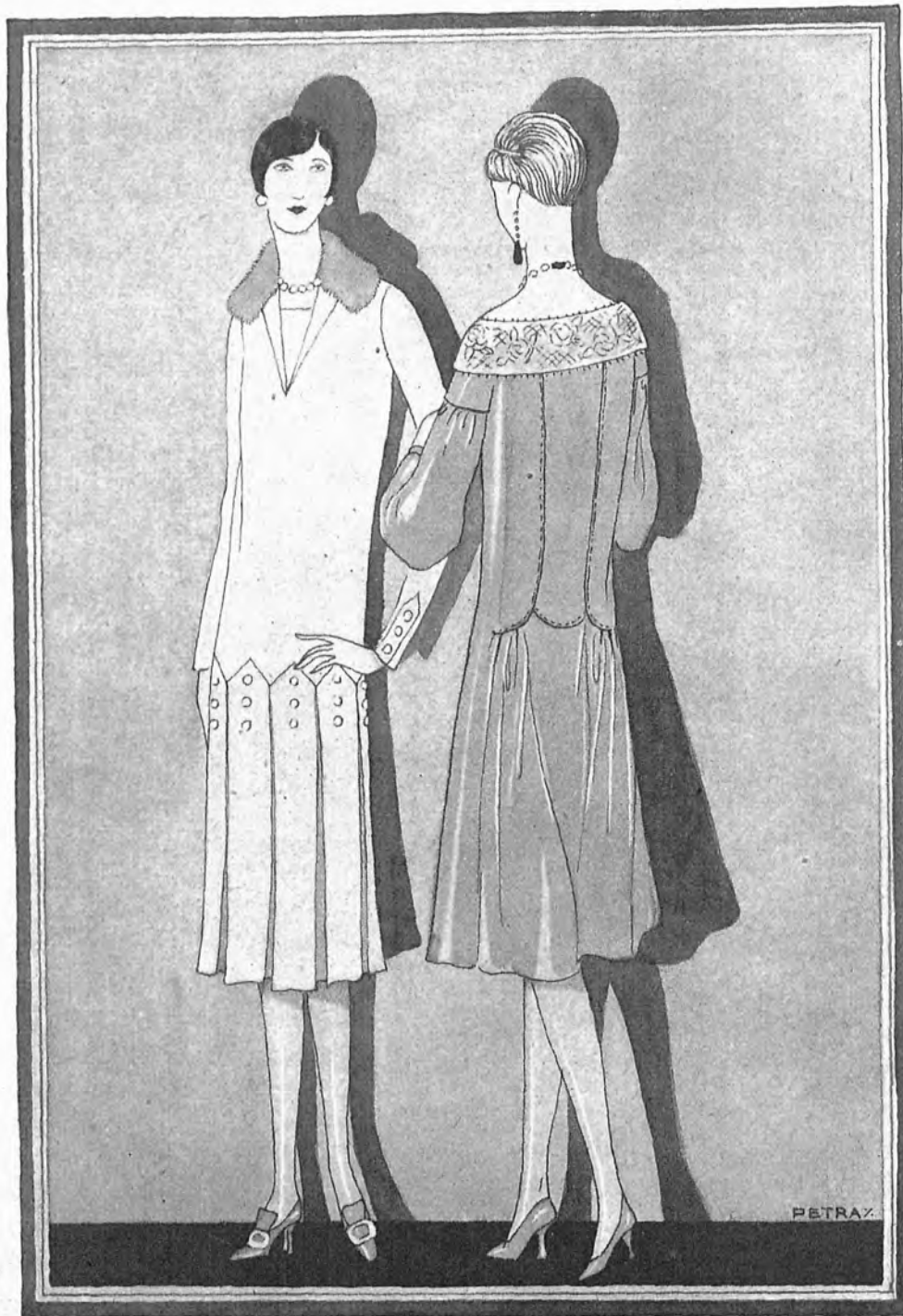
Дуже елегантна вечірня сукня з срібної Lamée в полоски та Crêpe Georgette краски бозу. Спідниця обшита в долині футром Chinchilla (К 2996).

Сукня до танцю з легкого білого шовку. Карчок і широка долішня частина спіднички зроблені з жовтавої коронкової матерії (К 2954).

Сукня до танцю з рожевого шовку. Верхня спідничка з коронки в горі сильно приморщена і насаджена "головкою" (К 2922).

До кожного моделю готовий крій

На пополудне

Пополуднева сукня з пляшково-зеленого матеріалу „Kasha“ або лисучого шовку. Широка спідниця, заправована в глибокі фалди, злучена зубчато зі стаником. Прикраса з ґузиків і ковнір з ясного лиса (K 2920).

Елегантна пополуднева сукня з темносинього оксамиту. Округлий карчок з широкої срібної коронки та широкі рукави. Сукня зпереду гладка, на плечах ви́кпичена інтересними швами та з приморщеною спідницею (K2945).

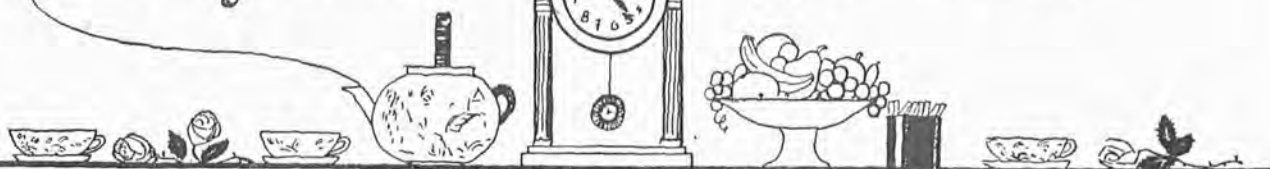
Сукня в оріхової вовняної матерії з модними широкими рукавами та вставленими дзвоновими частинами. Стебн виконаний грубим шовком тої самої краски або плетеною тасьмочкою (K 2835).

До кожного моделю готовий крій

Сукня

до чаю

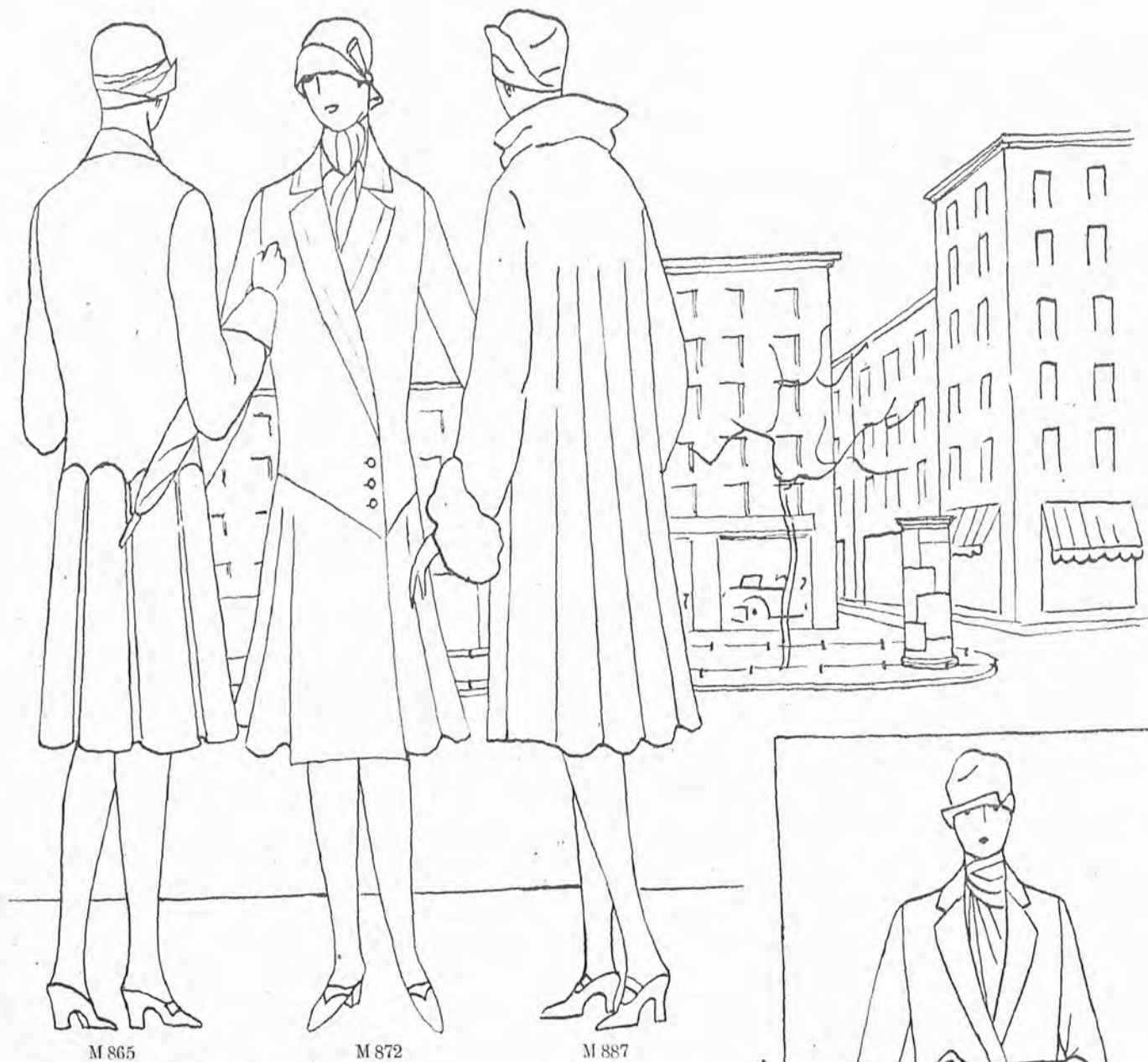
Нове й інтересне є прибрання ззаду цієї елегантної пополунової сукні, виконане з лискучого шовку краски-скринки (К 2902).

Пополуднева суконка для молоді панночки з червоного шовку. Перед спідниці і буфи рукавів ніжно плісовані (К 2872).

Сукня до чаю з малим хінським ковпирцем. Станикі рукави з сиваво-синього сукна, карчок і спідниця з синього оксамиту (К 2892).

Пополуднева сукня з ясною Crêpe de Chine. Станик довгий і гладкий, спідниця ніжно плісована у взори (К 2948).

До кожного моделю готовий крій

М 865

М 872

М 887

Модерний плащ

Плащ з ржаво-червоного сукна ви-
значається модними тепер різнома-
нітними формами крою: ззаду гли-
бокі заправовані фалди, зпереду
гладкий, як це видно на рисунку
побіч (М 865).

Нова широка форма плаща, з гли-
бокими дзвоновими фалдами ззаду.
Плащ зроблений з однобарвного
сукна або з матеріалу „Kasha“. Ко-
внір і маншети можуть бути при-
брані сукном або футром (М 887).

Практичний плащ ззаду одноцілий,
зпереду з вставленою дзвоною
частиною. Зроблений з сивого або
зеленого матеріалу „Kasha“. Ко-
внір і маншети обшиті шкірою
(М 872).

М 865

До кожного моделю готовий крій

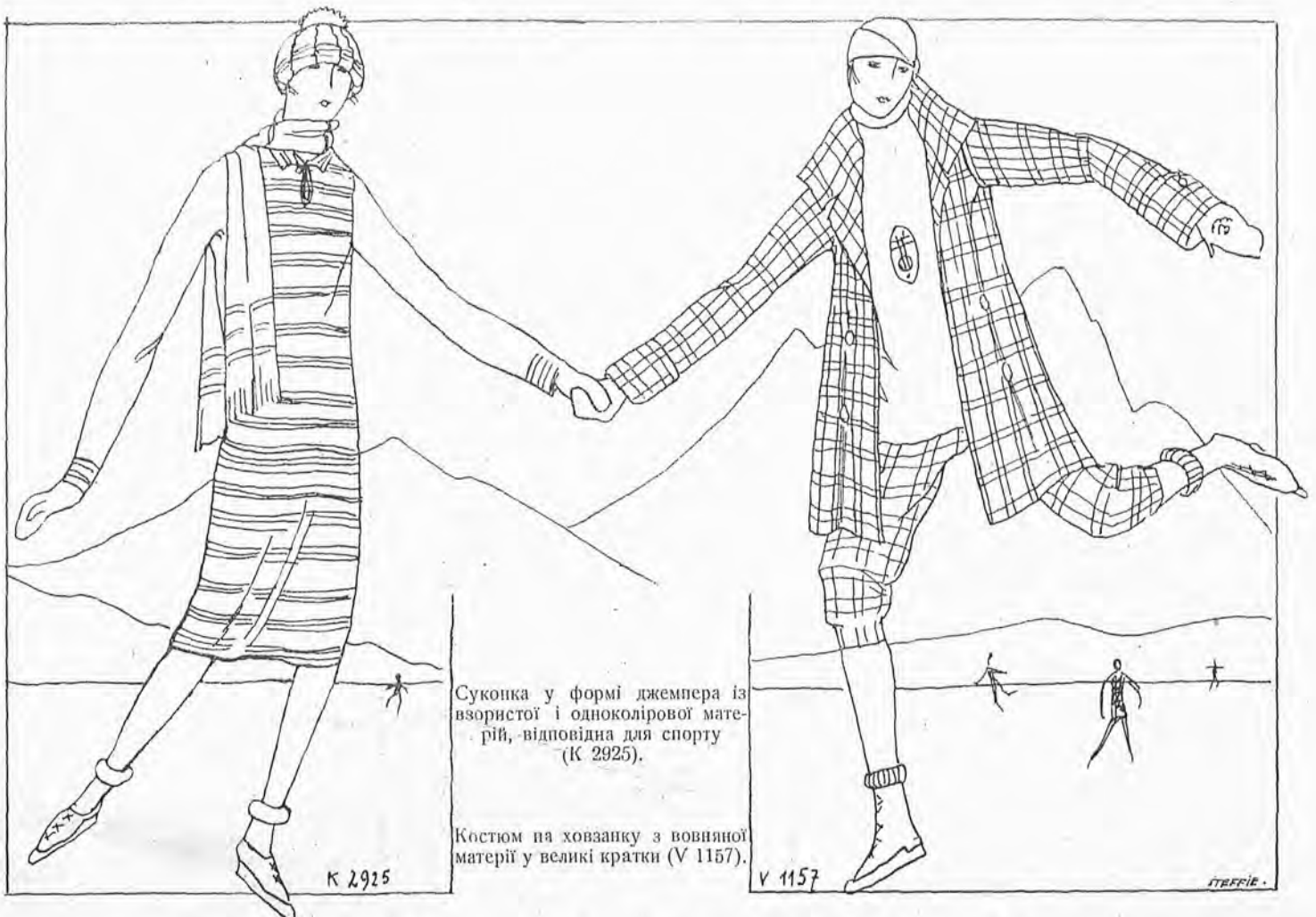

Масковий костюм з гарною прикрасою голови. Спідниця з різноколірових стяжок. Обшита з ясного футра (V 1383).

„Північний бігун“. Силі спідниця з вималюваними частинами світа та станик з білого „ведмежого“ плюшу (V 1324).

„Трикутник“. Різноколірові викроєні кусники „лискучого паперу“ наклеєні на суконку з підшивки (V 1323).

„Стилізоване середовіччя“. Спідниця зшита зі стяжок. Високий капелюх склеєний з таких самих стяжок (V 1378).

Суконка у формі джемпера із взористою і одноколіровою матерій, відповідна для спорту (K 2925).

Костюм на ховзанку з вовняної матерії у великі кратки (V 1157).

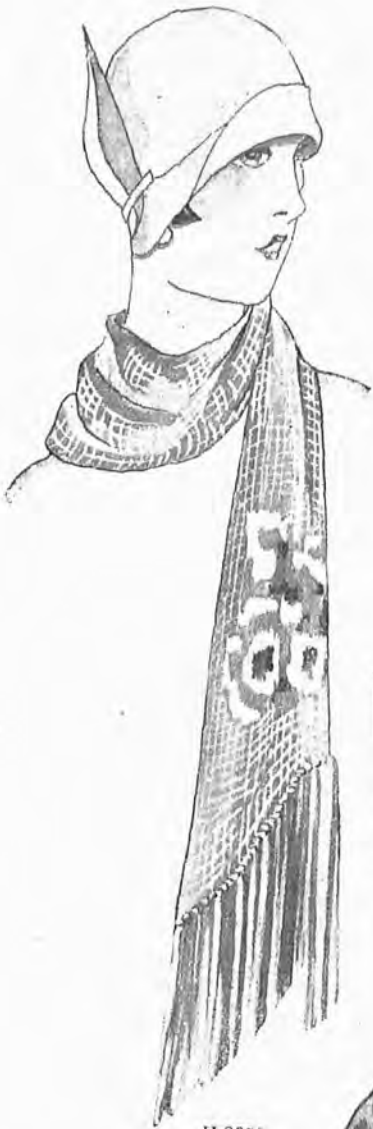
K 2925

V 1157

ITERRIE.

До кожного моделю готовий крій

Ручні роботи

Н 3950

Н 3957

Н 3992

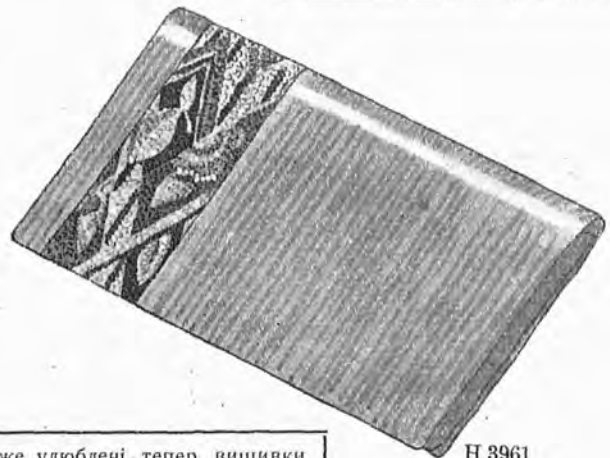

Н 3952

Велика мода на вишивані шалі і хустки дає рідку нагоду для жінок проявити свій особистий смак, бо дається уживати при тім майже кожен рід техніки. Як приклад подаємо вовняний шаль, відповідний краскою до капелюха, яснофіолетне тло, перетягнене волічкою пастелевої краски. Хустка краски слонової кости з кашміру або Crêpe de Chine з пестрою вишивкою

Н 3222

Н 3961

Дуже улюблені тепер вишивки перлами, як у часах стилю „Biedermeier“; крім того уживається цієї самої техніки для модерних узорів на торбинках і різних елегантних предметах, як напр. нарисована вище касетка на туалетний стіл.

До кожної роботи готовий взір

Вишивання народніх взорів.

Українські народні вишивки виконуються переважно трьома головними способами: шиттям поверхнім, переміточним і низинним. До першої групи належить передовсім вишиття хрестиками. Спосіб цей у нас загально відомий, полягає в цьому, що взір розводиться й виповнюється все з правої сторони полотна. Хрестикове вишиття дуже поширене не лише в нас і на Великій Україні, але також майже у всіх народів Європи.

За те вишиття переміточне й низинне в нас менше поширене, а у інших народів воно мабуть зовсім незнане. Шиття переміточне, або шиття на обі сторони, зване у нас серед інтелігенції під назвою: „гальбайнівський штих“. Назва „переміточне“ походить від перемітки, яку майже все вишивають саме тим способом. Перемітка це найгарніша вишивана частина народної ноші. Нею старим звичаєм завязувало жіноці голову zaraz після вінчання.

Низинне вишивання це гуцульська питомість. Гуцули називають його низинним вишиттям або простим шиттям, знову на Поділля й на Підгір'ю цей спосіб вишивання зовуть гуцульським. Низинне вишивання зовсім різниться від хрестикового. Технікою своєю воно зближене до ткання. Тут взір розводиться відразу на цілу ширину, перетикаючи одну до п'яти ниток (залежно від взору) на голку, а одну нитку під голку. Дальше взір розводиться все з лівої сторони полотна, або як декуди кажуть „нуриться“. Само виповнювання взору може вже бути з лівої або правої сторони; хоча Гуцули називають низинними лише такі вишивки де взір був розведений і виповнений з лівої сторони.

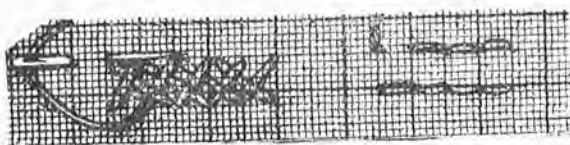
В межах тих трьох груп містяться всі способи технічного виконання українських вишивок. Дальші відміни це лише комбінації й варіанти різних стібів, в які наше народне мистецтво так багате.

Б.

Гуцульські стіби.

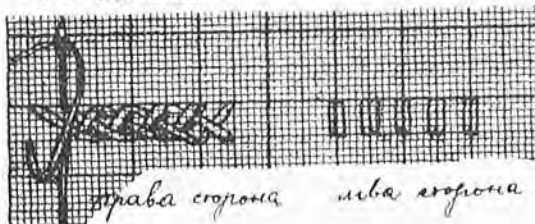
Рисунки О. О. Кульчицьких.

н. 1. Плетінка

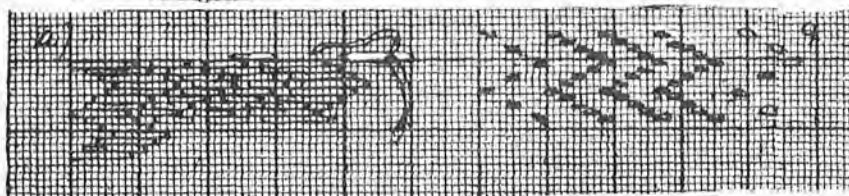
права сторона ліва сторона

н. 2. Кіски

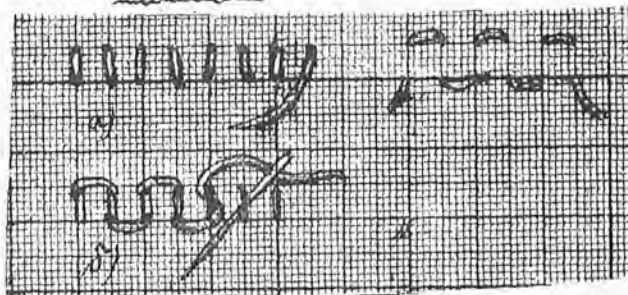
права сторона ліва сторона

н. 3. Низинне

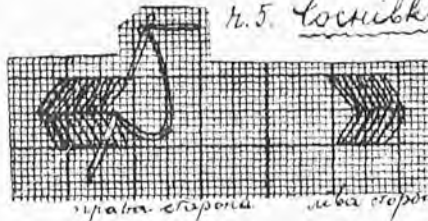
права сторона ліва сторона

н. 4. Решітка

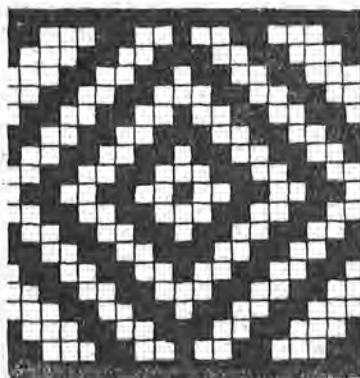
права сторона ліва сторона

н. 5. Соснівки

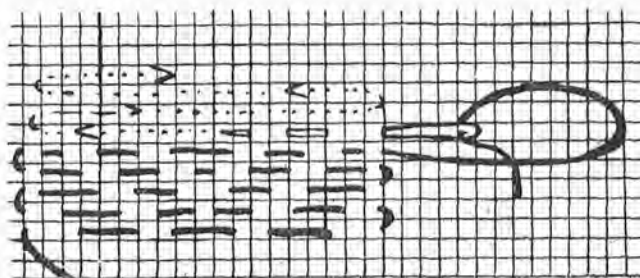

права сторона ліва сторона

н. 6. Обдзіртка

н. 1. Плетінка

виконання

Ч. 1. і 2. Плетінка і кіски це инший рід хрестиків, яких одно рама довше — й протягається на розмір двох очок. Стіби виглядом подібні один до одного, ріжниця полягає у виконанні. Ч. 3. Низинне. Виконується з лівої сторони, взір виходить на праву (див. рисунок а). Рисунок б) дає легкий до вивчення взір низинного, а з боку його виконання.

Ч. 4. Решітка. Цей стіб виконується двома наворотами: наперед шиться поперечні стіби (рисунок а), відтак перетягається між ці стіби нитку, раз голку в гору, то в долину, черев що дістаємо рід циганської дороги. Ч. 5. Соснівки. Їх шиться двома наворотами. Раз в один бік скісні стіби поверх означеного числа ниток полотна, постукаючи по кожнім стібі о одно очко дальше. Другим разом виконуємо такі самі стіби в противну сторону, як перший раз. Ч. 6. Обдзіртка. Стіб знаний загально, як „обдзірткування“ краю матеріалу: полотна, сукна і т. п. Найкраще надаються до народних вишивок нитки

DMC. Coton Perle на клубках; в них в середині є уміщене число, яке означає краску; DMC. в мотках має число уміщене не на поодиноких мотках, а на коробках зверху. Подаємо числа красок найбільше уживаних при наших народ. вишивках:

чорна . . . 310	синя . . . 824	ліля . . . 916
червона . . 321	гранатова . 336	фіолетна . . 530
бордо . . . 814	темно-жовта 740	рожева . . . 565
темне-бордо 902	ясно-жовта . . . 742	
зелена . . . 897	червоново-жовта . 900	
зелено-гніда 895	вишнева (амарант) 816	

З цим числом розсилаємо, як окремий додаток, взір серветки з буковинськими вишивками, яка була поміщена в 6-ому числі „Нової Хати“.

Ф і р м а

РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, —

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

МОДНІ МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ і ин.
ПЛЮШІ, ОКСАМТИ, ВЕЛЬВЕТИ.

Темпераменти у дітей.

Котраж мати небажає як найкраще приспособити свої діти до життя? Цеж вся ціль виховання. Та дороги до цієї цілі ріжні, бо ріжні є люди. Основна ріжниця лежить в темпераменті.

Темперамент це рід і спосіб реагування людини на вражіння зовнішнього світу. І на цей саме темперамент у дітей при їх вихованні мусить звертатися як найбільшу увагу.

На усталення того чи іншого темпераменту впливає передовсім підсоння (клімат), будова тіла, вік, здоров'я й харч. Кожний знає як ріжняться горячі Італійці від холоднокровних Англіїців, повільні й систематичні Німці від скорих і легких Французів, яка отяжіла дитина, коли невідповідно відживлювана, або неправильно збудована, оскільки більше живий і загонистий хлопець від дівчини цього самого віку, та як легко випровадити з рівноваги хвору людину.

Вчені поділяють людей на чотири групи, а саме: сангвініків, холериків, меланхоліків і флегматиків.

Щоб добре виховати дитину треба точно звернути увагу на її темперамент. Бо це, що флегматична дитина робить з розмислом, те сангвінічна зробить без надуми й тому неможемо їх, наприклад, однаково карати.

Сангвінічна дитина нервова, легкодушна й жвава. В неї все в русі очі, уста, руки й ноги. Вона неможе довго ні стояти ні довго сидіти. Коли плаче або сміється то рухається цілим тілом; але з плачу переходить легко у сміх і навпаки. Сангвінічна дитина все побачить і все почує. Вона може що хвилинки бічи до вікна дивитися, що діється на вулиці. Предмети своєї розмови, змінює так швидко, що неможливо й доглянути на підставі яких асоціацій вона до них прийшла. Вона скоро зацікавиться новим предметом науки, але й скоро його кине. Вона палко захоплюється всім правдивим, гарним і добрим, але те захоплення швидко минає. Вона всюди шукає радості, має великий талан до наслідування, незнає міри ні в похвалі ні в нагані. З поверховности таку дитину пізнати по ніжній і стрункій будові тіла, по легкій ході, нервовим і рухливим погляді.

У відношенні до такої дитини треба уважати, щоб небуло надто багато строгости й поваги. Треба завсідги поступати так, щоб така дитина мала переконання, що все робиться з розмислом на це, щоб викликати у неї втіху. З кімнати де така дитина має вчитися, треба усунути все, що розсівавлює її увагу. Передовсім бажане, щоб вікна невиходили на вулицю. Навчитися найкраще тоді, коли показувати її наглядно напр. на картинах і гльобах. Треба звертати увагу на порядок в одежі. Не дозволяти, щоб змінюла щораз книжки непрочитавши їх гаразд, та щоб переборщувала ні в похвалях ні доганах, бо це перший ступінь до брехні. Сангвінічна дитина має теж нахил до крадіжки. Богато річей її подобається, опісля вона хоче їх мати, вкінці просто бере їх.

Холерична дитина, це дитина відважна, палка як кажуть: — у горячій воді купана. Хлопець хоче, щоб як найскорше уважати його мущиною, дівчина

в одинайцять — дванайцять років бажане поводитися як повнолітня дівчина. Холеричну дитину найкраще пізнати в забаві. Холерики надають в забаві тон, вони хотять, щоб всі їх слухали, а коли це невдається готові попсувати всю забаву й відійти з погордою. Для холерика нема нічого надто важкого, чим більша де небезпека тим більша в нього відвага. Дівчина займається радо забавами, які звичайно уважаємо хлопчачими. (Емансипація завдячує своє повстання жінкам холеричного темпераменту). Хлопець жорстокий для других дітей і для звірят. Він панує над дітьми своєю погордою до них. Може витерпіти всяку тілесну кару й нескривиться, та за те радо мститися. Коли зробить що злого не любить перепрошувати. Холерична дитина це матеріал на революціонера. Хоч вона незаважає тільки, що сангвінічна, але що побачить то огляне докладно. Вона ставиться критично до всього, навіть до вказівок учителя. Вона скоро постановляє і скоро свої постанови переводить в діло. На зверх те постать мускулиста, у неї гострі, виразисті черти лица, палкий погляд і сильний хід. Коли сангвінічна дитина повинна відчувати до того, що її виховує, любов, то холерична повагу. Вона мусить бути переконана, що той хто її вчить знає усе найкраще. Охоту до науки найлегше побудити похвалою. Для похвал зробити холерик все, одначе нетреба вживати їх за часто. Звертати теж треба увагу на відношення холеричної дитини до слуг, бо тут найскорше може розвинутися нахил до тиранізування.

Меланхолічна дитина поважна, похмура, сумна. Для неї всюди більше журби й смутку ніж радості, будучність бачить вона завсідги в чорних красках. Все їй здається, що всі бажать її лиха, вона недовіряє нікому й тому всіх ганить, своїх товаришів вважає більше ворогами ніж приятелями. Коли дістане дарунок то завсідги скорше подивиться, чи другі діти не дістали красшого. Вона боїться, щоб її хто необікрав. Коли хто небудь сміється, то її здається, що це з неї. Коли вона сміється з других, то буде це усміх ідкий. Коли її карають, то вона на зовні спокійна хоч внутрі кипить. Вона любить, щоб родичі турбувалися нею. З уродження це боягуз, однак радо вдає героя. Зауважує мало, але це що зауважить знає докладно. Радше учиться того, що вимагає більше розуму ніж фантазії. Коли виросте має більше нахил до математики й філософії ніж до поезії. Меланхолічна дитина худощава, стать її слаба з похиленою головою, з білою краскою лица, очі без блиску, повільний хід і нервова вразливість.

Меланхолік це тип для виховування надзвичайно важкий, але меланхолічних дітей дуже мало. Тут передовсім важне, щоб меланхолічна дитина відчувала, що той хто її виховує любить її й бажане їй добра. Тому, що меланхолічна дитина має нахил до чорних думок і до самотности, треба її завсідги чимось зайняти й коли дитина зауважить, що в праці вона спокійніша тоді радо буде працювати.

(Докінчення буде).

Прийняття гостей.

Можна про товариське життя думати як хочеться, зовсім уникнути його не дається, як що не хочемо, щоби нас поминули колись там, де ми-б раді були бути.

Особливо обов'язком нашим є реванжуватись за дізнану гостинність. Цим ще не сказано, що треба приміюватись точно до цього, як нас десь приймали. Навпаки це не робить доброго вражіння, як що скажимо прийняття переходить міру мошонки господарів. Чим культурніші люди сходяться, тим менше будуть звертати увагу на матеріальну вартість прийняття, — на їду. На жаль тепер, від коли вже знова можна все дістати, як перед війною, дається замітити стремління до давньої розкоші. Не повинні цього наслідувати люди, які хочуть своєю життю дати зміст.

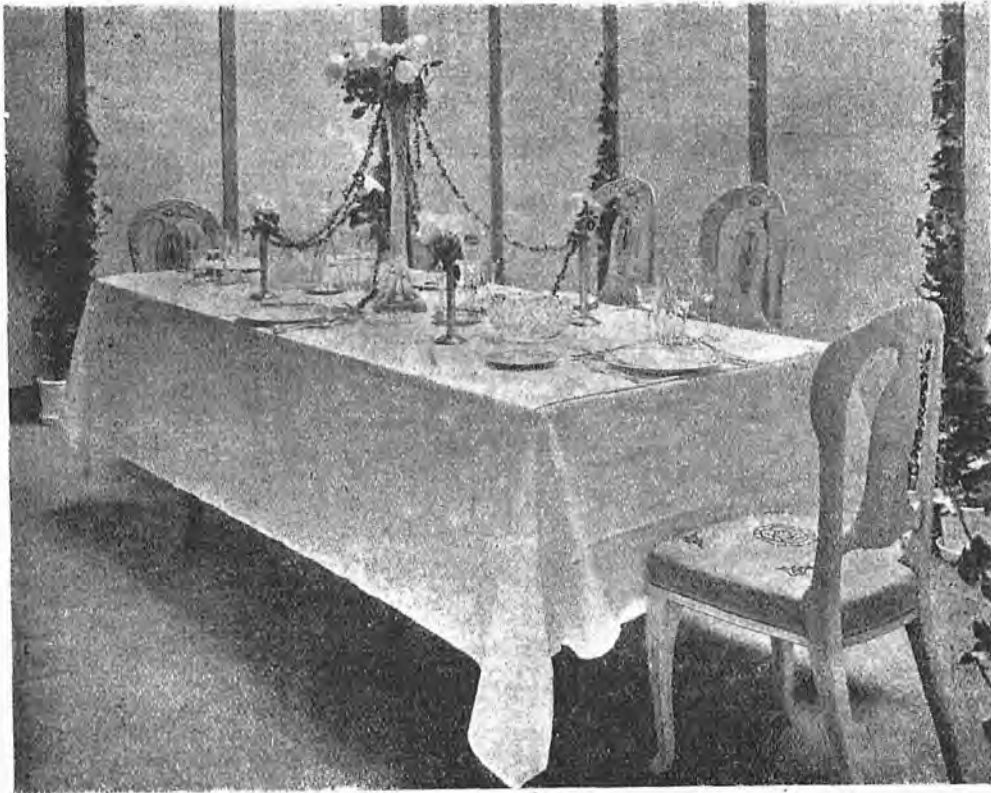
Далеко важнішим є, щоби хазяйка не перемучена, в добрім настрою займалася своїми гістьми при

накриття столу, — їй тому краще подати одну страву, один торт менше, а не жалувати видатку на трохи квіток або зелені.

Дуже практично є приймати гостей зимним буфетом. Тоді хазяйка почавши від приладження страва скінчивши на накриттію стола, може все приготувати наперед. Тоді вільна від зайняття може більше часу присвятити своїм гостям й разом з ними забавитись.

Особливо важною річчю є запрошувати людей, які до себе підходять, та часом одна особа може попусувати добрий настрій решті товариства, тому людину, про яку знається, що вона не погодиться з рештою товариства, краще просити окремо.

Добре дібране товариство є щось так доброго й так відсвіжує, що ми не повинні позбавляти себе цієї приємності через непотрібні згляди матеріального характеру чи з вигоди.

С. МІЙСЬКА.

скромним прийняттям, як, щоби була зігріта і змучена приладжуванням спеціальних страв. Дещо, приладжене попереднього дня, може також знаменито смакувати. Все, що може бути зроблене наперед, як чищення срібла і т. п. — треба зробити — щоби мати вільний час на приготування, які мусять бути зроблені в дні прийняття. Особливо в зимовій порі дається не одно зробити день скорше, а торт і тіста навіть зискують на тім. Канапки робимо вже зовсім прикінці й добре, щоби хазяйка знала, що це забирає досить часу. Зате можна їх робити сидячи, — стояння було би безпотрібним витрачуванням сил.

Добра хазяйка дбає про те, щоби стіл до прийняття був гарно й старанно накритий. Найкращим прибранням для столу є квіти й зелень, — тому ніколи добра хазяйка їх не забуде. Навіть маленька галузочка гарно уложена вмілою рукою, пристроїть

ЗИМНИЙ БУФЕТ.

Горілки: старка, коняк, медівка, овочеві наливки, лікери.

По горівці закуски: Начиняні яйця, канапки, капуснячки, паштетники, сардинки, нагнітки, сарделеве масло, сири, кавяр.

З м'яса в: Шинка, ковбаса, паштетівка, сальцесон; вепрова полядниця або телятина на зимно; паштети, руляди, студенець, авспік, майонези з риб, дробу і т. д.

Як приправа: Муштарди, холодні острі підлеви, оцет, олива.

Солодке: Торти, тіста, цукорки, овочі.

Напитки: Вино, пиво, понч, лімоняда, чай.

Жінки! Поширюйте „Нову Хату“. Приєднуйте передплатників. Вступайте в члени Кооперативи „Укр. Народ. Мистецтво“.

Власний виріб.

Ціни фабричні.

КОЛДРИ НА ВОВНІ Зол. 26.-- і вище
Матераці зол. 35.-- і вище
Сінники зол. 4-80 і вище

Готові пошевки
Подушки з пір'я
Готові простирала
Під ковдри

від зол. 3.—
від зол. 25.—
від зол. 4.80
від зол. 11.—

Коци, капи, фіранки, дивани, полотна, рушники, обруси, сервети, стирки і т. п.

найдешевше
продає

Фабрика постелі ПЕТРУШЕВСЬКІ - МЛЕКО

Львів, Коральницька 6.
Тел. 3772.

На провінцію вислаємо за післяплатою. Для закладів, шпиталів, пенсіонатів і т. п. ціни офертові низькі.

Накриття стола. Довгий стіл так уставити, щоб був приступ із усіх сторін, а найменше з трьох. Накрити скатертю, на середині помістити овочі й цукорки, на право й ліво торт, далі закуски і м'ясо на полумисках і тацях, а між ними уставити підлеви, муштарду, сири. Стіл прикрасити зеленню. З боку на малім столику уставити потрібні тарілки, гарно уложені рядом десертні ложки й вилки, та серветки. Тут покласти також кошнички з хлібом і булкою. З другої сторони окремих столиків призначених на напійки, тому там мають бути склянки, чарки на вино й горілку, та коркотяг.

Окремо накрити серветами 2—3 столики й уставити крісла.

ПРИПИСИ.

Начиняні яйця. Зварені яйця на твердо викинути в холодну воду, потім обережно обірати й кожне яйце перекроїти вздовж на половину. Жовтка вибрати, а білка начинити ось якими фаршами:

1) Часть жовтків перетерти крізь сито, нимішати з ложкою десертного масла, й ложкою тертого хрену або дрібно посіченою трибулкою.

2) Правдиву бриндзю вимішати з маслом, наприкою і сардинками.

3) Товсту шинку змолоти на машинці.

4) Змолоти або дрібно пократити ковбасу.

5) Втерти куски ементалера.

6) Можна також ужити нагнітків з капарами.

Ці фарші приладжується в малій кількості числячи і ложку на 3 половинки яєць. Кожним фаршем наповнити по кілька половинок і встромити шинку. Всі яйця покласти на тацю прикрити серветкою, укладаючи рядками після красок фаршів.

Руляда. Два kg вепровини від шинки розбити тонко і начинити ось яким фаршем:

Чверть kg телятини й чверть kg телячої печінки (печінку спарити), змолоти 3 рази на машинці, посолити до смаку, додати на кінець ножа перцю; змелене м'ясо підсмажити на солонині і відставити, щоб прохоллоло. Окремо зварити 12 dkg свіжої солонини. До холодного вже м'яса додати 3 жовтка, 10 dkg тертої булки скропленої молоком і шум з 3 білок. Усе разом вимішати й наложити на розбиту вепровину. Зварену солонину пократити в пасочки і накрити фарш; цілу руляду тісно звинути, зашити ниткою або посипати шпичками. На поливану бляху дати ложку товщу, склянку води, покласти руляду і пекти 2½ години, поливаючи смаком. Коли готова, положити її між дві дощечки й приложити каменем. Як вистигне пократити на пластки. До руляди подається остру підлеву.

Татарська підлева. Взяти одно сире жовтко та ложку французької муштарди й добре втерти. Зварити на твердо 8 яєць, жовтка протерти крізь сито й виспати до муштарди. Посолити до смаку, додати 2 ложки міцного оцту або сок з 1 цитрини, ложечку мілкої цукру, 2 ложки свіжої оливи й кілька дрібно посічених коришнів або капарів. Усе добре нимішати. Ця підлева є густа.

Телятина в галареті. Одно кільце вепрової ноги пору-

бати на кусні, сполокати, спарити окропом, налити студеною водою, посолити, додати 2 петрушки, 2 моркви, ½ калярени, куски капуста, 2 грибки і 1 велику цибулю. (Ярину відпарити). Варити під покришкою, доки м'ясо не відстане від костей (около 3 години). По зваренню процідити росіл крізь ситко й лишити нехай підстоїться. Два kg телятини, очистити з болю, сполокати і посолити на годину перед печенням. Тоді нашіпкувати 8 зубцями чіснику, вложити м'ясо до камінної ринки дати 1 ложку товщу і 2 ложки води. Пекти в русі 2 години, поливаючи часто смаком з печені. Якщо смак вивариться додати трохи води. Готову вихолоджену печеню пократити на тонкі шматки, уложити на глибокому полумиску, а між кусинки печені наложити пократити яйця, гарно пошитану моркву, калярію і т. п. Так уложену печеню заливається обережно росолом вивареним з ноги й захоладжується.

Торт з альбертів. Втерти на шум масу з 20 dkg масла, 20 dkg цукру і трьох яєць. До цієї маси додати 3 ложки дуже міцної кави й ½ лісочки ванілії. Дно тортівниці накрити кружком білого паперу, намащеного маслом й тоді класти альберти. На альберти наложити половину маси, вигладити пожем, покласти другу верству альбертів, потім другу частину маси й знова накрити альбертами. На верх покласти кружок паперу намащеного маслом, на нього кружок деревляний або дно з другої тортівниці; приложити тягарцем і на ніч винести до пивниці. Перед поданням на стіл викинути з форми. Можна прибрати сухою конфітурою.

Спростовання:

В числі 1/923, нашого журналу зайшла помилка в назві перекладниці повісті Ф. Р. Шато-Бріяна: „Останній з роду Абенцерай" — має бути п. Яр. Мандюкеса, а не Мандичевська.

Від адміністрації.

Пригадуємо тим Шановним Передплатникам, які не відновили ще передплати на рік 1926, що з попереднім числом ми розіслали на ту ціль чеки й просимо негайно переслати ними належитість, в противному разі будемо змушені з наступним числом здержати висилку журналу.

„ПАНІ“

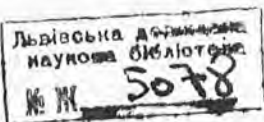
Ново отворений магазин дамської конфекції при вул. Ягайлонській 15. тел. 885. поручає у великому виборі оригінальні заграничні моделі плащів, костюмів, суконь, свєтерів і т. п. по уміркованих цінах.

Гарні, трєвалі панчохи, рукавички і всякі трикотажі купується у Фірни

ПФАУ, Львів, Ринок ч. 19.
найдешевше, бо вхід через сінні. — Телефон 9-57.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво".
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгєра, Львів, вул. Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовнища довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовнища довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2:20 зол
- б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1:80 „
- в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1:— „
- г) малі форми ручних робіт 1:50 „
- г) великі форми ручних робіт 2:40 „

Гроші вислати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посылки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18—
піврічна „ 9:50
чвертьрічна „ 5—
ціна одного числа „ 1:80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редакції і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника на рік 1926.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поеми, статі в українській історії, літературі, суспільній економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає Волод. Гнатюк.

Передплата в гроші вносить: річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 2 зол. За границю 4 долари або їх рівновартість.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького ч. 24;

Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

Перечитай!

Другому скажи!

В кожній хаті повинні знаходитися видання

„Української Дешевої Бібліотеки“

Один том Укр. Дешев. Бібліотеки коштує 90 сотиків

Квартальна передплата за 6 книжок 5— зол.

піврічна „ „ 12 „ 9:50 „

річна „ „ 24 „ 18— „

Квартальні передплатники одержать як премію портрет Хмельницького. Піврічні передплатники одержать як премію 1 том оповідань Лондона. Річні передплатники одержать як премію шафку на 100 книжок гуцуль. виробу.

Замовляти: „УКРАЇНЬКА ДЕШЕВА БІБЛІОТЕКА“
Львів, вул. Куркова 10/11.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2 золоті, за гра-
ницю 3 дол. піврічно.

Жадайте оказового числа, яке висилатиметься безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

Вже вийшов з друку і продається

„ЛЬВІВ“

М. Г. Історія Львова від найдавніших часів.

Історичні пам'ятники.

Л. Л. Львів в часах великої і визвольної війни.

Провідник. — 23 ілюстрації.

Ціна 3— зол.

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів

вул. Руська ч. 18. I.

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання

домашньої культури.

ОДИНОКИЙ ТОГО РОДУ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ДЛЯ ЖІНОК.

Передплата на цілий рік 18 зол. Для закордону 3 ам. долари, або їх рівновартість.

Ціна одного числа 1:80 зол.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська ч. 18.

Конто Почтової Каси Ощадності Краків ч. 405.361.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

і коштує річно 6 зол., — піврічно 3 зол.

чвертьрічно 1:50 зол.

для Америки дол. 1:30 річно,

бо „Жіноча Доля“ об'єднує маси нашого жіноцтва і заохотить до культурно-освітньої праці,

бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм за рівні права в родині, громаді і народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викоренити з нашого села коршуму, хуліганство і иншу язву, яка залишилася в нас з часів панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової домашньої господарки і новітнього виховання дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною до боротьби за найвищі ідеали Українського Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане передплатницею „Жіночої Доля“, приєднає їй якнайбільше число передплатниць і збере при нагоді, що зможе, на пресовий фонд „Жіночої Доля“.

Почтова оплата заплачена гуртом.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

гарних ілюстрацій.

Передплата на квартал виносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й інших країв 3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах у дотичній валюті (в доларах, чеських коронах, франках і ин.)

„СВІТ“

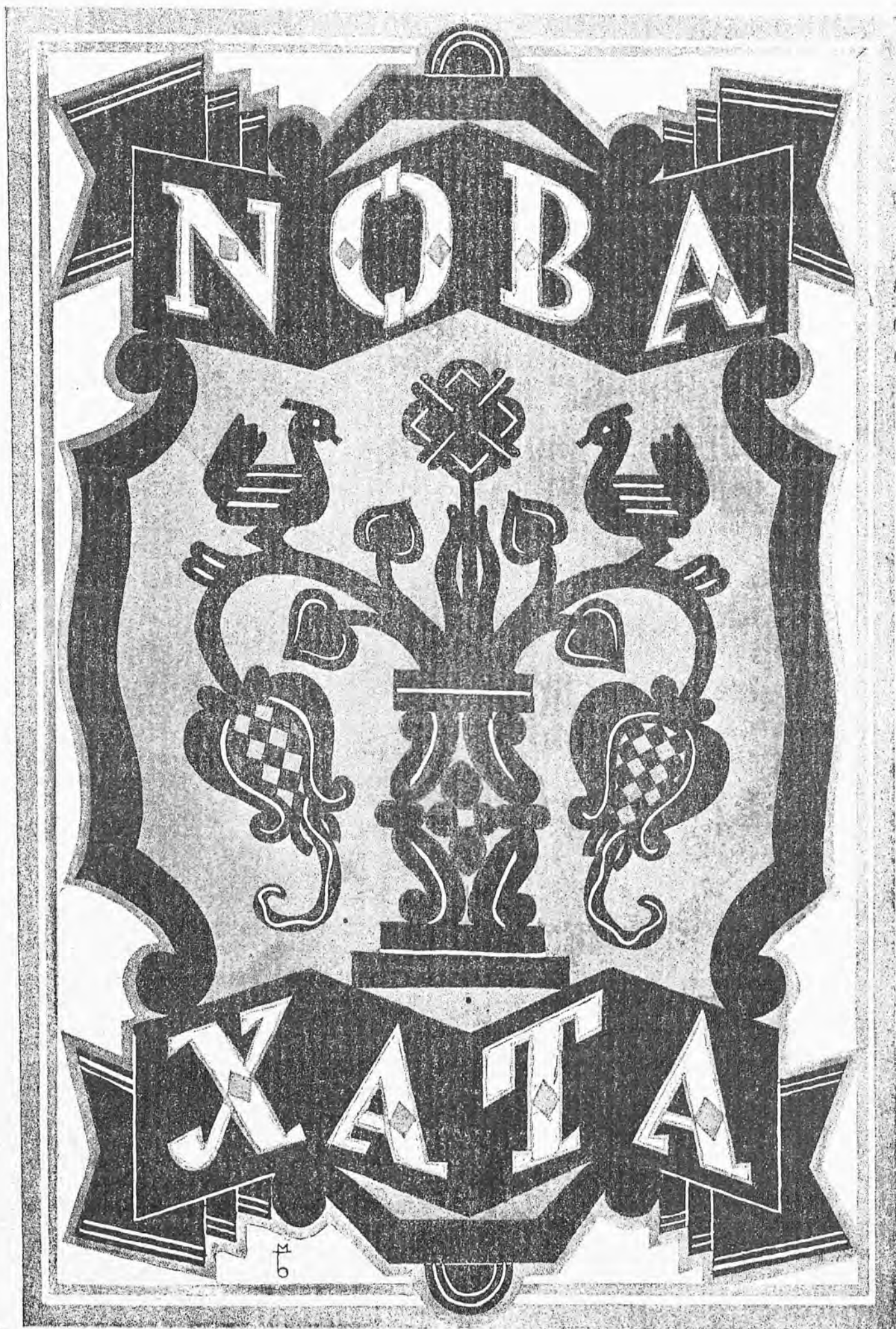
повинна передплачувати кожда Читальня, кожде Товариство й Касино та кожда хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia)

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Удін 10.— 30л.

ВПИСОВЕ 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“

А Л Ь Б О М французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом Ф О Р М на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2.— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Накладом Української Книгарні й Антинварії
вийшли з друку

УКРАЇНСЬКІ ВИШИВКИ

20 аркушів з многими 2-, 3-, 4- і 5-красковими
взорами до вишивання на гарнім папері. — Старанне
виконання, в твердій оправі з винеткою артиста
П. Новжнуна можуть мати не тільки практичне
принаровлення, але також бути окрасою кімнати.

Ціна 25 зл.

Замовляти в Адміністрації „НОВА ХАТА“ Руська 18.

М О Н О Г Р А М И

ДО ГАПТОВАННЯ

425 РИСУНКІВ РІЖНОЇ ВЕЛИЧИННИ Й ФОРМИ. 425

Ціна брошурованого зошита зол. 2:50

„ оправленого „ „ 3:50

Належитість за посилку . . „ 0:50

Замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“.

Одинокий на західних землях
України
сатирично-гумористичний журнал

„ЗИЗ“

виходить 2 рази в місяць
під редакцією ЛЕВКА ЛЕПКОГО.

Чвертьрічна передплата 3:50 зол.

ЖАДАЙТЕ ОКАЗОВОГО ЧИСЛА.

Адреса: „ЗИЗ“ Львів, Руська ч. 18.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.
Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно
3 зол., на півроку 5:50 зол., на рік 10 зол.
за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість
в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 43-а.

РОДИЧІ!

Купуйте книжку проф. МАРІЇ ОМЕЛЬЧЕНКО:

ВИБІР ФАХУ

з якої матимете змогу переконатися, як
важним питанням у житті Вашої дитини є
вибір фаху, від якого залежить щастя й вдо-
волення Ваших найближчих.

ЦІНА одного примірника з пересилкою
1 злотий.

Замовляти в Адміністрації „Нової Хати“
Львів, Руська 18.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, БЕРЕЗЕНЬ 1926.

ROMAIN ROLLAND.

АНЕТТА І СИЛЬВІЯ

(ВІЙМОК З ПОВІСТІ).

Буря люти і болю понесла її перед себе в ніч, у безвість піль. Може чули відгомін її безпритомного бігу і шелест галуззя, яке гнула по дорозі, наче звіря, що втікає. Та вона не турбувалася вже тим, щоб не почувли її. Ніщо не існувало вже для неї. Бігла в ніч, стогнувши і не бачила перед собою нічого. Бігла п'ять, десять хвилин, годину? Не знала ніколи, як довго бігла тоді. Аж доки не поштовхалася об вистаючий корінь і не впала, як довга, на землю, ударяючи головою в пень дерева. І тут вона кричала і вила з устами до землі, як ранене звіря.

Довкола неї стояла ніч. Чорне небо без місяця, без зір. Земля німа, без віддиху, без зичання комах. Шуміла тільки тонка струя потічка, що протікав крізь каміння під сухою сосною, об яку вдарилася Анетта чолом. З глибини скалистого яру долітав шум гірської річки. Її скарга мішалася зі скаргою раненої жінки. Це було немовби відвічне lamento землі.

Як довго кричала, не думала про ніщо. Тіло, шарпане схлипуванням, вибувалося тягару терпіння, яке мучило її стільки днів. Розум мовчав.

Відтак вона втомилася й перестала стогнати. Душевний біль повернувся назад. Анетта відшуквала свідомість, що вона покинута. Була одинока й зраджена. Круг її думок не сягав даліше. Не мала сили зібрати їх розсіяного стада. Не була в силі навіть підвестися. Віддавалася землі, простягнена на ній... Ох, коби земля могла забрати її! Гірський потік шумів, він думав і говорив за неї. Він змивав її рану. По довгому часі опущення Анетта підвела своє замучене тіло. Удар в чоло справляв їй доволі сильний біль; це терпіння відвертало її думки, приносило полехишу. Змочила в потічку подряпані руки й поклала їх на ранене чоло, яке палало. Остала так, спираючись очі на вогкі долоні і почувала, що ця чиста вогкість проникає її. І поволі віддалялася від свого болю, гляділа на його недавній вибух, наче чужа; не розуміла вже змісту тих поривів терпіння. Думала:

По що це? Ради кого? Чи варто?

Гірський потік говорив в темноті:

„Божевілля, божевілля, божевілля.. Все це суєта“...

Анетта усміхнулася гірко, з жалістю:

„Чогож я хотіла? Вже навіть не знаю сама...“

Де-ж є це велике щастя, якого вона всетаки бажала. Нехай бере його, хто хоче!“

Відтак повернули нечаяно, могутньою хвилею, картини цього щастя, якого вона всетаки бажала й горячі подихи бажань, що огортали і нераз ще будуть огортали її тіло, мимо заперечувань розуму.

Вони поверталися й тягли за собою біль за-висті, слідами, які вирили у душі їхні гострі остроги. Анетта витерпіла їхню атаку мовчки, зігнута, наче під крилом сильного вітру, що проходить над нами. Відтак сказала голосно, підносячи голову: „Я зле робила. Сильвію кохають більше, це справедливо. Вона більше надається до любови. Я повинна бути щасливіша її частям. Однак я себелюбка!... Але-ж для чого тільки, для чого вона брехала мені? Все ніщо, тільки це те! Чому вона обманювала мене? Чому не сказала мені щиро, що кохає його? Та ж я—чи маю право робити їй докори? Чи я була щира з нею? І чи багато краще й чистіше було те, що в мені було? Що було? Ні, що є!... Я знаю, що воно все це є“. Вона зітхнула, утомлена. Відтак сказала: „Годі, треба кінчати з цим. Я старша. І я ця, що була більш божевільна... Нехай Сильвія буде щаслива“.

Однак сказавши це, вона остала ще якийсь час неповоротною. Вдихувалася у тишину, роздумувала й гнала кінці подряпаных палців. Відтак зітхнула, мовчки підвелася й пішла.

Вона верталася нічю. Мав виявитися місяць; він був ще далеко, однак почувалося, що він вирине ізза обриву, з темної пропасти. Слаба іскрість обережувала ліній узір'ї, що окружували високорівню, наче береги плоскої чарки. Вони поступово темнішали на фоні, що ставав що раз ясніший. Анетта йшла, не поспішаючи; її груди, втягала довгими вдихами запах скошених левад.

Почула десь далеко, у п'яті, поспішні кроки. Серце забило у ній, пристанула. Пізнала, хто йде й пішла скорше, назустріч. Почули її й з цього боку. Неспокійний голос закликав: „Анетта!“

Анетта не відповідала; вона не могла, була поражена зворушенням. Хвиля радості пробігла по ній і затерла останки турбот і болю. Йшла швидше, що раз швидше. Тепер бігла й тамта, й повторяла трівожно: „Анетта!“

Мала невразна постать з'явилася в півсвітлі місяця, що виходив на небо з поза темної стіни. Анетта кликнула:

„Кохана!“

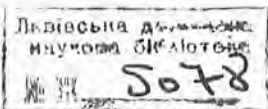
І побігла, витягаючи наперед рамена, пеначе сліпа.

У поспіху бажання обнятися, вони вдарили одна об одну. Обнялися. Їхні уста шукали себе й наїшли.

„Моя Анетто!“

„Моя Сильвіє!“

З франц. мови переклала М. Струтинська.

Жінка в творчості великого французького письменника

„Любов, первородни з усіх істот, любов, що пізніше родитиме думку“.

Таке мотто має перший том Ромен Роллянда „Зачарованої Душі“.

Мотта й передмови у письменника так глибокого і одночасно так стихійно музикального як Ромен Роллян дуже цікаві. Подібно як в деяких музичних творах стрічаємо на початку коротшу чи довшу музикальну думку (тему), яка містить в собі всі елементи дальшого розвою, так і мотта поставлені на початку його творів мають велике значіння як провідні думки даного твору.

Передмова до „Зачарованої Душі“ прекрасно впровадить незнайомих ще з творчістю Роллянда в його духову атмосферу, чисту й ясну як воздух на шпiлях високих гір. Передмова ця, то почасти автопортрет Роллянда. В ній говорить він про своє відношення до власної творчості. Він є цього погляду, що артист є лише посередником творчих сил, які собі його вибирають. Дві головні риси його складної духовості відбиваються ясно в цій короткій передмові: його тверезе, здорове признание життя й поклін перед цим життям, виражений в словах:— чи Кристоф, Коля і Анетта мають слушність чи ні, Кристоф, Коля і Анетта існують. Життя не є найменша рація. Та при цьому бачимо у нього тверезе, тверде признание духових сил, як подвижників життя.

„Не шукайте“ каже, „тут тези або теорії. Дивіться на це лише як на внутрішню історію одного довгого, широго життя, багатого в радість її терпіння“. На слово „внутрішню“ треба звернути тут передовсім увагу, бо в ньому криється ціла велечезна різниця поміж давнішими письменниками в роді Бальзака або Дюмаса — а Ролляндом, який уважає внутрішні, душевні переживання за рівно важні, а може й важніші від так званих „подій“ зовнішнього життя.

Правда не лише Роллян, а багато інших молодих, творчих письменників іде нині шляхом духового розслідування життя, однак Роллян був піонером на тому шляху.

Кінцеве слово передмови носить знову печать стихійної музикальності автора, який в гармонії духа добачує найвищу правду, яку людина може досягнути.

У Роллянда любов це всемогуча сила, що лучить усі живі істоти, вирівнює суперечности, родить всяке добро. А що жінка передовсім є носителькою любови, або радше в її найкращих типах просто втілена любов, тому в творах Роллянда жінки займають належне їм місце, яке на жалю не завжди й всюди признають їм в дійсному житті.

В його великій повісті Jean Christophe, яка перша звернула на нього увагу європейських читачів, виступає цілий ряд жінок. З них кожна, по при різній людській хибі, носить в собі цей великий дар любови, що ясним світлом обнімає всіх, що зближуються до неї.

Любов, перед якою Роллян хилить голову в побожній покорі, це не любов в обмеженім значінні еротичного шалу, а взагалі всяка любов: матери до дітей, дітей до матери, любов дібраних приятелів, і любов закоханих; але й любов до природи, до великих ідей, любов, яка в кінці переходить у віру в божеську гармонію всякого буття, любов, яка родить думку...

Таку любов, то є такий стан душі уважає Роллян за передумову всякого духового розвою, щось в роді зачарованих воріт, через які необхідно

перейти, щоб побачити дальші перспективи... Людина, яка вміє любити, силою любови потрапить виходити з вузького круга особистих інтересів. Вона переступає границі свого власного егоїстичного „я“, ідентифікує себе чи - то з коханою особою, чи даною ідеєю й поширює собі тим світогляд.

Дальше любов лучиться з терпінням, яке необхідне для правдивого пізнання життя. А з терпіння родиться міркування — думка.

Такі то фази душевного розвою силою любови переходять майже всі герої Роллянда. Переходить їх також Анетта Рівієр, героїня „Зачарованої Душі“.

Натура здорова, сильна, в якій фізичні сили прекрасно згармонізовані з духовими силами. З пристрасною питомою сильним одиницям, віддається вона кожній справі цілою душею. Не вміє поділитися, не вміє бути поверховною, не знає компромісів. Дав із себе що має найкращого й від других жадає того самого. Звідсіля цілий ряд конфліктів зі зовнішнім світом, з другими особами, від яких вона очікує в заміну за свою ширість такої самої ширости, за довіря — довіря, за любов — любови.

А життя, безжалісне життя чи там „доля“... вчить її крок за кроком, якто кожна одиниця в певном окремим світом для себе, якто даремно шукається спрагненою душею за повним зрозумінням у других, бо ці другі є рівнож „собою“, інакше бачать світ, інакше реагують, інакше чують і поступають... А хоч і булиб з уродження подібні, знаходять нові перешкоди: різниця умов життя, перебутих досвідів, різниця віку...

В перших роках по смерті батька (мати померла вчасніше) заповнює її чуттєве життя любов до її сестри по батькові, Сильвії. З незвичайною великодушністю вона признає за рівну собі цю неслюбну дитину свого батька. Опіка над нею й любов до неї є для Анетти раз у раз джерелом щастя й терпіння через кілька літ. Щойно пізніше, коли Сильвія майже виключно абсорбована власним життям, Анетта починає оглядатися за кимсь другим, якого моглаб обдаровувати теплом своєї любови. Відношення її до Сильвії велими цікаве, бо тут притягаються і відпихаються спільні прикмети, одідижені по батькові: палкість, впертість, з тією лише різницею, що Сильвія має простий практичний розум, тоді коли Анетта духово розвинена людина. Не вважаючи на поважні різниці характерів обі сестри кохаються пристрасно, а малий епізод, який на хвилю поспував між ними гармонію, ще міцніше склеює їх з собою. Сам по собі епізод цей мало важний. Коли були разом в одній кліматичній місцевості, якийсь молодий донжуан фліртує з обома гарними панночками і обидві, Анетта й Сильвія трохи на це реагують. Наслідок: подразнена жіноча амбіція. Одна й друга піддаються упідлюючій заздрости і через кілька днів виглядає, начеб їх сестрина любов мала покінчитися звичайним зривом звичайних жінок. Але Анетта опам'ятує себе. Одного вечера, ранена до живого легководним поведінням Сильвії піддається бунтові власних інстинктів і тікає геть у незнану ніч, шаліє з розпучки, терпить, бореться з незнайомими силами власної природи, аж в кінці успокоюється... Вертаючи стрічає Сильвію, що смертельно стрівожена, бігла за нею. Кидаються собі в обійми, радіють, що віднайшли себе. „А всеж-таки любиш його“, каже Анетта до Сильвії, без жалю, визволена від усякої заздрости. Сильвія перечить: „Ні, ні, мене то лише бавило; я це роблю, щоб бавитись, але це ніщо для мене, ніщо в порівнанні з Тобою... Всі поцілуї чоловіків не варті для мене стільки, що одна Твоя слеза“... І гармонія між сестрами знову усталена, на якийсь час. В міру як Сильвія що раз менше уділяється своїй сестрі, Анетта оглядається за відповідним товаришем життя. Шукає його між своїми знайомими, щиро й чесно і найшовши його заручується. В короткім часі починає сумніватися, чи дійсно її вибраний, Роже, є таким, за якого вона його має. Однак любов її до нього така велика, щира, що хоч вона й бачить його хибі, бажає всетаки стати його дружиною. Одночасно однак бажає заховати свою індивідуальність, своє „я“. Свідомо щирої любови свого нареченого, здається їй однак, що його любов не відноситься так до її дійсного „я“, до її особливості духовості, а більше до її фізичних принад, її милої вдачі, а може, в малій мірі, бо й він багатий, до її маєтку...

Щоб бути щирою зі собою і другими, вона рішає поговорити з ним на цю тему і тут починається конфлікт. Роже не розуміє її. Не розуміє і, правду сказати, не старається її зрозуміти. Замість оцінити ширість жінки, яка не хоче щоб йому отворилися очі на її дійсну натуру щойно по вінчанні, він дивується, не вірить, уважає її сумніви за жіночі примхи. А коли остаточно переконується, що вона говорить зовсім поважно, він ще менше її розуміє, не поділяє її поглядів на подружжя. А погляди її полягають лише на здоровому бажанні,

щоб вона й далше могла бути собою, плекати свої вроджені здібности та уживати їх, і далше заховувати свою вільну незалежну думку. На цім тлі ведуться між нареченими цікаві розмови. Вони тим більше цікаві, що мабуть більшість чоловіків не вміє думати інакше як Роже, однак на жаль не багато є жінок так відважних, свідомих своїх дійсних цінностей, як Анетта Рів'єр.

Ось кілька розмов характеристичних для взаємин обох полів:

— „Я, — це не гарний портрет, Роже, який повісите в своїй рідній домі. Я жива жінка, що має свою волю, свої пристрасті, свої думки. Чи Ви певні, що така жінка може увійти у Ваш дім такою як вона є?“

— „Прийму її з замкненими очима“.

— „Просту Вас їх отворити“.

— „Бачу Вашу чисту душу, яка відбивається на Вашому обличчі“.

— „Бідний Роже. Добрий мій Роже. Ви не хочете дивитися“.

— „Я Вас кохаю, це мені вистарчає“.

— „Я Вас рівнож кохаю, але це мені не вистарчає“.

— „Це Вам не вистарчає?“ питає Роже сконстернований.

— „Ні мені треба бачити“.

— „А що хочете бачити?“

— „Хотілаби знати як мене любите?“

— „Люблю Вас над усе“.

— „Очевидно, неможете інакше. Але я Вас не питаю, як заботою, а як мене кохаєте? Що хочете робити зі своєю Анеттою?“

— „Половину самого себе“.

— „А бачите. В тому річ, мій друже, що я не є жадною половиною. Я є цілість для себе“.

— „То так говориться. Хочу сказати, що Ви, то 'я'; і що я то Ви“.

— „Ні, ні. Не будьте мною. Роже, позвольте мені бути собою“.

Або трохи далше: — „Я переконана, що можна дуже любити свою дитину і совісно провадити домашню господарку, а при тому заховувати себе — так як повиннося — для найважливішого...“

— „Для найважливішого?“

— „Для своєї душі“.

— „Не розумію“.

— „Як то говорити про своє духове життя? Слова такі замотані, непевні, невідповідні! Смішно говорити про свою душу! Що це значить? Я не вмілаби пояснити, що вона таке? Але вона є. Вона, це-я, Роже. Найглибше, найправдивіше я мені“.

— „Чи не дасте мені зі себе те, що у Вас найглибше, найправдивіше?“

— „Не можу дати всього“.

— „Значить не любите“.

— „Навпаки, Роже, люблю Вас. Але ніхто не може дати себе цілого“.

Роже цього не розуміє. На його думку кохаюча жінка повинна поділити кожне почуття, кожну думку, кожну амбіцію свого мужа й знаходити в цьому своє щастя. Він забуває, що людина з сильною індивідуальністю не може прийняти безумовно за свої всі думки й переконання хочби й найближчої, найдорожчої особи. Що вартість людини полягає саме в цьому, що вона живе власним своїм багатим життям, думає власними думками, шукає власну свою правду. Що любов і привязання такої свідомої жінки куди цінніші, від сліпого віддання духово убогих жінок. Якби Анетта не старалася пояснити йому красу такої злуки, дарма. Роже не розуміє.

— „Не треба“, каже вона, „щоб злука двох істот була

Для ласкавої уваги!

Пані господині повинні при закупах безумовно налягати на це, щоби діставали все Правдиву „Франка“ домішку до кави, а не якийнебудь подібний наслідуваний виріб, який поручає себе як рівновартний.

Всім нашим шановним відбірцям радимо для уникнення немилих досвідів, не боятися навіть есентуальної малої різниці в ціні, бо ця значно оплатиться з огляду на незрівнаних видатність наших добірних виробів.

Жадайте тому все для власної користі „Франка“ домішку до кави із охоронною маркою: Млинок до кави, а за її доброту, чистість і поживність даємо повну запоруку.

Генрика Франка Сини С-на Анц.

Скавина-Краків.

взаїмним тягаром. Треба, щоб вона була подвійним розцвітом, де кожний, замість дивитися задрісно на свободний розвій другого, бажавби йому допомогти“.

Сліпий егоїзм Роже, егоїзм чоловіка, як „власника“ легальної жінки, цього не визнає, не розуміє. І Анетта, яка передбачує трагедію співжиття з чоловіком, якого кохає, а який не розуміє її — рішає з ним зірвати, хоч серце її кровавить.

Роже знову не розуміє, щиро страдає, плаче, не хоче стратити її. Анетта остає при своїй постанові. Перед розлукою сила любови перемагає і вона віддається йому...

На ново Роже просить її, щоб зістала його дружиною. Вона відмовляється. Тоді Роже ще менше її розуміє і вони розходяться.

По кількох тижнях трагічних душевних переживань Анетта усвідомляє собі, що має стати матір'ю і радіє, безмежно радіє...

„Тепер маю тебе, любов; а є тим, кого люблю“...

Тим акордом здорової радості кінчається перший том. (Докінчення буде).

Чи вирішене вже жіноче питання?

В жіночому русі брали досі участь лише дві верстви: мала частина інтелігенток і жінки промислового пролетаріату. Обидві ті групи зовсім інакше цей жіночий рух розуміли, й обидві мали інакші цілі за які боролися. Та обидві ті групи разом творять меншість жіноцтва. Велика більшість — селянки, міщанки та жінки так званої дрібної буржуазії участі в жіночому русі не брали. Вони не тільки, що були пасивними глядачами, які того руху не розуміли, ним не цікавилися, але навпаки були навіть йому ворожі. Вони його боялися.

І як довго ця більшість, жіноцтва не буде зрушена зі свого апатичного стану, доки не будуть знищені її пересуди, так довго нелише не може бути мови про вирішення жіночого питання, але навіть поступ в жіночому русі буде дуже утруднений. Так як в аграрних країнах в антиколективістичний се-

лянський череп розбивається всяка соціальна революція, так і в цей тупий пасивізм більшості жіноцтва розбиватимуться великі ідеї жіночого руху.

Коли поверховно дивитися на світ то здавалося, що жінкам нічого вже й бажати собі. Вони можуть (за дуже незначними виймками) посвячуватися всім заняттям. Мають повну особисту свободу. Лише з переказів знають ті часи, коли жінку замикалося в дома. Вони самі укладають собі життєві приписи й закони. На всіх високих школах повно жінок. Вони не мусять виходити за муж ради удержання, бо вони вже здібні самі себе удержати. Жінки сидять у всіх бюрах, урядах, парламентах.

Але чи дійсно досягнули жінки це, за що боролися й чи це було їх остаточною ціллю? Чи в громадське життя, в політику йдуть вони з вогненним бажанням, з непоборимою вірою, що це вони пере-

ЛЬВІВ
45
РИНОК

МАГАЗИН ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ

ЛЬВІВ
45
РИНОК

ДОБІРНІ
В О В Н И
НА СУКНІ І КОСТЮМИ

КАМ'ЯРНІ
ШЕВ'ЮТИ
РИПСИ
БОСТОНІ
ПОПЕЛІНИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

ДОБІРНІ
ПОЛОТНА
НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ

ПЕРКАЛІНИ
БАТИСТИ
ШИФОНИ
ЗЕФІРИ
ДИМИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

РИНОК 45

вернуть світ, не лишуть каміння на камені й на руїнах старого створять величне нове?

Позадомашнє заняття поширило життєві підстави жінки, збагатило жіноче ество, принесло йому різноманітність. Жінка навчилася цінити матеріальну незалежність. Деякі заняття, як учителювання, лікування, гуманітарна праця чи суспільна опіка, так глибоко й тісно вяжуться з жіночою психікою, що дають жінці найбільшу душевну радість і зміст життя.

Всяка праця може бути творчою лише тоді коли випливає з внутрішнього творчого бажання й лише тоді дає вона почуття глибокого вдоволення і сили. Творити — це не значить приміювати хочби й з великою зручністю існуючу вже техніку, робити дрібні поправки чи відкриття. Дійсно творчим є лише щось дійсно нове, що зродилося з оригінальної ідеї, витвір власної інтуїції. І в тому безсумніву жіноча сила досі завела. Сучасній жінці брак творчої ініціативи. І тут стоять жінки перед великою проблемою їх життя.

Та це ще краще ніж в звичайних заняттях бачимо в громадському житті. — Ці що перші підняли боротьбу за доступ жінки до громадського життя сподівалися, що коли вони це досягнуть, почнеться новий період історії. День добуття виборчого права для жінок мав бути переломом. Але коли жінки прийшли до цієї обіцяної землі, розвіялися мрії. Жінки засіли правда в парламентах, але відповідальної роботи не відважилися взяти на себе. Це бачимо не лише в західноєвропейських парламентах, але й в більшовицьких совітах. Як раз тут забракло жінкам того творчого вогню, котрий одиникий міг поставити їх на постах провідників і співтворців, на постах вождів. Сама участь жінок у виборах як де й відіграє роль, то напевно відемну. Це ж жінки приносять перемогу англійським консерватистам, пруським реакціонерам, бельгійським чи сло-

вацьким клерикалам, польським реакціонерам. При цьому руководиться жіноцтво всякими почуваннями, а не політичним думанням.

Ціле публичне життя, яке творили досі лише чоловіки, мало бути від тепер спільним твором чоловічих і жіночих умів. Законодавство, політика повинні були змінити свій характер. Ціла історія людства, яка досі була історією чоловічого духа, мала тепер стати історією людського духа — чоловічого й жіночого.

Але нічого такого досі небачимо, нічого не вказує навіть, що йдемо в тому напрямі. Може воно й неповинно нікого дивувати. Десятки років не можуть змінити ґрунтовно шляху, який промостили століття. Але чому не видко хоч заграви цього нового?

Чи може ціле жіноче питання це велика помилка? Чи маємо бажати повернення старого?

Ні коли! Вже хочби тому ні, що таке бажання не може сповнитися. Великі суспільні рухи, це ко-нечність, а не припадок, не випадок. Жінка проломила раз на все домашні мури, пішла в громадську роботу. Суспільство не може вже обійтися без жіночої праці.

Жінка не може вже вдоволитися домашніми заняттями, бо вони не можуть вже виповнити її цілого ества. Нові почування ворухать душу сучасної жінки, а з тих почувань родяться нові психічні й умовні імпульси.

Жіноче питання не лише не вирішене, але ми можемо сміло сказати, що стоїмо що-й-но на порозі його розвою. Досі звертали ми увагу лише на зовнішню сторону. Тепер приходить черга на внутрішню суть. І від цього як вона буде вирішена, залежить не лише судьба жінок, але й судьба цілого людства. Це ж ясно, що й душа чоловіка мусить змінитися, коли зміниться жінка, яка передає йому свої прикмети не лише в наслідстві як мати, але теж як товаришка й співробітниця.

ЩО ПРИНОСИТЬ ВЕСНЯНА МОДА:

Пестрі матерії, друковані і ткани, з шовку та до прання — бордюрові матерії — багато прикрас — паски та кокарди, малі ковнірці — джемперові су-конки — високі, м'яко заломані капелюхи

Нова весняна мода, складна й вибаглива у крою й лініях, любить найбільше в пестро тканих, друкованих або мальованих матеріях.

Великий вибір у легких матеріях, шовкових і до прання. Бачимо різні роди *Crêpe Marocaine*, прикрашені дрібними кубістичними орнаментами в найсміливішому доборі красок, що зливаються разом у полоскові зори. Люблені все ще веселі цятковані зори „*Pierrot*“, тільки що цятки тепер більші та укладаються в певні орнаменти. *Crêpe de Chine* стрічаємо часто в узорах як шкіра гадюки, при чому дрібні коліркові півкола або трикутники укладаються як луска. Улюбленою матерією сезону є шифони з озкішними зображеннями квітів або китиць. На сірому, ніжно-рожевому або чорному тлі виступають великі квітки або розсіяні ніжні цвіти в яскравих, та проте гармонійних красках. Дуже модні ще й далі бордюрові матерії, тільки що тепер їх виробляють у ширині 130 см. Цей рід десенів стрічаємо теж у матеріях до прання, які на білому тлі мають часто коліркові бордюри.

Крій літніх суконь, відповідно до незвичайних матерій, теж граціозний та фантазійний. Ніжну матерію укладають у буфи, приморщують, плісують, ви-кінчують фартушковими частинами або фальбанками. Особливо гарні і граціозні драперії суконь ззаду; це бувають або фартушки, зпереду гладкі, а ззаду викінчені дзвоново або з малими фальбанками, або паски та кокарди. Також у крою та в прикрасах станика видно часто особливе підкреслення задньої частини сукні.

До цих складних суконь носять багато замітно малих і вузьких ковнірців, що на око виглядають ніби невідповідно, але проте роблять гарне, стрійне враження. Головно хінські ковнірці, вишивані хінськими зображеннями, з шовку, лямових стяжок або іншого різко відмінного матеріалу, надають модним джемперовим сукням певну характерну рису.

Будемо бачити на весну

багато

М 859

Плащ, спадаючий дзвоном, з червоно-чорної краткованої вовняної матерії (М 859).

Костюм з довгим жакетом, що розширюється дзвоном вставленими клинами (S 970).

S 970

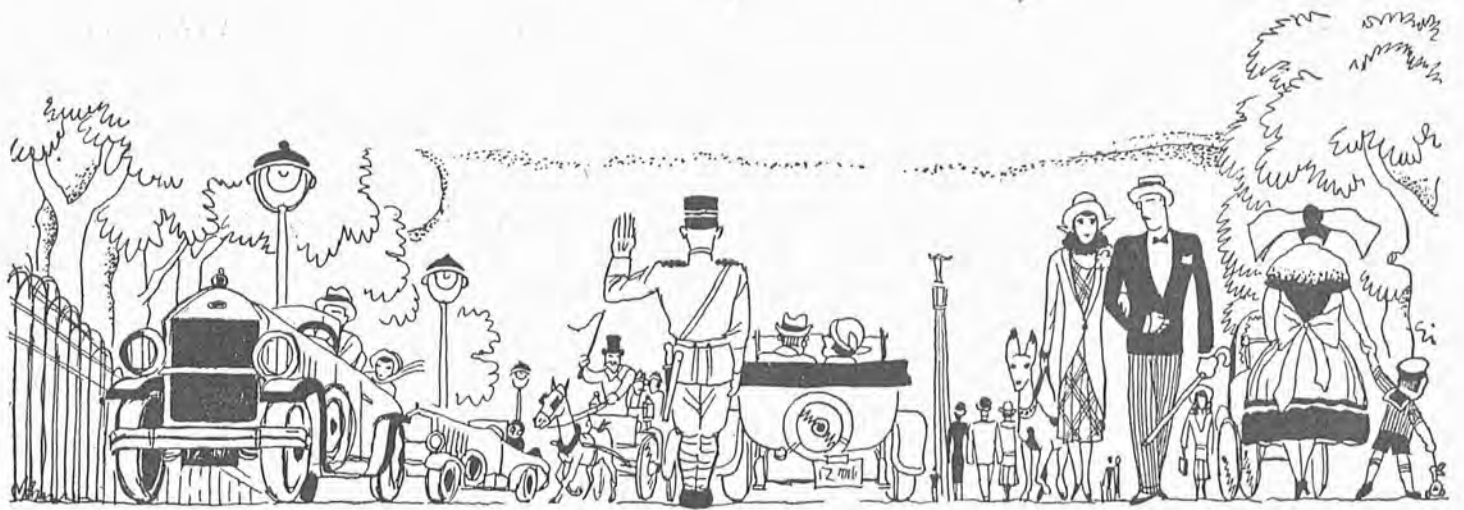
S 986

Практичний плащик з голубо-білої краткованої матерії для менших і більших дівчаток (К-М 2390).

Практичний костюм з брунатно-білої краткованої вовняної матерії зі скісними нашивками і шкіряним паском (S 986).

К-М 2390

До кожного моделю готовий крій

краткованих і взористих матерій!

Сукня з вільно нашитими бічними частинами верхньої сніднички, зроблена з бордюрового шовку у великі взори. Краватка й обшиття з темного шовку (К 2975).

Сукня і плащ дзвонуватої форми з вовняної матерії краски скрипки у великі взори. Обшиття з темної одноколірової шовкової або вовняної матерії (К 2960 і М 890).

До кожного моделю готовий крій

Хінські ковнірці при весняних сукнях

К 3005

Пополуднева сукня з двоякої матерії. Станик з шовку в червонаві взори, дзвонова спідниця і хінський ковнірець з червоного оксамиту (К 3005).

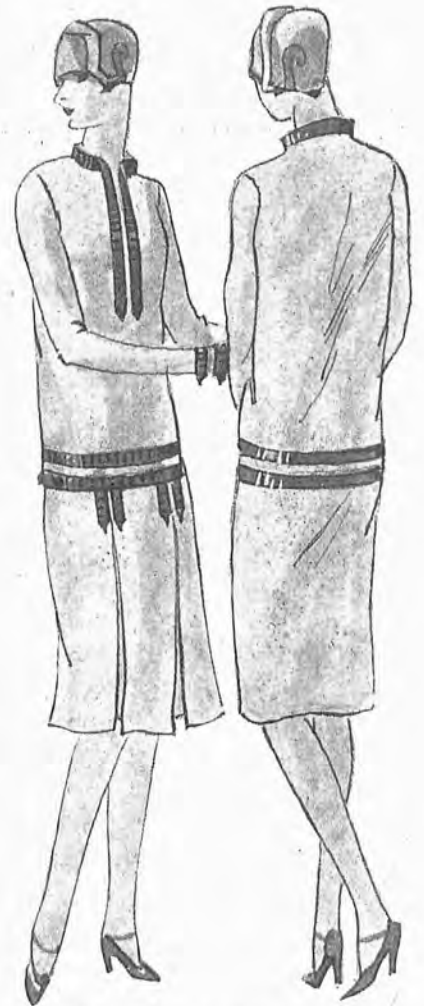
Сукня з взористої пляшково-зеленої вовняної матерії. Фалдові частини зпереду і по боках надають їй модної ширини. Хінський ковнірець та прикраса гузичками (К 2839).

К 2839

К 3034

К 3036

Сукня у формі джемпера з матеріялу Kasha піскової краски та модним тепер хінським ковнірцем. Обшиття теж з матеріялу Kasha в темному тоні (К 3036).

Елегантна сукня у формі джемпера з матеріялу Kasha мігдалово-зеленої краски з малим хінським ковнірцем, нашитими кишеньками та вишитою колірною бордюрою (К 3034).

До кожного моделю готовий крій

Сукня

прикрашена

драперіями

Сукня з ясно-голубого і чорного шовку. Верхня спідниця модно драпована, так що ззаду видно спідню сукню (К 2991).

Пополуднева сукня з ясно-брунатної легкої вовняної матерії з широким темно-брунатним оксамитним обшиттям. Інтересна драперія ззаду (К 2841).

Сукня у формі принцеси з шовку краски скрипки. Драповані ззаду фартушкові краї зіпнуті пряжкою (К 2902).

К 2841

К 2902

До кожного моделю готовий крій

П о д р у ж ж а.

Гумореска Роберта Магіля.

Павло Ф. з лоскотом гримнув дверми та вийшов на доріжку в городі. Видко було, що був страшенно лютий.

На дорозі стрів свого приятеля Володимира, який поздоровив його з усмішкою.

— Ну, що поробляє ваша добродійка? — сказав Володимир. Я давно вже не бачив її.

— А я тим давніше, — сказав сухо Павло. Кажу тобі, як я оженився, то думав, що я в раю; але тепер, то наче в пеклі.

— Ти мусиш щось зробити зі своїми нервами, — сказав Володимир.

— Я? — запитав Павло. Я думаю, що це вона мусить зробити. Моє життя це один довгий двобій з нею на слова. Починається з хвилиною, коли переступаю поріг мого дому, і триває, поки знову його не покину. Вона скаржиться на дівчину, стогне над доріжнею, має щось закинути апаратові радіо...

— Алеж, приятелю, цеж все дрібниці, — пробує успокоїти його Володимир.

— Це трагедії, палко відповідає Павло. Як мені впаде ложка, то вона поводитьсь так, начеб я це зробив нарочно, щоб її доскулити. Кожний раз, коли я входжу до вітальної кімнати, вона дрожить, що я щось переверну. Як я прийду веселий до дому, вона зітхає, бо я не витер собі черевиків перед дверима. Пів року тому, як я ранком поцілував її, вона робила мені докори, що я не голений. Як я сміюся, — вона боїться, щоб мене не почули сусіди та щоб не думали, що я, мовляв, під чаркою.

* * *

У той сам час пані Галина Ф. обтирала гіркі сльози та писала до одної своєї приятельки, яка була щойно заручена.

„Моя люба, як Ти маєш ще змогу залишити всю цю історію, то зроби це негайно. Чоловіки невиносимі. Мій чоловік має фатальний характер. Він увесь час, як є в дома, гримає дверми і я щаслива щойно, як він вийде з хати. Спочатку я його любила, але ти знаєш, що любов є сліпа. Він крутить носом на їду, над якою я так трудилася, і вже довгі місяці він мене навіть не поцілував. Лише не виходи замуж. Чоловіки це потвори. Прийди сьогодні до нашої цукорні. Мені нині минуло 29 років, а я почувуюся начеб мала 59. І сьогодні мій чоловік не сказав до мене ні одного слова, але мені вже на тому зовсім не залежить. Так...“

Тому, що Галина була пополудні в цукорні, то вернула домів саме тоді, коли й Павло прийшов до дому і припровадив Володимира на вечерю.

Вечера складалася з зимного м'яса, яке Галина купила по дорозі, і з салати.

Павло глянув на Володимира, начеб хотів сказати: „Ну, я не казав тобі? При тому якось потрутив склянку з чаєм, яка очевидно перевернулася.“

— Який ти незручний, — сказала Галина. Тепер цілий обрус сплямлений. Ну...

— Мовчи, — закричав Павло. Даруй собі ці науки принайменше в привіт третього.

— Ах! Володимирів це не новина, сказала Галина гірко. Він знає тебе. Але твоїм приятелям краще, ніж мені. Вони не мусять все бути з тобою, а я мушу.

— Ти мусиш? крикнув Павло й схопився з місця. Ти не потребуєш. Я не роблю тобі ніяких перепон, якщо хочеш іти від мене. Я маю тебе вже досить...

Володимир схопив Павла за руку. „Подумай лише. Дівчина є в кухні і все чує“.

— Хай чує, відповів Павло. Мені дуже прикро, Володимире, але справа вже дійшла за далеко. Жінка хоче мене покинути, але ще радше яб хотів її позбутися. Я вже рішений і мені все одно, хто про це знає.

З тими словами шпурнув сільничкою через стіл, щоб показати, як стоїть справа.

* * *

На другу неділю прийшов Володимир знову. Павло в городі без сурдута, в сорочці з білими рукавами, — не тому, що йому було так вигідно, бо це був досить холодний день — лише тому, що Галина цього не любила. Павло увійшов до хати, щоб привітатися з Володимиром, який розмавляв саме з Галиною.

„Я маю вам обоім щось дуже важного і сумного сказати, — почав Володимир. Ви перелякаєтесь. Про справу вашого подружжя.“

— Лиши це, — сказав Павло. Я був дурак, це знаю, але ти не потребуєш мені цього постійно пригадувати.

„Не говори так, Павле, — сказав Володимир. Це дійсно важне. Не знаю просто, як маю вам це сказати? — Ви зовсім — не повінчані.“

— Що, ми не повінчані? — скрикнув Павло, а Галина широко отворила очі й уста зі здивовання.

„Так! Пригадуєте собі цього молодого священика, що вас вінчав? Він зараз по вашому вінчанні відійшов і ви були одиноке подружжя, яке він благословив. Я стрів його в місті, де він тепер є секретарем, і він сказав мені, що він взагалі завжди був лише секретарем. Я про це з ніким ще не балакав, навіть з парохом ні, і одиноке, що я можу вам порадити, то це, щоб ви пішли негайно до парохіального уряду.“

Настала глибока мовчанка.

— І в цьому нема ніякого сумніву? — спитав Павла.

„Ніякого“ відповів Володимир. Можеш уявити собі, як це мені неприємно...“

— Неприємно? — вибухнула Галина. Чому? Для чого неприємно?

— Цілком слушно, сказав Павло. Моя жінка вже давно жалувала, що вийшла за мене замуж, а тимчасом показується, що воно так не є. Славити Бога, дітей не маємо і можна цілком просто...

— Який же ти простак, без чуття, сказала Галина. Що ти цим хочеш сказати?

— Що я хочу? — спитав Павло і встав. На будуче самому собі жити. Їсти своє снідання і не бути нараженим, що хтось робитиме тобі викиди, що на килим падуть кришки з хліба.

— А я, — сказала Галина дріжучими устами, буду далі жити так, як тоді, коли ще була сама. Не буду чути, як брутальний чоловік гримає дверми, тому що затаїв себе бритвою.

— Я не гримаю дверми, сказав Павло.

— Так гримаєш!

— А чогож ти можеш сподіватися, як я бачу, що моєю найліпшою бритвою хтось острив олівець?

— Я цього не робила. А зрештою це була стара бритва. Яж тобі купила на твої іменини нову, а ти висміяв мене і сказав, що вона мабуть краще надавалася до луплення жаб. А я чотири тижні відмовляла собі шоколяди й ощаджувала, щоб тобі її купити. Павло став збентежений.

— Яж цього не знав, — сказав він щойно по хвилині. Але тоді, що сталося властиво з ручною торбинкою, яку я недавно купив тобі на уродини? Я найшов її вчора вечером на долинці в шафі між черевиками.

— То це ти її купив? Я думала, що це брат прислав мені її. Тяж мені нічого не сказав.

— Бо ти мусіла того вечера сперечатися зі мною як звичайно.

— Ну, сказала вона зневажливо. Ти не мусів якраз купувати жовту. Жовта краска мені дуже не до лиця і ти певно для того мені таку купив.

І вона залилася сльозами. Павло штовхнув крісло, яке з лоскотом впало на землю. Галина придавлювала в собі плач і з глибоким зітханням промовила:

— Видиш, Володимире, ось такий Павло.

Володимир зайшовся сердечним сміхом.

Перестаньте вже раз сперечатися, — сказав він. Виж цього більше не потребуєте. Ви не є повінчані і можете обоє бути зовсім щасливі.

В тій хвилині Павлові немов щось прояснилося в голові. Він глянув неспокійно в сторону, де плакала Галина.

— Цього я не знаю, — сказав Павло, вже якось нерішучо. Хіба Галина. Я в дійсності ніколи не хотів доводити справи до такого кінця.

— О, хлипала Галина, — я старалася полагодити все як найкраще, але я не хотіла вязати твоєї свободи.

— Тепер вже запізно, глухо промовив Павло. Він сів за стіл і почав розсіяно рвати часопис на шматки.

— Прошу тебе, сказала Галина, не розкидай паперців по долівці. Але я забула! Яж не маю права говорити тобі цього. Яж не є твоєю жінкою.

Тоді Павло зірвався і, не зважаючи на присутність Володимира, хопив її палко в рамена і почав жагуче цілувати. — Ти... Моє волосся! кликнула Галина. — Дурнило!...

Але Павлові було все одно. Відтак вибіг скоро з хати. За десять хвилин вернув, бо забув парасоль.

— Як? Ти ще тут, сказав Павло до Володимира і знову обняв Галину. Можемо тобі хіба зараз сказати, що тепер ми дійсно поберемося. І запрошуємо тебе на весілля.

Володимир сів і розсміявся.

Алеж, — ви цілий час повінчані. Історію зі священиком я просто видумав.

Вони витріщили на нього очі.

— Чому властиво? Чи ти уявляєш собі, що могло статися? спитав Павло.

— Не було ніякої небезпеки, сказав Володимир. Я знаю вас обох надто добре. Чи не бачите, мої дурненькі, що ви зовсім хибно думали? Павло любить тебе, Галино, але йому здається, що не робить тебе досить щасливою. А ти мучиш його, бо так його любиш, що хочеш мати його виключно для себе. Якби ви були собі байдужі, — то ви не сперечалися б безнастанно. Вам здавалося, що хочете бути вільні, а я показав вам, якби це вам було не до смаку.

Павло хопив Володимира за руку й сердечно її потряс. Але потряс з таким розмахом, що трунув одну вазу.

— Отже починається знову, — сказала Галина.

— Галино, упімнув Володимир. Уважай, а то я видумаю нову історію.

Тоді розсміялися всі троє.

Переклала Е. Т.

Весняні капелюхи

Хоча в цілому капелюх менше підпадає змінам моди і смаку, ніж інші частини одягу, то проте і тут завважуємо цієї весни деякі характеристичні новини. Головки вищі, по боках елегантно драповані або ззаду підвищені. Для прикраси уживаються шпильки з пестрої емалі або металю. Як матеріал уживається все ще м'яка повсть, викінчена солілкою або шовком. Правдоподібно будуть носити теж багато капелюхів з Crêpe Georgette, комбіновані з солілкою або шовком. Літні капелюхи будуть мати трохи ширші криси.

У весняну негоду

Ох, коли б нарешті знов весна! — Та шкода зітхати: поки що синде із сірих хмар то снігом, то дощем, то знов добре знайомою приємною мішанкою одного й другого, а на рогах вулиць обвіває обличчя й ноги холодним, як лід, вітром. У таку погоду треба доброго плаща. Високо зашнуртий ковчир та, до вибору, три різні системи зашнурвання на гузники. Найкращим, але й найдорожчим матеріалом на такі плащі є очевидно шкіра: дуже добре падаються для того імпрегнована габардина і камгари, гумовані матерії, гума, вошанка або напущений оливою шовк. Коли негода дуже дається взнаки, віддають камаші дуже добру прислугу. В теплій кімнаті треба безумовно скидати плащ, навіть коли б ми задержувалися всього п'ять хвилин, бо інакше певна простуда. Зрештою, до всього можна привикнути, навіть до дощу й зими. Найкраща охорона це — гарт. А передусім не тратити доброго настрою: ось-ось все те мине, і катар, і відморожені руки й ліс, і зимні ноги, і те вічне зашнурвання та розпінання безлічі шкаралуп. Знов засяє весняне сонце, вулиці висохнуть, плащі помандрують до шаф і придуть на чергу легкі літні одяги.

М 846

Плащ з брунатої імпрегнованої матерії, підшитий короткою матерією (М 846).

Плащ на негоду з неперемакальної матерії з підшивкою у великі кратки (М 719).

Плащ з брунатої матерії в скісні пружки з карчком та паском ззаду (М 882).

Плащ з темно-брунатою неперемакальною шовку. Ззаду пасок, ковчир високо зашнуртий (М 903).

(М 903)

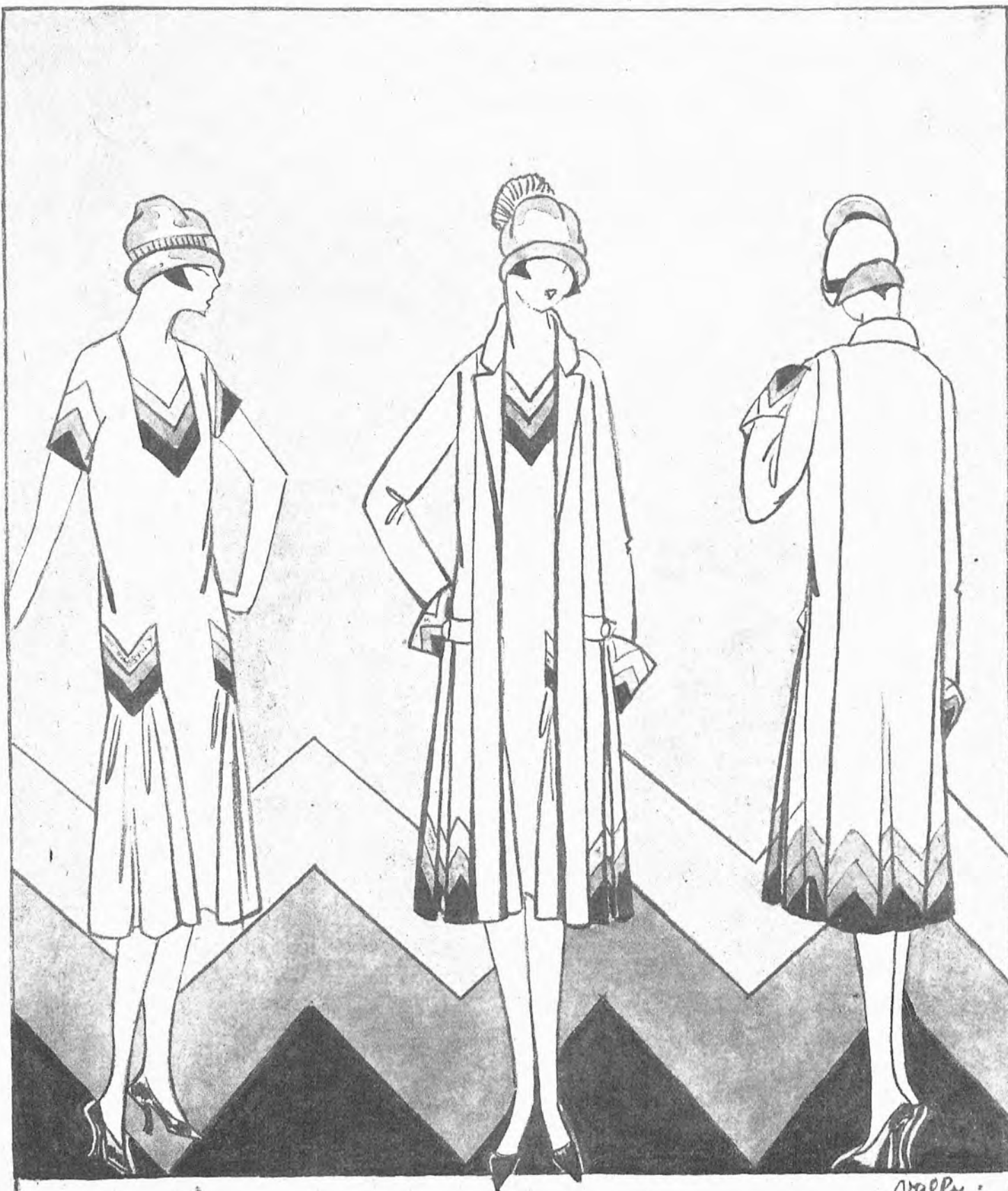

М 719

М 882

М 903

До кожного моделю готовий крій

vally

Бордюрові матерії — та як їх уживати

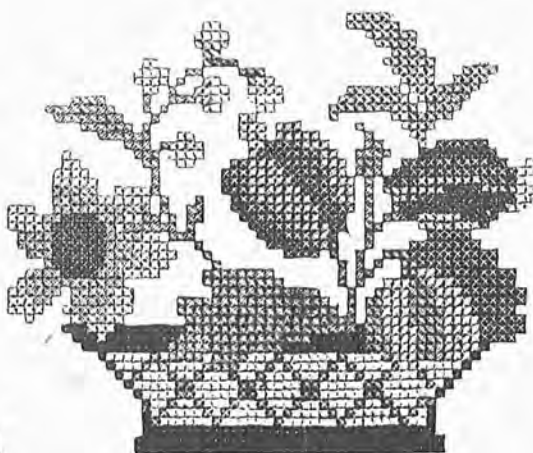
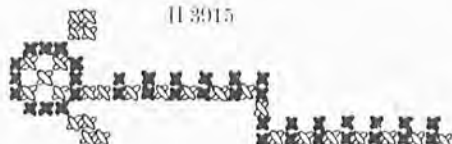
Елегантний комплект — сукня у формі принцеси та незапнутий плащ — з бордюрового або одноколірового матеріялу Kasha. При одноколіровім матеріялі заступається бордюри зубчатими нашивками в трьох красках — напр. червоній, голубій та чорній. На сукню і плащ уживається того самого матеріялу (К 3028 і М 915).

До кожного моделю готовий крій

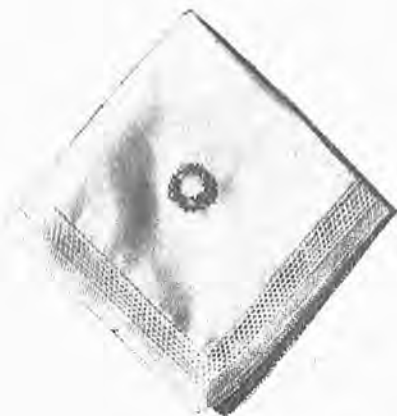
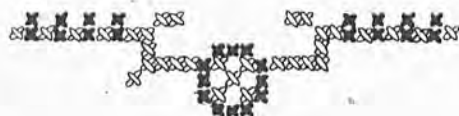
Модні хрестикові роботи

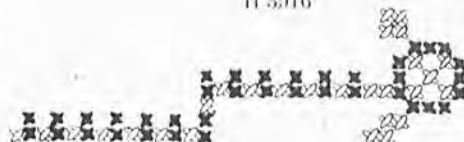
Н 3915

Н 1802

Н 3916

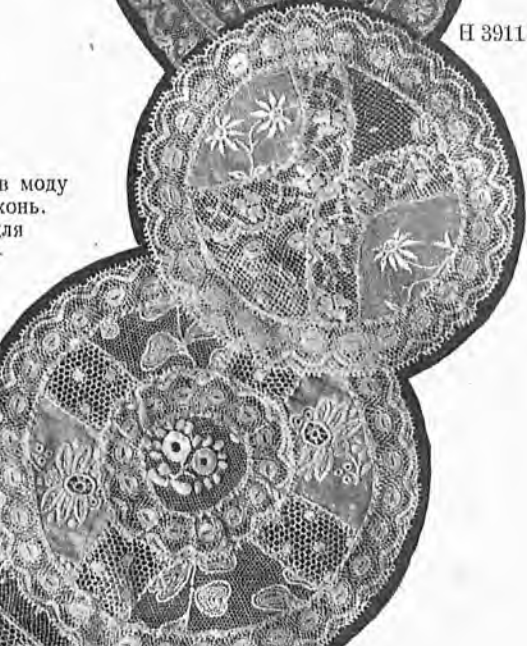
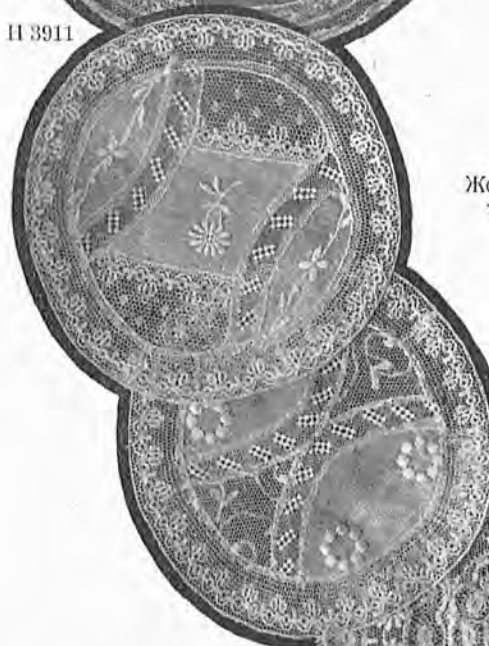
Н 3911

Н 3911

Складані коронки

Жовтаві коронки увійшли тепер знов дуже в моду та вживаються особливо багато до білля та суконь. При тій нагоді лишаються часто рештки, для яких дотепер не було відповідного ужитку. В останніх часах почали в Бретонії використовувати рештки коронки поданим тут способом.

Н 3910

До кожної роботи готовий взір

Парасольки

Різні роди парасолів мають відносно до свого призначення свою історію й розвиток. Парасолі від сонця стали зі зрозумілих причин напереві відомі на сході: соняшна жара примусила попросту винайти їх. Тому серед давніх культурних народів парасолі були уживані від прастарих часів: знали їх однак добре єгиптяне, як і стародавні Греки та Римляне. У північній Європі стали уживати парасолі тільки від яких 200 років для охорони і перед лощем і перед сонцем. У Франції та Англії — у Н меччині стали уживати парасолів трохи пізніше — попередниками парасолів були дощеві капuzи та сміховинні дощеві повстяні капелюхи з такими широченими крисами, що закривали собою не тільки плечі, але й широкі спідниці тодішніх краслиць. Аж пізніше люде прийшли на думку застромлювати ці „дошвінні“ на палиці. Перші парасолі були доволі тяжкі, бо робили їх з вовняної матерії або з воцанки (шерати). Своім обємом вони нагадували великі парасолі, яких тепер уживають літом у садках або для охорони столів на терасах ресторанів та каварень. Тому не багато було охочих, що хотіли носитися з ними. На початку ІХ століття зробив Француз Маріос як контраст до великих парасолів мініатурний парасолік, який можна було складати. Такі парасолі прийнялися в Парижі та увійшли скоро в моду.

З історією парасоля вижеться багато забавних вигод й анекдот. Одну з них розкажемо тут: Біля 1850 року зваявся якийсь сер Гентвей як перший Англієць вийти з парасолем на вулиці Лондону. Що ж сталося? Лондонські візники, що власне в дощеву погоду мали найбільший зарібок, побачили в цьому небезпечну конкуренцію для себе, побили його та поламали парасоль. Не зважаючи на такі протести, уживання парасоля прийнялося швидко і в Англії.

Форма дамських парасольок змінилася в останніх часах значно. Від стрункої форми парасольки вернули тепер назад до форми давніших часів: тепер модні парасольки короткі і грубі, їх дашок невеликий та нагадує часи стилю „Biedermeier“ з тою різницею, що до теперішньої модної стрункої лінії така форма парасольок мабуть далеко відповідиша, як до колишніх широких криволіній. Парасольки від дощу роблять тепер з шовку або півшовку, а від сонця з легетського шифону або Crêpe de Chine. Особливо гарні парасольки з зібраною у складки Crêpe de Chine. Бачимо теж парасольки з

бордюрових матерій, навіть парасольки мистецьки мальовані, врсенті як останню новість мальовані парасольки з японської паперової креплі. Форма парасольок або кругла або теж плоска. Найбільш люблені моделі з 12 частин. Зрештою існує неоглядний вибір форм, що відповідає найрізноманітнішим напрямкам смаку. Ручки нагадують теж давні форми, а саме грубі закінчення пальців з часів стилю

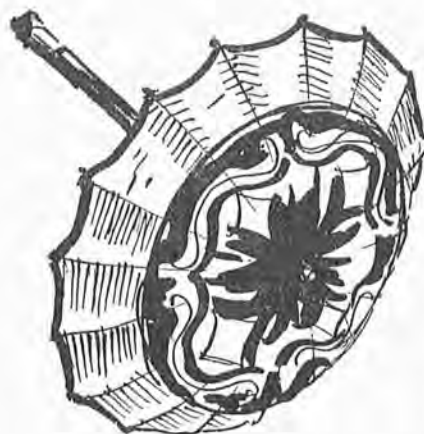
„Biedermeier“, але й вигнуті ручки відповідають теж цілком моді. Ручки бувають з дерева, рогу, гаяляту та ціненої все ще високо слонової кости, є викінчені або просто і гладко або з багатими прикрасами та показують взагалі у своїм виконанні велике багатство різноманітних естетичних форм.

1867

1926

H. RATHKE

Як зберегти молодість

Старітися — та проте лишатися молодим! Хто б не хотів цього? Сьогодні ще більше, як коли-небудь! Що-правда, давніше бувало інакше: Так біля п'ятидесяти можна було сісти спокійно та жити вигідно з заощадженого гроша. Очевидно, й тоді не могло вважатися ідеалом бути в старшому віці отяжілим та незугарним; але, хоч це й не було приємно ні з естетичних, ні з гігієнічних причин, то все таки бодай під одним оглядом воно не було таким лихом, як сьогодні. Сьогодні, коли кожен уже з економічних причин примушений зберігати до пізнього віку активність і фізичну справність. Тому побіч давнішого права на молодечу свіжість та красу сьогодні вирінув поважний обов'язок — зберігати молодість. Уже сам молодий вигляд являється сьогодні для багатьох працюючих важним засобом в боротьбі за існування. Побіч властивого плекання тіла, т. зв. косметики, причинюється до відмолодження й збереження молодечости відповідне фізичне виховання, систематичний рух та вироблення тіла, яке дає ритмічна гімнастика та вільні гімнастичні вправи. Хто не має змоги брати участі в гімнастичних курсах, той повинен пожертвувати дома щодня декілька хвилин на підтримання фізичної справності. Задля цього треба робити щодня більшу кількість разів такі вправи: згинати тулуб при випростованій поставі, підносити руки, вдихаючи рівночасно глибоко повітря, згинати коліна, підносити випростовані ноги, лежачи на спині, ітд. Всі такі вправи треба продовжувати поважно й витривало без перерви, тоді й наслідки будуть добрі. Тоді не лиш тіло, але під його впливом і дух, стануть гнучкими, рухливими й охочими до праці. Сила в сполучі з красою забезпечують успіх у життєвій боротьбі.

Вправа, яку треба робити щодня: Згинати коліна й рівночасно випростовувати руки.

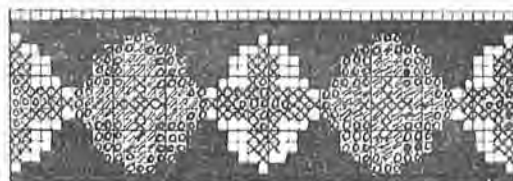

Практичний гімнастичний одяг для жінок (V 1447) та дівчаток (В-Г 1043). Складається з темносиніх або чорних штанців та білої трикотажної блузки з червоним обшиттям.

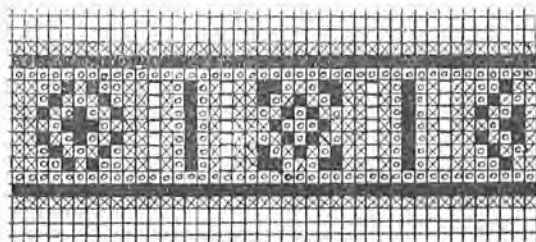

24

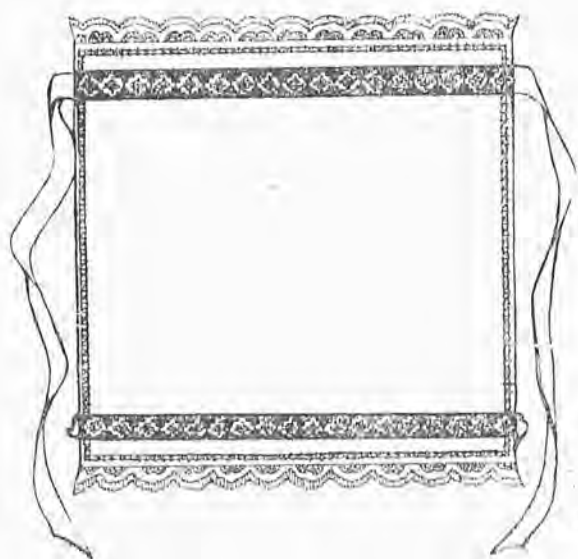
24 б

25 б

25

24а

3 УКРАЇНСЬКИХ МОТИВІВ

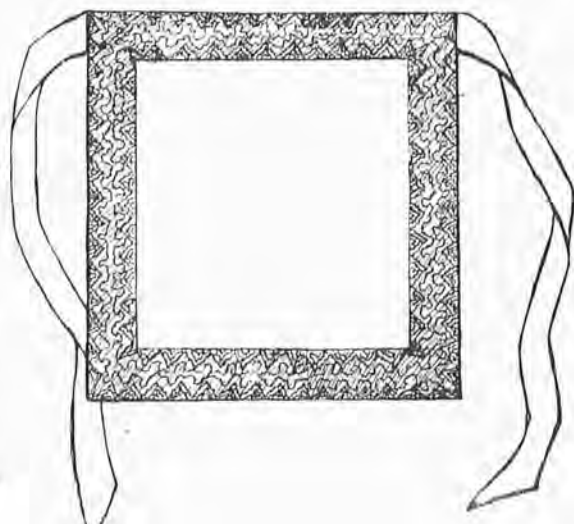
Краски до візорів
ч: 24, 25, 26.

● чорна 310

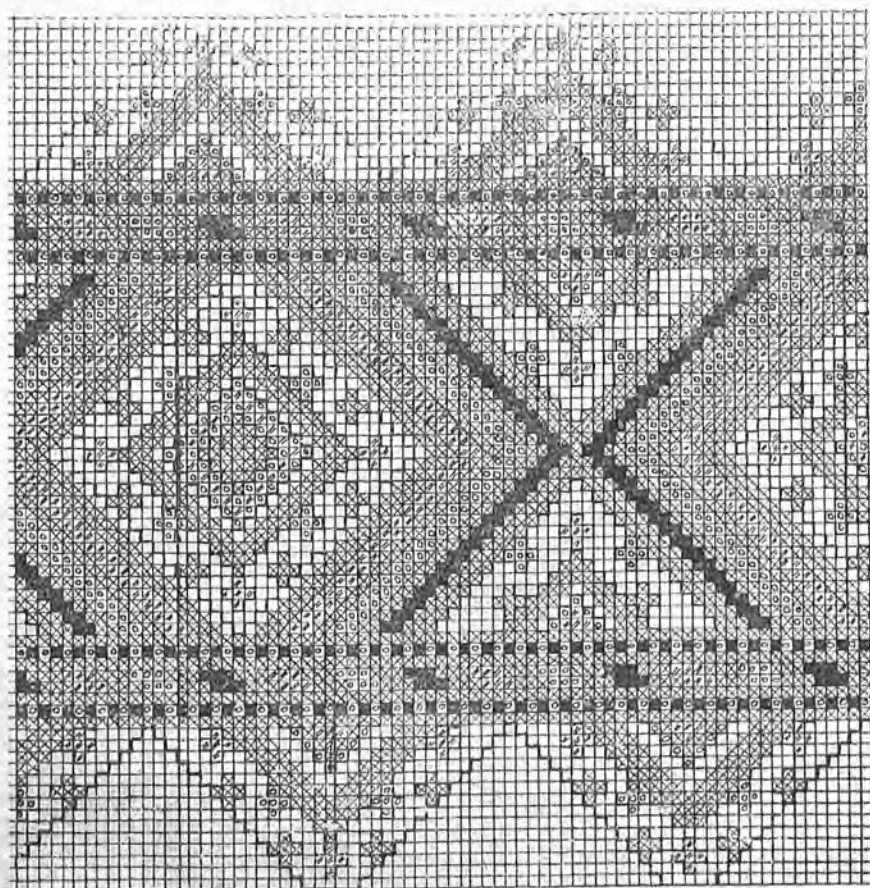
х червона 321

□ жовта 740

// зелена 895

25а

Накриття голови на рано

Ви знаєте певно гарні читачки, як погано й смішно виглядає навіть гарна головка — перед щоденною раною тоалетю.

Але кожна з Вас має стільки здібностей, що з решток батисту, тюлю, стяжок або коронок сама потрапить зробити чіпець.

25) Квадрат матеріалу: батисту шовку, маркізети, і т. п. на 50 см прикрасити краєм довкруги гарною неширокою вишивкою; можна також обшити короночкою, зубчиками, або цвітистою стрілкою. Такі річі напевно найде кожна у себе в запасі; можна зрештою вибрати менше знищені кавальчики зі старої блюзки, або давньої балевої сукні. На двох кінцях, як це видно на рисунку, — пришивається аксамітні або шовкові стрічки й зав'язується їх зі задку на кокарду. Кінці стрічки добре є закінчити кількома пацьорками, кутасиком, або стягти на скіс, щоби не стріпалися. Два протилежні кінці хустинки творять роги, звисаючи по обох сторонах лица, а від зручного уладження їх, та зав'язання кокарди залежить елегантний вигляд чіпця.

24) Матеріал такий сам, як до попереднього, лише величина менша, — на 40 см. Вишивку або істівку уміщується лише на двох протилежних боках, закінчуючи їх рівночасно вузькою короночкою. Два інші боки закладається гладко або мереженкою. Стрічки до в'язання уміщується в цьому самому місці, як на попередньому, й зав'язується їх під спід; крім цього треба на кінцях передньої вишивки пришити невеличкі гузики, а на кінцях протилежної вишивки, петельки, за які спинається чіпець на боках голови над ухами.

Такі чіпці дуже вигідні до прання й прасування.

М. Р.

Темпераменти у дітей.

(Докінчення).

Коли така дитина розізлиться й наприклад через те нехоче їсти, нетреба на це звертати взагалі уваги. Ніколи неслід жартувати з меланхолічної дитини, бо тим збуджується у неї велике недовіря, до чого вона вже й так по темпераменті має нахил.

Флегматична дитина змнокровна. Її тяжко вивести з рівноваги. Ідеал щастя для неї це спокій. Вона нехоче мати журби, але нехоче мати теж і великої радості. Ходить сюди й туди без думки, дивиться тут і там одначе нічого не зауважує. Для неї ніщо не є надто добре, ані надто зле. В її одежі нема порядку, так само в книжках і зошитах. Ніколи невідповідає надто гостро. Коли учитель хоче її похвалити то вона старається його розсмішити. У відношенні до своїх товаришів вона ввічлива, але не живе з ними надто дружно. Забави нелюбить, бо це перешкаджає її спокоеві. Тепла піч, добра їда, довге спання й мало праці, це сфера її щастя. Лице її ніколи не виражає надто великого зворушення. Вона мало відчуває любови до свого оточення, мало співчуття для нещасних. Визначається постаттю безсилою, має нахил до товстіння. Погляд у неї безвиразний, хід опущений.

Коли хочемо флегматика щонебудь навчити, нетреба переладовувати його надто широким матеріалом, але навпаки треба брати все частинами й то малими частинами й після кожної давати йому відпочати. Флегматичні діти немов родяться на те, щоб ті, що виховують вчилися терпеливості. Треба теж уважати, щоб така дитина немала надто багато пра-

ці, а у відпочинку, щоб нелишати її в цілковитому спокою, але навпаки завжди чимось зайняти. Мале зацікавлення це найбільший успіх, який можна здобути у флегматичної дитини.

Чистого типу однак одного темпераменту немає. Вони виступають у різних сумішках, а завданням того, хто виховує, є впливати на темперамент таким робом, щоб він зрівноважувався. Бо не чистий тип одного темпераменту дає нам ідеальну людину, але навпаки ційно відповідна сумішка темпераментів.

На розвій темпераменту в дитини впливає у великій мірі товариство. В школі сейчас можна побачити, що сангвініки товаришують з меланхоліками; холерики з флегматиками. Це темпераменти виривніює й через те спільне, публичне виховання ділає в тім випадку красше домашнього. Великий вплив на злагіднення темпераменту має теж вибір забавок. Для сангвініків і холериків надаються красше такі забави, при котрих більше працює ум; для меланхоліків ті, в котрих більше працює тіло. Треба також звертати увагу на добір лектури. Для сангвініків підбирати поважні книжки, для меланхоліків такі, що розбуджують фантазію.

Коли осягнемо це, щоб той, кого ми виховували, в даних умовах захоплювався як сангвінік, прямував до цілі витривало як холерик, осуджував всі справи з повагою меланхоліка, а нещастя й пригоди зустрічав з рівновагою і спокоем флегматика, то ідеальна ціль виховання осягнена: — Ми виховали дитину найкрасше пристосіблену до життя.

З жіночих справ.

Сенаторка Олена Левчанівська вістала дня 20. січня с. р. членом Центрального Бюра Всесвітнього Союзу Жінок (Union Mondial de la Femme pour la Concorde Internationale) в Женеві, як представниця українського жіноцтва Західної України.

Ручна вмілість у пластунок.

Коли говориться про ручну вмілість у пластунок, говориться тільки про одну ділянку їх праці. У Пластовому Уладі праця всестороння, тому й ручна вмілість не одинока в програмі праці. Кожний гурток на своїх сходинах займається якоюсь ручною роботою: вишиванням, гаптуванням, картонярством, робленням квітів, кошикарством і т. и. Крім цього є окремі гуртки, що займаються якоюсь ручною вмілістю спеціально й виконують працю для посторонніх людей. Нині вже в кожній пластовій частині є один або й більше таких гуртків.

Найскорше розвинулися швальні й переплетні. Майже у кожному пластовому курені шиють пластові однострої, відзнаки та оправляють книжки.

Більші переплетні є при II курені у Львові, при VIII в Стрию і при XXV в Косові. — Трико-тарський гурток є при II курені у Львові.

Підчас останнього зимового сезону виконано до 70 замовлень. Роблено светери, суконки, костюми, блюзки, шалі, шапки, подушки й торбинки. Ткацький, килимкарський і вишивкарський гурток є в Косові. Працю виконують гарно й солідно. Приходить багато замовлень, а виконання стрічається з признанням.

Виробом гузиків займаються гуртки при XLIV курені у Львові й в Самборі. — В Самборі займаються також виплітанням постолів з лика. Тепер привчаються нові гуртки столярства, кошикарства, гапярства й вишивання.

Ірина Стрийська пластова вірлиця IV. курія старших пластунок у Львові; перша пластунка — кошовою в Пластовому Уладі.

В Сяноці відбувся двомісячний курс крою й шиття, з рамени „Союзу Українок“ в часі від 20.10. — 20.12. 1925 р.

На курс учащали переважно дівчата з доко-личних сіл. Всіх учениць було 36, які відповідно

Ф і р м а

РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, —

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ і ин.
ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ.

до їх підготовки, поділено на 3 відділи. Оплата за науку виносила 12.— згідно 6.— зл. місячно.

На закінчення в льокалі курсу голова „Союзу Українок“ п. Емілія Чайківська попрашала учасниць, заохочуючи їх засновувати на селі жіночі гуртки, та роздала посвідки укінчення курсу.

Українські захоронки у Львові.

Українські діти у Львові, в дошкільному віці найшли опіку в Товаристві „Українська Захоронка“; вона удержує вісім захоронок в різних ділянках міста, а то: на вул. Руській, Городецькій, пл. св. Юра, вул. Софії, Жовківській, Личаківській, на Клепарові й Левандівці. Є ще захоронка на Замарстинові, але там Товариство лише частинно причинилося до її удержання, а то інвентарем, а про все инше дбають місцеві громадяни. Захоронки на Жовківським і на Левандівці приміщені у власних домах.

Пересічно в кожній захоронці є 30—40 дітей, в віці від 4—6 літ. Діти перебувають тут від 8-ої год. рано до 4-ої поп., і в цьому часі дістають 2 рази харч, — сніданок і обід, що є для них великим добродійством, бо це діти переважно найбідніших зарібників і робітників.

Дітьми опікуються учительки — фреблянки, які виховують їх по зразковим методам.

Отсе декілька слів про працю нашого жіноцтва, яке згуртоване в Товаристві „Українська Захоронка“ занялося й опікується нашими найменшими в дошкільному віці.

Наскільки ця праця хосенна, вартна й необхідна, це кожний може собі легко усвідомити. Велике місто з одної сторони деморалізує, — з дргої — денационалізує населення. Найлекше цим впливам підпадає дитина мійських робітників і зарібників, яка лишена домашньої опіки, бо батьки від рана до ночі в праці — виховується на вулиці.

Від цього охоронює її захоронка, але охоронює й від денационалізації, — чого найкращим доказом це, що там де є захоронка є більше фреквен-

Курс для інструкторок на села

„Союз Українок“ у Львові, при допомозі Товариств: „Просвіта“ У. П. Т. „Сільський Господар“ Укр. Захоронка, „Труд“, устроює курс для інструкторок на села. — Курс починається 5. марта с. р. і триватиме 5 місяців. Наука обнимати буде: підготовку до культ. освітньої праці на селах, основи кооперації, гігієну, ведення захоронок, науку крою й шиття, та домашнє господарство. На курс приймається кандидатки з укінченим семінаром. Першєнство мають: зредуковані учительки і учениці шкіл У. П. Т. Місячна оплата виноситиме Зол. 30. — Про приміщення учениці мусять подбати самі. По укінченні курсу учасниці будуть заняті як учительки курсів крою й шиття по селах і як провідниці діточих садків. Писемні зголошення надсилати до „Союзу Українок“, Львів, Рутівського 22., а устно належить зголошуватися тамже щоденно від 10—12 рано. Вписи замикається з днем отворення курсу т. є дня 5 марта 1926.

За Головний Виділ „Союзу Українок“.

М. Донцова
голова

М. Мриц
секретарка

ція дітей в школах У. П. Т. Через опіку наших захоронок над дітьми освідомлюються національно й їх батьки, й через це Тов. „Українська Захоронка“ виконує не лише гуманітарне, але й національне завдання.

Від Адміністрації:

Звертаємо увагу, що передплата від 1 січня ц. р. підвишена на 18 зл. в рік. Тому просимо тих, що заплатили в новому році стару ціну, доповнити передплату. Це не обов'язує лише тих, які заплатили передплату на 1926 рік ще в грудні минулого року.

Гарні, тревалі панчохи, рукавички і всякі трикотажі
купується у Фірни

ПФАУ, Львів, Ринок ч. 19.

найдешевше, бо вхід через сінні. — Телефон 9-57.

Субота 6. березня 1926.

В салі Народного Дому

ВЕЛИКА МАСКАРАДА

кооп. „Український
Театр“ і „Богемі“.

Кухня в часі посту.

Порядок страв.

- Неділя:** 1. Горохова зупа з грінками. 2. Капуста фаширована рижом і грибами. 3. Пляцки з бульби зі сметаною.
- Понеділок:** 1. Зупа з бульби з часником. 2. Яйця на оцті. 3. Кладені кляски з сиром.
- Вівторок:** 1. Грибова зупа з лазанками. 2. Мариновані оселедці з печеною бульбою. 3. Кулеша випікана з бриндзено.
- Середа:** 1. Огіркова зупа з кнудельками з булки. 2. Бульба фаширована грибами. 3. Налисники з конфітурами.
- Четвер:** 1. Цитринова зупа з рижом. 2. Фашировані яйця. 3. Крайні кляски з ементалером.
- П'ятниця:** 1. Борщ з ушками. 2. Січеники з оселедців. 4. Гречані вареники з сиром.
- Субота:** 1. Капусняк. 2. Бульба випікана з яйцями. 3. Риж з яблуками.

Приписи.

Пропорція на 6 осіб.

Зупа з бульби з часником.

Дванадцять бульб середньої величини обрати, змити, пократити в кістки вкинути до окропу, посолити, а коли бульба напів зварена, додати $\frac{1}{2}$ головки дрібно посіченого часнику. Як бульба вже готова, додати засмажку з 1 ложки свіжого масла і 1 дкг. муки. Ця зупа дешева, а дуже смачна.

Мариновані селедці.

Десять селедців, молочників намочити в студеній воді на 24 годин, змінюючи воду один, або два рази. Опісля зняти з них шкірку, виняти молочка, вичистити й намочити селедці в зимному молоці на 6 годин. Виняті селедці з молока сполоскати літньою водою, відтак роздерти кожного, беручи пальцями за оба кінці хвоста. Опісля виняти хребет, зложити знова в цілість і укласти верстами в слій, пересипуючи цибулею, крайною в кружки.

Підлева. Всі молочка протерти крізь сито. До склянки винного оцту дати 2 покранні цибулі, 3 кістки цукру, 6 зернят англійського, а 6 звичайного перцю й один бобковий листок. Все разом варити 10 хвилин. Опісля процідити й вихолодити. Вистуджений оцет змішати з молочком, додати $\frac{1}{4}$ л. солодкої, перетереної, зимної сметанки, й цією підлевою заллати селедці. Слій зав'язати папером і поставити в холодному місці. По кількох днях селедці вже добрі до вжитку.

Січеники із селедців.

Шість селедців намочити в зимній воді на 24 години, змінюючи її два рази. Потім зняти шкірку, вибрати молочка, хребти і ости, вичистити, змити, а саме мясо посікти на масу. Опісля додати 1 посічену і усмажену в ложці масла цибулю, дві ложки квасної сметани, одно яйце, 1 жовток, $\frac{1}{2}$ булки розмоченої в молоці й видушеної, трохи перцю, 6 ложок тертої булки. Цю масу мішати так довго, доки не буде пухка. — Опісля виробляти невеликі, досить грубі січеники, замочити в яйці, присипати тертою булкою і смажити на маслі. Можна до них подати муштарду. —

Бульба фаширована грибами.

Двадцять чотири бульби обрати, змити, з кожної бульби відтяти спід і вершок, а середину викроїти ложкою від бульби. Зварити 6 дкг. грибів, дрібно посікти, додати до них 2 цибулі усмажені в 1 ложці масла, 4 столові ложки тертої булки, а соли і перцю до смаку. — Цим фаршом начинити бульби, прикрити вершками і покласти в ринку побіч себе. До ринки влити ложку масла, вивар з грибів, трохи води і посолити й душити під покринкою. Пильнувати, щоб бульба не прогоріла. Подати з цибулевою або огірковою підлевою.

Гречані вареники з сиром.

Приладження тіста: 37 дкг. гречаної муки занарити кип'ячим молоком, або водою й посолити. Тісто має бути добре густе. Скільки молока не можна точно подати, бо це залежить від муки. Суха мука забере більше молока, вохка менше. Тісто добре виробити ложкою, щоб не лишилися грудки й вихолодити. Опісля вишати 15 дкг. пшеничної муки

Добра хазяйка в своїй хаті

має тільки

ЧАЙ ВИСОЦЬКОГО В. І СКА

Товариство торгівлі чаєм В. ВИСОЦЬКИЙ і Ска В МОСКВІ покривало перед війною понад третю часть загального запотребовання чаю. Так велике поводження чаю фірми В. ВИСОЦЬКОГО і Ска не тільки на російськй, але також на світовім ринку завдячує фірма передовсім першорядній якості своїх виробів.

На жаль популярність нашого чаю викликала ряд фальсифікатів, які самозрозуміле далеко відбігають від наших виробів.

Звертаємо увагу наших відборців на нашу охоронну марку (корабель) і fascimille нашої фірми, які є на наших упаковці.

В. Висоцький

ЖАДАЙТЕ нашого чаю у всіх кооперативах і складах „Народної Торговлі“.

ЧИ КОЖДА УКРАЇНКА ЗНАЄ?

що найлучша до взуття і підлоги
найдешевша

ПАСТА „ЕЛЕГАНТ“

ОДИНОКОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ФІРМИ

О. ЛЕВИЦЬКА і Ска Львів, Кордецького 51.

ЖАДАЙТЕ у всіх кооперативах і складах Нар. Торговлі.

„ПАНІ“

Ново отворений магазин дамської конфекції при вул. Ягайлонській 15. тел. 885. поручає у великому виборі оригінальні заграничні моделі плащів, костюмів, суконь, свєтерів і т. п. по уміркованих цінах.

вмісити тісто рукою і виложити на стільницю. Викачати валок о промірі до 4 см і пократити на кусники на 2 см грубі. Кожний куєник розплескати на грубість 1 см, наложити обильно сира і зіптити.

Приладження сира: 85 дкг. доброго, сухого сира протерти крізь сито, посолити до смаку, вбити 2 яйця і виробити добре ложкою.

Варення: Вареники кидати на широку ринку в окріп і варити, поки не зачнуть трохи лопати. Винимати на друшляк, а коли вода стече виложити на полумисок і полити обильно рум'яним маслом. Можна до них подати квасну сметану.

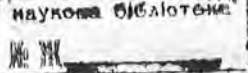
С. Мійська.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.

Друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші вислати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редакції і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50% дороще.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отрим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника на рік 1926.

Літературно-науковий ВІСНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і досі, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статі з української історії, літератури, суспільної економіки й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає *Волод. Гнатюк*.
Передплата в краю: річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 2 зол.
За границею 4 долари або їх рівновартість.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького ч. 24;
Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, обрікують і радять нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачує „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

„НОВИЙ ЧАС“

одинокий ілюстрований, популярний часопис, виходить 2 рази в тиждень.
Місячна передплата тільки 2 золоті, за границю 3 дол. піврічно.

Ждайте оказового числа, яке висилається безплатно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

Вже вийшов з друку і продається

„ЛЬВІВ“

М. Г. Історія Львова від найдавніших часів.

Історичні пам'ятники.

П. Л. Львів в часах великої і визвольної війни.
Провідник. — 23 ілюстрації.

Ціна 3'— зол.

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів,
вул. Руська ч. 18. I.

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання

домашньої культури.

одинокий того роду український журнал для жінок.

Передплата на цілий рік 18 зол. Для закордону 3 ам. долари, або їх рівновартість.

Ціна одного числа 1'80 зол.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська ч. 18.

Конто Почтової Каси Ощадности Краків ч. 405.361.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

і коштує річно 6 зол., — піврічно 3 зол.

чвертьрічно 1'50 зол.

для Америки дол. 1'30 річно,

бо „Жіноча Доля“ об'єднує маси нашого жіноцтва і заохотить до культурно-освітньої праці,

бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм за рівні права в родині, громаді і народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як використати з нашого села коршму, хрунівство і иньшу язву, яка залишилася в нас з часів панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової домашньої господарки і новітнього виховання дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною до боротьби за найвищі ідеали Українського Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане передплатницею „Жіночої Долі“, приєднає їй якнайбільше число передплатниць і збере при нагоді, що зможе, на пресовий фонд „Жіночої Долі“.

Почтова оплата заплачена гуртом.

ПРИМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

гарних ілюстрацій.

Передплата на квартал виносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й інших країв 3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах у дотичній валюті (в доларах, чеських коронах, франках і ин.)

„СВІТ“

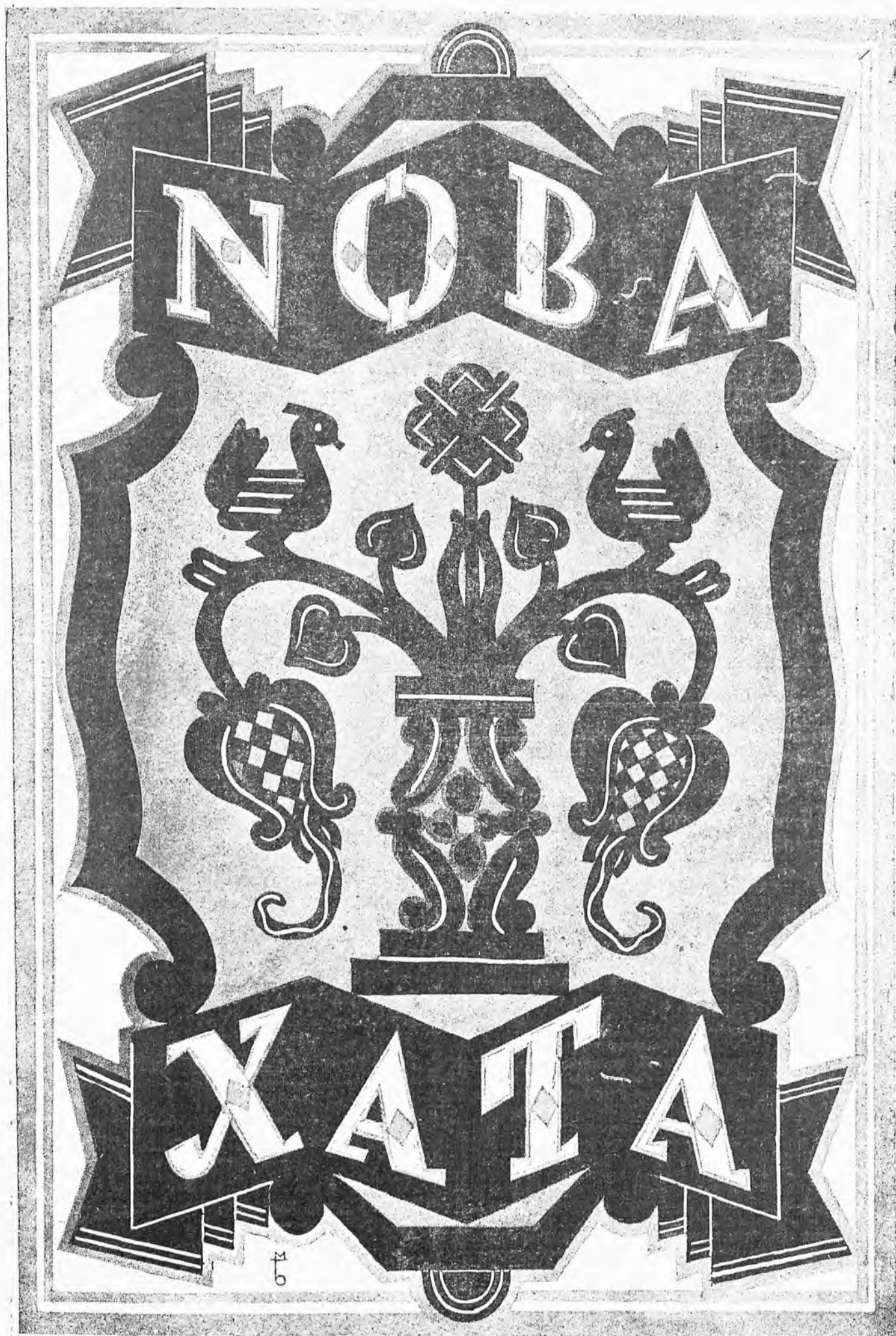
повинна передплачувати кожда Читальня, кожде Товариство й Касино та кожда хата!

Ждайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступаєте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО“

Удін 10.— 30л.

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

ВПИСОВЕ 1.— 30л

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2.— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

Єдиний український незалежний часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол.

за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в іншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алеї Б. Хороброго, 43-а.

Одинокий на західних землях України
сатирично-гумористичний журнал

„ЗИЗ“

виходить 2 рази в місяць

під редакцією ЛЕВКА ЛЕПКОГО.

Чвертьрічна передплата 3-50 зол.

ЖАДАЙТЕ ОКАЗОВОГО ЧИСЛА.

Адреса: „ЗИЗ“ Львів, Руська ч. 18.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника на рік 1926.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статі з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає Волод. Гнатюк.

Передплата в краю вносить: річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 2 зол.

За границею 4 долари або їх ринковартість.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького ч. 24;

Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, обріхують і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачує „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2 золоті, за границю 3 дол. піврічно.

Жадайте оказового числа, яке вислается безглатно.

Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18.

Вже вийшов з друку і продається

„ЛЬВІВ“

М. Г. Історія Львова від кайдакинських часів.

Історичні пам'ятники.

Л. Л. Львів в часах великої і визвольної війни.

Провідник. — 23 ілюстрації.

Ціна 3.— зол.

В-во „ЧЕРВОНА КАЛИНА“, Львів,
вул. Руська ч. 18. I.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, КВІТЕНЬ 1926.

Ч. 4.

Наталія Дорошенко.

Серед мистців української деклямації чільне місце займає безперечно українська драматична артистка, Наталія Михайлівна Дорошенко, жінка відомого українського діяча, Дмитра Івановича Дорошенка. Деклямація у нас зовсім нова галузь мистецтва, яка щойно прокладає собі шлях на публичній арені. Досі мали ми тільки аматорів деклямації, що не студіювали її, не обробляли по мистецьки. В особі п. Н. Дорошенко маємо першу у нас артистку, що взялася за поважне студіювання цієї мистецької галузі й маючи небуденний хист, дуже скоро досягла великих результатів на полі української деклямації. Всі, що тільки чули її, в один голос підносять незвичайні прикмети цього виконання, майстерність його, яка чарує слухачів, доводить їх просто до екстазу.

У виконанню п. Н. Дорошенко українська поезія набирає невимовного чару, розкриває перед захопленими слухачами всю красу й силу, яка в ній захована. На всякого роду концертах, які в останніх роках улаштовувалися заходами нашої еміграції у Відні, Празі, Подебрадах, то що, одною з найбільших атракцій були саме виступи п. Н. Дорошенко. Довго булоб наводити ті признання, які сипалися українській артистці, навіть у чужинецькій пресі після кожного її виступу. Вони загально знані.

Цей успіх досягла артистка завдяки поважному й старанному підготованню й безперестанному студіюванню, яке дозволяє їй йти щораз далі по вибраному в молодих літах шляху.

В цім році сповняється вже двадцятьлітній ювілей артистичної діяльності п. Н. Дорошенко. Молодою 18-літньою дівчиною виступала вона вперше з деклямацією перед широкою публікою на великому Шевченковому концерті в Києві, в салі Купецького зібрання (26. II. ст. ст. 1906 р.), з'єднуючи собі загальні симпатії. Вступивши на драматичний відділ Музично-Драматичної школи М. Лисенка в Києві, п. Н. Дорошенко протягом шкільного курсу (1906-1907 р. р.) бере участь

у виставах і концертах київської „Просвіти“, а також постійно грає в трупі М. Старицького в Лукіянівському Народньому Домі у Києві. Цей труп не кидає вона і по скінченню школи (1907 р.) аж до виїзду з Києва у Катеринослав (1909 р.), де служив її чоловік. В київському періоді діяльності нашої артистки слід підмити її дебюти в трупах М. Садовського (в ролі „Софії“ в „Безталанній“ Карпенка-Карого) і О. Саксаганського (в ролі „Наймички“ в пєсі того самого автора). Однак до жадної української трупи п. Н. Дорошенко не вступила через їх „малоросійській“ напрям. Вона хотіла грати в нових пєсах, а в наших трупах тоді як відомо, панував старий, трафаретний репертуар. На російську сцену вона теж не пішла, вже з національних мотивів.

Виїхавши з Києва працює Н. Дорошенко протягом 1909-1913 рр. в Катеринославі та його околицях, організуючи українські сільські трупи по філіях тамошньої „Просвіти“. Тут грає безліч разів і виступає на великих і малих українських концертах з деклямаціями. Запрошувало її також і на великі концерти, головню Шевченківські, і поза Катеринославом — до Києва, Харкова, Чернигова та Єлисавету.

З початком війни бере Н. Дорошенко, перебуваючи в Києві, дуже діяльну участь у допомозі Українцям полоненим австрійської армії, та вивезеним з Галичини заложникам; на цій роботі тяжко розхорується й слабує аж до самої революції. В 1917 р. вступає до Українського Національного Театру в Києві, а в 1918 р. до Українського Державного Драматичного Театру, головню її-ж таки заходами й заснованого, грає в ньому й під большевиками, аж до приходу Деникина, коли втікає до Кам'янця, де знову виступає в Державному Театрі під орудою М. Садовського. Від кінця 1919 р. перебуває за кордоном, де виступає з деклямаціями й на сцені у Відні, Берліні, Празі, тощо, скрізь чаруючи публіку своїм мистецтвом.

В незабутню пам'ять Нусі Новаківської.

(В річницю смерті 12. IV. 1925).

I.

Вечірня година в робітні Твого мужа. Тільки-що засвічена ліхтарня на розі вулиці кидала мляве світло на праву стіну, по якій пересувалися мов духи тіни.

п. Новаківська — малюнок артиста-маляра О. Новаківського.

Фот. „Спорт“.

Було нас четверо. Ти, Твій муж, спільна наша знайома З. і я. Але між нами панувала така гармонія, що духово ми творили одно.

Пані З. розмовляла з Твоїм мужем. Говорили про Мальчевського і Станіславського. Муж Твій виглядав, як який Зевс з Отріколі. А пані З., темна і смуглява у своєму гранатовому костюмі, бліда на лиці і звернена до нас профільом, нагадувала своїм темним, коротко обтятим волоссям і одуховленим виразом лица чудовий образ G. E. Millais „a disciple“.

Ти і я, — ми сиділи обі на малій лавці, не говорили нічого. Часом лише відзивалися до себе якимсь незамітним словом, що проте так чудово значувало згоду наших думок.

Як звичайно, Ти й тоді була для мене цим прекрасним живим образом, яким я так глибоко одушевлялася. Однолітність Твоєї краси зрівнала Тебе з прекрасним твором мистецтва, якого суть є безуслівна гармонія. Чистота ліній Твого непорочного лица, благородна простота постаті Твоєї, вроджена повага Твоїх рухів, глибина Твого погляду і невисказаний чар усміху — нераз трохи збиточного, в чудовім контрасті до поваги Твоєї особи — все це складалося на цю світлу візію, яка зістала в пам'яті всіх, що знали Тебе.

Цього вечора Ти носила свій зелений стрій: зручно звязану зі заду хустину, обшитий сріблом та пацьорками станик, зелену спідницю, квітчастий фартушок.

Ми обі сиділи на лавці; ясне Твоє волосся сяяло немов золоте прядиво, а спокійне лице Твоє, лице непорочної Мадонни було натхнене любов'ю.

Сумерк падав щораз нижше, аж вкінці всі ми стали подібні до цих тіней, що таємничо пересувалися на стіні.

II.

Ми оглядали раз ілюстровану монографію італійського артиста-маляра Сегантінього. Перед нашими очима переходили його нав'яні надземним спокоєм альпійські краєвиди, його зворушаюча вечірня поема: Ave Maria a Trasbardo, чудова „орка“, „похорони“ і інші.

Коли я висловила якусь думку, відповідь Твоя все була доповненням моєї уваги. Кожним словом своїм Ти неначе відгадала найглибшу і zarazом найсубтельнішу тайну творчого духа артиста. Кожною увагою своєю Ти доказувала, що увійшла в цілоти

В останнім часі Н. Дорошенко виступала з великим успіхом на святі Лесі Українки й Української Державности в Празі. На жаль емігрантське життя тяжко відбивається на здоров'ю шановної ювілятки. Вона часто нездужав, але як тільки приходить до себе, радо відгукується на кожний зазив громадянства.

Ми чули, що артистка вибирається до Америки, щоб і наших заокеанських земляків познайомити з красою української поезії. Не можемо не висловити на цім місці свого щироного жалу, що ми позбавлені можливості почути її чарівну деклямацію.

Крім мистецької й громадської діяльності брала Н. Дорошенко участь і в літературі, містачи свої статті в „Рідному Краю“ Олени Пчілки — Косачевої (матері Лесі Українки й сестри М. Драгоманова).

Походить ювілятка з козацької родини роменського повіту на Полтавщині (уродилася 1. VIII. 1888 р.). До вступлення в Драматичну Школу вчилася в гімназії. В „Рідному Краї“ умістила свого часу про неї статтю редакторка О. Пчілка (з портретом в історичному вбранні).

Витаючи Шановну Ювілятку з 20-ми роковинами діяльності, бажаємо їй ще довгих літ життя й праці на славу українського мистецтва.

Рішучо за мало

дбаєте про свій щоденний напйтон, про його поживну вартість та складові частини! Коли Вам лежить на серці здоров'я так Ваше як і Вашої рідні, то уживайте від тепер тільки

Кави Катрайнера-Кнайпа!

Поручають її тисячі лікарів.

в цей вищий світ духових переживань, який так багатий і різнородний, і так тяжко доступний для більшості людей.

В простоті своєї чистої душі Ти зрозуміла з легкістю те, що другим є часто недоступне, хоч мають велике книжкове образование. Тоді мала я вражіння, що подібно до шелесту карток, які ми обертали, чую дрожання Твоєї душі. — А нині, коли знову переглядаю цю книжку, знаходжу в ній крім друкованих слів і тарних репродукцій, — спомин минулих днів, сліди духовності Твоєї, субтельної, співчутливої, — спрагненої краси й дальшого пізнання життя.

III.

Ти лежала вже хвора. Непорушна краса Твого лица нагадувала мармурові черти статуї, які бачилися не раз на саркофагах королів. А вираз його хвилями вже мав в собі цей надземний спокій, що відірваність від теперішнього оточення, що замінюється лише на обличчях тих, що очима своєї душі бачать вже другий світ. Від часу до часу страшний біль скривляв лінію Твоїх уст, але навіть тоді Ти не думала про себе, а лише видко було як прикро Тобі, що другі журяться Тобою.

Тиж ніколи не жила для себе. Найбільш необхідних предметів щоденної потреби не доставало Тобі. Борба з матеріальним недостатком тяжила уся на Твоїх ніжних раменах.

А все таки Ти заховувала до останньої години цю високу ідейність, яка зносила терпеливо всі турботи і терпіння у вірі, що тою тихою співпрацею допоможеш до досягнення умови, конечних для творчості Твого мужа.

Душа в Тебе не зломалась, але фізичний організм не міг більше знести безустанних браків. Життєва енергія, цей ірраціональний а конечний гін до життя, поволи гасли в Тобі, бо не було надії на кращу зміну.

Ти була все так невимовно добра для мене, така ясна, найбільш погідна постать в моїм житті. Ношу образ Твій у своїй душі, як бачила Тебе останній раз: лице овiane дивною красою; в очах блистять сльози; голова обрамована ясним волоссям немов авреолею, а вираз лица zarazом трагічний і спокійний. Спокійний якоюсь вищою покорою, якій імя: віра і любов.

І так житимеш на все у моїй вдячній памяті: як сяюча, убрана в плащ блистячих сліз, жива ікона.

I, ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Жінка в творчості великого французького письменника.

II.

Жінки мають переважно нахил роздрібнювати справи. Вони легко увійдуть в подробиці різних об'явів життя (навіть психологічних), а не вміють пов'язати їх між собою. Їх духовість є аналітична, тоді коли духовість чоловіків творча, синтетична. Жінки доходять до своїх висновків та осудів індуктивно, чоловіки дедуктивно.

Так і Анетта, роздумуючи над тим що сталося, бачила лише трагізм своєї особистої долі, а не вміла схопити загального духа часу, що спричинив цей трагізм.

Обставини тодішньої доби (1900—1914 pp.) були того роду, що жінки несподівано випередили чоловіків у шуканні нових, гідніших форм співжиття обох полів. Енергія і увага чоловіків була спрямована в іншу сторону, а зусилля жінок звертати їх увагу на цей важкий момент, були більше або менше свідомо відкидані як щось, що грозить утрудненням раз обраної дороги. „Менше чи більше свідомо“ тому, що остаточно всі люди, чоловіки й жінки, це лише маріонетки в руках невблаганної долі, яка йде послідовно шляхом загального розвитку і не дбає про суб'єктивні терпіння одиниць.

Так і Роже й Анетта терпіли бо взаємно себе не розуміли. Анетта, духово свідоміша, не почувала жалю до Роже з того приводу. Вихована в ліберальних поглядах на життя, її виймкове положення не жажало її. Навпаки, воно збуджувало в ній сильно розвинені інстинкти опору й боротьби і вона почувала себе щасливою.

Чи Ти Українська Хазяйко, пригадуєшся, як обезсилюєш економічно свій народ купуючи у чужих, маючи свою українську кооперативу?

Народної Торговлі

власні склади:

Борщів
Броди
Городенка
Дрогобич
Збараж
Золочів
Коломия
Косів
Львів
Мостиска
Перемишль
Рогатин
Самбір
Снятин
Сокаль
Станіславів
Стрий
Сянік
Тернопіль

Правда, іде весна, чи купила Ти насіння до свого огорода в НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ?

А на „паску великодну“ чи все купуєш в НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ?

Гостей своїх, угощуючи вином, чи не паленіє твоє лице, що не закупила в НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ?

Дитині своїй, даючи цукорку, чи не забула, чи не скажи їй, що й вона має купувати тільки в НАРОДНІЙ ТОРГОВЛІ.

Бажаєш ощадно вести домашнє хазяйство, запишися до кооперативи „Народна Торговля“, зложи уділ 20 зол. а по річнім торгу, дістанеш зворот товаровий і тим самим товарі будеш мати дешевші від звичайних.

Як завжди, так і дитині своїй вона віддавалася цілою душею, осліплена своєю пристрастю. Треба було довшого часу, щоб вона усвідомила собі, що ця дитина, її дитина, є всетаки окремою істотою, а не лише нова реінкарнація її власного „я“. Дитина її делікатний, розумний хлопець, любив її на свій спосіб, мало що розумів її, не раз подивлявся і лише тоді коли вона занадто оказувала йому свою любов, — легковажив її. Втрата маєтку, що наступила почасти наслідком її попередньої байдужності в грошових справах змусила її взятися до праці. Аж тоді, коли, як то не раз, питала себе, чи дійсно вона мала право до своєї дитини, відповідала собі спокійно: „Так, мала право, бо вмію утримувати себе й свою дитину“.

Зовнішні події дальшого життя Анетти коротко ось які: Материнське щастя в перших роках життя свого хлопця, страта майна і конечність заробітку на життя. Відважна й успішна боротьба за хліб щоденний. Одруження Сильвії. Любовна пригода з одним знайомим давніх літ, Жюлієном, поважним чоловіком, з яким розходиться в початках знакомства по причині різниці поглядів. Поважний епізод з Філіпом Віллард, таким же сильним характером як і вона. Провокційний вийти за нього за муж натрапляє на різні перешкоди, а що він дивиться на неї більше як на предмет розкоші, ніж на рівну собі товаришку, Анетта, хоч він майже непереможно промовляє до її інстинктів зриває з ним. Вона чує, що змислова пристрасть грозить залити ціле її єство. І щоб ратувати свою вищу істоту вона зриває з ним.

ЛВВВ
45
РИНОК

МАГАЗИН ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ

ЛВВВ
45
РИНОК

ДОБІРНІ
ВОВНИ
НА СУКНІ І КОСТЮМИ

КАМГАРНИ
ШЕВІЙОТИ
РИПСИ
БОСТОНІ
ПОПЕЛІНИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

ДОБІРНІ
ПОЛОТНА
НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ

ПЕРКАЛІНИ
БАТИСТИ
ШИФОНИ
ЗЕФІРИ
ДИМИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

РИНОК 45

Але що там зовнішні події життя в порівнянні до внутрішньої боротьби, яка остаточно рішає про долю людини, про це, чи вона впаде чи піднесеться.

„Пишуть все історію зовнішніх подій життя“, каже Роллян „і гадають добачити в тому життя. Це лише одяг життя. Життя є у внутрі нас“. А мотто другого тому „Зачарованої Душі“ краще всього ілюструє погляд автора на життя взагалі і на життя його героїні Анетти Рів'єр з окрема.

„To strive, to seek, not to find, and not to yield“ — по нашому: „боротися, шукати, не знаходити і не піддаватися“. Значіння цього мотта незвичайно глибоке, так глибоке, що з початку може дехто й не зрозуміє його добре. З нього бачимо, що Роллян дивиться на значіння нашого земського існування подібно як теософи, для яких „зусилля“ як таке є найважливішим моментом в житті.

Не осягнення ціли (якаж остаточно ціль???), не здобуття цього або другого добра, а лише це, щоб людина безнастанно прямувала до поліпшення самої себе, щоб розвивала свою духову енергію, боролася, шукала за правдою, старалася добувати щось: це важне для її духового розвитку.

Анетта Рів'єр сповняла заповідь життя. Боролася відважно, чесно, за власну свободу, не свободу інстинктів, а звільнення від інстинктів, що тягнуть людину до долу. Боролася за те, що ледви вміла назвати, а що всетаки так виразно чула в собі, — за свою душу, за те, що є божеське в тім марнім, смертельнім тілі... Не упідлювалася, не піддавалася, не скривдила самої себе в користь земських вигод.

Роллян дає в тій повісті тип жінки нинішньої доби, яка морально дорівнює і навіть випереджує чоловіків і то саме там де ходить о найбільші етичні цінності людства. Сучасні чоловіки абсорбовані боротьбою о матеріальне буття, або власними амбіціями громадського чи наукового характеру. Духова культура наших днів вбога передовсім у чоловіків, за винятком духових працівників, як артистів, письменників і т. п. Жінки навіть пересічні, силою невпин-

ної любові, що їх порушує, бодай несвідомо зберігають святиню життя.

Пересічний чоловік ще сьогодні не терпить жінки з виробленою індивідуальністю, або — борони боже — з розвиненим інтелектуальним життям, подібно як Філіп Вілярд, який легковажить собі інтелігенцію жінок. Хотів, щоб були добре збудовані, здорові, елегантні й глупі. Не раз говорив, що ніколи не може жінка бути досить глупа. В тих поглядах на жарт висказаних словах криється погляд більшості чоловіків. Жінка є для них в першій мірі самичкою, а інтелект, звісно, на перешкоді еротичі. Далше: усвідомлення жінок тривожить чоловіків в тій самій мірі, як усвідомлення поневолених тривожило пануючі класи, хоч ні одно ні друге не дасться спинити, тому, що одно й друге поступає по закону кінцевого розвитку.

Найкраще становище супроти жінок у пересічних чоловіків є який-такий пошанівок для них, як матерей дітей.

Чоловіки небуденного типу (і є на щастя немало таких), до яких належить саме і Роллян і його герої в „Жан Крістоф“, ні на хвилю не задумують заперечувати жінці здібності до дальшого особистого розвитку. Вони знають зрештою, що їх правдиві життєві інтереси не будуть тим загрожено, а навпаки, жінка вільна, свідомо своїх прав і обов'язків, жінка, яка вже не хоче „дорівняти“ чоловікові, а йде дорогою власної природи, віддвигнувшись ім любов'ю куди ціннішою, від покірливого піддання себе чоловікові — деспотові, або підлесного обмотування змислів чоловіка-самця.

Анетта Рів'єр, як кожна моральна жінка, відчуває прекрасно, що змислова любов чоловіка до жінки, без рівночасного признання її за рівноартну собі людину, понижує її.

Ціле життя цієї відважної, свідомої жінки від першого до останнього гіркого досвіду, не було нічим іншим, як завзятою обороною власної індивідуальності та гідності і тим самим гідності усіх жінок.

ПЕРШІ ВЕСНЯНІ МОДЕЛІ

Нові роди плісування — багато джемперових суконок — довгі рукави — широкі, короткі спіднички

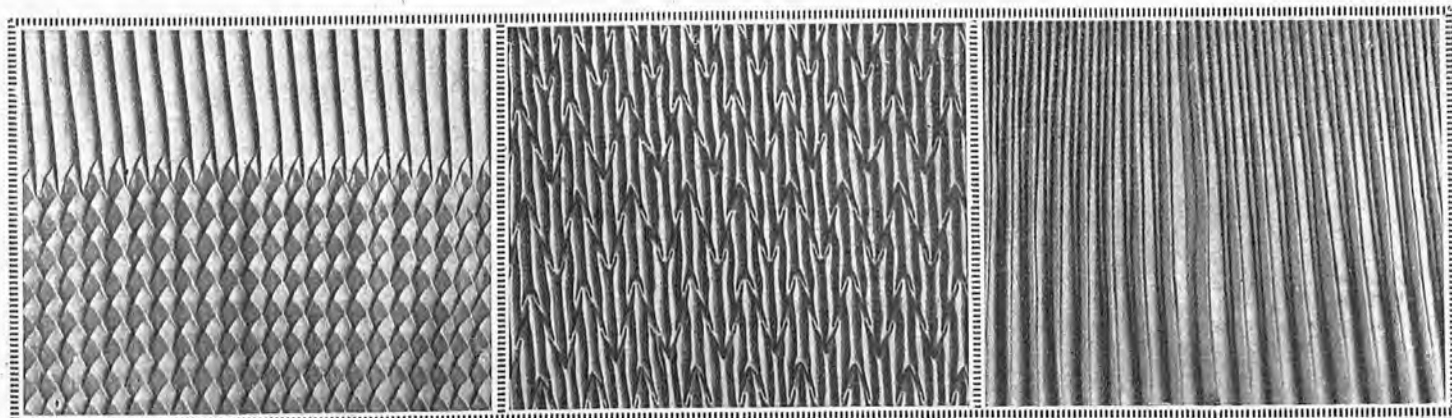

Шовкова суконка, якої спідничка й довгі рукави плісовані у формі солом'яної плетінки.

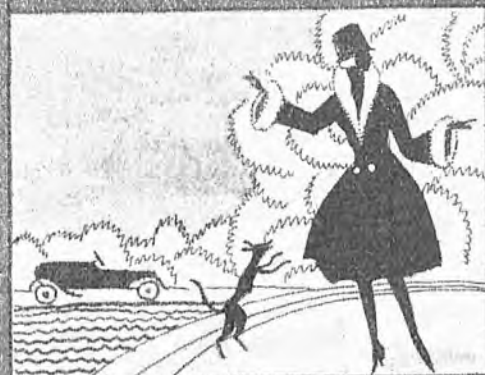
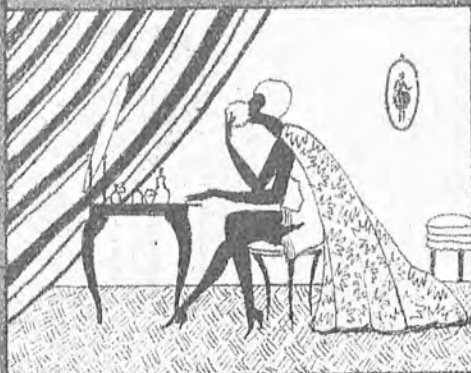
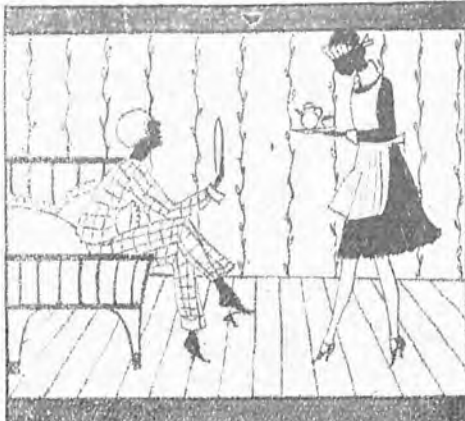
Привабливість моди лежить у безперестанній зміні, в пестрому переплітуванні форм, красок, матеріялу й безлічі дрібничок у що-раз нових ідеях. Та проте буває й так, що певний стиль, якщо він зручно придуманий, переживає однодневне існування моди та вміє прикувати до себе увагу на довгий час. Так тепер переходить у нову моду джемперова суконка у всіх своїх відмінах, що вже в минулому році мала багато прихильниць, а цієї весни стане загально вживаною. Ця форма сукні має те за собою, що зручно підкреслює всі прикмети, яких вимагається від новітньої жінки. Вона має молодечу граціозність і дає в рядках своїх загальних ліній можливість великої різноманітності. Її станик, звичайно без паса, скромний, прикрашений трохи на раменах і по краях стебном або гаптом. Ковнір низький, у хінській або викладаній формі, прилягає до шиї. Спідничка все ще коротка, але під цим оглядом не треба йти за далеко, бо вислід не завжди буває корисний. Вона широка, однак ця широкість укладається струнко, бо спідничка зібрана звичайно в найрізноманітніші складки. Найчастіше це бувають заправовані складки, т. зв. пліси, які відіграють у новій моді велику роль. Їх заправовують тепер у різних взорах, що вже самі про себе являються принадними прикрасами. Нижче подаємо три взори нового плісування, а саме форми т. зв. солом'яної плетінки, лисавки і кришталю. Крім того є ще багато інших відмін плісу. Та не тільки на джемперових суконках, але й на всіх шовкових суконках з пестрими квітками й орнаментами стрічаємо тепер плісовані складки у формі вільно спадаючих або вставлених фартушків та вахлярових частин. Через такі складки взори матерії прибирають змінений, приємний для ока вигляд.

Шовкова суконка крапки "beige", заправована в граціозні кришталеві пліси.

Один день зранку

Піжама з шовку в широкі полоски. Ковнір, кишені й маншети з білого шовку (W 1210).

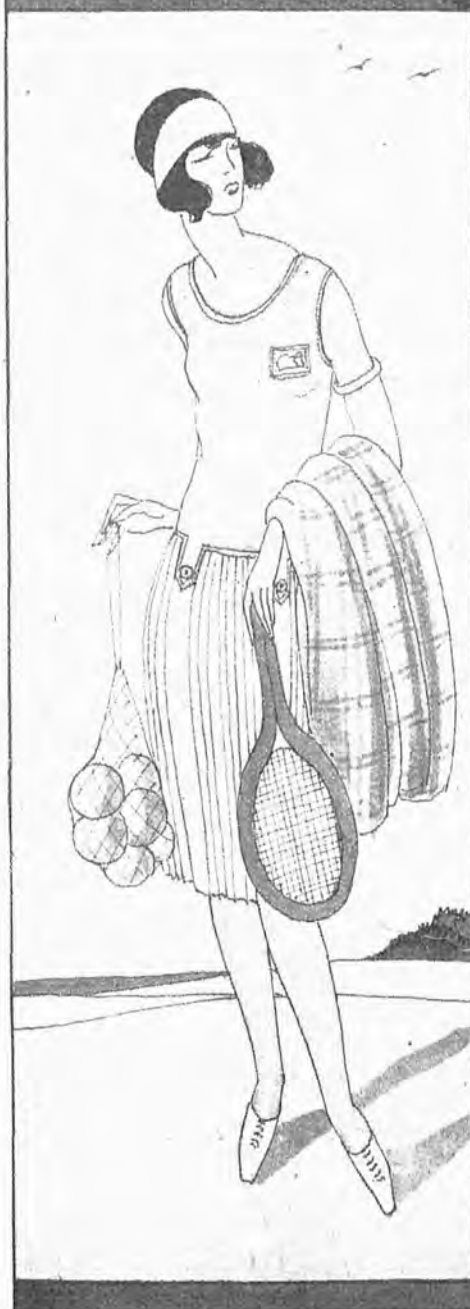
Елегантна комбінація з ніжно-рожевої Crêpe de Chine з широкою коронкою в жовтавому тоні і з заправованими складками (W 1209).

Плащ з синього сукна з модерними поздовжніми поділами, бічними дзвонувими частинами та ґузиками (M 883).

До кожного моделю готовий крій

ЖІНОЧОЇ МОДИ ДО НОЧІ

Спортова суконка з гладким стаником і плісованою спідничкою, зроблена з сирого шовку або з льняного полотна (К 3039).

Елегантна вечірня сукня з бродату. Вставлені, дзвоново вниз спадаючі частини з сірої Crêpe de Chine (К 2914).

Пополуднева сукня з синьої шовкової крепи з широкою, модною камізолювкою вкладкою з білого шовку (К 2939).

До кожного моделю готовий крій

Широкі фалдовані спідниці

Дзвонові частини

Обшиття коронкою

Пополуднева сукня з ржаво-червоного шовкового оксамиту, викінчена широкою шовковою коронкою. Інтересні буфи при рукавах (К 2883).

Сукня з гладкого або взористого шовку, також з матерії до прання. Вільно спадаючі кінці ковніра і нашивки з темнішої матерії (К 2936).

К 3024

К 3047

Пополуднева сукня з синього матеріалу Kasha з широкою дзвоноюю спідницею. Ковнір, камізолюва вкладка і широкі буфи при рукавах з взористої матерії (К 3024).

Сукня зі стаником у формі камізолюки з краткованого тафту. Модню плісована спіаниця з шовку пютюнової краски (К 3047).

Тафт стає тепер знов улюбленою матерією! Пополуднева сукня з гранатового тафту, комбінованого з Crêpe Georgette, в красках гранатовій і „beige“ (К 3054).

К 3054

К 2883

К 2936

До кожного моделю готовий крій

Кратковані, взористі та бордюрові матерії

Практичний костюм з вовняної матерії у великі кратки з високоушавленим ковніром і довгим, широким дзвоновим жакетом (S 992).

Плащ з широкими дзвоновими частинами і дзвоновими рукавами з короткої вовняної матерії (M 900).

S 992

M 900

K 2969

K 2981

Пополуднева сукня з фуляру у великі взори. Модний гостро закінчений карчок і буфи при рукавах ніжно плісовані (K 2981).

Пополуднева сукня з синього взористого й одноколірового синього шовку з верхньою спідничкою та широким коронковим жаботом (K 2969).

Сукня з чорно-білої бордюрової Crêpe de Chine з молною спідницею, крій якої нагадує форму бочки (K 3056).

K 3056

До кожного моделю готовий крій

Один день

ДИТИНИ

Комбінація з білого батисту з вузькою коронкою та вигантованими цятками для дівчат від 7-13 років (К-М 2395).

Сорочинка для малих дівчаток від 2-5 років, прикрашена коронкою, вставкою і вигантованими цятками (К-М 2395).

Ранній плащик з червоного, взористого флявшу. Ковнір, маншети і кишені з гладкої червоної матерії. Надається для дівчат від 4-12 років (К-М 2317).

Шляфрок з флявшу в полоски з шалевим ковніром і нашитими кишенями. Для хлопців від 4-12 років (К-К 676).

Суконочка до школи з темно-зеленої вовняної матерії з вишитою бордюрою. Для дівчат від 8-12 років (К-М 2302).

Суконочка до школи з вовняних матерій, взористої і одноколірової, з короткими рукавами. Для дівчат від 7-11 років (К-М 2333).

До кожного моделю готовий крій

від купелі до ліжка

Практичний плащик до школи з матерії у скісні пружки для менших і більших хлопчиків (К-К 684).

Краткований плащик із вставленими фалдовими частинами і високоушавленим квітком. Для дівчат від 5-11 років (К-М 2351).

Убрання до забави для дітей від 2-5 років. Це убрання, з синьої або жовтої матерії до прання, запинається ззаду на затріски (К-М 2312).

Убрання до забави з лінійового льняного полотна з паском, нашитими кишенями і білим обшиттям. Для хлопчиків і дівчаток від 1-5 років (К-М 2188).

Піжама для малих дівчаток від 3-9 років з рожевого шовку або матерії до прання. Обшиття з білого матеріалу викінчене фальбанкою (К-М 2318).

Піжама для дітей від 3-9 років з лінійової матерії до прання. Обшиття з білого матеріалу (К-М 2318).

До кожного моделю готовий крій

Петко Тодоров

ПОНАД ЦЕРКВОЮ.

Всі це знають — церква розділила їх у молодости.

А коли вони одного дня сплющили повіки, то жаден піп, жаден парох не смів похоронити їх укупі, щоб і в могилі не змішалися споріднені тлінні останки!

Бо хто бачив — хто чував — щоби кум із кумою полюбилися! . . .

Омелька поховали правобіч церкви, Іванку лівобіч; — церква розлучила їхні серця, церква розділяє їх і на тому світі . . .

Минув якийсь час і неначе чудом виріс над могилою Омелька зелений берест, — над могилою Іванки струнка тополя.

А коли на весні ледве крадькома могли побачитись понад дахом церкви, щоби поздоровкати себе, — берест скоро росправив своє гилля над церквою, а тополя знялася вгору, мов би хотіла дістати до неба.

Скулилася поміж ними стара, сільська церковця.

Спокійно дрімучі навкруги хрести і жертovní домки*) споглядають на себе, промовляючи:

— За життя не дозволено їм було зеднатися, тепер ті молоді бішенці хотять це зробити, не прохаючи нікого.

Надаремне зелений берест витягає свої гилляки до тополевих віток.

*) На балканському півострові є звичай класти на могилах малі скриньки в виді домків. У ті скриньки ховається лямпочка, ліхтарики, свічі, оливу та останки жертovníх страй, які проїдаються в часті дні поминок за померлі душі. — Прим. перекл.

Тополя немов би не сміла на нього глянути, стулила рамена й похиляє цілий день сумно та журливо свою голову.

Церква поміж ними! — Невже ж легко виректись віри? — Невже легко піднести руку на старі святощі?

Настала тиха ніч.

Ясний місяць задумався на небі, кругом нього заройлося від зір і все замовкло . . .

Зашепотів ізнову невловимим шумом берест, витягаючи зелені рамена до своєї любові, гнучкої тополі.

Тополя вся здригнулася — на них дивиться місяць і сторожкі зорі . . . як же не соромитись . . .

Промінає й ця ніч.

Перші півні вже піють, а вони знову не досягнуть себе взаємно.

А тут немов наперекір поплила сумна, тужлива пісня якогось горопахи з глибини села:

Ой, болить мене, матусю,
Серденько щемить. Юрбою
З церкви гамірною
Вийшов на майдан народ
І пісень церковних згук
Прогомонів десь по долині.
Ой, без броду плесо вод,
Гожа любка в самотині.

Вслухалися вони в цю пісню, широке гилля бересту зітхнуло, а тополя похилила голову.

Мудрець і мода.

Не всім мудрцям вистарчає бочка. На соняшному півдні або в південно-азійських просторах добре мудрцям удавати самовідречення. Фіги й оливки, риж, банани так прямо й падають до рота, сонце зодягає, а коли часом трапиться погана погода, можна заховатися під деревом, якого два листки дають не меншу охорону, як наші повоєнні жилища. Тут, у холоднішій Європі навіть і мудрець потребує піджака й штанів, та й цього ще не досить. Бо, коли мудрець залежить на тому, щоб жити в громаді, то буде дбати про те, щоб виглядати як громадянин, який і на зовні стає на те місце суспільного організму, на яке він належить.

Чоловік, що винайшов категоричний імператив, мабуть, має право називатися мудрцем. А що той чоловік мав цілком позитивне відношення до моди, це треба сказати на потіху всім тим, які віддаються їй з трохи мрачним сумлінням. Отже Імануель Кант не був цілком чужим для життя чудаком. Він одягався по моді, їв, помимо своїх не надто великих доходів, в одному з найкращих ресторанів міста, де збиралася тільки сметанка громадянства, любив грати в білярд, ходив пильно до театру — отже, жив по „модному“, як це тоді називалося.

Не був він теж вільний від того, що у звичайних смертних називається порожністю. Його з природи трохи невидна фігура завдавала йому багато клопоту. Він закривав старанно своє трохи скривлене плече, а для його надто худих ніг мусили сконструувати спеціальні підв'язки, щоб закрити ними цю недостачу.

Задля цього він носив теж сірошовкові панчохи, а не чорні, щоб замаскувати худість.

Оця старанність у зовнішньому вигляді залишилася в Канта і в пізніших роках, коли він здобув світову славу. Він не боявся часто висловлюватися про той основний принцип свого одягу й поведіння такими словами: „Краще бути дурнем по моді, як поза модою.“ Його одяг все примінювався до модного кодексу. Але як людина смаку він любив нюанси. Передовсім він звертав увагу на добір красок в одязі. Принцип, по якому він це робив, справді розумний. А саме він керувався красками квітів свого городу. Природа, казав він, не видає нічого такого, що б не було миле для ока. Так носив він до брунатного сюртука жовту жилетку, бо авріклі навчають такої сполуки красок. Також у дрібничках Кант придержувався моди. Тому, — як прийшла на це мода, — він носив так, як кожний елегант, гузики, обмотані срібними й золотими нитками, а сюртук, камізолюку і штани казав обшивати золотими шнурами. Добрий і модний одяг був для нього товаришським обов'язком і він говорив, що підкресленням доброго й приличного одягу виявляється пошану тому товариству, до якого йдеться, та що не вільно недоцінювати ваги зовнішнього вражіння.

Надзвичайно цікавий мусів бути курс викладів Канта про людей (Menschenkunde). Кант говорив там про все: смак, одіж, моду, їжу, любов, при чому подавав багато інтересних заміток. От його погляд на „психологію черевика“: Кант говорить про боязливість і наводить приклади, коли славні своєю відвагою мужі при певних нагодах тратили голову. Чо-

Але піриста хмара, гнана спізненим нічним вітром, заслонила притьмом місяць. Берест напрасно зашумів. Тополя затремтіла близька до зомління, з не-самовитим силкуванням берест напружився, щоб досягти шиї тополі, але вона знагла кинулася, випро-стала, а дріжаки пробігли її стунку постать.

Крізь піристу хмару протиснувся місяць і приблід, немов би собі не вірив — зупинився насупроти них.

На долі по могилах випрямилися хрести й кур-гани — щоби знову насміхатися . . .

— Дивіться, як упинають очі в себе. . . цілу . . . довгу . . . ніч . . .

Коли ж заблисла ранішня заграва — зірниця, тоді запалий дах церкви, як стара, покинута могила, був зрошений слізми — слізми розлуки!

Переклала Михайлина Ставнича.

Учасниці курсу крою й шиття в Сяніку, улаженого старанням місцевої філії „Союза Українок“.

ловік є склонний до боязливості, каже він, тоді, коли він не є вдягнений. Коли ж він вдягнеться, голов-но ж, коли вже має на ногах черевики, тоді почувається відважним і сильним, приготованим на всі небезпеки. Або замітка Канта про жіноче *negligé*: „Жінки не прибіраються для мужчин, бо вони знають, що муж-чинам вони часто більше подобаються в *negligé*, ніж у строю. Жінка прикрашується для других жінок, яких критичний погляд не так легко видержати.“

Багато говорить Кант про жінок та любов, а в його висловах відбивається, хоч і негативно, та га-лянтна епоха, до якої належав і цей мудрець, що був сучасником Казанови.

Цікаве й те, що Кант не любив — за виємком вже цілком пізнього віку, коли він вже тільки у себе дома влаштовував прийняття, — товариських зібрань без дам. „Товариство не є комплетне, коли немає в ньому бодай одної жінки. Бо жінки треба вважати судьями в проявах краси. Тому такі товариські зі-брання є школою смаку.“ І ці школи смаку Кант все пильно відвідував.

Кант *à la mode* — це для багатьох невідомий розділ. Він належить до образу „мудрця з Кенігс-бергу“, з якого суха історія вже надто охоче бажала би зробити маняка — страхопуда. Він знав людей і сам хотів бути людиною. Він цинив буденщину, хоч думав у вічність, і одною зі своїх гарних дефі-ніцій про людину як „про звірину, яку треба дисци-плінувати“, він трапив у ту рівновагу, серед якої він сам старався жити.

За О. Е. Гессе подала Оль. Г. Л.

Арпад Берчік

В будуарі пані Леонтини.

Артур пристрасно вхопив руку гарної пані і про-шептав: „Молю тебе, не думай про свого мужа!“

„Ох, ви мужчины, ви все хочете нас, жінок, зі-псувати!“ завважила сміючися властителька будуару.

„Навпаки! жінки псують мужчин,“ передражнявав її поклонник.

„Ні, кажу ще раз, ви, мужчины, бо ви слабші від нас.“

„О, мужчина сильний, але жінка немінна.“

Почалась жива дискусія, що спершу велася жар-тами, а далі набрала серйозного характеру.

„Встаньте і йдіть геть, — якщо можете!“

„Попрачайтеся зі мною, як потрапите“, відповів у тому самому тоні Артур.

„Бувайте здорові!“

„Я відходжу.“

„Ви вернете назад, я це знаю.“

„Ви знов покличете мене. Це більш як певне.“

Артур стоїть при дверях; ще раз мимоходом поглядає на Леонтину, але вона не кличе його.

Він відійшов.

Але на сходах пристанув і шепче: „Який дурень з мене!“

А Леонтини подратовано підноситься з дивану-й зітхає:

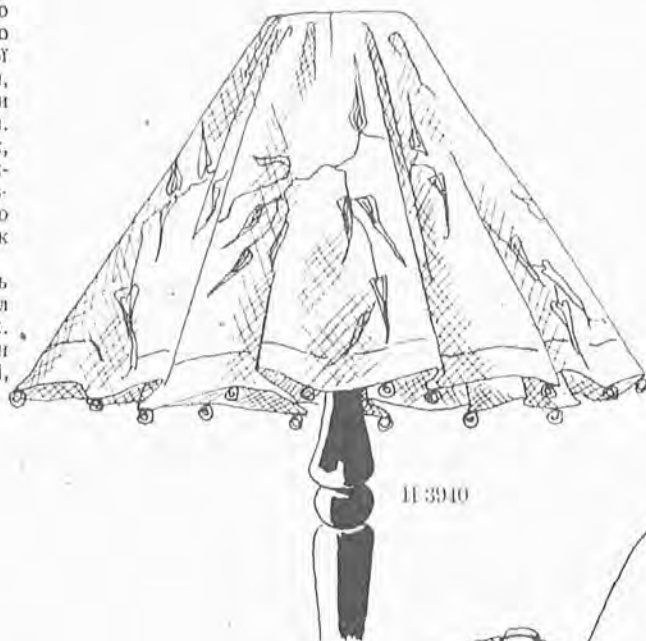
„І хто міг подумати, що він візьме мене за слово?“

Перекл. Ст. Г.

Модерні вишивки

Вишивки увійшли сьогодні знов дуже в моду та дають жінці нагоду прикрашувати ними одяг й домашню обстановку. З багатьох прикладів цього роду подаємо тут рисунок гаптованої тюлевої заслони для електричної лампи, що підніма матерією ніжною краски наповнює кімнату приємним світлом. Подушки з різних матерій і красок, вишивані на підставі модерних рисунків або народних узорів, підносять завжди обстановку в кімнаті. Гарною новинкою на стіл є накривка на чайник у формі японського чайного домику.

Рисунки Н 3994 і Н 3997 подають взорилюблених тепер вишивок з перел на пополудневих і вечірних сукнях. Врешті торбинки з легкими вишивками можуть бути, коли відповідно дібрані, гарним доповненням одягу.

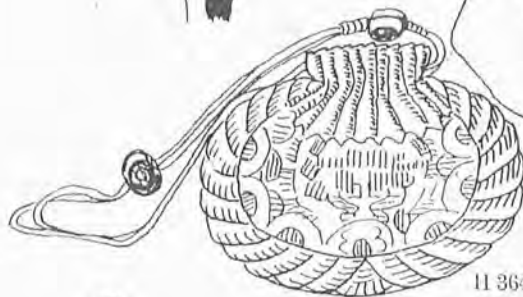
Н 3940

Н 3996

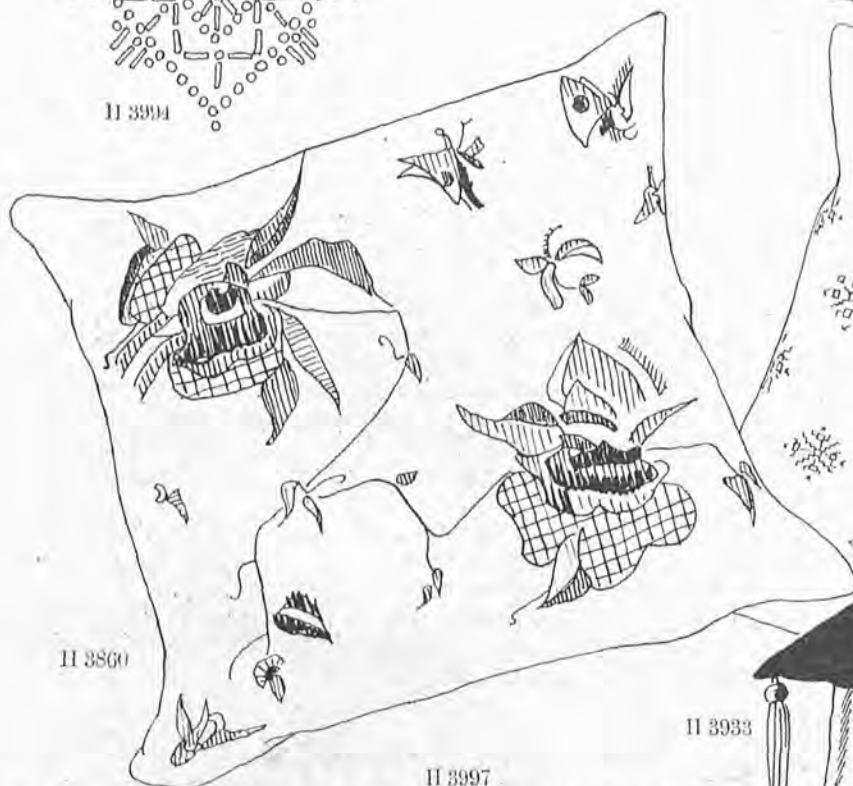
Н 3994

Н 3648

Н 3960

Н 3860

Н 3933

Н 3997

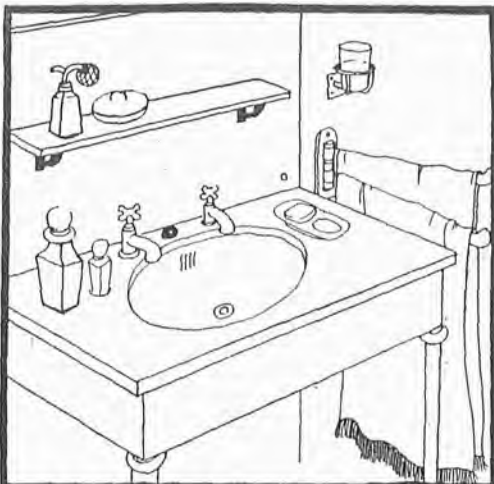

Н 3968

До кожної роботи готовий взір

Новітнє домашнє господарство

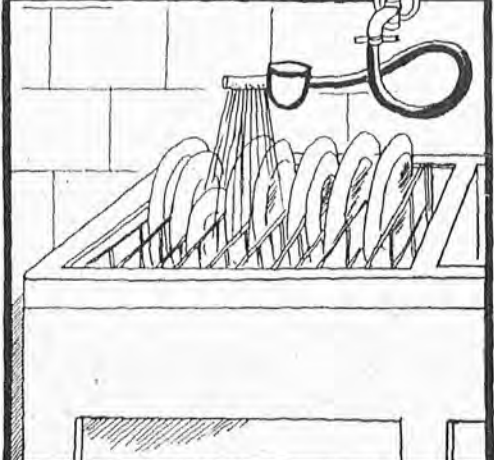
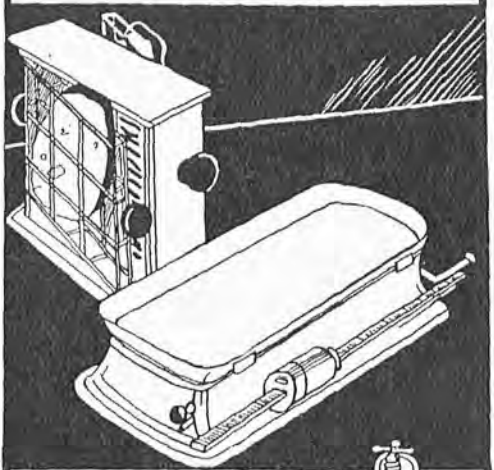
Заощадження сили й часу

Те, що подаємо на цій сторінці про модерне домашнє господарство, не має ще, на жаль, більшого практичного значіння для наших відносин. Тільки небагато міських осередків має у нас електрику, водопроводи та інші улаштування, які дають змогу використати новітні здобутки в цій ділянці життя. Та не зважаючи на те, й тим нашим читачкам, що примушені нести ввесь тягар домашнього господарства серед найпримітивніших обставин, цікаво буде познайомитися з тим, якими шляхами йде в інших, більше розвинутих країнах розвиток техніки домашнього господарства, а разом з ним й облещення незавидної долі жінки-хазяйки.

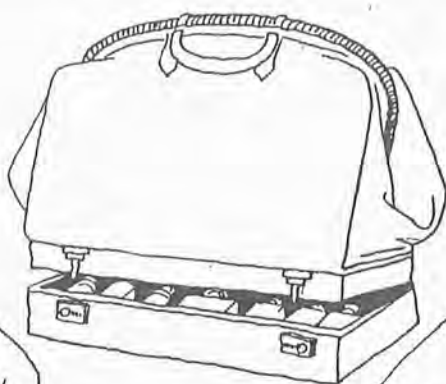
Гаслом новітнього домашнього господарства є заощадження сили й часу. Модерна техніка дає для цього всі потрібні засоби, а в усіх її здобутків електрика стає що-раз ціннішим помічником хазяйки. Крім електричних самоварів та машинок до кави, що вживаються вже здавна, в останніх часах усе більше входить в уживання електрика при варенні в кухні. Відповідна кухонна плита злучується дротяним проводом з електричним контактом і за хвилину вона стає гарячою. — Великою полещією є електричне залізко до прасовання: Не треба більше нахилитися спінним обличчям над розжареною "душею", ані кашляти та задихуватися, роздуваючи в залізку вугілля. — Багато часу й труду зберігається в новітньому господарстві при прятанню. Хто б стирав порохи стиркою або виносив килими на подвір'я, щоб тріпати їх там тріпачкою, коли є змога вживати кращі способи. Адже змітувані або витріпані порохи підносяться хмарами в повітря і за хвилину знов осідають на давньому місці. Тепер окремий прилад, що втягає в себе порохи, робить цю саму роботу без труду й шкоди для здоров'я. — Скільки часу й терпеливості йде на миття волосся, скільки на сушення його коло гарячої печі, чи иншим способом! Електричний апарат висушує гарячим повітрям мокре волосся в один момент. — А миття посуду: Коли є водопровід та пливуча зимня й гаряча вода в кухні, тоді й ця робота стає іграшкою. Окремий апарат, який бачимо на одному з рисунків, злучений з відповідним курком водопроводів, змиває сам тарілки й иншу посуду зимним та гарячим тушом. Взагалі дорогішим скарбом в новітній кухні є два проводи для зимної й гарячої води з безпосереднім впливом до каналу.

Все, про що тут мова, це тільки початкові полещі, дрібнички в порівнанні до того, що тепер починають вводити в домашньому господарстві. Сьогодні фабрики виробляють спеціальні електромотори для вжитку кухонь. Це найдешевша, найбільш витривала й мовчалива прислуга. Млинок до кави, машинку до січення мяса, апарат до чищення ножів чи до краєння ярини злучується просто з електромотором. Один натиск пальцем — і потрібний прилад уже в руху, сам робить свою роботу без дальшого догляду. Також машина до шиття дається обслуговувати електричним мотором.

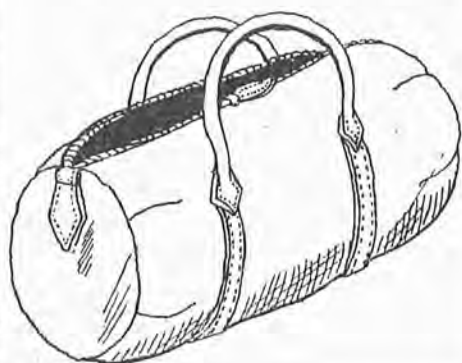

Ковпир та долішня частина рукава з білого шовку з плісованими фальбанками з тюлю (V 1464)

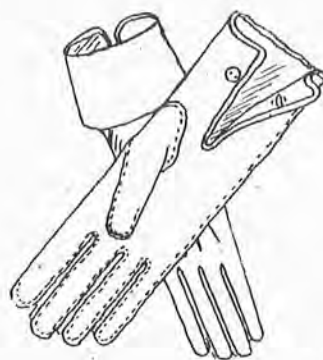
Ніжно плісована долішня частина рукава та жабот (V 1461).

Модна всячина.

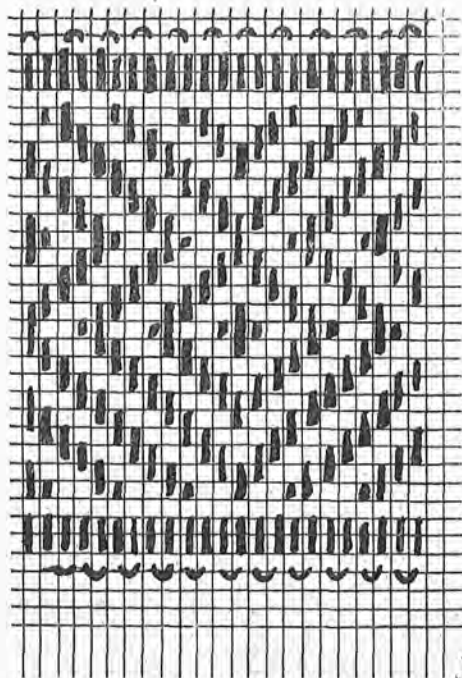
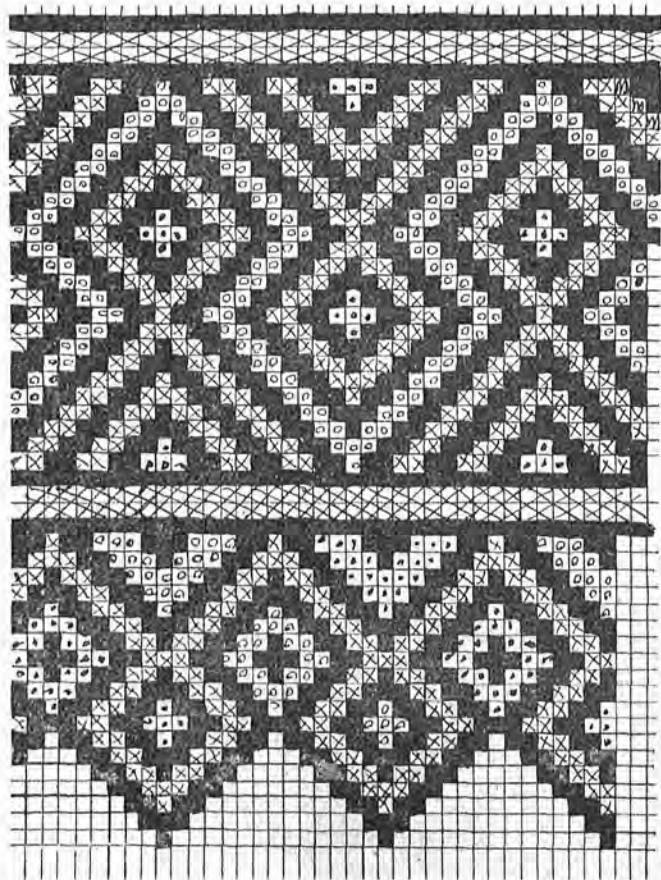
Білі прикраси до одягів знов дуже в моді! Ковпирці, буфи, жаботи. Дуже часто запрошують їх у ніжні плісовані складочки, що гармонізують з викинутими дуже старанно рукавами. Для подорожі, на передполудне й для спорту вживається рукавичок з ясної, сірої або жовтої шкіри до прання, зшиті елегантно-примітивним способом великими, виразно замітними штихами.

Страх перед довгими пальцями злодіїв та бажання новості ввели в загальне уживання нові замки до розривання, що є практичні, елегантні та легко даються замикають. Уживають їх не тільки до замикавання торбини, валіз та куфрів, але теж у формі ланцюжків до розривання при сукнях, рукавичках та модних гумових камашах.

Оригінальна народня вишивка.

Виконання нізінним стібом
Краски: ■ чорна, × черво́на, ○ жовта,
• зелена.

Народний стрій.

Недавно була я на одному народному святі де між іншими виступав хор учениць середньої школи, та мішані хори кількох підмійських сіл. Всі учениці виступали в так званих народних строях. Можна там було бачити жупани довгі до колін, деколи й нисше, то знову короткі горсети в різних кольорах і різно-родних формах, нашиті для прикраси золотом, сріблом або й нитками. Ще гірше представлялася справа з сорочками, а властиво з вишиттям на них, яке має саме надавати строеві народний характер. Чого тут не було? Довільне число візорів, вишитих на уставках

на плечах. Декілька дівчат мало прикраси на голозі в формі чіпців, які у нас носять лише молодіці. Інші знову мали зачіску звичайної інтелігентської французької моди, або т. зв. грецької зачіски і на неї незугарно причіплений гердан, або стяжку.

Одним словом хаос не до описання. Теж саме приходится сказати про вишивки народних строїв сільських жінок, які задивившись на інтелігенцію закинули своєрідну штуку. На щастя вони не мали жупанів і їх строї формою були вже куди більше зближені до справжньої нашої народної ноші.

Цілість робила враження зовсім неестетичне, а деякі строї просто навіть погане.

Дивне диво. Коли панночка має придбати собі звичайну суконку перевертає журнал мод кільканайцять разів від початку до кінця і від кінця до початку, добре надумується якої краси має бути суконка чи костюм, яку форму має мати, щоб все дібрати до стану й до лиця, відповідно до останньої моди. Довго радиться з кравчинєю. Часто доходить і до плачу, якщо яканебудь дрібниця випаде не по її вимогам і бажанням. Інакше з народним строєм. Тут нема ніяких турбот. Вистарчить, щоб сорочка була повишивана, все одно якими кольорами та візорами, зверху одяг в формі жупана, — на шії коралі, декілька стяжок при волоссю і вже є „народний стрій“.

Святочна одяг дівчини з Полтавщини.
(власність арт. Авсюкевич — Березовської).

Сорочка вишивана, або мережана (на зимці вишивана) заплетена спущена коса, в якій вплетена стяжка. Плахта (в Галичині обгортка) тканина кольоровими шахматними квадратами. Попередниця (в Галичині фартух) з темної кольорової матерії, або сукна обшита кольоровою тасьмою. Горсетка (в Галичині жупан) без рукавів, коротша від тутешніх жупанів, без отворотів (вилогів) коло ший і квітця, застібується на гачки, трохи з боку, й не може бути нашита лацюрками та флітрами. На ногах чобітки або черевики з кольоровими стяжками, мідяними підківками, та дрібними мідяними цвяшками на закаблуках (запятках).

і рукавах, в різних мотивах і кольорах пошитих у різних видавництвах вишивок: Андрейчина, Оренштайна, Гриневича, або французької фірми D M C. виданих виключно для заробітку, а які не мають нічого спільного з нашим народним мистецтвом. Концепцією своїх мотивів ті видавництва далеко не дорівнюють народним мотивам. У деяких сорочках рукави широкі на малярський лад, формально цілі позашивані вздовж чи поперек, часто без жадної симетрії і смаку. Кольори кричущі, не гармонізують зі собою і зовсім чужі нашому народному мистецтву. Не бракло теж сорочок з вишивками на переді, а навіть

При тому зовсім забувається на це, що спідниця з гальонами це інтегральна частина кравківського строю; сорочка з широкими вишивками на переді, це характеристична частина румунського строю, а вишивання візору на раменах між рукавом і квітцем та вздовж рамени, це болгарський звичай. Такі строї мабуть ніколи не були „народними строями“ на Україні.

Звичайні строї шийють переважно добрі, фахові кравчині чи кравці, — за те народний стрій, який вимагає талану, артистичного змислу й виробленого

Звертається увагу Шановних Передплатників, що минув вже перший чверть рік, і належить відновити передплату.

смаку, шиють жінки самі, не застаналяючися навіть довго та не вишукуючи моделю ні взорів.

Звідкиж взяти правдивих взорів народних строїв, питає не одна, коли досі нема зразкових видавництв, а навіть у наших артистів-малювників велика неадаптованість в тій ділянці, не говорячи вже про театр, хоч цей в першу чергу покликаний до культивування того народного мистецтва.

Щоб стрій був народним, треба, щоб він складався з таких частин, яких дійсно уживає народ. Кожна знову частина одягу мусить мати народну форму і народний зміст.

Що до форми, то це справа не така тяжка, якби воно може на перший погляд здавалося. Треба лише трохи доброї волі, а напевно знайдеться досить нагод, щоб запізнатися з формою народного строю чи то в околиці, в якій постійно живеться, чи в місцях побуту в часі святкових чи літніх ферій. Вправне око легко потрапить відрізнити шитому нам форму від усяких „новостей“, до яких так радо горнеться наше сільське жіноцтво, особливо тепер по війні.

Зміст народного строю творить вишивка. Наші галицькі взори переважно суцільні, — густо зашиті в означених границях, а при тому вузькі, пересічно на 7-8 см. Найширший гуцульський взір „коширка“ (з Яблониці, надвірнянського повіту), має всього 17 см. ширини. Найвузші бувають на 2-3 см. Галицькі взори, за виїмком сокальських, які нагадують вже вишивки з Великої України, мають переважно геометричну форму, тоді коли взори з Великої України мають переважно будову в формі рослин. Важну роль при вишивках відіграють теж краски. Галицькі взори цікують тяжкі темні краски. Домінуючими красками є чорна, червона й темновишцева. Частво стрічається взори вишиті в одній з тих красок, а майже у всіх взорах та або друга краска становить розвід взору. До побічних красок належить в першу чергу темно-зелена (гріншпан), жовта (помаранчева), і синя (гранат). Рідше і то лише в деяких околицях приходить краска солом'яна (ясно жовта), темно жовта (це-

гляста) та ясно синя. В останніх роках перед війною поширилася ще три нові краски: бурачкова, бурачковатенька (сильно рожева) і голуба. В часі війни, на знак жалоби стали жінки в деяких повітах, (напр. Станіславському) уживати замість червоної темно-синьої краски.

(Далі буде).

ЛЮБКА КОЛЕССА

п'яністка світової слави, концертувала у Львові в днях 17 і 19. березня ц. р. і захоплювала публику своєю чарівною грою.

3 жіночих справ.

Франтішка Плямінкова. При виборах до Чеського Сенату, вибрано між іншими паню Франтішку Плямінкову. Українське жіноцтво повинно блище за-

знайомитися з цією визначною Чешкою, тимбільше, що вона являється великою прихильницею україн-

ського народу й щиро інтересується нашими жіночими організаціями за кордоном.

П. Плямінкова скінчила вищу мистецьку школу та університет; спочатку була учителькою виділових шкіл, а опісля — інспектором фахових дівочих шкіл.

Ще перед 25 роками зложила вона Чеський Жіночий Клуб, який є осередком багатьох жіночих організацій.

В 1905 році з'організувала вона при Жіночому Клубі Комітет для здобуття жінкам виборчого права.

В 1912 році, підчас Балканської війни їде якою кореспондентка преси на театр воєнних подій і відвідує всі балканські держави.

У себе в Чехії п. Плямінкова виконує багато різних відповідальних урядів і тішиться великою популярністю та пошаною серед цілого чеського народу, незалежно від політичних напрямків.

П. Плямінкова є одночасно сенаторкою, президенткою Чеської Національної Жіночої Ради; президенткою Чеської Секції Суфражу і головою Чеського Союзу Учительок.

Не обмежуючися лише феміністичною діяльністю, належить вона до партії чесько-словацьких соціалістів.

Ця незвичайна жінка особливо цікавиться суспільною опікою.

Вона видала також брошуру про підтримку чеського промислу ще перед визволенням Чехо-Словаччини.

Ця жінка може бути взірцем патріотизму та громадської свідомості для цілого жіноцтва, бо з давніх часів працює над освідченням Чешок.

Марія Омельченко.

Ф і р м а

РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, —

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

МОДНІ МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИН.

ПЛЮШІ, ОКСАМІТИ, ВЕЛЬВЕТИ.

Черговий Конгрес Союзу Суфражисток відбується в маю с. р. в Парижі. Союз вже давніше постановив скликати зїзди в цих державах, де жінки не мають повних політичних прав; попередній конгрес відбувся в Римі, тепер прийшла на чергу Франція, де жінки ведуть завзяту боротьбу за політичні права. Та головною темою парад є вже тепер не те — як здобути рівні права, а як найдоцільніше їх використати, як виповнити ті обов'язки — які враз з політичними правами взяла на себе жінка. Громадянство замужньої жінки, державні підмоги для многодітних родин, охорона материнства, рівні права для нешлюбних дітей, боротьба з торгівлею живим товаром — се проблеми, яким присвятить конгрес чимало часу та уваги.

Интересно чи українське жіноцтво вишло до Парижа своїх представниць. На попередньому конгресі в Римі 1923 р., коли то Українки приступили до Інтернаціонального Союзу Суфражисток, українську делегацію творили: Софія Русова, Юлія Зеленецька, Млада Липовецька і Онацька.

Жіноче віче у Львові. В неділю 14-го березня відбулося у Львові жіноче віче скликане Народною Організацією міста Львова. Реферат про політичне, господарське й культурне положення українського жіноцтва на Західній Україні виголосила Константина Малицька. Віче було дуже чисельне. Крім львівського жіноцтва прибули також делегатки з краю. Референтка і ті що забирали голос в дискусії порушували справи: участі українського жіноцтва в політичних партіях, праці в кооперативах, оборони українського шкільництва, питання суспільної опіки над жінками зарібницями й молодіжю, та вzywали до попирання рідного промислу й ремесла.

„Союз Українок“. Надзвичайні загальні збори (Зїзд Голов) „Союзу Українок“ у Львові відбудуться дня 18 квітня 1926 р. в домі „С. У.“ у Львові при вул. Рутівського ч. 22. І. пов.

Урядові години в „Союзі Українок“ щоденно від 10—12 перед полуднем в домі „С. У.“, в котрих то годинах належить звертатися у всіх справах Товариства.

Загальні Збори жіночої кооперативи „Труд“ у Львові відбулися дня 20. березня ц. р. у власній домі в присутності 20 осіб: членів і гостей.

При кооперативі „Труд“, яка в ц. р. обходить ювілей 25-літнього існування, створені відділи: робітня суконь, робітня білля, та шкільні крафцями приборами й вишивками, та школа крою й шиття, з якої користуєся около 70 учениць.

Теперішню загальну фінансову кризу відчуває на собі і ця кооператива, яка передержує її лише завдяки посіданню власного дому, з якого доходів покриває різниці коштів удержання підприємства.

В дискусії над звітом підчеркнено потребу побільшення оборотів skleпу, який дотепер ще найкраще рентується з усіх відділів „Труду“. Широко обмірковувано справу гіпотечних довгів, які тягнуть на домі „Труду“. Висказано побажання, щоб львівська кооператива „Труд“, як найстарша й найбільша того роду інституція, переняла на себе організування і з'єднання всіх „Трудів“ в краю. Порушу-

вано також справу курсів для інструкторок на села, якими з коначности займається „Союз Українок“, а які повинен організувати „Труд“.

До кооперативи „Труд“ належить около 450 членів, з яких лише 18 доповнило уділ до 10 зл.

На Зборах переведено доповнюючий вибір 3 членів Надзірної Ради; вибрано поновно: п. Білецьку, пп. Угрину і Др. Надрагу.

Крім згаданих осіб в склад Надзірної Ради входять: п. Макарушкова як голова, п. Лежогубська як секретарка й пп. Шухевичева, Скарбкова, Морозова і радн. Бандрівський.

В склад Дирекції входять: п. Пацлавська, проф. Березовський.

Українське жіноцтво, яке в останніх часах виказує щораз більше заінтересовання економічною діяльністю нашого життя, певно зверне пильну увагу на цю свою давню інституцію, доповнюючи старі, або підписуючи нові уділи, здобуваючи собі тим права й обов'язки активного члена кооперативи, яка має всі дані на те, щоб не лише давати заробіток нашим жінкам занятим в кооперативі, але й бути подвижником нашої культури.

20 ДІТОЧИХ КНИЖОЧОК

прегарно ілюстрованих за 4 зл. висилає

М. Матвійчук, Львів, Панська 17.

Ради господарям.

Плекання каліфіорів.

Господині нарікають, що плекання каліфіорів не вдається як слід. Це приписують некорисним умовам, які сприяють розвій цієї смачної і здорової ярини. Каліфіор належить до найделікатніших і найздоровіших ярин, але вимагають дбайливого плекання. Каліфіор любить тепло, сонце, але не зносить жару. Тому в літніх місяцях не розвивається як треба. Ця рослина потребує урожайного, теплого, а волого ґрунту і щорічного гноєння. — Якщо заподадлива господарина хоче сама випроводити розсаду, мусить передовсім постаратися у огородині о добре насіння. Вчасніші відміни сіється вже в березні. Тому, що уладження інспектів є доволі коштовне й не кожного на це стати, можна до сіяння ужити скринюк. На дно скринки дається шутру, або черепів в вазонка, щоб земля не затикала шпар. Потім насипати землі на 25 см високо, вона повинна бути товста, урожайна, але не свіжо гноєна, бо рослини будуть надто буйні, а низші часті почорніють.

Хто хоче мати добру розсаду мусить дбати, щоб рослинкам було тепло, ясно, щоб були відповідно підливані, а від сильного сонця прислонювані. Кімнату в якій стоять скринки треба кілька разів денно провітрювати, бо через те розсада загартується проти пізніших змін на воздуху однак треба уважати, щоб в кімнаті не було протягу. До підливання вживати коновки з ситком. Підчас кільчення повинні скринки стояти на лавці біля вікна, опісля на вікні. Якщо розсада зійде загусто треба її перемикаєти, або пересадити до інших скринюк. Розсаду пересаджується на грядки в травні, найкраще в хмарний день по дощі. Земля на грядках мусить бути добре згноєна і скопана на 50-60 см глибоко. Садити у віддаленні 50-60 см у всіх напрямках. Кожну рослину всадити в ямку глибоко по перші листки, пальцями затиснути добре землю і підляти. Уважати, щоб корінь не загнувся. Плекання каліфіорів від засадження аж до розвою цвіту полягає на частім полєнні, підливанні і обкопанні. Обкопується так, щоб земля досить високо закривала гін; землю покривається старим сухим навозом. Підливати ранками або вечерами; але уважати, щоб не замочити осередка каліфіора. Що дві неділі підливати потрохи гноївкою, розпушеною водою. Це робиться лиш в хмарні дні. Як вже рожі є величини кулака, треба горішні часті

великих листків надломити і нагнути так, щоб закрили цвіт. Годі рожі будуть біленькі і не пожовкнуть на сонці. Ці листки хоронять цвіт також перед дощем. Хто хотівби ті каляфіори довше переховувати, мусить стати здорові і гарні рожі ще перед приморозками і повісити на шнурках в сухій пивниці, цвітом в долину так, щоб не дотикалися.

Каляфіори дозрівають вповні вже з початком вересня. Хто хоче мати каляфіори пізною осенню, хай засіє в травні, а пересадить на грядки в червні або липні, але мусить їх часто й обильно підливати. У пізніх відмін рожі не можуть дозріти на грядках як слід, тому треба їх вибрати перед приморозками з грядок, а коренем і землею і посадити в пивниці до піску змішаного з землею. Горішні часті листків звязати над цвітом, щоб не доходило світло. Від часу до часу скроплювати водою. Можна також викопати в городі яму, посадити в ній каляфіори й накрити листем. На яму покласти дошки, а на них солому або гній. Так заховані каляфіори дозрівають вповні. Найраніші каляфіори є з інспектів

Вже час прислати передплату на другий чверть рік!

Приписи на великдень.

Шинка.

Маринвання. Найліпша шинка є з молодого веприка. На такий шинці скірка є тонка, як картон, а найсмачніша вона як важить не більше 6 кг. Як приладжується до маринвання, то треба відтяти колінце і верхню кість, а лишити лише середущу. При кості робиться острым ножом отвір, а скіру натинається. — На 6 кг шинку взяти 30 дкг соли, 4 дкг товченої салітри, 1 дкг коляндр, 5 дкг мілкою цукру, 15 гвоздиків 25 зерен англійського перцю, 10 листків бобківця і 15 зубців покрайного чіснику. Сіль цукор і салітру вимішати разом, натерти цим шинку з усіх боків, а також напхати в отвір при кості і в отвори під скіру. Корінням обсіпати шинку зверху, а трохи дати в отвори. Так приладжену шинку покласти в глибоку, а малу, деревляну посудину, прикрити дощичками і винести на 12 годин в холодне місце. Другого дня вляти перевареної студеної води тільки, щоб досягнула половини шинки. Винести до пивниці на 2 неділі й покласти на дощички невеликий камінь. Кожного дня обертати. По двох неділях виїняти шинку з ропи, очистити з коріння і повісити в димар.

Варення. Увуджену шинку змити 2 рази в теплій воді, вложити в таку посудину, щоб тісно варилася. Вляти зимної води і всипати ложку соли. Вода має шинку накрити. Додати три петрушки, три моркви, кусник капусти, а як закипить, варити ще 4 години. Підчас варення часто рухати, щоб не пригоріла й два рази обернути. Зварену шинку лишається в росолі до другого дня.

Бабка

приладжена на скору руку.

Тісто: До 1 кг муки дати 10 жовтків, втертих на біло в 16 дкг цукру, 3 кватирки теплої сметанки, в якій розроблюється 4 дкг дріжджів, пів лісочки потовченої і пересіяної ванілі, або скірку з 1 цитрини і трошки соли. Все разом місити одну годину. Якщо мука дуже суха, треба більше сметанки. По годині мішення вляти $\frac{3}{4}$ склянки склярваного, холодного масла й ще місити чверть години. Потім поставити в теплу місці, щоб тісто піднялося. Приготовити два бабники об'ємі по 3 $\frac{1}{4}$ л, помастити в середині обильно вепровим товщем і обсіпати тертою булкою, пересіяною крізь густе сито. Бабники виповнюється тістом до висоти $\frac{1}{3}$ части. Потім поставити бабники на тепле й спокійне місце, й ждати, поки тісто не виповнить форм. Одначе не допустити, щоб воно сягало понад бабники, бо бабки опадуть.

Піч: Якщо бабки печуться по булках, то вистарчить запалити тоді, як дається тісто до форм, бо треба менше дров. В зимній печі запалити зараз по замішенні тіста. Бабки вклядати й внимати обережно, щоб не опали. Пекти годину. Коли бабки переохолонуть у формах, викидається їх на сервету вложену кількакратно.

Перекладанець.

Тісто: Пять дкг дріжджів розробити в $\frac{1}{2}$ л теплої сметанки і розчинити $\frac{1}{2}$ кг муки. Розчину присипати мукою, прикрити серветкою і поставити в теплу місці, щоб піднялася. Якщо розчина добре рушиться, трошки посолити, дати 1 кг муки, 15 жовтків втертих на біло з 20 дкг цукру, скірку з одної цитрини і $\frac{1}{4}$ л теплої сметанки. Місити три чверти години, відтак додати $\frac{1}{4}$ л склярваного холодного масла й ще місити чверть години. Потім поставити, на тепле місце, щоб тісто виросло.

Перекладання: Пів кг мигдалів спарити, витерти в стирці і змолоти. Вбити шум в 6 білків вимішати з $\frac{1}{2}$ кг цукру і мигдалами; $\frac{1}{4}$ кг фіг, $\frac{1}{4}$ кг дактилів добре змити, а коли обісхнуть то фіги змолоти, а дактилі пократити. Кілька ложок смаженої рожі, малин і смаженої помаранчевої скірки вложити на сито, щоб стік сок з конфіктур. Все це приготувати, як кисне ровчина.

Добра хазяйка в своїй хаті

має тільки

Чай Висоцького В. і Ска

Товариство торгівлі чаєм В. ВИСОЦЬКИЙ і Ска В МОСКВІ покривало перед війною понад третю часть загального запотребовання чаю. Так велике поведження чаю фірми В. ВИСОЦЬКОГО і Ска не тільки на російським, але також на світовім ринку завдячує фірма передовсім першорядній якості своїх виробів.

На жаль популярність нашого чаю викликала ряд фальсифікатів, які самозрозуміле далеко відбігають від наших виробів.

Звертаємо увагу наших відборців на нашу охоронну марку (корабель) і fascimille нашої фірми, які є на наших опакованні.

В. Висоцький і Ска

ЖАДАЙТЕ нашого чаю у всіх кооперативах і складах „Народної Торговлі“.

Зладження пляцка: Висмарувати велику бляху смальцем і висипати мукою. Тісто поділити на шість частий. Одну часть розтягнути рівно на блясі, наложити половину мигдалевої маси і накрити тістом. Дати верству фіг і дактилів, розтягнути третю часть тіста, на це рожу й малини, знова тісто, помаранчеву скірку, тісто, решту мигдалевої маси, а завершити останнім тістом. Поставити в теплу місці, щоб плячок піднявся. Перед печенням посмарувати жовтком і встромити 8 до 10 довгих кусників соломи. Пекти в горячій печі годину.

Замітка:

а) Перед наложенням кожного перекадання смарується тісто білком.
б) Мигдали можна заступити оріхами.

Макараниковий торт з помаранчами.

Пляцки: Пів кг мигдалів спарити, витерти в стирці, змолоти, додаючи кілька гірких, 10 білків вбити на шум, змішати з $\frac{1}{2}$ кг цукрової мучки і терти 10 хвилин. Потім вимішати з мигдалами і спекти з цієї маси два пляцки на тортівницях з промірі 26 см в не дуже горячій печі. Два тортівниці вистелити папером, боки і папір намастити товщем і легко посипати мукою.

Маса до перекадання: Дві помаранчі й одну цитрину намочити в зимній воді на 24 години. Потім воду відцідити, а овочі зварити на мягко змінюючи підчас варення два рази воду. Як вихолонуть виїняти кістки покраяти овочі на дрібні часті і присипати $\frac{1}{4}$ кг мілкою цукру. Це робиться день перед печенням торта. На другий день втерти овочі в макітрі на масу і переложити ними торт.

Прикрашення торта: Поверхню торта поділити на 8 трикутників скропити обильно румом і прикрасити їх так, що один трикутник прибирається смаженою, помаранчевою скіркою покрайною у маленькі ромби, кладучи один побіч другого. Другий трикутник покривається циками покрайною в тонкий макаран і т. д. на перемену. Замість цикати можна вжити цикати зробленої з гарбуза. — С. Мійська.

(МИЛО) „МУТА“ (МИЛО)

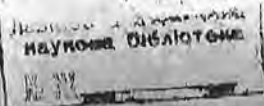
одинокий того рода продунт кашого рідного промислу!

Чи Ви Пані про це знаєте? Чи Ви є послідовні і в своїм хазяйстві вживаєте виключно

Мило МУТА?

Видав Кооп. „Українське Народне Мистецтво“
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для чоловіків і пань

Величина	для чоловіків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 45	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовниста довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовниста довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2:20 зол
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1:80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковчирці, черевики тощо) 1:— „
 г) малі форми ручних робіт 1:50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2:40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18—
 пврічна „ 9:50
 чвертьрічна „ 5—
 ціна одного числа „ 1:80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редакції і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрах газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50% дороще.

Дайшва

*газдиня
уживає тільки мила*

„ПЛЕНЬ-ШІХТ“

ДЕШЕВЕ ЧЕРЕЗ СВОЮ ВИДАЙНІСТЬ

До набуття в Централі і у всіх відділах Народної Торговлі як також у всіх повітових Союзах Кооператив.

**„НОВА
ХАТА“**

**ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ ПЛЕКАННЯ
ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.**

Передплата на рік 18 зол.
Для закордону 3 ам. долари.

Ціна одного числа 1.80 зол.

Адреса: Львів, Руська ч. 18.

Все багатство мистецьких засобів, велику глибину чуття, широку
скалю спостережливості виявив **Василь Стефаник** у своїй збірці

„ЗЕМЛЯ“

з передмовою Д. ЛУКІЯНОВИЧА.

Ціна книжки з пересилкою зол. 3.20.

Замавляти у Видавництві „ГРОМАДА“ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

і коштує річно 6 зол., — піврічно 3 зол.

чвертьрічно 1.50 зол.

для Америки дол. 1.30 річно,

бо „Жіноча Доля“ об'єднує маси нашого жіноцтва
і захоплює до культурно-освітньої праці,

бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм
за рівні права в родині, громаді і народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викоренити
з нашого села коршму, хуліганство і иншу язву,
яка залишилася в нас з часів панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової
домашньої господарки і новітнього виховання
дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною
до боротьби за найвищі ідеали Українського
Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане
передплатницею „Жіночої Долі“, приєднає
їй якнайбільше число передплатниць і збере
при нагоді, що зможеться, на пресовий фонд
„Жіночої Долі“.

Почтова оплата заплачена гуртом.

ПРИМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис
для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

**В кожному числі 20 до 30
гарних ілюстрацій!**

Передплата на квартал виносить 6 зол., на
піврік 12 зол., для Америки й інших країв 3
долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в по-
ручених листах, у дотичній валюті (в доларах,
чеських коронах, франках і ин.)

„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня,
коже Товариство й Касино та кожда хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

З друкарні Ігн. Єрепа, Львів, вул. Сикстуська 33.

НОВА

КАТА

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділ 10.— 30л.

ВПИСОВЕ 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“.

При нагоді побуту у Львові

ПАМ'ЯТАЙТЕ

**— ЩО ОДИНОКИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ Є —
НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ вул. КОСЦЮШКИ 1А.**

„УРБІН“

найлучша і надешевша паста до взуття
ЖАДАЙТЕ ПО УСІХ КООПЕРАТИВАХ!

**Єдиний український незалежний
часопис на Волині**

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол.

за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Яллі Б. Хороброго, 43-а.

„НОВИЙ ЧАС“

**ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.**

**Місячна передплата тільки 2 золоті, за гра-
ницю 3 дол. піврічно.**

Жадайте okazaового числа, яке вислається бевплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

**В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ
УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!**

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети,
що нас очернюють, оббріхують і радіб нас
розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю
і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других (за-
хочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

**КОЖНИЙ СВІДОМИЙ ГРОМАДЯНИН
Є АКЦІОНЕРОМ**

ЗЕМЕЛЬНОГО БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО.

ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

ЛІЦІЙНА СПІЛКА У ЛЬВОВІ, ПІДВАЛЛЯ Ч. 7.

ПРИЙМАЄ ВКЛАДИ

в краввій і заграничній валюті.

УДІЛЯЄ КРЕДИТІВ.

ПЕРЕКАЗУЄ ГРОШІ ЗА ГРАНИЦЮ.

КУПУЄ І ПРОДАЄ ЦІННІ ПАПЕРИ,

девізи й валюти ва найдогідніших умовах.

УДЕРЖУЄ ПОСТІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ З БАНКАМИ
[в Європі й Америці.

ПЕРЕВОДИТЬ ВСІ ЧИННОСТІ БАНКОВІ.

ОДИНОКИЙ УКР. ДЕВІЗОВИЙ БАНК.

**КУПУЙТЕ АКЦІЇ ЗЕМЕЛЬНОГО
БАНКУ ГІПОТЕЧНОГО.**

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок
і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— 3л.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК II.

ЛЬВІВ, ТРАВЕНЬ 1926.

Ч. 5.

ОЛЕНА ВЕРГАНОВСЬКА.

Базьки.

Знаєте?

Як почали розмовляти молоденькі базьки, — то ліс розвивався, розвивалася діброва, але ще дримала....

А базьки сміялися, аж заходилися:
Свобода! Свобода!

Перші цвітемо, перші з вітриком весняним бавимосся... Заки береза розвинеться, заки калина одкріє очі — прокинеться старий дуб — тоді по забаві!

А ми, — а ми, — заходилися базьки, — ми викпили його, старого дурня! А ми, — а ми з вітриком граємося!...

Цілуй, цілуй вітрику! В нас усточка мягонькі — мов оксаміт... Старий спить, — не пакиває, — цілуй!

Як вітрець базьки цілував, они сріблом покривалися...

Срібний пилок вітрець уносив, сніжинці й травичці шепотів:

Базьок сміх — срібний цвіт... сріблом сміються базьки... Мої — мої базьки шовкові —

Як ніжна сніжинка таку мову чула, глибоко, в травичку ховалася... соромилася вона за базьок,

— оцих ледачниць, що на дикі пестоші вітру позвляли! Мала сніжинка плакала в невинності своїй... А травичка, як могла потішала, — та сама ще нище стелилася...

От — тоді в діброві панували базьки —
Як...

Надлетіла буря. Прокинувся старий-сильний дуб. Розглянувся: За тиждень — встане його доня-діброва. Так. Ще тиждень. Дивиться старий:

Чого-ж то базьки чорним смутком вкрилися?

Як почули базьки проникливий зір старого — жахнулися. Головки ще низше посхиляли, спалені вітром уста ховали...

Але побачив старий: Не смуток це чорний, а... сором! сором!

Пождіть ледачниці! — грізно насупився старий: Гей вітри-молодці ножі свої острить! Гей, по всій діброві тривогу несить! Свого батька-дуба слухайте: ножами базьки постинайте! Хай не діддуть великого дня, — дня коли Мавка встане!

Мавка встане! — поніс відгомін!...

Горе, горе — заплакали базьки —
Вітри надлетіли...

Як упали постинані базьки, прийшли люди, їх забрали:

„За тиждень — Великдень!“ — зустрічалися, базьками раділи, базькам болю завдавали, пригадуючи...

А за тиждень прибрали люди тими базьками писанки.

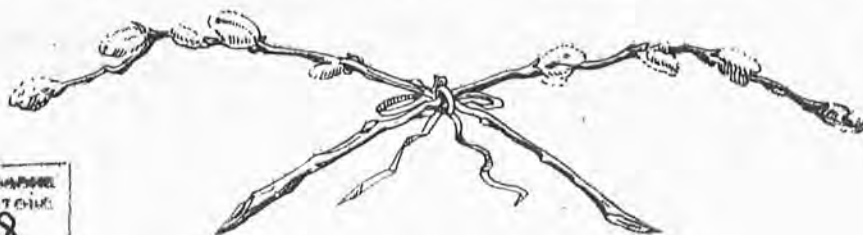
От-тоді діброва свято святкувала:

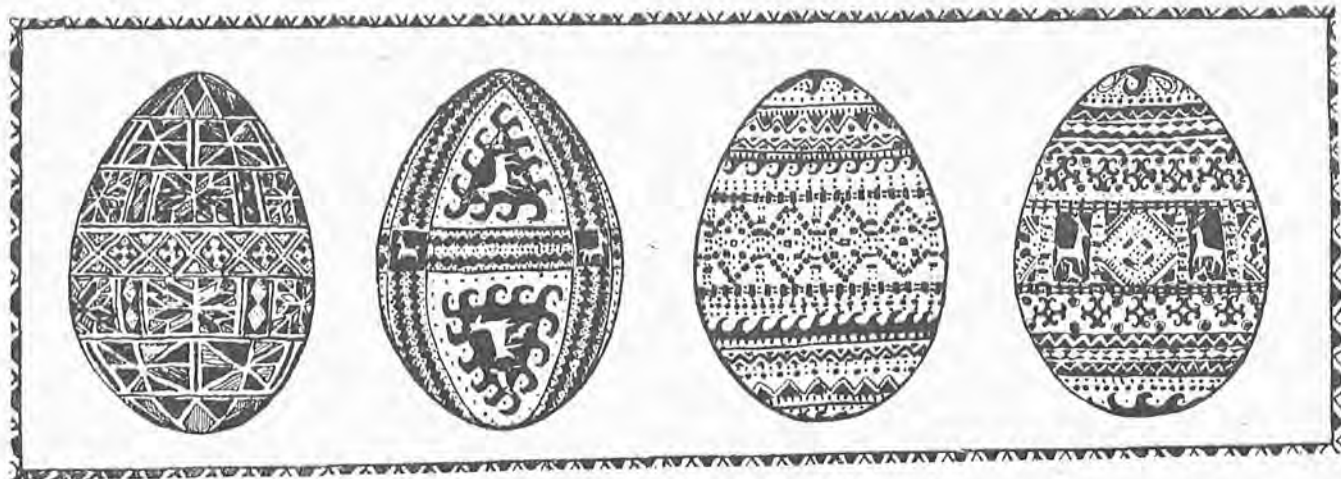
Вставала Мавка, біла, ясна... Прокинулася, засміялася... А базьки на писанках цей сміх почули: тяжко каралися, за дібровою затужили...

Великий день! — Дзвонили дзвони...

Великий день! — раділа Мавкою природа...

Одні базьки не раділи — тай я між ними.

М. ФЕДЮК.

Рис. М. Р. О.

Українські великодні писанки.

Село на нашій Україні
Непаче писанка село...
Т. Шевченко.

Писанка — сільський продукт. Безпретенсійна, як усьо, що вироблює сільський народ, а що десь від половини минулого століття ціниться в Європі під назвою „мистецького домашнього промислу“. Так і устна словесність: пісні перекази і т. н. довго оставали непоміченими...

Техніки вимагає писанка терпеливої і деякої зручності. Віск, що з „кистки“, (яку роблять з бляшки скрученої в рурку) витікає досить ліниво, змушує до повільного руху руки. Нарисувавши кисткою „взор“, кладе „писанчарка“ яйце у вивар кори з дикої яблунки. По деякій часі виймає яйце з вивару. Воно вже тепер жовте, з виїмком ліній, покритих воском. Писанчарка закладає воском площі і лінії, які хоче мати жовтими і дає яйце до вивару з дубової кори. Цей вивар закрашує місця жовті, незакриті воском, на чорно. Вибравши яйце з того вивару і усунувши віск, писанчарка має готову писанку, яка в тому випадку мати-ме білі лінії рисунку і площі, лінії, крапки жовті, та чорні. Можна одержати писанки з красками різними (червона, зелена, бронзова, вишнева і т. д.) відповідно, добиваючи рослинні фарби, які дають рослини через виварення. І так вільха красить на червоно, омела дає зелену краску, тако-ж зелену, але в іншому тоні дасть біб, нестигле жито чи інші трави, цибулина виділяє краску жовто-бронзову і т. д.

Вживають теж красок, купованих в місті. Та переважно це має поганий наслідок. Крикливі хемічні фарби псуєть барвну гармонію писанки, а вжеж барвлення виключно фіолетними, синими і іншими різкими красками дає дисгармонію зовсім неможливу, прикру для ока, пестру, ярмарочну. Писанка повинна пишатися живими інтензивними кольорами. (Писати в значінні: малювати, як вважалося давніше в нас. Іконопись, іконописець = образ, маляр образів, ікон). Кожна барвна окраса підлягає законам гармонії, барвних площ. Під цим оглядом українська стилева писанка не тільки ніколи не прогрішується, а навпаки, виявляє майже все незвичайно добірну гаму, яка застановляє всякого. Саме рослинні краски мають ту прикмету, що їх зіставлення дають все добрий барвний акорд. Закріплену традицією краскову гаму намагається оце знищити мійський імпорт. Наші писанки є часто справжніми архитворами в своєму роді і викликають захват у глядачів. Найбільш експоновані на відділювання цих погубних впливів примійські села затрачують вже не тільки звичаєву краску, але й рисунок, що можна легко помітити переглядаючи писанки з різних околиць.

Та це відноситься не тільки до писанок...

Декоративні елементи, які входять в будову писанкового взору (орнаменту) виростають із техніки, яка з гори накидає „подумання“ окраси в такому, а не іншому вигляді. Тими елементами є: однотайно широка лінія проста, чи довільно крива, кругла досить широка точка і більша, довільної форми площина. Лінії і точки ясні на темнішому тлі площин — це характеристичні ціхи писанки. Особливо лінії підносять красу, надають властивий чар і ритміку, оживляють весь взір; вони врешті служать контурами поміж поодинокими площинами. Маючи такі елементи і криву, майже кулисту площу яйця можна повести декорацію в орнаменті площево-лінійним, геометричним, рослинним, згідно звіринним, (метелики, риби, птахи, серпи і т. д.) чи в їх комбінацій. Можна підчеркувати ритмічність, і симетрію, або нарочно їх розрушити, взагалі розв'язок в укладі і доборі красок є величезна кількість; звідси й те множество взорів, де ледви не кожний повіт, як не село має свої відміни. Треба однак з натиском підчеркнути, що ця обильна різноманітність є впливом великої живучости стилю і посторонні захвалення, впрочім ще відносно незначні, зразу кидаються в очі. Заходять ще ріжніці у тому, що орнамент буває вбогий у мотивах, чи навпаки більш складний, пишній і квітчастий.

Естетичні домагання будуть задоволені, коли декоративні моменти будуть відповідати укладові цілості і коли впровадження кожної нової площі, чи рисункового акценту буде оправдане ефектом цілості. Це так, як при осуджуванні взористої матерії, килима чи збанка, де також виступають в першу чергу кольористичні заложення. Так теж ставляться до наших писанок чужинці, котрим ось такі гуцульські писанки надзвичайно „подобаються“. Вони цінують їх, як екзотичні окази, як „Kleinkunst“, так як ціниться ними дрібна скринька зі слонові кости, емаль, маленька статуетка, чи що інше в тому роді. Розуміється, мова тут не про нечисленних знатоків. Більш-менш таксамо глядить на українську писанку й український інтелігент, хіба ще з деякою прибавкою... романтичного сентименту до висловів краси свого простолуддя.

Сьогодні глядимо на грецьку, або єгипетську статую очікуючи естетичних емоцій, а забуваємо що для своїх виконавців і сучасників це була подoba божества, предмет культу, символ грози, чи всепрощаємої любови.

Писанки для українського простолуддя, — те, що й великодні гаївки: це глибоко закоріненна культурно-обрядова потреба належного гимну Весні, Сонцю на вид розлогих піль завітчаних свіжою зеленю, села, церкви, святочно прибраної громади. Як в гаївках, так і тут виступають прадавні, поганські мотиви

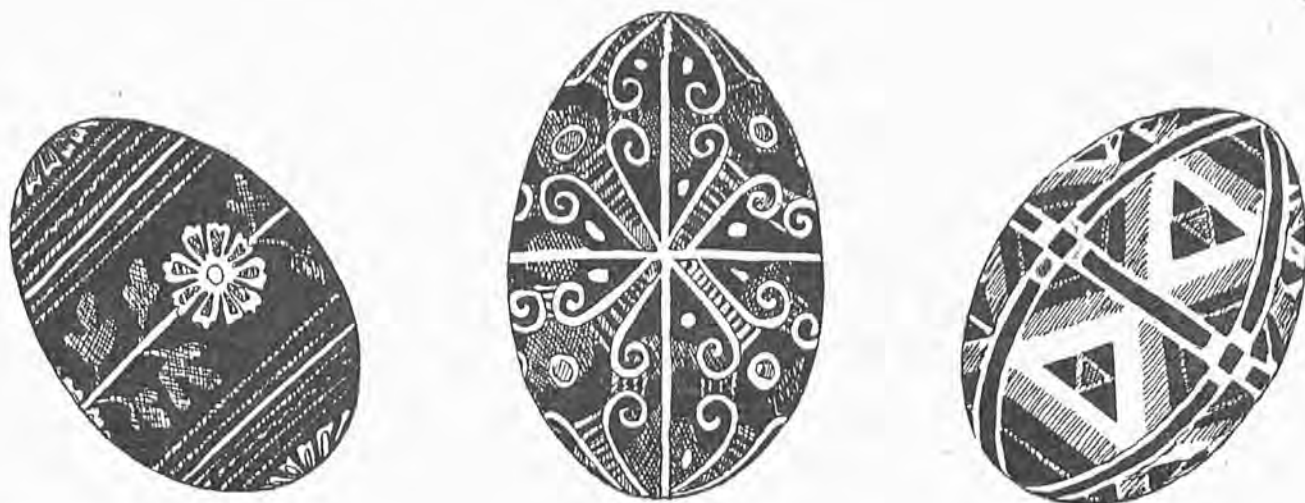
і в'яжуться з поняттями, що їх витворила епоха входу українського народу в історію. В суміш з славяно-поганськими промовляють дзвінким відгомном особливо прийоми християнсько-візантійські, обік „церковні“ на писанках — поганське сонічко і ремінісценції азійських і східних старих культур. Наче тяжкої читки руни утравлені збірюють одиницею промовляють ті знаки з писанки. Поняття божества й оточуючого світа транспоновані в геометричні форми кола, квадратів, кривульок, хрестів, що зовсім не є ще християнськими символами, неясні й для тих, що їх пишуть, незрозумілі й для тих, що їх подивляються.

Однак атавістично, підсвідомо ми живемо більш минувиною, чим з того здаємо собі справу. В далеко більшій мірі те почуття властиве для простолюду, а затрачується воно разом з образами, де людина чи група людей піддається процесові вишколення, вишліфування, нагинання до певних вимог часу й середовища. В такому розумінню чим більш первісне мистецтво тим яркіше воно показується проявом і висловом правди, ляпідарним зафіксуванням пізнання, — а форма, вигляд — найбільш безпосереднім результатом внутрішнього переживання. Незв'язаний формулами, вільний від пересудів виростає твір з чистого метафізичного почуття, як кончність душі, а не як об'яв хвилюючого, проминаючого смаку, настрою, примхи. Тим він трітій і лежить поза часом і модою. Це твір збірної генії, що вчиться

Краси й Правди не від європейського професора, що за густою мракою доктрин не бачить світу Божого! І ту ціху первісності треба вважати zarazом як причину, чому більше тисячки літ упрямо, послідовно живе ця творчість наперекір змінчивості культурних течій і їх інфляційних затій. Вона вдержить наступ і руйнуючих сил нашої доби!

Загально вважають мистецький домашній промисел кривим зеркалом культур, що проходили на протязі віків на даній території. Стилеві епохи, що вдиралися з Західної Європи на простори України зачіплювали однак лише верхи нашої суспільності й відносно не великі сліди полишали в мистецькій продукції простолюду, особливо в менше доступних околицях, положених далше від центрів — міст. Проте й в писанках говорити про ренесанс, барок, рококо нема що. Безумовно як є впливи зо вні — так ще найбільш візантійські й східні. В більшості являється писанка своєрідним питомим твором тих, що від віків живуть на своїй землі своїм життям. Непомітність, скромність писанки зберігла її від судьба, яка стрінула більш видні національно-культурні окремішності, що їх викорінювано насильно, а нерідко нашими власними руками. Тимчасом є це столочені парости, які при кращих умовах мають дані до великих можливостей розвитку.

І тому заслуговують вони на печаливу опіку зі сторони української інтелігенції.

В. ПЕЩАНСЬКИЙ.

Начало походження писанок.

Початок звичаю готувати на Великдень писанки — і взагалі крашанки — припадає як каже грецький письменник Кост. Економід, на час св. Марії Магдалини. Ця свята прийшовши до імператора Тиберія, принесла йому в дарунок червоне яєчко й сказала: „Христос Воскрес!“ Цими ж словами розпочала вона й свою проповідь.

Звичайно, яйце має й символічне значіння: це гріх і повстання життя в його основі; а пофарбовання на червоно воно вже означає нам наше відродження через кров Ісуса Христа.

Але напrawdę культ крашанок — писанок постав в дуже давній час, ще довго перед початком християнства. На Придніпрянщині існує т. зв. „Рахманський Великдень“; — в страсну суботу пускають по річці шкаралупки з писанок і цим дають звістку Рахаманам (брахманам = Браманом = Брамніам) праведникам, що наступає Великдень; ці Рахмани живуть далеко за морями й ні звідки не мають відомостей про цей Великий день, що означає початок нового життя. Звичай цей ніби відноситься до християнського культу, але при глибшій аналізі бачимо, що його можна віднести ще на час далекий від Христа. Сама назва „Рахмани“ — зіпсоте „брамани“ — показує, що культ цей був у цих останних, і, як

багато інших звичаїв Греції та Сходу, був занесений на Україну. Символічне значіння яйця, що знаменує початок нового життя, є зв'язане з початком весняного життя природи по зимовій смерті, цеб-то наближенням сонця, весни, початок якої ще й тепер деякі народи відзначають тими чи іншими святами та звичаями. У нас, наприклад, є звичай пекти булочки (9. березня), на зразок жайворонків, святкувати Олексія чоловіка божого (14. березня); — в цей день, як вірять нарід, іде вода з гір, цеб-то сонце вступає в свої права й переважає зиму і т. п.

Все оце разом взите дає підставу думати, що початок писанок треба віднести на глибоку давнину й що звичай цей зв'язаний з культотом сонця; до християнства звичай цей перейшов через відповідне символічне значіння. Про глибоку давнину писанок свідчить також і їхній орнамент; цей орнамент, надзвичайно міцний, неміняливий; це найдавніший український орнамент, що в чистоті зберігся тільки на писанках. Тут можна здибати орнамент не тільки Єгипетської (домикенської) культури, але навіть орнамент неоліту; а ступеневий його розвиток — з впливами мистецтва тієї чи іншої землі, що свого часу культурно високо стояли, можна й повинно досліджуватися, починаючи з писанок.

ЛЬВІВ
45
РИНОК

МАГАЗИН ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ
**ТЕКСТИЛЬНА
ГУРТІВНЯ**

ЛЬВІВ
45
РИНОК

ДОБІРНІ
ВОВНИ
НА СУКНІ І КОСТЮМИ

КАМГАРНИ
ШЕВІЮТИ
РИПСИ
БОСТОНИ
ПОПЕЛІНИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

ДОБІРНІ
ПОЛОТНА
НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ

ПЕРКАЛІНИ
БАТИСТИ
ШИФОНИ
ЗЕФІРИ
ДИМИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

РИНОК 45

Весна.

(Мінятури).

Перебігаючи гадками всі події великої, середньої і малої політики, які скоїлися за останніх кілька неділь, став я поволі утверджуватися в переконанні, що по правді нічого замінішого й нового не склалося в світі, а особливо довкола нас.

Між тим мій погляд зупинився на китичці білих квітів, що вміляли у фляконіку на столі. І блиснула мені гадка, що найважніше під цю пору і найактуальніше — це Весна!

Очевидно не ця весна, що „стоїть“ в календарі й про яку рік-в-рік говорять вчені, що буде або гарна, або погана, або зовсім її не буде...

Про иншу весну я гадаю: цю, що її схопив Ботічеллі, цю, до якої моляться поети в золоті ранки й добрі тихі вечори. — А вона ввижається їм в постаті молодої, гарної дівчини, що має фіялкові очі й — зелено в голові. ... Йде пільною стежкою, і розсипає цвіти білі, жовті, сині та лілові.

Бо иншу весну бачать села й поети, а иншу гамірне, бензиною надихане місто.

Там далеко за рогачками, понад вузькі мужицькі ниви несеться подих зораної чорної ріллі. Тремтить над ними жайворонкова пісня. На придоіржних вербах розпукає брость. В лугах над водою білють тихі підсніжки, або сумує самотна глядіоля. В гаю кує зозуля. По млаках і мочарах поважною сенаторською ходою бродять бузьки.

Про цю весну я гадаю, що пливе землею, водою і воздухом, що її відчують молоді в серці й душі, а старі в сугавах і костях...

І хоч весна в цьому році теж дещо спізнється, та все таки вона йде, ба й добивається до брам міста. Тут застромлює вона свій побідний прапор на базарі, де крім пільних цвітів, на перше місце вибивається гордо зелена салата, червона редьковця і надмір всякої бриндзі, а невідлучними подругами, що приходять з весною є підвишка ціна поживи,

безробіття, демонстрації і т.п. За те ніхто в городі не думає про зазулю й жайворонка, а сердега-бузько має тут з давен-давня утверджену некорисну опінію.

Проте, коли тобі остогидне місто, життя і люди — йди в поле! Там вже скрізь пахне весною, все дихає непомірною радістю, вся природа в голос співає свою побідоносну пісню. Весна біжить полями й розсипає квіти. Золоте сонце, синє небо й чистий воздух! Яка розкіш бути далеко від міста, в якому люди крадуть собі віддих, спокій і честь!

Тож йди за місто, не гайся! Там стрінеш дівчину з фіялковими очима, промовиш до неї гарним звінким римом, і вона дасть себе поцілувати... Лиш не гайся! Бо за рік, за два вийдеш за місто й побачиш, як її цілувати-ме другий...

А незадовго прийде Великий День, коли у весняну сімфонію вилетуться звуки великодних дзвонів. І стане ще краще, ще яснійше. Вся природа гори й долини, ліси й ріки заспівають могутню пісню Воскресення. Навіть, здається, в місті з причини появи часописів — стане, воздух чистіший...

І тепер, як що року, зачарувала мене весна. Манить мене мандрівка. Пахнуть мені зелені поля, хоч я сам не пахну сотиюком...

І що днини, як минаю Личаківську рогачку, молюся в голос за поетом:

Піду звідсіль в даль темну, невідому;
Хто вперед йти хоче,
Хто вічний мандрівник,
І хто слугою туги,
Кого високі зорі в тиху ніч провадять —
Для того все життя — неначеби господа,
Той все готов в дорогу!...

Ст. Т.

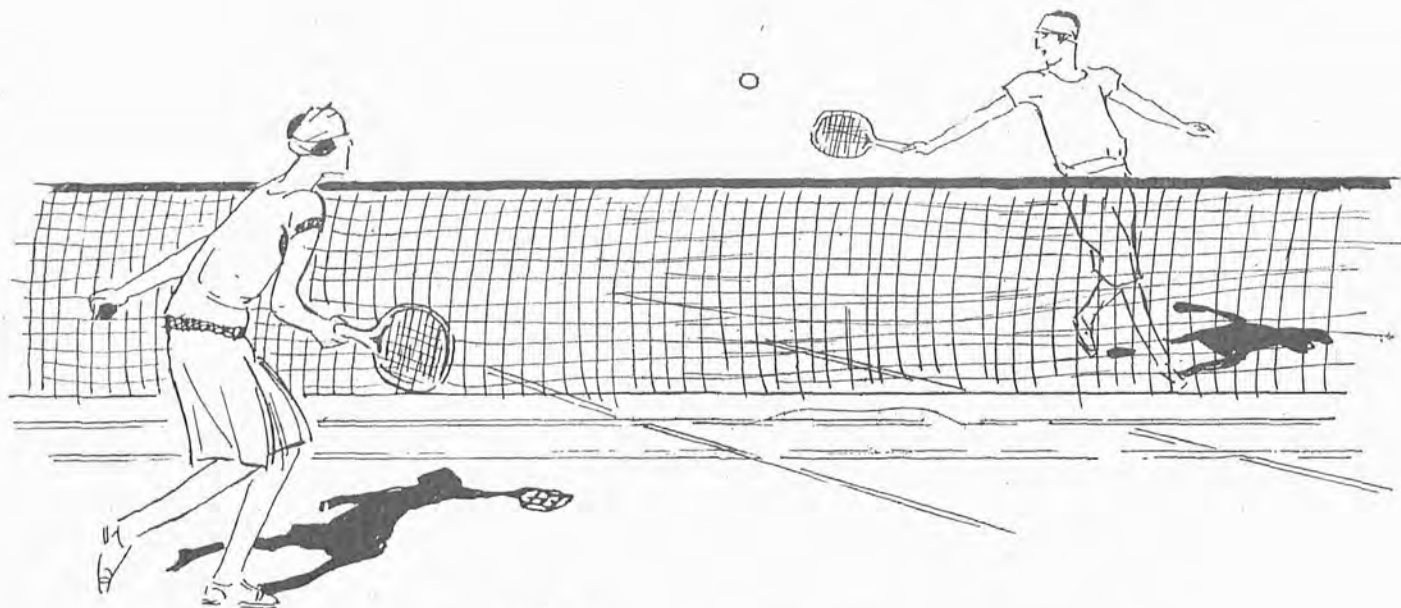
ЖІНКА І СПОРТ

Ще перел кількома роками можна було говорити про — спорт жіночої моди. Славні кравецькі ателіє „робили“ моду так, як робиться одяг. Одначе, поширитися, прийнятися і вдержатися могла тільки та мода, що була цими мистцями кравецького фаху підхоплена, вичута з — духа часу. Криноліна відповідала таксамо своєму часові, як перука, туніка, коротка спідничка, що-раз коротша спідничка, що-раз вигідніший жіночий черевик, коротке волосся відповідають своїм епохам. Давніше мода була теж спортом, — коли вживати цього слова в значінні однаковім з примхою, як це давніше було в звичаю, — але про властивий спорт не знали нічого ні мужчина, ні тим більше жінка. Жінка купалася в купальному одягу, дослівно в одягу, ховзалася на льоду в найнеможливіших шка-ралуцях і грала в теніс, — якщо взагалі грала, — в корсеті. Тоді мода опановувала все, навіть спорт. Сьогодні, навпаки, спорт опановує моду. Він перемінив її з коріня, він допоміг жіночому тілу дійти до свого права, приніс із собою струнку лінію, звільнив з оковів груди, шию, руки й ноги. Природність і свобода рухів стали тепер козирем. Ідеалом стала природня краса, не позована.

Статистика показує, що блідниця, ця давніше „улюблена“ хвороба серед дівчат, в країнах, де розвинувся жіночий спорт, сьогодні майже вже не існує. Відколи спорт став модним, блідниця виходить з моди.

Разом з тим, як спортова ідея, спортова доцільність здобули собі доступ і до жіночої моди, опанувала моду більша простота. Вона примушує жінку дбати про справжню культуру свого тіла. Бо чого не робить жінка, щоб бути й лишитися гарною й елегантною, щоб бути — модною. Тим то ці основні переміни, які перейшла жіноча мода в останніх роках, містять у собі теж позитивні користи загального значіння. Вони причиняються до виховання нового вільного, здорового і щасливішого покоління жінки.

Др. М.

Все в білому!

Біла льняна суконка з червоним обшиттям є гарним, чепурним одягом до тенісового спорту для молодих дівчат (В-Г 1193).

Джемперова суконка з мережкою та обшиттям (К 3013).

Чепурна джемперова блузка без рукавів до дрібно плісованої спіднички (В 1181 і R 276).

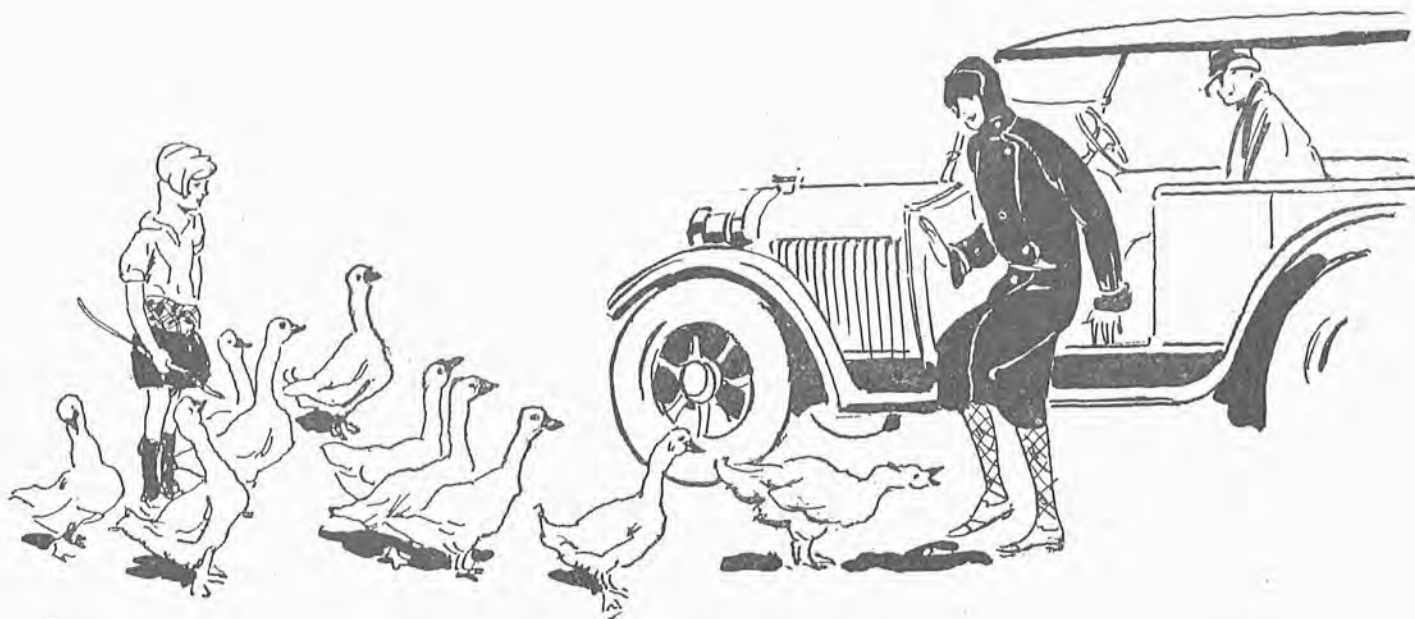
В-Г 1193

К 3013

В 1181 en R 276

J.S.W.

До кожного моделю готовий крій

Амазонка на моторі

Автомобіль, мотоцикл, літак — це все в умовах нашого життя ділянка спорту поки що мало приступна для жінки. Одяг, якого вимагає для жінки цей рід спорту, дає мало місця фантазії. Коли жінка хоче справді займатися активно моторовим спортом, тобто власноручно керувати автотранспортом або мотоциклом, тоді її одяг мусить перше всього відповідати вимогам доцільності. Через те уживані при цьому спорті жіночі одяги роблять подекуди враження одностроїв, хоча й вони можуть бути виконані зі смаком. Інакше, коли жінка грає тільки роль „товаришки“ чоловічи-спортсмена, тобто сидить собі вигідно поруч або поза чоловіком, що керує мотором, тоді вона може скорше диктувати моду свого одягу. В автомобільному спорті витворилося дотепер найбільше частин жіночого одягу, стисло пристосованих до вимогів цього спорту, як відповідні шкіряні шапки, капелюхи, шоломи, серпанки, шалі, високозапнуті ковнірі, футряні ковнірі, штани, спіднички, рукавички, високі півчеревики, черевники, камаші та безліч інших дрібничок.

М 748

Плащ до автотранспорту, зроблений з вовняної матерії у великі кратки (М 748).

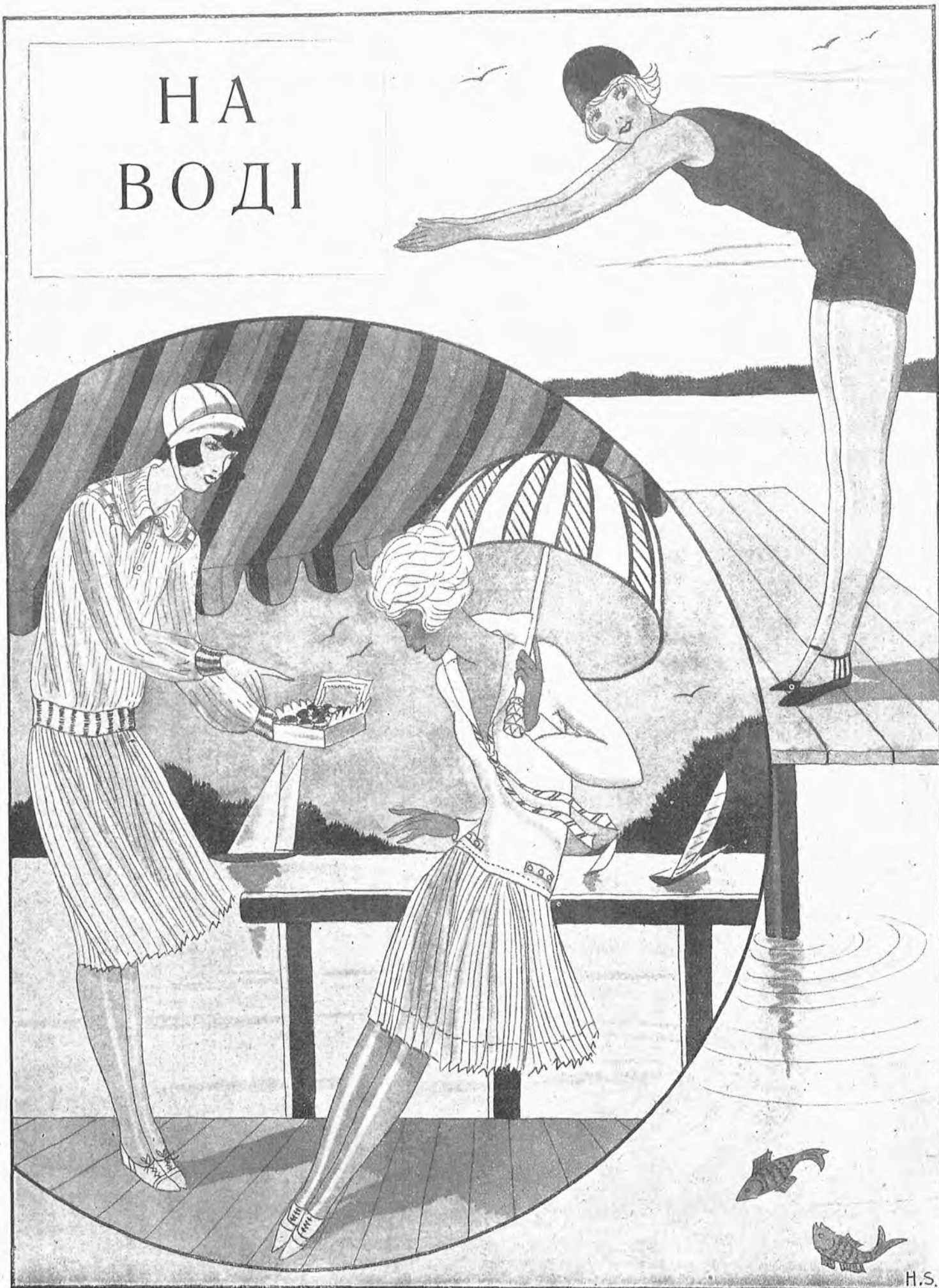
Жакет до мотоциклу, зроблений з неперемакальної матерії (V 1188).

V 1188

До кожного моделю готовий крій

НА ВОДІ

Джемпер, плетений з білої волічки, до спіднички з легкої білої вовняної матерії, заправованої у дрібні складки (V 1448 і R 277).

Джемперова суконка для молоді панночки з ясної вовняної матерії або з льняного полотна. Спідничка дрібно плісована (K 3012).

Найвідповіднішим одягом до плавання є скромний трикот. На березі можна носити поверх нього кожний касак (V 1281).

H.S.

До кожного моделю готовий крій

Жіноча руханка під теперішню хвилю.

Одним і саме найважливішим чинником для культури тіла є руханка. Вона виховує тіло всесторонньо й розвиває рівномірно його цілість, а не лиш деякі частини, — як поодинокі спорти, — і тому виробляє його красу. Розвиває також прикмети характеру, як карність, лучність та організаційний змисл.

За розповсюдженням руханки промовляють і такі дані, як малий кошт і невелика витрата часу, бо в одній годині розрухаємося більше й всесторонніше, як при кожнім иншій спорті в двох або й трьох годинах.

більшу кількість учительок. В Америці й Англії поширювала свою систему руханки п. Г. Кольмаєр; у Франції заслужилася, головню для ритмічної руханки, Американка Айзадора Дункан. Її руханка, подібно як система славної школи Далькроза в Геллерау, підходить для музичних шкіл. У Швеції працює з успіхом Еллен Фальк, реформуючи спосіб ведення діточої руханки. Метода її приймається і в наших школах. Фінляндка Е. Беркстен приноворила шведську систему, над якою працювали виключно мужчини, до структури жіночого тіла й написала відповідні підручники.

Вправи мячиками члениць „Сокола-Батька“ у Львові (Уклад п. О. Суховерської).

Руханка дома одинцем не дає нам того, що виконувана спільно в товаристві. Більше приємности й особистого вдоволення маємо, співаючи в хорі, чим одинцем дома. Більше приємности справляють танці на вечерницях, як коли б ми пустилися самі в танок дома. Те саме й з руханкою.

Тому то в цілому світі заведено, що на руханку йдеться до руханкових товариств, щоб скріпити не лише тіло, але й набрати погоди ума та піднести духа. А з часом так пересякаємо ідеями, плеканими в цих товариствах, що мимоволі стаємо не лише їх прихильниками, але й пропагаторами.

В останніх десятиліттях жіноцтво всіх народів зацікавилася також справами руханки.

Хоч ініціаторами жіночої руханки були мужчини, яким присвічував ідеал матері-Спартанки, то вже від яких 30 років жіноцтво видало багато одиниць, які успішно працюють над розвоєм не лише жіночої, але й загальної шкільної руханки.

На окрему згадку заслуговують у Німеччині: Др. Р. Гірш, яка пропагувала руханку у своїх творах; Американка Бес-Мензендік, яка уложила спеціальну систему жіночих руханкових вправ. Цю систему поширено в Німеччині через окремий союз, який займається пропагуванням цієї руханки та вишколив

Руханка захопила передівсім жіноцтво Німеччини, скандинавських країн і Чехії. Там жіноцтво не кінчить руханки разом зі школою, але приноворюючи до людського організму німецьку приповідку „*wer rastet, der rostet*“, — записується до руханкових товариств, закладаючи при них самостійні жіночі відділи, або організує окремі жіночі руханкові товариства. Туди спішать вечорами жінки на руханку по денній праці дома, в бюрах, швальнях і торговельних підприємствах.

До якої міри руханка найшла зрозуміння, між чеським жіноцтвом, про це свідчать їхні сокольські здвиги і руханкові свята робітничих товариств. У 1912 році на сокольському здвигі в Празі стануло до спільних вправ 5720 руховичок з усіх верств суспільности.

Не думаймо одначе, що в нас нічого не робилося в цій ділянці: До великої війни руханка серед нашого жіноцтва поширювалася, що правда, більше серед селянських мас по „Соколах“ та „Січах“, як по містах. І не дивниця. Серед селянства осталися сліди давньої фізичної культури у веснянках-гагілках, тож лекше було відновлювати традицію серед сільського жіноцтва, як у місті.

(Продовження на 14. стор.)

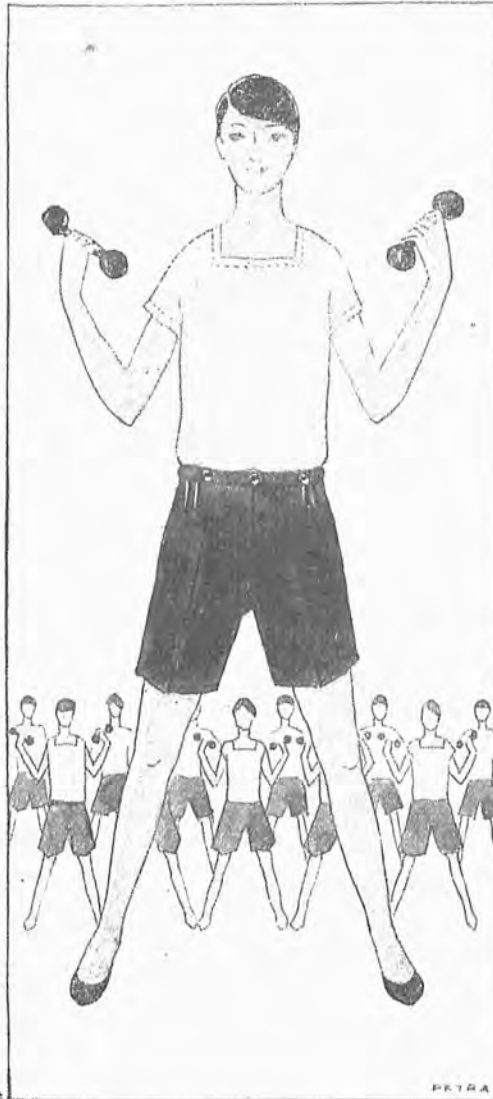

Малий, загнутий ззаду капелюх, зроблений із зшитих великими шитами повстяних частин у різних красках.

Руханка — Прогульки — Туристика

Практичний капелюх для подорожі й прогулок, з зеленової або сірої повстяної матерії, перестебаний у рівних відступах.

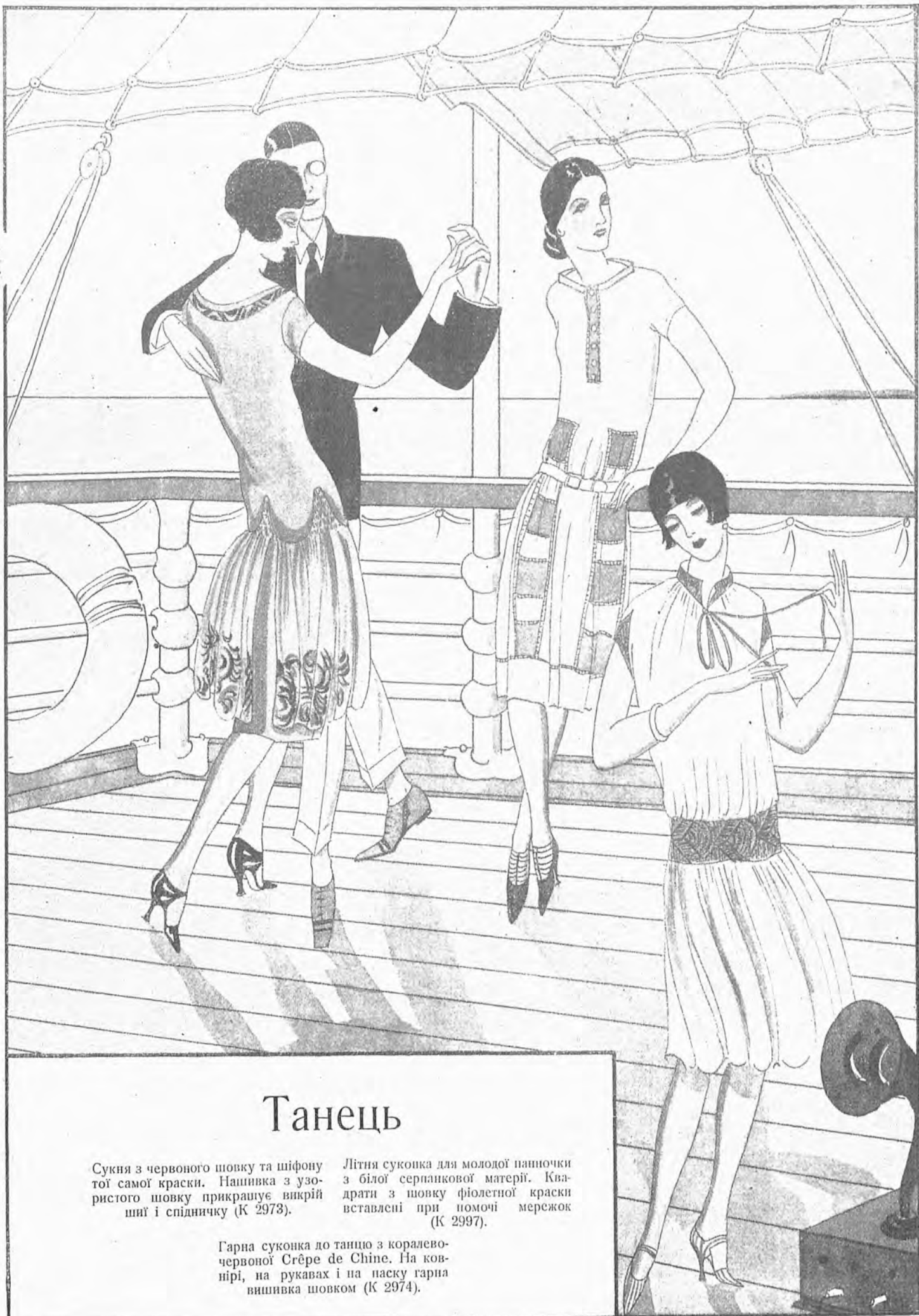
Одяг для руханки складається з чорних коротких штанців, припнутих поверх білого трикотажного светера (V 1447).

Спортові штанці з чорно-білої краткованої вовняної матерії та поєднана блузка у формі сорочки з шовку на мужеські сорочки дають практичний туристичний костюм (S 1002 і B 1204).

Одяг відповідний для мандрівок. Спідничка зашита збоку, жакет з паском (S 1003).

До кожного моделю готовий крій

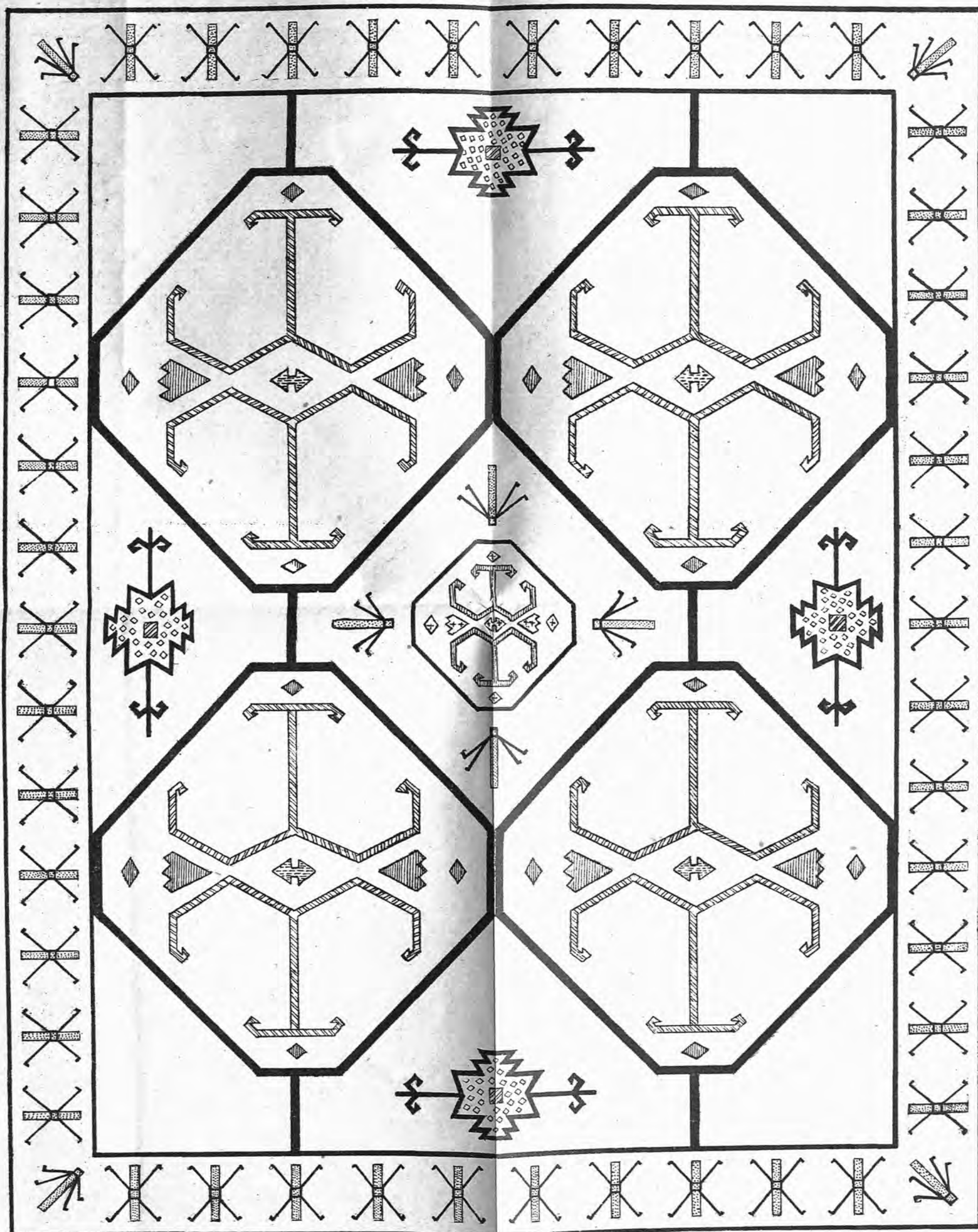
Танець

Сукня з червоного шовку та шіфону тої самої краски. Нашивка з узористого шовку прикрашує викрій шиї і спідничку (К 2973).

Літня суконка для молодої панночки з білої серпанкової матерії. Квадрати з шовку фіолетної краски вставлені при допомозі мережок (К 2997).

Гарна суконка до танцю з коралово-червоної Crêpe de Chine. На ковнірі, на рукавах і на наску гарна вишивка шовком (К 2974).

До кожного моделю готовий крій

ВЗІР НА ПОДУШКУ; МОТИВИ З КИЛИМІВ.
ВИКОНАННЯ НА ПОЛОТНІ, ГЛАДЮ І ПЛЕТЕНИМ ШНУРКОМ В 10 КРАСКАХ

КРАСКИ: ТЕМНО ЗЕЛЕНА ■ ЯСНО ЗЕЛЕНА □ ЯСНО ЖОВТА □□ ТЕМНО ЖОВТА ▨
ТЕМНО ЧЕРВОНА (БОРДО) ▤ ЯСНО ЧЕРВОНА ++ РОЖЕВА ▦ ТЕМНО СИНЯ
(ЕЛЕКТРИК) ▧ ЯСНО СИНЯ (ГОЛУБА) ▩ ЛІЛЯ ▪

СПОРТ ВПЛИВАЄ ТЕЖ

Практично й вигідно

1912

Перед 14 роками
жінки носили
такі спідниці...

Модель з ательє Bernard,
Париж (1912)

Гарна, літня суконка з короткими рукавами та вільно спадаючими плісованими частинами спіднички. Темнозелені нашивки прикрашають яснозелену суконку (К 2976).

Літня суконка з пестрої, взористої серпанкової матерії з темними одноколіровими нашивками та білою камізолюковою вкладкою (К 3046).

К 2976

К 3046

До кожного моделю готовий крій

НА ИНШІ ДІЛЯНКИ МОДИ

це гасло нової моди

1896

Перед 30 роками
була блідниця
модною хворобою

Часи осячої талії!

Джемперова суконка у спортивій формі для молоді панночки з короткими рукавами й паткою, припнутою на ґузики. Як матеріял для неї надається вовняна матерія або льняне поязтну (К 2951).

Суконка з чотирикутним викроем та вставленими з боків фалдовими частинами, зроблена з узористого шовку. Вузький пасок (К 2938).

До кожного моделю готовий крій

Фірма

РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, —

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16

МОДНІ МАТЕРІАЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ І ИН.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ЛІТНІХ МАТЕРІЙ.

А все таки і в місті жіноча руханка ставала на твердий ґрунт. За почином проф. Івана Боберського у Львові, Р. Шипайла в Коломиї, Дигдалевича в Тернополі стали творитися жіночі відділи при „Соколах“ і постійно вправляти. Висліди цієї праці ми бачили в здвигах з 1911 і 1914 років. Проф. Боберський виховав наші перші вчительки руханки, з яких п. Оксана Суховерська написала підручник гор і забав, а п. Дарія Навроцька укладає вправи для сільських рухувичок.

Та все це щойно початки. До нині загал нашого

інтелігентного жіноцтва недоцінює ваги руханки хоч би для власного здоров'я. Недоцінюють ваги руханки й наші студентки, які на високих школах студіюють всі інші предмети, лиш не руханку.

Наше жіноцтво повинно більше цікавитися руханкою. Повинно вчащати на руханку, не лише для власного здоров'я; повинно витворити більше жіночих фахових сил, а також здобути знання, щоб допомогти нашому селу повести руханку як слід, як довго воно не найде в собі доволі хисту й сили повести її самостійно.

Blue boy.

Ганс Натонек

Історія одного футра.

Маріон дістала від свого чоловіка елегантне футро. Тим сповнилося її давнє, гаряче бажання. Є жінки, бажання яких — особливо щодо футра — мусять безумовно бути сповнені, бо їхні очі стають тоді більш блискучими, їхнє личко вдвоє ніжнішим. А, крім того, в теперішніх обставинах футро є найкращим вкладом капіталу, з якого попри те мається ще стільки приємності.

Такі були причини, чому Маріон дістала футро. А тепер наслідки цього нескладного стану річей.

1. Злобні поговірки.

А.: Ти вже бачила, пані Маріон має футро!

Б.: Так, цілий світ дивується й питає: звідки. Чи дістала його в дарунку, чи заробила?

А.: Очевидно — одно і друге.

Б.: Як-то?

А.: Вона дістала його в дарунку, бо заробила його.

2. Інші сумніви.

Стрічають її на вулиці. Добрі знайомі. Витріщують очі, що мало не вискочуть. Коли б поглядом можна було краяти, футро було б давно порізане.

Добра знайома: „Гарне плюшове пальто маєте. Це ж плюш, правда?“ (Вона не може здержати себе й дотикає футро пальцями.)

Маріон (червоніє збентежена): „Властиве — ні; це футро, «Biberette».“

Це настільки обурює знайомих, що вони поривають з нею зв'язки.

3. Аноніми.

Податковий уряд дістає листа, на підставі якого чоловік Маріон дістає завізвання, явитися особисто в уряді для вияснення.

4. Вузол зав'язується.

Маріон бачуть на вулиці з привітним, елегантним мужчиною в силі віку. У її руках галузка білого бозу.

Ага, ось де таємниця цього футра: отже, це таки не плюш!

5. Сльози... сльози.

Маріон (вертає з міста, кидає наперед футро на софу, потім кидається сама на неї. Хлипаючи, розповідає збентеженому чоловікові): „Подумай тільки, Т. йде попри мене, я здоровлю її ввічливо, а вона дивиться мені нахабно просто у вічі й не відповідає. Що я цим людям зробила? Павле, мусимо перенестися в інше місто.“

(Павло хитає головою, Маріон хлипає, а футро, причина лиха, тулиться лагідно до її щок, наче б хотіло сказати: Це я всьому винне, але що я на це пораджу.)

6. Геройство.

Подружка П. стрічає Маріон та почувается до обов'язку почати з нею розмову. Маріон стає, цілком проти своєї вдачі, збентежена, непевна, нервова. З острахом бачить, як погляди панства П. обнюхують її футро. Ось, за хвилину, неминуче впаде їх цікаве питання. Маріон — ах, ті нерви — не може себе здержати й відбиває удар, заки він ще впав: „Ні, пані П., справді, це тільки плюш, дуже добра імітація, а до того дуже дешево, як борщ...“

Пан П. (йдучи далі, каже вдоволено до своєї жінки): „Бачиш, я відразу думав, що це тільки плюш. Звідкіля її чоловіка стати на що інше, в таких часах!“

Мати правдиве футро й видавати його за імітацію з плюшу, — це дуже гірко. А все ж таки є ще геройські жінки!..

7. А кінець...

Пані Маріон приходить до дому. Дуже засумована. Скидає футро, що його виреклася, оклеветала, гладить його м'який, теплий волос і складає до скрині.

Час до часу вона виймає його, проходиться в ньому перед зеркалом і має з нього тиху, хоч трохи жалісливу втіху — для себе самої. Потім складає футро назад у скриню.

Футро є й лишиться в сьогоднішніх обставинах найкращим вкладом капіталу; тільки що не завсіди мається з нього приємність... Бо це цілком не так легко мати футро, хоч би тільки «Biberette», і переперти його в публичній opinii. Переклала Оль. Г.-Л.

Вікна, балкони й веранди з квітами.

Як на весну заблисне сонце і своїм ясним промінням загляне у вікна наших домів, тоді кожна господиня рада пристроїти свою хату в зелень.

Хто прикрашає свій балкон або веранду, а хто вікна, — як лиш на це дозволяє їх будова. Звичайно в нових домах вікна відчиняються до середини, тоді на їхній фрамугі, за залізним обрамуванням приміщується скринку з квітками, які дуже прикрашають хату. Таксамо уміщується скриночка з квітками на балконах або на верандах.

Дбайлива господиня завчасу постарієся родючу інспектову землю, вимішає її з піском, зложить до плитких скриночок або до вазонків, засіє петунію або інше насіння, зверху посипле землею, легко скропить водою, накриє кусником шиби, й таку вже готову „інспектову“ скринку поставить у мешканні на вікні до світла.

Також фуксії, пеларгонії, гортензії й інші вазонкові квітки, які через зиму переходять в пивниці або в холодній кімнаті, треба винести вже з їхнього сховку. Довгі гони треба постинати, отрясти з коріння землю, довше коріння пообтинати та пересадити всі ці квітки до давніх вазонків у добре згноєну, огородову землю, вимішану з листяною землею і піском. Наспід вазонків треба покласти над отвором кусок черепка на те, щоб земля не заткала отвору і щоб непотрібна вода мала куди витекти з вазонка. Добре підліті квітки ставляється, як і засіяні, на вікні в теплій кімнаті до світла, а відтак пізніше пересаджується до скринок на балконі, наповнених що найліпшою чорною землею.

На балконах і верандах можна плекати не лише пеларгонії, петунії, фуксії, бегонії, геліотроп, льобелії ітп., але також пнучі квіти, як рожі, клематис, кобея, дикий виноград, прочитан (плющ), повій, фасольку й пахучий горошок. Власне ці пнучі квіти надають балконам привітний вигляд, а крім цього заслонюють вид перед влізливими очима цікавих.

До плекання таких рослин треба більших і менших скринок, що-найменше на 20-25 см об'єму вгору і вшир. Рожі, клематис, дикий виноград найкраще садити в дерев'яних саганах або більших скринках. До них дається дуже сильну землю, бо їх не пересаджується через декілька років. Пнучі рожі й клематис люблять глинясту землю, багату у вапню, прочитан сильну огородову землю, дикий виноград також, а навіть горошок розвивається на такій землі найбуйніше. Тому не треба боятись, що земля може бути за поживна.

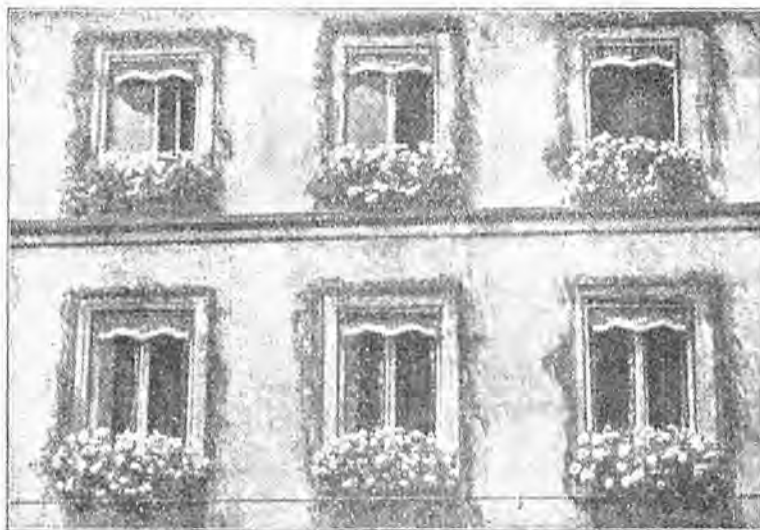
Щодо підливання, то кінечним є, щоб підливати обильно, наскрізь, — і все лише остоялою водою, ніколи зимною просто з водотягу чи криниці. Добре, як під скринками підложена бляха, впоздовж з маленькою ринвою, щоб вода не капала проходим на вулиці на голову, тільки щоб ринвою відпливала до сагана з прочитаном.

Гноїти треба тільки коров'ячим або курячим навозом, а в браку такого готовими погноєвими мішанками, які можна купити у кожній

крамниці з насінням і квітками.

Вибираючи краски квітів, треба брати під увагу тло балкону. На червоному тлі найкраще відбиваються краски: біла, жовта, зелена й ясносиня; на сірому — червона, біла, темносиня, яспорожева й зелена. Темночервона, ясносиня й жовта все з собою гармонізують, також темносиня, біла й рожева. На білому тлі надзвичайно гарно виглядає шкарлатно-червона краска. Надто біла краска часто ризить.

Дуже гарне є обрамування балкону гарячочервоними *Mina lobata*, перед ними геліотроп, а цілком напереді темносині льобелії. Хто садить клематис у більших саганах, то перед ними гарно є умістити темночервоні пеларгонії і на продувних балконах випробовані рожеві *Pelargonium peltatum*. Прочитан, пеларгонії і низькі *Ageratum mexicanum* є витривалі на протяг.

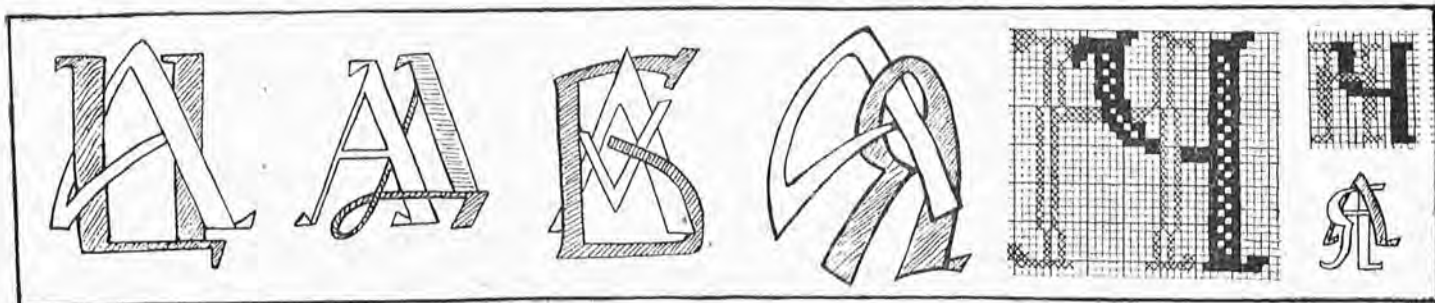
СТИЛЕВІ УКРАЇНСЬКІ МОНОГРАМИ

до гапту й вишивання хрестиками на рушники, білля, постіль і т. п.

можна замовляти в „Новій Хаті“. Ціна поодинокого монограму від 0,50 — 1 зол.

Належитість треба зложити згори при замовленні або переслати поштовими значками в листі.

Замовлення виконується на протязі 7 — 10 днів.

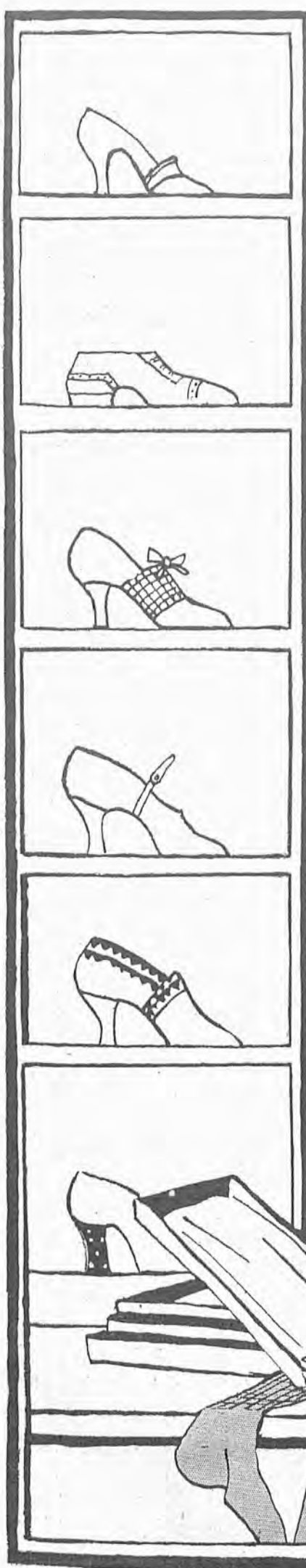
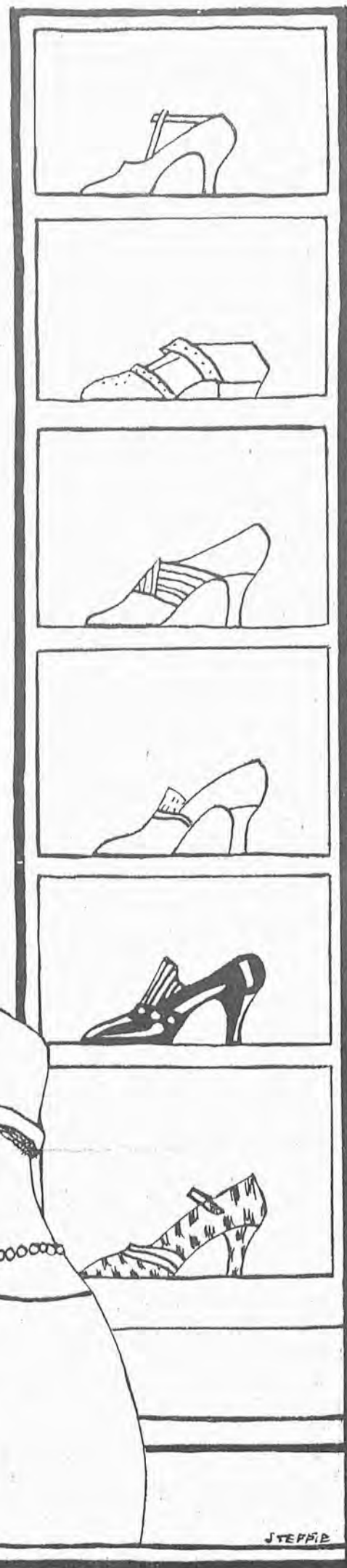
Черевики й панчохи

Мода коротких спідничок
вимагає особливо старанного
одягу ноги

За часів наших прабабок, коли ще криноліна або шлеп закривали жіночу ногу аж до кінчиків пальців, полягала найбільша принада і стрункість й малої ніжки в рідкості її появи та в тій граціозності, з якою вона виглядала зпід шовкових складок та легкого мусліну. Сьогодні, в часах відкритої ноги, коли на кожному кроці видно цілу масу більш або менш гарних ніг, наляють панчохи й черевики ногам їх індивідуальну ноту та характеризують їхню власницю. У повітній моді черевики мають свою виразну мову!

Мода цієї весни вимагає особливо старанного гармонізування сукні, панчіх і черевиків. Панчохи носяться тільки трошки ясніші від сукні і черевиків або тої самої краски, а їх одинокую прикрасою є довгий гаптований клин. Модні є всі відтінки сірої краски, далі пісочна краска, а пізніше на літо теж ясножовта. Краска шкіри вживається тільки до білих або вечірніх черевиків.

Модерний черевик робиться звичайно з двоякої шкіри, в двох красках або відтінках. Перед полуднем носять черевики зі шкіряними зап'ятками, пополудні і вечером з вигнутими трошки французькими зап'ятками. Спортові черевики мають плоскі мужеські зап'ятки. Вони мають бути виконані старанно та лучити тривкість з чепурною формою. Як прикраса вживається стебнований взор або пряжки з подвійним замком. Найчастіші комбінації шкір для черевиків бувають такі: на передполудне ірха або шкіра крокодила, комбіновані з телячою, або шкіра гадюки з ірхою. На пополудне шведська шкіра в ніжних красках з аплікаціями з темнішої шевро. На вечір найвідповідніші викроєні півчеревики з бродату або срібної шкіри з зап'ятками, прикрашеними штучними каменями, вкладаними зображеннями або емаллю.

Народний стрій.

(Продовження).

Найважливішою частиною нашого народного строю є вишивана сорочка. Вишивкою, що прикрашує сорочку в першій мірі є уставка, на рукавах, віддалена на рамени на яких 4—5 пальців.

Взір уставки мусить бути в народних мотивах і красках, інакше ціла сорочка втрачає народний характер. Також треба пам'ятати, що всі наші народні взори є пристосовані виключно до білого або сірого тла, і лиш на таким гарно виглядають.

Взір вишитий на уставці сполучається з рукавом сорочки й сорочкою — мережками або стеблівкою. Сполучення виконується звичайно нитками в красках, якими вишитий взір на уставці.

Декуди й ціле шиття сорочки виконують також кольоровими нитками; тоді ці нитки йдуть рівним відступом, широким стебном у два ряди, так що поміж ними видно великі білі паси, що дуже гарно підбиває.

Декуди прикрашають жіночі сорочки замість уставок „призбірками“. Є це легке збирання на рукаві 4—5 *см* довге, а на 1 *см* широке, стягнене звичайними нитками, беручи по 3 нитки разом. Так приміром шиють сорочки в Скільщині й Сяніччині; довкола шиї і рукавів роблять „морщинки“, а на морщинках рукавів вишивають легкі хрестикові взори, що виглядає дуже ефективно.

Змодифікована народна сорочка зі Станіславівщини.
(Власність п. Ольги Бачинської в Стрию).

світл. „Спорт“.

Народна сорочка з Полтавщини.
(Власність Музею Наукового Тов. ім. Шевченка).

В багато околицях вишивають ще крім уставки поменші вишиття на дудях (маншетах; отвертих рукавів у нас нема!) і ковчирях, а часом і на запазушу.

Ковчирі жіночих сорочок бувають стоячі або викладані, а виконують їх звичайно подібно як і запазуше обшивками або обмітками. Ріжниця між вишитим ковчирем сорочки жіночої і мужеської полягає в цьому: що ковчирі мужеських сорочок є вишиті довкола, а при жіночих лишається випуск на 3—4 пальці по середині плечей.

В Товмаччині й Городенщині, подібно як в Полтавщині нема при сорочках ковчирів, лише довкола шиї викінчують сорочку такими самими обшивочками як і на дудях.

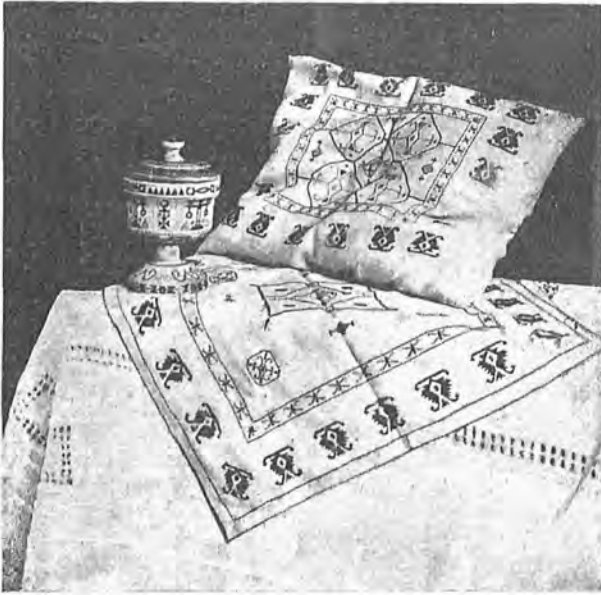
Дуди прикрашають на цілій Гуцульщині всякого роду обшивочками, або вишивають на них мотив з уставки. На Поділля є багато своєрідних способів вишивання дудів, як: з краю легенька обмітка, за нею легко цією самою краскою прирублений рубець, нище рубця цирка, за нею хрестикова дрібничка і т. д. Є околиці, де дуди гаптують незвичайно малими й ніжними взорами.

Сорочку зав'язується з правила стяжечками, званими застіжками, гарасівками, або шнурами званими ущинки. Ущинки роблять з волічки, яку сплітають в шнурок і закінчують китицями.

Долиною сорочку викінчують звичайно дуже старанно, циркою або обміткою, а також вишивають довколи, або мережають наводячи мотив з уставки на рукаві. Так прикрашені долон сорочки вистають з під плахти.

Що до спіднички, то тут неможна поставити загальної витичної. Залежатиме від цього, чи це буде стрій гуцульський, бойківський, подільський, чи полтавський; тоді носить опинку, плахту, фоту, горботку, чи димку.

(Продовження буде.)

Фот. „Спорт“.

З ручних робіт.

Посушка з килимовими мотивами.

Власність п. І. Федоров-Малицької.

Взір оригінальної величини розсилаємо з тим числом, як окремий додаток ч. 2.

Виконання на сірому полотні, гладдю і плетеним шнурком (т. зв. водним стібом) в 10 кольорах, нитками DMC, на клубках.

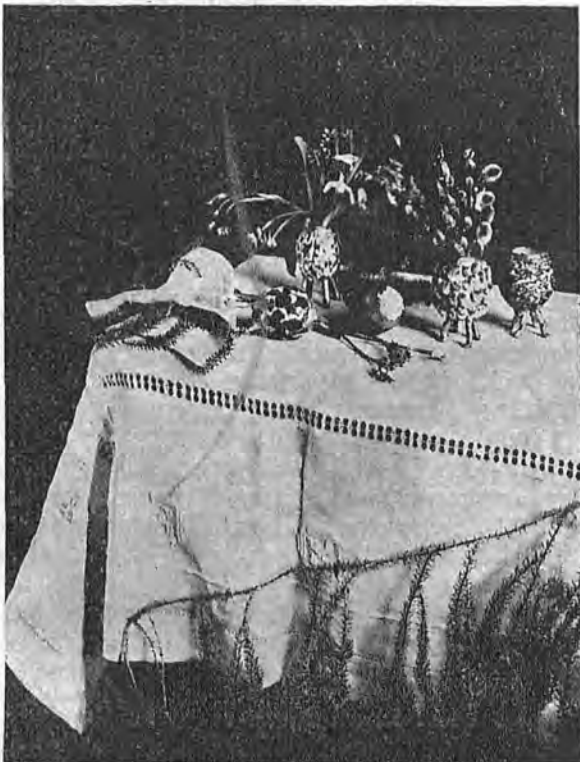
Святочне прибрання столу на Великдень.

Властивий святочний настрій повинен вправді вийти з внутрішніх почувань людини, але для піднесення його багато причиняться зручні й любі руки господині, яка подбає о святочний вигляд хати в часі великодних днів.

Гарно й характеристично для часу прибрання святощий стіл все викличе добрий настрій.

Цвітів, зелені, і ще раз цвітів треба до великодного столу, — щоб радуватися прекрасною весною, святом відродження.

Цвіти — повинні прикрашувати святочну заставу, а кожна господиня своєю вмілою рукою потрапить їх уложити як найкраще, щоб викликати гарний естетичний ефект.

Фот. „Спорт“.

Рис. О. О. К.

Кошички (сільський вибір) з околиці Ліска й Перемишля в санках для прикраси столу на Великдень, — прибрані шуткою або стяжкою. Надаються також на стаду прикрасу мешкання.

Шкаралупки з яєць, святочна прикраса столу.

Відповідну кількість великих яєць, о яєчних шкаралупках випорожнити крізь отвір, зроблений на тоншому кінці. Зверху змити всі плями, найрадше платком, замоченим в оцті. Шкаралупки в середині обережно виполокати й висушити в літній рурі. З ляку (до печатання) огрітого над свічкою, зробити чотири однакові ніжки й приліпити їх до грубого кінця шкаралупки, уважаючи, щоб вона стояла прямо. Потім кожен шкаралупку помалювати кольоровим лякером, н. пр. червоним, зеленим, синім і т. п.

Гарно виглядають шкаралупки з кораликами. Тоді малюється їх білим густим лякером, хвилину треба підождати, щоб підсохли, а відтак обсыпается їх кольоровими скляними кораликами.

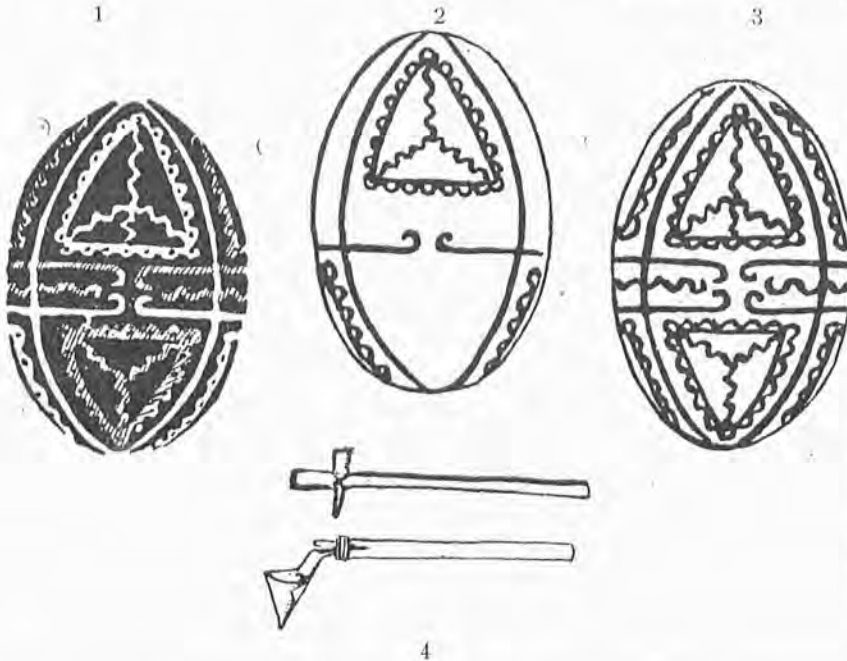
Можна також цілу поверхню шкаралупок помалювати в різнокольорові цятки, — на білім тлі, — або обліпити шутками. Гарно виглядають мальовані взірці вишивок, або цвіти, але це вимагає вже більше праці й фантазії робітниці.

Прикрашені шкаралупки треба ще позолотити довкола отвору, — так само й ніжки, щоб не було видно ляку.

В кожний, в цей спосіб зроблений фляконик вкладається цвіти: сніжинки, фіялки, або малі галузки барвінку чи шутки, і ставляється на столі біля кожного накриття. С. Мійська.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, І УЧИТЬ СВОЇХ ДІТЕЙ, ЩО „В ЄДНОСТІ СИЛА“; ЩО НАШІ КООПЕРАТИВИ ЛИШЕ ТОДІ БУДУТЬ МОГЛИ СПОВНИТИ СВОЮ ЗАДАЧУ МІЖ ЕКОНОМІЧНО СЛАБИМ НАРОДОМ, ЯК ВСІ БУДУТЬ ПРИДЕРЖУВАТИСЯ КЛИЧА „СВІЙ ДО СВОГО“; БО ЛИШЕ СПІЛЬНА ПРАЦЯ ДОВОДИТЬ ДО ЕКОНОМІЧНОГО ДВИГНЕННЯ НАРОДУ, ДО СТВОРЕННЯ ПРОМИСЛУ Й ВЛАСНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ФАБРИКИ). — ТОМУ ВСІ КУПУЙТЕ В КРАЄВІМ СОЮЗІ ТОРГОВЕЛЬНІМ „НАРОДНА ТОРГОВЛЯ“.

Як робиться українську писанку?

Заки приступимо до роблення писанки мусимо розтопити віск і удержувати його постійно в плинному стані. Яйце умиваємо в теплій воді, а по осушенню пишемо на ньому воском, який набираємо „кисткою або писальцем“ (диви рис. ч. 4). Спершу закриваємо ті місця, які хочемо мати білими (диви рис. ч. 1). На образку бачимо чорні місця, — це власне віск, який закриває білі площі на писанці. Відтак кладемо яйце на якийсь час до жовтої краски; по осушенню знова пишемо воском закриваючи тим разом ті місця, які хочемо, щоб остали жовтими (диви рис. ч. 2). Вкінці кладемо його до червоної краски, де воно полежить вже трохи довше, так щоби місця незаняті воском зафарбувалися на червоно. По докладнім осушенню кладемо писанку до теплої печі (рури), а розігрітий віск усуваємо легко шматкою, і тоді вже маємо готову писанку (диви рис. ч. 3).

О. О. К.

ПРИПИСИ НА ТОРТИ.

Бішкоптовий торт.

Вісім жовтків, 21 dkg цукру добре втерти й вимішати з піною з 8 білків, вбитою з 4 dkg цукру й 14 dkg пересіяної муки.

Пекти в добре посмазованій формі, у вільній рурі.

Перекидати можна масою: кавовою, оріховою, ванілевою або конфітурами. Люкрувати білим помадковим люкром.

Маса: 1) *Кавова*: 15 dkg масла втерти на піну, 10 dkg мілкового цукру, 3 жовтки, пів філіжанки сильної чорної кави, ванілії до запаху. Все разом добре вимішати.

2) *Оріхова з палених орхів*: 6 dkg масла, 6 dkg цукру, $\frac{1}{4}$ kg турецьких або волоських орхів, зрумянених в рурі на блясі й змелених. Все разом втерти й додати до цього 2 ложки сметани.

3) *Ванілева*: 15 dkg масла, 15 dkg цукру, 4 жовтки і ліску втвоченої ванілії, — все разом втерти.

Люкор: Півтора склянки цукру залити пів склянкою води й варити, „до нитки“ (т. зв. пробувати вишкою, — цукор має тягнутися, як нитка). Тоді вилляти до миски й терти валком. Як зачне густіти й біліти, вилляти на торт і скоро розсмакувати.

Оріховий торт.

Зварені в лущині 75 dkg орхів обібрати й змолоти. Дев'ять жовтків втерти з 9 ложками цукру, дати орхів, (з орхів лишити 5 ложок до маси), чверть склянки тертої булки, трохи ванілії і вкінці піну з білків. Люкрувати білим помадковим люкром.

Маса: Чверть фунта масла, 2 сирі жовтки, цукру тільки, щоб маса була солодка, — добре втерти, вкінці додати 5 ложок орхів. Як що маса за густа, додати до неї один білок.

Дешевий торт оріховий.

Вісім жовток добре втерти із склянкою цукру, дати склянку тертого хліба, піну з білків і на кінець ножа соди (Natron). Переложити оріховою масою й люкрувати помадковим люкром.

Торт з бішкоптів.

Тортівницю висмакувати тонко маслом, виложити дно й боки бішкоптами, й накладати на перемену кавову масу й бішкопти, так щоб на верха була верства бішкоптів. Відтак вложити на мінуту до літної рури.

До цього потрібно 50 бішкоптів і кавової маси подвійну кількість, як подано вище.

Tort Sacher.

Шоколяду 12 dkg розігріти в рурі на тарілці. Втерти добре 12 dkg масла, дати до него розігріту шоколяду, 4 жовтки і 12 dkg цукру. Вимішати все разом, додати піну з 4 білків і 12 dkg муки.

Форму виложити папером і добре висмакувати. Пекти у вільній рурі.

Як вистигне, смакувати по верха (не перекидається) саяретою або морелевою мармольдою.

Люкрувати шоколядовим люкром.

Люкор: Склянку цукру з нецілою пів склянкою води заварити до нитки. Шоколяду 12 dkg розігріти в рурі, розтерти добре в макітрі, до цього давати по трохи горячого завареного цукру й терти, доки не зачне густіти. Горячий вилляти на торт.

Pischniger.

Чотири андрути посмакувати такою масою: 20 dkg масла, 20 dkg змелених орхів, 20 dkg цукру, 4 таблички тертої шоколяди й ванілію розтерти добре разом. Зложити один на другий, п'ятим андрутом прикрити, люкрувати шоколядовим люкром. Андрути можуть бути круглі або квадратні.

Ф.

Ви мабуть ще не знаєте,....

що правдива Катрайнера-Кнайпа солодова кава є на ділі „щось незвичайного“ завдяки її спеціальному способу виробу. Вона має складники необхідні для Вашого здоров'я —

В якості її вага!

3 жіночих організаційних справ.

Жіночий з'їзд у Львові. В неділю дня 18. квітня б. р. відбувся з'їзд делегаток філій „Союзу Українок“ і сфедерованих з ним жіночих організацій, який що року скликає централь „Союз Українок“ у Львові. На з'їзд прибуло около 40 делегаток з краю. Нарадами проводила голова „Союзу Українок“ п. М. Донцов.

В програму з'їзду входили: організаційний реферат п. О. Шепарович, просвітний п. М. Струтинської, звіти організацій з краю і реферат п. В. Завадської: „Шляхами жіночого руху“.

Наради тривали цілий день. Найбільше уваги присвячено звітам делегаток про організаційну працю в краю.

Зі звітів видно було чималий поступ в праці жіночих організацій в краю, а головню відрадно було чути, що свою працю почали поширювати й на села. Там працюють они або самостійно основуючи кружки „Союзу Українок“, або спільно з читальнями „Прогресу“ чи місцевою кооперативою.

Делегатки висказали своє задоволення „Союзови Українок“ за скликування таких з'їздів — де обговорюється напями праці та подається нові методи. З окрема з'їзд витав редакторку „Жіночої Долі“ п. О. Кисілевську.

Життєві забезпечення а жінка.

Роля української жінки в нашій господарській життю стає з дня на день що раз то важніша. На багатьох ділянках праці вона вспіла вибороти собі вже відповідне самостійне становище та попри творчу працю чоловіків стає вона продуктивною силою в нашій господарській життю.

Але є багато ще таких жінок, які з причин від них незалежних не можуть виконувати визначної продуктивної роботи. Не зважаючи на працю, яку виконує кожна жінка, як голова домашнього хазяйства, ведення якого є незвичайно великої ваги для цілоти нашого господарського життя, то перед такою жінкою лежить ще багато таких сторінок її діяльності, в яких вона в крузі своєї родини може бути незвичайно творчою силою для розвязки й налагодження певних соціальних питань нашого модерного життя.

Таким питанням є справа життєвих забезпечень, які в напрямі соціального забезпечення поодиноких осіб чи родин сповняють незвичайно важкі завдання.

У відношенню до родини, жінки й дітей життєві забезпечення дбають про зібрання таких матеріальних засобів, які забезпечували родину перед зубожінням і нуждою. Перевести це — то обов'язок батька родини, який може вибрати до цього дві дороги: складати свої ошадності до каси або вибрати удосконалену форму ошадностей і забезпечити своє життя в користь родини.

Дорогою звичайного ошаджування не збирається такого капіталу; а це тому, що при звичайнім ошаджуванні його вислід залежить від особи батька, від його здоров'я і життя і від часу, в якому він складає свої щадничі вкладки. Зібрати такий капітал можна тільки через життєві забезпечення, бо при них батько, що забезпечив своє життя і заплатив малу вкладку тим самим заощадив для своєї родини великий капітал.

Це видно найкраще на ось яким примірі: Коли 30-літній батько зложив на протязі одного року до каси 100 доларів і по році він вмирає, то його родина одержує щонайвище квоту 118 доларів. Колиби цей батько вложив тих 100 доларів як премію до життєвого забезпечення на випадок своєї смерті, а відтак безпосередно помер то його родина дістає відразу 3.500 до 4.000 доларів забезпеченого капіталу. Ось в тім лежить та прекрасна сторона життєвих забезпечень, як удосконаленої форми ошадності; і тому кожна розумна і передбачуюча жінка в зрозумінню важности цього рода забезпечень повинна всіми способами стремити до цього, щоби чоловік забезпечив своє життя, а тим самим подбав про забезпечення жінки й своїх дітей. — При цьому жінка повинна пам'ятати, що в тій справі не розходиться виключно о її особисту справу або будучисть дітей, але о піддержання родини, як основи моральної сили народа та о справу загального добробуту нації, бо добробут одиниці й поодиноких родин є передумовою добробуту загалу.

Справою життєвих забезпечень займається у нас Тов. „Карпатія“, яке маючи зв'язки з економічно сильними закордонними реасекурантами переводить зараз всі роди життєвих забезпечень в сталій валюті швайцарських франків і американських доларів, та уділяє інтересованим всіх потрібних інформацій і пояснень.

До наших Передплатниць!

Цим числом кінчаємо перший рік видавання журналу „Нова Хата“.

Коли ми починали наше видавництво, приходилося числити не лише з матеріальними труднощами, але ще більше з цим психологічним упередженням вічних невдачників, якими є видавці українських часописів взагалі.

Та все таки „Нова Хата“ почала виходити й з кожним днем показується, що такий журнал не лише потрібний, але й конечний.

Головним завданням „Нової Хати“ є культивування українського народного мистецтва. Містячи зразкові матеріали з цього обсягу з многими ілюстраціями, оригінальні ручні роботи з приміненням народних мотивів, та зразкові народні взори, бажали ми причинитися до спопуляризованя того мистецтва. Ми бажали дати змогу використати неоцінені скарби творчости нашого народу.

Цего не можуть дати українським жінкам чужинецькі журнали. Вони лише в малій частині могли заспокоїти вимоги українських читачок. Бо чиж можна дивуватися, що в них не можна найти нічо про українське народне мистецтво?

Рівночасно, попри інші відомости з естетики, виховання дітей, гігієни, домашнього господарства й кухні, — ми містили першорядні зразки жіночих та діточих мод, на взір інших європейських видавництв, бажачучи докладно інформувати наші передплатниці про найновіші напрямки на цьому полі, та причинитися до плекання естетики в убиранню серед нашого загалу жіноцтва.

В черговому році нашого видавництва ми дальше звертатимемо головну увагу на культивування народного мистецтва та домашньої культури. В частині мод, на загальне бажання, будемо старатися надати нашому журналові характер практичного порадики для нашого інтелігентного жіноцтва. Міститимемо практичні, виконаємі для наших читачок зразки одягів; подаватимемо поради, які можуть мати загальне примінення в домашньому господарстві. В цьому підємо радо на зустріч побажанням наших читачок, бо це й наше бажання.

Зрештою програма нашого журналу остане незмінена. Вона стрінулася із загальним признанням наших передплатниць; ми переконані, що й далі будемо тішитися довірям і піддержкою, та що число наших передплатниць буде постійно зростати. Коли при цій піддержці матеріальне існування журналу буде запевнене, тоді зможемо сповнити всі дальші домагання наших передплатниць, та здійснити наші пляни.

Редакція „Нової Хати“.

Всім нашим Передплатницям, Читачкам і Прихильницям бажаємо ВЕСЕЛИХ СВЯТ!

Від адміністрації.

Пригадуємо отсим всім шановним передплатницям, які не відновили ще передплати за II. квартал б. р., що з попередним числом ми розіслали на ту ціль чеки й просимо негайно переслати належитість, в противному разі будемо змушені з слідуючим числом здержати висилку журналу.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

п. Ярослава Лагодницька, Відень. Відомість отримали, поручаємося Вашій памяті.

п. Олена Залізник, Відень. Решта в черговому числі. Чекаємо на відомости.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

Львівська державна наукова бібліотека

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 43	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37½	39	40½

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші вислати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім націсланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не вислається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50%, дороще.

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО!

Чи думаєте Ви про свою будучність?

Чи знаєте Ви якийсь практичний фах?

Як ні, так зголошуйтеся сейчас на курси, які устроює жіноча кооператива **„ТРУД“ В ТЕРНОПОЛІ**, вул. 3-го Мая ч. 3. II. пов. в Народній Торговлі.

НА КУРСАХ БУДУТЬ УЧИТИ ПЕРШОРЯДНІ ФАХОВІ СИЛИ.

- 1) Крою й шиття, всякого роду білля і верхніх жіночих та діточих одягів.
- 2) Килимкарства, то є виробу всякого роду килимів.
- 3) Модиярства, то є виробу жіночих та діточих капелюхів.
- 4) Трикотарства, себто виробу светерів, шалів, пончіх, камашів та рукавичок.
- 5) Виробу штучних квіток і прикрас до церков та домів.

Крім цього будуть учити всяких жіночих робіт як: вишивання, мережання, гаптування, коронкарства та батикових робіт.

ТРЕТІЙ КУРС ВІДКРИВАЄТЬСЯ 10. МАЯ 1926.

Зголошуватися належить у пані Постригачевої вул. Міцкевича ч. 29 (Кооп. Спілька) або у п. А. Кордубової вул. Зелена 1а, де подається блищі інформації. Чим більше зголоситься учениць, тим вища буде оплата.

НЕ ТРАТЬТЕ ДОРОГОГО ЧАСУ. АНІ НЕ ЖАЛУЙТЕ ДРІБНОГО ГРОША, БО ВІН ВАМ ВДЕСЯТЕРО ПОВЕРНЕТЬСЯ.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, — ЩО В МОЛОДОСТІ НАВЧИТЕСЯ, ТО ОСТАНЕ ВАМ НА ЦІЛЕ ЖИТТЯ.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ ПЛЕКАННЯ
ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Передплата на рік 18 зол.
Для закордону 3 ам. доларн.

Ціна одного числа 1-80 зол.

Адреса: Львів, Руська ч. 18.

Все багатство мистецьких засобів, велику глибину чуття, широку скалю спостережливості виявив **Василь Стефаник** у своїй збірці

з передмовою Д. ЛУКІЯНОВИЧА.

Ціна книжки з пересилкою зол. 3-20.

Замовляти у Видавництві „Г Р О М А Д А“ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.

„ЗЕМЛЯ“

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

і коштує річно 6 зол., — піврічно 3 зол.
чвертьрічно 1-50 зол.
для Америки дол. 1-30 річно,

бо „Жіноча Доля“ обєднє маси нашого жіноцтва і заохотить до культурно-освітньої праці,

бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм за рівні права в родині, громаді й народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викорінити з нашого села коршму, хрунівство и иньшу язву, яка залишилася в нас з часів панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової домашньої господарки й новітнього виховання дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною до боротьби за найвищі ідеали Українського Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане передплатницею „Жіночої Долі“, приєднає їй якнайбільше число передплатниць і збере при нагоді, що зможе, на пресовий фонд „Жіночої Долі“.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокій у нас багато ілюстрований часопис для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кождому числі 20 до 30
:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал виносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й инших країв 3 долари на цілий рік.

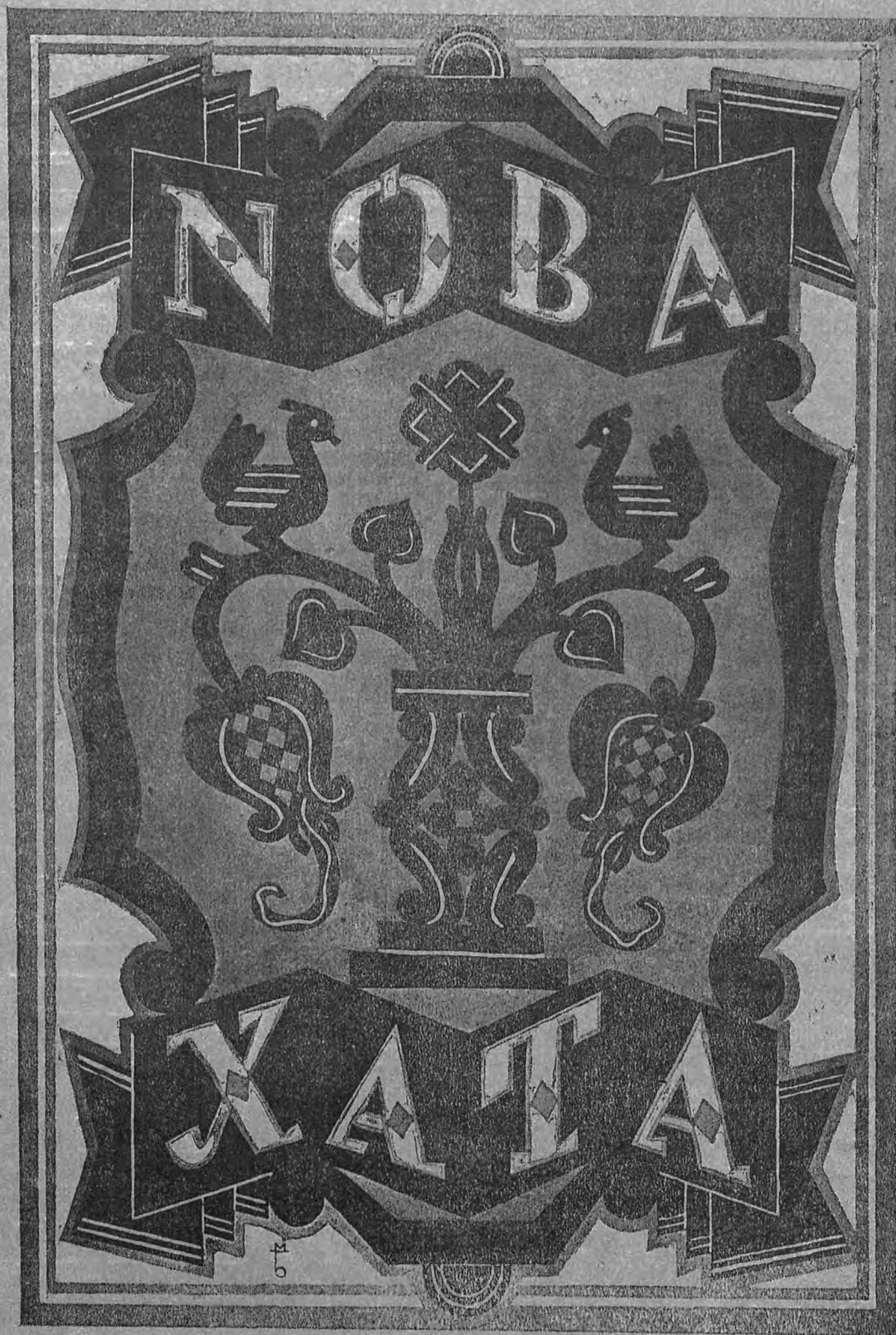
Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах, у дотичній валюті (в доларах, чеських коронах, франках і ин.)

„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Казино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.
(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділ 10.— зол.

Вписове 1.— зол.

Адреса кооперативи: **Львів, Руська ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10%, знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отрим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обемі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісти, оповідання, драми, поезії, статі з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає Волод. Гнатюк.

Передплата в краю вносить: річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 2 зол. За границю 4 долари або їх рівноцінність.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького ч. 24;
Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріюють і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побереже ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5.50 зол., на рік 10 зол.

за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алей Б. Хороброго, 43-а.

Накладом У. П. Т.

появилось третє видання історичної повісти

ОСИПА МАКОВЕЯ ЯРОШЕНКО

Ілюстрації до тексту М. Бутовича.

Обгортка рисунку П. Ковжуна.

259 сторін друку. — Ціна 4.50 зл.

Головний склад в Книгарні У. П. Т.

Львів, вул. Руська ч. 3.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.

Місячна передплата тільки 2 золоті, за границю 3 дол. піврічно.

Жадайте окаяового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ

С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК II.

ЛЬВІВ, ЧЕРВЕНЬ 1926.

Ч. 6.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ.

Жінка в творчості Франка

Скаже дехто: „ну й вигадали тему!“ А розумітиме свій оклик так, буцім-то треба її справді аж вигадати, коли нема іншої. Можливе, що з тисячі тем, які наші вчені та професори розділять між себе і між своїх студентів, ця буде одна з останніх. Вони мало думали до цього часу над роллю жінки в творчості письменників. Іншими словами: психологія творчості не цікавила їх ні трохи.

„Жінка“ як реальна істота чи як ідея є одним з найчутливіших барометрів творчої психології. А що й казати про світ поетів, в якому вона прибирає форми всіх земних тіл, підземних духів і надземних появ!

Жінка не була для Франка ідеалом, якому присвятив він у своєму житті багато часу та енергії. Одинокий ідеал, якому служив він з самовідреченням фанатика була праця. Жінка як ідеал не значила для нього якась означена жива особа, якій варта принести в жертві інші ідеали та працю для них. Коли був у нього такий мент,—мент, по якому кожний з нас пізнає тоді, що справді кохає—голос критичного розуму, такий сильний у вдачі Франка, брав верх. Лишались мрії, туга, зневіра. Цим хвилинам завдячує Франко найкращі перлини своєї лірики. Чи зі сторінок: „Зівялого листа“ можемо створити собі бодай приблизний образ звеличаного ним, утраченого ідеалу? Ні. Це є лише осяйна мрія або настирливе марево — „вона“ — невпіймана форма радощів і болю.

І такою далекою безтілесною тінню була не тільки туга з доби його молодості, але й в літах повної зрілості. Франко майже не знав психології жіноцтва. Він не студіював її так само як психологію селянина, історію літератури або етнографію. Як усі великі самотники він зустрічався з жінками рідко; почувався в їх товаристві ніяково, а як невблаганний раціоналіст жалувач часу на розтрачування почувань

і вірив, що психологію жінки можна студіювати в обсерваторії вченого як кожну іншу царину дослідів.

Але як кожний поет і кожний кохачий він мусів узагальнювати. Один пережитий досвід вистачав як матеріал для висновків про всю жіночу душу. Промінь колись блиснувшої надії ставав сивом віри, хмаринка, що вкрила її — темрявою зневіри. „Ко-

хання це значить у дійсності: нещасне кохання“, сказав, здається, Арне Гарборг. Франко не знав іншого. А що рефлексія володіла в нього почуваннями, спомини тривали довше, як у тих, що живуть лише почуваннями. Гіркий досвід витискав зі себе отруту, що прохолоджувала нові пориви. Франко як поет жив усе життя раз вимріяним жіночим ідеалом, а як людина не мав часу зустрічатись з живими особами; — ідеї взяли в полон його душу.

Царина ідей була тою, в якій Франко зясував своє становище до жінки без мрійливого сутінку. Для нього було ясно, що жінка повинна мати однакові права з мущиною, стати його співробітником і другом. Це був не вислідок поетового ідеалізму, а висновок суспільного світогляду, майже принципіального постулату соціаліста та поступовця. Він боровся за суспільне визволення жінки з таким самим палом пере-свідчення як за поліпшення долі робітничої класи, аграрну реформу, за свободу

одиночії та думки. І саме та обставина, що Франко як діяч суспільний теоретик вирішив одно з найважливіх суспільних питань з такою рішучістю та ясністю, завважила чимало на його чисто індивідуальній творчості. „Жінка“ не хвилювала його як тайна, як апокаліптична істота, як хамелеон, як спокуса, як одна з тих тисячних потреб боротьби зі сумнівами, які живуть від тисячеліт у душах тисячі письменників.

З тою самою вірністю, з якою зберігав він суспільні ідеали першої своєї зрілості на протязі всього

ІВАН ФРАНКО

* 15. 8. 1856. † 28. 5. 1916.

життя, носив він у душі ідеал жінки та жіноцтва. Ті ідеали змінювались лише від розумувань над ними, під впливом нових ідей, що були продовженням попередніх, а не під впливом нежданого зустрічі з ідеалами зовсім іншого світа, типу, вартості. Франко не мав душі схильної до змінних захоплень, контрастивних переходів, химерних настроїв. Він був по своїй вдачі, якнайменше жіночим.

Ніжність, химерність, невтишений голод нових пастроїв, бунт проти рефлексії, чи як там хочете назвати привабливі прикмети жіночої психології — лежать на протилежнім бігуні такої психології, яку виховував у собі та в інших Франко. Як один з найчільніших представників нашого письменства, він з'ясував саме цією рисою своєї вдачі одну з загальних рис усього нашого письменства, яке було вислідком своєрідних суспільних умовин. Письменство є багате в жіночі тими, коли жінка грає велику роль в товариському житті. Товариське життя без жінки майже не існує. Наша література не родилась ще в такій атмосфері, тому й не родилась у ній зацікавлення жіночою психологією.

Іван Франко в стрілецькій приюті в 1915 році. На ліво п. І. Домбчевська, управителька приюту і Др. В. Щуровський, лікар приюту.

Стверджуючи цей факт — зайве мабуть казати — не хочемо звужувати ні творчості Франка до чисто суспільних рямок ні поняття „жіноча психологія“ до чисто еротичних. Зрештою „еротика“ може мати для письменника стільки творчої сили, що суспільна діяльність, і стільки-ж порожнечі. Всім відоме багатство жіночих постатей у Шекспіра або Гетого, роль жінки в житті Пушкіна або Віктора Гюго — коли обмежитись лише на цих чотирох найвищих представниках національної творчості. А проте не слід забувати, що творчість не кожного письменника є безпосереднім висловом найважливіших подій його реального життя.

Є удари надто сильні для письменника, щоби він міг їх перенести на папір. Для деяких письменників таким ударом стає війна, трагедія батьківщини, смерть найближчих. Треба інколи довгого часу, щоби такі події виринули в їх душі як поетичний образ. Франко належав до тих панцирних душ, що не любив сповідатись з ран від цих ударів. А коли сповідався з них в ліриці, не вказував пальцем на болоче місце, ні на руку, яка завдала йому рану.

І для нас їйні було би надто болоче вказувати пальцем на цю рану. Муза Франка не мала жіночих рис і перша з обуренням відхилила би нашу руку або поклала свою руку на наших устах, побачивши що ми склали їх до вислову спочування. Доля таких сильних одиниць як Франко — доля в значінні грець-

кого фатум — прибирає чомусь в нашій уяві невід- хильно постать такої самої незломної послідовності як життя та діяльність цієї людини. І тому нам видається, що Франко преніс жінку у таку неземну сферу творчості, немов би не хотів зустрітись з її приземним впливом.

Є письменники, які потребують вічно нових Муз, різних, змінних, непохожих до себе, мов їх настрої. Помиляється, хто гадає, що роль жінки в їх творчості є більша, ніж у тих, які живуть тільки власним духовим життям і черпають усе з власних глибин. Лише письменники, як Франко, що віддають усі сили лише власній праці вміють оцінити найрідші прикмети жінки, як товаришки і розуміти слова Сореля: „Щасний чоловік, який зустрів довірену йому жінку, енергійну та горду своїм коханням, яка верне йому вічну молодість, яка не дозволить ніколи його душі бути вдоволеною самим собою яка зуміє пригадувати йому невпинно обов'язки свого завдання, і яка навіть відкриє йому інколи його геній“.

Великі Роковини

(уривок)

Лиш борися, не мирися,
Радше впадь, а сил не трать,
Гордо стій і не корися,
Хоч пропадь, але не зрадь!

Кожний думай, що на тобі
Міліонів стан стоїть,
Що за долю міліонів
Мушиш дати ти одвіт.

Кожний думай: тут, в тім місці,
Де стою я у вогни,
Важиться тепер вся доля
Величезної війни.

Як подамся, не достою,
Захитаюся мов тінь, —
Пропаде крівава праця
Многих, многих поколінь.

У таких думках держися
І дітей своїх ховай!

1898. р.

Іван Франко.

Жертви на пам'ятник для Івана Франка
належить слати до Центробанку у Львові
(Ринок 10/І) на щадничу книжку ч. 7910.

Еллен Кей

Недавно померла загальнозвісна шведська письменниця і громадянська діячка Еллен Кей, яка в цілій Європі здобула собі велике признание завдяки своїм енергичним виступам в обороні прав дитини і жінки, та загалом в обороні покривджених.

Уродилася вона в році 1849 в Сундсгольмі, місцевості південної Швеції. Походила з високоаристократичної родини, але так її батько Еміль Кей, визначний демократичний парламентарний діяч, як і її мама Софія, дочка найвизначнішого аристократа, графа Карла Поссе, вже в ранній молодості вищипили їй звязки демократичного світогляду. В домі її родичів зірвано з аристократичними традиціями, а дітей змалку виховувано до самостійності й праці.

Малій Еллен Кей вже в дитячій віці не подобалися звичайні жіночі домашні заняття; вона радше віддається читанню і роздумуванню на теми перечитаного матеріалу. Вирозуміла мати, яка сама займалася наукою і вихованням дітей, помітила скоро нахил дитини до умової праці й лишила малій Еллен під тим зглядом повну свободу. Еллен використовує цю свободу на поглиблення свого дитячого знання, а це приходить їй так легко, що вже в дитячих літах могла секретарювати своєму батькові, який писав до демократичних часописів, а навіть і сама пробувала дописувати. Разом зі своїм батьком майже щорічно виїздить до Штокгольму, і разом з ним між 20-тим а 30-тим роком свого життя виїздить в подорож по Європі. Таким чином звиділа Відень, Берлін, Дрезден, Венецію, Фльоренцію, Париж, Лондон, а ці подорожі поглибили її знання і естетичний смак, бо Еллен використовувала кожну нагоду на пізнання штуки й науки чужих країв. Особливо остали їй в пам'яті враження з Дрезденської галерії. Однак всі ці враження з великих міст не могли їй заступити тепла її рідного Сундсгольму, до якого Еллен була найбільше привязана через ціле своє життя. Всежтаки в 30-тім році життя мусіла пережити цю прикру розлуку з рідною місцевістю. Сундсгольм переходить в чужі руки, а Еллен переїздить до Штокгольму, щоб власними силами заробити собі на прожиток і 23 роки живе в Штокгольмі серед постійної праці, а в осени 1903 року виїздить зі Штокгольму знову на село, в місцевість Шмеланд, маєток свого брата.

Еллен Кей не кінчила формально жадних шкіл, але власними силами здобула собі широку освіту. Вже в дитячій віці опанувала німецьку й французьку мову, а в пізніших літах особливо цікавилася і студіювала літератури, історію, природу й соціальні науки. Загалом цікавилася всіми науками, які торкалися проблем людського життя. А що такою самостійною працею здобула велике знання, цього доказом обставина, що вже в 25 році її життя запропонували їй становиско управительки одного жіночого народного університету. Але в тім часі не мала вона ще відваги обняти таке відвічальне становиско.

Від 1880 року була приневолена жити з власних сил. В тім році стає спершу вчителькою одної жіночої школи в Штокгольмі, а від 1883 аж до 1903 р. викладає історію шведської культури в робітничім інституті в Штокгольмі. Своєю совісною працею в тім інституті і працею в користь робітництва загалом, здобула собі в робітничих кругах дуже велику симпатію.

Літературну діяльність зачала в ранній молодості меншими поезіями й короткими часописними дописами. Згодом зважується вона на ширші виступи — дає прилюдні реферати, які поширюють її славу аж поза межі рідного краю, здобувають їй численних прихильників, але також і ворогів. Ті реферати видає звичайно окремими брошурами, а торкається в них таких пекучих питань, як питання любови, подружжя, релігії, соціалізму, а головню цікавиться питанням

виховання дитини. Написала з тої області також цілий ряд більших праць або розвідок: Розтрата жіночих сил, Жіноча психологія і жіноча логіка, Століття дитини, Любов і подружжя, Любов і етика, Індивідуальність і т. д. Виступала в них проти звичайної життєвої, особливо подружньої етики, проти звичайного розуміння подружжя як „життєвого забезпечення“ жінки і проти фальшивої еманципації, яка веде жінку до насилування власної природи у виборі невідповідного звання. Її погляди на любов і подружжя використовували її противники пробуючи її представити як репрезентантку низького гедонізму, а в своїх нападах на Еллен Кей використовували й таку обставину, що вона як незамужня жінка важилася забирати голос і освітлювати такі дражливі питання.

Але не тільки в жіночому питанні Еллен Кей мала численних ворогів. Також і в інших питаннях суспільного життя її погляди ріжнилися значно від поглядів загалу суспільности. Бо виступала вона все й всюди в обороні так особистої як і загальної свободи, поборювала кожне насильство, так індивідуальне як і диясове. Тому виступала в обороні працюючих мас, проти капіталізму й мілітаризму, та проти цілого несправедливого суспільного ладу. В тій точці стояла на становиску соціалізму, хоча не належала до жадної соціалістичної організації. Однак працю над піднесення культурного рівня найнищих верств уважала за найкраще завдання свого власного життя і до цієї праці звизала особливо молоду генерацію. Не затратила вона при тім своєї індивідуальности, а навпаки сотворила своєрідну синтезу індивідуалізму й соціалізму.

Оцих кілька слів далеко не вистарчає до повної характеристики життя і творчости тої великої жінки, тому в доповненні подаємо низше кілька її власних думок з книжки п. н. „Молода генерація“.

Ellen Key

Діточі дома Марії Монтессорі

лок. Всі ті новозасновані школи розвивалися незвичайно корисно але вкортці забракло учительок. Тоді др. Монтессорі урядила в Римі кількамісячні курси для осіб, які бажали познакомитися з основами цієї методи. В 1914 р. відбувся в Римі другий з ряду курс др. Монтессорі. Зіхалися тоді учасники майже з усіх частин світа. Було 90 слухачок різного віку і народності. Деякі вислані через уряд, інші через університети й наукові заведення. Прибули також численні гості, як лікарі, професори університетів, управителі шкіл і виховуючих заведень, а також багато батьків і матерей, щоб наглядно переконатися о вислідах нової методи.

Велика й висока саля залита світлом. Стіни прикрашені ніжним мальовилом. Одна з кімнат ціла за склом, а в ній двері отворені до городу, де діти мають свої грядки для плекання рослин і цвітів. Урядження салі, це малі столики у кількох вимірах відповідно до зросту, легкі кріселка, таблиці, довгий

Уявм собі, як невисказано тяжке булоби наше життя, колиб нас нечаяно перенесено до якогось міста, де всі люди булиб двічі або й тричі так великі як ми. Всі річи нашого окруження мусілиби відповідати тим великанам так, що найзвичайніші заняття щоденного життя вимагалиб від нас стільки накладу сили, що вони зужилиби більшу часть нашої енергії. А для властивої праці не сталоби ні сили, ні часу.

А саме серед таких умов живуть наші діти, а ми ніколи не вживаємося в їх положення.

Велика італійська вихователька пані др. Марія Монтессорі — перша звернула на це увагу та устроїла діточі дома, в яких ціла обстановка приурочовлена до вжитку дитини. Так заощаджується дітям непотрібну витрату енергії, та приучується до самостійності.

Дитина в забаві це людина в життю. Забава для неї найповажніша праця. Мала дівчинка вкладає

о методі виховання умово упосліджених, а відтак обняла управу першого діточого дому casa dei bambini. Доми ті не є призначені для вигоди багатих родичів, але для вжитку дітей різних станів.

На становиску управительки діточого дому на зрівав в її умі плян: **сатворити для дітей середовище, в яким моглиби розвиватися свобідно, згідно з правами природи.** У переведенню цього пляну мала цілковиту свободу.

Її ключі відбилися голосною луною, звернули на себе увагу педагогічного світа, а незвичайні висліди, які osiąгнула своєю метою цілковитої свободи для дітей стягали до Італії рік-річно велике

число цікавих і заінтересованих в цій справі. Мала шкілька дітей започаткована 5 літ тому в одній найнужденнішій части Риму, що обіймає 10.000 неграмотних, була найкращою рекламою, а численні відвідувачі голосили дальше нове евангеліє свободи для малих дітей. В Америці засновано 80 таких шкі-

Ellen Key: Молода генерація *)

Ширину життєвого світогляду Е. Кей чи не найкраще пізнати зі збірки коротких розвідок під наведеним наголовком. Поміщені там розвідки під такими наголовками: 1) Що молоді дає наша доба і чого вимагає від неї. 2) Організаційне життя, а особиста культура. 3) Проблема мира. 4) Молодь, жінка й антимілітаризм. 5) Клясові признаки. 6) Одна сторінка з права дитини.

Оці розвідки такі характеристичні для пізнання світогляду авторки, що найкращим, на нашу думку, способом їх поширення буде бодай коротке зреферовання тих думок на сторінках нашого журналу.

В розвідці: „Організаційне життя, а особиста культура“, авторка старається звернути увагу на некорисні для розвитку індивідуальності — сторінки організаційного життя. В розвідці: „Клясові признаки“, авторка бере в основу майбутнього клясового поділу — також духовий рівень та естетичний змісл і обстоює думку, що і після здійснення соціалістичних ключів клясовий поділ залишиться на далі, а його виразником будуть наведені духові та естетичні цінності. Є то своєрідний погляд, що тісно в'язеться якраз з високим рівнем духової культури авторки.

В розвідках: „Проблема мира“ і „Молодь, жінка і антимілітаризм“, підходить авторка дуже тве-

резю до оцінки тих питань. Вона пацифістка і тому осуджує війну і цілу державну політику, яка при помочи замовленої преси старається переконати громадянство, що мілітаризм це одинока охорона проти війни. З таким поглядом треба боротися, а в першу чергу треба пізнати властиву причину війни і суть мілітаризму.

І треба признати, що авторка дуже влучно відмічує причину війни. Вона каже: „Вже нині найнебезпечнішою причиною війни є капіталістична ненаситна жажда експанзії і зиску. Кожної хвили можуть світові трести замовляти війну до вподоби. Зброєння переводиться в дійсности в тій цілі, щоб забезпечити колоніальні інтереси капіталістів“. Мілітаризм нищить основи добробуту мас, а війна винищує цвіт і надію нації — молодь. Він стремить до відокремлення поодиноких народів і до витворення між ними штучної ненависти. Він затроє суспільну думку а рівночасно використовує для своїх цілей всі державні інституції, як пр. церкву, школу, законодавство і т. д.

Протиділати мілітаристичним затіям, це почесне завдання молоді і жінки. Вони повинні поборювати злочинну роботу капіталу і мілітаризму, які намагаються порізнити між собою працюючі маси поодиноких народів, вони мусять освідомити народ, що життєві інтереси мас вимагають тісної співпраці і солідарности всіх націй. Молодь мусить сама в першу чергу пренятись почуттям міжнародної солідарности націй, а жінка мусить поширювати новий погляд: що рідному краю не треба посвячувати життя, тільки радше свій життєвий труд і здібности. Загалом жінка повинна найкращим своїм обовязком уважати боротьбу з мілітаризмом, і цю боротьбу повинна по-

*) З німецького перекладу: Е. Кей — Die junge Generation. 4 Aufl. Autorisierte Übersetzung aus dem Schwedischen von Carl Morburger. Georg Müller Verlag München 1913.

у своїй заняття коло ляльки тільки енергії, радості і турбот, що її мати коло дітей.

Цей нахил дитини до забав перемінено в діточих домах Марії Монтессорі у нахил до корисної праці, яка для дитини все таки є тільки забавою.

Др. Марія Монтессорі — це бувша асистентка психіатричної клініки в римському університеті, яка довгі літа віддавалася студіям над нерозвиненими дітьми, а в поліклініках та діточих шпиталях студіювала діточу медицину. У своїх дослідах над ідіотами запізналася зі спеціальною метою др. Сеґуїна образування нерозвинених при допомозі педагогічних середників. На конгресі педагогів у Турині в 1898 р. відмітила вона в своїм рефераті, що умове упослідження нерозвинених дітей, це проблема радше педагогічна чим медична. Пропонувала тому нову систему виховання. Відносини зложилися так, що з доручення італійського міністерства др. М. Монтессорі влаштувала найперше курс для учительок в Римі стіл а перед ним на підлозі килим; на камінній підлозі зачеркнена велика еліпса, в розі кімнати п'яніно, при стінах низькі шафи, на стінах образи; в кімнаті багато цвітів і рослин.

З городу входять погідні діти, щоби віддатися заняттям поважним, які все таки милі й веселі, бо легкі. Учителька лишає дітям повну свободу, а тільки час від часу словом або рухом надає відповідний зворот забаві, причім не зазначає свого авторитету ні влади.

Велике значіння у методі др. Монтессорі мають приряди і забавки, якими орудують діти. Малі таблички, мішочки з рухомою азбукою, коробки з шовками різних красок і тіней, геометричні таблиці, збір брил і вальців різної величини й проміру. Цей матеріал має на цілі не тільки образування змислів, скріплення м'язів, але також розвиток душевних сил дитини. Через образування змислів подвоюється енергія, інтелігенція та інтуїція. Через збільшену кількість вражінь поглиблюється естетичний смак, бо краса полягає на гармонії, яку може відчутти тільки людина о ніжних змислах.

В школах системи Монтессорі нема пляново уложених гутірок; є вони тільки принагідні в городі, при вправах з практичного життя. Учителька може також оповідати дітям казки, учить віршики, пісні — в тім має цілковиту свободу й все залежить від її ініціативи. У виборі заняття дітей панує цілкова свобода. Одні бавляться шпильками різнобарвних ниток, та укладають їх після красок, інші будують вежі з кісток, ще інші складають рухому азбуку, кожний після власного заінтересування. Учителька тільки уважає, щоби діти собі взаємно не перешкаджали та старається незаметно виробити у них почуття уважливості взглядом других, та інші прикмети товариського співжиття.

По закінченню лекції діти самі складають забавки, килими і мати. Тоді озиваються з кута салі

звуків музики. Діти стають на еліпсоватій лінії і виконують рухи в такт музики. Фізично слабші не беруть участі в танку — ніхто їх до цього не змушує.

Лекція кінчиться, а що тут школа й щоденне життя тісно зв'язані — приходить година їди й взаїмних услуг. Підчас коли діти бавляться в городі, дві маленькі дижурні дівчинки накривають столики, уставляють тарелі, склянки. Прибрані в білі фартушки обносять у вазах зупу від столика до столу.
(Докінчення на 18. стороні)

вести з тим більшим уважаттям там, де жінкам вдається добути для себе повноту політичних прав.

От-такі засоби боротьби з мілітаризмом. Засоби мирні, бо авторка відкидала насильні засоби навіть в боротьбі о найкращі ідеали. Авторка вірила в перемогу над мілітаризмом; і в тріумф ідеї міжнародної солідарності. І хоча світова війна і хід подій після її закінчення виказали хвилеву перемогу мілітаризму, то все таки пехіть до війни і почуття міжнародної солідарності зросло по війні до тої міри, що можна разом з авторкою вірити в остаточний день побіди тої великої ідеї.

Коротку але замітну увагу присвячує авторка питанню забезпечення права дитини в розвідці: „Одна сторінка з права дитини“. Діточому питанню присвятила вона окрему книжку „Століття дитини“, де XX. вік уважає століттям, в якому дитині вернуть її права. Тому й не диво, що і в цій збірці заговорила знову про дитину й то з оптимізмом, з повною вірою, що недалекий вже час охорони дитини.

Дуже цікавою являється розвідка на тему: „Що молоді дає наша доба, а чого вимагає від неї“. В цій розвідці вказує авторка на обов'язки, які ждуть сучасне молоде покоління.

Молодь має до вирішення декілька основних життєвих питань, як пр.: вирішення життєвого світогляду, вибір звання, розв'язка питання любови та інші. Найважливішим завданням молоді уважає авторка вироблення життєвого світогляду, опертого на докладним пізнанню життя у всіх його проявах. Молодь давніших часів мало дбала про вироблення світогляду. В ті часи вистарчала для неї п'ятіка й розпуста, а основою академічного виховання було підготовлення молоді на бездушного державного урядовця, що

сповняв свої функції без найменшого почуття своїх соціальних обов'язків.

Однак від 80-тих років XIX. ст. відносини змінилися. Домагання свободи слова, народної освіти і т. д. підготувало ґрунт для вироблення соціальних почувань. А вже найбільшої уваги вимагає від молоді економічне положення нашої доби, — положення, яке створює два нерівні табори, які скорше чи пізніше мусять стапути до боротьби. На тлі економічних відносин мусить виявитися соціальна боротьба зі всіми її наслідками. „Нині — пише авторка — кожний знає, що живемо в часах соціальної боротьби, а так як війна між поодинокими державами здобула міжнародне управління, так само й соціальна боротьба повинна його одержати“.

Молодь нашої доби повинна вживатися в цю атмосферу суспільної боротьби та виробляти собі почуття суспільної справедливості. Перед молоддю мусить неминучо стати питання власної совісти, чи має присвятити свої сили сучасному суспільному ладові, в якому панує неправда й неволя, чи мусить вона доложити всіх своїх сил до зміни того ладу. Бо заки молодь зможе дати собі відповідь на всі інші життєві питання, мусить наперед собі відповісти, чи ті завдання, які вона собі в житті ставить, зможе вона провести за панування сучасного суспільного ладу чи ні.

Так розуміє авторка становище молоді.

Знову ж для належної оцінки суспільних поглядів Е. Кей треба нам усе мати в тямці, що вона ненавиділа визиск і насильство в сучаснім ладі не з точки погляду якоїсь політичної програми, але виключно з етичних мотивів.

(О).

Жіноцтво в світі й внас

Австрійські жінки домагаються поліційних агенток.

Національна Рада австрійських жінок запросила на своє засідання міс Мері Алян, командантку „Жіночої Помічної Поліції“ в Лондоні, для кращого ознайомлення з організацією жіночої поліції.

Мимо важкого стану державних фінансів Національна Рада має звернутися до Уряду в справі заснування в найближчому часі корпусу поліційних агенток.

Жінки як духовні особи.

Дунське Міністерство Освіти повідомляє, що Уряд виробляє проект закону про допущення жінок на духовні посади.

Діточі подружжя в Америці.

Жіноцтво може справедливо здивуватися довідавшись що в Америці по деяких станах законним віком для одруження є 12 літ для дівчат і 14 — для хлопців і що нині вже нараховується 667.000 осіб одружених у сьому віці.

Підданство при одруженні.

У квітні 1925 року в Данії оголошено закон, згідно з яким дунська жінка одружена з чужеземцем не тратить свого підданства, поки жие в краю і не перейде до підданства свого чоловіка.

Жінка - суддя.

Судова діяльність дуже повільно видихляє свої двері для жіноцтва. Перед в цьому повільному поступі ведуть північні держави. Тепер повідомляють з Норвегії про призначення фру Серенсен Бі суддею в Тронтгеймі, а незадовго перед тим пані Анна Куровска дістала посаду в Данцигу.

Жіночий успіх — пересторога для чоловіків.

Цього року в університеті в Глезго першу премію за найкраще зложені іспити з медицини одержала студентка міс Жанет Нівен.

Роздаючи дипломи ректор університету звернув увагу студентів на успіх міс Нівен, кажучи, що це перша пересторога чоловікам, щоби відтак не відступали своїх лаврів жіноцтву.

Кет Ширмахер.

Цього року обходить в Германії 60 роковини життя Кет Ширмахер — одна з перших німецьких жінок, що боролися за право вищої освіти для жіноцтва.

В 1890 році здобула вона докторат філософії і разом з іншими піонерками стала домагатися рівних прав для німецького жіноцтва. Імя її широко знає в цілому феміністичному світі.

Перемога суфражу в Греції.

У Греції парламент прийняв тимчасовий закон про надання письмним жінкам, не молодше 30 літ, права голосу при виборах.

Жінка - консуль.

Американські Сполучені Стани призначили на посаду консуля до Амстердама в Голандії міс Патті Фільд. То перша Американка на сьому становиску.

Пятнацять жінок членами Парляменту.

Наслідком останніх виборів в Чехії, десять жінок обрано до Сойму і п'ять до Сенату.

З Товариства Українських Жінок в Станиславові.

Уладжено в минулому році дві діточі виставки: „Бунт ляльок“ і „В чужім пір'ю“. Богато праці в їх підготуванні поклала п. Орлова. Гарний успіх спонукав товариство влаштовувати частіше цього рода виставки; дня 10. червня повторяється „В чужім пір'ю“ для околичної сільської дітвори. Наша знімка представляє групу малих артистів в декоративних костюмах.

Ювиль Софії Русової.

Дня 10 червня ц. р. святкуватиме українська еміграція в Ч. С. Р. ювелей 50-ліття її громадської діяльності.

Міжнародний жіночий конгрес суфражу в Парижі.

Наради почалися дня 26. мая, відбуватимуться в будівлі париського університету. В конгресі візьме участь більш як 40 держав і народів. Предметом нарад конгресу будуть такі справи: горожанське та політичне зрівняння жіноцтва з правами мушун, становище незаконної матері та незаконних дітей, державна належність замужніх жінок. Юристичні переведуть основну критику кодексу Наполеона, якого закони до цього часу мають силу в різних державах і кривдять жіноцтво. Конгрес закінчиться великим маніфестаційним вічем в одній з найкращих і найбільших саль Парижа палаті „Трокадеро“.

Від української секції виїхала на конгрес як делегатка п. Олена Шенарович.

Дівочий пласт на Підкарпаттю.

На Підкарпаттю є дуже гарні умовини для розвитку пласту; при певнім вкладі праці зі сторони старших жінок-інтелігенток можна заснувати жіночі гуртки хочби в кожному селі.

До тепер засновано жіночі відділи в 13 місцевостях, а то: в Ужгороді (2), Перечині, Мукачеві (2), Берегово, Сваляві, Севмош, Густ, Бичків, Рахово, Ясіні, Тячеві. Кількість пластунок пересічно 8—36 в одному відділі.

Гуртки ведуть здебільша дівчатка 14—15 літні, частинно учительки (родом з Прикарпаття), а лиш одна з Галичини.

Гарно булоб, як щоб тамтешнє старше жіноцтво заінтересувалося блище пластом, та своїм життєвим досвідом та радою як провідниці поодиноких гуртків причинилися для розвитку цієї хосенної організації.

Головна Пластова Управа є в Ужгороді, а в кожному місті є провідники відділів, в яких можна засягати інформації.

Господарсько-споживча Спілка, жіноча кооп. у Львові.

Дня 22. мая б. р. відбувся звичайний загальний збір. Збори прийняли предложені білянси за рік 1924 і 1925 і доручили Надзирній Раді доповнити Управу та вести далі кооперативу. Кооператива має власний sklep при вул. Руській ч. 18.

Українська жінка в промислових кооперативах.

В час повоєнної руїни посипалися на український нарід як з рога обильності різні злидні, які сиричили цікавитий застій в нашому економічному житті.

Лише завдяки Кооперативному рухові відживає наново ця ділянка національного життя.

Консумційна та Кредитова Кооперация щораз швидшим темпом промощує собі дорогу в найдавші закутнини нашого Краю, та набирає сили.

На полі нашої продукційно промислової кооперації виявило також певну працю жіноцтво; воно з'організувало нові або відновило давні промислові кооперативи, в Збаражж, Зборові, Коломиї, Львові, Перемишлі, Підгайцях, Стрию, Тернополі і т. д.

В майстернях цих кооператив виробляють жіночі та діточі вбрання, капелюхи, білля, ручої роботи, вишивки, народні строї, штучні цвітлі.

На курсах устроюваних в більшости заходами тих кооператив навчають теоретично й практично крою, шиття, моднярства, вишивання мережування, гаптовання, гачкування, плісування і т. п.

Одною з таких жіночих промислових кооператив є Кооператива „Труд“ в Тернополі. Засновано її 10. грудня 1923. (Тепер має членів 133, висота уділу 1 доль.

Перший рік існування пройшов під знаком девальюації та вальоризації. В цей трудний період прийшли кооперативи значною допомогою наші заморські сестри й брати, які своїми доларовими уділами створили підстану для її розвитку.

В майстерні „Труд“ покінчино до тепер науку крою й шиття понад 100 осіб, — жінок і дівчат (міських і сільських). Робітню обслуговує стало 13 фалових сил.

Вступавши в третій рік праці, кооператива стоїть вже на твердому ґрунті. Управа кооператив в біжучому році значно побільшила продукцію своєї робітні, та крім жіночих і діточих убранных, приступила до масового виробу різних декоративних річей, які збуває в краю, а також в Америці та Канаді.

Майстерня Кооператива „Труд“ в Тернополі виробляє:

1) Жіночу й діточу конфекцію: плащі, костюми, сукні, блюзки і т. д., від скромних до найвибагливіших фасонів на візір закордонних моделей.

2) Білля: жіноче, чоловіче й діточе; цілі сльобні виправи.

3) Моднярські вироби: жіночі та діточі капелюхи і шапочки, наймодерніших фасонів.

4) Церковні річи: фелони, стихарі, хоругви з парадними вишивками, мережками й стрічками, суковими під Сягі Дари, подушки під євангелія, шалі, обруси на престолі мережани золотом, сріблом, нашивані кораликами й штучними каміннями, рушники і т. д.

5) Народні строї: (Важке для аматорських театральних гуртків) Українські національно — історичні костюми, чоловічі та жіночі, як: жупани, чумарки, байбаракі, корсетки, плахти, пояси і т. п.

6) Народні вишивки: Вишивані жіночі й чоловічі народні сорочки, або окремі вишивки до них. Вишивані рушники, скатерті, жіночі й діточі блюзки та цілі суковні й окремі вишивки. Сильові українські вишивані та гаптовані краватки. Всі вишивки по зразкам оригінальних взорів з Полтавщини, Київщини та Галичини. — Мережки, гапти, гердани, сумочки, торбинки і т. д.

7) Штучні квіткі: Шовкові, батистові, оксамітні та паперові для прикраси церков і домів.

Роботи виконується дійсно артистично, і по найдешевшим цінам.

Управителькою робітні та інструкторкою курсів крою шиття та робіт є п. Олена Лисова, емігрантка з Великої України.

Від зацікавлення українського громадянства, а в першій мірі жіноцтва тут в краю й за океаном буде залежати успіх і розвій першої цього роду жіночої кооператива „Труд“ в Тернополі.

За рівновартість мушун

Таку девізу поставило собі оригінальне товариство, що оснувалося недавно у Відні. Ця організація, що назвала себе „Aequitas“ — рівність, має гуртувати й об'єднати до „самооборони“ цих мушун, що через „перемогу жіночої еманципації загрожені в своїй е'зистенції“.

На ділі організаторами згаданого товариства є батьки нешлюбних дітей і розведені мужі, яким не на руку те, що в наслідок нового австрійського закола мусять платити високі аліменти. На внесення посолки Рудль-Цейнек ухвалив австрійський парламент закон, на підставі якого всі батьки нешлюбних дітей мусять також як і матері дбати про виховання своїх нащадків. Коли нема доказів, хто є батьком дитини, за батька буде признаний той, на кого під присягою зізнає мати дитини. Заворушилися на це розведені мужі й батьки нешлюбних дітей, яких в часі війни й по війні було дуже багато, не хочуть платити аліментів — і організуються; деякі домагаються в судових процесах більш модерного означення батьківства — лікарської проби крові у дитини й вказаного як батька мушун, а не присяги матері дитини.

Ф і р м а

РОМАН ЗУБИК

— ЛЬВІВ, —

вул. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

ЖІНОЧІ МОДНІ МАТЕРІЯЛИ, ШОВКИ,
ПОЛОТНА, МУЖЕСЬКІ СУКНА. -- --

продас найдешевше

ЛЬВІВ
45
РИНОК

МАГАЗИН ОДЯГОВИХ ТОВАРІВ ПІД ФІРМОЮ

ТЕКСТИЛЬНА ГУРТІВНЯ

ЛЬВІВ
45
РИНОК

ДОБІРНІ
В О В Н И
НА СУКНІ І КОСТЮМИ

КАМ'ЯРНІ
ШЕВ'ЮТИ
РИПСИ
БОСТОНІ
ПОПЕЛІНИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

ДОБІРНІ
ПОЛОТНА
НА БІЛЛЯ І ПОСТІЛЬ

ПЕРКАЛІНИ
БАТИСТИ
ШИФОНІ
ЗЕФІРИ
ДИМИ

**ПО ЦІНАХ
ФАБРИЧНИХ**

НАРІЖНИЙ ДІМ
ВУЛИЦІ ГРОДЗИЦКИХ.

РИНОК 45

Др. В. Ю. КИСЛЕВСЬКИЙ.

Американка

„За яких тридцять літ будемо мати президентом Америки — жінку“, сказала одна з провідниць жіночого руху в державі Індіана. Хто зна, чи не прийде до цього й скорше. Американка вироблюється на керманіча не тільки дому — але й держави. Вона випередила Європейку давно. Деякі фахи стали майже монополем жінки.

Жінки знамениті промовці! Мені лучилося слухати проповіді жінки-пастора в одній з більших пресвітеріанських церков. До палкості прилучувалася й жіноча ніжність. Науки слухали сотні людей з запертим віддихом і коли в самої проповідниці виступили сльози в очах — всі плакали зі зворушення.

В родинному пожитті жінка є цим огнищем, довкруг якого групується весь дім. Домашнє життя і сам дім для Американця — майже свяченою. Американець поза домом може бути бизнесменом, тільки про доляр говорити, — в хаті він зовсім другою людиною, можнаб сказати поетичною і захопленою домашнім життям та його красою.

На кожному кроці стрінетесь з зазивами, щоб не нищити краси природи, краси людини й краси цілого народу. Ця вказівка підходить до всіх, не тільки до Американ і Американок.

Борімося всюди із цією силою, що хоче нищити красу! — кличуть Американці — найкращу змогу до цього має жінщина! Охороняйте всяку красу —

для дітей ваших! Садіть квіти на кожному клаптикові землі, де тільки її найдете, хочби й в скринці на вікні! Ваша хата мусить мати настільки краси й притягаючої сили, щоб діти ваші радше запрохували своїх приятелів до себе, чим самі йшли з дому. Глядіть на кожному кроці на себе, дивіться на їду, уважайте на зуби, на волос, на очі, на ціле тіло. Не забувайте рук!

Американки слухають цих зазивів і з'уміли погостити навіть прозаїчне ведення хазяйства з красою. Кухня електрична подобає скорше ніж ріано або яку декоративну мебель і має цю прикмету, що варить кудя краще і скорше, чим старі кухні на дрова або вугілля. До миття начиння є гумові рукавиці й само миття богато упрощене. Щоби сполоскати посуду і висушити її, треба тільки вкласти всі полумиски, тарелі, срібло до dish-drainer-a, пустити гарячої води, розкрутити електрику і за кілька хвилин все як нове.

Жінка не повинна бути невільницею дому, але його керівницею. Вона повинна мати теж доволі часу для себе самої.

Тягати дитячий візок, це „привілей“ мушин. Жінка їде своїм автотом на гру теніса, а чоловік преспекійно возить найменшого потомка алеями столиці.

Заведіть і Ви в себе цей практичний звичай!

ЖІНКИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ ДОПОВНЯЙТЕ ДАВНІ УДІЛИ, ЗГОЛОЩУЙТЕ НОВІ. ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ВІД ЧЛЕНІВ ЗАЛЕЖИТЬ РОЗВІЙ КООПЕРАТИВИ.

МОДА НА ЛІТО

Нинішня мода з її можливістю всяких змін, дає нагоду кожній жінці бути оригінально убраною, — й це її найбільша прикмета. Мода дає ще щось, — прекрасні матеріали, чудові гатунки, й різнородні краски.

Але всесторонність моди може бути рівночасно небезпечною. Коли був модний поєдинчий фасон — ніби сорочка, — тоді не було над чим довго застановлятися; старі й молоді, малі й великі, грубі й тонкі всі його носили, з більшим або меншим успіхом; тепер кожна пані мусить вибирати крій і спосіб ушиття відповідно до її фігури, віку й величини.

Одним словом мода стала більш скомплікованою й — коштовнішою.

Літні сукні все ще є осередком зацікавлення; їх все ще носить в найрізнородніших відмінах і прибраннях; але блюзкові сукні перепоясані назад на властивім місці стають немаловажною конкуренцією до літніх.

Побіч цих двох фасонів є люблені також сукні з відтинаними спідницями, укладані в фалди, або плісовані, або також одностайні сукні скровні в легкий дзвін, з вкладаними фалдами.

Цілі плісовані спідниці, є за елегантні й надто люблені, щоб скоро за них забути; їх опрацьовують тепер для відміни в комбінації двох красок.

Характеристичним для літніх моделей є обрамування шиї: стоячі м'які ковнірці, які кінчаються краватками, — виложені, закінчені жаботом, довгі вузькі шальові, які особливо надаються для більш корпулентних фігур.

Й. Пл.

82

ч. 82. Літня суконка з взористої матерії з подвійною плісованою спідничкою, пришитою луковато.

ч. 83. Суконка для молоді паночки з білої бордюрової матерії, спідничка дрібно плісована.

ч. 84. Практична літня суконка бурачкової краски в новій блюзковій формі. Ковнір і жабот; краски слонової кости.

ч. 85. Скромна суконка з легкої матерії, ковнірчик і рукавиці прикрашені вузьенькою коронкою.

ч. 86. Літня суконка з кольорового тонкого матеріалу з модними плісованими фальбанками.

ч. 87. Літня суконка з білої бордюрової матерії; блюзочка пришита до зморщеної спіднички. ковнірець високо зашнурований.

86

84

85

87

ЛІТНІ КОСТЮМИ Й ПЛАЩІ

ч. 88. Подорожна суконка з краткованої вовняної матерії з пелериною до відпинання. Фалдована спідничка з кишенями — запинається з переду.

ч. 89. Костюм з епонжу. Спідничка уложена в великі фалди; вільний жакет.

ч. 90. Костюм з вовняної матерії, прикрашений чорною тасьмою.

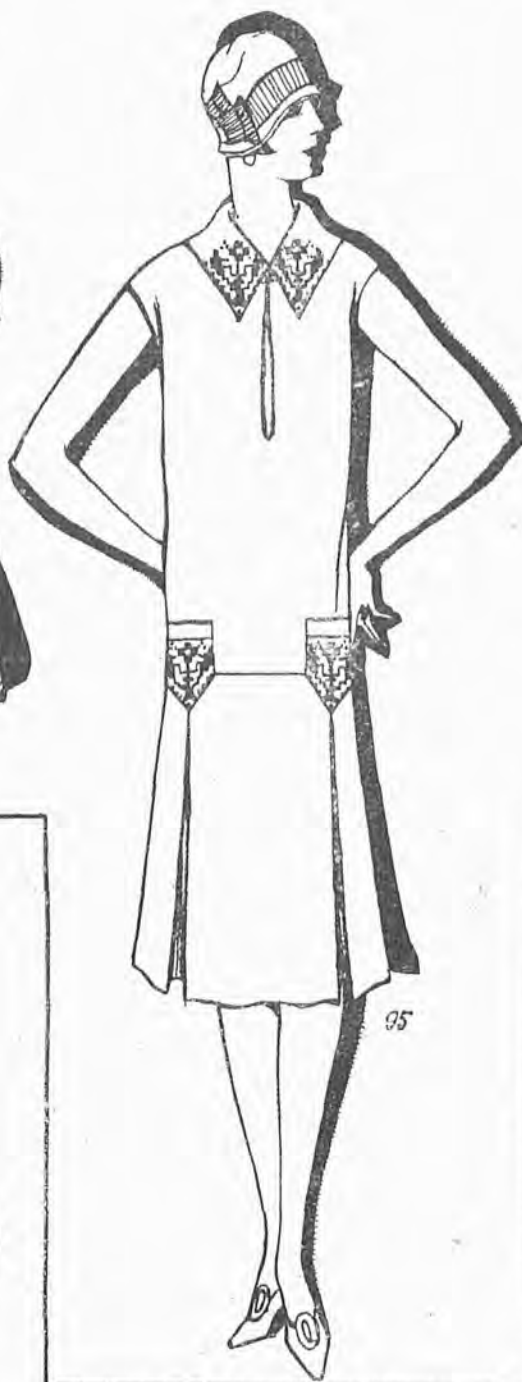
ч. 91. Костюм з кольорового рипсу, з прибранням темнішої краски; спідничка по боках уложена в фалди; жакет зашнурований в один ряд [гузиків].

ч. 92. Костюм з сукна; жакет запинається на скіс; спідничка з фалдами.

ч. 93. Плащ з зеленого матеріалу „Kasha“ з великими кишенями, прикрашений швами.

До кожного моделю готовий крій.

СУКНІ ПРИКРАЩЕНІ ВИШИВКАМИ

ч. 95. Практична суконка з білого полотна, ковнірець і кишені з вишивкою. Спідничка по боках фалдована.

ч. 94. Костюмик з білого полотна прикрашений вишивкою.

ч. 96. Літна суконка з легкої матерії прикрашена мережками й вишивкою.

ч. 97 — 98. Скромні білі блузочки з вишивками.

До кожного моделю готовий крій.

МОДА ДЛЯ МАЛИХ

ч. 99. Практична суконка для смотрика з коротканої матерії до прання, з білою камізькою.

ч. 100. Суконка для малої дівчинки з білого полотна з голубими нашивками.

ч. 101. Скромний костюм для смотрика в новій комбінації красок: гранатовий жакет, спідничка з яснійшої матерії, або білої в гранатові паски.

ч. 102. Плащик для дівчинки, з коротканої матерії „Kasha“ з шалевим ковнірцем.

ч. 103. Суконка для смотрика з темного тонкого матеріалу; пліси долом притримані тасьмою.

ч. 104. Убрання для хлопчика, з білого полотна вишиване й мережане.

ч. 105. Біле убрання для хлопчика прикрашене вишивками.

ч. 106. Літна суконка для малої дівчинки, прикрашена мережками.

ч. 107. Діточе убрання до забави, викинчене вишивкою.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 108. Домашня суконка з біло-синього воалю, прикрашена бортою. Можна також прибрати вишивкою.

ч. 109 і 110. Дві комбінації білля з батисту або тонкого полотна, прикрашені гаптом і мережками.

ч. 111. Кімоно із взористої крепи. Характеристичні рукави; ковнір з матеріалу одностайної краски.

ч. 112. Американський купелевий одяг; штани з чорного кльоту, рівна блузка з пасочком з білого полотна.

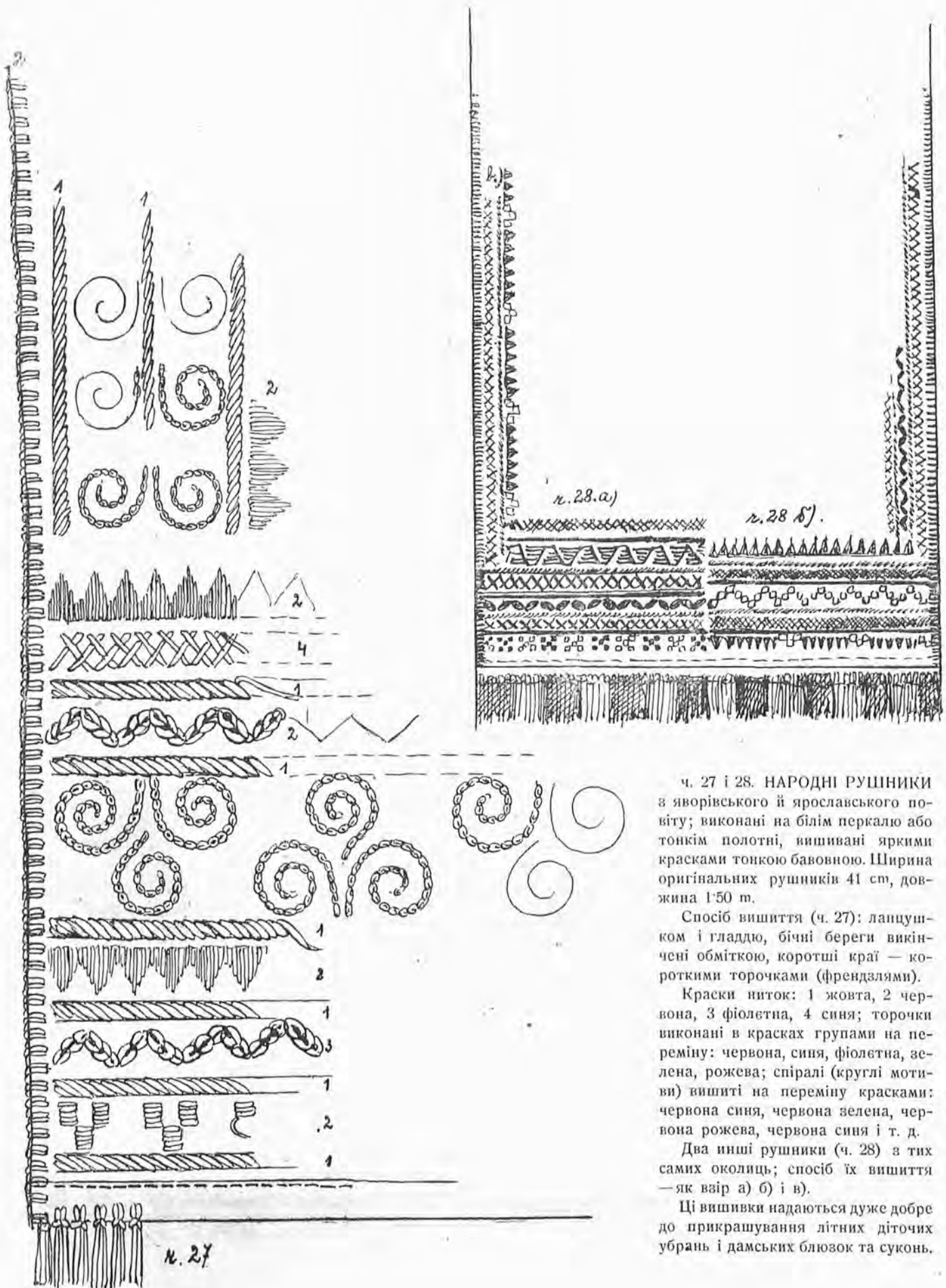
ч. 113. Купелевий одяг з однокольорової сатини, прибраний пружкованим матеріалом.

ч. 114. Купелевий одяг з чорного кльоту; верхня частина має дзвонову форму. Обшиття з білої тасьми.

До кожного моделю готовий крій.

РУЧНІ РОБОТИ

ПРОЄКТУВАЛИ Й РИСУВАЛИ ОЛЬГА Й ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКІ.

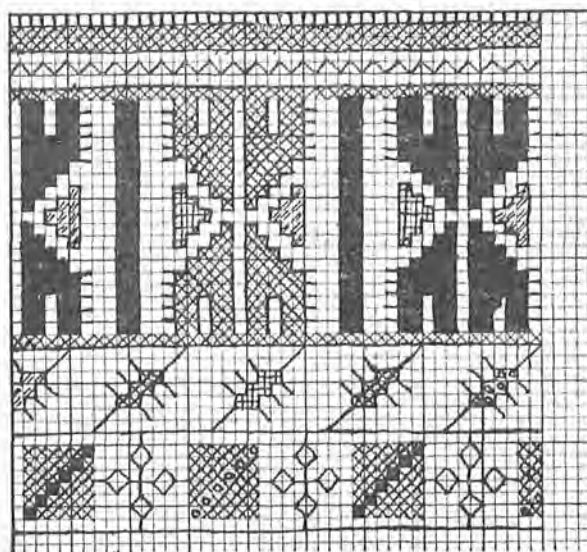
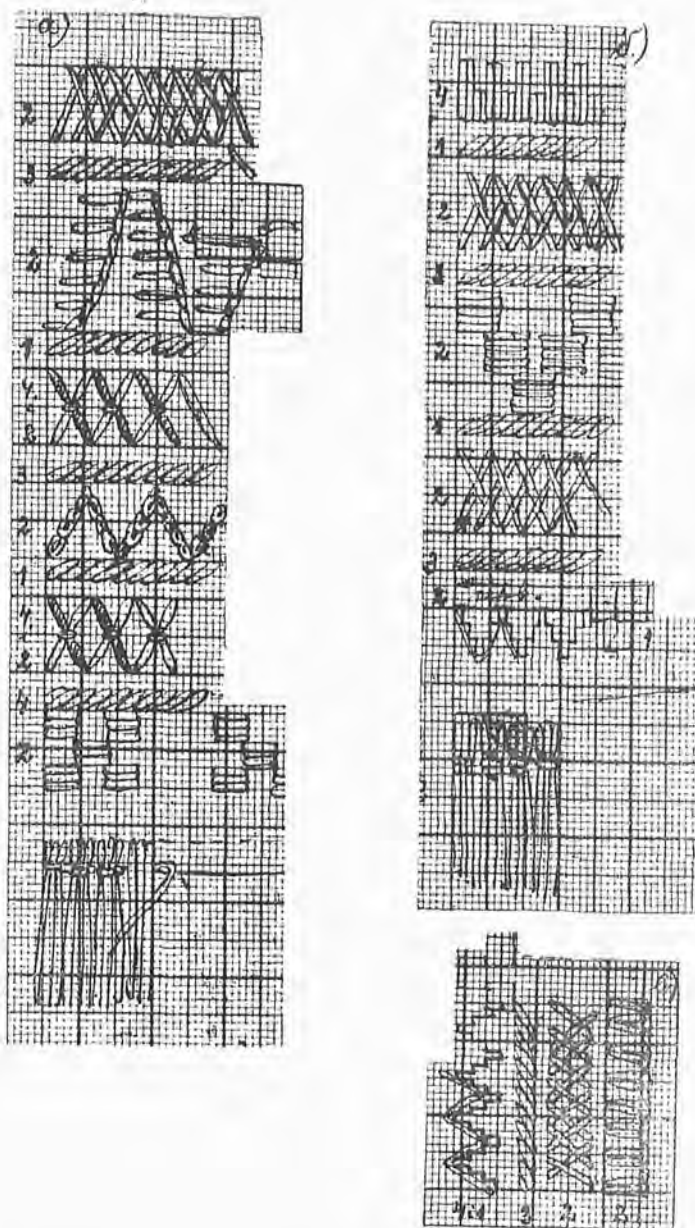
ч. 27 і 28. НАРОДНІ РУШНИКИ з яворівського й ярославського повіту; виконані на білій перкалі або тонкій полотні, вишивані якими кольорами тонкою бавовною. Ширина оригінальних рушників 41 см, довжина 1:50 м.

Спосіб вишивки (ч. 27): ланцюш-ком і гладдю, бічні береги викін-чені обміткою, коротші краї — ко-роткими торочками (френдзями).

Краски ниток: 1 жовта, 2 чер-вона, 3 фіолетна, 4 синя; торочки виконані в кольорах групами на пе-ремину: червона, синя, фіолетна, зе-лена, рожева; спіралі (круглі моти-ви) вишиті на перемину кольорами: червона синя, червона зелена, чер-вона рожева, червона синя і т. д.

Два інші рушники (ч. 28) з тих самих околиць; спосіб їх вишивки — як зр. а) б) і в).

Ці вишивки надаються дуже добре до прикрашування літніх діточих урядів і дамських блузків та суконь.

Народна вишивка хрестиками, в кольорах: ■ чорна, хх червона, "" зелена, оо жовта, ++ синя.

ч. 29. Мішочок на прибори до шиття

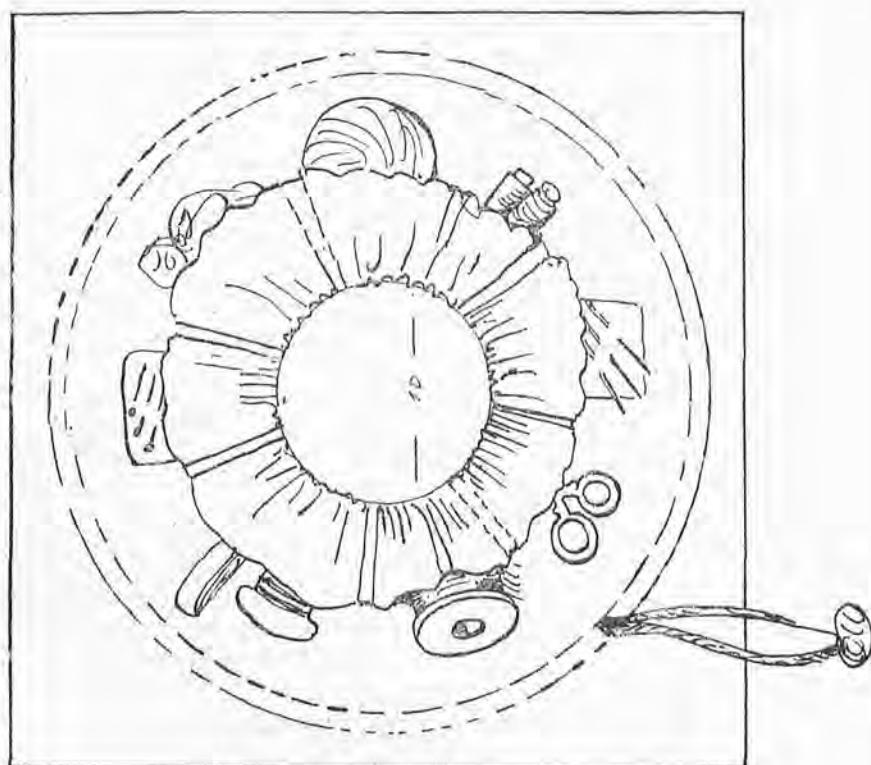
вигідний до городу, на веранду а також підчас подорожі; з перкалю або сатини в великі цвіти, в середині вилонений матеріалом цього самого роду, — одностайної кольору.

Кількість матеріалу 33х33 см кожного.

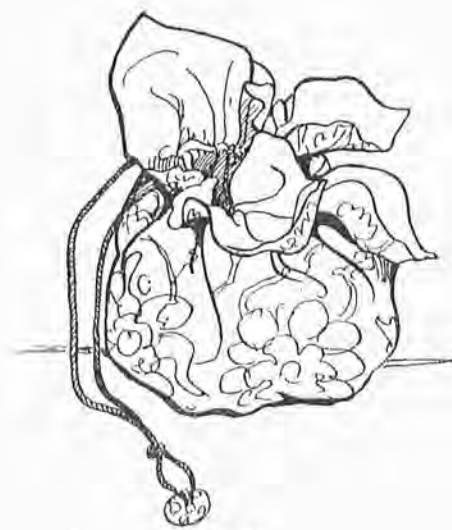
Виконання (ч. 29 а): Кружок з текстурки 10 см в промірі, вишивається в середину між обі матерії. Осібно скроїти з матеріалу підшевки пасок, широкий на 6-8 см, заложити, зморщити й пришити довкруги кружка; відтак поперечними лініями розділити його на більші й менші шовки, на бавовну, шовк, нитки, голки, шпильки, наперсток і т.п. В дальшій тягу треба зішити обі матерії в округ два рази, у відступі 1 см, щоб можна туди перетягнути шнурок до стягання мішочка. Шнурок на кінці заосмотрений в гарний гузик або великий кораль.

Острі кінці мішочка надають торбинці елегантний вигляд.

О. О. К.

ч. 29 а

ч. 29

МОНОГРАФИ

до галту й вишивання можна замотляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні від 0.50 — 1.— Зл.

Народний стрій

(Продовження)

Нав'язуючи до сказаного в попередньому числі, що про спідницю неможна говорити загально, тому що немає одного загального народного строю, небуду тепер довше спинятися над тою частиною народної ноші. Хочу однак звернути увагу на те, що в деяких околицях нпр. Товмаччини стрічаємо й ручно вишивані спідниці. Вишивання цієї вишивки є дуже оригінальне подібне до вишивання на канві, але тому, що на селі незнають канви уживають замість неї рідкого полотна. Пасок такого білого полотна пристебнують до спідниці, а опісля вишивають на ньому взір нізіною перетикаючи нитки скрізь полотно й матеріал спідниці. В тих самих околицях стрічається

Убрання молодиці з Чернігівщини.

Власність артистки київського театру п. Алевксенч-Березовської

Сорочка багато вишивана, а крім цього долом викинчена зубцями. Спідниця також вишивана кольоровою бавовною, і складана в глибокі закладки (фалди). Попередниця (запаска) ткани; „корсетка“ вишивана машиною стрічкою в різних кольорах. Голова зав'язана квітчастою хусткою з довгими „бахромами“ (френдзями).

ще спідниці з прекрасно ручно гаптованими цвітчастими візорами, яких творцями є ті самі шевкині. Зовсім подібним явищем стрічаємося теж і на Великій Україні, де напр. в Чернігівщині прикрашують спідниці вишивками.

Дальшу частину народної ноші творить запаска або фартух, на Великій Україні попередниця. Тепер вже дуже рідко подибується вишивані запаски. Частіше натомість стрічається ткани вовняні запаски, червоної кольору, перетикані густо золотом, що блищить здалека. Запаску перев'язують вовняним

Історичний убір гетьманші.

Власність артистки київського театру п. Алевксенч-Березовської.

Спідниця з того самого матеріалу що байбарак (жупан); байбарак довший від корсетки, з рукавами й зашнуровується на переді. На голові „кораблик“ який має ріг з переду й з задку, цілком як човник і звідси його назва. „Намітка“ (вельон) на кінцях розшита пацьорками й стяжечками. На шії коралі й перли.

поясом, званим крайкою, або попружкою таксамо тканиною а не вишиваною.

Як про спідницю, так годі говорити загально і про верхній одяг, який зовсім інший в гуцульському народному строю (киптар), а інший в полтавському чи чернігівському („корсетка“).

Треба признати, що коли в чому наші так звані народні строї грішать, — то безсумнівно найбільше при верхній ноші, при так званих жупанах, які здається мали нагадувати „корсетки“ з Великої України.

Справжній народний стрій не знає жупанів. Жупан або байбарак, — це частина верхньої ноші, яку колись уживано в багатських сферах, головню серед козацької старшини, подібно як у польської шляхти „контуші“.

Народня корсетка з Полтавщини є коротша від так званих наших жупанів, закінчується на боці на гачки, немає ювнира, ані вилогів коло ший і не може бути розшита пацьорками та флітрами.

(Продовження буде).

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА.

Наше літнсько в дома

Всі знають, як необхідним для здоров'я є свіжий воздух. Мешканці сіл майже не здають собі з цього справи, в як щасливих живуть обставинах, як що можуть віддихати свіжим і чистим воздухом, втішати око прегарною, весняною зеленою, купатися в лучах сонця, відпочивати по втомляючій праці буденного дня, в тиші засипляючої природи. Вони не відчують, як корисно ділає на здоров'я, на нерви, легені, очі й серце — життя серед природи.

Куди в гіршому положенні є мійські люди, а особливо працюючі в бюрох, школах і фабриках, а також шкільна молодь, яка через половину дня сидить в зле провітрених класах.

Щоб віддихнути свіжим воздухом тягнуть вершк і малі на прохід, вулицями повними пороку й гамору за місто, а вертають втомлені, не відчуючи полекші.

Не всі люди можуть собі дозволити на виїзд літом. То голова дому не має відпустки, то в дома маленькі діти, та грошей не стає, й по довгій розважанню „за й проти“ остаточно лишається ціла родина в дома.

Добре, як рідня, що мусить перебути літо в місті, має мешкання з верандою або бальконом. Хто має таке мешкання, повинен з надходячим літом уладити собі на веранді вигідне літнсько.

На бальконі або веранді можемо, о скільки нам на це дозволяє наше заняття і погода, перебувати в кожній порі дня. Можемо там працювати, відпочивати, їсти, а також припинати знакомих, які певно охотніше поговорять з нами на веранді, як в душний кімнати.

Як уладити балькон або веранду на літнсько?

Людам, які не числяться дуже з грішми, — це легко, за них зробить огорожник і декоратор. Пишу одначе для тих, які самі, відповідно до вподоби й засобів схотять устроїти собі таке літнсько.

Роскажу в коротких словах, як я і мої доньки уладили собі з веранди милий кутик. Як взір послужили нам веранди, бачені за кордоном, де вони будують з верандами, бальконами, терасами й горами на дахах, а дбайливі господині уладжують собі їх вигідно, не забуваючи на естетичний вигляд.

При певній зручності можна це зробити без великих витрат.

Прикрашування веранди ми зачали від стін: помалювали їх до половини височини бронзовою, а вище білою краскою, потім прикрасили зробленими в дома вахлярами й палетками. На стінах були прибиті невеликі полицки, а на них гущульські тарілки й чарки. Балюстраду веранди прислонював від середини дешевий хідник, завішений на колісцях. Прислонювання балюстради є практичне тому, що крізь огорожу не вилітають дрібнички, як наперсток, клубок і т. п. Над балюстрадою висіла вишивана заслона з полотна; вона хоронила нас від вітру, дощу та від очей цікавих прохожих. Була прикріплена на тонкій залізній штабі на колісцях, щоб можна було її довільно розсувати й засувати. Така сама заслона висіла на дверях, що вели до кімнати. В кутах стояли вазонки з папороттю. На зовні балюстради були прикріплені скринки з цвітами братками, незабудками й вербенами. В горі висіли кошечки із звисаючими цвітами. Не бракло також і меблів. Там примістили ми лежак, кошиковий стіл і крісла. Стіл був прикритий серветою, а долівка хідником, витканим з кусників різних матерій. З гори звисала стара лямпа, яка скривала свій вік під абажуром з бібулки.

Цей затишний кутик був наймилішою частиною нашого мешкання; і коли ми приневолені обставинами мусили його покидати, то найбільше жалували за верандою; ще й нині нераз згадуємо про неї.

Нині треба веранду прибрати більш модерно.

Різноманітність ручних робіт дає нам змогу зробити це без великих витрат. До цієї цілі надаються кошикарські роботи, з рафії, витиналки і т. п. Заслони й хідники можна зробити з рафії на сталових дротах або гачком. Стіни прибрати витиналками, всюди умістити цвіти, в вазонах, скринках і фляконах.

Так улажена веранда може нам служити як робітня, діточа або прийомна кімната. Можемо там за заслоною робити воздушні купелі й руханкові вправи, сидіти з ручною роботою або книжкою, полагоджувати переписку, відпочивати по обіді, припинати добрих знакомих.

С. Мійська.

Як ми себе занедбуємо в своїх чотирьох стінах

Психологічно цікавим та доказаним є факт, що жінки з хвилею, як стануть „панею дому“ зраджують фанатичний нахил занедбувати свій зовнішній вигляд. Виходячи з заложення, що їх ніхто не бачить, або що для дому кожний найгірший одяг є все добрий, занедбують себе до такої міри, яка виходить поза границю естетики.

Зовнішній вигляд жінки стоїть в тісній звязку з удержанням краси. Жінки, які привикли цілий ранок ходити занедбані й опущені, дуже скоро побачуть, що їх краса затрачується.

Треба дійсно вложити трохи енергії, щоб удержати поставу й лице в молодім стані (що й є рівнозначне з гарним). Якраз між найбільше працюючими жінками стрічаємо такі, які не можуть позбутися недоброго звичаю, всю домашню роботу полагоджувати невмитими і нечесаними, в якімсь занедбанім строю, якій зовсім не робить гарного враження.

„Ах, щож робити, я не маю часу“ — це найчастіша відповідь. Та в дійсності не брак часу,

а брак відповідного поділу часу є цього причиною. Під цим оглядом Англія може служити за примір. Там жінки привикли від молодих літ до гігієни і плекання тіла, й зовсім не думають занедбувати себе через працю в дома. При тому там родини середно-заможні переважно обходяться без слуг і удержання цілого дому в порядку належить виключно до хазяйки. А все таки англійська жінка не дарує своєї щоденної купелі, зачешеться й одягнеться, по суконці вбере великий фартух, — і щойно тоді береться до домашньої роботи.

Розуміється, що в дома носиться й старі річі, треба їх однак приміняти до домашнього заняття. Нема нічо поганішого, як коли приміром вечірню суконку здеградується в її первісній вигляді на шляфрок, місто її переробити. На точці естетичного вигляду багаторічність грішиться. Молоді жінки, ще більше чим старші мають нахил до занедбування себе, й дивуються пізніше, що природа забрала їм так скоро всі прикмети, якими колись багаторічно обдарувала. — Лиш мало з них знає, що вина по стороні їх самих.

Приєднуйте „Новій Хаті“ нових передплатниць!

Діточі доми Марії Монтессори

(Докінчення з 5-ої сторони).

лика, а діти самі собі набирають. При тім мусять привикати до уважного обходження з посудом і приладами до їди.

Ідея свободи, яка панує в шкільці може здаватися декому анархією, але це, що бачимо в школах типу Монтессори зовсім усуває ті сумніви. Свобода дітей це не анархія, це кипить життя, дзвенить радість і веселість серед занять, а серед того панує порядок, гармонія удержувані внутрішньою карністю. Свобода дітей — це не значить свобода у тім, щоб вільно їм було кидати приборами об землю, нищити їх, зробити комусь прикрість або взагалі щось поганого. При кожній нагоді вчителька здержує в дитині те все, що веде до злого виховання. Ні одна дитина не може надужити такої свободи.

Щоби діти могли жити в цих умовах свободи й щоби могли як слід розвиватися, мусять знайти спосіб заняття, що відповідав би потребі їх внутрішнього життя.

Суттю цієї методи є дати дитині не якенябудь заняття, але те, яке в даній хвилі потрібне для її розвитку.

Головною точкою системи Монтессори є віра у благородний вплив вільного виховання. В її школах держаться того погляду, що в цивілізованій суспільності всякий гідкий вчинок є сам по собі недопустимий. Треба тільки ввійти в духа цієї нової методи, тоді побачимо, який гарний вплив має ця школа на кожного, хто до неї зближиться.

І хоч далеко нам до сотворення подібних діточих домів у нашій країні, все таки треба нам пізнати ті методи й примінювати в наших школах і приютах те, що відповідає умовам нашого життя.

М. С.

Прятання хати

В кожній хаті робота починається від прятання. Щоби прятання було зроблена докладно й скоро, це залежить від розкладу праці і старанності робітниці. До старанного прятання є потрібні різного рода прибори: щітка до замітання на довгій дужку, найліпше волосінна, рижова щітка з ручкою, до змітання порохів з килимів і хідників, щітка ручна до збирання сміття, смітничка, тріпачка, ручна щітка до чищення меблів, мітла з пер на дужку до обмітання образів, рам від зеркала і т. п., щітки до фротерування, сукно до витирання паркету, груба фланельова стирка до збирання порохів з підлоги, й тонша, легка стирочка до стирання порохів з меблів.

Це є найконечніші прибори до порядного прятання мешкань. В деяких домах є вже електричні машини до вибирання порохів з килимів, меблів, фіранок і т. п., але ще не надто розповсюджені, бо сама машина й електричний ток, який з'уживається є дуже коштовні.

Звичайно починається прятання від їдальні, яка в кожній хаті є найскорше потрібна, — відтак прячеться мешкальну кімнату, передпокій, даліше умивальню і спальню.

Заки зачне прятати, — треба передовсім, літом чи зимою отворити вікна, а в спальні розкрити ліжка й лишити їх через який час на ділання сонця й воздуха. Треба пам'ятати, щоби принайменше раз на тиждень, в погідний день винести постіль на кілька годин на сонце; це дуже важно з причин гігієнічних.

Килими з передліжок треба що дня витріпати на дворі з порохів, більші килими що дня почистити щіткою, в частійше уживаних кімнатах витріпати що тижня, в менше уживаних бодай раз на місяць.

Мягкі меблі чистяться щіткою при отворенні балюконі або вікні, відтак стирається чистою стирочкою, можна їх також відсвіжити восковою щіткою, замоченою в сальміяку, на половину з водою. Вибляклі краски матеріалів дістають назад свіжу барву. Приступаючи до замітання треба уважати, щоби не робити надто великих порохів; повимітати докладно з під шафів, меблів і з усіх кутиків; де не можна дістатися щіткою, треба витерти пороху грубим бархановим платком. Як сміття вже зібране на смітнику, витерти підлогу сукнами; в місцях, де є шлями, натерти масою, до підлоги яку все треба мати в поготівлю, — а відтак вифротерувати щітками.

Мальовані фарбою підлоги найліпше замітати вохрою стиркою, оwinутою на щітку, раз або 2 рази в тижня скропити стирку льняним олієм для додання полиску. Мальовані підлоги скорше брукуються — тому треба їх що якийсь час змити й полякерувати

в такий спосіб: до $\frac{1}{4}$ л льняного олію вбити 2 білка, добре змішати й кавалком фляпелі натерти підлогу. Як висохне, — буде як нова.

В спальні як вже добре вивітрена, треба наперед постелити ліжка, перекладаючи що дня матраци, щоби рівно вигніталися; в сінниках порушити соломі, положити простирало, завинути під матраци, положити ковдру, на ній капі, на верха подушки, теж макрити капкою, — й тоді щойно замітати. В зимі як палиться в печі, треба попіль що дня вибирати перед паленням, — це є велика ощадність в опалі.

Порохів не стирається зараз по прятанню, треба виждати, щоб добре осіли, тоді стирається їх уважно бархановою стирочкою, яку треба часто під час стирання вітрипувати, а кілька разів на тиждень випрати.

По скінченні прятання треба розглянутися, чи все стоїть на своїм місці й чи меблі не надто близько присунені до стіни, щоб не нищили мальовила.

Добра господиня.

Люба, золотенька,

Єдина мамочко!

Купуй все лиш

ту добру

Катрайнера

Кнайпівську

Солодову наву!

Культура баклажанів (помідорів)

Вартість баклажанів споживаних будьто в сирім стані, будьто як варена ярина, або додаток до страв є від давня знана. Тому цю рослину плекають в різних відмінах, у всіх більших господарствах та в огородничих заведеннях. Одначе в міщанській та робітничій кухні, не є вона цінена й люблена, хоч ті овочі вповні на це заслугоють; тим більше, що мало є ярин, які би мали в кухні так велике примінення. Можна їх смажити як конфітуру, приладжувати з них зупи, підлеви, компоти, галарети, повила, консерви, та салати. Свіжо зірвані, з додатком перцю, соли, оливи й оцту, як також сушені, все смакують і помагають в травленню. Для всіх цих прикмет спроваджувано баклажани перед війною цілими вагонами з теплих країв до середущої Європи, де в фабриках перетворювано їх на консерви.

Баклажани ростуть дико в середущій Америці й в Мексику, де займають великі простори. Плекані в городах вимагають теплого, до сонця зверненого місця і доброї землі. Можна їх садити також під стінами домів звернених до сонця, де на відповідно уладжених підпорах пнуться в гору. Баклажани садяться на грядках широких на 120 см., в двох рядах, наперемінно у віддалі 80—100 см. і тоді треба їх сильно підперти й вести в гору, як горох або фасолі; можна також не підпирати, а тоді вони кладуться по землі, як огірки. Щоби овочі не гнили покривається грядки під корчами ріщю. Можна також садити поодинокі корчі довкола грядок, щоб вихіснувати місце; тоді треба їх підпирати. У нас садять найчастіше відміни о червоних бочах, а рідше о білих, жовтих, та фіолетних. До варення, смаження і консервування надаються відміни о малих, гладких і круглих овочах. Великих баклажанів уживається на салати. Розсаду можна вигодувати з насіння або купити у огородника. Насіння сіється в березні в вазонках, або скринках в пухкій землі. Як покажуться перші листки, треба їх зараз розсадити, а при кінці травня посадити на грядки; земля має доходити до перших листків рослини. Пізніше кожний кущик треба обгорнути так, щоби довкола гону зробився горбик, бо підчас дальшого розвою рослини виростає з долішого гону коріння, котре віддає їй велику прислугу. Грядки треба часто полоти, а корчі обкопувати. Щоби рослина мала кращі овочі, стинається вершок вище 5 або 6 бічного гону. Пізнійше бічні галузки відтинається зовсім. Якщо овочі ростуть густо, а дійдуть до величини лісового оріха, треба деякі зірвати, щоб осталі добре розвинулися. — Сильний корч може видати 50—60 штук доспілих баклажанів. Доспілих овочів нетреба зривати лише стинати, бо повстають ранки, які стримують дозрівання лишених овочів. Баклажани треба обильно підливати водою, а часом в хмарні дні гноївкою. Підливання гноївкою зачати тоді, як овочі мають 2 см. проміру, інакше розвиваються сильно корчі, а овочі слабнуть і відпадають. В осени ще зелені овочі треба зірвати й покласти в помешканню на сонці, щоб дійшли.

Де нема відповідного місця в городі можна плекати баклажани в кімнаті або на балконі; тоді вибирається карловаті відміни. Розсаду садиться у великих вазонах, щоб мала достаточну кількість доброї землі, яка могла би вижити рослину багату в листя. В цей спосіб плекані баклажани дають нам до пізньої осени свіжі овочі. Якщо вазони стоять на балконі, а загостить вже осінь переноситься їх до мешкання, біля вікон звернених до сонця, щоби овочі доспіли. Плекаючи баклажани в кімнаті треба подбати о рівномірне й достаточне підливання водою і гноївкою, а головню старатися, щоб завязалися овочі. В тій цілі збирається пендзлем (кистю) пилок з пиляків і переноситься на стовпники.

Тут треба згадати про шкідники баклажанів. Є ними воші й грибок, який покриває рослину й нищить листя та овочі. Перші можна вигубити, посипуючи гін порошком з тютюну, або поливаючи соленою водою (жменя соли на 2 л. води). Грибки нищить сірка в лісочках потовчена на порошок. Цим порошком посипується листя рано, як зникне роса. На сонці твориться сірковий квас, який парув і нищить грибки.

На Великій Україні плекають баклажани у великій кількості не лише в городах, але! головню на полях, на т. зв. баштанах. Є це культура на велику скалю і дуже старання. Розсаду садять вже з початком травня. Плекають переважно

червоні баклажани, а менше фіолетні. Тому, що там мають відповідно тепле підсоння і чорнозем, овочі доходять до значної величини, о якій ми тут не маємо поняття. Їдять їх там сирі, як яблука, приладжують з фаршом, як салату й смажують в казанах, як ми повילו.

С. Мійська.

П р и п и с и.

Принагідні гості, які прийшли чи приїхали не на спеціально запрошене прийняття, — є милою несподіванкою для домашніх.

Господня радаби їх прийняти трохи старанніше, тому нетерпеливо переглядав сторінки Н. Х., щоб вичитати:

Що подати до столу на друге сніданнє, обід і вечерю?

Друге снідання: Горівка заправлена жовтками (Eiercognac) булки, хліб, масло, домашній сир зі сметаною, редьковця; На закуску птиці з мозгом; чай, підсмітання.

Обід: Щавельна зупа, Rostbeuf, шпараги, солодке.

Вечеря: Телятина на зимно, шпінат з яйцями, пироги зі сметаною.

Прислів'я на 6 осіб.

Горівка заправлена яйцями: $\frac{1}{8}$ л. води заварити з 10 дкг цукру й кавалочком ванілії. До цього влити $\frac{1}{4}$ л. чистого Cognac або коняку. Осібно убити 3 жовтка з 3 ложочками цукру, і відтак все разом вимішати.

Злити до збаночка й подати в філіжаночках від чорної кави.

Цю горівку можна переховувати лиш 4—5 днів.

Щавельна зупа: Дві пригорщі щавлю спарити, змолоти, та присмажити на маслі. Виварити $\frac{1}{2}$ kg. кістей з закришкою і залляти тим смаком щавель. Ложочку муки вимішати зі сметаною і влити до зупи.

Як додаток до зупи дається ложку звареного рижку на кожну тарілку, або зварені, дрібно посічені яйця.

Пироги зі сметаною: Одну літру сира, 4 яйця, 4 ложки муки — все те добре итерти, щоб не було грудок. З цього тіста виробляти пиріжки у формі квадратиків і смажити на гарячій маслі. Подати до них добру сметану. О. Л.

Домашній сир: вимішати з пару ложками сметани й покральною цибулькою. Можна також додати зварені покрайні яйця.

Птиці з мозгом: Заварити $\frac{1}{4}$ л. води з двома кістками цукру і $\frac{1}{8}$ л. клярованого масла, відтак всипати туди поволі мішаючи $\frac{1}{4}$ л. гарної муки. Мішати, поки тісто не відстане від стін ринки. Тоді вбити 5 яєць, 4 відставити ринку з кухні й терти, поки тісто стане пухке і густе.

Опісля вирабляється малі галки, як картоплі й печеться в досить гарячій рурі. Як птиці вже рум'яні треба їх виймати й збоку понадняти, щоби можна туди наложити смажений мозог.

Мозог смажиться на маслі з додатком цибулі, сметани та цитрини.

Начинені птиці треба ще раз огріти в рурі й подати гарячі до столу.

Тісто можна виробити попереднього дня і переховати на зимні (в пивниці).

Rostbeuf: М'ясо (1 kg.) натовчи, посолити й дати до ринки, де вже є масло або смалець (2 ложки) і покрайна цибуля. Душити (денетува) до м'якості, додаючи кілька ложок води. Подається в натуральнім сосі без засмажки.

Як ярина до rostbeuf'u подається піре з картофель або гороху, а також салату або шпараги.

Шпараги: (1 kg) очистити, зварити в солений воді з додатком $\frac{1}{2}$ ложочки цукру. М'які вийняти з води, обляти маслом смаженим з тертою булкою і подати до столу.

Солодке: (Мазурок): Свіже масло 25 dkg, тільки-ж цукру-м у ч.к. итерти дуже докладно, додаючи трохи ванілії. (Ванілію найкраще розтовчти в моздірі з мучкою цукру, щоб аромат з неї ввійшов до цукру).

До утертого масла з цукром дати 25 dkг. муки й піну убиту з 5 білок; все те вимішане розділити на дві частини.

В тортівниці уложити одну частину, посмажувати вишню мармелядою; на се наложити другу частину, зверху посмажувати яйцем, посипати крайними мигдалами й пекти в руці.

Телятина на зимно на смак риби: 1½ kg телятини уденствувати з яриною. Як вже м'яка пократити в плястри й начинити таким фашером: Пуделко сардинок очистити з остей, пів булки розмочити в сосі з телятини, уденствувати одну посічену цибулю і все це разом вимішати. Цєю начинкою перекладати плястри телятини (по два). Гарно уложити на полумиску й облити сосом з телятини. Як застигне подати до столу.

О. Л.

Щавель на спосіб шпінату.

Пів kg. щавля перебрати, обірвати спинки, змити в кількох водах, відпарити й дрібною посікти. До камінної ринки дати ложку свіжого масла, вложити посічений щавель і душити під покрешкою до м'якості. Чверть літри квасної сметани вбити з ложкою муки, вимішати зі звареним щавлем, додати соли й цукру до смаку й заварити. Видаючи на стіл можна обложити твердими, або фашерованими яйцями. Цю ярину подається до котлетів або січеників.

Фальшиві шпараги.

Трицять білих, подовгастих редьківків змити, налляти зимною водою, посолити, додати трохи цукру й зварити на м'яго. Потім відцідити, виложити на тарілку й полити смаженою булочкою.

С. Мійська.

Консерва з горошку.

Молоденький цукровий горошок вилускати, дати до ринки, залити зимною водою, щоб покрила горошок і дрібку посолити. Як трошки зм'якне всипати до слоївків. Хто мав слоїки „Wecka“ то наповнити їх до ¾, легко утовчи й замкнути накривкою. Якщо робиться в звичайних слоїках, або пляшках то треба насипати трохи менше ніж ¾ посудини і додати трохи тої води, в якій варився горошок, але лише тільки, щоб добре прикрила горошок. Над тим мусить бути вільне місце, бо інакше під час варення слоїк пукне. Слоїки зав'язується міхуром.

Ліпше є робити в пляшках ніж в слоїках.

Наповнені пляшки чи слоїки вкладається до великого горшка, обвивається сіном і наливається водою, але так, щоб зверху не наливалося вода до слоївків і вариться на вільнім вогні ½ години від часу як вода зачне кипіти.

Потім відставляється, а як вистигне виймається слоїки з горшка. Держати треба готові консерви в сухому, холодному місці.

В цей сам спосіб приготується консерва з молоденької шпарагової фасолі, краючи її на дрібні куснички.

Коли береться таку консерву до ужитку робиться до неї легку запражку.

Молода бараболя.

Молоду бараболю треба варити додаючи дуже мало води, ледви кілька ложок на повний банячок. Додати теж треба трошки масла й прикрити. Під час варення підтрясати. Зварені посмажувати рум'яним маслом.

О. Л.

Мармояда з ребарбару.

Ребарбар належить до ярин, але з огляду на його хемічні складники й на спосіб, як його вживається і перерабляється можна зачислити до овочів.

Ребарбар цінять задля питомого йому квасу й можності уживання його на весні, коли нема ще інших овочів. М'яке бадилля ребарбару вживається передовсім на виріб мармояди, а часом виробляють з них компоти.

На мармояду береться м'ясисте бадилля, крається на кусочки й розварюється з водою на масу, яку відтак перетирається. По розваренню додається для запаху ванілії і смажиться цю масу, як звичайно, додаючи цукор.

Як хочеться мати густу мармояду, то при варенню під кінець додається до цієї маси агрест.

(Фа).

Ради господиням

Усування плям з бронзових черевиків. Магнезію змішану з бензиною наложити на плями й по кількох годинах зішкребати ножом. Потім чиститься черевик як звичайно пастою.

Щоби не перепочувалися мужеські фільцові капелюхи треба вложити в середину під шкірку пасок доброї бібули. Бібулу треба час до часу змінити.

Средство на молі. Пять частей камфори, 10 частей змеленого чорного перцю, 10 частей полину, 2 части пачулі, 2 части лавенди, 1 часть березового і одну гвоздикового олійку, — все це разом стопити з 100 частями парафіни. З цієї маси формувати малі валочки й вкладати між річи, які маються через довгий час переховувати.

Срібло мийється в воді з милом. Зчорніле срібло чиститься порошковою крейдою змішаною зі спиртом або амоніаком. Зчорнілі ложочки від яєць вичищаються вогною сажкою і соєю. Але сіль є средством досить острым.

Алюмінієве й нікелеве начиння найліпше чистити глиною, й то зверху й всередині. Ніколи не чистити содою. По ополосканні з глини, натерти крейдою розпушеною в воді, а по осушенні витерти флянелею, щоб блистіло.

Столи поплямлені товщом добре є помастити рідкою глиною, а по кількох годинах змити щіткою, теплою водою.

Переховування чаю й кави. Дуже важно є переховувати чай так, щоби не стратив свого аромату, — бо це конечна умова його доброти.

В бляшаних або дерев'яних коробках чай не переходується добре. До цього найкраще надаються скляні або порцелянові слої, герметично замкнані.

Так само треба переховувати палену каву.

Плями з болота на одінні добре вичистимо свіжо розкранною бараболою, якою треба натирати поплямлене місце на суку. Плями зникнуть, а матерія остане зовсім чиста.

Плями з овочів на біллі виперуться добре в мірно теплом солодкому молоці.

Плями від чорної кави зникнуть якщо натremo їх мішаниною жовтка з гліцеріною і випрашуємо матеріял, коли він ще вогкий.

Прання облегчимо собі коли намочимо білля у воді, до якої додамо ½ склянки бензини. То само повторяємо перед виварюванням. Бруд легко тоді пускає, а білля не нищиться. Не уживаймо хльорку!

Переписка Редакції.

Вп. Кіселевська, Коломия: Просимо о ласкаву відомість відносно матеріялів про народню ношу.

Вп. О. Бачинська, Стрий: Взір до народної сорочки на днях звернемо.

О. Кульчицькі, Перемишль: Дуже просимо не забувати за нас. **Жіноча Громада, Рогатин:** На жаль не містимо, бо зникає за біда.

Вп. М. Федорович-Малицька, Шляхтинці. Перепрошуємо за спізнання, — звернемо в цих днях.

Вп. Стефа Гринева, Бучач: Отримали, дякуємо, помістимо небавом.

Ольга Мочульська, Грималів. Дякуємо; в черговому числі.

Від адміністрації.

Вп. Пані, які не зголосили вповідження передплати, вважаємо нашими передплатницями аж до останнього висланого числа журналу.

Звертається увагу П. Т. Пань на наше оголошення кроїв на 3-тій сторінці окладинки і монограмів на 15 сторінці журналу при чім просимо не забувати подавати величину крою, а при монограмах величину букв і до чого призначені: до хустинок, білля, рушників, пошевок і т. п. Замовлення на крої, взори й монограми виконуються лише за попереднім надісланням належності (чеком, переказом або почтовими значками). Евентуальну надвишку повернеться почтовими значками разом в посилкою. За посліплатою не висилається.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обем горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обем в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обем в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обем горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші вислати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджуються (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50%, дороще.

КОЖНА МАТИ — УКРАЇНКА ПОВИННА ДБАТИ
ПРО ДУХОВИЙ КОРМ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ
ТОМУ НЕХАЙ ДАЄ СВОЇМ ВІДПОВІДНІ КНИЖЕЧКИ ТА ЖУРНАЛИКИ

„СВІТ ДИТИНИ“

ЯКИЙ ВИХОДИТЬ ВЖЕ 7-НИЙ РІК ПО-
МІСЯЧНО У ЛЬВОВІ ПІД РЕДАКЦІЮ

МИХАИЛА ТАРАНЬКА.

На збіст „СВІТА ДИТИНИ“ складаються: казки, сміховинки, забави,
іграшки, та всякого рода загадки. Цей журнал ілюструють найкрасні
українські малюнки. Кожне число журналіку має кільканадцять образків.

ЦІЛОРІЧНА ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ ВІНОСИТЬ 6. Зл.

Для Америки й Канади 1 дол., а для Чехо-Словаччини 35 Коп. чеських.

Річники „СВІТА ДИТИНИ“ з років 1922 — 1925
се не перебрана скарбниця дитячої літератури.

Ціна річників така: а 1922 10 Зл.; в 1923-1924 по 4 Зл.; в 1925 5 Зл.
(в гарній оправі).

Замовлення слати на адресу:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“ Львів, ул. Зіморівна ч. 3.

ВЖЕ ВІЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЛІКАРСЬКИЙ ПОРАДНИК

ЗІ 132-ОМА РИСУНКАМИ

під редакцією Дра Б. ОВЧАРСЬКОГО пам'яті Дра Сильвестра Дрималика
на доповнення Лікарського Порадника у всіх недугах Дра С. Дрималика
ЦІНА ЗА ОВІ КНИЖКИ 6.— Зл. — ЗА ІЛЮСТРОВАНУ ЧАСТЬ 2.50 Зл.
На пересилку поштою належить додати 0.46 Зл.

Все багатство мистецьких засобів, велику глибину чуття, широку
скалю спостережливості виявив Василь Стефаник у своїй збірці

„ЗЕМЛЯ“

з передмовою Д. ЛУКІЯНОВИЧА.

Ціна книжкою з пересилкою зол. 3-20.

Замовляти у Видавництва „ГРОМАДА“ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Мова ч. 1.

і коштує річно 6 зол., — піврічно 3 зол.

чвертьрічно 1.50 зол.

для Америки дол. 1.30 річно,

бо „Жіноча Доля“ об'єднає маси нашого жіноцтва
і заохотить до культурно-освітньої праці,

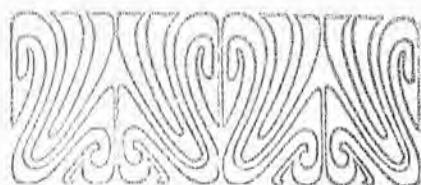
бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм
за рівні права в родині, громаді й народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викорі-
нити з нашого села коршуму, хуліганство
и иньшу язву, яка залишилася в нас з часів
панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової до-
машньої господарки й новітнього виховання
дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною
до боротьби за найвищі ідеали Українсько-
го Народу.

Кожна Українка — без ріжниць стану — стане
передплатницею „Жіночої Долі“, приєднає
й якнайбільше число передплатниць і збере
при нагоді, що зможе, на пресовий фонд
„Жіночої Долі“.

„НОВА

ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ ПЛЕКАННЯ
ДОМАШНІОЇ КУЛЬТУРИ.

Передплата на рік 18 зол.

Для закордону 3 ам. долари.

Ціна одного числа 1.80 зол.

Адреса: Львів, Руська ч. 18.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА „СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис
для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кождому числі 20 до 30

:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал вносить 6 зол., на
піврік 12 зол., для Америки й інших країв
3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в по-
ручених листах; у дотичній валюті (в доларах,
чеських коронах, франках і ин.)

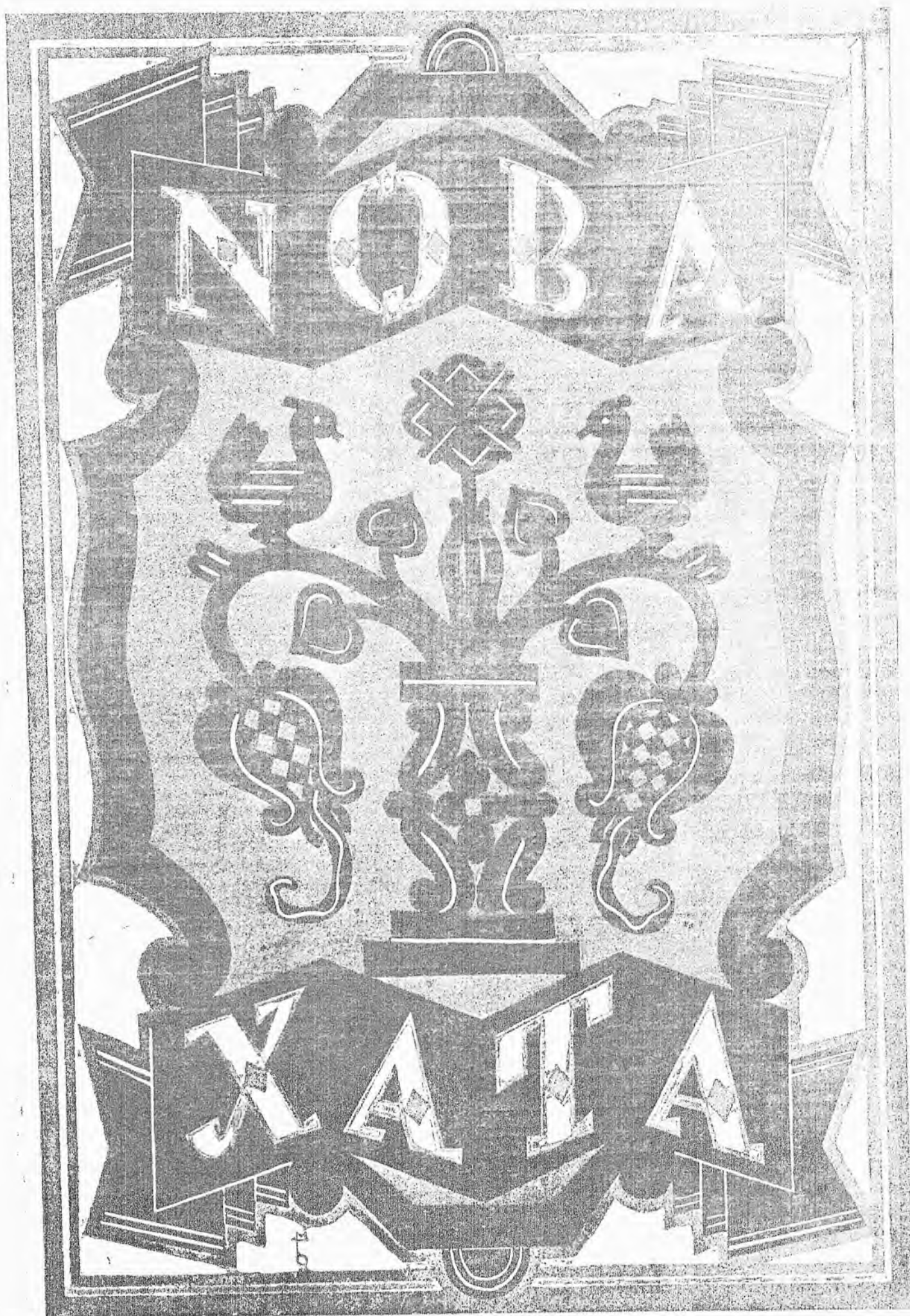
„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня,
кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ

Уділ 10.— 30л.

Вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **Львів, Руська 4. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обемі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статі з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає: **Волод. Гнатюк.**

Передплата в краю: річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 3 зол.
За границю 4 долари або їх рівновартість.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького 4. 24;

Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріюють і радіб нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других, заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол.

за границю: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алев. Б. Хороброго, 43-а.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Ілюстрований часопис Українського Пласту
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3-50 вл.

за границею 0-50 ам. доларя.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилається оказові числа!

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2 золоті, за границю 3 дол. піврічно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

Львів, вул. Хмельовського 4. 15.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. — Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ

ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

РІК II.

ЛЬВІВ, ЛИПЕНЬ—СЕРПЕНЬ 1926.

Ч. 7—8.

МАРІЯ ФУРТАК.

Ольга Кобилянська^{*)}.

Серед наших письменниць найповажніше місце припадає Лесі Українці й Ользі Кобилянській. Вони обі обрали собі літературу за життєву ціль, щоб служити їй вірно ціле життя. Лесь Українка — поетка, драматична письменниця і літературний критик, Ольга Кобилянська — повістярка і новелістка. Одна з Великої України, друга з Буковини стоять на межах своєї батьківщини й „держать на сторожі слово“. У Лесі Українки воно виковане з криці. Повне бунту, проти влади тьми, проти пересудів, спорохнявілої традиції, воно будить думки та пориває до чину. У Кобилянської — виткане з проміння краси й туги, воно малюнками чарує, душу мріями вповиває, музикою вколює. І може тому Кобилянська більше популярна, бо її герої та героїні ніжні та чутливі відвертають очі від дійсного життя, щоб не забруднитися, щоб не сплямити своїх аристократичних душ горячим, людським поривом. А хто з них зіткнеться з дійсним життям мусить зломитися. Нема серед персонажів Кобилянської ні одної людини, яка була б здібна до такого розпучливого-геройського чинку як Антей, що убив свою улюблену дружину за те, що пішла на службу ворогові, а відтак сам на себе наложив руку („Орґія“). Нема в неї таких постатей як Руфін і Прісцилла, що аж жорсткою вірні своїм відмінним ідеалам, нема адвоката Мартіяна, героя обов'язку, ні бунтаря Неофіта („В катакомбах“). Герої Кобилянської відносяться до щоденного життя пасивно і життя їх нищить, а вони заглиблюються в себе й живуть мріями й совісним виповнюванням фахових обов'язків.

В жилах Кобилянської плила кров письменників. По мамі була вона своячкою німецького драматурга Захарія Вернера. Та зате, яке несприятливе окру-

ження дома! Батько — урядовець на державній службі, перетяжений працею, строгий і вимагаючий, не мав ніякого відношення до літератури. Він уважав би це за злочин, якби його донька замість корисної, жіночої праці займалася „дурницями“. — Мати — її добра, ідеальна мати не дивилася на це так строго,

але не розуміла й не мала часу вглублюватися в душу своєї дитини. Практична сестра і брати-студенти сміялися з дівчини, що читала все, що тільки попало в руку, а нишком писала. Ні віршів 14-літньої дівчини, ні її пізніших оповідань, писаних німецькою мовою ніхто не читав, ніхто не справляв, а її ніхто не заохочував. Писала нишком, заспокоюючи свою тугу, та леліяла мрії про науку, високі школи, творчу працю. А життя плило буденщиною. Талановита дівчина мусіла уступити місце хлопцям, а її наука скінчилася четвертою нормальною та доповняючим курсом. „Poeta semper tiro“! Поет невідник свого творчого таланту, який кермує всіма його вчинками. Шевченко в неволі списував „захлявні“ книжечки, Лесь Українка творила поміж лікарської заборони, Франка ані байдужність суспільности, ані тюрма не завернули з обраного шляху, — а Кобилянська писала тайком перед родиною, нема-

ючи ніяких зв'язків з літературним світом, без надії на славу чи на признання. В її голові родилися різні, фантастичні пляни, — якбито осягнути свою ціль. Думала вступити до театру, а коли це невдало хотіла освідчитися одному професорові університету, старому дивакові. В своїй дитячій наївності вірила, що таким робом отвориться їй поле до науки й творчої праці. І тільки розумна порада відтягнула її від цього чинку. Дружба зі Софією Окуневською, студенткою швейцарського університету та Наталію

Знімка Ольги Кобилянської з останнього часу.

^{*)} Біографічний матеріал подано на основі листа О. Кобилянської до проф. др. Ст. Сміль-Стоцького, який він відчитав на українським семінарі — Вільного Укр. Унів. в Празі.

Кобринською звернули її життя на новий шлях. Було це 1881 р. Вони намовили її писати українською мовою, заохотили до праці та порадили, куди післати твори до друку. Саме тоді видавала Н. Кобринська жіночий альманах „Перший вінок“ — (1886 р.) і там післала початкуюча письменниця своє перше оповідання „Людина“. Впорядником був І. Франко і він оповідання не прийняв, а звернув його назад без слова критики.

І так Франкові прийшлося відограти неабияку роль у житті обох наших великих письменниць. Одній промостив шлях, другій камінь поклав на дорогу. Своєю прихильною критикою він утвердив Леся Українку на літературному шляху, а називаючи її „одиноким чоловіком між поетами“ припечатав її літературну славу.

Відкиненням оповідання Кобилянської зробив її Франко велику кривду. Як глибоко вона її відчувала, можна вчитати зі стрічок роману „Царівна“. Ця невдача мало що не зломилася їй і не звернула з літературного шляху. Але вона післала свою новелку ще „на пробу“ до німецької часописі „An der schönen Blauen Donau“ і там її не прийняли, але відповів редактор Мамрот додала їй віри в свій талант і відваги на довгі часи. Мамрот найшов в її оповіданні „незвичайно цікаву тему, знамениті епізоди, справедливий погляд на справу й оригінальні думки“, лиш уважав, що оповідання за довге. Кобилянська поправила своє оповідання і післала в редакцію „Правди“ (1888 р.). Але там не прийняли через недостачі мови й щойно 1894 р. її оповідання надруковано в „Зорі“, а авторка здобула собі нараз признание читаючої публіки й навіть критики. Так тяжко спиналася Кобилянська на літературний шлях, але коли вже станула на ньому не опускає його по нинішній день. Саме тепер, в безвідрадних обставинах румунського режиму, працює над викінченням нової повісті, на яку покладає великі надії. Живо інтересується літературним рухом і працює невпинно, бо праця одна має силу осолодити всі прикrostи її самотнього життя під боярським ярмом.

Що до літературної критики, то Кобилянська була щасливішою від Лесі Українки. Леся Українка терпіла дуже через брак поважної критики, але потішалася, що й Шевченка стрінула така сама доля. Про Кобилянську обізвався гарно й тепло Осип Маковей ще в 1896 р. Писав про неї в „Українській Хаті“ Сріблянський, який все глибоко покланяється перед її талантом, як видно з його статті, посвяченій Кобилянській в „Новій Україні“ в Празі з нагоди її ювілею. Не поминув її М. Евшан в своїх критичних нарисах „Під пранором мистецтва“. Писав про неї Василь Сімович, Остап Грицай і Володимир Дорошенко. Її твори перекладалися на чужі мови — німецьку, (в 1902 р. вийшла у Bruns Verlag в Міндені Вестфалії книжечка „Kleinrussische Novellen“ — де були поміщені три новели Кобилянської „Природа“, „Битва“ й „Некультурна“ — із вступною статтю Georg-a Adam-a) польську й чеську. Дуже багато її творів поміщувалося в журналі „Žensky svět“, „Politika“ й „Ženska biblioteka“ а в 1908 р. в альманаху „Češka“ появилися її знімки й дуже гарна характеристика — пера письменниці Терези Турнерової*). Недаром першою її улюбленою лектурою були чеські казки, які вона читала ще дитиною.

Життя Кобилянської небогате подіями. Уродилася вона в Гурагоморі на Буковині 27, листопада 1863 р. Кілька літ переживала в Сучаві в приязні з Ольгою Устиянович, дочкою поета Миколи, а від 9-ого року життя переживає в Кімполонзі, де проминула її молодість і де розвинулася її любов до природи під впливом прекрасної гірської околиці, серед якої лежить це містечко. „Бували місяці в котрих ні одного дня не пропускала, не вийшовши на якийсь шпиль, не сполохавши якого орла зпоміж

густих хмар, не покріпивши босі ноги в розпінієнім потоці.“*) Тут всисала її молода, жадібна уява всі ті прекрасні малюнки, якими переповнені її твори. Тут бачила „Битву“ повну жаху й страхіття, обгоріну битву пралісу з наступаючим ворогом людьми; тут бачила пишні шпилі Рунга й Магури, які вічно тужили за собою, бо гірський потік „обприскував їх холодними своїми перлами, мов пригадував, що не згубився, що є і буде, і буде їх вічно ділити.“*) І „морське око“ повне таємничої краси й не доступні місця завітчані орхідеями, спокій і бурю столітнього ліса — все те бачила вона, все заховала в скарбницю своєї душі, як цінний матеріал.

В 1889 р. батько Кобилянської по 15-літнім перебуванні в горах пішов на пенсію і перенісся на власний хутір в селі Димка, серетського повіту. Дволітній побут на селі дав їй змогу глибше познайомитися з життям селян, з їх психологією, настроями, терпінням і глибоким привязанням до землі. „Я взагалі любила „мужнство“ — не лише свого батька — я любила нарід і люблю його до сьогоднішньої хвили й дивлюся на нього тими самими очима, що на деревину, цвіт і всю живучу часть природи.“*) І горда аристократка й ніжна естетка, що при погляді на битву праліса ворожо дивилася на „тих з грубим обличчям, вподертії замащених одержі, з неповоротними, від тяжкої праці майже неформеними руками“,*) — тепер снів чувас з ними, змальовує їх нужду й терпіння. Оповідання „Банк рустикальний“ може своїм трагізмом рівнатися подібним оповіданням Стефаника. В оповіданні „За готар“ змальований контраст між серцем ситого проповідника любови ближнього, а серцем найнужденнішої зарібниці. В оповіданні „Під голим небом“ — потрапила вона вжитися в почування найнужденніших істот — збідованих, притуплених напів ідіотів. Страшна, правдива подія — смертельна ворожнеча між двома рідними братами, довго мучила її, заки прибираючи різні форми („На полях“), вилилася в прекрасну повість „Земля“. Написання тої повісті дало їй рівновагу, вдоволення і гнало до дальшої праці.

В Чернівцях, куди перенеслася її рідня в 1899 р. отворився їй новий світ і тут вона пірнула цілою своєю істотою в творчу працю. Звідси датуються її ширші знайомства й поглиблення науки та світогляду. В Чернівцях відвідала її Леся Українка і пізнала її з новими поглядами на жінку, на соціальне та національне питання. Вплив Лесі Українки на творчість Кобилянської ще не просліджений, а сама Кобилянська пише про те в листі до проф. Ст. Стоцького: „Ми дуже гарно держалися, однак вона не була тією, щоб особисто впливала на мене. Що правда, при ній я заглянула глибше в акцію розвою українізму, себто націоналізму й пізнала більше українського світа й поглядів. Вона багато оповідала, була образована і я їй дуже вірила“.

Це були дві цілком різні вдачі. Леся Українка людина розумова, під сильним впливом матеріалістичного світогляду Маркса й Енгельса та під впливом бурливого життя тодішньої „лідземної“ Росії — не могла зійтись в поглядах з аристократичною вдачею Кобилянської, з її нахилами до містицизму. У своїм рефераті про буковинську літературу який відчитала Л. У. в однім літературнім кружку, ставить вона Кобилянську високо як письменницю, але не погоджується з її світоглядом.

Одна постать з історії зацікавлювала їх обоїх. Це постать Магомеда та його обоїх жінок Хадіжі й Айші. Події, вчитана мабуть з Дреперової „Історії боротьби віри з наукою“ — порушила у них обох творчу думку. У Лесі Українки сформувалася вона в прекрасний діялог „Магомед і Айша“ — де Магомед пояснює ревнуючий, красній Айші свою глибоку, поза гріб сягаючу любов до старшої від себе Хадіжі. Ольга Кобилянська вмістила цю пригоду у

*) Переклад цієї статті містимо в нинішньому числі.

*) З листа до проф. Ст. Стоцького.

свій діяльог „Балаканія про руську жінку“ де „Він“ обороняючи мушину, ставить Магомеда за приклад вірності.

Леся Українка дуже високо цінила її оповідання „В неділю рано зіле копала“, яке Кобилянська написала під впливом болгарського поета Петка Тодорова котрий звернув її увагу на народні пісні, їх багатство й свіжість. За його намовою опрацювала вона одну з найбільш популярних народніх пісень, опрацювала так щасливо, так майстерно, що вийшла прекрасна пісня ліса, повна такої поезії і чару, що мало хто може опертися силі її враження. Наколиб не те, що події повторюються по кілька разів, то в акції то в оповіданнях різних осіб, — колиб не те, — то оповідання моглоб стати поруч „Лісової пісні“ і „Тіней забутих предків“. Недаром хотіла Леся Українка зладити оце оповідання на сцену, вважала його далеко ціннішим від драми М. Старицького на ту саму тему, а навіть ходила до М. Лисенка, щоби він скомпонував музику до того оповідання. Але Лисенко не згодився, бо Старицький був його шурин і праця Кобилянської булаб робила конкуренцію Старицькому.

Розслідування літературних впливів у творчості Кобилянської це тема для поважної студії. Многі добачували у неї великий вплив Нічного. Але сама Кобилянська заперечує цьому. І справді! Крім аристократизму, туги за вищою людиною, та цитатів нема у неї майже нічого Нічшівського, далеко менше ніж в Лесі Українки. На мою думку найбільше впливала на неї данська література. Її улюблений Ене Петер Якобсен, майстер слова й глибокий психолог, якого твори вона перекладає на українське, Герман Банг, що майстерно змальовував характери, головню жіночі, Густав Гаєрстам (of Geijerstam), шведський письменник, що глибоко розумів жінку, дитину й трагедію родинного життя. Навіть деякі наголовки її творів пр. „Сумно колишуться сосни“, „Там звізди пробивались“ — нагадують Якобсена: „Тут малиби цвісти рожі“. Очевидно і німецька література також могла мати на неї деякий вплив. Її свояк Вернер, Шнільгаген, Гете, Гайне — давали їй багато душевного корму. З російських письменників — Толстой і Тургенев були її любимцями. Але прослідити їх впливи важко, бо найбільший вплив мало на неї само життя. Вона писала „коли любила, писала коли терпіла, писала — коли не находила вдоволення, коли не здійснювались її особисті бажання —, коли бачила кривду заподіяну так людям, як звірятам, птахам, чи квітам. Писала коли переймалася великими ідеями, про визволення жінки, ідеєю соціалізму чи націоналізму“.*)

Всі майже її повісті то вирипки з життя її власного, або чужого. В „Царівні“ і „Через кладку“ — переважно авто-біографічний елемент, — стремління молодої „незможної і незамужньої“ дівчини до самостійності й незалежності. „Ніобу“ — знала її мати особисто а її історію оповідала Кобилянській остання жива дитина „Ніоби“. Мабуть, що одному із тих нещасних синів Ніоби вона зістала вірна в любові — звязуючи свою долю зі самотою і працею. Оповідання „За ситуаціями“ — написане під враженням гри одної великої драматичної артистки. Там вложила авторка всю ніжність своєї душі й молодих почувань. „Некультурну“ знала також особисто й жаліла, що не могла бути при смерті цієї прекрасної дитини природи. Вся з життя взята також її „Василька“ і кожна її дрібна чи більша повеля. Її поезії в прозі то „краплі її крови“. Повставали вони в хвилих, коли вона чула себе „понижуваною, покривдженою, несправедливо осуджуваною“*) Вона плакала ними.

В її романах з життя інтелігенції, проявляється духовий, а навіть клясовий аристократизм. Бо й авторка з роду аристократка. Її батько — потомок гербової шляхти й сама вона жаліє, що їх родинний

шляхоцький диплом затратився. Пробиваються в тім ще впливи бюрократичної Австрії і боярської Румунії, де міряться людину оцим старим пережитком. Тому то й персонажі Кобилянської пересякли наскрізь аристократичним світоглядом і вірою в вищість аристократичної „породи“. Вони всі ніжні, випещені, меланхолійні або химерні й жорстокі. Такі аристократи пані Марко й її син Іван, військовий лікар („Царівна“). Такіж самі всі Обринські та мати Богдана Олеся („Через кладку“). Особливо Нестор Обринський напів бюрократ, напів учений, з душею ніжною наче у дитини — але рівночасно з заскорузлими поглядами на суспільне життя. Є в неї ще типи „мужика“ з походження але аристократа вихованням. Але ті „мужики“ — так Василь Орядин як Богдан Олесь нічим не різняться від чистокровних аристо-

Ольга Кобилянська в 19-ому році життя.

кратів, хіба це більшою першучістю, а то й безхарактерністю. В поглядах на жінку вони всі годяться. Всі хочуть бути її „хлібодавцями“. Заробіток жінки — бувби для них пришиженням. В своїому особистому житті вони залежні від кар'єри, тому жеп'яються звичайно в пізніших літах, коли вже жадна матеріальна перешкода не загрожує їх родинному щастю.

Зате героїні її повістей більш активні. Вони борються з обставинами, ломлють пересуди, йдуть сміло в життя. Наталка Верковичівна і Маня Обринська перебороли всі життєві перепони, здобули самостійність, життя своє звязали з людьми, що їх рбзуміли й шанували. Це жінки з кращими поривами, але нема й в них настільки життєвої сили, щоби послідовно проводити в житті всі свої молодечі мрії про самостійність та активність. Вони в кінці годяться зі „старосвіччиною“, і стають лише жінками й матерями.

Воєнна хуртовина не збогатила літературного доріжку Кобилянської новішим світоглядом. Війна й її застала приглянутися до страшної дійсности. Але здібність осуду у неї не достроюється вже до вимог нинішньої хвилі. Вона спиноється переважно на малюнку австрійського віропідданства, приборканого буковинського гуцула. Тільки оповідання „Юда“ цікавіше з психологічного погляду й заслугоує на порівняння з найновішим оповіданням Стефаника „Сини“ — в збірці „Земля“.

Трийцятьпять літний ювілей її творчості проминув аж надто тихо, та все таки вона вдоволена з життя і праці.

*) В листах до проф. Ст. Станького.

Ольга Кобилянська до Редакції „Нової Хати“.

Наша Редакція одержала від Вельмишановної Писменниці листа, який містив тут у цілості.

Кімполоні на Буковині 18 4. 926.

Високоповажана Редакціє.

Шановне письмо з 20. березня ц. р. одержала пізно (не застало мене в Чернівцях) і трохи опізнилася з відповіддю. Причина цього в навалі праці, яку маю перед собою.

Я мала нагоду познайомитися з „Новою Хатою“ через п. Ольгу Гузареву й мушу зараз з гори заявити, що „Нова Хата“ мені незвичайно подобається. Не можу доволі нажалуватися, що не доходить до мене. Така гарна, практична й поступова газетка. Але гадаєте, Шановна Редакціє, що лиш те не доходить?

Пишете, що загадуєте одно з найблищих чисел присвятити моїй особі з приводу могого 60-літнього ювілею. Се мене й розрадує і зворушує. Ви там всі мої дорогі посестри, а я тут все одна, одна й одна! І так і загину. (Одна з моїх найліпших товаришок покинула вже мене, а то п. Софія Окуневська-Морачевська).

Не можу Вам на жаль навіть яку небудь малесеньку новельку для „Н. Х.“ прислати, з тої причини, що просто нічого мені не маю. Я тепер так перенята (і занята) викінчуванням моєї послідної довшої повісті, що тяжко мені написати й лист до дому. Ця моя повість мусить ще с. р. друкуватися; а то ще й корегувати треба конче, самій і до друку переписувати самій, а часу вже дуже небагато.

З початком червня с. р. їду, як Господь допоможе, в купелі до Дорної-Ватри, бо підпадаю з року на рік на здоровлю, — перерву знов працю — пізніше може до брата до Югославії (Стефана Кобилянського) на місяць, і так час промине, а до нового року 27 повість мусить бути друкована.

В мене був перед двома роками трус і забрано мені не одно на вічне невіддання, — чудові нотатки до одної повелі (за чим мені найбільше жаль), на котрої написання я радувалася заздалегідь — та ба! Куди з тим фактом підеш?

„Нема правди й не буде,“)

Розважайте добрі люде

Неправдонька лиш верхами

А правда під ногами.“

Постараюся, щоби Вам на то число „Н. Х.“, в котрім бажаєте хоч маленьку мою новельку, вислано мою послідну фотографію. Буде вона без підпису та до того мабуть вже за короткий час.

Я сама тут на провінції в горах, м. Кімполоні, де забавлю через цілий май, а в червні поїду далше. Дуже прошу мені заховати святочне число „Н. Х.“, а може найдеться прецінь якась щаслива нагода, щоб я його конче одержала.

Ще раз висказую мій щирий жаль, що не можу ні „Літ. Наук. Вістн.“ ні отсю так мені симпатичну „Н. Х.“ в своїй хаті мати.

Кінчу, бо спішусь до дому до Черновців написати, аби відти вислали мою послідну фотографію для „Нової Хати“.

З правдивим поважанням

Ольга Кобилянська.

P. S. Прошу дуже, принагідно переказати мій привіт Паням п. Конст. Малицькій, п. Мелянії Цегельській, п. Ев. Кордубовій і її донечкам, п. Софії Олесків і всім, нашим щирим трудовникам, котрих імена маю не з одної нагоди в себе, але тут, на чужині і в праці і пам'яті не маю.

В. П. Мелянії Цегельській за висилку „Пам'яті визначної Українки“ щиро дякую.

* У еп. Івана.

ОЛЯ ГАНССОН.

Mater dolorosa.

Вона зросла одиначкою в сім'ї, в якій чоловік знищався над двома жінками: дружиною й донькою, всякими способами: трійливими поглядами, гидкими словами та сильними руками.

На шістнадцятому році життя прогнана з батьківської хати, вона проживала вчителькою в дикім, самотнім закутку Норвегії, в сім'ї пастора й проводила так літа для молодої дівчини найбільше небезпечні та багаті на всякі можливості. Вісім літ пізніше вона побачила своє рідне місто, в якому її мати коротала свій вік, як розведена жінка, а її батько, хоча вже старий, майже на очах своєї дружини, жив з иншою — молодою, з якою довгі літа тягався по Європі. Опісля декілька років вона провела в добірних гуртках тодішньої копенгагської інтелігенції, аж несподівано на трицятому році життя вона виріклася всього — своїх студій, своїх мрій та своєї будучности й пішла за господарю та доглядку дітей до своєї приятельки, яка мусіла перебраться з громадкою осиротілих дітей до своєї вдовиної оселі в малому надбережному містечку. Гуди саме пішов я з моєю товаришкою гарного зимового дня відвідати її.

Широкий рівний шлях біг поміж двома рядами старих тополів. Праворуч і ліворуч розгорталася безмежна рівнина. Синявий ліс закривав собою вид на обрії. Був майже південь. Від теплого сонця розмерзла дорога під нашими ногами. Хоча було це в половині січня, воздух був теплий й такий при-

ємно м'який, що я мимохіть зсунув капелюх на потилицю, розстібнув зимовий плащ і глядів на жовті підбіли, що росли по ровях на сірих, безлистих, лускатих бадиллях, та на білі морони, що піднімались з поміж трав, жовтої ще з тої пори, як вона лежала під снігом. Але згодом сонце приблизіло, похолоднішало й спочило на полудневім небі по своїй короткій мандрівці з раннього холоду до вечірнього морозу. Ми почули у воздуху, на землі і довкола себе, сувору, суху тишу глухого зимового дня, в якому припинюється ріст у природі.

Містечко було видно що-раз то краще. Зі своїми жовтими домами, вкритими червоно-цеглястими кришнями, воно втіляло ту тишу, чинило її чуткішою та глибокою від цієї, яка лежала перед нами, і було подібне до вимерлого пташого гнізда, яке лежить покинуте на широкій рівнині. Скінчився шлях і почалася брукована вулиця. Ми йшли вузькою, крутою вуличкою, поміж рядами одноповерхових домів, над яких дверима несправно написані вивіски сповіщали, що там живуть дрібні ремісники старого типу. Ми перейшли місток, перекинутий через потік, що жовтою гадюкою вився серединою містечка. Околиці над потоком нагадували витерті куліси мандрівного сільського театру та полинали образи малих провінціальних галерій. Опісля ми ввійшли в другу, вузьку, криву вулицю, де кілька самотніх модерних будівель вирізнялися від одноповерхових домиків, подібно, як латки з нової матерії на старій одежі. Потім ми опинилися несподівано в парку, в якому рідко лише виринала з поміж дерев якась самотня постать і проходила попри нас. Порожні тепер лавки вказували, що літом парк був місцем проходки. Ми

Ольга Кобилянська^{*)}

Ольга Кобилянська є найбільш популярною письменницею серед буковинської інтелігенції. Вона відома також і в нас, бо децю з її писань було перекладено на чеську мову та надруковано в „Жіночому Світі“, „Політиці“, „Світовій Бібліотеці“.

Ольга Кобилянська не є піонером жіночого руху, не є реформаторкою ані провідницею, що у своїх руках високо держить пранор і вказує шлях до визволення, не є також ораторкою, що стоїть на трибуні й виголошує свої ідеї, стремління. Вона працює тихо, незаметно, без крику й шуму, а плоди своєї праці подає нам в формі незвичайно ніжних й щирих оповідань. Своїм пером передає нам все, що вона бачить і чує, чим терпить, за чим тужить, що її захоплює та підносить, що найбільше зворушує її вразливу інтелігентну душу...

Найбільш улюбленими мотивами її творчості є людина й природа.

Сама вона виростала під впливом цієї прекрасної та вільної природи. Любов до природи росла у неї в парі з її незвичайним талантом, що знайшов своє завершення у творі п. з. „Битва“.

Перед її першовим душевним слухом не скриється ні одно тремтіння в природі, ні один рух листя, чи галузки, ні шум потоку, ні до нинісіма злагіднене хвилююче поле, чи не порушений спокій і тишина чистого озера десь в глибині лісу.

До найменших „детайлів“ розкриває перед вами досі невиявлену душу природи. Таксамо розкриває вона перед вами й переживання людської душі, бо знає її добрі й лихі сторони, знає її хиби. Любить свій народ і ненавидить його ворогів. Здається, що ховає багато симпатій до німецького народу, цього великого та інтелігентного народу. В її оповіданнях часто зустрінете Німців, котрих ставить у гарному

світі та висловлюється про них з пошаною. В тім щось є, що росло в ній з самого дитинства, може бути вплив німецької культури, тому нема чого над цим зупинятися. Тільки ми одні відчуваємо чим є для нас Німець, так як це відчуває вона, чим є Українцеві Поляк чи Москаль.

Вона особливо любить українське селянство, навіть часто дорікали їй, що вона ідеалізує його. Та в цім криється багатство її духа, що вміє підійти до цього селянства, проломити шкаралупу його духа, пізнати цей незвичайний гірський народ і вона бачить не лише його обідрані рамена, його сонцем обсмажене обличчя й тверді мозолисті руки, вона бачить і його душу та розуміє її. Вона потрапить з душею цього незвичайного, доброго, любови повного, але забутого й спосібного до помсти народу.....

Тужить до волею жінки, тяжко переносить її ярмо й висловлює цю свою тугу устами жінки-мистця і жінки-селянки. Яка незвичайно цікава її Параска, жінка, що живе самотня в горах, як це змальовано в оповіданні п. з. „Некультурна“ (Світова Бібліотека ч. 527—528). Як вільно думає, працює і постує така Гудулка!

Велит і аристократ духа Нічше мав незвичайний вплив на творчість Ольги Кобилянської, а цей вплив падає її творам певної могутності й вибавляє від слабосильного сентименталізму її тужливі оповідання.

Її роман „Земля“ викликав велике захоплення і виказав, як по мистецьки Ольга Кобилянська відчуває і працює. Її „Царівна“ свідчить про те, як добре розуміє авторка жіночу душу, що застрягла в пересудах міщанства. Її дрібніші праці, як „Рожі“, „Під голим небом“, „Valse melancholique“ і н. є перлами в жіночій літературі; більшість з цих оповідань перекладено на різні мови.

Її „Ніоба“, новеля більшого розміру, перекла-

^{*)} Ця стаття появилася в Альманасу „Česká“ в 1903 р. п. з. „O ženských maloruských“.

йшли широкою каштановою алеєю, яка привела нас до перехрестної доріжки. По другому її боці розгортався за дрютяною огорожею великий сад. Ми зупинилися і заглянули до нього. На малому узгір'ю стояв там замок у голландському стилі минулого століття, оселя померших датських королів, побілений, з червоною кришею з цегли, з високими вікнами, що складалися з безлічи малих квадратних шибок; а праворуч і ліворуч просто перед нами, по обох сторонах візду, були два крила замку, в яких вдови вислужених урядовців могли часом проживати безплатно. Ми вийшли в праве крило, піднялися по широких звичайних, доволі зручних, дерев'яних сходах і знайшлися в просторім коридорі. Кругом в тапетованих стінах були низькі, на біло-помальовані двері; одними з них, які на наш стукіт відчинилися, мала дівчина, ми увійшли у велику кімнату; вона видавалася два рази так великою, тому, що була низька й мала в горі, майже під стелею лише три малі віконця з чотирма шибками. В кімнаті стояла у безладді мебелі різноманітного стилю. Кімната півосвітлена, окрім одного кутка, який виповняло тверде жовте світло зимового дня. Цілість робила настрій, який викликають старовинні меблі з часів наших прадідів та прабаб. Від неї підихало запахом улюбленої у дитинстві книги, що падала до діточу кімнату та приготування до Свят-вечеру; від неї віяло поезією сумерку, теплом палаючого вогню в печі та родинним щастям.

Молода жінка, що кілька хвилин пізніше сиділа поміж нами, зовсім не підходила до тої обстановки. Її вигляд був в різкім протиставленні до оточення, яке не виростало органічно з її „я“; її особистість

була занадто виразною, щоб могла примінитися до чужого оточення, щоб різко не відшліпала від нього, а вона її не опогановувало. Таке враження робила ця жінка сьогодні в домі своєї приятельки. Вона була *Mater dolorosa*, занята роботою в дитячій кімнаті; уроджена королева в царстві великого щастя. Вона прийшла саме — з кухні. Її довгі, вузькі, делікатні, ніжні руки не повинні були почервоніти кухонним вогнем, шкіра не повинна була стверднути; пучки її рук не повинні були опоганити голка чорними цятками. Її обличчя, почервоніле від варення, не гармонізувало з одушевленою журую вохких карих очей. Буйне русе волосся окутувало її голіжку наче іскриста мла; її рамена, та її тіло були білі, як лелія; кожна лінія в її постаті звучала таким тонким як протяжне потягнення смичком по віолінцелі; її гладка причіска, зроблена надто недбало, та запедбана буденна одіж належали до іншої особи, а не до тої, яка відзеркалювалася в душі тонкого знавця.

Для цього оточення вона була надто велика. Оця клітка, яку призначено для неї і яку вона сама упорядкувала, була для неї надто мала. Вона була схожа на жінку-велитня в домівці пігмів, на гарну Титанку, біля якої інші люди видавалися карликами. Тонкий рух її тіла був ніби повний, зв'язний акорд, або гребінь хвилі, що котиться масштатично та спокійно. Кожний її жест, плястично та повно виконаний, творив пролом у цьому осередку; що був за вузький для величких рухів тої широкої натури. А слова, які вона вимовляла, голосом теплим, як барва її волосся, теплим як тон її шкіри, теплим як її очі; — отсі слова, які вона вимовляла виразно, спокійно, з безжурністю людини, яка є свідомо своєї недо-

дена на німецьку мову, могла-б прикрасити й збагатити нашу перекладну літературу.

Ольга Кобилянська уродилася в малім містечку Кімполонгу,^{*} де проживала оточена красою природи, однак не мала змоги скінчити шкільної освіти й без учителів мусіла працювати над самосвітою. Сама, без провідника знайомила з творами Шекспіра, Дарвіна, Гердера і н. Особливо захоплювалася літературою російською і шведською, що манила її своєю силою та красою.

Її улюбленим поетом був Гайне, його свіжа, щира лірика мала великий вплив на її чулу душу. Треба визнати правду, її твори це поезія писана прозою; її вислови чисто ліричні, мистецькі, хочби ходило в них про речі найбільш реальні. Вона не любить праці крикливої, реклямної, тенденційної, останніми часами більше клониться до містицизму.

^{*} Це помилка. Ольга Кобилянська уродилася в Гурагомері на Буковині (Ред.).

Життя не пестило її, не жаліло її своїх ударів. Воно не поставило її в умови, які сприяли-б розвитку її талану й позбавили-б всяких турбот про буденне життя. Позбавлена радощів життя, вона всі свої думки й почування концентрує на літературну працю. Її тиха радість творчості є ніби нагородою за інше щастя, що без привіту й пожаття руки пройшло повз її життєвого шляху...

Часами тихо скаржиться й парікає устами своїх героїв про злосудність й недостачі нашої інтелігенції. Хто ближче пізнає її має враження — ніби бачить її сльозами переповнені очі, що з великою увагою повернені в душу людини. Ціла її праця йде шляхом чистим, ідеальним, немовби з кожним рядком наближалася до сонця, що так дуже віддалене від нашого муравлища...

Є це душа мистецька, яка потрапить прямувати до незвичайних висот...

Відкриття спортивного свята жіночого кружка „Спартак“ в Перемишлі.

Світл. Др. Ст. Діохонський.

саяжності, полохали та заганяли у найтаніші, теплі кутки маломіщанських кобальдів, що сиділи довкола неї на меблях та коврах.

Коли я сидів так напроти неї, я мимохіть питаю себе навіщо вона, нароком заперла себе в сю клітку, знаючи, що таке існування рівняється отворенню жил, з яких з краплями крові витікає життя? І кожний її жест, кожний її погляд, кожне слово були відгуком сього німого питання.

Навіщо? Навіщо?

Одна історія, яку розказували мені одного вечора на пів як дійсність, на пів як видумку, виринула в моїй пам'яті. — Коли вона проживала довгі самотні літа в глухій норвежській, гірській закутку, де камяна суворість природи і її власне розцвітаюче дівоче життя проповідували їй протилежні ідеї, тоді вона покохала чоловіка, якого немала права кохати. А він кохав її взаємно, хоча теж не мав до цього права. Літа минали, важкі, неплідні літа. Прийшла розлука — й вона вернула в своє родинне місто. І знову пройшли літа, — і сталося одного дня, що впала перешкода, яка стояла поміж ними. І він прийшов до неї. Але тепер виявилося, що той чоловік не був більше тим якого вона колись кохала, і що вона того — іншого чоловіка не в силі була кохати, ані одним фібром своєї істоти. А що на протязі цього часу вмерло, це не було тільки кохання — її дівоче кохання — це було ядро її особистості, суть її буття, мускул її серця; — це був добрий гарний сон, який така людина, як вона, лише раз у житті може мати, бо він зітканий із кохання, що лише раз може вирости й випустити брость-листочки. Прийшов цей і той чоловік — небуло їх багато —, бо вона нале-

жала до тих людей, які своєю величчю відстрашують кожного окрім небогачів; прийшов цей і той чоловік, щоби жертвувати їй кохання, але вона не могла довіряти; й вона відмовила їм — сильна, певна й чесна серед гіркого розчарування та саможертви.

Коли отсей спогад, напів як враження, прокрадався через мою душу, подібний до замазаного обрису, або далекої мелодії, яку механічно та меланхолійно підспівуємо, — не знаючи навіть про се, — я почув як моя товаришка сказала: „Але-ж цеж не є життя для Вас!“ І на цей оклик прийшла відповідь, ніби виросла вона зовсім природно з мого власного почуття, щоб зміцнити мою власну думку, — я прокинувся, почув ту пісню, й обрис став виразнішим:

„Так ми обидві, моя приятелька й я, ми як слід підходимо до себе, Бо ми обидві — по другому боці“.

Ми попрощалися і пішли. Сонце вже зайшло. Високе небо було тихе та бліде. Замерзла земля скрипіла під нашими ногами. Телеграфічні драти брели від холоду. Тупіт кінських копит відгукувався глухо у вечірній тиші. В місті дзвонили на

Ми йшли довго, мовчки. Відтак моя товаришка почала розказувати свою першу стрічу з нею, яку ми обоє мали на думці. „Було це перед кількома роками, вона жила в гостях у знайомих, у їхній віллі над морським берегом. На піддашшу — вона мала куток для себе, де могла бути сама й почувати себе дома, й туди завела вона мене, свою гостю.“

Нам треба було пнятися по вузьких, прикрих сходах, проходити попри накопичений домашній хлам; пробиратися через круті, темні коридори, поки вкінці ми зайшли до її мешкання: малої кімнати,

3 жіночого руху.

Міжнародний жіночий конгрес в Парижі.

„Ми є феміністками, бо віримо в здібність людської раси до ще дальшого поступу, бо свобода, освіта й відвічальність викликають усе шляхотне в людині без різниці чи це муштина чи жінка.

Ми бажаємо бути рівними як перед правом так і супроти моралі й хочемо працювати рука в руку з мущиною для добра наших дітей — нашого майбутнього.

(З промови президентки конгресу Корбет Ашбі (Corbett Ashby) — при відкритті конгресу.)

В Парижі в дні від 28. травня до 8. червня ц. р. відбувався 10-тий Конгрес Міжнародного Союзу для Рівноправності Жінок (International Woman Suffrage Alliance).

Ідея Міжнародного Жіночого Союзу зродилася ще в 1902 році у Вашингтоні. Переведено її в життя в 1904 р. на зїзді в Берліні, де затверджено статут при співучасті представниць жіноцтва сімох народів. Тоді однією ціллю „Суфражу“ було здобути для жінок право голосування. До війни ця ідея рівноправності жінки поступала доволі пиняво вперед. Що-й-но на першому конгресі по війні в 1920 р. в Женеві можна було проголосити, що 21 держав, визнаючи працю, заслуги, а нерідко й героїзм жінки признали їй усі права громадянки. І з того часу праця „Суфражу“ набирає зовсім иншого характеру. Справа повної політичної рівноправності стоїть і далі на першому плані, але рівночасно перед жіночими організаціями стає ціла низка питань соціальних і економічних, над розв'язанням яких і працюють поодинокі комісії „Суфражу“, а саме: 1) Однакової моралі й проти торгівлі жінками. 2) Рівнорядності умов праці (рівна плата за рівну працю). 3) Становище незамужньої матері і її дитини. 4) Державної при-

належності замужньої жінки. 5) Належної платні для родини.

Сьогорічний Конгрес (конгреси відбуваються згідно з рішенням женецького конгресу з 1920 р. раз на три роки) мав на меті зібрати підсумки праці жіночих організацій не лише відносно здобування політичних прав для жінок, але також праці жінок-

Українські делегатки на конгресі „Суфражу“ в Парижі: пп. Лотоцька-Токажевська, Мишківська, Олена Шепарович і Стефа Авдикович.

парляментарок для переведення законів, які відповідають ідеології „Суфражу“.

Місцем на конгрес вибрано цього року нарочно столицю Франції — Париж, бо тут як на глум всюди

слабо освітленої віконцем, що містилося високо під стелею, з неозначеним запахом висихаючого ліса; з мебелю в стилі Россо, „семейною старовиною, з витертими колись золоченими окрасами й зі старими родинними портретами, здебільшого теж мальованими в стилі Россо. На долівці біля бюрка теж в стилі Россо стояв свіжо зрізаний березовий пеня, на якому пишалася велика китиця з комишу та віття. На столі побіч лампи стояла в майоліковій вазі велитенська вітка рідкого темно-червоного крівавого бука. Підчас моїх відвідин хазяйка відчинила раз сніпні двері в стіні і я побачила дівочу опочивальню, біло-біленьку, немов-би та білість мала бути символом непорочної чистоти тіла, та неторкненої душі, що тут мали своє житло. Та опочивальня — це властиво була мала ніша, зі стінами обитими білою матерією, з білими занавісами над малим віконцем, з білим бальдахимом і білим покривалом на ліжку. А коло ліжка стояв молитовний стільчик, такий самий, який стрічаємо в католицьких церквах“.

Ми йшли знову мовчки.

Землю окутував сумерк, але небо все ще було ясне як перед тим.

Коли я йшов і роздумував над останніми словами *Matris dolorosae* — вона з'явилася знечевя перед очима моєї душі. Вона стояла передімною такою, якою я бачив її перед хвилиною, хоча все-ж таки иншою. Я ще наче бачив, як вона сиділа передімною на широкому кріслі з довгими руками, з подовгастим тілом, з вузькими бедрами і зі своїми довгими пливучими лініями ніг, одначе з повними грудьми та заокругленими м'якими лініями тіла. Вона була схожа на гордого птаха, який сидить на дереві в лісі і рос-

правляє крила до лету, але не може летіти, бо його крила поламані.

Я бачив, як у неї отворилися найбільше скриті жили життя, і як поволі витікало з них життя, яке нагромаджене в її істоті, було-б обвилось довкола чоловіка єдиного, вибраного чоловіка, наче теплий луговий вітерець або запашне полумя. Те, що лишилось на дні її природи, це була добра благородна думка, що давала їй спромогу радуватися без зависти з посестрою, котра знайшла в житті те щастя, якого вона не зазнала. Це була добра, благородна думка, що спонукала її присвятити свої сили дітям иншої жінки. А коли все-ж таки часом розбурхувалася в її сильнім тілі життєва сила з розкішним непокоєм молодих літ, палка, жадібна, та меланхолійна, вона підіймалася в гору в піднебеснім виді молитов, які вона на вколінках шептала у своїй білій опочивальні. Тоді то вохкі, одушевлені її очі підносилися в гору в релігійному екстазі, а русаво-червоне її волосся у світлі воскових свічок оточувало її голову наче авреол.

Переклала: Ольга Мочульська.

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА.

ЖІНКИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЦТВО“ ДОПОВНЯЙТЕ ДАВНІ УДІЛИ, ЗГОЛОШУЙТЕ НОВІ, ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ВІД ЧЛЕНІВ ЗАЛЕЖИТЬ БУТ КООПЕРАТИВИ.

видним написам *Liberte, Egalite, Fraternite* жінка й досі не здобула всіх політичних прав. Над нею і далі тяжить ярмо наполеонського кодексу, якого скинути вона не може чи й не хоче. Коли отже цього річний конгрес мав попри всю свою річеву працю високо демонстративний і пропагандистичний характер, то це було роблено не лише для Французів, але теж і для їх жінок.

Наради конгресу відбувалися в найкрасшій салі Парижа в авлі Сорбони. Святочне відкриття конгресу відбулося вечором дня 30. травня при участі представників французького правительства, міських властей та дуже чисельної публіки. Поодинокі комісії конгресу працювали вже від 26. травня. Між засіданнями відбувалися чисельні прийняття, гальози представлення; між иншими дня 2. червня відбувся публічний мітинг під гаслом: „Жінки проти кодексу Наполеона“, дня 3. червня прожувка до Фонтенебльо, вечором прийняття парламентарів цілого світа для їх товаришів — жінок, дня 5. червня велика маніфестація в Трокадеро під гаслом: „Жінки всього світа за миром, і т. д.“

бони була прикрашена прапорами усіх націй, які брали участь в конгресі. Було заступлено жіноцтво сорок чотирох народів. Вирізнялися жінки східних народів в своїх національних строях: маленька й молоденька Японка в чудовім ліля кімоно, Індійки в ярих красках, а передовсім Туркиня, яка перший раз появилася на конгресі „Суфражу“ в традиційному одязі, але без традиційної заслони лица, — а поза тим усі типи жінок цілого світа. Президенткою конгресу була пані Корбет Ашбі, яка зискала симпатію всіх учасниць конгресу.

Львівський „Союз Українок“ є членом „Міжнародного Союзу для рівноправности жінок“ від попереднього конгресу, який відбувся в Римі в 1923 році. Тому, що невідомо було чи зможе хто виїхати як делегатка на конгрес з краю, „Союз Українок“ упростав ще зимою на делегатки: Пп. Лотоцьку-Токажевську, Мишківську і Стефанію Авдіковичівну, які постійно живуть в Парижі. Таким чином українська делегація враз з делегаткою з краю п. Оленою Шепарович складалася з чотирох осіб. („Союз Українок“ мав право вислати 12 делегаток). На виставку

Курс крою і шиття у Винниках.

Засідання комісії і конгресу відбувалися щоденно від години 9—1 і 2—7, а всі вечірні маніфестації починалися о 8.30. Рівночасно урядували: секретаріят, та бюро: пресове, інформаційне, білетів і прогулок; поштовий і телеграфний відділ. У вестібулю Сорбони була уряджена виставка ручних робіт. Крім офіційних засідань відбулися ще сходи Міжнародного Союзу Жінок з висшою освітою, сходи групи суфражисток-католичок і звіт коменданта жіночої поліції в Лондоні Мері Елен.

В конгресі взяло участь біля 1000 жінок: офіційних делегаток, заступниць делегаток, членів інших жіночих організацій, журналісток і гостей. Кожна група мала відзнаки іншої країни. Делегатки та їх заступниці займали середину салі, де для кожної делегації була призначена окрема лавка з великою напсю — пазви краю. Бічні місця були призначені для прочих учасниць. Для сторонньої публіки була призначена галерія.

На всіх офіційних вечорах за столом президії засідали президентки всіх делегацій окрашені широкими лентами в їх національних красках. Саля Сор-

ручних робіт передав „Союз Українок“ вишивану доріжку і дерев'яну гуцульську коробку, які викликали великий подив чужинців. Українська делегація брала участь у всіх засіданнях і маніфестаціях конгресу, передала до президії звіт з діяльності „Союзу Українок“, поставила свої кандидати до президії, між иншими чеську сенаторку Плямінкову, яку й вибрано. Від імені „Союзу Українок“ витала конгрес дня 31. травня п. О. Шепарович. Українські делегатки промовляли також на инших сходинах. В Сорбоні і Трокадеро вивішено було синьо-жовтий прапор.

Безумовно не могли ми взяти такої участі як державні народи. Не могли похвалитися переведенням відповідних законів. Не могли працювати як члени в комісіях. Наше положення зясувала наша делегація в окремому меморандумі та освітлювала в розмовах з иншими делегаціями. Наша делегація все-ж таки почувалася між тими 44 прочими делегаціями як рівна між рівними і цих десять днів спільної праці остало не для нас учасниць, яким спомином на ціле життя.

Олена Шепарович.

II. зїзд чехословацьких господинь. Упрощення ощадність і доцільність праці це кличі другого зїзду чехословацьких господинь, який відбувся в Празі 31. цвѣтня ц. р. Зїзд відбувся під протекторатом „Кружка для організації праці в домашнім господарстві“. При „Зєдиненні приятелів Масарикової Академії Праці в Празі“. Відкрито зїзд рефератом про упрощення праці та ощадження часу, грошей енергії і матеріалу в домашнім господарстві. Потім виголошено, між іншими реферат про організацію домашнього господарства в Америці і про гігієну життя господині.

Дальше виголошено реферати про пожиток току електричного, про ощадність води в господарстві, урядження помешкань. Зїзд закінчено двома рефератами один на тему. „Організаційні засади для праці сільської жінки“, де референтка виказала, що для улекшення праці в домашнім господарстві сільської жінки зроблено дуже мало, а ще й то що на всякі нові винаходи жінки дивляться дуже недовіркою. Радить щоби як найбільше упростити собі цю працю, та щоби селянки міняли хліб за збіжжє, а молоко за

В програму святкування „Тижня української Дитини“ входили між іншими: Діточє Свѣто всіх львівських шкіл У. П. Т. на площі Сокола-Батька, в неділю 6го червня; попис дітей всіх львівських захоронок з рамени Товариства „Українська захоронка“ у вівторок 8. червня; фестин уладжений Заходом Товариства охорони дітей і опіки над молодіжю на „Світезі“ в четвер 10. червня і посвячення домівки „Порадні Матерей“ при вул. Вроновського, в неділю 13ого червня. Домівку, княжий дар Ексц. Митрополита Гр. А. Шептицького, якою користується Львівська філія Краєвого Товариства охорони дітей, посвятив сам Митрополит.

„Порадні Матерей“ як секція Товариства удержує в цій домівці безплатну амбулаторію для хорих дітей і вагітних матерей, і тут ординують найкращі наші лікарі спеціалісти. Неоціненим добром амбулаторії є кремінна лампа, яка уратувала здоровля неодній нашій дитині.

Головою „Порадні матерей“ є пані М. Перфецька, а з нею співпрацюють пп: Сяха Бекесевичева, Львова, Радзиковичева, Рудницька та Терлецька. С. Б.

Знімка зі свѣта посвячення домівки „Порадні Матерей“ у Львові. Фот. „Спорт“.

молочарські вироби; врешті кінчить закликком, щоби жінки села й міста зєдинилися під кличем як найбільша ощадність часу, щоби його як найбільше використати на виховання дітей і своє власне образования. Останній реферат був про економію домашнього господарства в „Good House keepink Institute“ в New-York-у і кінчився закликком, щоби в Чехословачині теж заложити інститут для досліду домашнього господарства.

✓ **Комітет по урядженні святчного ювілею С. Русової** просить оповістити, що на прохання Вп. Ювілятки відложено святкування на осінь. Всі поздоровлення, які прийшли до комітету будуть переховані й відчитані осеню на свѣті.

Нова книжка. На книжковім ринку появилася нова книжка, збірка оповідань „Непоборні“ пера нашої письменниці Катрі Гриневичевої, видана накладом видавництва „Логос“ („Добра Книжка“), з обгортокою праці Павла Ковжуна.

Посвячення домівки „Порадні Матерей“. В червні ц. р. подібно як попередніми літами один тиждень т. є 6—13ого був присвячений українській дитині. Організації, які піклуються нашого дівторою, і школи — уладжували в цьому тижні різні свѣта, які були певного рода іспитом їх праці й переглядом кадр нового покоління.

Спортове свѣто жіночого Кружка „Спартанка“ в Перемішлі відбулося дня 3 червня ц. р. в городі Інституту для дівчат при вул. Татарській. В свѣті взяв участь жіночий спортовий кружок „Скуд“ зі Львова. На свѣто складалося кільканайцять руханкових точок, з яких найгарніше випали: Будова веж і вправи з вінцями. На закінчення розіграли дружини „Спартанка“ і „Скуд“ змагання в кошиковий мяч.

Курс крою й шиття у Винниках. Заходами кружка УПТ у Винниках відбувся 4-місячний курс крою й шиття (від 15/12 1925—15/4 1926). Вела курс п. Василець. Учасниць було на курсі около сотні. Закінчено курс виставкою робіт учасниць курсу. Другий подібний курс починається дня 15-го вересня 1926 р.

Десятьлітний ювілей Жіночої Громади в Дрогобичі. Дня 10. червня обходила „Жіноча Громада“ в Дрогобичі 10 літний ювілей своєї діяльності. На Ювілейні Збори запрошено прочі жіночі організації в краю. Жіноча Громада в Дрогобичі являється зараз одною з найдіяльніших жіночих організацій в краю. Проводить освітню працю серед слуг (курси, бібліотека) провадить кухню для незаможної шкільної молоді, устроює курси крою і шиття, моднярства, інтрюлігаторства, штучних цвітів, і т. п.; дала почин до основання „Труду“ який розвивається дуже гарно.

КАЛЬМАН МІКСАТ.

М а л и н и.

Як ми були у Грицька Чікі в Вишеграді, піддав хтось думку, звидіти пополудні замок.

Ми поїхали до Нодь Марош. З цього принадного місточка, з його тихими каштановими гайками, замок, який одбивається в Дунаю немов у зеркалі, виглядає найбільш ефективно.

Там у горі в лісах зіли ми підвечірок. Дві дебелі дівки зігнені несли за нами харчі в гору, а мала нянька легко несли назад те, що остало.

Найменше зіли ми малини, які знаходилися в гарненьким ручнім кошичку.

Вони почали роздаюватися й висихати. Їх кармазиново-червона краска перейшла в темно-гранатову червоність, їх пухнатий мошок поівечився, а їх гарненькі жилки позанадалися.

— Ех, навіщо ти назад таскаєш малини — сказала господиня, коли ми вже дійшли до місцевості. — Дай їх дітям і буде тобі лекше нести.

Двох мужицьких хлопців стояло під самою огородою двірця.

— А нуте, хлопці — сказала нянька — любите їсти малини? Можете собі всі забрати.

Один хлопець подивився своїми сивими очима байдужно то на нас, то на ягоди, потім уперто відвернувся.

— Не любите ягід, чи що?

Він не відповів ані слова, тільки поплентався далі.

Другий червоновидий хлопчина станув із широко роззявленим ротом і вибалушеними очима й потім трошки наблизився.

— Коли вони їх не хочуть, то витряси їх на траву.

Біля тину була гарна, велика сіножать, яку доріжка ділила на дві частини. Дівчина витрясла ягоди на траву побіч дороги.

Обидва хлопці видряпалися тимчасом на огорожу й дивилися, що далі станеться.

Та ось наблизилася трьох інших хлопців і підглядало з другого боку крізь дірку в огорожі, вони бачили й розуміли все.

— Хтось сипле малини на траву!

Так, так, це не сон.

Скоро вилізли на дах стайні, що стояла поблизу, посідали паче ворони на гонти й пильнували поля.

Далеко широко не було видно нікого, тільки заблукане молоде качатко квакаючи вихулялося на краю, а з иншого місця придріботала маленька дівчинка. Її синя катунова суконочка розстібнулася і зсувалася з неї чим раз то більше. Через те вона без перестанку шпоталася і падала.

— Мамо, мамо — закричала, причім знов підлізла рачки й потюпала далі доріжкою, шукаючи своєї матері.

Але нещастя годі вже було здержати. Спідничка спускалася що раз нище, аж нарешті спала на землю. Роздягнена дитинка здивована станула в своїй біленькій сорочинці. Сумний вираз затемнив її червоне, повне личко, вона поміркувала хвилину, потім відійшла байдужно геть, а суконочка лишилася на землі.

Коли вона так дибала, наближалася чим раз то більше до малинового горбка, який вже здалека відбивався темно від вялої зелені трави.

Від сторони Дунаю повівав холодний вітерець, розганяв бабське літо, яке снувалося сюди й туди, і заніс у гору аж на дахи стайні білі, зів'ялі голівки насіння мохви (пятперетня) wraz із запахом ягід.

Дитина дійшла аж до малинової піраміди й скрикнула на вид такого скарбу:

— Гу, гу!

Марія Свірська, оперова співачка, яку львівська публіка мала нагоду почути на академії в честь Івана Франка в сольовій партії кантати Стеценка „Єдинимось“.

Фот. „Спорт“

З початку станула здивована, але потім радість зяяніла на її личку, яке було обрамоване льняним волоссям, мокрим від поту. Несміло схилилася в діл, щоби з вершка купочки взяти одну ягоду. Покушала. Яка солодка! Очарована витягла язичок, щоб облизати собі губки:

— Гу, яке добре, яке добре.

Її серденько билосся. Обережним поглядом окинула довкола поле, чи не видно кого.

Всюди було тихо й ні одного чоловіка не було видно на полі. Ми, сперті на паркан, ждали приходу поїзду й удавали, мов би не зважали на те.

Але гультаї там на вершку плота робили що иншого.

Вони відгрожувалися безпомічній небозі своїми кулаками.

Ця налякано викривила свої губки, очі зайшли слізьми та з плачем почала бігти назад у село. І небавом зникла за хатами.

Тимчасом дорога заповнилася дітьми. Між ними скоро розснеслася вістка, що біля двірця на сіножаті є малини. Вони йшли одинцем і туртками з горішного й долішнього кінця. Одні мали візочки й обручі з собою, другі їхали верхом на довгих лозових прутах, або були запряжені в мотузки й так бігли скоро без віддиху. Один котив дно бочки перед себе, другий вививав раменною кіньською костюмахою неначе бойовим прикладом, міжтим коли більшість узброїлася бадиллями на скоро вирваних соняшників.

Так вістка про казкову подію розлетілася над горбки. Скрізь чути було накликування:

— На толоці є малини, ходіть, ходіть!

— А де-ж вони й відки взялися?

— Це певно неправда!

— Го, го, го!

Ті, що надбігали з долішнього села, злучилися з тими, що сиділи на паркані, міжтим коли ті від стайні держали з тими, що надбігали з гори. Почалася словна перепалка:

— Чого ви тут хочете, розбійники? — кричали ці від паркану. — Малини наші. Пани хотіли нам їх дати.

— Але ви їх не хотіли — ревіли ті від стайні.

— А ми хочемо їх і вони наші.

— Так поважтеся лише їх доторкнути, а зможете

свого ліку шукати в траві й деревах. (Це мало значити стільки, що вони будуть їсти траву, а свої плечі чухати об дерева).

Лаючи себе взаємно, кидали тужливі погляди в сторону ягід, але ні один не важився наблизитись до них, аж ми відійшли до віконця й купили білети.

Коли вони тепер побачили, що з колишніх посідачів малин не було вже тут, більш нікого, (я дивився крізь щілинку з другого боку), тоді зістрибнули одні швиденько з плоту, а другі з даху й кинулися до ягід.

Але ні один, бачиться, не рухнув їх, крий боже, тільки там, де вони стрінулися, почали — повні великого огірчення борючись з собою, або підставляючи собі з заду ноги, битися кулаками, нігтями, прутами, всім що хто мав.

— Коліть і бийте! Всі підемо на дно, але малин не дамо.

В роздираючий уха гамір боротьби вмішався десь колись болісний звук. Частина втекла переслідувана, знову, кільком пустилася кров із носа, иншим пороздирано одіж і вони побігли плачем домів. Деякі хлопці чубилися і качалися по землі та виглядали неначе великанські іжаки, що збиті до купи точаться то вперед то взад.

Де далі гурма, фалююча сюди й туди, почала чим раз більше маліти, аж під кінець рознісся голосний ликуючий оклик!

Ті з плота втекли.

Опісля труслива частина стасної партії підкра-

лася сюди понід кущами й камінням, при чім один із боягузів знайшов спідничку малої дівчинки й вивісив як прапор на тичку.

— Ми побідили — крикнули і тоді, коли властиві борці обмивали свої рани в найближчому потоці, звернулися вони до малин.

Там лежали тепер виборені овочі, огріті промінням заходячого сонця, вялі, збиті, синяво-червоні.

Хлопчиська розмочали як стій лакомо свій обід побіди.

— Пишне! — сказав найстарший хлопець.

— Не можна налюбуватися — міркував другий.

— Це ще питання — відповів зневажно третій, який досі цілі руки мав заткані в роті й був замурзаний аж по вуха. — Коли-б було таке добре, то чани чейже не були-б цього висипали.

— Гм, справді. Може вони щось із малинами робили?

— Певно — крикнув тепер товстолиций дівчак. Йй Богу, пізнаю.... Вони мають якийсь дивний запах. Із цим він ягоди, які власне мав у руці, кинув у тин, аж лягнуло.

В цю мить рушив поїзд із нами з місця, але ми могли ще бачити, як деякі з хлопців згиналися й кидали ягоди в тин як могли найсильніше.

— Оттакі-то люди — сказав один наш товариш сміючись. — Тут боряться за щось, а коли те, о що боролися здобули з великим трудом і натугою, відкидають його з легким серцем знову геть назад.

Переклала Михайлина Ставнича.

3 руханкових свят у Львові.

В четвер 10-ого і в неділю 13-ого червня ц. р. відбулися на площі Сокола-Батька у Львові свята в честь Івана Франка влаштовані заходами руханкових товариств „Сокол“ і „Луг“.

До збірних вправ станули одного й другого дня ряди з'організованих Соколів і Луговиків, Соколиків і Луговичок, а з них велика частина убрана в однострої, які незвичайно мальовничо виглядали на тлі зелені. На отті однострої до руханкових вправ варто би звернути більшу увагу.

Передовсім убір повинен бути легкий і свободний, щоб не вязав рухів. В дальшій тягу — щоб в головних зарисах підчеркував характеристичні ціхи народньої ноші; врешті щоб викликав бажаний ефект на віддаль, тому, що вправи все відбуваються на більшій площі.

Скромина біла сорочка з вишивками на рукавах (уставки), дудах (маншетах) і евентуально ковнірці. Гарно також коли шия відкрита. — Богато накопичених вишивок на сорочці навіть не видно, бо зашиті цілі рукави й переди без білого тла зовсім губляться на віддаль. На шії гердан або кілька коротких рядків дрібних пацьорків і коралів. Жупан чи горсетка тяжить і заваджає при вправах, тому краще їх не вбирати. Спідничка цвітиста або з гладкого матеріалу. Гарно коли ціла дружина має однакові, — бо тоді здалеку вдаряє в очі, кілько в даній дружині є члениць. Також і фартушки повинні бути однакові й виразної краски, — та однакові прибрання голови: хустина або стрічка.

Такий однострій відповідає в загальних зарисах характерові народньої ноші, надається до вправ, а притім викликає дуже гарний ефект.

Дуже добре надається до вправ гуцульське вбрання. До довгої сорочки дві запаски, на ноги ходачки з червоними капчурами (пончохи роблені з вовни на дрютах, а проче, т. е. вишивки, прибрання шії, голови, подібно як в попереднім описі. Воно легке й вигідне.

Дуже влучно підхоплені головні ціхи народньої ноші в однострої співацької дружини Дмитра Котка. Хоч матеріал з якого виконані ці однострої не все

П. 1. Мамчаківна, провідниця жін. дружин „Лугу“ у Львові.

„оригінальний“ народний, але характер крою й вигляду дуже виразний. Наша публіка в цілому краю мала пераз нагоду придивитися їм, а й в „Новій Хаті“ в числі 6-тім за падоліст 1926. була поміщена їх знімка як зразок одностроїв в народнім характері.

Є дуже побажаним, щоб організаторки руханкових жіночих дружин звернули спеціальну увагу на однострої рухувичок, які повинні визначатись повною естетикою і гармонією.

С.

Г а р е м.

Чужинець майже завжди уявляє собі, що головна причина існування гарему це любов і бажання розкошів. А на ділі воно зовсім навпаки.

Треба усвідомити собі, що ціле життя Сходу опирається майже виключно на розпорядках і поставах релігії.

Модерна Туркиня.

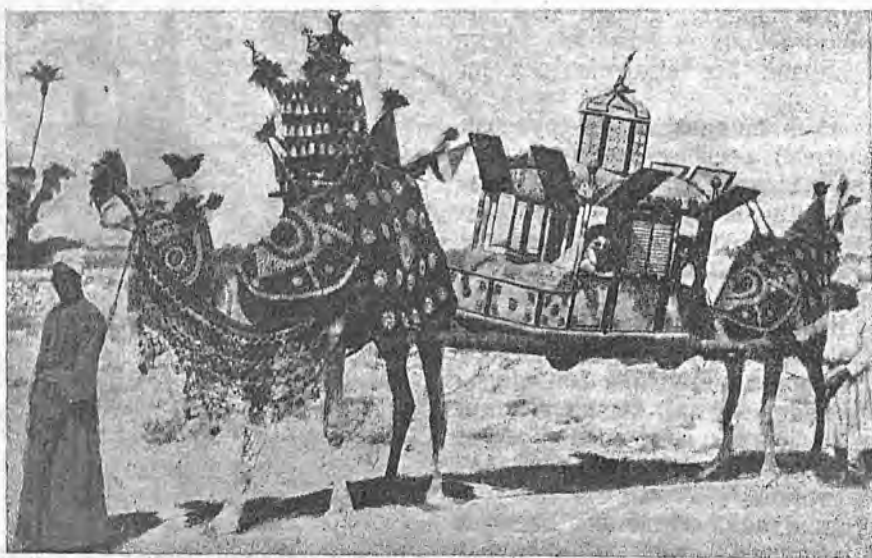
Передовсім розважна вдача Турка, його вічний спокій і поміркованість, засада не марнувати даром енергії, а заразом уникати всього, що порушувало внутрішній спокій і душевну рівновагу, — все це має своє джерело у віруванні в призначення. До досягнення цієї рівноваги, самовдоволення і смиренного пожертвування самого себе стремить ціле життя Магометанина. І згідно з цим, він упорядкував не

ними ключами, затопленими в морі, яка підступом і зручністю зуміла ошукати мужа! Це вказує, як задивлявся Магометанин на жінку, в якій великій мірі приписував їй потяг до зради. Що до многоженства то його причину треба бачити не лише в змисловості. Многоженство це середник для забезпечення великого потомства, якого так потребували завойовники степів. А що найважливіше, що Турок зовсім не вважав многоженства неморальним, лиш в протиставленні до проституції, уважав многоженство як джерело обичаєвої чистоти, на що однак з практичних зглядів могли собі дозволити лиш султан, князі та деякі багатші магнати.

Отже звичай здержувати жінку від участі в публичному житті, впливав з потреби заглиблення безперешкод думками у вічно-божеській нірвані. Тому можемо сміло твердити, що устроєння гарему було в першій мірі вислідом філософічного світогляду Магометанина. Разом з тим стоїть теж в звязі постановою Корану, яка не накладає на жінку обов'язку приходити до мечету; а навіть молитва магометанина, біля якого стоїть жінка, не є важною перед Богом.

Осягнути ту ціль, — усунення жінки з очей і душевного життя чоловіка, — старався Магометанин двома способами: серпанком або плащем, — і гаремом. Серпанок і плащ мали служити жінці при виході на вулицю, а закратовані вікна гаремів при щоденній праці дома. Згодом разом із поширенням комунікаційного руху повстали рівнож особні жіночі відділи на кораблях, залізницях, трамваях і т. п., які рівнож називано гаремами. „Гарем“ в дослівнім перекладі „святий, заборонений“, — в тім випадку заборонений вступ для муштин. Також вікна особливо зовнішні уживаних лектиків, як також повозів були закратовані. Вправді коран не вимагає закриття обличчя, — чого навіть не знають всі Магометани, — лише волосся на голові, яке по думці Магометана ділає найбільше на змисли муштин. Щойно в 13-тій столітті з цього припису вийшов звичай закривати обличчя, а головну увагу на це звертало магометанське духовенство.

Та не завжди під серпанком криється гарне об-

Гарем в дорозі

лиш релігійне виховання, товариські взаємини, право й обичаї, але рівнож побудову родинне, гаремове, життя, та чернече відокремлення турецької жінки.

Гарем це в першій мірі засіб для усунення якмога найдаліше джерела неспокою — жінку. Загально звідна є казка з „тисяч одної ночі“, в якій оповідається про жінку замкнену в палаті під семикрат-

личчя східної жінки; воно звичайно в наслідок тяжкої фізичної праці вчасно знищене й постаріле. Так само часто неінтересно виглядає гарем і життя в ньому, — за дерев'яними ґратами вікон.

Найчасніше гарем — це звичайна майже порожня кімната, в якій цілими днями, безперестанно пра-

Продовження на сторінці 26.

ТОАЛЕТИ КОРОНКОВІ ДУЖЕ В МОДІ.

ч. 114. Сукня з луковато уложеною горішною частиною, прикрашена коронками.

ч. 116. Елегантна сукня зроблена в характері стилевої сукні, з тафти пастилевої краски прикрашена жовтими коронками.

ч. 117. Елегантна сукня зроблена з коронкової кольорової матерії; прикрашена з *Sere georgette* темнішої краски.

ч. 115. Сукня з маркізети, жовтої краски, з жовтими вставленими коронками, прикрашена дрібними гузучками тої самої краски.

ч. 118. Елегантна сукня з ніжно-зеленої коронки. Облямування спіднички з тонкого шовкового матеріалу, з якого зроблений також спід до сукні.

До кожного моделю готовий крій.

СУКНІ Й ВЕРХНІ

- ч. 119. Смокінговий костюм з гладкого вовняного матеріалу. До нього жупреґова блузка.
- ч. 120. Костюм з сивої вовняної матерії, прибраний стежкованими плісами.
- ч. 121. Плащ з пелериною, з зеленого матеріалу Kasha, з патками на раменах. Долом поширений фалдами.
- ч. 122. Костюм з гранатової вовняної матерії; спідниця з переду в контрафалди.
- ч. 123. Спортова суконка з білого полотна; глибокі фалди прикрашені мережками.
- ч. 124. Літна суконка з ясного Crepe de Chine; ручні мережки й гузички.

Д О К Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

ОДЯГИ НА ЛІТО.

ч. 125. Літня суконка з легкої матерії. Боки плісовані, краватка з темнішої матерії.

ч. 126. Сукня з легкої вовняної матерії, долішня частина поширена фалдами. Ковнір і жабот білі, — гузички.

ч. 127. Літня суконка з полотна, по боках фалдована. Ковнір і маншетики білі, перед прибраний гузичками.

ч. 128. Сукня з вовняної матерії, спідниця плісована групами і камізелька

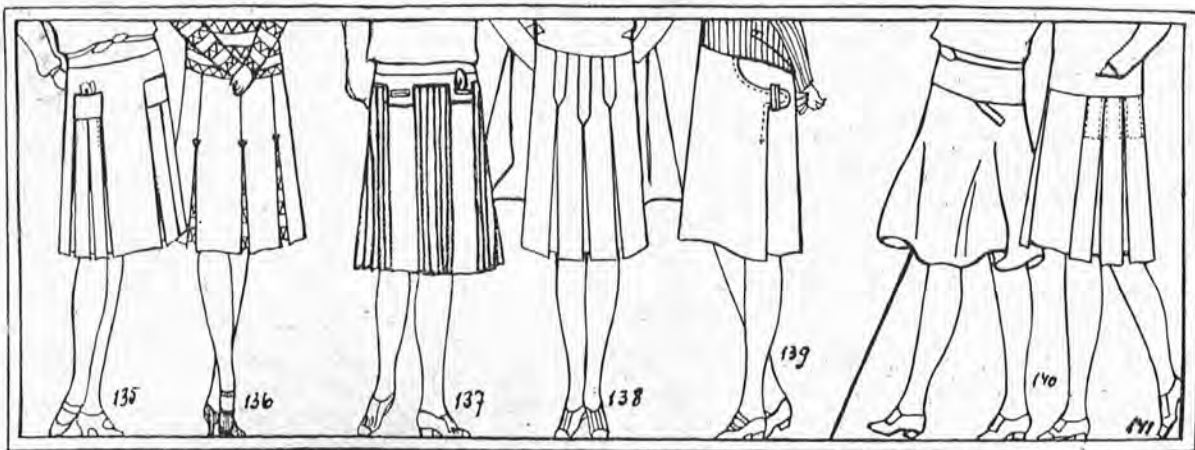
ч. 129. Сукня з легкої, м'якої матерії з гаптованим ковнірцем. Зморщкы групами.

ч. 130. Сукня з полотна, спідничка з фалдами з задю.

До кожного моделю готовий крій.

СУКНІ, БЛЮЗКИ И

ч. 131. Сукня з білого мушліну; приморщені трикутники, спідниця збрана. ч. 133. Суконка з взористої флянелі, з переду глибокі фалди.

ч. 132. Сукня з вовняної матерії, з фалдами з переду. Ковнір, маншети й кишені зі стяжки іншої краски. ч. 134. Блузка з англійського полотна облямована другим, іншої краски. До неї спідничка в кратки.

ч. 135—141. Спіднички до блузок.

До кожного моделю готовий крій.

СПІДНИЧКИ ДЛЯ ПАНЬ.

ч. 142.—145. Блузки з вишивками.

ч. 146. Жупрегова суконка з вишивкою.

ч. 147. Сукня з полотна прикрашена вишивкою.

ч. 148. Літня сукня з білого англійського полотна, прикрашена мережками і гаптом.

ч. 149. Літня сукня з Сієре марсале, прикрашена плісками з того самого матеріалу. Ковпірець білий з мережкою, краватка зі шкочького шовку.

ч. 150. Плащикова суконка з вовняної матерії, передня частина спіднички плісована у формі вахляра.

Д О К О Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

ПРАКТИЧНІ СУКНІ ДЛЯ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ.

ч. 151. Суконка з білого англійського полотна. Спідничка має глибокі фалди. Прибрання суконки в синій красці.

ч. 152. Суконка з англійського полотна; по боках глибокі фалди, мережки й гузички.

ч. 153. Суконка з вовняної матерії, фалдована по боках і прибрана шовком в темнім тоні.

ч. 157. Суконка з полотна краски beige, прибрана Тетасота.

ч. 158. Сукня в синенького полотна, прибрана шафіровим.

ч. 159. Сукня з легкої матерії, прибрана вишивкою.

ч. 154. Суконка до школи з воалю. Спідничка морщена з переду, чорний пасок; квітнець, маншети й кишені вишивані.

ч. 155. Літня суконка з легкої матерії в горохи, прибрана мережками.

ч. 156. Суконка з білого англійського полотна, прибрана другим циніюватою краски.

До кожного моделю готовий крій.

СМОТРИКИ В ДОМА Й ШКОЛІ.

ч. 160. Костюмик з дво-
якої матерії: спідничка
з вовняної кратки, по-
єдинчий жакет з одно-
стайної.

ч. 161. Суконка до школи
з вовняної матерії.

ч. 162. Лунг'ова сук-
ночка.

ч. 163. Суконочка з фал-
дованою спідничкою
з матерії в паски.

ч. 164. Фартушок обра-
мований бортою.

ч. 165. Фартушок з дво-
якої матерії.

ч. 166. Фартушок з полотна при-
крашений вишивками.

ч. 167. Фартушок з взористого ма-
теріялу, прибраний темнішою кра-
скою.

ч. 168. Фартушок з взористого пер-
калю.

ч. 169. Фартушок з шельками обра-
мований іншою матерією.

До кожного моделю готовий крій.

НАШІ ДІТИ

- ч. 170. Біла суконка з батисту або крепи для дівчинки від 2—6 літ.
 ч. 171. Суконка з вовняної червоної крепи, для дівчинки від 6—10 літ.
 ч. 172. Літня спортова суконка, прикрашена легкою вишивкою або бортою.
 ч. 173. Елегантна суконка з попеліни для дівчат від 8—14 літ.
 ч. 174. Гарна суконочка з тяжшого матеріалу; спідничка фалдована доверху

- ч. 175. Легкий плащик для дівчинки від 2—6 літ.
 ч. 176. Практичний англійський плащик для дівчат від 6—10 літ.
 ч. 177. Гарний плащик з kratkovanogo вовняного матеріалу.
 ч. 178. Елегантний плащик для дівчаток від 6—10 літ.
 ч. 179. Практична суконка з англійського полотна, до неї шкіряний пасок.

- ч. 180. Рагляновий плащик для хлопчиків від 4—8 літ.
 ч. 181. Літнє вбрання для хлопчика від 4—6 літ.
 ч. 182. Біла суконочка густо мережана. Спідничка групами дрібно складана.
 ч. 183. Скромна гладка суконка для дівчинки від 4—8 літ, прикрашена гузиками.

ШКІЛЬНА ВИПРАВА ДЛЯ ДІТЕЙ.

ч. 184. Імпрегований станичок до блузок з гаптом.

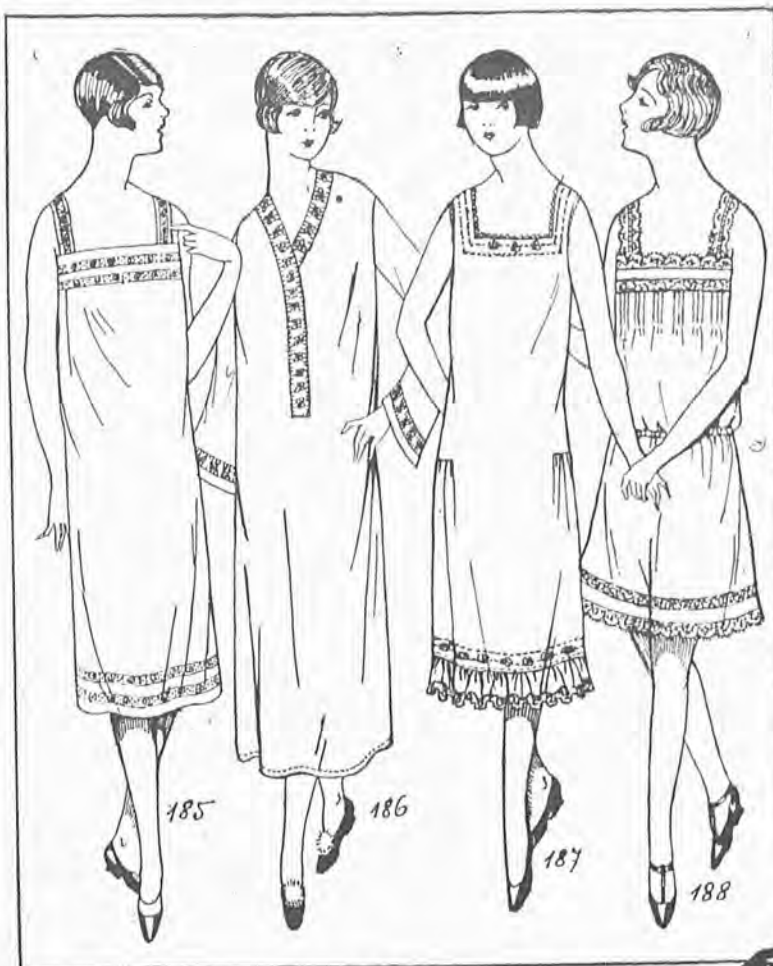
ч. 185. Комбінація до суконок з вузькими гаптами.

ч. 186. Нічна сорочка з шалювим ковнірцем з гапту.

ч. 187. Комбінація з широкими раменцями й зморщками на боках та вузькою фальбанкою.

ч. 188. Комбінація реформових майток прибрана коронками.

ч. 189. Нічний кафтанчик для дівчинки, — з довгими рукавами й витяттям коло шиї в квадрат.

ч. 190. Нічна сорочка приморщена до густо вистебенованої гески.

ч. 192. Комбінація реформових майток прибрана гаптом.

ч. 194. Нічний кафтанчик з ковнірцем, прибраний закладками.

ч. 191. Нічна сорочка прибрана зубчиками.

ч. 193. Комбінація реформових майток до запинання з задку.

ч. 195. Комбінація до суконок для дівчинки.

До кожного моделю готовий крій.

ДОМАШНИЙ ОДЯГ

ч. 196. Домашна сукня в крестину, прибранна темнішою стяжкою.

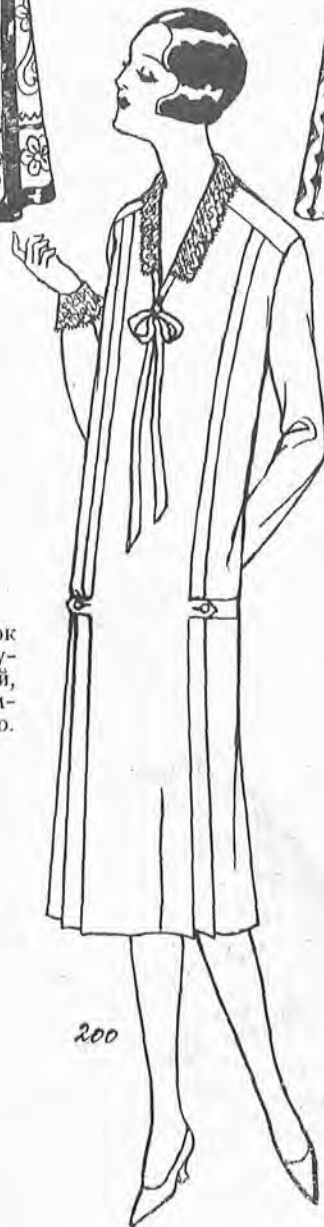
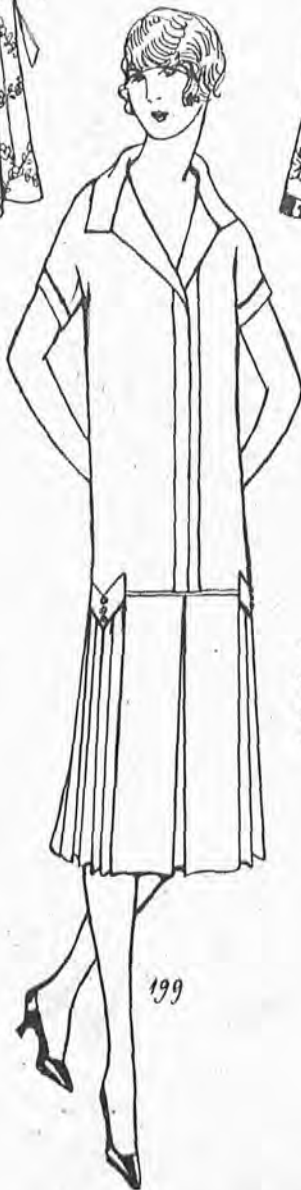

ч. 197. Шляфрок долиною і на рукавах вишиваний, прибраний темнішою стяжкою.

ч. 198. Домашна сукня з візористого крестину

ч. 199. Суконка з легкої матерії.

ч. 200. Домашна сукня з вовняного рилсу з коронковим ковнірцем і маншетами.

До кожного моделю готовий крій.

рис. О. О. К.

В а к а ц і ї.

Безжурна, повна радості пора року, коли вся шкільна дитвора покінчила науку, а тепер використовує побут на селі набирає нових сил і свіжості, щоб на вакаціях з новою енергією взятися до праці та здобувати знання. Гарний садок, левада, ріка, ліс — це найулюбленіші місця, де жваво йде забава мячем, обручами і т. п.

Радуються мама, що її діти весело проводять вільний час, та рівночасно її голова запрягана вже новими клопотами; добра хазайка вже заздалегідь турбується, як виправлятиме свою дитвору знову до школи; як приготувить для неї усе потрібне на цілий довгий рік вбрання, білля і пр.

„Нова Хата“, щоб допомогти своїм читачкам, виготовила обширний матеріал моделей, суконок і білля для шкільної молоді, від найменших аж до дорослих осіб, на підставі яких можна зладити комплектну виправу, практичну, скромну, відповідаючу нашим відносинам, а зі смаком.

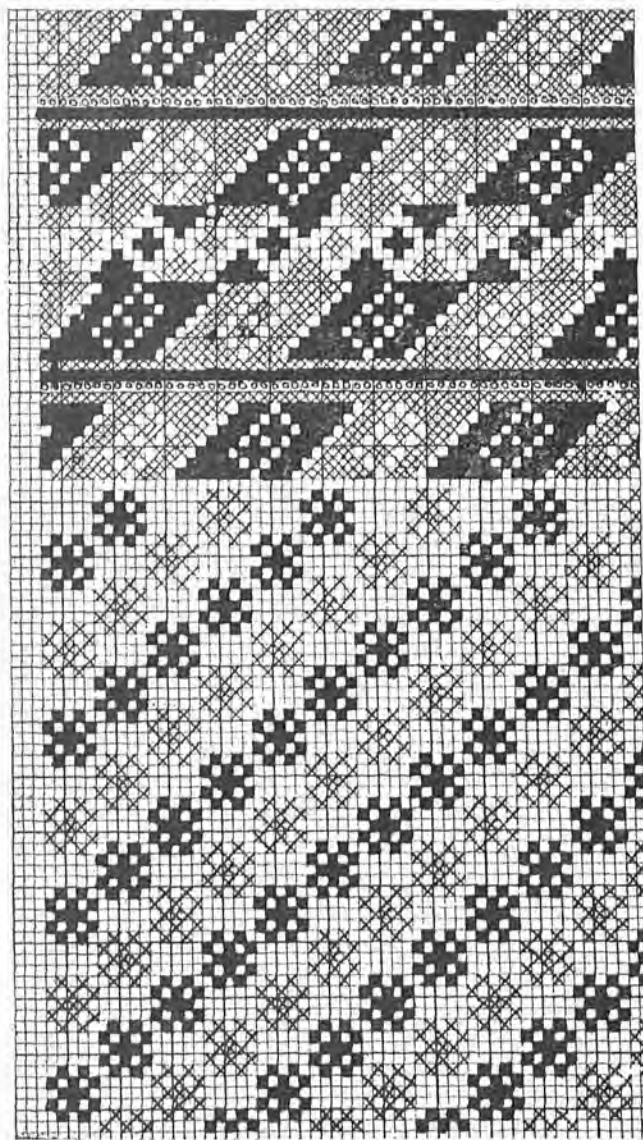
Н а р о д н і в и ш и в к и.

АРТИСТИЧНА БЛЮЗКА з сирого шовку прибрана оригінальними бучацькими вишивками. Власність п. Катрі Гриневичевої.

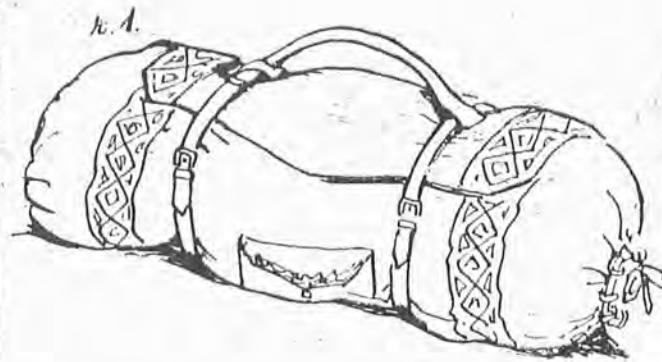
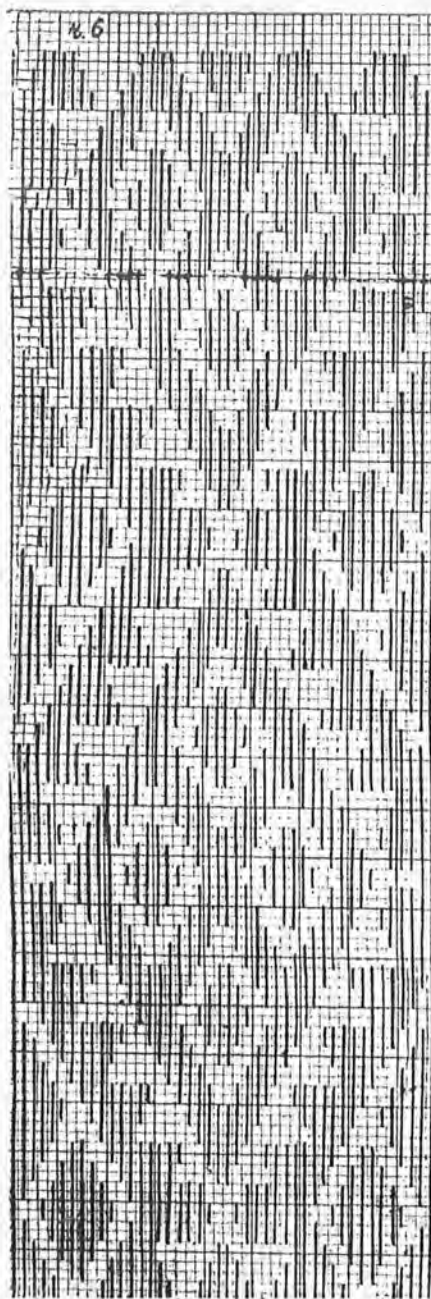
ПОДУШКА НА ОТОМАНУ з народною вишивкою виконана на сірим полотні, проєктована й випрацьована пп. О.О. Кульчицькими. Взір на вишивку можна замовити окремо.

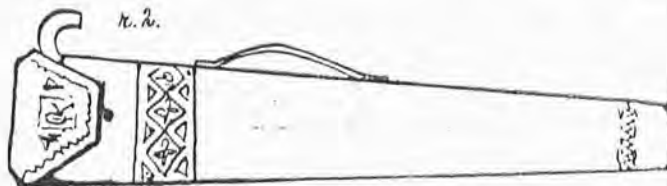
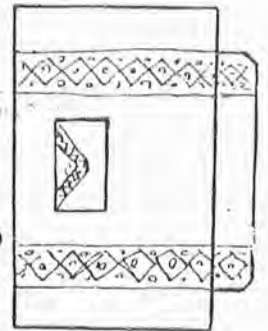
НАРОДНА ВИШИВКА (уставки і рукави до народної сорочки) хрестиками, в кольорах: ■ зелена, XX червона, oo жовта.

М О Н О Г Р А М И

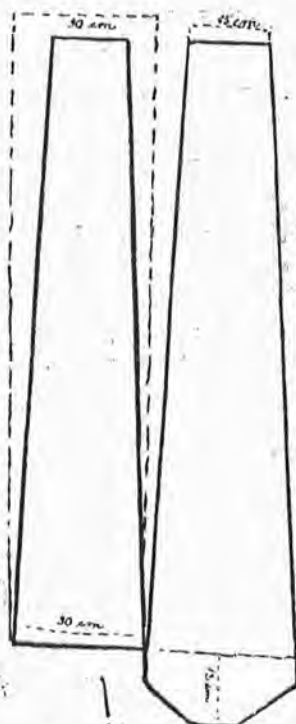
до гапту й вишивання можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні від 0.50 — 1 — 3л.

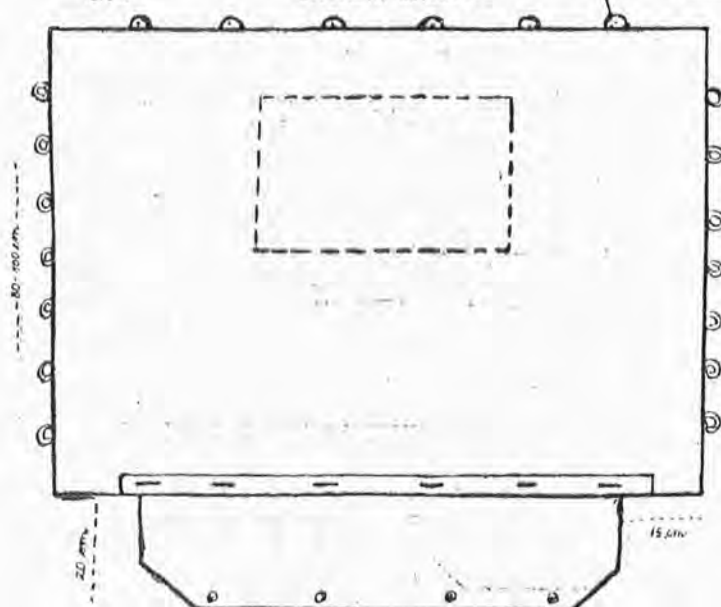
ч. 1.8

ч. 2.а

ч. 1.а

ч. 1. Покривало до подорожки на річці (постіль і т. п.) які береться з собою до *супре*.

Виконання: Кусник сірого полотна або т. зв. *Segeltuch*, у вимірах 110 см довжини й 80 см ширини (див. ч. 1а), (вимір цей може бути відповідно до потреби зменшений або збільшений) належить довкола обрубати мережкою або широкою обміткою.

З внутрішньої сторони пришивається на ширших боках полотна — листівки, з одного боку на дірки, з другого на гудзики до запинання клунка. Крім цього, щоб клунок виглядав старанніше, пришивається з одної сторони клаптик полотна довгого на 80 см, а широкого на 20 см. На вузких боках пришивається колісця, через які насилаються шнурки або гарасівки для стягання клунка по боках. Запнутий і стягнений по боках клунок зв'язується по верху подорожними ремінцями, через що він є дуже зручний до перенесення.

Невелика кишеня на верха, зашита на гудзик гумовою петелькою в дуже вигідна на дрібниці, про які тямиться в подорожі в останній хвилині.

Покривало прикрашене народною вишивкою (див. збір ч. 1 б) в два ряди. Вишивку можна зладити окремо, а відтак пришити до покривала верхом.

Цілість представляється незвичайно старанно і своєю скромністю робить гарне враження.

ч. 2. Покривало на парасолі дуже практичне підчас подорожі, коли їде більша родина, щоби всі парасолі і (палки) ліски були разом.

Покривало виконане з такого самого матеріалу, як наші покривала до подорожі, прикрашене гарними вишивками.

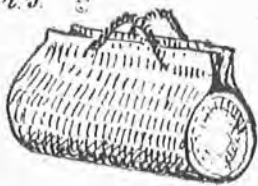
Довжина покривала на 80—100 см, ширина в горішній частині на 30 см, в долішній на 15 см, горішня накривка на 12 см, викинута обміткою. З боку ручка із сильно зістенованого матеріалу зложеного в четверо. Накривка зашита на гудзик гумовою петелькою.

ч. 6. Народна вишивка виконана одною гаряче-жовтою краскою, стебнівкою.

Р О Б О Т И

ОЛЬГА І ОЛЕНА КУЛЬЧИЦКІ

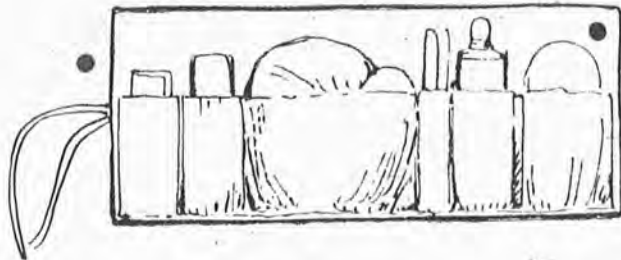
ч. 5.

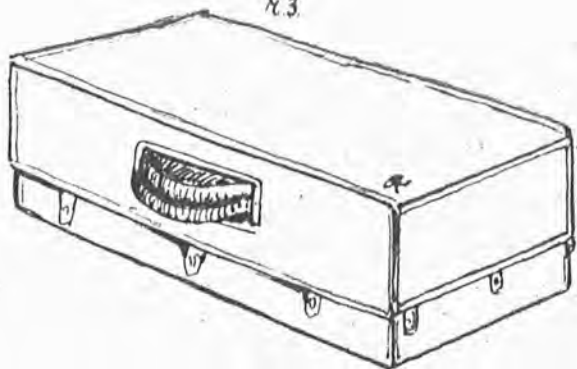
ч. 5 а

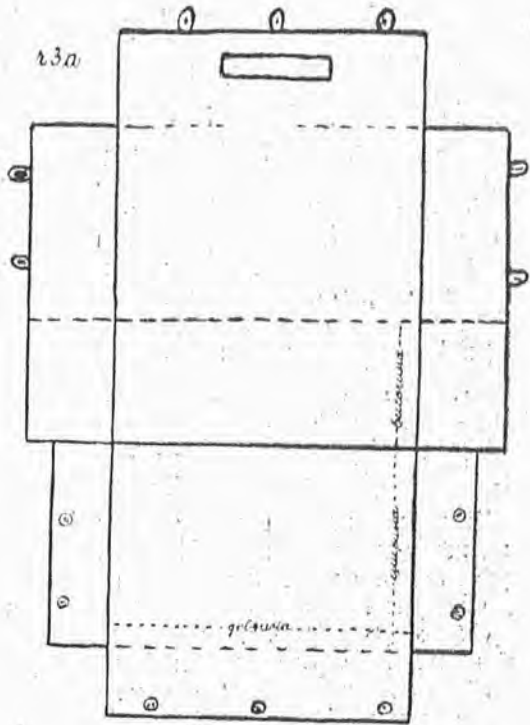
ч. 5 б

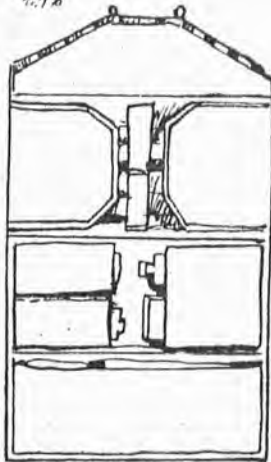
ч. 3

ч. 3 а

ч. 4 б

ч. 3. Покривало на валітку з грубого бронзового спеціально на ту ціль призначеного полотна.

Виміри покривала треба обчислити на підставі розмірів валітки, беручи під увагу її ширину, довжину й височину, і додаючи на всіх швах по 3 см. Притім треба також звернути увагу, що верхня частина покривала заходить з трьох боків на спідню частину, тим самим мусить бути довша. На ручку валітки робиться отвір (диви взір ч. 3а).

Всі шви покривала треба старанно обшити тоненькою шкіркою, або сильною тасьмою. Гузики і петельки мусять також бути виконані з сильного матеріалу.

ч. 4. Сашетка на гребені до подорожі й як сховок на час ферій.

Подовгастий подвійний кусник полотна, о вимірі 24x48 см прикрасити вишивкою.

З внутрішньої сторони примістити (диви взір ч. 4а) в першій частині поздовжню кишеню на рушник, в другій частині 2 бічні кишені на мило, щіточку та порошок до зубів, і т.п.; в третій частині є уміщена на середині листва, в кількох місцях переділена, за яку закладається гребінь, щітку, щипці до волосся і т.п. Цю третю частину прикривається двома платками, пришитими з боку (о вимірі 18x12 см), щоб річі не висовувалися з сашетки (диви ч. 4б).

Сашетку замикається з верха на гузики з петелькою.

Ч. 5. Кошик до подорожі для переходування їжі. В ньому уміщене полотенце вишите в такий спосіб: Поздовжній, подвійний платок, довільної довжини, а ширини відповідно до величини кошичка (около 20 см), зверху прикрасити на однім кінці вишивкою, і заосмотрити гарасівками до зав'язування.

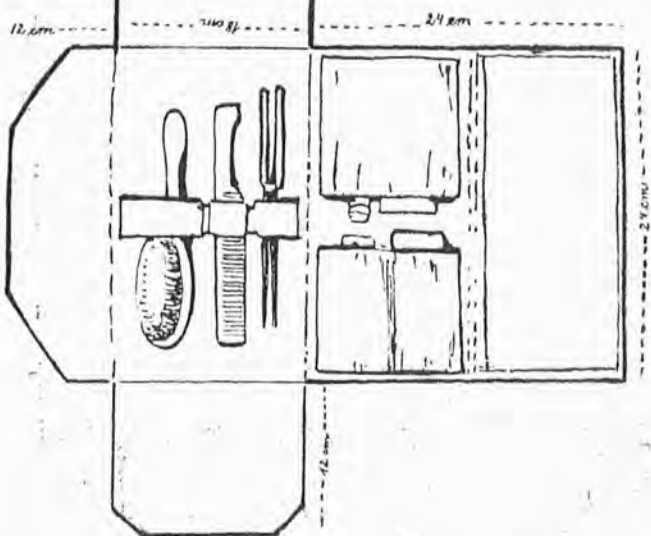
З внутрішньої сторони пришити до подовж полотенце з більшими, й меншими переділками де, вкладається їжа, фляшку, склянку, ніж, серветку і т.д. (диви взір ч. 5а).

Як харчі вже зладжені, тоді ціле полотенце звивається в рульон, і зв'язується гарасівками (диви взір ч. 5б).

ч. 4

ч. 4 а

Ф і р м а

РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, —

ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

ЖІНОЧІ МОДНІ МАТЕРІЯЛИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, МУЖЕСЬКІ СУКНА. — —

продає найдешевше

Г а р е м.

(Докінчення зі сторони 12.)

цюють пані дому та її прислуга; там придуть, піклують дітей, шиють одяги, мелють зерно, а на ніч по східному звичаю розстеляють до спання роґожі й матраци. Правда, ще недавно було декілька гаремів в палаті султана і в домах деяких багатших Турків, які як наприклад палата Абдуль Гаміда були казочно пострєсні. Але на загал можна без пересаді сказати, що вигляд гарему навіть з середніх верств скорше нагадує вязничну робітню, як місце любовних розкошей.

По довгих боротьбах і революціях, від часу проголошення Кемалем Пашею молоді турецької республіки, — прийшли зміни й в житті турецької жінки а впершу чергу знесення серпанків і надання прав жінці. Як скоро у деяких турецьких жінок зросло почуття самостійності, про це була нагода переконатися на одній з перших турецьких жінок — дружині Кемалі Паші, президента турецької республіки. Її

розвід (який наробив стільки шуму) є доказом, як скоро турецька жінка зуміла покористатися ново при-знаними їй правами.

Отсе дорога до цілковитого так душевного як і тілесного відродження і уздоровлення турецької нації; бо не можна безкарно виключити жінку, а тим-самим половину народу, може навіть і гажнішу, (як матерей будучого покоління) — з публичного життя. І не даймо себе змилити тим, що багато молодих Туркинь в Константинополі використовують новоздо-буту свободу на те, щоб танцювати на публичних гулянках Shimmy, Foxtrott Це лиш ознаки першого оп'яніння, яке небагом счезне, а яке можна все зауважити по довгих літах неволі.

Без сумніву й Турок може на ці хоріводи най-де поблажливу усмішку (на що вирочім і мушци заслугують); він знає, що кожна новість лиш поводі назріває, та пригадує слова пророка: „Знайте муж-чини, що жінка сотворена з ребра, т. є з кривої кістки. Схочете криву кістку випростувати зломите її. Вірні! Будьте терпеливі для жінок!“

Н. Г.

Смак, елегантність і шик.

Ці слова люди часто мішають та не знають точно, що вони означають. Мало хто знає, що чоло-вік убрання зі смаком, не конче мусить бути еле-гантний, а елегантна жінка не мусить бути шиковна.

Слово „смак“ уживалось аж надто часто при кінці минулого, та з початком біжучого століття, ко-ли то ідеалом чоловіка був естет так як тепер — в джентельмен. Тоді від кожної річи вимагано, щоб вона була зі смаком.

Запитаєте якеж то має бути убрання „густов-не“? Отже те, якого краска й форма не разять ви-робленого ока. Бідне убрання дівчини, покровці на меблях з кольорового кльоту, або сатини, забавки зроблені рукою дитини, все те може бути зі смаком. Зі смаком може бути надшарпаний ковнірчик, так само як і немодерне й зношене вбрання. Все поля-гає тут лиш на ефекті красок і форми, незалежно від того чи річи є нові, чи старі, дешеві чи дорогі, модерні чи не модерні. Річи зі смаком не мусять бути оригінальні. Густовні капелюхи чи суконки, мо-жуть бути вироблені на тузини.

Цікаве те, що смак не виключає непорядку. Не-порядок може бути теж зі смаком, але він мусить бути немов викликаний з певною ціллю.

А елегантність, — начім вона полягає? Полягає вона теж на зміслових вражіннях, але вона чимсь звертає на себе увагу. Звичайно тяжко сказати чим. Є в ній саме певна неперісичність, нетузинковість. Містить вона в собі взнеслість, повагу й неприступ-ність. Позбавлена всяких дешевих ефектів прикрас і яркості, вирізняється простотою, виходить поза смак вулиці й не мусить загально подобатися. Ставить побіч себе часто ніби недоладно форми й краски, що щойно в цілості ярко оправдують свою недоладність.

Елегантність не ходить в парі ні з пересічністю ні яркістю ні непорядком. Найкраща окраса, але над-шарпана, найформеніший капелюх але змарганий не може бути елегантним. Нічо не може бути еле-

гантно розкинене, нічо не може бути елегантне, коли його всюди повно.

Елегантність можна створити лиш при певній сту-пені добробуту, але дорожечінність то ще не елегантність. Елегантність оминає всяку виставність.

Елегантність є то отже гармонія в цілості, а саме солідного матеріалу з певною окремішністю і доклад-ним опрацюванням деталей. Детайлі міняються з ча-сом; до модерної елегантності нпр. належить вигода, невідгидні черевики, тісне мешкання не можуть нині бути елегантні. Модерне елегантне заховання вима-гає певної смілости, так як в добі рококо вимагано принадности й ніжности. Але елегантне поведіння зав-сідги мусить бути природне, невимушене й просте; коли видко що хочемо звернути на себе увагу, то вже не елегантність.

А що є шик? Це так мало означене поняття, що його нелегко пояснити. Його ціхою є певна лег-кість і делікатне звертання уваги на себе. Є лиш більш виїмковим і визиваючим, ніж елегантність.

Людина може бути в кожнім віці елегантна, але не в кожнім віці шиковна. Не може бути тоді ши-ковна, коли вже вік непозваляє звертати на себе уваги. Замітне тут що жінці довше випадає бути шиковною ніж мушцині. Сороклітна жінка може бути шиковна, коли ним не може бути сороклітний мушци-на. Можливо що це тому, що мушцині загалом не ви-падає на себе звертати уваги. Звертання уваги все мусить бути дуже тонко вичуте й не переходить пев-ної границі.

А тепер розсудіть самі, що з цього найкраще.

АРТИСТИЧНО-ФОТОГРАФІЧНЕ АТЕЛІЄ

ЕМІЛІЯН МАНОВСЬКИЙ
ЧОРТКІВ-ВИГНАНКА

виконує побільшення 30x40 в ціні 20— зл. При замов-лені належить зложити 10— зл., решту за посліплатою.

П л а в а н н я.

Плавання — дає своїм прихильникам: свіжість шкіри, граціозні рухи, опанування тіла, силу й гнучкість та гарний вигляд.

Плавання — зміцнює, хоронить від простуди, сталять нерви, усуває блідність і недокровність.

Плавання — дає вичерпаному — працюю в школі, бюрі, робітні та дома — тілову нову силу й радість.

Плавання є протизагою до впливів великого міста, що псує нерви.

Плавання — як спорт, вертає моральну силу, відпорність і життєву витривалість, звертає вас назад до природи, до розумного життя.

Плавання — це забава, гарна й весела. Це свобода й радість у світлі й воді, в сонці й воді.

Плавання — має тимбільше значіння, чим краще й краще упорядковані рухи та чим легше й більш ритмічно їх виконується.

Тому спортове плавання має правдиву вартість в плеканні здоров'я; тіло в ритмічній праці мускулів підтримує ритмічну працю легенів і серця.

Жінки й дівчата! Матери будучого покоління! Ваша сила й ваше здоров'я це сила й здоров'я батьківщини! Тому плекайте тіло, душу й розум тим прегарним, здоровим і шляхотним спортом! Плекайте спортове плавання в плавецьких клубах, а де їх ще нема, заложіть!

Сян.

Вигублювання муравлів.

Муравлі, яких уважаємо взірцем pracowитости й витривалости є в домашньому господарстві великими шкідниками. В городі шкідливі вони через те, що годують на листках овочевих дерев мишці, які служать їм відтак поживою, а які висисають з листків соки. Далеко більше шкідливими й прикрими є муравлі в хаті. А вже як зачнуть появлятися цілими масами, то годі їх позбутися. Щонебудь солодкого поставити на полиці чи в кренесі, то навіть не знати коли така їх тьма зявиться, що годі зігнати. Не одна господиня ломить руки над тортом, який прибраний густо муравлями стає неможливим до вжитку. Вигублення муравлів в городі й в хаті не так легке як здавалося. З хати виганяється їх через накладання сильно запахних субстанцій. Надається до того нафта, терпентинний олій, камфора а також мішанина сірчаного цвіту й майранку. Всі ці средства виганяють муравлів, але їх не вигублюють, та є лише прикрі через свій запах, а неспрошені гості найдуть собі в інших місцях пристановище. До вигублення муравлів найкраще надаються дріжджі або квасне тісто. На пляшку мишину дається розроблені дріжджі або квасне тісто і підправляється медом або розпущеним цукром. Муравлі лакомо їдять це, але переплачують смертю своє ласкство. Рівнож убиває муравлів мішанина бораксу, муки і цукру, яку посипується попри стіни, або на полиці. Можна також ловити муравлів на „лапку“. Уживається до сєї цілі губку з великими дірочками, добре висушену. В дірочки насилається цукру й кладеться на ніч в спожарні, кренесі, шафі, або на веранді. Муравлі, які занохають цукор повлізають в лапку. Рівнож треба осторожно кинути губку у ведро й спарити кип'ятком. Щоби губка могла другий раз служити до сєї цілі, треба її старанно вимити і вичистити з неживих муравлів, а опісля добре висушити.

Вигублення муравлів з городу трудніше та сумнівне, бо тут, як що близько є ліс, треба все числити на новий приплив муравлів. Тоді треба муравліска, які є близько городу розбурювати і то по кілька разів, щоби примусити муравлів до зміни левогонища. Щоби усталити звідки муравлі зявилися в городі, належить простежити звідки вилазять і де ховаються, вистеживши їх гніздо полати його дуже гарячим розчином алуни. Муравлі, які ще остануть живими, перепесуться в інше місце, часом глибоко в землю. Треба отже з ними далі стежити і це раз полати алуновим розчином.

В городі, як що є погода можна посипати спорешкований боракс по стежках і попід паркан.

Коли хто має охоту задати собі трохи труда й не жалувати цукру, то можна златити лапку на муравлів і в городі. Пляшки наповнені густим сиропом закопуються в землю поміж грядками аж по сам отвір і так лишається кілька днів. Муравлі повлізають до середини й поприліпають до липких стін пляшок. Очевидно, що до вжитку в друге треба пляшки вичистити.

Можна запримітити, що муравлі обседають сильно певні роди дерев. Коли приглянемося ближче побачимо, що на цих деревах є більше мишці, чим на других, які як сказано вище, є притягаючою силою для муравлів. Передовсім треба вигубити мишці, а тоді зникнуть і муравлі. Сильне зливання дерев зимною водою нищить мишці. Таким чином очистимо дерева й від муравлів.

МСГ.

Домашні поради.

Товсті плями з підлоги чистимо так, що ввечері перед миттям натираємо їх глиною, а на другий день змиваємо гарячою водою зі содою.

Попіл в папіросів є дуже добрим середником проти укушення комах. Коли нема під рукою води, кави, або молока, звогичи попіл слиною і приложити до укушеного місця.

Діраве деревляне начиння можна заліпити такою масою: розтоплюється кусник сірки і додається до неї трохи воску. Плином тим затирається діри. Другий спосіб: Огріється мішанину з 60 частей синьського смальцю і 40 частей деревляного попелу; загітою масою затирається шпари.

Плями зі ржі на біллі або матерії чистяться так: Півлітрове горнятко наповнити до $\frac{3}{4}$ гарячою водою і прикрити полотном в тім місці де є пляма, так щоб вона прийшла на середину горнятка; На пляму накладемо цитринового соку потім прикриваємо горнятко з полотном добре пристаючою покривкою, щоби пара не виходила. То найголовніше. Лишався так 5 минут. За той час пляма зникає, а матерію треба переполоскати у воді.

Спалені місця на біллі можна навіть цілком усунути як плями посиплюємо мокрою содею і дамо на гаряче сонце. Як за першим разом не зникнуть повторити.

Пожовкле білля буде знову свіжо-біле коли приправити до варення дається кілька ложок зв. окису водн. (вода окисна). Средство рішучо нешадливе.

Плями з чорнила на меблях чистяться помаранчевою, або цитринноюю шкіркою.

Консерви на зиму.

Компот з вишень.

Гарні вишні подрелювати, наложити в компотові слоїки ц. в. вузкі, а високі, зробити густиї сирпи і давати до слоїків з вишнями, але тільки до $\frac{1}{4}$ слоїка. Відтак зав'язати міхуром, обивати слоїки сіном, класти в горнець залати зимною водою і варити від закінчення $\frac{1}{2}$ години. Відтак відставити нехай простигне, потім виймати слоїки з горшка і переохолодити в холодній місці. Замість варити в горшку, можна поскладати слоїки до бляхи з піском, а зверху на міхур дати мокру стирочку і поставити до рури, але не дуже гарячої, нехай печуться. Таксамо як з вишень, робиться компот зі сливок.

Галіярета з падалиць квасних яблук.

Дві літри яблук з луною порозтинати, щоби очистити з черв'яків, дати до начиння, залати водою так щоби покрива зовсім яблук і варити аж зм'якнуть. Відтак зав'язати до мішочки або сервети і прив'язати над начинням, щоби есенція стікала поволі, але не дусити. На літру цього соку дати $\frac{1}{2}$ кг цукру і варити на гарячій кухні 15—20 хвиць з кавалком ванілі. Як вариться збирати шум. Потім зложити до слоїка. Ця галіярета має дуже гарну краску і є прозора. Подається до легумін, тортів і плячків.

Маринвання грибів на зиму.

Молоденькі здорові гриби пообтирати з моху й піску (не повинно мити водою, хіба що дуже з землею, тоді добре з води витерти), поскладати до камінного начиння, додати покранної в пляшки моркви і петрушки, однак небагато, одну більшу цебулю покранну в тарільці, поставити на кухні, прикрити, нехай вариться поволі в своїм смаку, води не додати. Від часу до часу треба начиння потрясати, щоби гриби не припали до дна. Коли вже будуть м'які відставити. — Осібно заварити винного оцту, додаючи кілька платків цебулі, кілька зернят перцю. Холодні гриби поскладати до слоїків та залати простиглим оцтом, так щоби закрити гриби зверху. Можна додати на верх ложочку оливи, щоби не доходив воздух. Слоїк зав'язати восковим панером або міхуром, відтак держати в сухій холодній місці. Так само приладжується консерва з молодих печериць.

Рижки і підпеньки.

Одні чи другі треба обварити в посолоній воді, вибрати на сито, щоби обісхли з води. Відтак складати до слоїків або камінного начиння і залати завареним оцтом як гриби. Знаменита консерва на зиму до м'яса.

Консерва з зелених помідорів.

Приготовляється її так: Дві літри зелених помідорів покранти як кльоски, додати дві покранні цебулі. Відтак взяти $\frac{1}{2}$ шклянки соли насолити і оставити так на цілу ніч. Рано витиснути помідори з ропи, дати до ринки, залати $\frac{1}{2}$ л оцту.

і 1/2 л води і варити до м'якості. Відтак вибрати на сито або друшляк, щоб стекла вода. Окремо заварити 1 л води, 1 л винного оцту, 20 д-г цукру, ложку від кави перцю, цинamonу, кілька гвоздиків і дрібку паприки. Все це разом варити під покринкою 1 годину. Потім вложити помідори і варити ще 1/2 години. Як простигне складати до слоївків або кам'яних горнят і зав'язати восковим папером. Подається до дробу і смаженого мяса.

О. Л.

Що варити літом?

Порядок страв.

Неділя: 1. Росія з кльосочками з грисіку. 2. Росолоне мясо з коперковою підлевою. 3. Смажені курята з салатом з огірків (мізерія). 4. Крухі кошички з суніцями й сметаною.

Понеділок: 1. Карафіолова зупа. 2. Володі битки з молодого бульбою. 3. Кисіль з какао.

Вівторок: 1. Вишнева зупа. 2. Теляча печеня. 3. Морква з горошком. 4. Крем з овочів.

Середа: 1. Борщ з молодих буряків. 2. Грибки зі сметаною й бульбою. 3. Дріжджеві пиріжки з вишнями.

Четвер: 1. Зупа з суніць. 2. Потрапка з курят з кнудельками з булки. 3. Риж зі сметаною.

П'ятниця: 1. Зупа з раків. 2. Яринові січеники. 3. Вареники з черешнями.

Субота: 1. Яринова зупа. 2. Вєпрові котлети з салатом. 3. Струдель з афінами.

Приписи.

Пропорція на 6 осіб.
Зупа з суніць.

До 1/2 л солодкої сметанки дати 3 жовтка, 20 д-г м'якого цукру й вбити на шум в кам'яній посудині. Потім поставити на теплу кухонну плиту, мішати безупинно, поки теч не стане устїе, однак не сміє заквітати. Якщо сметанка трохи переохолоде, додати 1/4 kg перебраних і перетертих кризь волосіне сито суніць, вимішати й винести до пивниці. Перед видачею викинути трохи цілих ягід, а окремо подати бішкотики.

Яринні січеники.

Шість до вісім штук моркви, 2 головки волоської капусти, 4-6 калярів, один каліфіор, всю цю ярину відпарити й зварили на м'яко; воду треба посолити. Зварену ярину й одну розмочену булку змолоти на машинці, додати 2-3 яйця і тільки тертої булки, щоб можна виробити січеники. Виробити малі січеники, качати в булці і смажити. Ця страва є здорова й смачна.

Крухі кошички з суніцями.

45 д-г муки вимісити з 37 д-г свіжого несоленого масла. Потім додати 18 д-г м'якого цукру й знову місити так довго поки тісто не стане пухке. — Бляшані, круглі й карбовані формки о горішнім промірі 6-7 вимастити вєпровим товщем, посипати мукою й вложити тістом; втискати добре в карби й уважати, щоб тісто було всюди однаково грубо. Формки покласти на бляху й вставити в недуже гарячу руру. Спечені викинути обережно на сито. Цілком зимні тісточки наповнити ціджими, перебраними суніцями. Суніць не цукрувати; 1 л свіжої, кисної сметани добре осолодити, вбити на шум і уложити у виді стїжка на середині круглого полумиска. Довкола жїжка покласти один ряд кошичків, а на них другий, але так, щоб кожний горішній кошичок стояв на берегах двох долїшних. Таке прибрання виглядає дуже гарно й надається на прошені обїди.

Какаовий кисіль.

Три жовтка втерти на біло з п'яти ложками цукру, залляти їх поволі літровою киплячою водою мішаючи безупинно, щоб не стїглися. Це робиться на столі. До двох горнят відляти потрохи цієї течі нехай прохолоде. До одного горнятка всипати 4 ложки просіяного какао, до другого дві ложки муки з бульби; все це добре розколоти й вляти до лишеної частини в ринці. Потім поставити на теплу кухонну плиту й мішати безупинно. Як маса вже густа й відстає від ринки, дати їй до форми, змоченої зимною водою і винести до пивниці. Подається зі сметанковою підлевою. Цей кисіль є гіркий. Хто хоче може додати ложку цукру, або взяти менше какао.

Крем з овочів.

Чотири жовтка втерти на біло з 18 д-г цукру, залляти поволі 1/2 л киплячої водою — уважаючи, щоб жовтка не стїглися і затягнути на теплій плиті. Коли трохи переохолоде, додати 2 д-г розпушеної в ложці води желатини й колотити безупинно. До зимної маси додати 1/2 л протертих, свіжих суніць, малин або морель і шум з осталих білок. Усе разом мішати, а як вже густіє, дати до форми, змоченої зимною водою і винести на кілька годин до пивниці.

Замітка: Овочі мусять бути зовсім свіжі. Замість молока можна вживати сметанки. Цей крем робиться також без шуму.

С. Мійська.

Від адміністрації.

З нинішнім числом розсилаємо викази залеглих передплат та чеки. Просимо їх негайно вирівнати та надсилати нову передплату на третій квартал.

Вп. Пані, які не зголосили виповідження передплати, вважаємо нашими передплатниками аж до останнього висланого числа журналу.

При замовлюванні не забувати подавати величину крою, а при монограмах величину букв і до чого призначені: до хустинок, білля, рушників, пошевок і т. п. Замовлення на крої, взори й монограми виконується лише за попереднім надісланням належності (чеком, переказом або почтовими значками). Евентуальну надвишку повернеться почтовими значками разом з посилкою. За посліплатою не висилається.

Чергове число „Нової Хати“ появиться 1. вересня б. р.

Звертаємо увагу наших читачок на залученій до пивниці числа проспект фірми **Фабрики солодової кави Катрайнера.**

Особливою прикметою Катрайнера кнайпівської солодової кави є те, що тільки вона є зладжена точно на підставі приписів о. пароха Кнайпа. Лише фірма Катрайнер є у виключній посіданні цих приписів, а всі заходи інших зладити щось подібного, — завели.

Ці особливі прикмети Катрайнерівської солодової кави Кнайпа є науково-доказані, а тисячі лікарів поручають їй найгорячіше, на що звертаємо увагу наших читачок; бо все таки показується, що якраз в економічно тяжких часах те що **найліпше найдешевше.**

Спростування друкарських помилок.

В попередньому числі трапилася прикра помилка при логамані статі: Діточі домики Марії Монтессорі.

Стаття починається від слів: „Уявм собі...“ (сторінка 4 шпальта 1, вірш 20-ий). Продовженням 1-ої шпальти 4-тої сторінки є 1-а шпальта на 5-ій сторінці. (Мала дівчинка вкладає у свої заняття...) В тій 1-ій шпальті 5-ої сторінки між віршом 19, а 20 треба вставити цілу 2-гу шпальту з 4-тої сторінки і перших 19 віршів 1-ої шпальти з 4-ої сторінки.

В статі: **Наше літнєско в дома**, сторінка 17, шпальта 2-га, вірші 35 і 37; замість: „можна зробити з рафії на стальових дротах або гачком“ має бути: „можна зробити з рафії на стальових вилках (дротах), гачком“.

„ЕЛЕГАНТ“

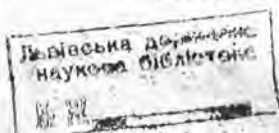

НАЙЛУЧША І НАЙДЕШЕВША
ПАСТА ДО ВЗУТТЯ

**ЖАДАЙТЕ ПО
ВСІХ КООПЕРАТИВАХ!!**

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає **МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.**
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовнишня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовнишня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагодується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50%, дорожче.

КОЖНА МАТИ — УКРАЇНКА ПОВИННА ДБАТИ
ПРО ДУХОВИЙ КОРМ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ
ТОМУ НЕХАЙ ДАЄ СВОЇМ ВІДПОВІДНІ КНИЖЕЧКИ ТА ЖУРНАЛИК

„СВІТ ДИТИНИ“

ЯКИЙ ВИХОДИТЬ ВЖЕ 7-Й РІК ЩО-
МІСЯЧНО У ЛЬВОВІ ПІД РЕДАКЦІЄЮ

МИХАЙЛА ТАРАНЬКА.

На зміст „СВІТА ДИТИНИ“ складаються: казки, сміховинки, забави,
іграшки, та всякого рода загадки. Цей журнал ілюструють найкрасні
українські малюнки. Кожне число журналіку має кільканайцять образів.

ЦІЛОРІЧНА ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ ВІНОСИТЬ 6. Зл.

Для Америки й Канади 1 дол., а для Чехо-Словаччини 35 Кор. чеських.

Річник „СВІТА ДИТИНИ“ з років 1922 — 1925
се не перебрана скарбниця дитячої літератури.

Ціна річників така: з 1922 по 1923 30 Зл.; з 1923-1924 по 4 Зл.; з 1925 3 Зл.
(в гарній оправі).

Замовлення слати на адресу:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“ Львів, ул. Зігоровича ч. 3.

ВЖЕ ВІЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ ІЛЮСТРОВАННИЙ ЛІКАРСЬКИЙ ПОРАДНИК ЗІ 192-ОМА РИСУНКАМИ

від редакцією Дра Б. ОВЧАРСЬКОГО намісти Дра Сильвестра Дрималюка
як доповнення Лікарського Порадника у всіх недугах Дра С. Дрималюка
ЦІНА ЗА ОБІ КНИЖКИ 6.— Зл. — ЗА ІЛЮСТРОВАНУ ЧАСТЬ 2.50 Зл.
На пересилку поштою належить додати 0.40 Зл.

Все багатство мистецьких засобів, велику глибину чуття, широку
скалю спостережливості виявив **Василь Стефаник** у своїй збірці

з передмовою Д. ЛУКІЯНОВИЧА.

Ціна книжки з пересилкою зол. 3-20.

Замовляти у Видавництві „ГРОМАДА“ Львів, Ринок ч. 10. II. пов.

Згодуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

ї коштує річно 6 вол., — піврічно 3 вол.

чвертьрічно 1.50 вол.

для Америки дол. 1.30 річно,

бо „Жіноча Доля“ об'єднує маси нашого жіноцтва
і заохотить до культурно-освітньої праці,

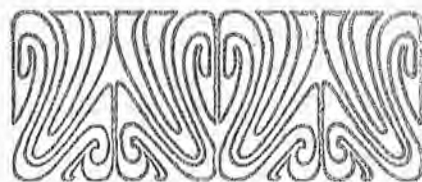
бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм
за рівні права в родині, громаді й народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викорі-
нити з нашого села коршуму, хуліганство
я иньшу язву, яка залишилася в нас з часів
панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової до-
машньої господарки й новітнього виховання
дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною
до боротьби за найвищі ідеали Українсько-
го Народу.

Кожна Українка — без ріжнці стану — стане
передплатницею „Жіночої Доли“, приєднає
їй якнайбільше число передплатників і збере
при нагоді, що зможе, на пресовий фонд
„Жіночої Доли“.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ ПЛЕКАННЯ
ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Передплата на рік 18 зол.

Для закордону 3 ам. долари.

Ціна одного числа 1.80 зол.

Адреса: Львів, Руська ч. 18.

„ЗЕМЛЯ“

ПРИМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис
для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал виносить 6 зол., на
піврік 12 зол., для Америки й інших країв
3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в по-
ручених листах, у дотичній валюті (в доларах,
чеських коронах, франках і ин.)

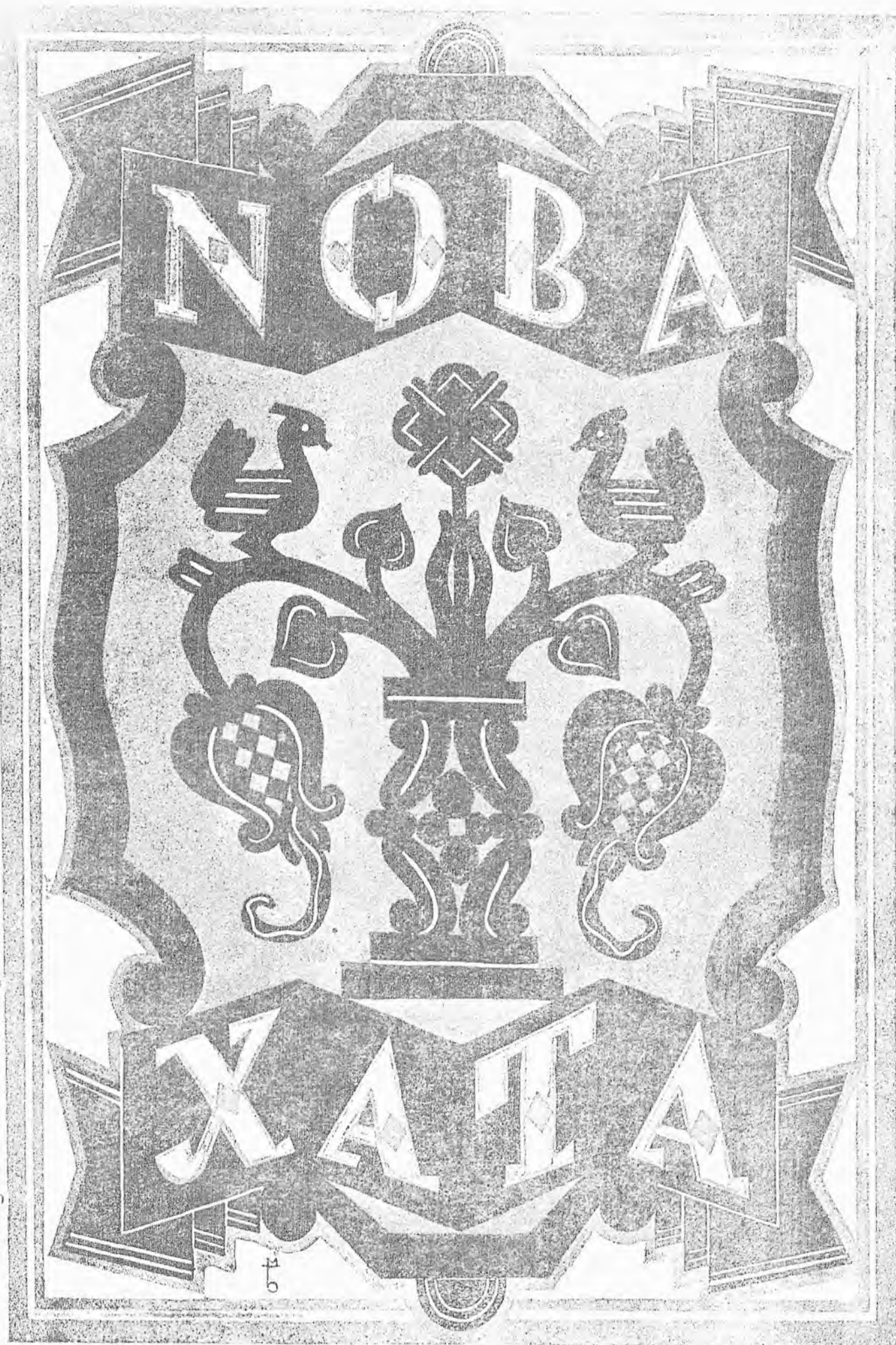
„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня,
кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадейте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи :

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділ 10.— 30л.

Вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **Львів, Руська ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форми кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в обемі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статі з української історії, літератури, суспільної економіки й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає *Волод. Гнатюк*.

Передплата в краю: річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 2 зол. за границею 4 долари або їх рівноцінність.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького ч. 24;
Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радять нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею є український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить щоділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2 1/2 дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других, ва- хочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-10 зол., на рік 10 зол. за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:
Луцьк на Волині, Алев. Б. Хороброго, 43-а.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2 золоті, за гра- ницею 3 дол. піврічно.

Жадайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Ілюстрований часопис Українського Пласту
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3-50 зл.

„ „ „ за границею 0-50 ам. долара.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилається оказові числа!

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 15.

АЛЬБОМ французьких кроїв білла. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2⁰⁰ — 3л.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, ВЕРЕСЕНЬ 1926.

Ч. 9.

Про жіночий спорт

„Мода“ — доводиться чути, — не раз і не два, коли ведеться дискусія на тему культури жіночого тіла, фізичного виховання і спорту. Поняття спорту вяжеться в нас тісно з поняттям „моди“ в переконанні, що спорт, це такий самий „каприз“ моди, як коротка спідничка, або стрижене волосся. Під цю дефініцію підсуває загал усі нові незрозумілі суспільні прояви, всі нові ідеї. І мабуть ніяка нова ідея не стрінулася з так байдужим, прямо ворожим відношенням громадянства, як фізичне виховання і спорт,

Бажання бути здоровою і як найдовше молодю, працювати й не втратити життєвої радості, — бажання виробити собі фізичну силу й справність, та удержати красу, — це причини, ізза яких спортові площі й руханкові салі культурних країв переповнені жінками без ріжниць стану й віку.

Жіночий спортовий рух за кордоном обнімає найширші круги жіноцтва, і анахронізмом є переконання, що спорт це привілей т. зв. „вищих сфер“.

Серед суспільности Європи й Америки панує

Голова Укр. Спорт. Союзу відкриває I. легко-атлетичні жіночі змагання дня 25. червня 1925. у Львові.

так хлопців, як і дівчат; а коли ще ходять о цих послідних, то жінки навіть більш негативно ставляться до жіночого спорту, як муштини.

Тимчасом фізичне виховання жінок це одна зі складових частей жіночої еманципації, це доказ нових поглядів, нового поняття про жінку. Це зміна, — через віки закоріненого загально погляду, що жінка це ніжне, безпомічне сотворіння, яке потребує опертя сильних мужеських рамен; інакше — жінки позбавлені своїх жіночих прикмет.

Сучасна жінка, яка не жие на те, щоб прикрашувати й уприємнювати муштині життя, — жінка, яка здобула вже в цілому світі рівноправність, і працює у всіх ділянках людського життя рівнорядно з мущиною, — бажає видержати в цій праці, так морально, як і фізично.

вже давно загальний погляд, що жінка побіч фахових студій мусить мати ще відповідно вироблену фізичну силу й справність, для виконання своїх громадянських завдань і завдань чисто фізіологічних жінки як матері.

Загалом на цілу дотеперішню систему виховання дітей, так дівчат як і хлопців починають сучасні педагози дивитися, як на зовсім недоцільну. Досі образування і книжка, це були два нерозлучні поняття; тепер пробивається напрям, що цілу проблему виховання треба розуміти, як тілесно-душевну: формування тіла через розум, і пробудження душі в тілі.

Це давний грецький ідеал, коли філософ був змагуном, а змагун філософом, і де обидою були слова: „не умієш ні плавати, ні читати“.

Про значіння фізичного виховання і спорту мається на загал дуже неясний погляд. Нераз стрічаємося з переконанням матерей, що фізичне виховання це зовсім непотрібний додаток до шкільної науки, яка й так перемучує наші діти.

Тимчасом фізичне виховання це ніякий шкільний предмет, якого можна навчитися або ні, а по скінченні школи забути. Це необхідна частина педагогічної праці над дитиною, над самими собою, чи, як ширше поняття — праця над відродженням деяких людських груп або й цілих народів. Назва „фізичне“ не тому, що має на меті виключно виховання тіла, а тому, що воно стремить фізичними засобами до загального піднесення фізичної і моральної вартості людини.

Воно має на цілі так силу, здоров'я, красу й зручність, як і вироблення відваги, порадности, бистроти, кариости, солідарности, витривалости на труди й біль, радості й моралі.

Відома німецька феміністка — Гертруд Веймер, пишучи про культуру жіночого тіла каже: „Нам, Німцям, треба жінок, на які можемо числити, і які свідомі своєї сили. Нам треба жінок, для яких їх фізис не буде ніколи перешкодою, навпаки з яких загартованого сильного тіла буде виходити ініціатива великих психічних рішень. Еластичність супроти несподіванок життя, відвага й точність рішення, темперамент вчинку, сміливість плянів, — все це передумови, які залежні від фізичного устрою, так само й почуття гідности й власної вартости. А як воно конче для наших дівчат! Ми добре знаємо небезпеку, серед якої знаходиться тепер наша жіноча молодіж, в повоєнних часах упадку моралі, „дешевости“ жінки; а причина цього — брак фізичної гордості, брак пошани законів природи супроти жінки. Сильних, — фізично й морально здорових жінок треба Німеччині“.

А нам?

Фізичне шкільне виховання, в якого обсяг входить руханка, ритміка, гри й забави, булб само для себе за одноманітне, колиб не звязати з ним цих всіх гарних вражін, які дитині дає спорт, рух на воздусі, чи то літом плавання, веслування, їзда верхом, ситківка, кошиковий мяч, чи то зимою совги, лещата, саночки і т. п.

З педагогічної точки погляду спорт це проба сил дитини, — нагорода, до якої вона стремить, хоча не розуміє ще потреби гігієнічного способу життя і систематичних руханкових вправ. З другої сторони ці постійні руханкові вправи, це фізичне шкільне виховання с підготовкою для будучого спортсмена; бо без цього систематичного плекання тіла спорт не лише не дасться допровадити до високих результатів, але може бути навіть шкідливим.

Справою фізичного виховання мусить цікавитися кожна мати, якій лежить на серці здоров'я дитини, — але й кожна жінка, яка бажає бути довго молодою і здоровою, мати гарну поставу й добру краску лиця, переходити легко тяжу й роби, — мусить управляти руханку й спорт. Коли в краях Західної Європи й Америки майже не бачиться старих жінок, то це не ізза якихсь благодатей спокійного безжурного життя, чи дороговісних косметиків, але тому, що там жінки не хотять старітиса, виходячи з заложення, що „кожна жінка є так довго молодою, як довго сама собі цього бажає“. До цього бажання вони додають щоденні руханкові вправи, щоденну купіль і то зимну, і спорти — зимою так літом; і в цьому ціла тайна, ддячого там жінки не старіються.

У нас в Галичині перед війною лише одна жінка їздила разом зі своїм сином — студентом на лещатах, та грала в ситківку. У неї краска лиця, постава були як в молодій дівчині, — але про неї балакали, як про божевільну, а одно з жіночих товариств вичеркнуло її з членів, бо звичайно на лещатах і верхом годі їздити в спідничці.

Треба ще задержатися над естетикою спорту, зглядно спортивного одягу, який, мовляв, для жінки є неестетичний. Наука й педагоги фізичного виховання не дивляться на спорт з точки погляду естетики, лише здоров'я і будови жіночого тіла. А здорова, добре збудована й витренована спортсменка не разить ніколи своїм одягом і своїм виглядом найбільш естетичні почування. А ддячого малаб товста жінка в глибокому декольті з гори й з долини, на балевій салі бути більш естетичною, як струнка спортсменка в штанцях на спортовій площі? Безумовно знайдуться жінки, які при спорті будуть виглядати карикатурно, так як виглядають вони карикатурно приміром в танці, — але це ще не причина,

II. Жіночі легко-атлетичні змагання

Заходом Українського Спортивного Союзу вудбудуться в днях 26. і 27. вересня ц. р. II. жіночі легко-атлетичні змагання о мистецтво західної України з такою програмою:

Біги на 60, 100, 250 м.

Скоки з розбігом у височінь і далечінь.

Мети кулею, диском і ратищем (довільною рукою)! Гінці (штафетенляуф): на 240 м. (4X60) і на 240 м. (60+80+100).

Змагання ці дадуть нам підсумки праці наших жінок на спортовому полі. Недавно — третій рік, як почали наші дівчата працювати на цьому полі. Рік минув, як відбулися перші жіночі легко-атлетичні змагання на яких ми бачили, як піонірки нашого спорту змагались о перші місця, і де ставлено перші українські жіночі осягнення в легкій-атлетиці. І цікаве, які зміни дасть нам їх цілорічна праця, чи лишуться старі осяги, нерушені, чи на перших місцях фігуруватимуть ті самі імена: Сітницька, Дмитрів, Качала, Сниликівна, чи нові незнані нам. —

В програму цих змагань, входять рівнож змагання в кошиковому мячі о нагороду „Союза-Українок“. Перші, це змагання в кошиковому мячі між жіночими дружинами. До цього часу вибивалася на перше місце дружина С. К. У. Д. у Львові. Не повинен однак забувати С. К. У. Д., що має грізних про-

Старт дівчат до бігу на 60 yard.

тивників, які рівнож мріють о передовім місци не тільки в кошиківці, але й в л. а-ці, а ними в Спартанка, Чорноморка, Весела Громада.

День змагання буде гарячим днем для наших дівчат-спортівчик. Зрозуміли вони вагу спорту, і не щадять труду, працюють, як муравлі, щоб лиш дійти до раз наміченої цілі.

щоб ради цієї неестетичності декілька одиниць — матері заборонили молодим і добре збудованим донькам вправляти в спортовому вбранні.

Чи жінка може управляти всі ці спорти, що й муштина? Безумовно може, хоч думки теоретиків спорту в цьому напрямі дуже поділені. Стрічається однак часто погляд, і то так жінок, як і муштин, що жінкам треба управляти всі спорти; пр. спортова референтка „Bluszcz“ Фабрицова дуже пропагує для жінок бокс, як добрий середник оборони.

Найбільш підходящим для дівчат, притім найлегшим і найдешевшим спортом є легка атлетика. Вона не має нічого спільного з цирковими змаганнями, як дехто думає; це цілий ряд фізичних вправ, на взір давних грецьких, які в новітніх Олімпіадах займають дуже поважне місце. До них належить хід і біг на коротку й довшу мету, біг з плітками, скок у гору й на віддаль, кидання ратищем, диском і кулею. Дівчина, яка від дитини добре бігає і скаче, направляє в школі й дома, має добрі легені й серце, може від 15-ого року зачати управляти легку атлетику, і то з користю для свого здоров'я.

З інших спортивних конче й дуже здорові є: плавання, веслування, раціональна туристика, їзда верхом, ситківка (теніс) і кошиковий м'яч.

Їзда верхом це найкоштовіший спорт, на який у місті годі собі дозволити, однак якщо є нагода

до їзди верхом десь на селі, не повинна ніяка мати боронити своїм донькам; причім не треба забувати, що жіноче сідло, це спортивний анахронізм.

Плавання є конче. Де є ріка, або став, належить учить дітей плавання від маленьку; воно вирабляє фізичну силу, розвиває грудну клітку, а знання цього спорту пераз може стати в пригоді.

Зимою маємо совганку, лещата й саночки, — всі три спорти гарні й здорові, і для кожної жінки підходячі. Для дітей найменш здоровим спортом є сапчата, бо тоді дитина найлегше перестуджується; найздоровішим — совги (лижви); лещата підходять більш для більших дівчат від 14-ого року життя.

Це менш-більш перегляд спортивних, які може й повинна управляти кожна жінка.

Чи жінки мають творити окремі жіночі спортивні організації, це також одно з таких отвертих питань, як це, чи жінка може управляти всі спорти. У всяких спортивних змаганнях стає все жінка проти жінки, для жінок усталені окремі світові рекорди; все це моглоб промовляти за тим, що треба окремих жіночих спортивних організацій. З другої сторони ціле спортивне життя розвивається по спортивних клубках, до яких приймають жінок, як рівнорядних членів, від яких стають жінки до змагань з жінками-членами інших клубів, — тоді окрема жіноча спортивна організація зайва.

Г—ч.

М. БАЧИНСЬКА-ДОНЦОВ

З пластунами на Гуцульщині

Глибоко в гуцульських горах, в полонинському селі, що носить назву Перехрестне, розложили цього року пластуни свій табор. Там близько школи знаходиться подарована під пластову оселю площа, там між населенням багато прихильників пласту. Перехрестне положене майже тисячу метрів високо, над Краснополю і Довгополем на горах, що творять клин, де Білий Черемош лучиться з Чорним.

Збірка для учасниць табору була 15. липня ранком на двірці в Коломійі, де прибуло 4 з Дрогобича, 3 з Тернополя, 1 з Коломійі, а 5 зі Львова. Разом з трьома косівськими пластунами табор мав 16 учасниць. Дорогу з Коломійі до Косова (через Верб'язь-Стопчатів-Пістинь) відбуто пішки. Багато цікавіший до мандрювання шлях з Косова. Над мальовничою Рибницею, через Соколівку, Яворів, в гору на Буковець до долини Чорного Черемошу, через Ясенів горішній, Краснополю до Перехрестного.

Гори вповиті туманами витали пластунок. Хмарилося небо, перепадали дощі. Малий потік на Буковці набравши зливної води шумів і клекотів грізно в бажанню перелякати мійських панянок. Пустуючи злобно, він поїс свій міст в долину, та грімко вигукуючи водопадами дивувався, що весело побороювані невиди й перешкоди хіба ще більше розяснювали обличчя мандруючих дівчат.

В Краснополі очікував нас приятель пласту п. Дмитро Шекерик-Фриз, вїт з Перехрестного, під якого гостинною стріхою розложилися пластуни табором. На горбочку при дорозі весело повівала на машті синьо-жовта хоругва. Тут на порожній стайні (худоба на полонині), спали здоровим сном на сіні пластуни не турбуючись тим, що крізь шпари в стрісі цікаво заглядав місяць, хоч частіше прибігав вітер, зрадливий приятель та навівав хмари. В хаті варили (дижурами), їли та проводили час непогоди. Вставали о 6-й рано й лягали перед десятою ввечері. Щодня руханка й пластові вправи. Табором завідувала вибрана на ватрі обозна рада: студ. техн. І. Гавришак як обозна, студ. філь. І. Мойсейович як інструкторка, укіяч. сем. В. Гавдяківна як писарка, М. Ясельська як скарбничка й М. Библиоківна як господиня.

Відбулася однодневна прогулянка на Синиці, на

т. зв. крісло Довбуша (про якого багато цікавих переказів живе в оповіданнях місцевих людей), з поворотом на Криворівню. Підприємство також кілька-дневну мандрівку через село Голови на гору Скупову (1560 m), малі й великі Стопни, полонинами Лукавиці через Лудову до Буркату, а звідтам на Шибене Озеро, потім дорогою, бігом Чорного Черемошу, через Явірник, Ріку-Зелене, Дземброню, Бистрець до Жаб'юго, на Жабе-Слупейку через верхи Пушкар і Магуру назад до табору.

Підчас свого перебування і на мандрівках мали пластуни змогу познайомитися з прегарною пошею Гуцулів та їх звичаями.

Користуючись прихильністю кружка У. П. Т. в Краснополі відбувся 25. липня безплатний концерт зі співами, деклямаціями й ритмічними виравами в тамошній читальні, щоби познайомити дооколичне населення з цілими пласту, та виявити свою вдячність за загальне щиросердечне відношення до учасниць табору. Бо від самого прибуття на місце ми завважили, як обережно вивідуючись, коли таборянки не на мандрах, сходилися зі сутінками з усіх сторін „інтересенти“ до їх „війточка солодонького“, а нашого таборового батька, нібито за всякими справами, а властиво з просьбами щонебудь розяснити або заспівати.

Взагалі пісня оказалась всестороннім средством в дорозі. Вона розв'язувала язика, збирала відомости про гостинні стріхи, отворяла двері закурених гуцульських хат, здобувала довіря, розпалювала огонь в печі на „кулешку“ і витягала з комор малаї а з бербениць бриндзю... Особливо на перемучення помагає пісня надзвичайно. Як приміром по трийцять кількох кілометрах дороги („з перелазу на перелаз, то в гору то в долину“, як голосить таборовий гимн) обвуждені вільним огнищем стаї, ми завзято співали, хоч тим разом слухачів не було, крім старого „деді“ - пастуха, хлопчика - вівчарика, легіня - косаря і придурковатой наймички.

Тиждень перед пластовою стрічею ми вирушили пішки з Перехрестного, пращані зі сльозами в очах і зі запевненням, що на другий рік будемо мати власну хату, через Жабе до Ворохти й Татарова,

де розділилися на дві частини: шість пластунок під проводом обозної пішли через Хомяк, Малий горган (1604 m) над Зеленицею до Рафайлової, долиною Саятрука на Окопи та Ігровище до Підлютого, а решта з бігом Пруту через Микуличин, Ямну, Яремче, Дору й Делятин до Надвірної, а звідтам через Молотків до Скиту Манявського й даліше верхами,

шився надзвичайно, а саодиоко на що загалыно нарікали це були ... подерті черевикы.

З вдячністю будуть згадувати пластунки щире відношення до них панства Вергунів з Краснолі, бо завдяки їх вказівкам і порадам неодну трудність вдалося легко побороти. Милими згадками спімнуть гуртове кочівниче життя і несподівану гостинність,

Пластунки в гостині у Шикерека — Фріза, нач. громади Перехрестне.

„направці“, через Пороги та Ясень до пластового табору на Соколі.

Тут брали участь в різних пластових вправах, як орієнтаційний хід і др. На стрічі поділилися по своїм курінням і підпадали приказам обозної стрічі скавтмайстра Савини Сидорович.

Учасниці табору в Перехрестнім за весь час його тревання всі труди й неযোগи переносили дуже добре, загартувалися, осмалилися, апетит збіль-

як у п. Петра Шекерика - Доникового в Жабю - Слуйейці, в о. Порубальського в Делятині, Чесників в Надвірній, Назарів в Зелений і Макаревичів в Ясені.

Я переконана, що навчені досвідом і свідомі пластового заповіту, що вони „діти сонця і природи“, у вільний час майбутніх ферій вже більше-пластунок візьме палиці в руки і помандрує пізнавати рідну країну, гартуючи душу й тіло, шукати добрих людей.

Катря Гриневичева: — „Непоборні“

Военна хуртовина ненаситним молохом пересулулась через нашу землю та не оставила місця, де не кервалаб рана, де рікою не плилиби сльози. І може тому, що рана за глибока, а біль надто пекучий, може тому так мало письменників береться змалювати военні події, военні переживання. Для сучасників війни не має слів, щоб змалювати всі її страхіття, щоб відтворити всі ~~екали~~ почувань людей, що її переживали. Навіть такі мистці слова, як Стефаник чи Кобилянська довго мовчали, наче боялись викликати своїми малюнками тіни призабутих страхіть.

І хоча вже кілька літ проминуло від закінчення війни — літературна продукція з сюжетами тої доби — є дуже мала. Оповідання Романа Секели — „Смерть“, Турянского „Поза межами болю“, Кобилянської — „Сниться“, Стефаника — „Земля“, оповідання Марка Черемшини та Ірчана — це все замітніше, що появилось в друку. До цього тернового вінка военних переживань, вплела Катря Гриневичева прекрасну квітку колючої червоної рожі.

Сюжети оповідань „Непоборні“ є взяті з життя виселенців в концентраційних таборах Гмінду, Вольфсбергу, Хоценя, Нідеральну, Гаї і ин. Найяскрішими красками змалювано життя в Гмінді. Неначе фільми пересуваються картини життя нещасних виселенців в таборі. Зверхній вигляд табору зі шпирями і церквою, з дротяною огорожею і вартовими

на брамі, заняття виселенців підчас цілого дня в будень чи свято, — та внутрішні переживання тих нещасних — все це зуміла авторка вмістити в 23 оповіданнях так, що всі вони зливаються в одну потрясаючу картину.

Жахом проймають описи дороги з рідного села в табори („Дорога“, „Параска Гоголь“), а відтворення настроїв товпи, її релігійної екстази під впливом великодньої пісні („Пасха красна“), чи перед обличчям смерті („Окропиши мя иссопом“), захоплює своєю живістю, і глибиною.

Герої цих оповідань — виселенці, переважно жінки, діти і старці. Це ті, яких силою виволікли з під рідних стріх, щоб їхні оселі змінити в боевище. Всі вони живуть тільки споминами минулого і надією повороту. Індивідуально, годі їх перечислити. Але перше місце між ними займає мати — Ніоба, мати, з серцем семи острыми мечами пробитим. Біль і терпіння тих матерей, що на ранених плечах милями несуть свої діти, щоб їх відтак дати ненаситному молохови шпиталів, або таборових розпорядків (Бондариха з оп. „Окропиши мя иссопом“), їх божевільна і мстива ненависть до сестер і лікарів („Тіни ночі“), їх невтишений жаль по втраті тих дітей, чи то в дорозі, чи в таборі („Як згасне день“, „Розпяття“, „На весняній сопілці“) — затемнюють античний символ материного болю — Ніобу. „О як безконечно змаліла ти, як дуже стала дешевою, архистрадаль-

ниче Ніобо... — Дивлюся на тебе, божеська і скорбно міркую: відколи встав із хаосу Гмінд, Гредіг і Ходень, ти не є більше символом... Кожда з цих споневіряних, завинутих у дерги та міхи, запухлих і паних від сліз, що бють головами об стіни шпиталів, падають на деревища останніх своїх дітей, се буде символ прийдешніх поколінь, якому ти у земному поклоні розв'яжеш ремінці постолів" („Як згасне лень"). Крім матерей з їх безмежним горем, зовсім у тіні стоїть жінка і любка. Тільки в однім оповіданні „Лист" — змальована вірна жіноча любов, що переливається в ніжні слова листа, писаного рукою земляка, а в оповіданні „Пісня жорен" промайнула постать жінки, що зрадила свого чоловіка. Нічим незамітна Олена з оп. „Весілля Карапульки" — і трагічна постать Красуні Ксені Пахалюччиної знасилуваної вартівими жовнірами — стоять зовсім відокремлені серед жіночих постатей Катрі Гриневичевої.

Побіч матерей, найкраще виведені „Непоборні" ті, — „що дивуються без краю своїй незнаній силі у вічній цвіттю". Це Марія, що перебула всі страхиття дороги з рідного села, через Мораву, Вольфсберг аж до Гмінду, — це Параска Гоголь, швачка-артистка, що ранена в плечі вісімнадцять миль ішла з дитиною при грудях, що по смерті тої, дорогою ціною купленої дитини — перебула тяжку наемщину в панів на Мораві, а все таки заховала енергію, силу і творчий запал при своїй улюбленій праці — вишиванню. І звивається вона, як стоїть „кріпка, трівка, з надміром сил, що бралися в тисячний раз строїти нове життя на згарищах минулого, зеленими гильками закосичувати трагічне вчора і з його глибин добувати золоторясну красу, на вдивовижу небу і землі". („Параска Гоголь"). Це Докійка Набрідна, яка потішала зажурену молодшу сестру, що „на згарищах і руїнах хату побудують, будинки, два обороти поставлять, паркан обгородять і буде у що вітрови спинитися. („Спомини") Це сестри з Ям-

ниці Анна і Катерина, що без нічиєї помочі побудували на руїнах хату, що „кожний труд, хочби найкривавіший завітчали весняним розмаєм, хрестиками герданів приневолити жити саму руїну" („З книг вигнаного народу"). А накінець Марія, що на „новосіллі" дала життя дитині. Ці „непоборні", це пахучі, червоні рожі між колючками болю і терпіння, це ясні нотки сумної, пресумної пісні.

Авторка схарактеризувала також деякі типи сестер і лікарів — і то негативно, як змеханізовані, безсердечні машини та пустооголові ляльки.

До сліз зворушують сцени з життя дітей, — тих невинних жертв війни. Їхні розмови, забави, терпіння недужих а навіть вмирання — це все списане пером доброго знавця діточої душі („Біля воріт", „Бабуся", „Над ставом Сільое", „Lux in tenebris").

Хоч майже всі оповідання переповнені ліризмом настрою — все таки два з них — виключно відтворюють внутрішні переживання авторки. Це „Сторінка із щоденника" і „Утеча". В першій оповідає про свої враження з побуту у сина на італійським фронті — у другій, під вражінням церковної відправи переживає всі страхиття війни.

Богацтвом мистецьких засобів — ніжною мережкою викінчення збірка ця появилася як заповідь нової, свіжої краси. Невтерті порівняння, прекрасні метафори та лірика настрою манять читати все на ново і відшукувати все нову красу. Мова така добірна, свіжа, сочиста — хоч, що правда знайдеться не одно слово незрозуміле, майже чуже. Але найбільш цінне в тих оповіданнях — це активність, непоборність героїв. Це не ті „білоручки, що порпаються в своїм нутрі" — це смілі, життєрадісні люди, це творці нового життя з цілою його красою. І тому збірка ця малаби бути в хаті кожної жінки, щоб перебороти вплив квилінь молодих поетів над упадком нерезжених цінностей — а вітхнути віру в перемогу нового життя навіть на руїнах. Марія Фуртак.

Курс крою і шиття в Боремлі пов. Дубно на Волині

Заходом читальні „Просвіти" з поміччю „Союзу Українок" у Львові, який вислав туди інструкторку, отворено з весною ц. р. курс крою й шиття в Боремлі на Волині. Тамашнє населення дуже зацікавлене цим курсом, радо горнеться до праці й науки. Тому що влада не допускає до ніякого гуртовання, наука не відбувається спільно в одній салі, але групами по приватних хатах, по 6 учениць параз. Очевидно це спинює незвичайно науку. Інструкторка мусить працювати й по 12 годин денно. Всіх уче-

ниць є 33, переважно дівчата-селянки, і кілька жінок-інтелігенток; курс триватиме до кінця вересня відтак мають відкрити другий.

Літом читальня „Просвіти" улажувала для учасниць курсу прогульки до доколичних місцевостей: в червні на козацькі могилки в Плашовій, на ферму-ліс, де живуть осадники-Галичани з австрійської війни; човнами на Стир; в неділю 15-ого липня відбулася прогулька під проводом п. Яблонської до Шибина, з якої містимо тут зникну.

між конфекційними робітницями, щоб недовольатися і не дати себе обманути поверховним дослідом а, навіпаки, щоб пізнати і уявити все в самій суті.

Через студійні подорожі в північно-англійські текстильні райони пізнала вона також ті передові професійно зорганізовані і кооперативно споені робітничі верстви своєї батьківщини. Ці спостереження збудили в неї бажання спочатку докладно пізнати кооперативний рух серед робітництва, а опісля професійний. Праця її про кооперацію є й досі підставовою книжкою про кооперацію в соціалістичній літературі. Приготовавчі студії для праці про професійний рух звели її пораз перший з вождями англійського професійного руху. При тій нагоді познакомилася вона також з молодшим від неї о один рік Сіднейом Уеб, котрий від тої хвилини став її найкращим дорадником в праці.

В межичасі Беатріса віддалися вже від лібералізму своєї родини так далеко, що наука Фабіянців пала на приготований ґрунт. Щораз більше присвоювала вона собі переконання, що мусять бути найдені державою і громадянством способи якіб охоронили від визиску робітничу класу і дали змогу забезпечити тій класі певний високий уровень життя. Вплив Сідней Уеба провадив її лише далі по тій дорозі, якої початок пройшла вона самостійно. В 33. році життя, літом 1891 року, вийшла вона заміж. Безпосередно потім записала вона у свій пам'ятник-дневник: „Ми обоє не є великими людьми (геніями), але якось дивно створені для себе. Я є тою частиною, що просліджує, він тою, що виконує. Обоє маємо великий і різнородний досвід. Це своєрідні відносини. Мабуть багато можна буде зробити, якщо скомбіновані наші таланти направимо на певну точно означену мету“.

Життя не лише оправдало її надії, але далеко їх перевищило. Спільний світогляд скріпився спільною працею, для спільних ідеалів. Беатріса і Сідней Уеб дали світові так багато творів з області суспільних наук, їх праці є так джерелью і основно опрацьовані, при тому в своєму представленні так плястичні, що вони мали величезний вплив на соціальну політику Англії, а тим самим на соціальну по-

літику цілого культурного світа. Це признають без застережень навіть політичні противники. Згаданий на початку нашої статі лорд Голдсін кінчить свою статтю про спомини Беатріси Уеб словами: „Авторка тої автобіографії показує нам, що поважна і невпинна праця потрібна не лише для добуття наукового знання, але також для переведення його досвідів в життя. Вона і її муж стали справдішними вождями в соціальній політиці, яка має так велике значіння для кожної нації. Кожний хто прочитає цю пребогату змістом і прекрасну формою книжку мусить бути вдячний авторці“.

А. І. КУПРІН

Брильянти

Горячий і темний вечір півдня. Над розпаленим асфальтом хідників лівово пробуджуються запорошені акації від тяжкої денної дрімоти. Вистроєна товпа біжить двома непереривними струями — туди і назад.

В однім місці счинився вир. Підходять, спиняються, тиснуть один-одного, задержують, збільшають загальний рух і відходять. Відходячи, кидають останній, пращальний погляд... Скорий, тривожний погляд.

Але інші довго стоять тут, оперті грудями і ліктями на круглий залізний дручок, що огорожує виставове вікно магазину. Стоять, з блідими лицами, з широко отвореними неподвижними очима.

На білих, плюшевих східках, ряд над рядом, освітлені скритими рефлекторами, горять різнобарвні краплини огню. Як радує, як очаровує наше око вичіпний темноті їх чарівний блиск!

В середині два брильянти, кожний величини лісового орішка. Контурів ні граней їх не видно.

„Завтра рано, як лише зачне свитати прийдіть! Не будьте нам невірні!“

Все тихне, світла тихенько блимають, поїзд мчить без впину. Холод — ми в Альпах.

Притиснувши чоло до зимної шиби гляджу на темні тіни краєвиду. На небі нечисленні зорі. Ідем над берегом ріки що вється між чорними, могутніми скелями. В долинах білі мрак. Скелі в віддалі і близько. Конфігурація змінюється що хвилини, нові і нові форми тіпий.

Понура, могутча краса Альп западає глибоко в душу.

Світає...

Будяться краски — синя, зелена, біла. Гірські місточка та села з червоними дахами. Над цілою країною тишина і спокій. Почуваєш себе добрим люблячим сином землі.

Само собою вертаєм до наших дітей.

Вони по найбільшій частині не спали, але се зовсім нічого не шкодить. На них не видно змучення, вони живі та розтрінані як звичайно.

Спільними силами даємо знова валізи на гору. На перестанках приносять нам воду, миємося, причісуємо. Підлога вагонів виглядає прямо страшно — папері, лушпини, поналивана вода.

Потім дістаємо кілька коновок кави, розділюємо між себе, знова розливаемо, їмо з апетитом бігаючи по пероні. Старші дівчатка ходять по під руки — окремо і звірюють собі всілякі тайни. Хлопчиска бігають, штовхаються, кричать. Один грубезний, страшно поважний хлопчина роздобув величезне гор-

нятко кави, накривив до того чверть бохонця хліба, сів маєстатично і мовчки великою ложкою їсть.

Поїзд їде далі. Всі вікна відчинені, в них повно цікавих діточих головок. Країна чудова. В ранішнім світлі сонця рожевіють вершки Альп вкриті ледівцями. Між горами ще сині мрак, в долинах темна зелень і місточка з червоними дахами та вежами костелів. А коло самої залізниці синє тихе озеро. Потім ріка Драва. Воздух чистий, холодний, повний пташиного співу. Нам так весело що годі сказати.

Тарвізіо. Ми мали сміху, побачивши італійських карабінерів, фашистів і т. д. в чудних костюмах а найсмійніше було те, що ми говорили до них на всіх языках, а вони нічого не розуміли.

Попри нас переїздив поїзд повний італійських вояків і ми привитали їх страшним криком знова на всіх языках і вояки та діти дуже сміялися.

Потім зачав нас мучити жар полудня, який млявся на нас з безхмарного неба та від бідних, голих скаль Дольомітів. Країна посумніла. Всюди білий розжарений сонцем камінь, лиш денде зеленіють куші. В долині чисті як кристал синьо-зелені води Таліямента.

Погані довжезні тунелі раз в раз зачали нас переслідувати. Ми мусіли замикати вікна, душно нам було і нічогісінько ми не бачили. З того всего малий Іван ляг на лавку, зложив руки на грудях і замкнув очі. Йому стало недобре. В таких хвилях стає перед очима вигідне ліжочко, хата зі всіми вигодами, добра мамуня. — Шкода що все так далеко...

(Докінчення буде.)

Визначні жінки сучасної доби

I. БЕАТРИСА УЕБ

Це дуже характеристичне для політичної зрілості англійського народу, що саме в консервативному тижневику „The Observer“ лорд Голдейн (Haldane) перший присвятив багато уваги першому томові споминів Беатріси Уеб (Beatrice Webb), визначної соціалістичної діячки.

Перший том споминів в Беатріси Уеб, який появився недавно під заголовком „My Apprenticeship“¹⁾ — Мої роки навчання — обнімає час до її виходу заміж за молодого і незнамого тоді ще соціалістичного діяча Сіднея Уеб-а (Sidney Webb), котрий тепер через свою інтелігенцію, велике знання, енергію і консеквентний поступ по раз вибраній дорозі дійшов до того, що сьогодні є одним з найвизначніших провідників англійського робітничого руху. В часі коли робітнича партія була короткий час у власті належав він до найвпливовіших міністрів. Та його ім'я ніколи негладується без імені його дружини Беатріси.

В першому томі своїх споминів змальовує Беатріса Уеб на підставі свого журналу, який сягає до вчасної молодості, свій розвій від поступового лібералізму своїх батьків до наукового соціалізму, як його розуміють Фабіянці²⁾

Змалювання розвою тої визначної жінки представляє безсумніву великий інтерес для кожної освіченої людини.

Беатріса Уеб дочка залізного короля Поттера (Potter) вродилася 1858 року. Родина її не

¹⁾ Beatrice Webb; My Apprenticeship, London 1926, Longmans, Green and Co.

²⁾ Fabian Society (фейбіен сосайти), товариство тих, які на зразок Фабіуса Кунктатора, ділають обережно. Заложив це товариство в 1884 році в Лондоні Бернард Шоу (Shaw) з товаришами. Члени того товариства прозвані Фабіянцями, стремлять до обмеження індивідуалістичного систему господарки через поширення громадських підприємств. Вождем Фабіянців є саме Сідней Уеб. До Фабіянців належить також відомий письменник Уельс (Wells). Sydney Webb (Сідней Уеб) уродився 13 липня 1859 року в Лондоні.

належала до аристократії але до класу промисловців і купців, які відіграють в Англії неабияку роль. Вісім сестер Беатріси пішли утертою, на ті часи, для багатих дівчат дорогою. Вони брали кілька років живучість в товариській, і духовій житті своєї сфери, подорожували з батьком по різних краях, жили літом у своїй сільській оселі і повиходили заміж за поважних, на становищах, добре ситуованих мужів (— одним зятьом Поттера є відомий філантроп лорд Пармур (Parmoor) та посвятилися своїм родинним обов'язкам.

Беатріса пішла іншою дорогою. Можливо, що вплинуло на це також і те, що народилася вона безпосередньо по передчасній смерті свого єдиного брата і виростала під вражінням тої сумної події, полишена у великій мірі сама собі. Здавалося їй, що навіть мати її занедбує. — Від дитинства почувалася вона отже самотньо у великій родині. Вчасно дозріла дитина найшла собі приятеля в особі філософа Герберта Спенсера, який стояв дуже близько її рідні. Цей присвячував дуже багато уваги молодій дівчині, наглядав над її лектурою, збуджував в ній цікавість до студій філософічних проблем і заохочував її до перших письменницьких спроб. Він був її сердечним приятелем до самої своєї смерті.

Поza ним найбільший вплив на розвій Беатріси мав її кузин Чарльс Бутс (Charles Booth) Йому вдалося без труда приєднати невдоволену, повну охоти до якогось заняття дівчину до своєї великої праці — про умови життя і праці населення Лондону. Вимагав він від своїх співробітників дуже багато. Кожна дільниця міста мусіла бути докладно провірена, відносили кожної поодинокі родини докладно описані. При тій праці навчилася Беатріса штуки соціальної діагностики, в якій вона опісля стала майстром. Вона не улекшувала собі своєї праці. Вибирала для себе дільницю з найбіднішим населенням в східній частині Лондону і в доках і вкінці сама довгий час жила

А. Т.

З дороги в Градо

Понурі, осінні дні. Іней паде на пожовклі трави, сонце зза сірих мрак понуро глядить на опустілі рівнини Словаччини. Із усіх кутків моєї шпитальної кімнати виповзують тіни самоті і смутку.

Згадую тебе синя Адріє сонцем осяяна та радісна — і вас щирі, добрі, невинні діти.

І. В поїзді.

Полудне. Приходжу до чекальні Вільсонового двірця в Празі. Натовп. Родичі випроводжають своїх дітей в далеку дорогу. На лицах материй та батьків рисується турбота, їх діти ідуть самі, під опікою зовсім чужих людей — до Града. Діти трохи неспокійні але веселі а головні цікаві — що їх жде, як виглядають Альпи, море — Італія.

Всідаєм до поїзду. Стиск, гамір, загальне роздрознення, щоб знайти добре місце в вагоні, щоб річи не пропали.

Діти працюються з родичами без жалю — неврівна, невдячна молодість.

Поїзд рушає з місця, мишаєм задимлену Прагу та радісно їдем на зустріч золотому сонцю Італії. Діти недовірливо глядять на старших. Ми ходимо по переділах, навіязуєм з дітьми розмову, розпитуємо звідки вони, чи чого не потребують. В діточих очах зачинає блимати довіря. Мов у опущеного пса, якого погладиш. І ось вже біжить за тобою, радісно вима-

хує хвостом, стає еластичний, веселий та з довірям дивиться на тебе.

Валізи є зле порозміщувані — се покищо найбільша діточа гризота. Зі сміхом бігаємо по переділах та видираємо наші дорожні цінності із неоправданих рук. Потім розв'язуємо „рукзаки“, отвираємо валізи та взаємно частуємося. Ми вже в дуже добрій комитиві....

Хлопці витягають нотеси і записують поодинокі стації, які мишаєм.... але правду сказавши, се не цікава праця і ніхто не є витривалий в тім записуванні — є річи цікавіші. „Тота Галя така добра“... записав один семилітній хлопчина і се була одинока записка в його нотесі.

Діточа уява працює, перед її очима встають чудові країни повні тайни, кипучі дивним життям — казкою.

Мишаємо чеські Будейовиці, потім чесько-австрійську границю. „Nazda... az!“ одногласно кричать діти своїй вітчизні.

Сонце заходить — смеркається.

Тепер нова грижа — як будемо спати? Роби-мо загальну нараду та розв'язуєм питання так: всі валізи тасимо на землю так, щоб дві протилежні лавки та валізи творили одну рівну поверхню. На тім мають спати — само собою — дівчата. А на горі місто пакунків укладаються хлопці. При тій нагоді вилітає капелюх Мані С. через вікно — загальний сміх. Розстелюєм коци, маленькі подушечки і діти укладаються до сну. Ми відходимо до нашого переділу, бажаєм собі доброї ночі.

То не каміння — то два дивні, таємні огні. Вони горять, дрожать, граються, переливаються, сміються тисячними неувимих, сіяючих, лукавих усмішок і малять, і обіцяють, і обманюють...

Ось блиснув синій сніп лучів. Такої краси нема ні на небі, ні в морі: буває лише в раннім дитинстві, коли слухаєш казку. Блиснув, затрепетав і сховався, і ось уже летиться відти, немов кроваве вино, мов заграва величезного пожару, мов безумна, п'яна радість, червоний, торжествуючий огонь. Але момент, незамітний поворот голови, потрясення вулиці повозкою і загорілося зелене сійво, тихе глибоке, загадочне, подібне до мерехтіння святоїванського хробачка в траві. Ще миг — і струєю поплило веселе, золоте світло сонця, і нечаяно замерехотили, затанцювали всі барви веселки...

Ах, людські лиця! Напружені, нахмурені, бліді під тим відблиском розсіяного, матового світла — як много говорять вони сумного, і злого і глупого! В жінок хижо роздуваються піздрі і вожко блестять зуби ізза напіврозхилених уст. Їх тиснуть, штуркають, але вони того не чують обворожені чудовим блиском, захоплені одним стремлінням.

Юнак і дівчина. Обое стрункі, гнучкі і гарні. Може бути, вони щойно тайком стрінулися в улюбленій місці — стрінулися, зворушені, з ніжністю, з прекрасною боязливістю. Одно із них може спізнилося на стрічу. Була сцена удаваного холоду, заздрости, ворогування попри неповздержливі, пестливі і пустотливі усмішки. І ось вони стоять тут. Загінотизовані лукавою грою брилянтів забули одне одного та увійшли в царство дивних і нездорових мрій.

Жінка з мужем. Старець. Вагітна жінка. Двоє метких, прекрасно одітих, гуляючих, з голодними очима. Посильний, що задержався на секунду. Кокота. Жінка з мужем. Ні, впрочім, то не муж і жінка... Вони однаково забули про себе, стратили себе в очей, не відчувують одно одного, хоч руки їх ще стикаються.

І на всіх тих лицах, у всіх тих очах, що на мінуту стаються безбарвними, бездонними і брехливими, — я читаю одне і те саме слово жади:

— Якби!

— Якби чудо?... Якби найти на дорозі?... Якби так чиясь несподівана, казочна щедрість?... Якби... Якби вкрасти, але так, щоб ніхто, ніколи о тім не знав?...

Хто знає, що оказалосьби в тих лучших, людських душах, якби можна було так незаметно проникнути їх і приглянутися їх найтайнішим найбільше скритим нахилам? Кілько підпор суспільности, кілько мужів довіря, кілько чесних громадян оказалосьби злодіям, убійникам, чужоложниками? І хто може рішучо сказати, що страшніше — думки чи діла і де їх границі? Найдивніше, найсмішніше, найбільше безглузде і незвичайне в світі — то людські умовности. Ось лежать два кусні углерода, два кавалки вугля, дві блискучі побрякушки. Але в них, як у чарах, зосередилися багатство, розкіш, почесть, жіноча любов, власть...

Так зложилось життя, так умовилися люде.

Особливо влада. О, як мені тепер ясно, чому найславніші в історії люде, найбільше кровожадні тираны людства, були рівночасно тонкими знавцями любителами і збирачами дорогоцінного каміння. Для них, пересичених всіма крайніми формами влади і на солоди, оці жемчуги являлися пекучими, але еще скритими символами будучого й безконечного поширення їх особистости. То була та сама величезна, страшна влада одного над мільйонами, але влада чудесно сконцентрована в маленькій предметі, який можна і в кулаці помістити. То була влада в потенціальному виді.

Ізза дорогоцінного каміння велися кроваві війни. Земські володарі не легко розстаються з цими маленькими річима. Історія передає нам анекдоту о тім, як цариця Клеопатра, вишила усміхаючись роз-

пущену в чарці вина жемчужину, якій що до краси і величини не було рівної в світі. Але правдоподібно, ніхто не знає, що сталося сейчас, після цього безумно-величавого бенкету.

А сталося ось що:

Вернувши із пиру в свою спочивальню, Клеопатра приказала себе роздягнути. Нубійська рабня неосторожно діткнулася обнаженого рамени цариці і цариця в пориві гніву встромила гостру шпильку від волосся в чорну грудь рабині. Колиж вона застогнала, Клеопатра закликала в роззярені:

— Не смій кричати! Дурна!

В той час євнух, що віддаючи честь стояв на чвораках, несміливо пригадав цариці про полонеого Грסקа-філософа. Передтим, Клеопатра мала хитрий плян: устроїти з тим ученим прилюдну диспуту в присутности висших римських гостей, виступити в усім блиску ума і краснорічivosti та великодушно вернути полоненому свободу. Але тепер, огірчена страстою многоцінної жемчужини, вона роздражнено закричала зі сльозами в голосі:

— Що ти лізеш до мене з дурницями! Задусити його!

3 області мод

Останнє слово про напрям теперішньої моди почуємо доперва в найближчих днях. Але вже тепер можна заобсервувати найрізномордніші спроби нових форм, як-би для випробування думки пань. Вони мають вирішити, що має удержатися в зближаючійся осінній сезоні. І тому така різномордність у фасонах, і тому „все“ тепер модне.

Але це „все“ є так удержане, що всетаки відчувається певні різниці між модою з останнього сезону, а теперішньою, а головню в нових матеріях, нових красках і їх зіставленню. Фасони найрізномордніші: рівний, гладкий плащ, але також легко підвинений в пасі, на спосіб блюзки; рівна касакова сукня, — але також трохи ширша, легко приморщена, з блюзковою горічною частиною. Дуже модні є коронки — до прибрання. Улюбленим матеріалом оксаміт, в зіставленню з шовками. Правдивою новістю і вже усталеною — це **зіставлення відбиваючих красок**. Отже вже не комплекти, вже не відповідні плащі, до відповідної сукні, але плащ собі, сукня собі і т. д. Також при сукнях контрасти красок і матеріялів. Але треба притім уважати, щоб ці контрасти всеж-таки гармонізували.

Плащі майже обовязково повинні бути прибрані футром, інакше виглядають, як невикінчені. А що шляхотні футра надто дорогі, то дуже прийняті є всякі імітації. Притім стрічається як новість — осібні футряні ковнірці, викінчені стяжкою, або загалом шовком тої самої краси — до завязування. Вони тим дуже практичні, що можна їх уживати до різних убрень і через те відповідно використовувати.

В моді капелюхів оказується стремління зробити їх більш „ніжними“. Зникають спортові мужеські фасони спортових капелюхів, а вертають назад м'ягкі форми оксамітних і шовкових шапочок в найрізномордніших виглядах, або велюрових капелюхів, з маленькою, або майже жадною крискою, з фантазійним загненням головки. Прибрання капелюхів — з *moiré* — стяжок, гарнітуруків пер і великих декоративних шпильок. Коли десь-не-десь стрічається капелюхи з трохи ширшою крисою, то вона опадає м'яко, нерівномірно. Дуже улюбленою є знову комбінація двох родів і красок велюрового фільту.

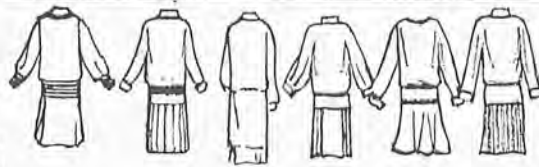
ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА.

СКРОМНИЙ ОДЯГ ДО ЩОДЕННОГО ВЖИТКУ

201. Светерик з трикотажної матерії до плісованої спіднички.
 202. Суконка з трикотажної матерії; пасок, кишені ковпир і маншети з відмінного матеріалу.
 203. Суконка з сірого полотна, прикрашена гаптом, зашита з боку.
 204. Суконка гранатава з білою камізелькою та ковпиром.
 205. Суконка з хітським ковпирцем прикрашена гаптом, спідничка групами плісована.
 206. Суконка комбінована з гладкої матерії і другої в паски. Спідничка уложена в фалди.
 207. Суконка з поплітти прикрашена шовком.

ОДЯГ НА ВУЛИЦЮ

208. Костюм смокінговий і жакет з гранатової матерії, реверси з шовку. Спідничка з яснішої матерії, уложена в широкі й глибокі фалди.

209. Суконка з легкої матерії в крапти, запинана з переду; рукави й перед з білої лекшої матерії. Спідничка плісована.

210. Суконка з легкої матерії, прибранна другою, темнішою краскою. Верхня спідничка уложена в фалди, спідна гладка.

211. Плащева сукня з чорної матерії, ковнір, перед, маншети й кишені з блідорожевого *stere georgette*.

212. Сукня з синьої матерії; Маркована форма болера. Краватка зі шкотського шовку.

213. Сукня з рожевого *strepella*, з білою, плісованою камізелькою, прибранна синьою і рожевою стяжкою.

214. Сукня з яснішою камізелькою. Спідничка поширюється плісованими вахлярами.

215. Суконка з ясної матерії прибранна темнішими лямівками; спідничка по боках плісована.

216. Сукня з вовняної матерії з прибранням в темнішій красці.

До кожного моделю готовий крій.

ТОАЛЕТА ДО ТЕАТРУ

217. Сукня з білого crepe georgette прибрана коронкою. Подвійна спідничка зі споду вузька, верхня ширша, з переду до середини заокруглена.

218. Вечірня сукня з crepe georgette ясної краски, нашивана перлами. Станик по боках і коло шиї з переду облямований перлами. Фартушок по боках укладається в фалди.

219. Стилева сукня з тафту нашита стяжками з лями. На раменах гвоздик з шовку.

220. Сукня з чорного тафту, прибрана crepe georgette білорозової краски й вузькою срібною бортою.

221. Сукопка для паночки, з тафту й мушліну в відтінках.

МОНОГРАМИ

до гапту й вишивання можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні від 0'50 — 1' — 3л.

До кожного моделю готовий крій.

ВОВНЯНІ СУКНІ З БОЛЄРАМИ

Ф і р м а
РОМАН ЗУБИК — **ЛЬВІВ,** —
ВУЛ. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.
ЖІНОЧІ МОДНІ МАТЕРІЯЛИ, ШОВКИ,
ПОЛОТНА, МУЖЕСЬКІ СУКНА. -- --

продає найдешевше

ОСІННІЙ ОДЯГ

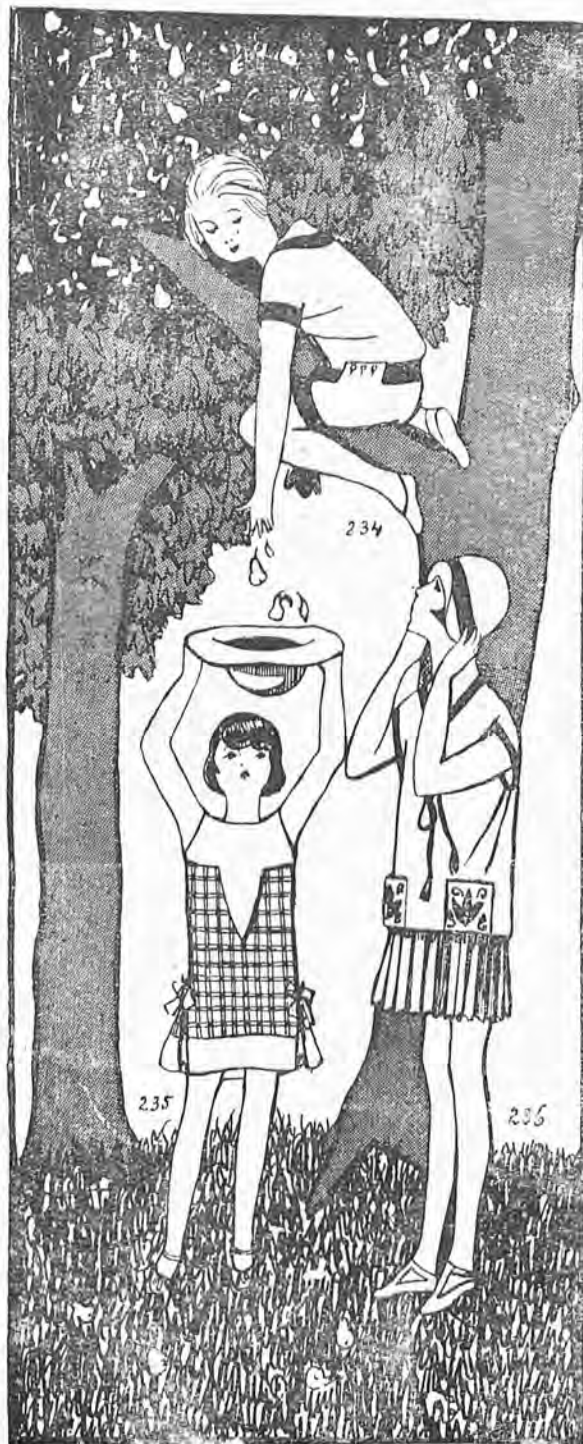

До кожного моделю готовий крій.

НАШІ НАЙМЕНШІ

233. Пелеринка з гранатової матерії, ковнір, кишені й перед білий або з яснішого матеріялу.

234. Убранко для хлопчика з дво-
якої матерії.

235. Скромна суконочка з матерії
гладкої і другої в крати.

236. Суконочка прикрашена вишив-
ками на кишені; на рукавах та коло
шії облямована темнішим. Спідничка
плісована.

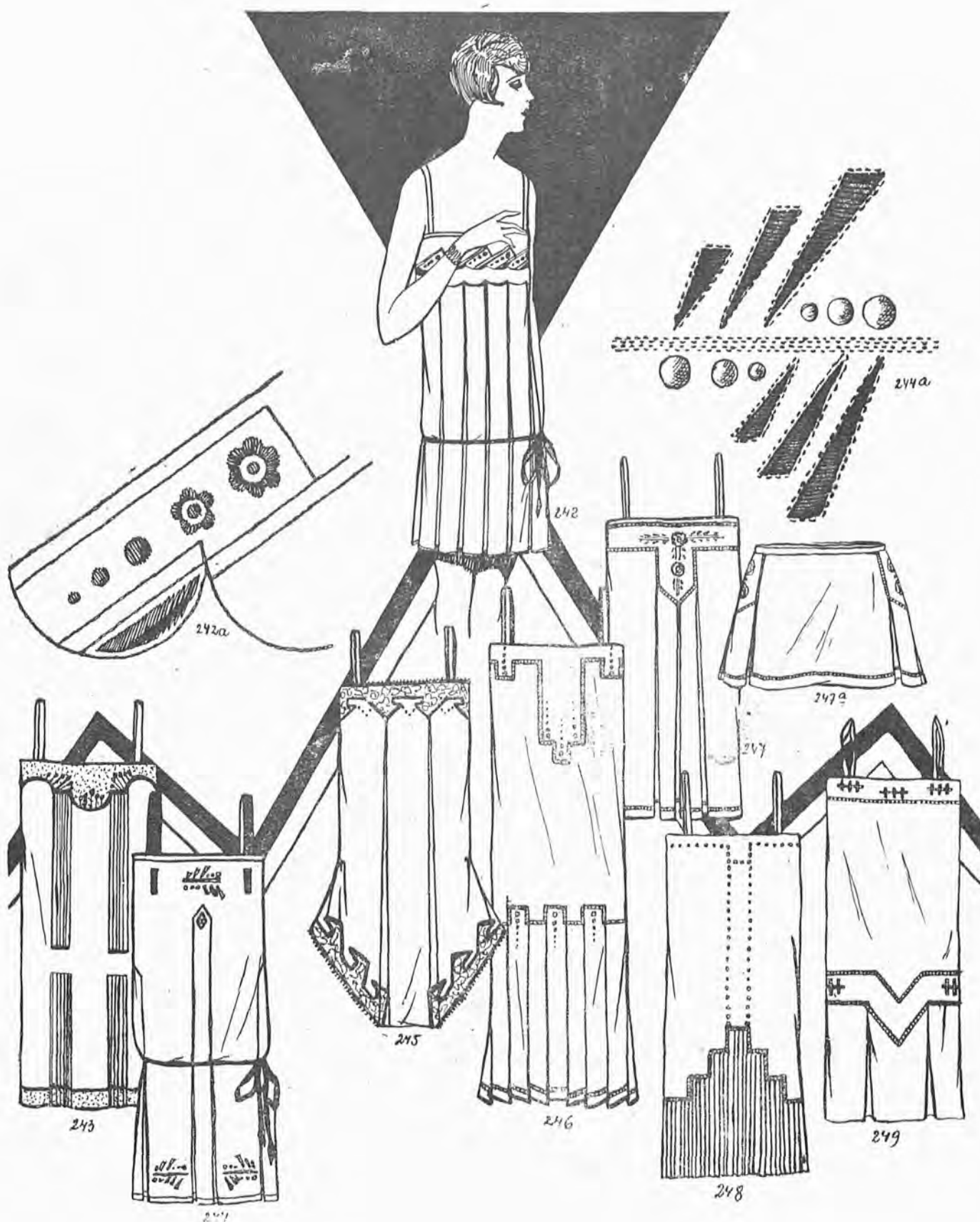

237. Плащик з гранатової попеліни
прибраний попелятим матеріалом.

До кожного моделю готовий крій.

МОДЕРНЕ БІЛЛЯ

242. Комбінація з гаптованими мотивами (242 а).

243. Комбінація (майтки) прикрашена дрібним гаптом.

244. Комбінація в горі й долині прикрашена гаптом. (244 а).

245. Комбінація (майтки) прикрашена кружевом (коронками).

246. Комбінація прибрана мережками й гаптом, долішня частина уложена у фалди.

247. Сорочка й мایتки (247 а) прибрані мережками й гаптом.

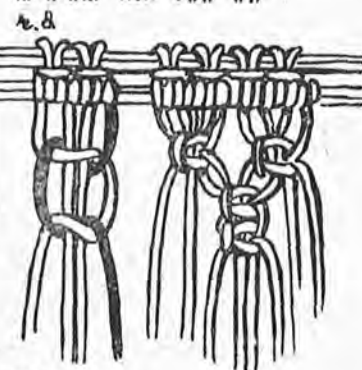
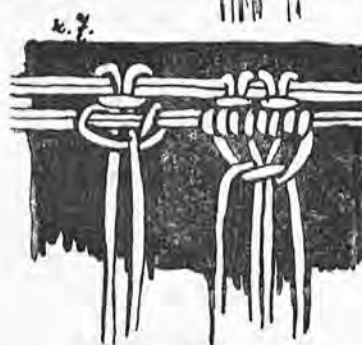
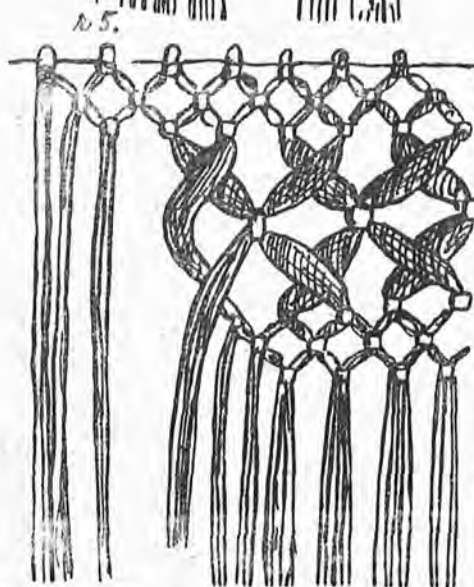
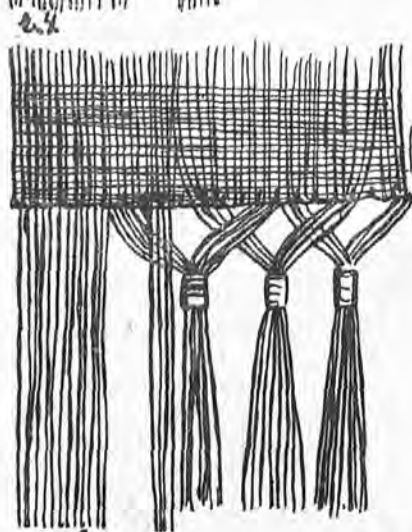
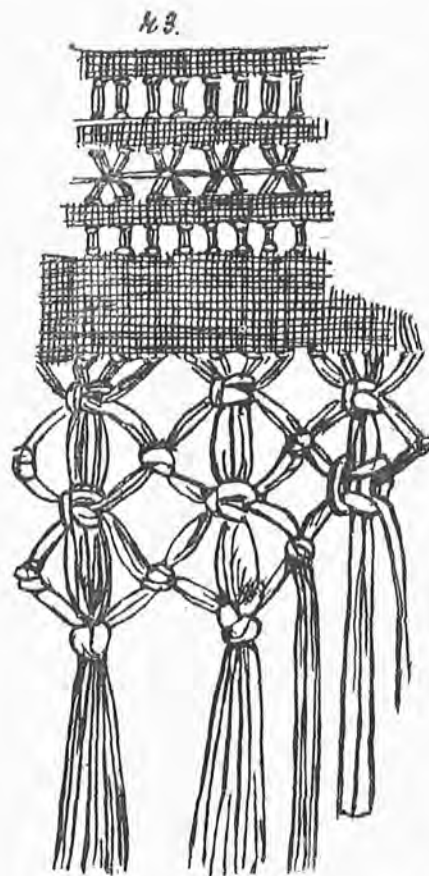
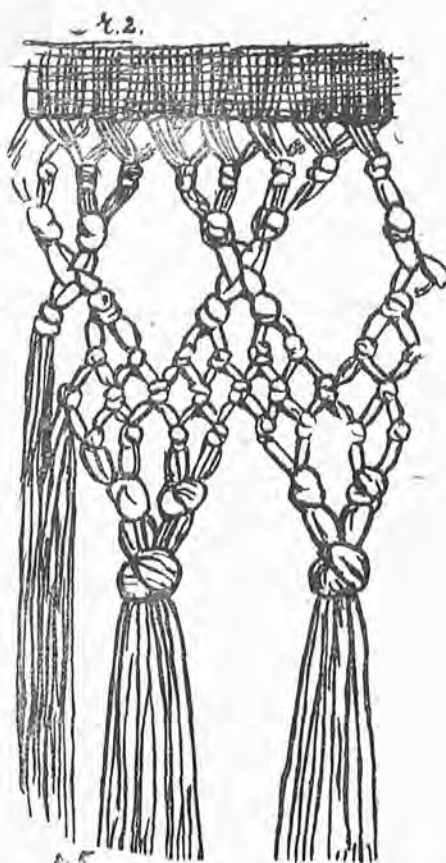
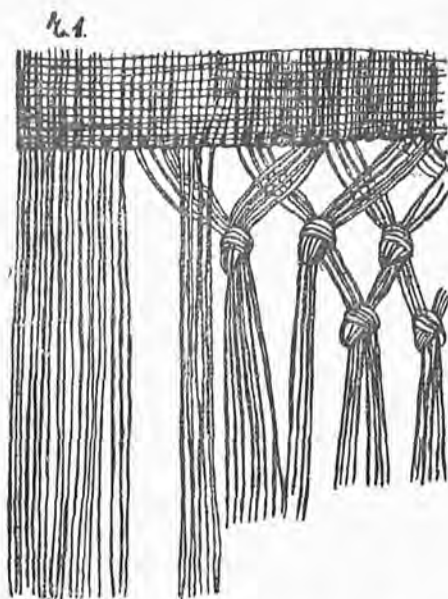
248. Комбінація прибрана гаптом й мережками, в долині плісована.

249. Комбінація з мережками.

До кожного моделю готовий крій.

НАУКА ВЯЗАННЯ ТОРОКІВ

(френзлів, бахромів) на сирім полотні або на конгресці.

Витягнути на краю полотна, — відповідно до цього як довгі мають бути тороки, поперечні нитки. Відтак викінчити полотно обміткою і тоді приступити до вязання.

ч. 1. Вязати звичайним вузлом що 4 нитки на перехрест, в двох рядах.

ч. 2. Вязати рівнож звичайними вузлами, взір більш комбінований.

ч. 3. В горі на полотні дрібні мережки. Тороки комбіновані вязанням звичайних вузликів і ключок, яких спосіб роблення поданий нижче при штучних тороках (диви ч. 8).

ч. 4. Тороки вязані не вузлами лиш осібно, звичайно кольоровою ниткою, якою, обвивається кожне получення. Кінці завязаної нитки треба сильно зашити до середини голкою.

ч. 5. Такий сам спосіб вязання іншими нитками, — взір більш комбінований.

ШТУЧНІ ТОРОКИ

До дошки прикріплюється кілька поперечних ниток і на цих поперечних затигається другі нитки в рівно довгих кусниках. Відтак вяжеться їх як взір ч. 6.

Щоб горішня частина тороків була силь-

нійша можна додати ще один ряд поперечних ниток і тоді вяжеться як взір ч. 7.

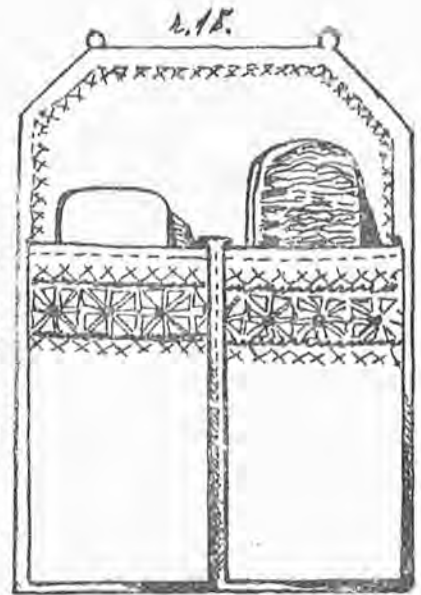
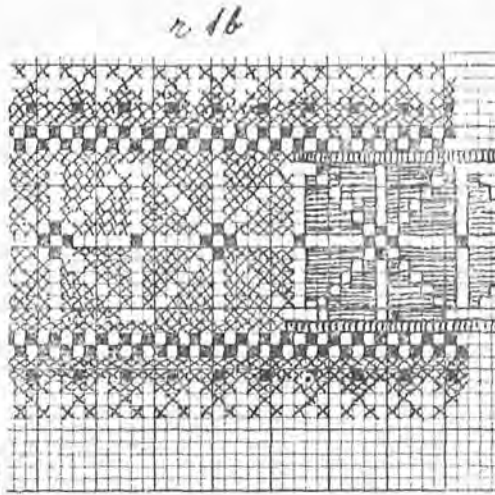
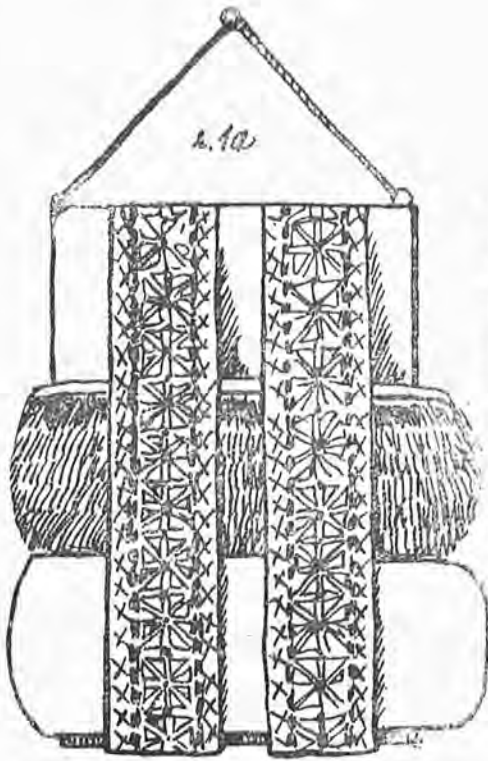
ч. 8. Спосіб вязання тороків ключками.

(Приміненний також до взору ч. 3).

ч. 9. Тороки з ключками.

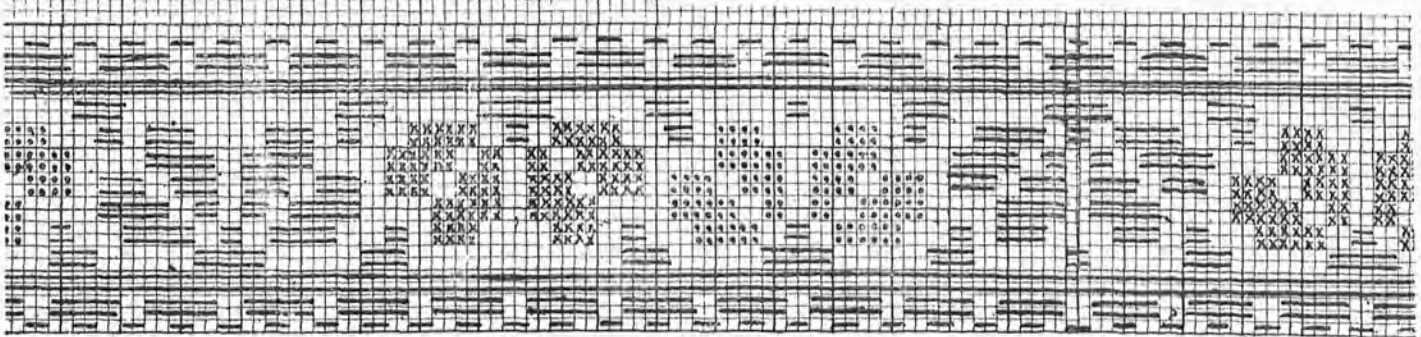
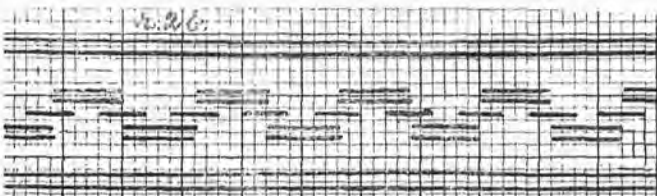
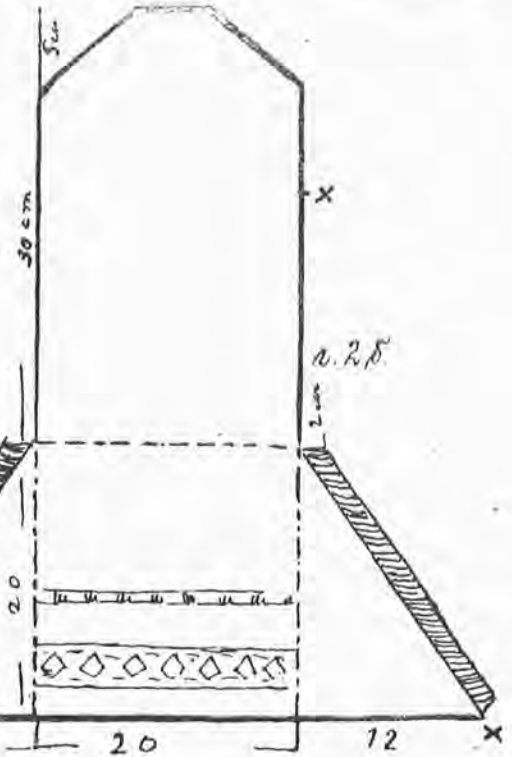
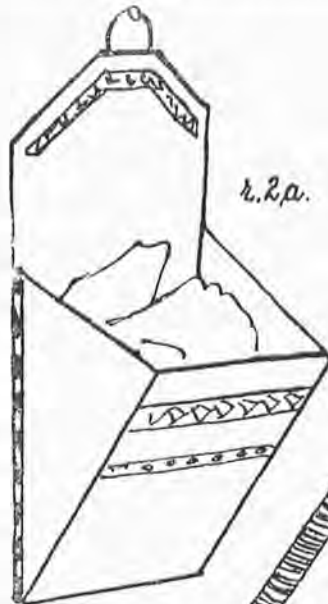
Р О Б О Т И

ОЛЬГА І ОЛЕНА КУЛЬЧИЦЬКІ

Ч. 1 НАЩІТНИК

а) Картон середньої грубости, величини 20×30 см обтягнути довільним матеріалом; на окремих двох пасках з конгрески або иншого матеріалу зладити вишивки (диви взір 1 в.) в двох красках, хрестиками, або гладдю; довжина пасків 35—38 см ширина 5—6 см; їх викінчити старанно підшивкою і пришити до обтяненого картону. З горішньої сторони прикріпити до картону пасмантерійний шнур, або вузьку крайку до вішання нащитника. Можна зладити нащитник на спосіб взору ч. 1. б. Тоді картон має вимір 27×30 см; його незначно стиснається на горішніх рогах і тоді обтягається матеріалом подібно, як попередній. Верхня частина нащитника є зладжена з цього самого матеріалу; вимір 16×38 см.

Ч. 2. ТОРБИНКА НА СТИРОЧКУ ДО ПОРОХІВ

Середньо-грубий картон о вимірі 55 см довжини, 20 см ширини, з бічними скісними крилами 12 см ширини, обтягнути довільним матеріалом (сірим полотном і т. п.). Горішні роги картону легко стягти. В долішній частині картон у висоті 20 см наломити, і зложити так, щоб бічні крила лучили картон. Гарно коли

крила пришивемо обміткою різними красками (тими, якими виконана вишивка) на перемену. Вишивку примістити на переді. Взір вишивки (ч. 2 в.) — оригінальний мотив з уставки, села Ямниця, повіт Станіславів. Краски = чорна, хх синя, .. зелена. Вишивки гладдю.

Про збірку народних вишивок і писанок

Від ряду літ стають твори українського народного мистецтва майже на цілому широкому просторі наших земель простіші й бідніші. І нічого дивного: тяжкі життєві умовини сильніші від традиції! На виконання приміром давних багатих, пишних вишивок не всюди мають селянки час і гроші, наслідком чого ці вишивки роблять вони вже дешевшим матеріалом, або — що гірше, — залишають самі кращі мотиви, користуючися зате чим раз примітивнішими. Таким чином найгарніші зразки є засуджені в багатьох селах на затрату. Ще гірше діється з писанками. Самі мужики розуміють їхню вартість лише в цих місцевостях, де крашення лучиться з локальними переказами й тим піддержується цей старинний звичай. Однак там, де старші бабусі-писанчарки працюють з цим світом, а молодші не вміють зручно писати, тоді вони вдоволяються чи то простішими зображеннями, чи прямо купують їх на Великодні Свята в сусідніх селах.

Невідрадніа доля жде також інші вироби українського домашнього промислу. Такі килими, гончарські вироби то-що, продукують у нас під впливом хвилі переважно великі робітні, фабрики, переробляючи наскрізь давні мотиви. Технічні управителі оцих заведень, komponуючи на основі первісних зразків, ідеалізують їх вільно, надаючи тим самим дуже часто поодиноким предметам принагідний вид, але зате ці предмети стають більше штучні. При цьому-ж фабричні вироби бувають дешевші від ручних, завдяки чому ці другі не мають вже такого попитання на ринку збуту, як раніше. Очевидно, що згадуючи про артистичну діяльність наших промислових заведень не хочу їм робити своїми словами закидів; вони сповнюють на загаль вельми совісно благородне завдання, незалежно від сильно розвиненої еволюційної акції в напрямі орнаментики.

Нидіють отже, а дуже часто й зовсім пропадають оці справдішні перлини нашого мистецтва, та майже ніхто в нас не дбає, щоби їх систематично зібрати й розслідувати. Крайня-ж пора на це! І так якось судилося, що чужинці, які дали не одну гарнішу монографію з царини української культури як ми самі, й цим разом випередили нас. Появилися прекрасні видання наших вишивок, килимів, писанок то — що, на мовах: німецькій між іншими Кольбенгаера, російській чи польській (публікації львівського промислового музею), тільки ми самі зробили для цього мало. Примір тамтих висококультурних людей, які збрали не лише зразки національної творчості серед своїх, але й зрозуміли велику вартість предметів українського народного мистецтва й посвятили їм такі гарні студії, — був і для мене заохотою.

Тому, щоби виповнити оцю прогалину в нашій науковій літературі та одночасно заховати не один кращик взір перед знищенням, задумав я зібрати всі замітніші вироби українського народного артистичного промислу для дослідів над розвитком їхніх орнаментальних форм й зіставити їх і відтворити у виді ілюстрованого альбому. Ця книга має обіймати зразки поодиноких ділянок національної творчості з усіх земель України. Хочу в ній докзати, звідкіля походять наші декоративні елементи, як вони розвивалися і якими дорогами переходили. Поміщені в тексті точні ілюстрації мають не тільки зображувати можливо найбільше число взірців, але ще й стати джерелом до різних орнаментальних композицій.

Звичайно, що годі це все перевести одній людині. І хоча я старатисьму робити на місці дослід і збирати потрібний мені матеріал, то все таки тяжко бути всюди особисто. Саме тому я рішив звернутися до нашого громадянства з проханням, допомогти мені в цій справі. Двічі писав я на цю тему в „Ділі“ й „Новому Часі“, а то в рр. 1925 і 1926, запрошуючи

всіх до співпраці через збирання всіляких виробів артистичного промислу наших селян, як також о інформачії відносно виконання цих виробів. На мій заклик зголосився вправді невеликий гурток осіб, але зате з різних, навіть дуже далеких сторін; я діставав писанки й вишивки з Гуцульщини, Поділля, Волині, навіть Америки, та збірку цю вели майже виключно — мужики!... Ледви одна пані (іменно Вп. Добр. К. Лисинецька з Космача) прислала мені з самого початку повну колекцію місцевих зразків і в цьому вже році одержав я листа від читачки „Нової Хати“ (Вп. М. Саджениці) відносно вказівок що до ведення збірки.

До висше поданого додаю, що ця акція не обіймає річей рідкої вартості дійсної чи археологічної. В таких разках вистане подати мені опис даного предмету, зглядно фотографію чи точний рисунок його з адресою власника. Основну вартість представляють для мене писанки й вишивки тим більше, що складання їх не є важке. Тут ціннішим являється з огляду на мотиви старші зразки, хоча й новітні представляють велику вартість. При цьому дуже цінним матеріалом є перекази й звичаї, які заховалися в устах народу в звязку із крашенням великодних писанок. Що до вишивок, то їх догідніше відробити на вузькому платку сірого полотна, одну побіч другої з поданням локальної назви кожної вишивки з'окрема. При збиранні писанок прохаю рівнож нотувати їхні назви на папері, в який опісля завивається їх.

Прочі інструкції, як і повний квестіонар відносно ведення цілого діла вишло на бажання безпроволочно. Ласкаві зголошення під адресою: Дам'ян Горняткевич, — артист-малює, Станіславів, вул. Моношка ч. 5.

Заявляю врешті, що збірку, осягнену заходами Вп. Громадянства віддам після скінчення моєї праці до одного з українських музеїв, а імена моїх помічників і інформаторів поміщу з повною вдячністю в своїй книзі.

Дам'ян Горняткевич

ОСИПА З.

Кілька слів про ведення кухні

Одною з передумов нашого здоров'я є пожива, — а здоров'я це найбільша радість життя.

Тому требаби много писати й говорити українським господарям про варення, їду, спосіб їх приправлювання, не задля того, щоб їда була цілком життєва, а тому щоб знайти, як відживляти родину, щоб вона була здорова, в повнім значінню цього слова.

Добра кухня, спосіб уложення і подавання страв, їх приправа, це важна праця кожної господині; українська суспільність потребує сильних одиниць під оглядом нервів, і здорових громадян під оглядом фізичним і духовим, тому дуже важною річчю є для кожної господині, як вона має вести кухню, щоб її рідня, і її діти були здорові.

Загально знана річ, що люди які працюють умово, або жінки які хочуть заховати молодість і свіжість, не повинні їсти много мяса, а коли їдять, то переважно біле. Також для дітей до 10 літ мясо не є відповідною поживою; воно спричинює надмірну нервовість. Дітям до будови організму й творення крові є потрібний сод, вапняк і залізо, яке можна черпати з ярин і овочів, — тому дивімся, щоб діти наші їли передовсім всякого рода ярини й овочів,

сирі й варені, свіжі й квашені на зиму; багато шпінаку, моркви, карафіолів, бураків, головню молодих, мармеляди й компоти.

Діти годовані цими стравами будуть більше здатні до життя, як діти годовані мясом, як це переважно є по містах.

В Берліні є захисти, де немовлятка годують переважно яриною. Там одно- або дво-річна дитина з'їдає більше моркви чи карафіолів в своєму короткому житті, чим ми через ціле наше довге життя. Правда в Берліні можна дістати свіжу городовину й в зимі, у нас ні; тому треба всяку ярину або сушити, або заквасити на зиму як капусту, пр. зелену молодшу фасолію, моркву, брукву, калярепу, диню.

Правда, є люди (дорослі, дітей не питаємо, що хочуть їсти), які кажуть, що не узнають обіду або вечері без мяса. Кажуть: я здоровий чоловік, маю добрий жолудок, можу їсти усе; солодке (легуміни), каші, ярина — це для хорих, для нас здорових мяса. — Це лиш привичаєння, без застанови, які наслідки в нервовій системі спричинює надмірне уживання мяса. Хто вже не може обійтися без него, досить коли буде його їсти три рази на тиждень, найбільше один раз на день. На вечір ліпше лекші страви, щоб й жолудок міг відпочити ніччю.

До цього треба вже привичаєння від молодих літ. Треба вже з малку навчитися, що їмо на те, щоби жити, а не жиемо на те, щоби їсти. Тоді буде нам смакувати каша, кулеша, квасне молоко, так добре, як всякі печені, гуляші, накладані риби, десерові сирі і т. д. Люди, яких харч складається переважно з мяса, слабо володіють своїми нервами; вони не вміють собі нічого відмовити.

Не біймося, що без мяса будемо голодувати! Які смачні й поживні всі наші поливки або юшки (зупа не є український термін) з різних круп і ярин, підправлені сметаною і жовтками. Ніяка инша кухня не є так богата в поживність, як українська. Німці, Чехи, Мадяри варять юшки лиш запражені, уживати до заправи поливок сметану й жовтки вони зовсім не знають. Додаймо до цього другу страву — бараболію, риж, гречану кашу, галушки з косом, або яриною, морквою, горошком, шпінаком, молодими фасоліями, голубці, вареники, заправлені маслом і сметаною. До того ще тарілку салати! (Є діти, які з'їдять на обід тарілку салати, і нічого більше не хотять). — Салати не приправляйте оцтом, бо він шкідливий, — а цитриною, сметаною з трохи цукром. Не витискайте її, а подавайте свіжу! На третю страву, як солодке (легуміну) налисники з повилами, мармелядою, пиріжки з сиром, маком і т. п., компот. І найбільший їдун буде ситий!

Як припазду до страв вистарчить уживати сіль і цибулю. Ріжне коріння, перець, паприка дражнять непотрібно систему травлення, розніжнюють смак і вимагають алкоголю. Страва приправлена без коріння не викликає надмірної спраги, і тоді як напитек вистарчає чиста вода, або легкий чай з цитриною чи варенням (конфітурою).

На закінчення ще кілька слів: не приучуймо себе, ані наших дітей до вибагливих страв, спеціально приправлених, але до простих, а здорових!

Не шукаймо радости й змісту нашого життя на тарільці, а в духових вартостях! Правдиво образовані й вартні одиниці є дуже скромні й здержливі в їді. Не думаймо, що пошанівка і любов до запрошених гостей виявимо столом, заставленим вишуканими стравами й напоями. Це фалшиве поняття повинно чимскорше належати до пережитків. Кілько то гроша видають люди на дорогі напінки, при всяких гостинах, весілях, а всі ці гроші йдуть переважно в чужі руки, в чужу кишеню! Радше ці гроші зложити на „Рідну школу“!

Дещо про наші осінні овочі

Поодинокі роди овочів містять в собі різні хемічні складники, потрібні для нашого організму. Тому, що мають багато овочевих квасів, вітамінів, цукру, скробу, товщу, білка, відживляючих солей, впливають вони корисно на функції органів травлення, розріджують кров і дають їй свіжі соки. Тому споживання овочів є взагалі для нашого організму добродійством, а овочі є прямо необхідним лічним і дієтичним середником.

Надмірне споживання овочів може спричинити забурення в нашому організмі й принести здоровлю шкоду. Тому треба не тільки заховати відповідну міру в споживанні їх, але також, якщо ходить о передведення овочового лікування треба вибирати лиш такі роди овочів, котрі мають в собі потрібні хемічні складники, є практично випробовані й поручені лікарем. Як вказівки для наших господинь і матерей, хай послужать ось-які замітки:

Перше місце серед наших овочів займає безперечно яблуко. Належить воно до найшляхотніших, а під дієтичним оглядом, найбільш вартісних овочів. Чим багатіше є воно в квас, а цей квас лагідніший, тим більш корисне яблуко споживане в сирім сушенім або варенім виді, чи як повило, поливка або консерва. Для кращого вихиснування дієтичної вартости яблука, повинно його їстися з лупиною, вважаючи, щоб вона була безгладно чиста. Виймок становлять роди яблук з грубою лупиною, пр. сірі ренети, яких лупину хорі на жолудок не можуть стравити, що може викликати жолудкові забурення. Доспілі яблука містять в собі багато заліза й кисня, тому помагають в творенні крові й корисно ділають у анемічних осіб. У нервовних яблука причиняються до успокоєння і зміцнення нервів, а терплячим на безсонність дають покріплюючий сон. Терплячим на обструкцію приносить споживання яблук (а ще краще разом з хлібом „Грагама“, без дріжджів і соли) постійну полєкшу.

Грушки мають багато вапна потрібного до будови костей і діляють корисно на нирки, головню соковиті їх роди. Надмірне споживання грушок може спричинити болі у хорих на міхур. Менше шляхотні роди грушок, мають багато так званих камінчиків, які можуть викликати жолудкові забурення, спричинити обструкцію, а навіть атонію кишок. Тому, що лупини грушок є взагалі груба, чим у яблук, і для осіб, які зле травлять шкідлива, треба її перед їдою усеунути. Ця замітка не відноситься до родів, що мають тошку лупину. З вище наведених пояснень виходить, що грушки з дієтичного становища мають меншу вартість від яблук.

Сливки сирі спожиті в більшій кількості спричинюють часто відбивання і здуття, викликає ферментом їх лупини; тому хто має слабкий шлунок, або хорі кишки, повинен їсти сливки без лупини й в невеликій кількості. Сливки мають одначе велику дієтичну вартість, головню як суш. Діляють на кишки, вичищують їх стіни і викликають легке прочищення.

Виноград належить до знаменитих овочів, так під оглядом лічним, як і споживчим. В лупині його ягід знаходиться обильно горбовик, який помагає в травленню, а сік винограду містить побіч води, головню цукор, небагато квасів, білку і соли; проріджує, чистить і збільшує кров, ділає корисно на легкі й печінку, помагає в переміні матерії, приневолює кишки до більшої чинности.

Овочі пігви розповсюджені на Великій Україні а у нас мало знані, тому недоцінені, мають терпкий смак і до їди в сирім стані не дуже відповідні. Зате в кухні мають більше примінення. Приладжується з них мармеляду, Галлету, повило а також консерву в цукрі й оцті. Ділають корисно на травлення і нирки; добре приладжені мають пікантний, ароматичний смак і збільшують апетит.

**ЖІНКИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ
КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“**

Оріхи так волоські, як і лісові мають в собі товщ, білко і цукор, а мало скробу. Повинні їх їсти особи, які мають надмірні жолудкові кваси, або ато- нію кишок. Тому, що оріхи мало мають скробу— є легші до стравлення, а оріховий товщ викликає легке прочищення без болів. Тому, що волоські оріхи мають багато білка, вони є знаменитим средством в недугах нирок, печінки, анемії, цукриці і в нерво- вих недугах. З другої сторони оріхи ділають неко- рисно на голосові струни, викликають хрипку і дря- пають в горлі, бо їх скірка має в собі пруський квас. Однак це не є шкідливе для здоров'я, а хто боїться може їх їсти в стравах, а не сухі.

Вкінці треба також згадати про ожини й ка- мінки (гогодзи).

Ожини мають менше цукру, а більше квасу, тому хорі на жолудок або кишки, можуть їх їсти, але не багато й зовсім доспілі.

Камінки творять в шлунку горбовиковий квас, який дуже корисно ділає на травлення, Подані до мяса знаменито смакують, а конфітура дається пе- реховувати літами.

Не жалуймо отже грошей на овочі, бо зате ош- димо на ліках.

Приписи

Повило з яблук, грушок і сливок.

Взяти 1 kg винних яблук, найраде штетин, 1 kg гру- шок цукрівок і 1 kg угорських сливок. Яблука й грушки обі- брати, очистити з осередків, пократити на кусники, а сливки спарити, стягнути з них скірку й виїняти пестки. Усе разом вложити до камінної посудини й розварити без води. Цю масу протерти крізь сито з волосіння додати 1 kg цукру, поставити ринку на триніжок, добре висмажити, вважаючи, щоб повило не пригоріло. Якщо вже готове, додати для запаху трохи цинамону й кілька гвоздиків. Горяче вложити до скляних, або камінних слоїв. Це повило знамените.

Варення (Конфітура) з камінок (гогодзів).

Два kg камінок перебрати, сполокати в літній воді, потім залляти студеною водою, нехай з годину постоять. Відтак поставити ринку з ягодами на плиту, щоб закипіли. Потім вилляти на сито, що стекла вода. Два kg цукру порубати на кусники, замочити кожний в воді й зробити соковик. На киплячий вишумований соковик всипати камінки й варити 20 хвилин, числячи від заварення. Ягід не мішати ложкою, лиш легко потрясти ринкою. Готові відставити і як прохоло- днуть вложити до слоїв. Ця конфітура є дуже здорова й по- дана як компот до мяса знаменито смакує.

Мармеляда з пігви.

Два kg пігви змити, пократити на кусники й залляти окропом так, щоб вода накрила овочі. Зварити на мягко, й протерти крізь сито з волосіння. Притерту масу дати до камінної ринки, хай кілька разів закипить. Потім додати 1 1/2 kg цукру й смажити 20—25 хвиль. Горячу мармеляду взяти до слоїв.

Галарета з винограду.

До 1 l соку з білого винограду дати 3/4 kg порубаного цукру й варити в камінній ринці. Підчас варення шумувати. Чи галарета вже готова перевірити в цей спосіб: Взяти трохи галарети на ложку, а якщо вистуджена стане, зливати горячу до слоїв. Ця галарета добра для хорих.

Замітка: Щоби отримати сок, треба виноград подусити в мисці й процідити крізь рідке полотно.

Ожиновий сок.

Чотири l ожин всипати до камінної ринки, залляти двома l кип'ятку й варити 10 хвиль. Потім вляти всьо до мішочка з рідкого полотна, підставити камінну ринку нехай сок сам стече. Як вже сок стече й підстоїться, зміряти і вляти знов до камінної ринки. На 1 l соку взяти 3/4 kg цукру, порубати, кинути до соку, хай розійдеться. Відтак поставити на плиту й варити так довго, доки капля соку не буде розливатися, а стане. Прохолоджений вляти до фляшок і добре закоркувати.

Штрудель зі сливками.

Витягнути штрудльове тісто, як звичайно з 40 kg муки. Складку тертої булки усмажити на 3 ложках склярованого масла. Один kg угорських сливок обтерти, переполювати і вий-

няти пестки; 2/3 частями смаженої булки посипати розтягнений на столі штрудель, розкинути 2/3 части сливок, поцукрувати й закинути всі 4 боки штрудля, щоб тісто накрило сливки. На верх дати решту булки й сливок, поцукрувати, і вложити відповідно до величини бляхи. Штрудель вложити в бляху в покропоти обильно склярованим маслом, накрити восковим папером і спекти в рурі. Спечений пократити на рівні кусники, посипати цукром і видати.

Налисники з оріхами.

Всмажити налисників на 6 осіб. Змолоти 20—25 dkg оріхів (зерна): З такої самої кількості цукру дробити соковик, вимішати з оріхами, посмакувати налисники, вложити їх до вподоби й дати на 1/4 години до рури під покрешкою. Можна також обсмажити кожний окремо.

Замітка: Якщо маса за густа, можна додати донеї трохи води або молока.

С. Мійська.

Консерва з огірків.

Великі доспілі, аж жовті огірки обібрати, розкрити на чотири часті, вибрати зернята й мягкі волокна; відтак посо- лити й лишити на 24 годин. На другий день кожну частинку обтерти до суха стирочкою і покладати до слоїв. Окремо за- варити 1 l оцту з 15 зернами англійського перцю і ложкою гірчиці. Як пристигне залляти ним огірки, а слій зав'язати мі- хурем або восковим (пергаміновим) папером.

Ці огірки можна уживати по кількох днях, а також да- дуться тримати через зиму. Надаються до смаженого м'ясива.

Марината з зелених помідорів.

Чотири літри зелених помідорів пократити в паски, як клюсочки, посолити (зужити малу скляночку соли), дати 3—4 цибулі й лишити на ніч. На другий день добре видусити з води, яку з себе пустять, дати до камінного начиння, наля- ти 1 l оцту й нехай вариться через годину, а властиво поки не змякнуть. Тоді дати до сервети й під кружок, щоб витис- нути. Окремо заварити нецілу літру винного оцту (але не спі- ритусу) з ложкою англійського перцю, ложкою гвоздиків, ліскового цинамону, 20 dkg цукру, ложкового гірчиці, і трошки (на кінець ножа) паприки. Це все варити через годину під покрешкою, щоб не вітріло. Відтак процідити оцет через сит- ко, дати до него помідори й ще раз заварити через 1/4 години. Як пристигнуть вложити до слоїв, зав'язати восковим папером і поставити в холоднім місці.

Ці помідори дуже добрі до всяких м'ясив.

Консерва зі спілих помідорів на зупи й соси.

Цілі, червоні, й свідо зірвані помідори обтерти легонько серветкою й вложити до бутля або слоїв досить тісно, але уважно, щоб не подусити. Переварити воду, і ще до горячої дати на 4 l води 1/2 ложочки саліцильового порошку (діста- ється в апіці), щоб добре розпустився. Як вода пристигне, залляти нею помідори в слою, зав'язати восковим папером і поставити в сухім холоднім місці.

Коли потребуємо помідори на зупу або сос, вибираємо відповідну кількість штук, але без води й перефасуємо.

Зупа (на 6 осіб): Зварити смак з ярин і костей, залляти ним перефасовані 8—10 шт. помідорів, додати 1/4 l сметани. До зупи подається грінки з булки або варений риж, по ложці на тарілку.

Сос: До засмажки дати 6 шт. перефасованих помідорів, додати 2 ложки сметани й заварити.

О. Л.

Ради господиням

Чищення вікон: — Найкраще чистити вікна старими часописами. По умитті та висушенню вікон витерти їх ста- рими часописами — а будуть блищати, як зеркало.

Старі часописи є також добрим середником проти молів, тому що молі не можуть знести друкарської фарби.

На попечення є добре прикладати свіже несолене масло. Також уживається звичайну кришталеву соду до пран- ня. При менших попеченнях чи попареннях береться кусник соди мочиться у воді і натирається спарене місце. При біль- ших попареннях дається оклад з води з 10 процен. соди. Коли прикладається соду то навіть нема піхура. Треба однак те уживати як найскорше після попечення. Теж можна настру- гати бараболу але то помагає лиш при менших попареннях.

Отровна грибами: Щоби оминати небезпеки треба передусім випорожнити жолудок і кишки або вертанням (ско- ботати в горлі, пити теплу воду) або ужиттям прочищуючих средств (гірка сіль, олій ріциновий). Пити багато води або мо- лока (квасного). щоб трутину розрідити і усунути з жолудка. Оцту уживати не можна!

Свіжий хліб: можна тонко пократити, коли нагрівється добре ніж.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

В е л и ч и н а	для смотриків			д л я п а н ь					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 43	см 43	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівнях штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 "
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— "
 г) малі форми ручних робіт 1'50 "
 г) великі форми ручних робіт 2'40 "

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна " 9'50
 чвертьрічна " 5'—
 ціна одного числа " 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 " 125 " || 1/8 " 35 "

В тексті 50% дорожче.

КОЖНА МАТИ — УКРАЇНКА ПОВИННА ДБАТИ
ПРО ДУХОВИЙ КОРМ ДЛЯ СВОЇХ ДІТЕЙ
ТОМУ НЕХАЙ ДАЄ СВОЇМ ВІДПОВІДНІ КНИЖЕЧКИ ТА ЖУРНАЛИК

„СВІТ ДИТИНИ“

ЯКИЙ ВИХОДИТЬ ВЖЕ 7-Й РІК ЩО-
МІСЯЧНО У ЛЬВОВІ ПІД РЕДАКЦІЄЮ

МИХАЙЛА ТАРАНЬКА.

На аміст „СВІТА ДИТИНИ“ складаються: казки, сміховинки, забави,
іграшки, та всякого рода загадки. Цей журнал ілюструють найкрасші
українські малюнки. Кожне число журналіку має кільканайцять образків.

ЦІЛОРІЧНА ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ ВІНОСИТЬ 6. Зл.

Для Америки й Канади 1 дол., а для Чехо-Словаччини 35 Кор. чеських.

Річники „СВІТА ДИТИНИ“ з років 1922 — 1925
се не перебрана скарбниця дитячої літератури.

Ціна річників така: з 1922 10 Зл.; з 1923-1924 по 4 Зл.; з 1925 3 Зл.
(в гарній оправі).

Замовлення слати на адресу:

Видавництво „СВІТ ДИТИНИ“ Львів, ул. Зіморевича ч. 3.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ

ІЛЮСТРОВАННИЙ ЛІКАРСЬКИЙ ПОРАДНИК ЗІ 192-ОМА РИСУНКАМИ

від редакцією Дра Б. ОБЧАРСЬКОГО пам'яті Дра Сильвестра Дрималика
як доповнення Лікарського Порадника у всіх недугах Дра Б. Дрималика
ЦІНА ЗА ОБІ КНИЖКИ 6.— Зл. — ЗА ІЛЮСТРОВАНУ ЧАСТЬ 2.50 Зл.
На пересилку поштою належить додати 0.40 Зл.

Все багатство мистецьких засобів, велику глибину чуття, широку
скалю спостережливості виявив **Василь Стефаник** у своїй збірці

з передмовою Д. ЛУКІЯНОВИЧА.

Ціна книжки з пересилкою зол. 3.20.

Замовляти у Видавництві „Г Р О М А Д А“ Львів, Ринок ч. 10. Н. пов.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

і коштує — річно 6 зол., — піврічно 3 зол.

чвертьрічно 1.50 зол.

для Америки дол. 1.30 річно,

бо „Жіноча Доля“ об'єднує маси нашого жіноцтва
і заохотить до культурно-освітньої праці,

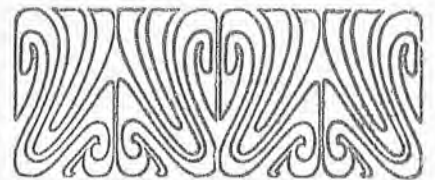
бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм
за рівні права в родині, громаді й народі,

бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викорі-
нити з нашого села коршуму, хуліганство
й иншу язву, яка залишилася в нас з часів
панщини.

бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової до-
машньої господарки й новітнього виховання
дітей,

бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною
до боротьби за найвищі ідеали Українсько-
го Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане
передплатницею „Жіночої Долі“, приєднає
їй якнайбільше число передплатниць і збере
при нагоді, що зможе, на пресовий фонд
„Жіночої Долі“.

„НОВА ХАТА“

ЩОМІСЯЧНИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ ПЛЕКАННЯ
ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ.

Передплата на рік 18 зол.

Для закордону 3 ам. долари.

Ціна одного числа 1.30 зол.

Адреса: Львів, Руська ч. 18.

„ЗЕМЛЯ“

ПРИМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис
для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

:: гарних ілюстрацій. ::

Передплата на квартал вносить 6 зол., на
піврік 12 зол., для Америки й інших країн
3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в по-
ручених листах, у дотичній валюті (в доларах,
чеських коронах, франках і ин.)

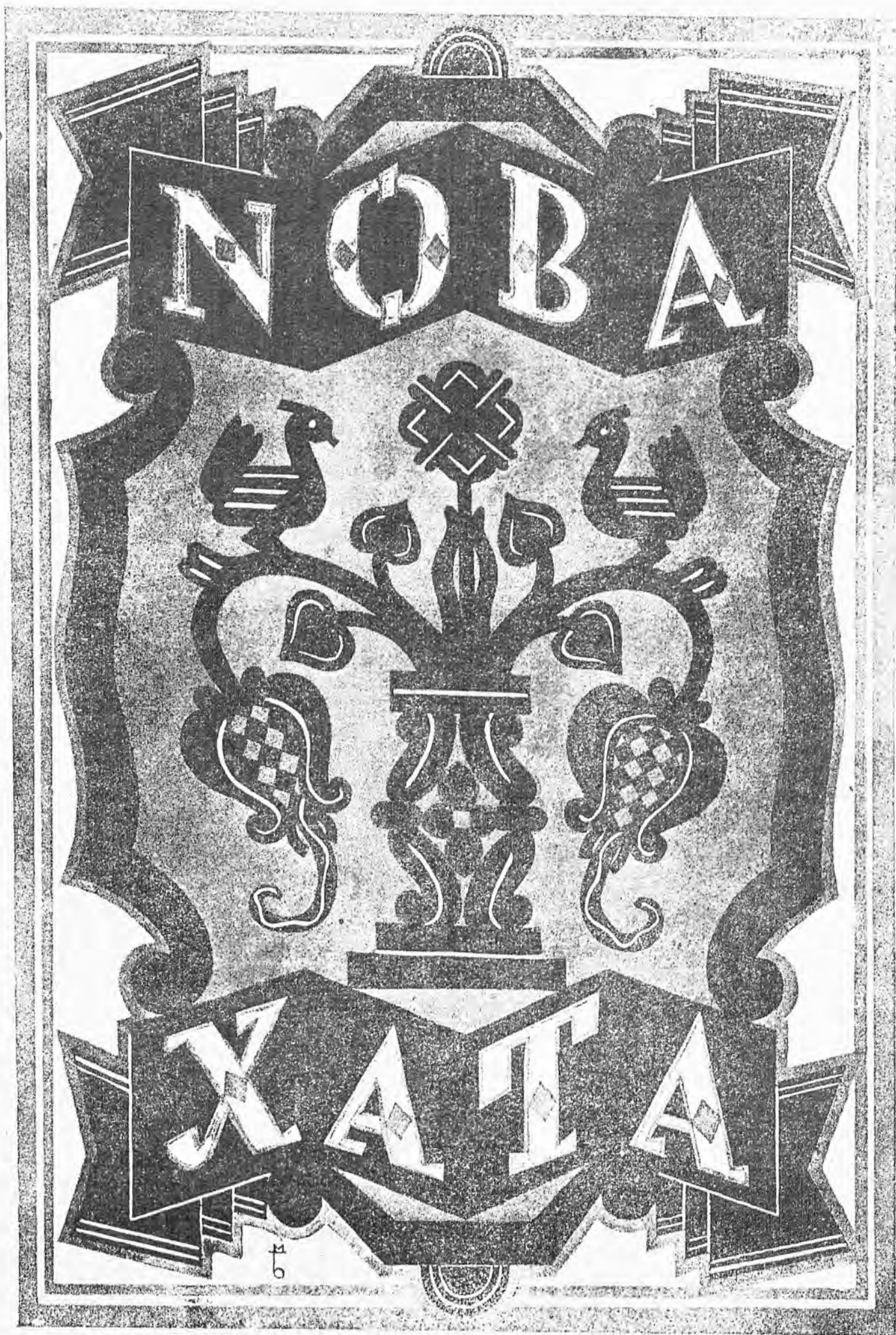
„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня,
кожне Товариство й Казино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

УДІЛ 10.— 30Л.

ВПИСОВЕ 1.— 30Л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

Члени коопер. користуються 10% знижкою при замовлюванні форм кроїв в адміністрації журналу „НОВА ХАТА“

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і доси, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісти, оповідання, драми, поезії, статі з української історії, літератури, суспільної економіки й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відповідає *Волод. Гнатюк*.

Передплата в краю: вносити річно 20 зол., піврічно 11 зол., місячно 2 зол.
За границею 4 долари або їх рівноцінність.

Редакція: Львів, ул. Чарнецького ч. 24;
Адміністрація: Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббріхують і радять нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплачуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол.

за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті. — Оголошення після умови.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Ялєї Б. Хороброго, 43-а.

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ 2 РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2 золоті, за границю 3 дол. піврічно.

Жадайте окавового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Ілюстрований часопис Українського Пласту
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3-50 ал.

„ „ „ за границею 0-50 ам. доляра.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилається окавові числа!

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛЬОВСЬКОГО Ч. 15.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— 3л.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, ЖОВТЕНЬ 1926.

Ч. 10.

Рік праці журналу „Жіноча Доля“

Декому може видається смішним, що по році існування журналу поміщується світлина його ініціаторок і видавців, пишеться історія його повстання, зводиться підсумки його впливів. Робиться це звичайно по 10—20 р. видання якогось журналу, але у нас, в теперішні тяжкі часи, рік існування видавництва рівняється десятиєм рокам не одного чужого журналу.

„Без грошевих засобів, без гучної реклами, без ширшої допомоги“, — взялося жіноцтво Покуття видавати свій часопис, нестача якого відчувалася у нас дуже болючо. Біля п. Кисілевської, письменниці,

осягнула найбільші права у всіх ділянках життя. Подає звідомлення з діяльності українських жіночих організацій в краю, в Америці, в Чехах, писані все толерантно та зі щирою заохотою до дальшої праці. На сторінках часопису можна найти поважні статті, які повчають жінку про організацію держави, (О. Галичанка „Важна справа“ і „Найближчі задачі союму“) про сучасні завдання укр. жіноцтва (Б. Баранова) про організаційну працю взагалі (статті В. Берези і Анни Арабської). Є там звідомлення зі всіх більших жіночих конгресів, як із конгресу Міжнародної Жіночої Ліги Мира і Свободи та Міжнарод-

Ці, що започаткували й ведуть видавництво „Жіноча Доля“

відомої під псевдонімом Ол. Галичанки, гуртуються молоді сили, повні запалу й віри в хосенність своєї праці. Навязується контакт з Америкою, щоби поширити межі взаємних впливів, щоби зближитися духово. Кипить невтомна, повна пожертвування праця, а журнал поволи поширюється, круг його читачів зростає так в краю, як і в Америці, а численні заяви признання та заохоти свідчать про це, що журнал здобув собі серед жіноцтва великі симпатії.

Зі сторінок журналу пробивається головна мета, виховати жінку на свідому своїх прав громадянку не забуваючи, що вона є при тім дружиною, матір'ю і господинею.

Щоби виховати жінку на свідому громадянку, використовує Редакція всі можливі способи. Інформує жінку про організаційний, жіночий рух в широкому світі — у Фінляндії, Туреччині, Америці, не забуваючи й про Радянську Україну, де жінка

ного жіночого конгресу в Парижі. Є життєписи та посмертні згадки деяких визначніших укр. громадян. І так перечитуючи уважно сторінки „Жіночої Долі“ — може жінка багато навчитись з області організаційно-громадянського життя.

Як дружина і мати, має жінка стати на сторожі здоров'я, а тим самим і щастя своєї рідні. І тут стає журнал найкращим її дорадником. Чи то в конкретній, правній пораді („Як позбутися коршми з села“), чи у формі зазиву („Жінки використайте свої права!“), чи в трагічному малюнку з дійсного життя („Як умирають п'яниці?“) спонукує її до боротьби з найбільшим сільським лихом, алкоголізмом, який затроє щастя більшості сільських родин.

Відділ лікарський дає жінці не одну цінну пораду не як лікувати недуги, але, як забезпечитися перед ними. Знайдемо там статтю про значіння свіжого воздуха, так мало доцінюваного по наших сіль-

ських хатах, про небезпеку, яка грозить від мух і про боротьбу з ними, про рахітіс, про шкарлатину, і много, много інших, писаних рукою досвідного фахівця. Є цінний заклик „Збирайте ліщині рослини!“

Не менш вартими є інформації про виховання дітей. Не одна мати, що дивується брехливості своєї дитини, найде на це пояснення в статті п. Кисілевської „Про брехню“; не одна, по перечитанню статті „Слівце до матерей!“ зрозуміє від чого так дуже вмірають немовлята. Прекрасно та переконуючо написана стаття п. І. Блажкевичевої про значіння діточих садків так для дітей, як і працюючих родичів.

Багато життєвої мудрості є в наших пословицях та приповідках, які використовує наш визначний письменник Андрій Чайковський, та своїми цікавими, популярними статтями розвиває їх основну думку, як пр. „Не кайся рано встати, а замолоду ожениш“, або „Працюй небоже, Бог тобі допоможе“.

Дуже цікаво є ведений відділ американський під проводом Др. В. Сіменовича. Він ставить до всіх проблем буденного життя з правдивим американським розмахом і енергією. Багато статей про здоров'я, про які була згадка вище, вийшли з під його пера. Цікаво, що американські розв'язує питання „Чому ми бідні“ — та виказує всі хибні наших торговельних організацій від „пізноіванівства“ до відклику на патріотизм покупця. Всею силою розумної аргументації старається затерти поняття „некультурної“, цеб то фізичної праці, та подає докази, що праця може бути тільки чесна або нечесна, а не культурна чи некультурна. Звертає увагу на одну душевну силу, так дуже занедбану у нашому вихованні — а іменно на силу непохитної волі, яка має таке велике значіння у прямуванні до ви-

значеної мети. Всі ці статті ділають прямо сугестивно, та підбадьорують до чину.

Крім цього, є в американським відділі цікаві листи про американське життя та звичаї („тиждень дівчат“, „день дяки“, „про ам. жінку“, „Головін“ і т. п.) і листи дітей.

Остається ще згадати про третю точку діяльності „Жіночої Долі“ — цебто про економічне й господарське освіднення жінки. Тут подають багато матеріалу фахово-обдумані статті п. Івонни Блажкевичевої „Про вартість кооператив“ і ин. Одначе цим темам треба було би посвятити дещо більше місця.

Практично господарська частина є заступлена дуже добре. Кожний місяць приносить відповідні господарські поради для кухні, городу й пивниці.

Літературна частина творить цінний додаток. Поширює культ наших визначних поетів Т. Шевченка, І. Франка і Л. Українки, в статтях писаних популярно й зрозуміло. Оригінальна літературна продукція заступлена досить слабо. З поезій — переважно передруки (П. Тичини, І. Франка), а час від часу вірші Уляни Кравченко.

Серед оригінальних оповідань — оповідання Мілі Дороцької підчеркують в мистецькій формі хибі нашого селянського побуту, (занедбування хорих дітей — „Василько“, силювані подружжя „Хто винен?“). Видно, що молоденьку авторку цікавлять ті проблеми, але над мистецьким опрацюванням, над композицією оповідань — слід було би ще дуже попрацювати. Оповідання І. Зубенка — „Пам'ятне Різдво“ та „Бузюківна“ — змальовують жінку-героїню. Є ще оп. П. Франка „Жінка“ — але воно звенить диссонансом у цілм річнику „Жіночої Долі“. Є тут

А. Т.

3 дороги в Градо

(Докінчення).

Гори меншають. Візимо в зелену рівнину. На овиді пінії. Всюди винна лоза в рядках. Дуже нудно й горячо.

2. Море.

Воно має різні краски, різний характер та настрої. Дише як жива істота й захоплює людину вражінням чогось безкрайого. Дивлячись на нього любиш його і сам стаєш сумний чи веселий, тнівний та повний енергії чи розмірний та тихий.

Воно мов чудова синьо-рожева мушля як сонце сходить. Його води кровавляться луною заходу. На ньому рисує місяць срібlistу дорогу серед темних вод. Воно як розтоплене олово за похмурих днів. Його білогриві хвилі вдарають люто о береги, або тихо плещуть об зелене, мохом вкрите каміння.

На ньому плывуть лодки з вітрилами жовто-червоними чи білими — тихо, без звуку й поволи. На овиді видно кораблі і ємути диму.

3. Діти.

Для них цікавіший був о много пісок чим море.

З піску можна будувати замки, ліпити крокодили та всілякі інші тварини, викопувати озера: напускати водою, видовбувати підземні дороги. Тому пісок інтересніший.

Море має лиш тоти добру сторону, що можна в нім охолодитись від жару сонця, шукати мушлі на дні і плавати лодочками, які кожної хвилі перевертаються — з чого виходять комічні ситуації. Має однак ті невидги, що зайшовши за далеко можна топтатися, головно, як здіймується хвиля та зачнуть перибігати понад головою.

Так сталося приміром з Едою, але на щастя витягнули його товариші. Еда — пустяк і така люба дитина... Мав лиш одно вбрання з неперемакаючого

полотна, сандали, костюм до купання і „рукзак“. Крім того чорні, цікаві оченята, інтелігентне гарне личко, розведених родичів та вигляди на тяжке життя. Він одинокий плакав відіжджаючи з Града.

Грубезний Іжічек сторони від других дітей і багато їв. Його інтереси обмежувались до того, що буде на обід, або як виманити другу порцію. При тім писав дневник а тут було описано: „Нині дістав я $\frac{1}{4}$ л кави, досить чорної, цукру лиш три кушники. Бухти були 10 см високі, 5 см широкі, 12 см довгі; вони сю мазь називають повилон? А зупа була водяна з морськими оками!“

Такого рода дневників знайшлось між дітьми розмірно багато. Мене се зовсім не здивувало. Воно консеквентно впливало з найгорячіших заінтересовань чеських взагалі та способу виховання. Тільки малий процент (2—3%) дітей відчуло красу, та оригінальність країни, описувало море, цікаву вежу костела, яку ми бачили з наших вікон.

4. Градо.

Може декого цікавлять більше модерні вілли, уладження люксусові, каварні, вистави. Все те вдалось мені банальним, негідним ближчої уваги, а навпаки притягало мене все старе Градо. Воно, як майже кожде місто та містечко італійське, говорить до тебе чудовою мовою старини. Узесенькі, неправильні вулички, якими століття уже ходять бідні, спрацьовані, та чорно вдягнені жінки з лискучими чорними очима, та вітром осмалені моряки звиклі заглядати смерті в очі. Хати декілька поверхові, тісняться одна біля другої. Мури грубезні, будовані головно з каміння, часто розбігаються в долині скісно. Або біжать прямовісно та мають назначені аркади, або перед домами прибудовані ще малі будки, які ще більше звужують вулицю. Усі вікна заосмотрені віконницями та пообвішувані біллям. Також між поодинокими домами перетягнені шнури на яких сушиться білля. Отсей вид, так дуже характеристичний для італійських міст, викликає у чужинців балачки про неохайність. Але мені здається, що на вид цього не-

начеркнений тип жінки, яка почувається дружиною тільки тому, що її звінчали. Забуває, що її чоловік убив її батька, зруйнував її оселю, а її саму насильно пірвав та повів до вівтаря. Відвертається від брата, що хоче її освободити, тільки тому, що вона „законно вінчана жінка“.

Крім белетристики слід згадати про цікаві побутові описи, як пр. про „Великодні звичаї“ на Великій Україні — Надії Слобожанки або про свято Спаса — О. Кисілевської.

Навіть „Веселого кутика“ не бракує. Правда, що переважають передруки, але все таки можна посміятись.

Зверхній вигляд „Ж. Д.“ представляється дуже гарно. Напись роботи О. Кульчицької уміщена між символічними галузками колючої рожі — начеб сказати хотіла, що колючий шлях проходить жінка, але розсипає на ньому білі рожі — ясних, добрих життєвих хвилин. На кожній сторінці світлина з життя і праці одної з наших жіночих організацій. На святкових числах мистецькі рисунки О. Кульчицької.

Журнал друкований на дуже добрім папері.

Рік праці видавництва не пройшов даремне, а промостив журналові шлях до кожної хати, де живе укр. жінка-громадянка.

М. Фуртан

Виступ п. Марії Сабат-Свірської

Дня 28/VIII. ц. р. дебютувала на сцені львівського театру в головній ролі оперетки Кальмана „Княжна чардаша“ п. Марія Сабат-Свірська.

Перший виступ п. Сабат-Свірської здобув їй загальне признание так публіки як і критики так, що артистці довелося повторити свій виступ при

П. М. Сабат-Свірська в оперетці Кальмана „Княжна чардаша“.

щасного лахміття треба подумати про біду, недовстачу місця, перелюднення — а на самому кінці про неохайність.

Люди незвичайно побожні та люблять музику дзвонів. В неділі та свята гомонять дзвони цілий день. Моряки співають при вині, а жінки при праці. Співають дзвінкими голосами пісні які нагадують гомін моря. Живуть тим, що їм принесе море або чужинці.

Минула слава Града тісно звязана з християнством, та з владом Аттіли а відтак Льонгобардів. Патріярха Аквілеї мусів переселитись сюди втікаючи перед варварами та від 5-того століття починаючи було Градо цілих дев'ять віків осідком патріархату. Із тих давних днів остала до нині базиліка та саркофаги.

Нинішня слава датується з кінця 19-того століття, коли Др Barrelet проголосив пляжу Града ідеальною прямо для лічення анемічних лімфатичних та рахітичних дітей.

І нині тягнеться над морем довгий пруг пляжі вкритий шатрами, літом густо заселений дорослими та дітьми. Нечисленні акації та пальми умлівають в жарі сонця.

Розложившись на жаркому піску маєш вражіння пустої Сагари і тихо мрієш про зелені ліси, шум дерев, розцвілі луки.

5. Моменти.

Лягуна, заходить сонце. Води блищать рожево-синіми красками. Запах акацій. — На острові рибацька хижка сплетена зі шувару. На мілких водах тихо колибається лодка без весла. Кругом неї повбивані палі. Тихо надпливає стадо качок. В шуварі пахнуть без гомону корови.

На небі ясні зорі...

Над водами цвітуть акації.

Зимний вітер дує від суші в напрямі моря. Борикається з могучими хвилями що дико вдаряють о беріг. На їх вершках розпилюються білі гриви.

Небо нависле хмарами, море мов розтоплене олово розбурхане й спінене.

битком заповнений салі. Її мягкий, милозвучний голос та вміння орудувати ним, її прекрасна постава та драматичний хист, все це дає запоруку, що з неї виробиться першорядна мистецька сила.

На овиді одна, однісінька лодка. Напняте червоне вітрило. Кидається розпучливо по хвилях а до берега дістатись годі. На березі гурток рибаків напружено на неї глядять.

Рідний мій краю... до тебе шлю я мовчазну тугу і тихі сльози. Мов далекий гомін гаснуть мрії, сивіє волос, слабне мій зір — а тебе нема, ні твоєї мови ні твоїх людей!

Іду чужиною. Мов лютий вітер мече піском в очі — людською погордою, ненавистю і злобою. І в моїй душі розжарюється ненависть, палахкотить диким вогнем і спалює усе мое добро.

Пусто і глухо кругом, мов на пожарищі. — Рідний мій краю — до тебе шлю я мовчазну тугу і тихі сльози.

6. Практичні уваги.

Се все розказую я — собі, нескладно розмальовую образи, які я бачила і які можуть мати лиш для мене вартість, як знімка зі знайомих місць.

Але і Вам яб радо дещо сказала.

Чи не добре булоб і наші діти посилати літом над море? Се і не дороге; важне з тріжних причин. Не дороге наколи посилається дітей масово а важне з лікарського і з педагогічного боку.

Діти анемічні кріпшають, а у дітей хворих, головню зі збільшеними залозами лімфатичними, залози меншають, діти дістають знаменитий апетит, відпорність організму збільшується. Також на деякі шкірні недуги, хронічні екземи, побут над морем дуже добре впливає.

Що до педагогічної сторінки, то вражіння подорожжя та побуту в чужих краях, специфічним способом вбиваються в діточу душу, дають ширшого розмаху думок та поширення відомостей. Також благодатний вплив на самостійність дитини має сей момент, що хоч на короткий час вона є віддана чужій опіці.

Піддаю тільки думку, а решту лишаю людям наділенням організаційними здібностями.

Доцільність вищих жіночих студій.

Безумовно, що ще й нині знайдеться чимало одиниць, які проблему вищих студій для жінок звужують до принципіального питання: чи такі студії взагалі жінкам потрібні, — і відповідають на нього з погляду „фемінізму“ чи „антифемінізму“. А проте боротьба за сам принцип рівності, в даному випадку за само право освіти у різних її формах і видах, — вже давно належать до історії. Під цим оглядом наступив такий основний і такий загальний переверт у психіці і світогляді людини, що дійсно можна говорити хіба про одиниці, які все ще живуть думками минулих століть.

Але так само, як звичайною нісенітницею є доказувати аргірію недоцільності вищих жіночих студій, теж саме грубою помилкою було б виступати беззастереження їх пропагатором, фанатичним прихильником вищих жіночих студій для самих студій, для самого тільки доказу тези про рівну з муштинами жіночу здібність до тих самих досягнень у всіх галузях науки. На справу доцільності чи недоцільності вищої освіти для жінок треба дивитися нині так само як на справу вищої освіти для муштин. І так само як у відношенні до освіти муштин, головну роллю грає тут не моральний, а матеріальний чинник: паскільки вища освіта дає жінці матеріальну незалежність.

Вже минулися ті часи, коли було sui generis „модою“ записуватися до університету і коли „дух часу“ допускав такі аномалії, що пр. на правничих факультетах 90% студенток ані не мало жадного особливого замилювання до юриспруденції, ані теж не було приневолене матеріальними обставинами туди записуватися.

Змінені економічні умовини, які почалися з вибухом світової війни примусили жінку добувати вищих фахових кваліфікацій ради хліба. Але з другого боку такий масовий вплив жінок до високих

шкіл усіх типів при одночасній зміні повоевній суспільній структурі та взагалі при інших і багато важчих умовинах життя причинився до зросту небувалої конкуренції інтелігентських сил у всіх ділянках праці. І саме тому тепер цілком другорядною справою є ствердження факту, що ось жінка як педагог, лікар, економіст, хемик, будівничий шляхів чи астроном, знанням і фаховою вартістю не уступає муштині. Важне те, чи придбавши як зовнішнє сідлом довголітніх студій у мурах вищого наукового заведення, диплом з милозвучним титулом, здобуває собі жінка тим самим матеріальне забезпечення.

Голосний клич, що скрізь по широкому світі накликає молодь звертатися до практичного звання, торкається обох полів. Коли відраджується абсолювенткам середніх шкіл (про вартість середнь-шкільної науки тут не говориться) розпочинати правильні університетські студії, то це робиться не тому, що мовляв, ці студії „не для дівчат“, а тому, що вони вимагають величезної витрати енергії, здоров'я, найкращих літ молодості і маси гроша, щоб опісля знову абсолювентки високих шкіл ставали безрадними і безпомічними, даремне шукаючи варстату самостійної праці.

Безумовно, що було б смішно кидатися в екстрем і проголошувати бойкот університетів та всяких кількості вищих студій. Завсідги залишиться великий контингент молодих жінок, яких на цю дорогу торкне особистий хист та замилювання. Треба тільки порадити їм, щоб при заспокоєнні власної духової потреби мав голос і практичний змісл. Бо саме цього вимагає нинішній „дух часу“, а його не можна нехтувати. Про всіх тих, які на вищі студії можуть дозволити собі як на люксус — говорити не приходиться. Вони є повними панями своєї волі і вчинків та обійдуться без всяких практичних порад.

Треба звернути увагу на ще один момент,

Курси для освітніх інструкторок

Безробіття інтелігентських сил не менш, як безробіття робітників грізною примарою голоду й нужди стануло в поперек шляху всіх наших просвітних змагань і досягнень.

Рік-річно виходять зі шкіл сотки матуристів обох полів, та ледви чи один процент із них має змогу заробити собі на прожиток. Багато селянських дітей вертає назад на село, непридатними до сільської праці, а тимсамим стає тягарем рідні. Ще більшим тягарем є нині „діти без посади“ в домі інтелігента чи робітника.

І так марнується енергія, витрачаються сили на саме вегетування, бо до життя нема де розмахнутися. А однак це тільки позірно.

Є ділянка праці ще не обсаджена робітниками, а яка якраз вимагає цього елемента з середнім формуванням — наших хлопців і дівчат з матурами головні семінаріями.

Наше село домагається настирливо й безнастанно освітніх інструкторів, якіб незалежні від нікого вели освітню працю в селі й були педагогічними керівниками у всіх проявах його громадського життя, — в читальні, кооперативі, діточих садках, господарстві, домашньому виробництві і пр.

Останніми роками Союз Українок робив перші спроби в цьому напрямі, висилаючи до містечок і сіл інструкторки до навчання шиття і крою; філія в Стрию знова вислала провідниці діточих садків; з цих спроб оказується наглядно, що село незвичайно приємливе на такі новості, що більше — воно домагається цього; і не лише цього, — а загалом інструкторок до навчання домашнього й огородни-

чого господарства, куховарства, відомостей з області гігієни, плекання дітей, до справ домашньої продукції, кооперативних відомостей, і т. д.

Все це незвичайно цікавить тепер наших людей на селі, і вони жадні всяких відомостей. Очевидно школи господарські не є на разі вистарчаючі. Коли з одного села поїде один-два чоловіки на господарський курс, на один сезон, то він очевидно вернувши з цієї школи заведе в своєму господарстві різні новості й удіпшення, а сусіди заглянувши їх і собі їх запроваджують. Але цей метод за повільний. Куди краще, коли до села прийде інтелігентна одиниця, і з певним знанням подавання цих відомостей практично навчить господарів і господинь, те все чого вони бажають навчитися. Ця безпосередність приносить знамениті висліди, і тому село так охоче бажає собі цих „універсальних“ освітніх інструкторів, яких охоче приймає і удержує власним коштом.

І тут власне отвірається широке поле до попису для наших абсолювентів середніх шкіл. Здобувши загальну освіту вони потребують тільки певних доповнень відомостей, як вести освітню роботу по селах.

На стрічу цій потребі виходять українські центральні установи як Союз Українок, який в порозумінню з „Просвітою“, „Рідною Школою“, „Сільським Господарем“, „Ревізійним Союзом“ — відкривають в половині жовтня курс для освітніх інструкторок на села.

Абсолювентки цих курсів по досягненню потрібних відомостей можуть їхати на село, та здобуваючи своєю працею його довіря пайти собі заробіток, а село піднести на вищу ступінь культури матеріальної та духової.

який торкається виключно жінок. Жінка, яка змагає до вищого знання не ризикуює чейже з прав і не може скинутись з обов'язків, які дає їй і накладає природа. Тут знову кажуть своє важке слово нішні матеріальні обставини. Найкраще ілюструють цю думку конкретні приклади з життя: Ми щораз частіше стрічаємось з випадками, коли визначний фаховець-жінка від якої звання вимагає цілоденної праці поза домом, кидає посаду, бо заробіток з її професійної праці й вдовolenня, яке ця праця дає їй, не покривають цих втрат і цих прикростей, які вона зазнає, кидаючи на поталу платних чужих людей рідну хату.

Ступаючи по шляху освіти і вибираючи собі

практичне звання не слід забувати головного: що найбільше книжкове знання й найкращі дипломи не є тотожними з поглибленням інтелігенції, виробленням духової культури, створенням тривкого світогляду і скрісталізуванням характеру. Ані стирта свідомість, ані накопичення у голові енциклопедичних відомостей не творить ще цілої людини. Щоб вона стала такою треба їй дати ту іскорку, яка зуміє відкрити, освітити й оґріти власний світ думок і почувань.

Найти-ж отаку іскорку не вдається ніякими теоретичними міркуваннями, ані теж ніякими практичними порадами.

Н. М.

Фахово-доповняюча дівоча школа у Львові

Недостача українських ремісничих шкіл боліче відбивалася на нашій суспільності. Тому то „Рідна Школа“ подбала про їх заснування та від 3-х років веде фахово-доповняючі школи у Львові, Станіславові та Перемишлі.

Підготовні праці до заснування дівочої фахово-доповняючої школи у Львові, зачалися вже в осені

і нічною порою тодішній шкільний адміністратор п. Колісник та управитель школи п. Т. Федорчак, який виконав самостійно проект і плани сценки на монахійських взорах з примінення наших мотивів. Малярські роботи виконав п. І. Старчук. В лекших роботах помагали старші учениці. Деякі з декорацій виконали ученики артиста О. Новаківського. Кошти

Перші абсолювентки фахово-доповняючої дівочої школи у Львові.

1922 р. Спершу основано курси шиття, крою, моднярства і пр. при дівочій школі ім. Б. Грінченка.

У шк. р. 1923/24. згуртовано старанням кружка ім. Ганни Барвінок кількадесять термінаторок-кравчинь на фахово-доповняючих курсах при школі ім. Т. Шевченка. Управителькою курсів була п. Марія Білецька, адміністрацію вела п. Марія Ліщинська. Вчили учительки дівочої школи ім. Т. Шевченка.

Ізза недостаті місця в домівці при вул. Мохнацького 12, перенесено цю школу з початком шк. р. 1924/25. до дівочої школи ім. Б. Грінченка при площі св. Юра ч. 5. Управу школи поручила Головна Управа „Р. Ш.“ п. Теодорові Федорчакові. Курси стали правильною школою, яка одержала концесію, після візитації п. Міського, візитатора фахових шкіл з рамени Кураторії.

До школи ходило 68 учениць, переважно кравчинь-термінаторок з „Труду“. В цім році придбано найконечніше приладдя, збільшено шкільний інвентар, а також збудовано першу діточу сценку з кулісами та декораціями. Сцена є спільною власністю фахово-доповняючої школи та всенародної школи ім. Б. Грінченка. Будуvalи її по годинах праці, пераз

уладження сцени покрито приходами з діточих вистав.

В неділі гуртувалися учениці в школі ім. Т. Шевченка, де користали з викладів та світлин уладжених кружком ім. Ганни Барвінок. Відтак збиралися в захоронці при вул. Руській ч. 3., під опікою пань з Міщанського Братства. Також пані з Союзу Українок улаштували недільні виклади для учениць. В літі робили учениці спільні прогульки, під проводом пань з М. Брацтва та учительського збору.

В шк. р. 1925/26. після переведення вступних робіт, звязаних з початком шкільного року, занедужав управитель школи п. Т. Федорчак, а заступство поручено п. Софії Олесків-Федорчак, управительці всенародної школи ім. Б. Грінченка. В цім році здали перші учениці кінцевий іспит в присутності відпоручника Кураторії п. інж. Штібера. Здавало 14 учениць, 8 з III. класи і 6 з II. класи, всі з „Труду“. На 14 учениць здало 6 з відзначенням.

Оплата за науку виносила 3 зол. в місяць. Бідніші учениці одержали даром шкільні підручники. В цім році закуплено теж килимкарський варстат та намічено вести курси килимкарства.

Дня 4. липня ц. р. відбулося пращання абсолювенток в салях Зорі, а учениці відсвяткували також закінчення шкільного року.

Від Кружка ім. Ганни Барвінок промовляла п. Константина Малицька, вказуючи, яке значіння має свідомо українська робітниця, яка так само, коли й не краще може служити своєму народові, як і високовчена інтелігентка. Бесідниця роздала ученицям брошурку „Жінка в давній Україні“. Також від Комісії для фахових шкіл при „Рідній Школі“ одержали учениці кільканадцять книжок на спомин літ переведених в „Рідній Школі“.

На закінчення згадала п. Марія Білецька в теплих словах повну пожертвування працю управителя школи п. Теодора Федорчака, що трудився щиро для школи з великою вірою в її гарну майбутність.

Ол.

Жінки в „Союзі Народів“

Своєчасна інтервенція делегації жіночих організацій в комісії Мирової Конференції в Парижі 1919 року, яка під проводом президента Вілсона укладала статут „Союзу Народів“, мала той наслідок, що артикул 7-ий статуту має ось яку клявзулю: „Всі посади в установах „Союзу Народів“ включно з його Секретаріатом та в установах, що стоять з ним в зв'язку, мають бути в однаковій мірі доступні чоловікам і жінкам“.

Таким чином у всіх делегаціях 55-ти теперішніх членів „Союзу Народів“ працюють жінки, як заступниці делегатів, знавці й асистентки.

Піонером і тут була Скандинавія, яка завсідги через поступове законодавство та через покликування жінок на високі урядові становища*), промощувала дорогу для рівноправності жінок.

*) Ніна Банг, міністр. освіти в Данії, тепер одинока жінка-міністр. в Європі.

Перша Швеція вислала паню Віксель, відому пацифістку і бойовницю за жіночі права, як заступницю делегата до „Союзу Народів“. Вона засідає тепер в трьох комісіях: правничій, мандатовій і гуманітарній і в кожній працює з великими успіхами.

Рівночасно Данія вислала паню Форкгаммер, котра відіграла визначну роль в освітньому русі свого краю, як технічний дорадник своєї делегації.

Опісля також Норвегія іменувала д-ра Христину Боневіє, професора зоології й члена Академії Наук в Осльо, заступницею делегата.

В румунській делегації працює, як заступниця делегата, Олена Вакареску, бува на дворна дама Кармен Сильви*). Вона працює в гуманітарній комісії, де окрему увагу присвячує питанню депортації жінок і дітей з Малої Азії.

В комісії для умови співпраці засідає крім Пани Куріє ще одна Норвежка.

У відділі охорони жінок і дітей та публичного здоров'я при гуманітарній комісії й у відділі публичного здоров'я працюють жінки: член англійської делегації княжна Атсоль, член Палати Послів і парламентарна секретарка міністерства освіти і член австралійської делегації пані Елеонора Мекенон, значна політична діячка Австралії.

Штаб Секретаріату „Союзу Народів“ складається з 450 чоловіків і жінок з 39-ти різних народностей. Відношення числа чоловіків до числа жінок рівне, але чоловіки переважають на вищих становищах. Секретарями всіх секцій є жінки. Жінки стоять теж на чолі багатьох внутрішніх адміністративних відділів „Союзу Народів“. Майже всі стенографістки є жінки. Бібліотекарський штаб складається виключно з жінок і на його чолі стоїть жінка Флоренція Вілсон, абсолювентка Колумбійського уні-

*) Кармен Сильва, псевдонім бувшої румунської королеви Єлисавети, жінки б. румунського короля Карла, відома під тим псевдонімом поетка.

ТРИСТАН БЕРНАРД*)

Посвідки

Пану Докторові Сен-Краві.

Січень 1916 р.

Я важив 250 фунтів! І всі відтовщуючі средства завели! На щастя **познакомився** я з приятелем людства (якого мені **післав Бог**), а він справив мене до Вас, любий Пана Доктор.... Я поступав правильно після Вашої методи „розумних піши-маршів“. І по 7 місяцях **стратив 34 фунти**. З великою втіхою даю Вам на це **посвідку**. (Нотарем легалізований підпис)

Е. Лятір (купець).

Пану Докторові Літарс.

Нині 8. вересня 1914 р. висказую я, Едмунд Лятір (купець), в присутності нотаря, мою глибоко відчуту вдяку для Дра Літарса. Наслідком довгих маршів ноги спушили мені так дуже, що я ледви при допомозі палиць міг рушитися. Завдяки моїй щасливій зв'язці пізнав я визначного лікаря, через одного з його пацієнтів. Він заордував мені тригодинну купіль у холодній землі. По шістьох місяцях, опухлення щезло зовсім.

Мій підпис
Лятір.

*) Тристан Бернард — сучасний французький письменник ур. 1866 р. один з найвизначніших французьких коміків. Профілі його характерів начеркнені майстерно, зі зрозумінням не тільки коміки але і глибокого трагізму. Найвизначніші твори є „L'Anglais tel qu'on le parle“, „Daisy“ і „Petit café“.

П. Траше басистентові на клініці Пейо в Парижі.

4. грудня 1915 р.

Я дістав тяжке запалення горла в наслідок довгого пересиджування у вохкій землі. Але прийшла мені щаслива думка, звернутися до Вас, ласкавий Пана Доктор. Дякуючи Вашому знаменитому способові лічення електрикою, сконстатував я з вдовolenням, що по році моє терпіння майже зовсім уступило.

Лятір.

П. О. Бльок, спеціаліст від нервових недуг.

3. марта 1917 р.

Від лютого 1916 р. терпів я на нервові атаки, галюцинації, безсонницю і т. п. спричинені електричним лікуванням. Провідіння привело мене до Вас, ласкавий Пана Професор. Ваші бромові препарати тішаться в науковому світі великою славою. Я зачав сейчас лічитись і є в цьому щасливому положенні, що від початку цього року чуюся значно краще. Вам мойому Добродієві, присягнув я вічну вдячність і прохаю Вас добачувати в цьому письмі слабкий відблеск моїх почувань до Вас, бо Ви вратували мені життя.

Лятір.

П. Др. Анрі де Ботільор в Парижі.

6. вересня 1918 р.

Від довгих місяців було моє життя одною мукою. Я зруйнував собі жолудок препаратами брону. Життя здавалося мені невиносимим тягарем так, що я вже носився з самовбійними намірами. Небо змилосердилося надійною, бо дало мені нагоду пізнати Ваше ім'я. Як спеціаліст від внутрішніх недуг здо-

верситету. Вона зуміла організувати, скласифікувати й упорядкувати по найновішим методам бібліотеку „Союзу Народів“, яка обнімає тепер 40 тисяч томів, так зразково, що зі всіх сторін світу приїжджають тут студенти, вчені та державні мужі для студій бібліотечного діла.

В британському й французькому відділі перекладчиків і долмечерів між 10-тма чоловіками в кожному працює одна жінка.

Трагедія молодої жінки

Економічна криза, безробіття, неспівність завтрашнього дня, все це болоче відбивається на родинному житті та викликає трагедії гідні пера найбільших мистців слова. Однак ці трагедії припадають порохом забуття на сторінках щоденної преси, а у пам'яті читачів затираються враження нових газетних новинок.

А кілька нерозв'язаних проблемів криється в „озерянській трагедії“. Думаю, що ця подія надто відома зі щоденної преси (Діло 18/IX. 1926.), щоби переказувати її зміст.

Завязок її оснований на глибокій економічній питанні чи молода дівчина має право виходити заміж за чоловіка без становища. Всі, що думають практично відповіли категорично: „ні“! Але ті, що думають глибоко мусять застановитись над цим питанням. Колиб дівчина хотіла нині вийти заміж за чоловіка забезпеченого, то це можливе тільки за такого, який ще перед війною мав забезпечене становище. А молоді люди? Що вони мають робити? Ждати на себе 10—15 літ, коли молодість мине, коли спопеліють почуття, коли всі пориви розістє іржа самотного життя, отруя надмірного вживання, чи біль знехтованої

були Ви широкий розголос і я належав до тих щасливих, що держалися Вашої методи відживлювання мучимими стравами. По кількох місяцях, травлення жолудка стало менш болоче, а нині я майже вилічений. Моя вдячність для Вас не вигасне до смерті.

Лятір.

П. Рауль Бомартен, доктор всіх лікарських наук.

Париж, 6. січня 1919р.

Мій Пане!

Ви жадаєте від мене посвідки, яку хочете переслати медичній академії. Ось бажане письмо, але боюся, що не вдоволю Вас. Правдою є, що минулого року прийшов я до Вас за лікарською порадою. Через надмірне вживання мучимих страв став я дуже товстий так, що вкінці моя вага дійшла до 325 фунтів. Я дістав навіть з кабінета рідкостей запрошення, показуватися за гроші.

Ви дали мені раду, взяти абонамент в школі кінної їзди. Йдучи за Вашою порадою взяв я абонамент, але він був незвичайно коштовний, бо я мусів купити собі сильного коня.

По трьох днях стравав я 70 фунтів!!! Мій випадок, як важкий доказ успіху Вашої методи, можете обговорювати і подавати за приклад. Але добре зробіть, як замітите, що не маю одної ноги! Бо коли третього дня пробував я їхати в гальопі на вільній площі, кінь скинув мене. Я зламав тоді ногу так нещасливо, що мусів її ампутувати.

З правдивим поважанням

Лятір.

З французького перекл. Яр. Мандюкова.

любови? Чи без любови шукати „забезпечення“ — чи жити вільною любовю?).

Помінаючи нестичну розв'язку питання, — продажу себе за становище, забезпечення, маєток — остається дві: подружжя та вільна любов. При одній і другій треба числити на майбутнє побільшення родини. Це є найбільш болоче питання нинішнього подружжого життя. Дитина вимагає від одного з родичів цілковитої посвяти, а коли ні одно з них не має ніякого джерела заробітку, тоді дитина є для них нещастям. Вони є зв'язані при підшукуванні заробітку, хати, а через те невдоволені, майже нещасливі. Тому всі молоді подружжя бояться того „нещастя“. Але ця справа виринає звичайно після подружжя. Полове виховання стоїть у нас ще й тепер на таких низьких ступенях, що наша жіноча молодіж може безпечно станути в посліdnих рядах серед молодіжи чужих країн. В інших краях працюється у тому напрямі. Порадні матерей дають матерям вказівки, як виховувати діти в їх переходовому віці, як приготувати їх до життя. Видавництва поширюють наукові лектури, які повчають, як вести полове виховання. У нас ця сторінка життя прикрита туманом фалшивої соромливості, а теми ці заказані цензурою загальної оінії. А однак кілька трагедій було можна оминати, колиб повчили дівчину про завдання, які її в життя чекають, щоб вона сміло йшла на стрічу материнства або уміла без втрати здоров'я, сорому, приниження зараджувати цьому. Тоді певно не було жертв патологічно заложених лікарів, не було тільки випадків цілковитої втрати здоров'я а навіть смерті.

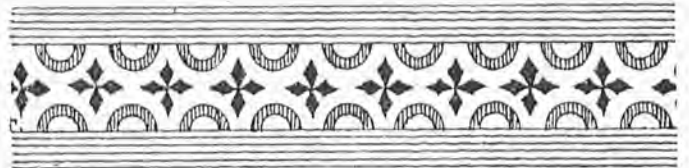
Доки нема відповідних заведень для дітей, деб працючі матері безпечно віддавали свої діти, деб фахово образовані жінки заступали дітям недосвідну, часто непорядну матір — доти діти все будуть „нещастям“ і „пострахом“ родини, в часах грізної економічної кризи.

Найбільш болоче в „озерянській трагедії“, це поступок чоловіка нещасної жертви. За довіря, за щирість, за відвагу розкрити цю страшну тайну платить погрозою розводу. Він не вирішує цієї справи як людина, як друг. Замість спільно пімститись за злочин та розкрити огидну тайну, наражує нещасну жінку на упокорення перед злочинцем, вкінці на розпучливий акт пімсти — убійство.

Розправу відложено аж до грудня, але цікаво, як виявляться судді присяжні з цієї задачі. Чи будуть судити „убийників“ по мертвих, писаних законах, чи по законах правдивого людського розуму й почуття.

(Д.)

*) Під „вільною любовю“ розумію зв'язь двох людей, вільну від церковної чи горожанської апробати — основану тільки на глибокій взаємній почуттю любови, пошани і відповідальності.

Докторат подружжя наук.

Тема про виховання жінок до подружжого життя у нас ще зовсім не торкана, не тільки в школі, але і в родині. В Америці, не то що цікавляться тим питанням, але там існує навіть факультет подружжя наук. Заложив його проф. Деубіс в університеті у Бостоні. Цей факультет має підготувати молоді жінки до подружжого життя науково та дати їм відповідну освіту з фізіології, психології, домашнього господарства та всіх тих наук, які необхідні жінці в подружжому житті. Першою, що скінчила цей факультет з титулом доктора була п. Онрі Вейр.

?

Розсудіть! Що це: дурощі чи суть? Мені здається, що тут щось більше як дурощі, тому й розповім вам отсю пригоду, що трапилася мені перед двома роками. Послухайте! Цікаве!

Одної соняшної днини сиділа я у своїй любій альтані. На мені була суконка з різних маркізет і я була словом: пава. Мені було дуже легко та гарно. Я уявила себе цілком павою. Червона парасолька, яка ослоповала моє чорне волосся перемінилася в полумінника, що кричав зі заздрости, а в широкім листю винограду на альтані ожили папугаї. Гилька смереки, на яку пнялася срібна малина явилася струсем і паві здавалося, що він туй-туй перескочить віконце і постелить у її ніг своє пишне пір'я. Я тямлю: я вирабляла найрізноманітніші дурниці. Ви-ж розумієте: я, 17-літня внучка 80-літньої бабуні. Нікого більш не було. Чиж не треба було розганяти скуки? Чи це ще не щастя, що тільки на паві кінчилося? Її внучка мала лише прегарний город, цвіти, та свою уяву.

І в цей день — коли я була павою, закрався до городу хтось. Він ніс фарби і пензлі. На першім сході альтани клякнув і дальше йшов на вколішках. Я вибухнула сміхом. Пера пави заблищали, полумінник закричав — вибрався скочити маляреві на голову. Струсь на знак обурення зашелестів пушистим пір'ям. А папугаї! Ті гинули зі сміху!

Він підніс до гори очі. Пава побачила себе на тлі синього неба. Ні-радіше туркуси гляділи на неї. „Позвольте — я хочу схопити вас“ — сказав він. „Схопити? — Схопити? — який смішний!“ — думала пава. „Схоплюйте“ — кинула іронічно, — оміючися. Він малював. Сонце світило так розліваючо. „Певно намалював уже мою найкращу фальбанку“, — думала я. „Тепер малює другу — А

тепер, листя винограду — це мозаїкове тло — я мушу чудово виглядати!“ — Але вкінці було мені вже досить. Я натішилася доволі своєю красою та чарівною позою, і це, що якийсь-там малює мене, перестало в мене імпонувати. Я почула втому. Нечайно скоро зірвалася.

„Схопили?“ — кинула сміхом і майже наступила ногою на його фарби. (Нарочно коїти зло лежить в моїй вдачі — ще більше це, що зовуть: дразнити любити!)

Він здригнувся. Підніс образ і хотів скоро сховати. Але я завважала:

„Покажіть!“ — тупнула ногою.

Дав образ. Нага. Я нага! Якто?! Безсоромний. Як він смів! На що-ж було моїх кольорових маркізет і артистичного тла?! Дурний! Я злостилася — шпурнула йому образ, а сама через вікно скочила до кімнати бабуні та показала — не знати кому — язик. Ай! Велике зеркало проти вікна відбило мою позу, а з городу почувся сміх. „Схопив“ — сказав сміючися в голос. Так радісно, з таким тріумфом! Ах-ах! Нату — нагу? Він посмів! Він —

З города впали рожі. Я розірвала їх пелюстки й гризла — своєю злість. Зеркало знов зрадило мене. Він стояв усміхнений.

Крайно розлючена та обурена кинула рожі за вікно.

Ух! Я-б йому!

А — властиво — не знаю ...

Моді

Бронзова краска є наймоднішою в теперішньому сезоні, тому й бронзові футра будуть тепер найбільш модними. Помінивши ці всі правдиві футра, оригінальної краски, як соболі й бобрі, фарбується тепер на бронзово й попелиці, крети, опоси, кози, крілики і т. п.

Крій футряних плащів рівний, з широкими полами, які заходять одна на другу; рукав і рамя широкі, ковнір шалевий, високо поставлений на карку; дуже часто стрічається прибрання футром вздовж берегів плаща й долом. Притім пророкують загально поворот муфки до моди.

Новий сезон приносить багато форм суконь, які можна уважати за типічні й особливо характеристичні. Болера, які були модні вже на весну, повторяються й тепер в найрізноманітніших відмінах. Часом є це лиш крій сукні на спосіб болера. Касаки від jumpet-ових суконь, є цілком широкі в раменах, через що незвичайно поширюють горою й творять нову силуетту. Третій рід суконь це моделі з пасками, які мають блозову форму.

Майже в кожному новому сезоні є спроби ввести в моду т. зв. однобічні сукні. То значить

сукні, яких головний пункт прибрання лежить по одному боці. З правого або лівого боку сукня є або зіпнята, прибрана кишенею, або ковнір кінчиться вузьким кінцем. Ці однобічні сукні мають свій чар, головню по часах строгої симетрії.

Нові фасони бачиться з початку лиш на спеціальних елегантих моделях. І аж як тоді, як стрінуть за загальним признанням, вони стають популярними й їх поширюють і на більш поединчі річі. Те саме було з сукнями Redingote. Їх бачиться тепер не лише в їх первісній формі з вставленими цілими ясними частями на переді, але також з глибокими фалдами зі скромного вовняного матеріялу. Рівнож в скромніших шовкових сукнях паням більше відповідає зіставлення темних красок. В горі кожна сукня стройніша, чи більш скромна звичайно прибрана чимсь ясним. Найкраще до цього надається рожева Crepe-georgette, але з ощадности можна її заступити й иншим матеріялом. М'ярко спадаючий жабот і примінена до него буфка на рукаві надаються до суконь візитових. Далеко скромніше виглядає камізелька з виложеним ковнірцем. Дуже улюблені є тасьми до прибрання щоденних суконь. До гранатових — чорні, а до матерій в инших красках, найкраще в тім самім тоні.

Ст. К.

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ — — — — —

Одинока й першорядна робітня суконь і жіночих костюмів Марії Волянської-Павлюк

Львів, Собеського 12 (тел. 1704) повідомляє, що вже надійшли моделі на костюми та візитові й вечерові сукні.

ВЕСІЛЬНИЙ ОДЯГ

251

250. Весільна сукня з білої Crepe satin з коронкою. Шлеп зачинається від рамен.

250

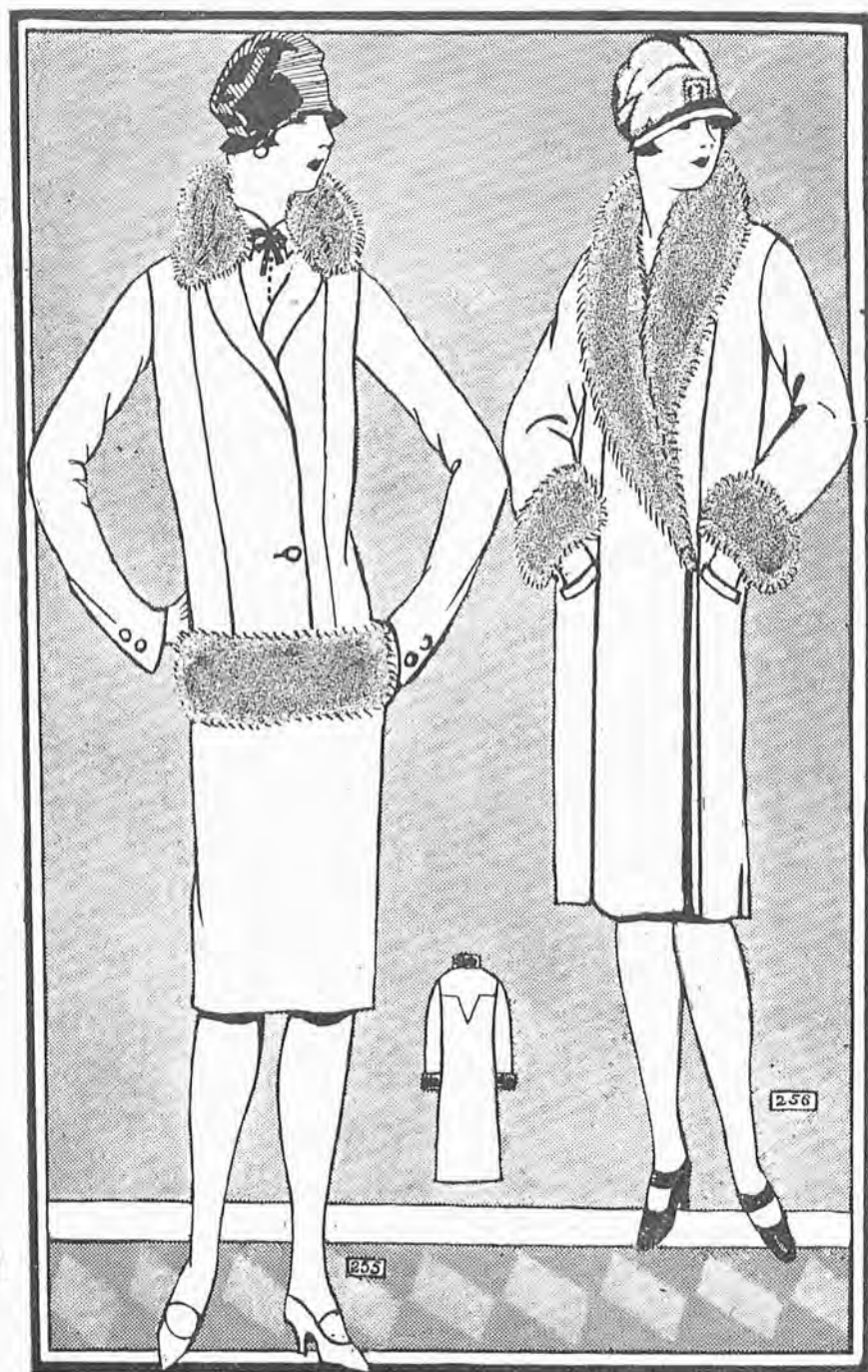
251. Весільна сукня з Crepe Georgette, комбінована з коронкою. На коронку наложені з переди й з'заду плісовані фартушки.

522

252. Весільна сукня з білої Crepe Georgette, прибрана коронкою. Блузка й рукавиці плісовані.

До кожного моделю готовий крій.

ПЛАЩІ І КОСТЮ

253. Малий капелюх з оксаміту прибраний рипсовою стяжкою.

254. Скромний костюм з' характеристичним кроєм в пасі; ковнір з футра.

255. Темно-зелений костюм прибраний футром.

256. Плащ з англійського матеріалу; дуже модний шалевий [ковнір; скісно уміщені кишені.

До кожного моделю готовий крій.

МИ НА ЗИМУ

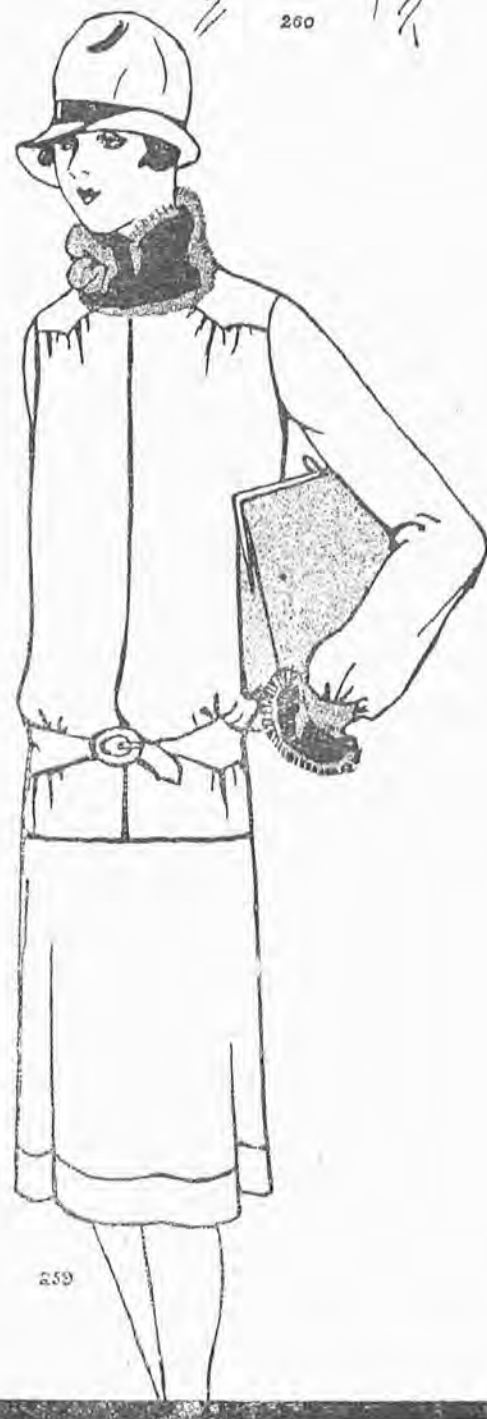

257. Плащ прибраний футром до долу; широкі футряні маншети. Модерне прибрання стебнівкою, і пасок в якому уміщені кишені.

258. Темно-сірий костюм з характеристичним однобічним вилогом; пасок на переді з широкою спряжкою.

259. Костюм з темно-бронзового Velours, прибраний темніше фарбованими кримками; пасок зі спряжкою.

260. Стройний капелюх з оксаміту прибраний рожевою стяжкою.

До кожного моделю готовий крій.

ПРАКТИЧНІ ВОВНЯЯНІ СУКНІ.

261. Сукня-Redingote з м'якої гранатової вовняної матерії, прибрана стебнівкою з ляцети. Ковнір і перід з яснорожевої Crepe-Georgette.

262. Сукня в блузовій формі з зеленого вовняного рипсу. Перід з ясно попелятої Crepe-Georgette. Ці сукні в дуже модні.

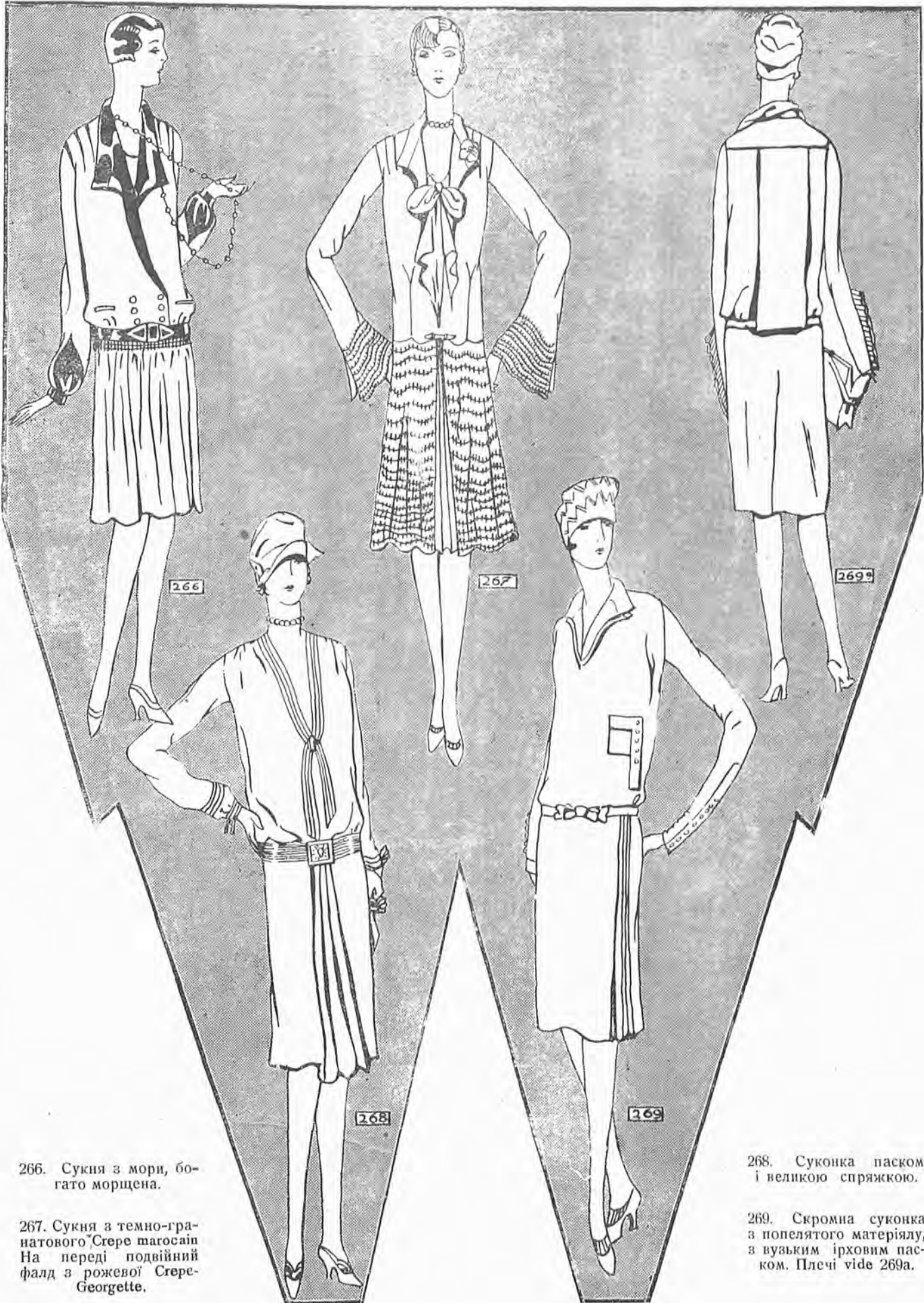
263. Сукня-Redingote з вовняної сатини, павиної краски, прибрана тасьмами. Перід і вузькі прибрання при рукавах з рожевої Crepe-Georgette.

264. Сукня-Redingote з чорного вовняного рипсу, прибрана тасьмами; дуже модний перід з ковнірцем зі синьої Crepe-Georgette.

265. Сукня з вовняної матерії вкрати; блузка в новій јумрег-овій формі, дрібними закладочками під паском звужена до спіднички.

До кожного моделю готовий крій.

ВІЗИТОВІ СУКНІ

266. Сукня з мори, багато морщена.

267. Сукня з темно-гранатового Crepe marocain. На переді подвійний фалд з рожевої Crepe-Georgette.

268. Суконка паском і великою спряжкою.

269. Скромна суконка з попелятого матеріалу, з вузьким ірховим паском. Плечі vide 269a.

До кожного моделю готовий крій.

МОДА А ВИШИВКИ

270

271

272

273

274

270. Блюзка з *Sere de Chine*, з хінським ковнірцем, прикрашена вишивкою.

271. Блюзка прикрашена гаптом.

272. Суконка з легкої вовняної матерії, прикрашена гаптом.

273. Елегантна сукня з білого *Sere marocaine*, прикрашена стилевим гаптом.

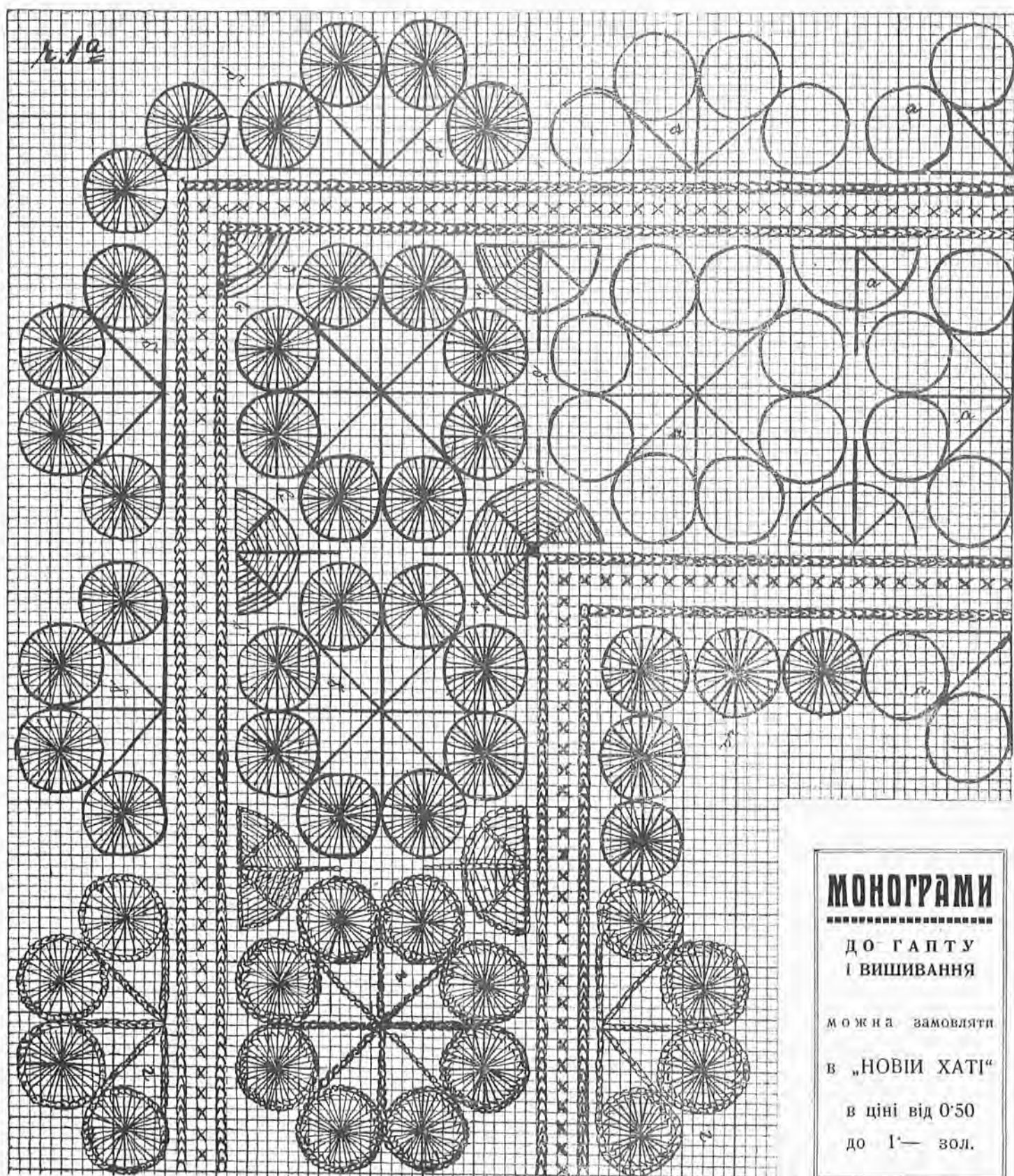
274. Суконка для дівчинки прикрашена гаптом.

До кожного моделю готовий крій.

ОДЯГИ ДЛЯ ДІТЕЙ

До кожного моделю готовий крій.

Серветка, виконана на густім полотні, тонкими нитками ДМС, в двох кольорах.

Взір (диви ч. 1 а, оригінальної величини) дуже легкий до виконання, і кожна пані потрапить його сама нарисувати при допомозі маленького гузичка й лінійки, (диви а) вважаючи, щоб взір ішов рівно за нитками.

Нарисовані колісця вповнюються червоними нитками на спосіб обмітки (або обкидування зубчиків до сорочок), спроводжуючи всі нитки до одної точки в середині. (Диви б) Також павучки по кутках зашиваються попереч-

ною гладю, червоними нитками (диви в). Відтак довкола кожного колісця, а також прості лінії між колісцями й на павучках, вишивається дрібним ланцюжком, чорною ниткою. (Диви г) Довгі прості лінії, які відмежовують середину взору від країв, вишиваються: хрестики чорними, ланцюжок червоними нитками.

Край серветки викінчується обміткою (до обмітки закладається край полотна 1 раз) на перемену чорними й червоними нитками.

Цілість виглядає незвичайно оригінально й ефективно.

М. Б.

МОНОГРАМИ

ДО ГАПТУ
І ВИШИВАННЯ

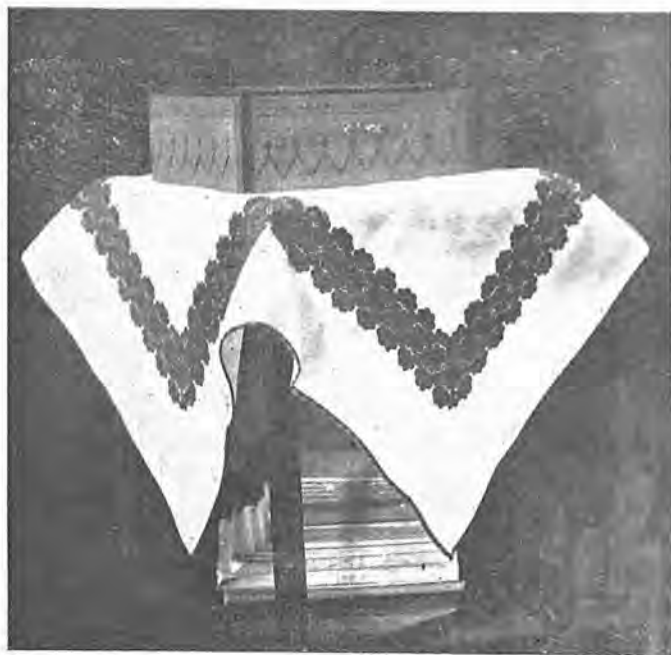
МОЖНА ЗАМОВЛЯТИ

В „НОВИЙ ХАТІ“

В ЦІНІ ВІД 0.50

ДО 1 — ЗОЛ.

Р О Б О Т И

Ч. 1. Серветка з оригінальною народною вишивкою.
(власність Ви. П. Ольги Бачинської в Стрию)

ч. 2. Пелеринка з грубої волічки для дитини
від 1-2 р.

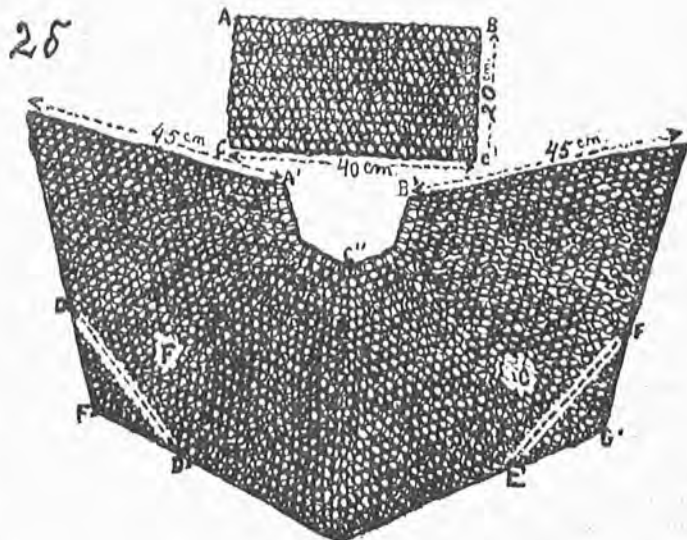
Зачинається від ланцюшка на 45 очок. Відтак робиться ще три очка на обернення і гачкується в цей спосіб: три стовпики раз навивані перетягаємо параз четвертим очком. Потім одно ланцюшкове очко і знова три стовпики, які впираються в ланцюшок, як видно на образці ч. 2 а. При 6-тім тристовпику робимо в тій самій очку ще один тристовпик, відділючи його ланцюшковим очком. Відтак знова 5 тристовпиків, а 6-тий подвійний так, що в цей спосіб утвориться форма, довкола шиї, як на обр. 2 б — А'С"В.

Коли вже перший ряд готовий зачинаємо другий так само як перший, тільки замість до очок ланцюшка впираємо до заглиблень між стовпиками так, що там де були стовпики є ланцюшок, а де був ланцюшок робимо стовпик. А там де є подвійний стовпик, краще сказати, де є отвір між ними, робимо знова подвійні стовпики так, що в кожному ряді перебувають три нові тристовпики. В цей спосіб утворюється форма пелерини. Як маємо вже готову відповідну величину, обгачковуємо цілу пелеринку низькими стовпиками.

Відтак робимо рукави в цей спосіб, що пелеринку зложимо у двох та зішиємо в точках D-D' і E'-F. До того пришиємо манжет F на F' а G на G' і пелерина готова

Чіпець зачинаємо теж від ланцюшка на 45 очок і гачкуємо рівно 20 см. Відтак зложимо у двох і зішиємо з одної сторони АВ. Готовий чіпець також обгачковуємо низькими стовпиками. На вершку, який утвориться після зішиття зробимо на сплетеній косичці кутасик. Рівнож на вязання чіпця під бородою плетемо косичку з кутасиком.

Народний стрій

(Докінчення).

До кожного народного строю потрібне намисто. Воно дуже різноманітне й міняється відповідно до околиць і строїв. Переважно складається воно тепер з блискучих, скляних, різнобарвних пацьорків різної величини насяляних так, що на кінцях шнурів є найдрібніші, а чим ближче до середини щораз більші. Рідше вже стрічається червоне гарне намисто з правдивих коралів, (мабуть наслідком загального з'убожіння), яких краса незвичайно добре гармонізувала з нашими важкими взорами на уставках. Крім намиста носять ще наші жінки й дівчата на шиї гerdани або силанки, вишлетені в такіж взори що й уставки при сорочці. Одні гerdани виплітають у формі стижки — ті зав'язують на шиї для доповнення намиста, — другі роблені вокруг заступають намисто. Крім коралів і гerdанів носять Гуцулки ще найрізноманітніші медальони хрести та монети, позавішувані поміж коралами. Під тим оглядом мабуть найбільше заслуговує на увагу намисто Гуцулок, в якому мідяні хрести й медальони бувають часто виконані по мистецькому. Звисаючи на плечах від намиста стрічки повинні гармонізувати з красками вишивок на сорочці — а довжина їх повинна бути однакова.

Остає ще сказати про прикрашування голови до народного строю. Інакше воно у дівчат, а інакше у замужніх жінок. Дівчата на Гуцульщині прикрашують волосся поплітками. Є це різнобарвні вовняні нитки, які вплітають в косу. Поплітки є звичайно довші від волосся — їх вирівнується на кінцях на два до три пальці вище кінця обвивається раз попри раз ниткою до гори аж на 8—10 см ширини. Таким чином повстає на кінці кожної поплітки китиця, яка закінчує косу. Цей спосіб вимагає багато часу й терпеливості — але за це є дуже оригінальний і вповні відповідає народній гуцульській ноші. Куди більше складний і тяжкий до примінення є так званий „упліт“. Стрічаємо його в нас у деяких гірських околицях. Полягає в тому, що ціле волосся ділиться на дві часті, а кожну з цих частей на три пелюстки. Кожну пелюстку заплітається в кіску враз із шваркою, (ниткою, на якій зрідка понасилювані пугловиці), а відтак обкручують її ще попліткою (червоною волічкою). Так вишлетені кіски прив'язують за кінці поверх тім'я гарасівкою й умаюють. До прикраси голови замужніх жінок служить чіпець або

перемітка. Є це найгарніша вишивана частина народної ноші. Перемітка має форму рушника, довгого на 21½ м, а на 60 см широкого. Кінці перемітки звичайно прекрасно повишівані переміточним штихом — або — хоч це вже рідше лучається гаптом. Зав'язування голови переміткою незвичайно складне, вимагає багато часу та помочі другої людини. Тому й не диво, що сьогодні вже годі подибати жінку в перемітці. Перемітки мають окремішні, собі питомі „переміточні взори“ тим характеристичні що завжди приходять аж до рубця або пруті й закінчуються переміточною обкидкою. До повноти народного строю належить ще в деяких повітах (як Товмач, Бучач, Городенка) платок. Його уживають дівчата в неділі й свята, обвиваючи ним квітку або молитвослов. Платок шиють з білого тонкого полотна, вишиваючи легенькими смерековими мотивами.

Так загально виглядає наш народний стрій. Як бачимо він далеко відбігає від цього, що в нас часто по містах уважається як „народний стрій“.

На основі матеріалів зібраних Др. Іл. Бачинським.

Український ярмарок

В Станиславові в днях 3—7 жовтня відбудеться II. Український ярмарок. Перший ярмарок відбувся в днях 2—3 лютого 1924 р. та мав тільки льокальний характер. Цьогорічний є зорганізований ширше щоб зібрати підсумки праці на господарському полі. На ярмарку буде нагода пізнати наш промисл, рукоділля, торгівлю, народне мистецтво й виробництво, культурні установи, господарську організацію, як розвивалися в післявоєнному часі. Всі кращі фірми надсилають на цей ярмарок свої експонати.

Цікаве, як запрезентується народне мистецьке виробництво, наскільки вироблена вже продукція в цьому напрямі, наскільки видосконалена форма, опрацювання, примінення й виконання поодиноких експонатів.

Ярмарок повинен заінтересувати головню наше жіноцтво, дати їм змогу ближче приглянутися виробам наших фірм і робітень та навчити полагоджувати свої покупки у наших купців.

Зазимовування квітів

Багатим оквітом о піжних пастелевих барвах пишаєть вже в наших городцях квіт осені — трівала айстра (*Aster perennis*), із наших землях боярином — богачем звана. Боярська її шата, багатство її квіту — це останній дар природи, а заразом осторога для тих, що люблять квіття.

Осінь йде! Час забезпечити наших любимців перед погодою зимної та зимової аври.

Пальми, аґави й олеандри, які красили квітові групи на травниках, перенесли ми вже у вересні у захистне місце.

Пальми зимувати будемо в кімнатах при температурі около 10°C. за виїмком пальми *Latania burbonica*, яка вимагає до 15°C тепла. Підливати їх будемо дуже скупю. Нічо так скоро не знищить королеву наших листяних декоративних квітів, як надмірна, застоюла вожість.

Аґави, ці діти скелистої почви і горячого підсоння, не вибагливі на температуру зимування. Переховуються добре при 8—10°C. Підливання під час зими майже не вимагають, бо при низькій темпе-

ратурі зазимовування і спеціальний будові продушин, листя аґави видихує дуже маленьку кількість води.

У ще нищій температурі перезимовуємо олеандри. Ясна, суха криївка о теплоті 5—10°C найбільше для них сприятлива. Нища температура, або острый протяг у криївці можуть однак звалити й відпорний олеандер. Кора на ньому, гбловно на молодім віттю, побачиться, листя скрутиться і обсиплється.

З квітняних рабатів вибираємо враз із вазонами прекрасний *Agarantus*, який чарував наше око ліловими китицями струпко будованого квіття. Зазимовуємо його як олеандри, однак не конче в ясній криївці. Аґанантови сприяє півтінь сухої криївки добре забезпеченої від морозу. В часі зимівлі аґанантів не підливаємо.

Пеларгонії (*Pelargonium zonale*—Scarlet) перезимовуємо при температурі найвище 8°C, бо коли тепліше, починають вони випускати тонкі, ясно зелені, дряхлі гони. З тої-ж причини підливаємо їх дуже скупю.

Ф і р м а

РОМАН ЗУБИК — ЛЬВІВ, —

вул. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

ЖІНОЧІ МОДНІ МАТЕРІЯЛИ, ШОВКИ, ПОЛОТНА, МУЖЕСЬКІ СУКНА. -- --

продає найдешевше

Всі квіти, о яких до тепер була мова, зазимовують перед першими приморозками.

В тім часі грають ще перед нашими очима краски бегоній, глідіолів, далій і канн. Лебедину співають пісню... Перший мороз перерве їх макартівський „Farbenrausch“... Щирий жаль мусить стиснути серце любителя квітів на вид знищення їхнього життя по першій приморозку.

Бегонії і далії — перші жертви приморозку, за ними йдуть інші.

Однак смерть наземної частини бегоній, глідіолів, далій і канн, не є справжньою смертю цих рослин. Скарбниця життя укрита під землею у бульбі, цибульці чи корняку. Як їх уміло перезимовуємо, то наші любімці заговорять до нас на другий рік живописною краскою й архітектонікою своїх квітів.

Бульви бегоній (*Begonia grandiflora* і інші) викопуємо зі землі після першого приморозку. Неочищуючи стелимо їх у теплому місці, щоби на протязі двох-трьох тижнів „приспіли“ і обсохли. Опісля очищуємо їх ніжно зі землі й корінчиків і переховуємо сухо в чистім піску при низькій температурі, однак без нараження на мороз.

Бульви далій (*Dahlia variabilis*-георгінія) викопуємо після першого приморозку. Гичку обтинаємо так, щоби при бульвах лишилася бодай на 10 см. Через тиждень-два пересушуємо її на воздуху, в місці захищенім від морозу. По пересушенню отрясаємо з бульв землю і переховуємо їх в сухім піску, в сухій пивниці. Вохкість шкодить бульвам далій підчас зимівлі. Вони або гниють, або починають рости марними непридатними гонами, які обезсилюють бульви. Бульви мають в зимі відпочати. Краще, як вони прилянуть і приморозяться від надмірної сухості, чим малиб зігнати або обезсилитися від вохкості.

Корняки канн (*Canna* Стору) вибираємо після першого приморозку разом зі землею; било притинаємо до половини і пересушуємо корняки через 8—14 днів в обгортці землі, яка прилягає до них. Після просушення переховуємо в сухій пивниці, піску або на полицях. Колиб корняки в дуже сухій пивниці надмірно вянули, вистарчить підняти їх один-два рази на цілий час зимівлі. Вохка пивниця шкодить корням; вони легко перегнивають.

Цибульки глідіолів (*Gladiolus* у всіх відмінах) виймаємо осінню, скоро перший приморозок зявив стрілку. Стрілку притинаємо біля цибульки на яких 10 см. Опісля лишаємо цибульки в сухім захистнім місці без накривання через 8—14 днів, щоби „приспіли“. Відтак перецищуємо цибульки не ушкоджуючи верхніх лусок-листочків і переховуємо в пачках, — пересипаючи їх верствами м'яким торфом, або щирим піском, — в сухім місці добре захищенім від морозу.

Коли вже раз закупили добірні роди глідіолів можемо розмножувати їх у власному заряді. Коли викопуємо цибульку глідіоля, то бачимо, що прямо над знідилою старою цибулькою виросла нова цибулька, а часто (але не завжди!) виросло біля неї ще пару малесеньких цибулек, менших від ліскового оріха. Вони є цінним розродчим матеріалом глідіолів. Їх не треба викидати, тільки висушити й переховати як дорослі бульви. Нарік слід висадити маленькі цибульки на окремих грядках в рівниках 2 см глибоких. На протязі року вони скріплю-

ються і розростаються, дозрівають. По році творять вони цінний висадковий матеріал, рівновартний імпортованому.

Бегонії, далії, канни і глідіолі мають багато відмін, різних будовою і краскою квіту. Коли хочемо нарік певно орудувати красками і формами квіття слід нам при зазимовуванню дбайливо поіменувати поодинокі роди.

Накінєць слівце про зимівлю рож! Вони теж цвітуть до перших морозів. Деякі, (як біла Кароліна Друшкі) не лякаються і першого приморозку. Тому з переховуванням рож на зиму не треба надто спинитися. Навпаки! За скоро зазимовані рожі зле виходять зі зимівлі.

Головною тайною вмілого зазимовування є переховувати тільки вповні здеревілі галузки і то в сухому місці. На вохкість в часі зимівлі є всі рожі дуже вразливі, а з окрема найбагродніші *Thea*-роди, між ними загально відома *Marechal Niel*.

Сухе прикриття рож творить звичайно огородова, неперегносна земля, або ще краще сухий пісок. Перед слотами охороняємо прикриття найрадше деревляним дашком, або смоляною папою. В міру морозів скріплюємо земне або піскове прикриття ріщем смереки, та в цей спосіб забезпечуємося від мишей. Миші люблять бушувати в прикритті зі соломом або листя. Загніздені біля рожі, риються в землі або в піску й гризуть багродні галузки корони. Додаткове прикриття не може бути за тепле, бо тоді в землі чи піску очка рожі починають пускати. Гонні є никлі та сохнуть на воздуху по відкритті рожі, а рожка тратить оквіт. Коли з кінцем лютого, або з початком марта стає тепліше усуваємо верхне покриття з чатиння, щоби рожі не „перегрілися“.

В квітні по відкритті рожі притинаємо корону, залишаючи на галузках тільки найсильніші очка.

При накриванні рож на зиму треба великої уваги підчас нагинання пня. Він легко ломиться. Звичайно нагинаємо рожу що року в той сам бік.

Старші рожі о грубім пні годі нагинати, бо їм грозить небезпека зломання. Тоді накриваємо рожі деревляними захистами, як при накриванні деревистих неоній. Нутро захисту в яким хоронимо корону рожі, вивозуємо щільно й дбайливо мохом. Дашок захисту мусить бути неперемакаючий. Багродні *Thea* і *Theahybridae* — рожі оплатяться спеціально хоронити перед вохкістю навіть деяким накладом більше терпеливості чим праці. Сильні здеревілі галузки з очками, з яких нарік розвинується квіти, наляжати дбайливо овінути восковим папером та перевязати його рафією. Хто любить рожі, не запедбає дати їм на зиму цього певного захисту перед вохкістю. Очевидно, що по перевинненню треба рожі накривати піском, ріщем і дашком.

Консервування ярини

В зимі, а ще більше на весні ярина дуже дорожче, а тому треба її консервувати тоді, як вона найдешевша, цебто в осени. Можна це робити тільки там, де є суха, велика пивниця.

Ярину консервують в жовтні, бо щойно тоді є вона цілком зріла. Навіть легкий мороз їй не шкодить але й помагає, бо приспішує дозрівання та вигання всі білковини з бадилля у корінь. Найкраща пора для викопування ярини, це теплий, соняшний день жовтня, бо тоді можна ярину ще тро-

НА ДОГІДНИЙ КРЕДИТ!

**ФУТРА
СВИТКИ
РАГЛЯНИ**

мужескі, жіночі й діточі.

ПЛАЩІ
з сибірських
лошаків, астра-
ханів, перських
баранів, мур-
дів, селескінів
і т. п.

**БОА,
ШАЛІ,
ШАПКИ,
Диванники**

перед ліжко.

Великий вибір
ШКІР
до збирання
пазичів, суконь
і т. п.

Проксять надати кредитового проспекту у фірми:

СТАНІСЛАВ СТЕПАНОВИЧ

магазин і робітня футер

Львів, пл. Канітульна ч. 1. — ч. тел. 48-50.

Приймає всякі перефасонування футер, боа, шалів, шапок і т. п. — Якість товарів і роботи загарантовані.

хв на сонці просушити. Ярину не можна конати в дощ, бо тоді скоро псується. Також треба вважати, щоб не ушкодити корінню.

Найлегше законсервувати ярину, як вложимо її у вохкий пісок, який час до часу треба зночувати. Бадилля мусить остати на верху, тільки із салеру мусимо пообтинати усе більше листя. Моркву, бураки, каларину та ріпу треба добре присипати піском та вважати, щоб взаємно не дотикались. Капуста звичайна й волошка кладеться в качанам на полицю або на порожню бочку коло отвореного вікна, щоб доходило світло, але не гріло сонце. Коли загрожує більший мороз, все прикрити.

Дуже трудно переховувати карафіоли, але і на це є спосіб. Не відкидається ні качану ні листя; цвіт зав'язується у подвійну бібулку, а щойно тоді в листя, яке зв'язується над цвітом. Корінь зав'язується шишуром і вишлетесь цвітом у діл в сухій пивниці, де не загрожує мороз. Можна також переховувати карафіоли в цей спосіб, що разом з корінням вкладається до вохкого піску. Час до часу треба подивитись до пивниці, чи пісок не висух та чи взагалі нема якої шкоди.

Чаєник та цибулю вшаватись на шишу на сухім поду, або укладається в сухі отруби.

Кріп, баклажани, огірки, бураки, стручки фасолі та карафіол кваситись в соленій воді, або маринуються в оцті. Капусту кваситись в соленій воді з кміном. При квашенню капусти добре є кинути до неї кілька малих пообраних яблук. Ті яблука надають капусті дуже ніжного смаку, але перед варінням капусти треба їх викинути.

Шнібак, зелена петрушка, салери, зелений горошок, все це можна сушити. Перед сушінням треба ярину спарити гарячою водою, щоб знищити всі бактерії. В цей спосіб засушена ярина не сплісняє, не зіпсується, а збереже дуже гарну краску. Перед варінням треба намочити у воді, а буде наче свіжа. (М.)

Бульба на зиму

Зближається пора закупки картонель на зиму, а з нею і клопіт для господарів, головню молодих. Ті, що не хочуть дати себе ошукати а бажають мати смачну бульбу можуть собі порадити в такий спосіб:

1) Треба перекроїти бульбу і терти перекривними поверхнями одну в другу. Якщо обі поверхні зіп'яються разом, а на берегах і поверхні покажеться шум то бульба є добра і сипка. —

2) Половину бульби добре стиснути, а коли виступить вода, то бульба по зваренню є водниста і несмачна.

3) Краска бульби без лушпи повинна бути біла або легко жовтава. Жовта бульба є найчастіше лійовата.

4) Лушпа на добрих картоплях є темна й полувана.

Бульбу треба переховувати в сухій пивниці, а місце де її засипується має бути посипане грубою верстою деревного вугля. Неодна молода, а недосвідна господиня запитається, на що цей вугіль?

Хвилину терцю, а відповім на це питання!

В цілій рослині бульби знаходиться отруа, яка спожита в більшій кількості може викликати заворушення в нашому організмі. Найбільше цієї отруї знаходиться в гонах і овочах, найменше в самій бульбі, а децю в лушпі.

З весною починає бульба в пивниці кільчтисся. Дістає так звані гудзи, чорніє і тоді має в собі багато отруї. Деревний вугіль здержує кільчення на весні, та перешкоджає витворюванню отруї.

Якщо вживається скільченої бульби треба дуже старанно її обрати й повитиати всілякі плями та гудзи.

С. Мійська.

Що варити?

Порядок страв.

Неділя: 1. Супа з баклажанів із рижом. 2. Печені курята з пачинкою-морков. 3. Пляцок зі сливками.

Понеділок: 1. Росія з класочками із печінки. 2. Росолове м'ясо з кропоною підливою. 3. Яблука завивані в налисниках.

Вівторок: 1. Сливкова супа. 2. Вепрові котлети зі солодкою капустою. 3. Парена легуміна зі соком.

Середа: 1. Борщ з пудлетами. 2. Бульба начинена грибами. 3. Вареники з капустою.

Четвер: 1. Грибна супа з граківськими крупками. 2. Качка з компотом. 3. Штрудель зі сиром.

П'ятниця: 1. Яринова супа. 2. Баклажани начинені рижом. 3. Кнудлі зі сливками.

Субота: 1. Супа з яблук. 2. Котлети з печінки, з морквою. 3. Підпечень.

Приписи.

Котлети з телячої печінки.

Телячу печінку намочити в солодкій молоці, потім сполоснути та покрити на 1½ см грубі котлети. До широкої ринки вляти окропу на 2 см, повкладати куски печінки побіч себе й підварити. Опісля викинути обережно, вихолодити, посолити, помачати в муці, потім в яйці, а врешті в тертій булці та усмажити на гарячій маслі. Взмажені котлети поукладати до каміної ринки, вляти ложку студеної води і душити під покринкою 15 хвиля. До тих котлетів можна подати кожний компот або ярину.

Бульба в підлеві.

Не зосім зварену бульбу відцідити й покрити в платці. Потім зробити підлеву. На ложці товцю несмажити 1, посічену цибулю, додати 3 dkg мукі, зружмнити на булкуву краску, залити росолом або водою і додати оцту до смаку. Ложку цукру зружмнити і закресити підлеву. Якщо підлеву заквипить, процідити і кинути до неї бульбу нехай раз завариться. Цю бульбу можна подати як окрему страну або також до волової печені або січеників.

Яблука завивані в налисниках.

Усмажити на 6 осіб налисників. Взяти 10 винних яблук, обрати, кожне переполовити, осередки вибрати ложкою, якої вживається до викраювання картонель, а ямки виповнити якимнебудь повилком.

Кожну половину завипнути в налисник, уложити в каміній ринці висмарований товцем і висипаний мукою або тертою булкою та вставити до рури на ¾ год. Ринку накрити покринкою. Видаючи на стіл посипати цукром.

С. Мійська.

Оголошення.

Жіноча промислова кооператива „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“ пошукує солідних робітниць до ручних робіт (вишивок, мережок і т. п.) Зголошуватися в доміні „Нової Хати“ — вул. Руська ч. 18, від 6—7 вечера.

Переписка редакції:

Марійка Підгірянка, Прикарпаття: Дуже дякуємо. Помістимо в черговому числі.

Л. Федорович-Малицька: Жалуємо дуже, що прийшло пізно. Помістимо в черговому числі.

Олена З., Ясіня: Дістали запізно. Помістимо в черговому числі.

Міля Дороцька: Помістимо.

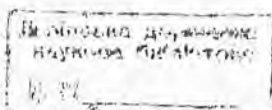
Від адміністрації.

Пригадується ВП. Паням, які залягають з передплатою, що в цьому місяці вислано окремо поштою упізнання з чеком на вирівнювання залежності.

Всіх інших ВП. Передплатників просимо надсилати передплату на IV квартал. Чеки залучується.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.
Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.
З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковніріці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 ґ) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші вислати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрох газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання домашньої культури.

Передплата на рік 18 зол. — — — Для закордону 3 ам. долари.

Ціна одного числа 1'80 зол.

Адреса: Львів, Руська ч. 18.

НОВИНА!

НОВИНА!

Вже друкується і незабаром вийде
ілюстрований Календар - Альманах
„Жіночої Долі“

12 аркушів друку!

В календарі уміщено вірші, оповідання, статті з області: гігієни, виховання, господарства, садівництва, огородництва, куховарства, кооперації, організації жіноцтва і т. п. Житєписи визначних жінок!

Жінки! Передплачуйте й поширюйте
свій одинокий календар!

ЦІНА:

1) В краю 3 зл. 2) для закордону 50 ам. цент.

Замовлення приймає:

- 1) В краю — Редакція „Жіночої Долі“ Коломия, вул. Нова ч. 1.
- 2) В Америці — Dr. W. Simekowitz 1285 Milwaukee Ave, Chicago IU. U. S. A.
- 3) В Канаді — 1 Mrs. Dyma 183 Pritchard Ave Winnipeg Men. — 2 Dr. W. Kysilewski 519 Magnus Ave, Winnipeg Men.

Одинокий журнал української плястики

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушеви-
ми, обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ

при співучасті найкращих наукових
і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата (до кінця 1926 р.)
7 зол.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА

ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис:

„Жіноча Доля“

що виходить в Коломиї, вул. Нова ч. 1.

коштує — річно 6 зол., — піврічно 3 зол.

чвертьрічно 1'50 зол.

для Америки дол. 1'30 річно,

- бо „Жіноча Доля“ об'єднує маси нашого жіноцтва і захопить до культурно-освітньої праці,
- бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися їм за рівні права в родині, громаді й народі,
- бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викоринити з нашого села коршум, хулигівство й иншу язву, яка залишилася в нас з часів панщини.
- бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової домашньої господарки й новітнього виховання дітей,
- бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною до боротьби за найвищі ідеали Українського Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане передплатницею „Жіночої Долі“, приєднає їй якнайбільше число передплатниць і збере при нагоді, що зможе, на пресовий фонд „Жіночої Долі“.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТУ НА

„СВІТ“

одинокий у нас багато ілюстрований часопис
для всіх. Виходить у Львові двічі в місяць.

В кожному числі 20 до 30

гарних ілюстрацій.

Передплата на квартал виносить 6 зол., на піврік 12 зол., для Америки й инших країв 3 долари на цілий рік.

Гроші з заграниці можна посилати в поручених листах, у дотичній валюті (в доларах, чеських коронах, франках і ин.)

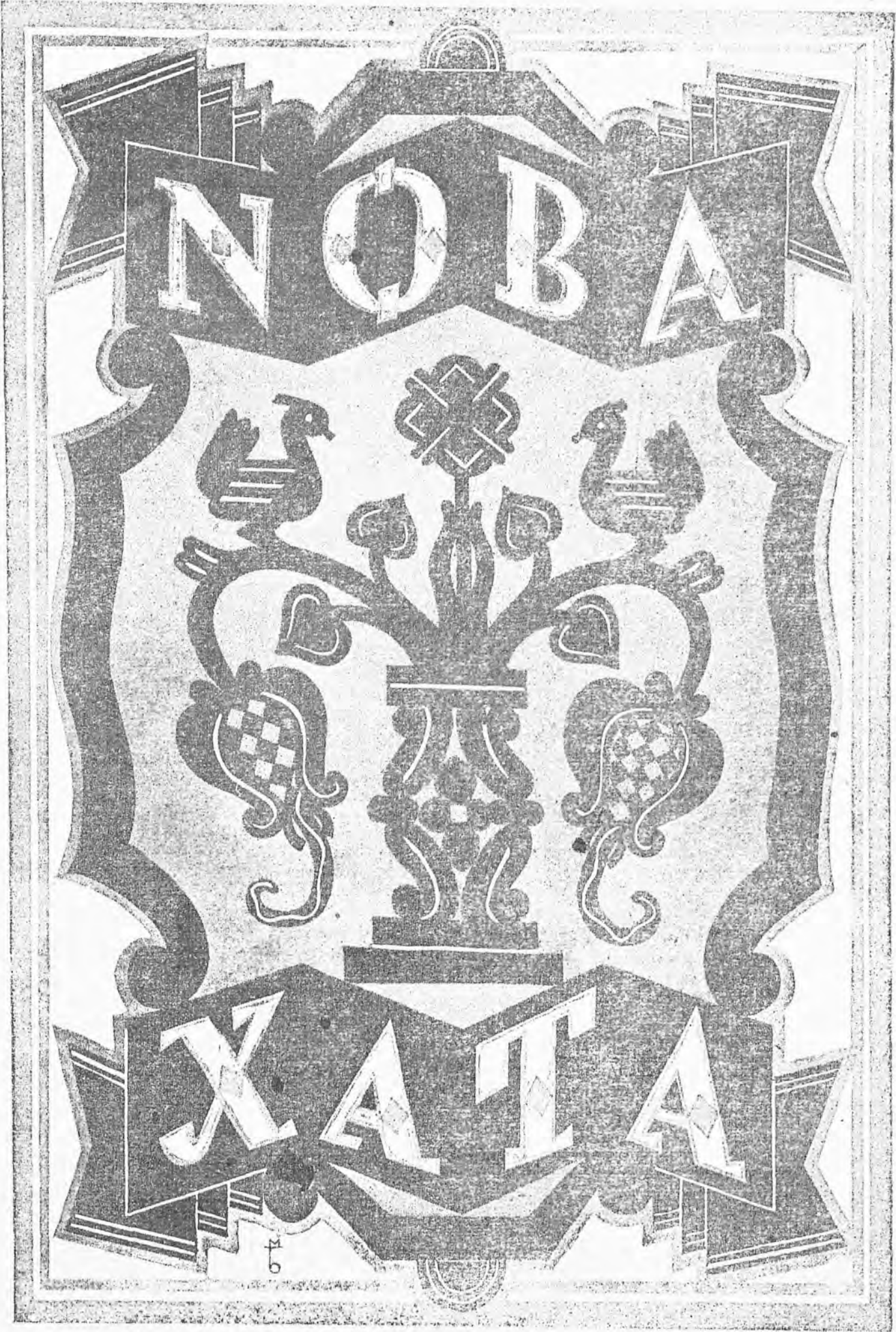
„СВІТ“

повинна передплачувати кожна Читальня, кожне Товариство й Касино та кожна хата!

Жадайте оказових чисел!

Адреса: „СВІТ“, Львів, Руська ч. 3.

(Lwiv-Lemberg, East-Galicia.)

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Уділ 10.— 30л.

Вписове 1.— 30л.

Адреса кооперативи: **ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.**

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отрим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячник літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і досі, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поезії, статті з української історії, літератури, суспільної економіки й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.

Редагує Комітет. За ред. відпов. Др. І. Раковський.

Передплата в краю коштує: річно 26 зол., шірічно 14 зол., місячно 2-50 з.
За границю 4 долари або їх рівновартість.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббрікують і радів нас розбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею в український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходить що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.

Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 2½ дол.

Передплатуйте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Єдиний український незалежний
часопис на Волині

„ГРОМАДА“

орган української національної думки.

Виходить раз на тиждень в неділю.

Передплата в краю: на 1 місяць 1 зол., чвертьрічно 3 зол., на півроку 5-50 зол., на рік 10 зол.

за границею: на рік 2 америк. долари або їх вартість в иншій валюті. — Оголошення після умов.

Адреса редакції й адміністрації:

Луцьк на Волині, Алєі Б. Хороброго, 43-а.

МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Ілюстрований часопис Українського Пласту
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ.

Присвячений усім ділянкам пластового життя; поміщує статті з обсягу таборування, туристики, спорту, — белетристичні твори молодих Пластунів, — вісти з життя українських Пластунів в краю, за границею та Пластунів инших народів.

Річна передплата в краю 3-50 зл.

за границею 0-50 ам. долара.

Адреса Редакції: Львів, Домініканська 11.

Адреса Адміністрації: Львів, Руська 3. III.

На бажання висилається оказові числа!

„НОВИЙ ЧАС“

ОДИНОКИЙ ІЛЮСТРОВАННИЙ, ПОПУЛЯРНИЙ
ЧАСОПИС, ВИХОДИТЬ З РАЗИ В ТИЖДЕНЬ.
Місячна передплата тільки 2-70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Ждайте оказового числа, яке висилається безплатно.

— Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. —

РОБІТНЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОНЬ С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ

ЛЬВІВ, ВУЛ. ХМЕЛІВСЬКОГО Ч. 15.

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим арнушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новій Хаті“.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, ПАДОЛИСТ 1926.

Ч. 11.

МАРІЙКА ПІДГІРЯНКА.

Лицарський замок в Розенбургу*)

(баляда)

В хмар кружеві, в блисків грані
скелі знялися, гранітні,
збочем хвилі смеречані,
смарагдові, оксамітні,
низом Кампа.

Замок на верху царює, старий замок середвічний.
Ліс густий кругом хвилює і шумить свій шум відвічний
Про минуле...

І шумить відвічні співи про тих лицарів могучих,
про гнучкі мов лілії діви, що у теремах блискучих
процвітали.

Про борби і про турнії, сурми звуки, струї крові,
що лилася в часи тії, чи для слави, для любови,
чи для мести.

Сонце ярко шпиль золотить, вежа мов в огні палає.
Кампа сині води котить і з вежею розмавляє:
— тямиш, тямиш? —

Як вертався граф з турнії, ішов спішно у терени.
Почув, як ридє арфа від любовної поеми
в руках співця.

Як тремтить з чуття палкого, як виводить мольби, жалі
в руках співця молодого, в погах у графянки кралі —
— тямиш, тямиш? —

І як струни всі враз трісли і як пісня занімала,
ясні кучері повисли, арфа в безодню злетіла
з співцем разом...

Кампа співця обіймила і на арфі вигравала.
А графянку вежа скрила. Ясна краля вяла, вяла
рік за роком...

І так уже примеркає. Місяць сріблить хмарок пухи,
Ліс у тінях поринає — то виходять ясні духи
співця й кралі.

Встає тайна замку дивна. Чути шепоти й розмови.
Звучить, тремтить передивна, переможна пісьнь любови —
проче мовкне...

Так що вечера лунає і без вину і без краю.
Кампа струни пригортає, несе голос до Дунаю
До Дунаю...

*) в Долішній Австрії.

Софія Русова

Недавно святкувало українське громадянство два великі ювілеї: Ювілей „учителя народу“ проф. Михайла Грушевського та ювілей вченої жінки, загально відомої проф. Софії Русової.

Про особу проф. М. Грушевського на про перебіг величавого свята, яке відбулося дня 3. X. ц. р. в Києві писала вся щоденна преса, тому ми подамо тільки відомість про ювілейну-жінку, якої свято відбулося дня 30. IX. ц. р., але не в рідному краю, тільки на еміграції в Празі.

Софія Русова, подібно, як М. Ефименко була ще перед війною відома галицькій жіночій молоді. Обі вони були далекими ввідеалізованими світочами, а їх життя та праця заохочували до прямування їхнім шляхом.

Життя Софії Русової це не тиха пристань кабінету вченої, це терниста дорога людини, що бунтується проти існуючого ладу, проти тяжкого поневолення народу, серед якого довелося їй жити та якому віддала вона з любов'ю свою багату громадянську й наукову працю та свої діти. Життя її — це невинне поготівля до праці на всіх ділянках. Життя, її це велика посвята жінки й терпіння матері, якій доводилося родити діти по тюрмах, виховувати на заслання та чужині.

І скільки сили, скільки життєвої енергії мала ця жінка, яка ще сьогодні працює науково, а своєю бадьорістю, запалом, й погодою духа не дає знеохочуватись молоді.

Софія Русова походила зі шведської родини Лінфорсів. Уродилася вона в 1856 в. в селі Алешня, Чернігівської губ. Скінчила Фундуклівську гімназію в Києві, а по смерті батька відкрила разом зі своєю старшою сестрою Діточий Садок. В 1874 р. вийшла заміж за Ол. Ол. Русова, що був з роду Москалем, але так само як його дружина — віддав всю свою працю ученого — на службу народові серед якого жив. З цього часу починається багате в події життя. В рік по вінчанні вийшла разом з чоловіком у Прагу видавати Кобзаря, якийсь час працювала в бібліотеці в Чернігові, — а по закритті Чернігівського Статистичного бюро, де працював її чоловік купила хutorець під Борзною і там народничала. Щоб ближче підійти до народу вчилася лікарської штуки. За народню й політичну роботу довелося їй сидіти в 5 російських тюрмах, пізнати заслання, бути під поліційним надзором. Куди-б її не закидали всією відкривала неофіційні діточі садки в Чернігові, Херсоні, Полтаві.

Найбільші заслуги положила вона на полі українського виховання. Крім праці над дітьми в дошкільному віці — працювала вона як учителька французької мови в Києві.

В часі великої революції в Росії і на Україні працювала вона над організацією української освіти, головно дошкільного й позашкільного виховання. Працювала в Центральній Раді брала живу участь у всіх роботах освітніх комісій, та була професоркою педагогії у новозаснованому університеті в Кам'янці. Після кам'янецької катастрофи перейшла у брід Збруч, щоби дістатися до Львова. Звідси переїхала у Відень де справляла для видавництва „Земля“ і „Чайки“ переклади з французької мови. Тепер перебуває у Празі, як професорка в Українському Педагогічному Інституті ім. М. Драгоманова. Ніколи не відмовляється від громадської роботи, а кілька разів заступала українське жіноцтво на світових конгресах.

Крім громадянської й педагогічної діяльності мав вона заслуги на літературному й науковому полі. Свої праці писа-

ла по російськи, а друкувала їх переважно в журналі „Українская Жизнь“ — посвяченому виключно для українських справ. По 1905 р. писала в українських журналах у київському педагогічному журналі „Світло“ і львівський „Український Шкіль“

Хоча саме тепер обходила вона ювілей 50-літньої праці на педагогічному полі нема й досі поважної праці про її життя і діяльність, і вище наведені дати взяті з короткого опису життя самої Ювілянтки та з календаря „Просвіти“.

М. Ф.

Ювілей проф. С. Русової

Дня 30. IX. ц. р. старанням „Української Жіночої Національної Ради“, „Українського Соціологічного Інституту“ та „Українського Комітету“ відбулося свято з нагоди 50-літнього ювілею громадянської та літературно-педагогічної діяльності проф. Софії Федорівни Русової.

Святочні збори відчинила пані Зінаїда Мирна, місто-голова УЖНР, яка в своїй промові дала короткий нарис життя і праці Ювілянтки. Відтак прийшли до слова представники святочного комітету п. Н. Григорій та др. М. Мандрика. Від УЖНР в Празі вітала Ювілянтку п. О. Галаганова.

Перше слово від запрошених гостей сказав п. Ректор, проф. О. Колесса, який вітав Ювілянтку від Українського Університету й від Наукового Т-ва ім. Шевченка у Львові.

Від чеської Національної Ради прибули три представниці, які у своїх промовах високо піднесли заслуги Ювілянтки.

Вітали Ювілянтку представники Подєбрадської Академії, Інститут ім. Драгоманова, Український Видавничий Фонд, Цесус, Академічна Громада, Українські Педагоги, Громада Кубанців, Група жінок в Подєбрадах, Українська Гімназія, Діточа Шкілка й інші організації.

Секретарка УЖНР, п. Євгенія Лоська відчитала привітання, які надійшли для Ювілянтки.

Перше привітання було від Київської Академії Наук. Воно зворушило Ювілянтку до сліз. Потім відчитано привітання від многих українських педагогічних та жіночих товариств, видавництв, та громадян з Галичини й Чехословаччини.

Ювілейне свято пройшло під головуванням Директора Соц. Інституту п. Микити Шаповала, який у своїй промові зазначив високі заслуги жінки-громадянки С. Ф. Русової.

При закінченні свята поділилась Ювілянтка з присутніми гостями своїми споминками про минуле життя передової революційної молоді, серед якої вона жила й працювала. Дякувала щиро всім присутнім за привіти й просила передати привітання і подяку всім, хто не забув її в цей день і післяв їй свої побажання.

(Е. Л.)

І. ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

НОВИЙ ТИП ЖІНКИ

(З нагоди нових книжок Victor'a Margueritte)

Література — о скільки вона сповняє своє завдання — повинна бути zarazом відбиткою і провідником життя. В ній це, що у своєму особистому житті бачимо фрагментарно, повинно бути пов'язане так, щоб навести перед очі читачів загальний образ даної проблеми або даних фактів.

Так-то, від коли повставав так званий жіночий рух, знаходимо в літературі ряд книжок, в яких відбуваються поступенні фази цього руху.

В нинішню хвилю, французька література випередила інші своїм піоніством на цій дорозі, сотворивши три типи новітніх жінок, які є неначе синтезом тих численних відтінків модерного жіноцтва, яке стрічається нині скрізь на світі.

На імя цим тром типам: Anette Rivière, Monique Lerbier, Annik Raimbert.

Перша мабуть знакома нашим читачкам з недавно обговореної на цих сторінках (число 3-4. 1926) книжки Ромена Роллана „Зачарована душа“. Про другу, Monique Lerbier, — звісного прототипу славної „garçonne“, знаходиться замітка в числі 4. 1925 р. — Трета, Annik Raimbert, є головна постать двох дальших книжок Victor'a Margueritte: „le compagnon“ (товариш) і „le couple“ (пара), що разом з першою книжкою „la garçonne“ творять одну цілість під назвою „la femme en chemin“ (жінка на шляху).

Анет Рів'єр поступила послідовно у своєму житті.

Згідно зі своїм переконанням, не вийшла заміж тому, що не стрінула муштини, який у всіх відповів би її вимогам взаємного ненарушення індивідуальності в подружжі. Її розмах життєвий однак в ніч не переступив межі власного індивідуального життя.

Annik Raimbert пішла далі: Поза своїм індивідуальним життям, в якому поступила подібно як Аннет Рів'єр, мала на оці загальний поступ і посвятилася йому.

Нарешті Monique Lerbier — представляє лише посередній тип жінки, яка прямує до нових шляхів, яка шукає, і трагічно блукає... бо її щасливе подружжя в кінці є радше добре щастя, а не досягнення цілі. —

Як небезпечно судити по фрагментах, не знаючи цілості якогось твору, указалося в случаю „la gauchonne“ — яку багато читачок брали за катехизм жіночих прав, тимчасом як вона представляє лише етап, на дорозі жіночого розвитку, і то дуже відемний.

Справді трагічна помилка! В короткій замітці про „la gauchonne“ („Нова Хата“, число 4, 1925 р.) я підчеркнула, що „автор ніякого тенденційного погляду не висказує“, і, що хибно „багато людям здається, що автор обстоює думку сексуально — свободного життя молодих жінок перед подружжям (на зразок муштин).“ —

Хоча слідуючі томи були мені тоді незнані — знаходжу в них potwierдження мого тодішнього погляду. Головно у передмові до третього тому автор виразно висказується на цю тему. „Такі є“ каже він „з постулатом непорочності й вірності, для муштин так само як для жінок, питання ставлені цією книжкою“.

Постулат непорочності й вірності для обох полів! — Невже це можливе?... Гляньмо, що автор про це думає. „Віктор Гюго“ каже він „женився маючи двадцять літ. І ось що писав до своєї нареченої: „я уважав би за звичайну собі жінку (то є, за щось мало вартісного) молоду дівчину, яка рішається виходити за чоловіка, не переконавшись вперед морально, чи характер і засади його ручать не лише за це, що він порядний, але ще і за то — і тут уживаю це слово в цілیم своїм значінні — що він заховав себе непорочним (vierge) так само, як і вона.. Так само думаю що найсуворіша встидливість не менше обов'язує муштин як і жінок; не розумію, яким способом люди моглиб відпиратися того інстинкту, найсвятішого з усіх, якими відрізняється людина від звіряти“.

Такі то слова одного з найбільших творчих умів Франції, Victor'a Hugo, який у своєму житті, ані у своїй творчості, ніколи не грішив філістерством. —

В „le compagnon“ автор малює молоду жінку, Annik Raimbert, яка не лише морально стоїть дуже високо, а заразом є так енергічна, що переводить в життя свої засади й наміри.

Тут приходимо до другого постулату, а іменно права жінки-дружини до економічної незалежності й права жінки-матері до виховання своїх дітей. — Право подружжя у Франції засуджує заможну жінку на цілковиту залежність від мужа так економічно, як і в справі виховання дітей. Чоловікові, якому особисто не доводиться поносити жадних труднощів з нагоди народження дитини, надано привілей виключної батьківської влади над цією дитиною. — Жінку-матір, яка з відреченням самої себе зберігає дев'ять місяців дитину у своїм лоні, буде і годувє власними соками і власною кров'ю та нарешті в муках і часто з нараженням власного життя родить дитину на світ — цю жінку-матір понижено до чисто фізичної ролі родження та кормлення дітей, бо у випадках розбіжних переконань родичів що до дальшого морального чи фізичного виховання дітей, батько є всевладний. В таких-то випадках мати мусить стерпіти, як їй не раз збавлять дитину, бо закон не признає їй жадного права до дитини.

Annik Raimbert рішила не піддаватися цій нестерпимій залежності, якій добровільно піддається кожна жінка що виходить заміж при нинішних законах. І так поступає. Небагата, та завдяки помочи

старшої приятельки і не бідна, по укінчених правничих студіях веде з успіхом адвокатську канцелярію. Живе просто, скромно, порядно, далеко від зіпсуття нинішньої доби, однак не поклянається існуючому порядкові. Докладно обзнайомлена зі законодавством, вона прекрасно розрізняє зглядну вартість і зглядну правду друкованих законів від абсолютної правди законів природних і духових і поступає після цих. Бунтується проти подружжя не тому, щоб поза грани-

Співачка Марійка Головіквіна, яка на Кооперативному Святі відспівала сольову партію Кантати Стеценка „Єднаймося“.

цями закону вести свавільне життя, а щоб довести собі і другим, що і без законного примусу можна вести вірне подружжя життя і заложити родину. Правдива ж бо гармонія в подружжі не залежить від зовнішніх, законів етики але від внутрішніх, що люди носять в собі. Тому лише, що нинішня законна форма подружжя в багато точках противить ся цим правдивим, етичним законам життя, Annik Raimbert відмовляється стати законною жінкою чоловіка якого покохала, з яким спільно живе й має двоє укоханих дітей.

Для ілюстрації жахливих для жінки наслідків нинішнього подружого закону, автор наводить два случаи: подружжя рідної сестри адвокатки, яка менше свідомо, виходить заміж задля соціального prestige, і мусить тяжко віджалувати цей фатальний крок. Другим прикладом є мати Анніковою мужа, стара Пані де Мореваль. По довгих літах позірно вірне подружжя життя довідується вона, що муж її розтратив увесь її маєток, а вона лишилась законно безсилна супроти цього. —

Отже не проти інституції подружжя яко такої, а проти нинішньої, понижаючої для жінок, законної форми цієї інституції, виступає Annik Raimbert.

Очевидно, Annik Raimbert не була першою жінкою, що поступила так розумно й відважно. Було крім неї певно багато інших, про яких історія ані література не згадує. Варто однак згадувати про ще одну — першу піонерку жіночого руху в Англії, авторку звісного „Vindication of the rights of woman“ (Оборона жіночих прав), Mary Wollstonecraft, яка вже в 1793 році дорівняла найбільш свідомим нинішнім жінкам. І вона виступала проти подружжя в тодішній формі (яка ледво-чи змінилася від тоді...) і відмовлялась виходити заміж.

Таких ідейних одиниць, є вправді дуже мало. Не кожна жінка, має ту силу волі, щоб опиратися

ворожим обставинам життя. Не кожна жінка здібна до такого ведення життя. Не кожна стріне прихильну собі людину, як пощастилося Annik Raimbert і, по першому розчаруванні, Mary Wollstonecraft, що знайшли вибраного товариша життя. Права, які обі вимагають для жінок, мають служити для забезпечення жінки, як вона не знайде такого вибраного товариша життя.

Ці жінки, про які мова, є піонерами на дорожі жіночого розвою. Вони йшли вперед торувати дорогу слабшим своїм посестрам.

Хоча Annik Raimbert твердо стоїть на точці

незалежності жінок, вона не сліпа на їхні хиби. Передовсім виступав проти нинішнього браку скромності в убиранні, проти жадливого розкидання гроша задля заспокоєння плиткої порожноти, проти цього, в кінці, що загаль жінок і далі бачить лише одну, ціль: подобатися мущині.

„Жінка строїть ся задля мущини“ каже вона „мущина знова краде й мордує — для жінки. Усі інституції, не виключаючи війни, цілий великий механізм модерного життя зведений до одної цілі: до придбання золота, задля цієї жінки, що мусить стрітись і подобати ся!“ — (Докінчення буде).

І ФЕДОРОВИЧ-МАЛИЦЬКА.

Економічна незалежність жінки

Жінки досягнули в громадянському житті майбутнього, чого хотіли: допущення до всіх майже професій, рівність політичних і громадянських прав, з виїмком права подружжя.

Це болюча й найбільш актуальна точка законодавства, тому й незвичайно цікавить усіх свідомих жінок. Однак про подружжя право, яке вимагає колючої реформи, тут говорити не будемо. Є іменню побіч цих, законами усталених прав, ще багато моментів, не так залежних від друкованих прав, як від даного стану фактичних умов, наслідком яких замужня жінка є або рівновартним товаришем мужа, або його пониженою підданою.

Цим рівноуправненням поза законами повинні ми займатися тим більше, що природні права звичайно сильніші від друкованих.

Якщо є прикмети, що силою фактів надають жінці рівне з мущиною становище у подружньому житті.

Перш за все, це здібність зробити собі на жит-

тя. Чи це буде праця мануальна, чи умова — байдуже; однак кваліфікація до самостійного утримання себе повинна бути передумовою вступлення у стан подружжя.

Це звучить дивно супроти довголітнього погляду, на основі якого матері й дочки дивилися на подружжя, як на матеріальне „забезпечення“ і „утримання“, поза яким не бачили нічого.

Навіть матері, які дбали про якесь фахове обрзування для своїх дочок, дивилися на це як на ратункову дошку на випадок „якби не вийшла заміж“.

Сьогодні подружжя перестає бути для інтелігентних жінок родом „інституції для забезпечення“. Виходять заміж тому, що бажають жити з даною людиною, або може тому, що взагалі хочуть заложити власне родинне життя. Виходять заміж свідомі того, що вміють працювати самі на себе, а на випадок потреби й на діти.

Ця здібність, заробити собі на життя, є необхі-

ЮРІЙ ВОЛЬКЕР*.

Оповідання про переплетника й поета

Було це дуже, а дуже давно в місті, розкиненім по обох берегах великої ріки.

Ріка була широка та ділила місто на дві частини. По одній стороні стояли вілли, палати й прекрасні будівлі, в яких жили веселі й щасливі люди. Вони все тільки веселилися, бо побоювалися, щоб їх радість не зменшилася. Щоденно уряджували бенкети на зелених травниках довкола мармурових статуїв.

В оцій багатій дільниці жив також поет. Він писав веселі й розкішні вірші, а читали їх радо на всіх забавах. Всі пані, панове й панночки знали його й поважали тому, бо дуже часто розвеселявав їх своїми веселими творами.

Друга половина міста за рікою не була ні трохи

*) Юрій (Жі) Волькер, ур. 1900 р. ум. 1924 р., найбільш талановитий та популярний чеський поет найновішої доби. Писав ліричні поезії, оповідання й драматичні образки з робітничого життя. Найсильніше враження зробили його балади, так своїм сюжетом з життя нещасних і покривджених, як і прекрасною драматичною формою. Чеський нарід прийняв його твори з великим ентузіазмом. Посмертне видання розійшлося в трох днях, а численні свята — академії, в яких брали участь професори університету, найбільші артисти театру, робітники й шкільна молодь старалися живим словом (декламацією, сценізацією) відтворити його прекрасні твори та подати їх наукову оцінку. На українську мову переведено деякі балади між ними „Балада про ненароджену дитину“ „У Рентгена“ („Культура“) та оповідання „Про мільонера, що вкрав сонце“ („Світло“). Як велике в зацікавлення цим поетом свідчить те, що вище згадане оповідання переведено у нас кілька разів. Також Редакція „Нової Хати“ одержала на днях гарний переклад цього оповідання (перекл. Химера.) В оповіданні про переплетника й поета кожний дочитається думки, що тільки пісня зроджена з болю і терпіння живе й ділає навіть по смерті поета, міжним коли пісня почата з думкою про особисту користь (багатство, слава, особисте щастя) вмирає разом з її творцем, або й скорше.

так гарна як перша. Виглядала наче звільна погасяюче вогнище. Чорні бараки виставляли на вулицю по-жовклі віконниці немов ряд брудних зубів, а солом'яні стріхи здебільша діраві, хиталися від кожного удару вітру, що їх захопив.

Тут жило дуже багато людей, значно більше ніж там за рікою. Не були вони вправді всі сумні, але були дуже перетомлені, бо кожний з них мав багато клопотів і праці. Між ними жив і блідий переплетник Бертін зі своєю хорою дружиною. Обоє дуже любилися і на доказ їхньої любови стояли у них за вікнами два вазони з синіми й червоними цвітами, якими взаємно себе обдарували в день свого бідного вінчання.

Зложилось так, що в розкішній та багатій дільниці знову мали уряджувати свято. Цим разом в честь прекрасної панночки, що жила в замку над рікою.

Оця панночка це було таке веселе сотворіння, що дійсно було великою штуркою її ще більше розвеселити. А процінь цього штуркою завдання піднявся поет і рішився написати книжку таку щасливу й веселу, якої не написав ще ніколи. Хотів її в день свята також сам перечитати, а вкінці й подарувати веселій панночці. Він сподівався, що таким способом вона в нім залюбиться і вибере собі його за мужа, а він могтиме проміняти своє гарне мешкання над зеленим садом на ще кращі замкові кімнати над рікою.

Так отже сів поет за книжку й зачав писати. На два дні перед святом скінчив книжку й був з неї вповні вдоволений.

Такої книжки не написав ще ніхто, сказав сам до себе. Певно викличе небувале враження. Я стану найславніший і візьму за дружину красну панночку з розкішним замком над водою. Це мій найдосконаліший твір, тому не буду вже від нині більше писати. Так і годиться великим поетам, щоб перестали тоді, як вже написали що могли найкращого.

дня. Скільки у нас жінок, вдів по судових радниках, лікарях, священиках, учителях, що за життя своїх мужів жили вигідно, а піни трохи-що не вмірають з голоду? А причина? — нездібність до самостійного життя. Є вони певно знаменитими господинями, але коли минає час, що добре зварений обід для мужа був їх найважливішим обов'язком, — вони безрадні й безпомічні там, де йде боротьба за існування.

Однак ця здібність зароблення гроша є конечна не тільки для самітної жінки, незамужньої, розведеної або вдови; вона так само важна для жінки, яка щасливо живе зі своїм чоловіком у взаємній гармонії.

Серед народу жінки нерідко заробляють на життя, а не раз цілковито утримують своєю працею родину й нездібних до праці чоловіків. Там, як взагалі між народом, життєві сили є краще розвинені, а тверде життя навчило жінок завчасу ставати до боротьби з матеріальним недостатком. Тільки між інтелігентами, у яких амбіція відіграє не раз фальшиву роль, мужі звичайно вважають обидою для себе, коли жінка бажає придбати собі якийсь гріш своєю працею. Причини цьому лежить почасти у давньому звичаю, що заробіток чоловіка має покривати усі матеріальні потреби родини, і через це чоловіки не хочуть, щоб їм виглядало, начеб вони не вміли придбати потрібних средств до життя. Тому то вони не протривають коли жінка заробить собі гроші в менш більш „анонімовий“ спосіб, продажею ручних робіт, то-що, але виступають рішуче проти всякого зусилля придбати гроші поза домом, хоча б на це дозволяв час і обставини. Ця перша причина є звичайна амбіція — порожність муштини. Друга причина неприхильності мужів в цьому питанні, поважніша, глибша, це вроджене муштині бажання, тримати жінку в матеріальній залежності від себе, що в дійсності рівняється особистій залежності взагалі.

Одинока запорака особистої незалежності жін-

ки, замужної й незамужної є її матеріальна незалежність. Кожному, навіть найбільш кохачому мужові добре знати, що його жінка не є на його ласці, а тільки тому не працює осібно, щоб мати змогу вести домашнє господарство: воно є заняттям не раз більш виснажливим, ніж кількогадинна праця в урядях.

Вертаючи до початкового заложення, що природні права сильніші від друкованих, приходимо до заключення, що лише економічна незалежність жінки робить її рівною з мущиною. Цю думку розвиває гарно John Stuart Mill у славній на цілий світ праці „On liberty and the subjection of women“, де каже, що „здібність зароблення гроша є конечна для гідності жінки“, — а Bernard Shaw в передмові до одного сценічного твору посувається ще далі, кажучи що: „лише економічна незалежність жінки, яку вже бачимо перед очима, буде потрібна щоб цілковито знести подружжя, не дорогою формальною закону, а силою фактів.“

Коли жінка почувається в подружжю пешасливою, а не вміє заробляти, — ця нездібність удержувати себе саму стає непереможною перешкодою до визволення з часто нестерпимих умов щоденного життя.

Децільна дорога до збудування кращих подружж, одна з умов, які мають утруднити легководушис, не обдумане вступлення у стан подружжя, повинна бути стверджена здібність жінки заробляти собі на життя.

І написав ще наголовок книжки:

„Радість над радістю, бо все є радість.“

Потім пішов на прохід і вже навіть не думав про вірші, рими й інші ребуси, котрими давніше ломив собі голову.

Міжтим весела книжка лежала на його столику можна вірити, що в той час мусіла це бути дуже весела книжка, хоч і як пояснювали ми собі це, що сталося пізніше.

Колиж поет вернув домі з проходу (він ходив попід вікна веселої панночки), став учитись голосно відчитувати свою книжку. Він усміхався від своєї радості, а рівночасно пив раз у раз сирі яйця, щоби його голос став сочистий і веселий як зміст його книжки.

Зложилось одначе так, що від частого перекидування, картки книжки трохи позагинались і поскручувались, а з тої причини поет рішився дати книжку оправити, щоб як дарунок виглядала по змозі найприродніше.

Таким чином дісталась тота книжка до рук сумного переплетника, що жив за рікою.

Приніс її до нього поетів слуга з точним припорученням, як її має оправити, в яку шкіру і якими витискаками прикрасити. Книжку треба було викінчити до другого ранку й віднести до дому поета.

Переплетник Бертин приобіцяв все викінчити і втішився, що дістав таку добру роботу. Він знав, що йому добре заплатять, а цього бідачесько дуже потребував, бо його дружина — як я вже про це згадував — була тяжко хора. Він забрався з великою радістю і старанністю до роботи і роздумував при цьому, що то він накупить для себе й для хорої дружини, коли дістане гроші. Думав собі про горнятко теплого молока, про хліб, що пахне мов отворене небо, про масло та яйці і про радість, з якою все це положить своїй дружині на постіль, та ще й про

перший пробіск її здоров'я, що виступить на її лиці.

Був вже майже вечір, як скінчив роботу. На небі стояли чорні хмари, а в душний вулиці люде сиділи по праці на низьких стільчиках. Навіть нічого не розказували собі. Тільки дивились на що-раз густішу пільму і на своїх дітей, що нишком розповідали собі про бурю, дощ, про блискавиці та інші такі річі, про котрі діти залюбки розказують собі, як здалека загремить і тяжка тишина перший раз задрожить від далекого удару.

Міжтим дружина переплетника лежала на низькій постелі й терпіла. Великий біль підступав їй по малу від ніг до голови. Втомленими очима вдивлялась вона хвилю в образок Діви Марії, що висів над її ліжком, то знову спиняла погляд на вікні, з-позако- трого червоносині квіти вигинались до чорного неба. Хотіла сказати, що страх її збирає, що робиться їй так дуже тяжко, але не відважувалась, бо її чоловік мав тепер щось важнішого до роботи. Він оправляв книжку для поета.

А як Бертин скінчив роботу, то зрадів безмірно. Ще ніколи праця йому так не вдалася. Спішив отже чим-скорше, щоб своєю радістю розвеселити й хору дружину.

„Гляди“ — каже — „яка красна книжка! Я опра- вив її як лиш міг найкраще. Ніхто мені не може ні- чого закинути. Подивись, моя любя!“

Хора поглянула й усміхнулась з глибин болю. Знала, що зажурилаб його, якби не всміхнулася. Знала, що й сама булаб ще більше нещаслива, якби не всміхнулася.

Бертин положив книжку на її постіль.

Тоту книжку, моя кохана, оправив я так красно тому, бо думав над тим, що тобі куплю, як дістану гроші за свою працю. Чекай, чекай, — завтра або позавтра будеш здорова як риба, а в неділю підемо танцювати на Святу Гору, (Докінчення буде).

Жінка й мистецтво

(З приводу виставки учнів О. Новаківського у Львові.)

Жінка з природи відзначається мистецькою вдачею і великим багатством мистецьких інтересів. Однак поневолена суспільними й родинними обставинами, не могла вона поруч з мущиною стати до праці на всіх ділянках мистецької творчості. Приневолена обставинами, своєю тихою, домашньою працею заспокоювати потреби родинного життя, мусіла вона й круг своїх мистецьких інтересів обмежити до вузького круга своєї діяльності. Домашня господарка — це споконвічний труд жінки, одноманітний, сірий, буденний. Однак вроджений, властивий жіночому естету мистецький геній не дав заснути мистецьким нахилам жінки, не дозволив їм знидiti в нудній одноманітності. В найбільш несприятливих суспільних відносинах творить жінка небуденні мистецькі цінності: килими, вишивки, гердани, писанки, коронки, тощо. І тут вона виказує незрівняне багатство мистецької вдачі і велику різnorodність творчого хисту.

Особливо українське жіноцтво з давен — давня славиться своєю мистецькою вдачею. Найкращими в світі вишивками, надзвичайною тонкістю смаку і багатством форм в писанках, викликає наше жіноцтво подив не лиш у своїх, але й серед чужих. Своїми творами свідчить українське жіноцтво перед цілим світом про велике культурне багатство наших народних мас, воно найкраще репрезентує нашу народну культуру, а рівночасно збагачує найкращими цінностями наше народне мистецтво.

Однак надзвичайний розмах фабричної промисловості останніх часів несе велику загрозу для дальшого розвитку народного мистецтва. Фабрична промисловість щораз більше старається погодити техніку з мистецтвом, практичність з естетичною формою; фабрика в першій мірі заспокоює потребу, не нехтуючи при цьому й естетичною смаку. Дешевістю та більш економічним використанням часу й праці конкурує фабрична промисловість чимраз успішніше з чистою формою народного мистецтва. Також злидні, матеріальна нужда широких кол нашого громадянства щораз більше утруднює розвиток народного мистецтва.

Тому тим більше приходить радіти, що наше жіноцтво починає вже виходити й поза рямці народного мистецтва, що воно починає в різних ділянках мистецтва проявляти свою індивідуальну культуру. Покищо приймає воно найбільшу участь у вокально-музичному та театральному мистецтві. Плястичне мистецтво дотепер слабо заступлене нашими жінками. Останніми часами молодше жіноче покоління старається опанувати й тому мистецьку ділянку. Це видно з участі наших молодих жіночих сил у щогомісячній малярській виставці учнів О. Новаківського.

Виставка була влаштована старанням самих учнів, а мала вона на меті вказати громадянству працю школи за час літніх ферій, які школа провела в Космачі на Гуцульщині.

В невеличкій салі Академічного Дому розміщено понад 250 праць молодих наших артистів (Гордицького, Дядилюка, Іванюха, Чорний, Дунаєвського, Мороза, Смольського, Рудакевичівної, Козакевичівної й ин. Виставка робила дуже симпатичне враження, як доказ поважної праці цілої школи й талановитих зусиль самих учнів, підійти до своїх дворів з любов'ю і повним мистецьким захопленням. Правда, багатством мотивів оця виставка не відзначалась, але це наслідок обмеження побуту школи до одної місцевості. Гірська околиця, дерева, ліс, водопад, гуцулки — це основні сюжети образків. Додати ще декілька портретів й автопортретів, декілька студій квіток й овочів, а будемо мати повний перегляд сюжетів.

Між виставленими працями помітно відбували об-

разки молодих артисток: Рудакевичівної і Козакевичівної. Їхні праці стрінулися з признанням фахової критики. Др. Ю. О. в „Ділі“ з 16/X. б. р. так оцінює праці Рудакевичівної: „Праці п. Р. відзначаються дивним чаром ніжності й глибоким сентиментом, в найліпшому значінні цього слова.“ В подібний спосіб висказується цей автор і про Козакевичівну, зазначаючи: „п. К. має поміж студіями дерев дуже гарні „Три смереки“, цікаву „Вербу“, а поміж малими етюдами має річ зовсім непересічної вартості студію (ч. 135)“.

Ми щиро радіємо успіхам молодих наших артисток і бажаємо їм найкращого розвитку їхнього таланту. Можна б побажати, щоб їхня праця найшла признання й теплу піддержку серед нашого жіноцтва.

(ч).

Ріжні вісти

Новий журнал.

В жовтні ц. р. появилось перше число журналу „Українське мистецтво“ Щиро вітаємо його появу як один з чинників поширення й поглиблення мистецької культури та розбудження серед нашої суспільності більшого зацікавлення мистецькими творами.

В нинішні часи майже неможливо передплачувати всі журнали, які появляються. Але журнал „Українське мистецтво“ повинен бути в кожній хаті. Кожна жінка, що може сама не мав часу займатися мистецтвом повинна подбати, щоби її діти знайомились вже зарання з мистецькими творами бодай з репродукцій, та щоби набирали знання з області естетики.

Мистецьке виховання є одним з найкращих чинників виховання правдивої людини.

Журнал подає багато матеріалу з творчості наших молодих, невідомих ще артистів (Кассіян-Прага; Бабій, Глушенко-Берлін). Дає теоретичні підстави естетики, які дають змогу не тільки відчутти, але й зрозуміти мистецький твір. Є там кілька цінних відомостей про мистецьке життя на Радянськй Україні, про Київський Мистецький Інститут, де в учительському гурті працює одна жінка О. Налепинська-Бойчук, про різні виставки в яких брали участь також жінки.

Між иншим є там відомість, що люксове видання твору Gaufroy de Louche „Le jardinier“ ілюструвала наша землячка Зоня Левицька.

Журнал виданий на дуже добром папері, прикрашений гарними ілюстраціями-репродукціями творів молодих наших мистців.

Український Науковий зїзд.

В минулому місяці відбувався у Празі Український Науковий зїзд. Праця зїзду велася в десятих підсекціях де прочитано 153 рефератів.

З того три реферати прочитали жінки. У фільософічно-педагогічній підсекції прочитала реферат проф. Софія Русова.

В підсекції археології та історії мистецтва прочитала реферат відома п'яністка проф. С. Дністрянська.

В медичній підсекції прочитала реферат др. Наталія Мазепа.

Одно сумно, що коли між авторами рефератів подибуємо імена цілком молодих учених, які щойно недавно покінчили в Празі студії, даремне шукаємо за такими іменами між жінками.

Концерт В. Божейківної.

Дня 5. жовтня відбувся в Перемишлі фортеп'яновий концерт відомої п'яністки п. Володикири Божейківної, заангажованої цього року як учительської сили в Музичних Інститутах у Львові й Перемишлі. Як нас інформують з музичних кругів; дня 3. XI. ц. р. відбудеться заходом Муз. Т-ва ім. Лисенка концерт п-и Володимири Божейко у Львові. Ближчі подобиці дотично львівського концерту будуть подані пізніше.

Загальні збори жіночого кружка УПТ. ім. Г. Барвінок у Львові.

В неділю дня 10 ц. м. відбулися під проводом п. М. Вергановської чергові Загальні Збори жіночого кружка УПТ. ім. Ганни Барвінок у Львові. Кружок, хоч екстериторіяльний та без приділеного собі району, зумів в минулому році розвинути доволі живу діяльність. Стремлінням його було гуртувати жіноцтво цілого Львова, зокрема матері учениць шкіл ім. Шевченка в справах виховання й навчання. В круг праці кружка входила опіка над дівочими школами ім. Шевченка, курси для жіночої ремісничої молоді, організація кружків матерей при школах, реферати для членів на педагогічні теми, поміч бідним ученицям, доповняючі та практичні курси для дівчат.

Після уділення абсолюторії уступаючій старшині вибрано нову управу. В склад її увійшли пп. Е. Макарушкова, як голова, П. Говиковичева, Я. Морозова, Калиновичева, І. Левицька, О. Корінцева, М. Кравців, як члени, Будзинівська і Х. Михайлович, як заступниці відділових.

Після вибору слідував інтересний, широко закреслений, реферат проф. Калиновича „Жінка в культурноосвітній праці“, який викликав оживлену дискусію. Після вибору делегаток на Загальний Збір матірнього товариства збори покінчено.

Українське Кооперативне свято.

Українське кооперативне свято, яке відбулося у Львові в неділю 17-го жовтня, було переглядом праці української кооперації та її досягнень. Такі перегляди корисні у всіх ділянках саме тим, що дають можливість даним робітникам зайнятим щоденною працею і тяжкою боротьбою ствердити свої успіхи, перевірити методи праці та намітити шляхи для майбутності.

Відкладаючи на пізніше детальний перегляд досягнень і сучасного стану української кооперації, приходиться нам з жалем ствердити, що у часті українського жіноцтва в українській кооперації покищо неслідно. Жінки наші є лише в дуже малій кількості членами кооперативів. До виїмків належать кооперативи, де жінки були членами управ, активними кооперативними робітницями й організаторами. Українська кооперативна пропаганда влучила вже у свій програм уступ про „конечність“ приєднання жіноцтва для кооперації, але поза декларативні заклики на вічах нема практично переведеного кооперативного освідомлення українського жіноцтва, нема планового походу на приєднання жінки для кооперації. Нема дійсних піонерів такої праці. Чи українська кооперація повторить старі помилки наших культурно-освітніх і політичних організацій, які вели свою організаційну працю так дуже односторонньо полишаючи жіноцтво поза своїми рядами. Тепер всі вже свідомі того, яка величезна шкода вийшла з того не лише для самих організацій, але для цілої української нації.

На кооперативне свято жіночі організації прислали привіти, дівчата Луговички своїми гарними віражами, виконаними для звеличання свята, доказали, що здібні до організаційного життя і праці але якраз це ще виразніше підкреслювало відсутність на святі жінок-кооперативів.

Хочемо вірити, що чергове кооперативне свято буде виглядати вже інакше. Подбають про це напевно не лише жіночі організації, але й провід української кооперації, бо кооперативна організація жіноцтва це не справа самих жінок, так як наприклад організації сільсько-господарської кооперації не можна оставляти виключно самим селянам.

Жіноча поліція

— Праця жінок при поліції цікавить не тільки жіночі організації, але стається щораз більше актуальною і для адміністративних властей поодиноких держав.

Дванадцять літ практики в таких краях як Англія й Америка дало доказ, що жіноча поліція, яка виконує обов'язки суспільної охорони не тільки потрібна, але прямо konieczna.

Мері Елен, організаторка жіночої поліції в Англії.

У всіх справах, які торкаються жінок і дітей, а є зв'язані з поліційною службою, безумовно краще виконує своє завдання жінка як мушкетер. Опіка й нагляд над дітьми та жінками в прилюдних місцях, конвоювання й переслуховання їх на випадок арешту, служба в жіночих тюрмах, надзир над приютами, свіденція караних жінок та дітей, нагляд над жінками, які хотіли поповнити самогубство — це завдання жіночої поліції.

Поки що тільки в Англії й Америці віддано усі ці ділянки праці жіночій поліційній службі. В інших краях як в Німеччині, Швейцарії, а в останніх часах навіть Польщі (Варшава) існують в деяких містах невеликі жіночі поліційні відділи — однак тільки при т. зв. „поліції моралі“, щобто для контролю й нагляду над проститутками.

В Англії почала організувати жіночу поліцію відома феміністка Мері Елен (Mary Allen) в 1914 р. В тому самому році починають службу при поліції жінки в Америці.

Як кожна нова ідея стрічає й ця великі перепони, однак з року на рік число жінок охочих до цієї праці більшає, а організація поширюється й на менші міста. Сьогодні Мері Елен, яка є самостійним командантом жіночого поліційного відділу має під своїми наказами 1800 жінок, а п'ять фахових шкіл підготовляє молоді сили до цього нелегкого та відповідального звання.

Інтересну ролю відіграла англійська жіноча поліція в часі окупації Надренії.

Запрошена німецькими жіночими організаціями не виконувала вона наслідств окупантів, а ставала в обороні й охороні німецької жінки перед визиском та деморалізацією англійського війська. Гарний зразок жіночої солідарності.

Злобна назва сторожі безпечности „ангелами хоронителями“ тратить дещо на своїй іронії у відношенні до жіночої поліції. Тимбільше що Англія належить до тих нечислених країв, де немає регламентації проституції, а завданням тамошньої поліції не є ловити й реєструвати, а хоронити молоді жінки перед цим найбільш понижаючим званням.

Англійська жіноча поліція є одягнена в однострої, а в правах і платні є зрівняна вповні з мушкетерами.

В Америці 300 міст має жіночу поліцію, яка різниться від англійської тільки браком одностроїв. Діяльність її дуже визначна чого доказом, що один тільки відділ в Детроїт інтервенював протягом року 14,379 разів.

Праця існуючої жіночої поліції в інших державах обмежується, як згадано, тільки до контролю проституток. Організацією жіночої поліції з ширшим кругом ділання цікавляться Австрія, Чехословаччина й

Угорщина, де запрошено Мері Елси з відповідними викладами.

Послідніми часами румунські й італійські жіночі організації домагаються у свого правительства покликати до життя жіночі поліційні відділи на взір англійських.

О. Ш.

„Журавлі“ — ритмічні вправи Луговичок на Кооп. Святі.

М о д и

В світі мод появляється нова форма сукні: на переді трохи підтягнена, зморщена, або уложена в фалди. Форма одягу на вулицю дуже різнородна: костюм, довгий плащ, а також тричвертидовгий.

Жакет від костюму звичайно вузький, рівний, середньо довгий, обтислий на клубках. З матеріалів англійських, легко взористих.

Ковнір з футра іншої краски, і обовязково припущена квітка, в цій самій красці, що матерія. До костюму шовкова блюзка, довга, підв'язана паском.

Певною елегантністю визначається одяг з тричверти довгим плащем; до цього належить відповідно дібрана спідниця і касак. Такий плащ є часто обриваний довкруги футром.

Довгий, — усе закриваючий плащ є універсальною модою. Прибраний вздовж на переді суто футром робить ефектовне вражіння.

До плаща дуже добре надаються скромні, легкі сукні з вовняного трикоту. Вони здобувають собі щораз більше признання. І можна без пересади сказати, що моделі трикотарської роботи можуть сміло ривалізувати з моделями кравецькими. Найбільші їх прикмети це дешевість і практичність. Все виглядають добре, не заминаються і не нищаться скоро; уживається їх головню до подорожей, спорту й частого ношення. Найкращі вироби трикотарські є з Відня. Вони визначаються добром красок, знаменитим виконанням, при цьому в них з фінезією узгляднені всі найновіші форми й нюанси моди.

Багато моделей суконь стрічається виконаних з оксаміту. Його шовкова м'якість, лискуча гра світла й тіней, все з'єднує собі прихильних між жіноцтвом. При цьому дуже важно, що теперішній оксаміт, в його шовкових, тонких гатунках, в незрівняно гарних красках є дуже вдячний до опрацювання кожного моделю, в яким все виглядається струнко й гнучко.

І така сукня з оксаміту також і в найскромнішому фасоні робить святочне вражіння.

З зимовим сезоном стрічається нові зіставлення матеріалів з оксамітом. Не лише оксаміту з шовком, але й з гарними вовняними матеріями. Можна приміром носити вовняну сукню в дрібні або грубіші кратки відповідної краски, до оксамітного жакету, або тричвертидовгого плаща.

З оксаміту робиться також комплекти; але ніколи оксаміт на оксаміт, лиш все оксаміт на шовк.

Дуже модні є моделі суконь з волянтами, більшими, або меншими, звичайно плісованими й укладаними одні над другими.

Прибрання суконь френзлями є теж дуже прийнято. Френзлі оживляють туалету, роблять її оригінальною й стрийною. Їх роблять з різного матеріалу, до вовняних суконь є френзлі з вовни або ляцетки, до шовкових суконь примінують звичайно шовкові, з крученої кордонки. Краску френзлів треба все докладно застосувати до краски сукні, інакше — контрасти можуть разити.

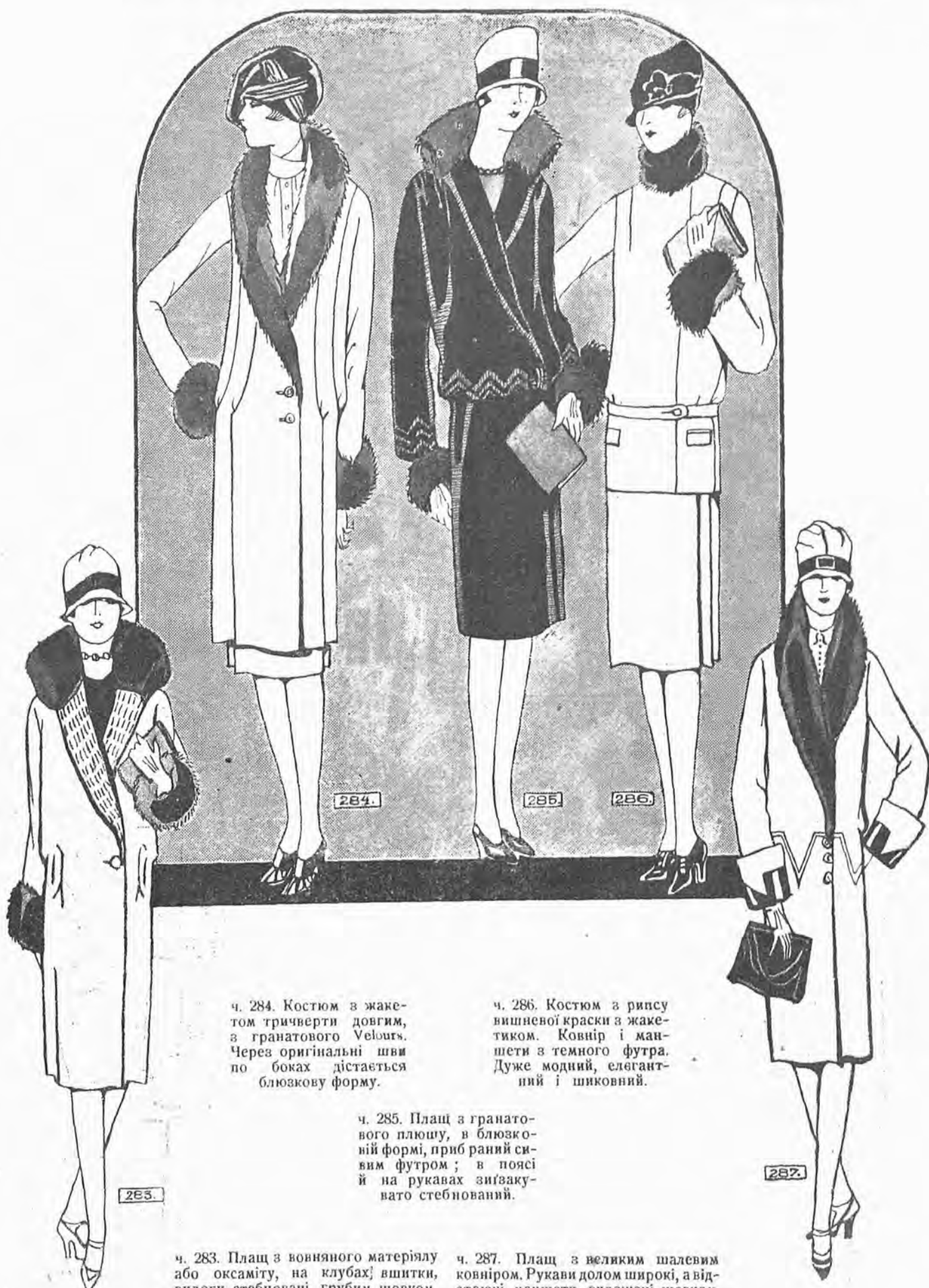
Мода френзлів перейшла до суконь з великих мальованих і гаптованих шалів і хусток, які також є улюбленою частиною гардероби пань, — головню до театру й загалом на вечір. Шалі ці найрізноманітнішої величини, якості красок і взорів, не лише дуже гарні й ефектовні, але й практичні, бо накинени на якусь скромнішу сукню, — дуже пристроюють.

Через довгий час не було зарукавків. Пані мерзли в руки а всетаки невідлучно піддавалися моді, яка жадала, щоб руки ховати до... рукавів, закінчених футряними манжетами. Аж тепер назад вертають зарукавки разом з високими черевиками. Тільки пань в останніх літах хворувало на бронхіт, запалення ставів, ревматизм і інші недомогання, що врешті прийшли до переконання, що не можна накидувати моди, — коштом здоров'я.

Ст. К.

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! ВСТУПІТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛАРУЙТЕ НОВІ.

ЗИМОВІ ПЛАЩІ Й КОСТЮМИ.

ч. 284. Костюм з жакетом тричверти довгим, з гранатового Velours. Через оригінальні шви по боках дістається блюзову форму.

ч. 286. Костюм з рипсу вишневої краски з жакетиком. Ковнір і маншети з темного футра. Дуже модний, елегантний і шикований.

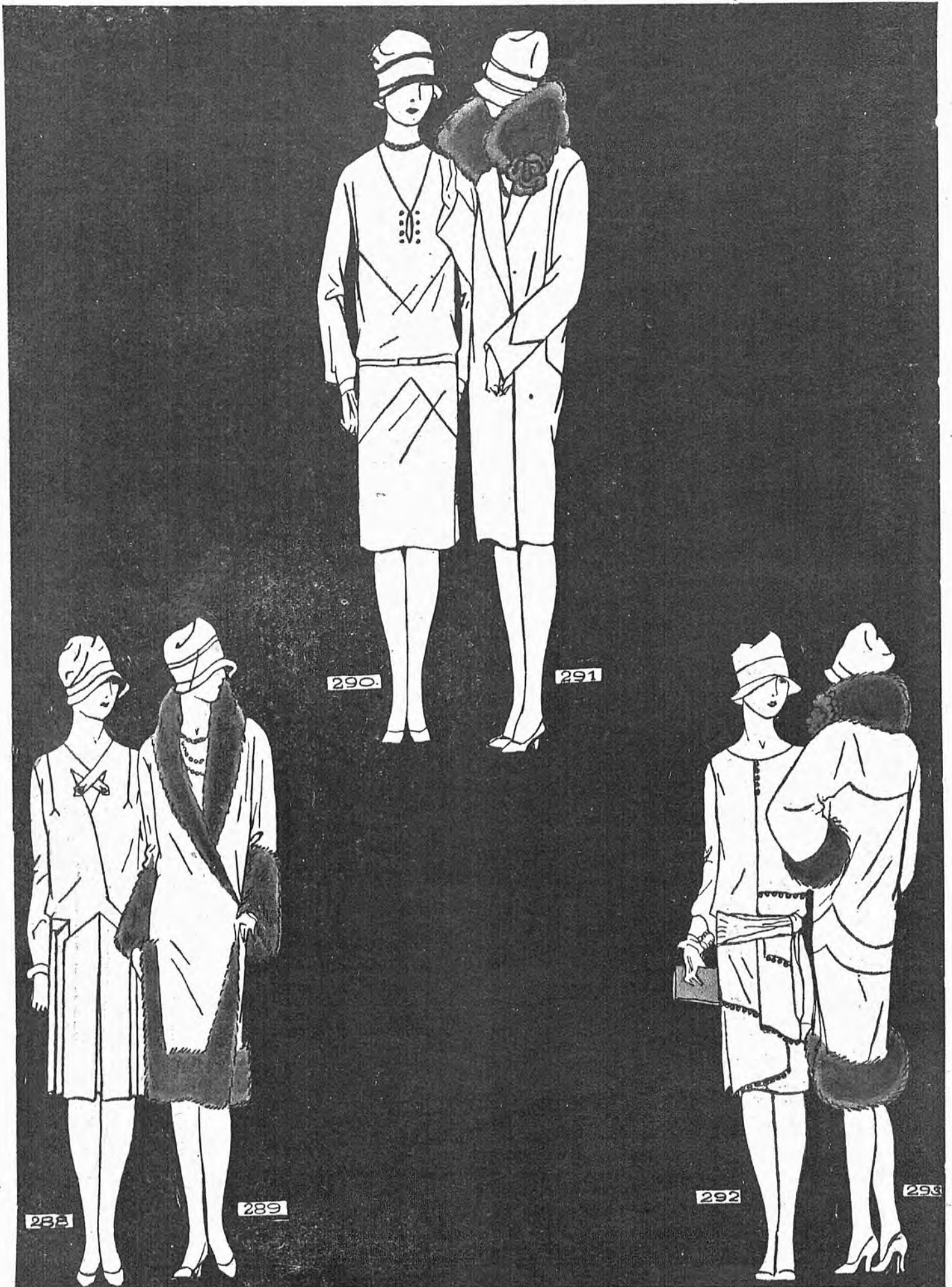
ч. 285. Плащ з гранатового плюшу, в блюзовій формі, прибраний сивим футром; в поясі й на рукавах зігзакувато стебнований.

ч. 283. Плащ з вовняного матеріалу або оксаміту, на клубак; вшитки, вилоги стебновані грубим шовком.

ч. 287. Плащ з великим шалевим ковніром. Рукави долом широкі, а відстаючі маншети вилужені шовком.

До кожного моделю готовий крій.

ЗИМОВІ КОМПЛЕТИ.

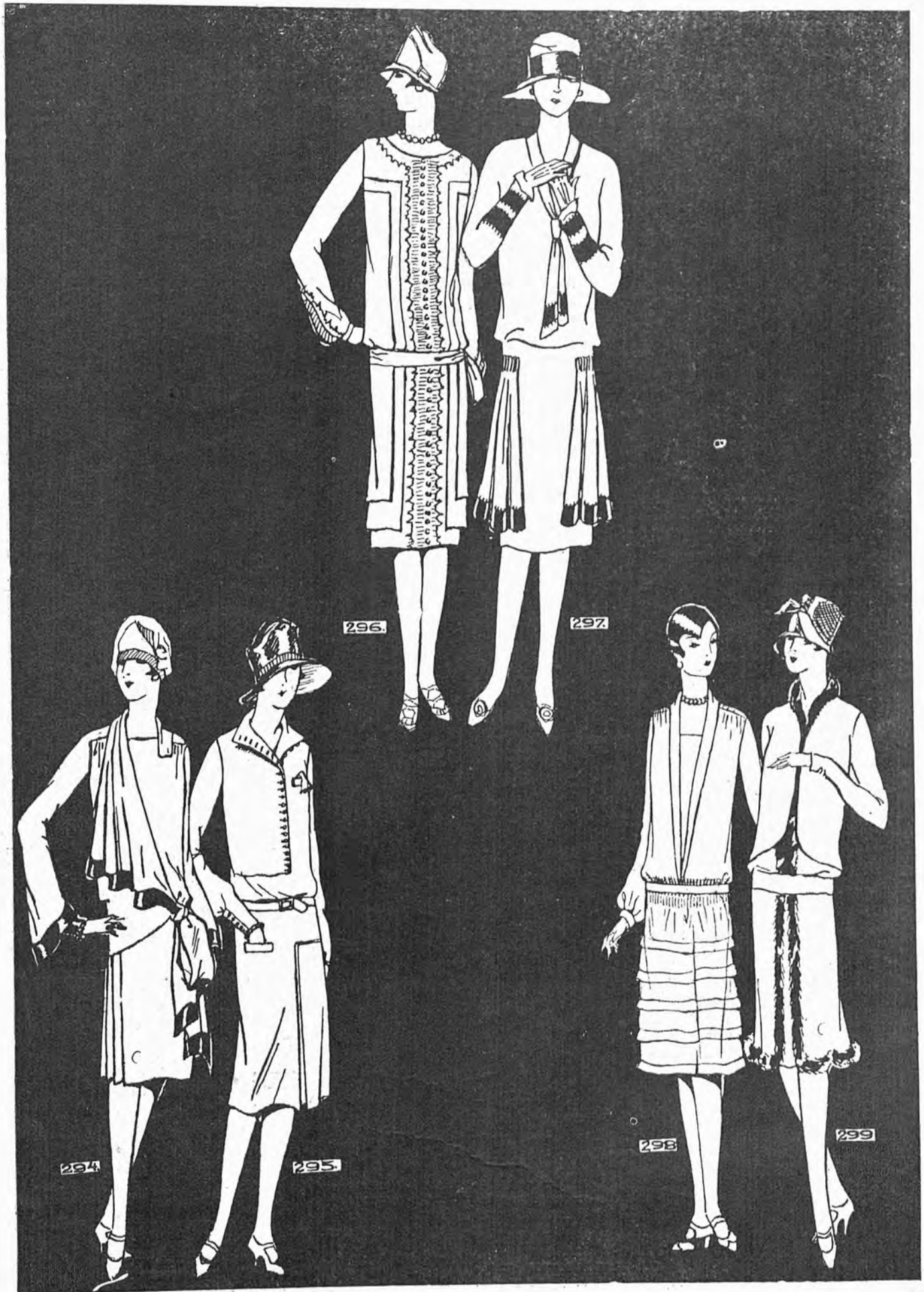
ч. 288. і 289. Комплет в одній красці беіге. Сукня з Crepe de Chine, з фалдами на переді. Плащ з матеріялу Velours, прибраний багато бібретами.

ч. 290. і 291. Комплет з рипсу. Сукня вузька, з оригінальними швами на спідниці й блюзці. При плащі високий ковнір.

ч. 292. і 293. Елегантний комплет сивої краски. Сукня має одностороннє болеро, в поясі стягнена шарфою. Спідничка складається з частин уложених в степені. Звисаючі гузички на пасмантерії.

ДО КОЖНОГО МОДЕЛЮ ГОТОВИЙ КРІЙ.

СКРОМНО, А ЕЛЕГАНТНО.

ч. 294. Сукня з тонкого вовняного матеріалу, бордової краски, з модним прибранням на боці й чорним облямуванням.
ч. 295. Сукня з синього вовняного рипсу; цікаве одностороннє опрацювання моделю.

ч. 296. Сукня з вовняної попеліни, із ступенево уложеною спідничкою, з переду й на рукавах гафт золотими нитками.
ч. 297. Сукня з вовняної синьої крепи, облямування нашите срібними нитками.

ч. 298. Скромна, а елегантна сукня приібрана вузькими волянтами, які уміщені ступенево й пришиті видимими стебнівками.
ч. 299. Сукня з бронзового суконця, в бордовій формі, з темнішим футерком.

Д О К Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

301.

302.

Модерна зачіска з поділом з лівого боку. Ухо відкрите, волосся ондульоване в великі філі. Модні ковтки підходять до вечірньої тоaletи.

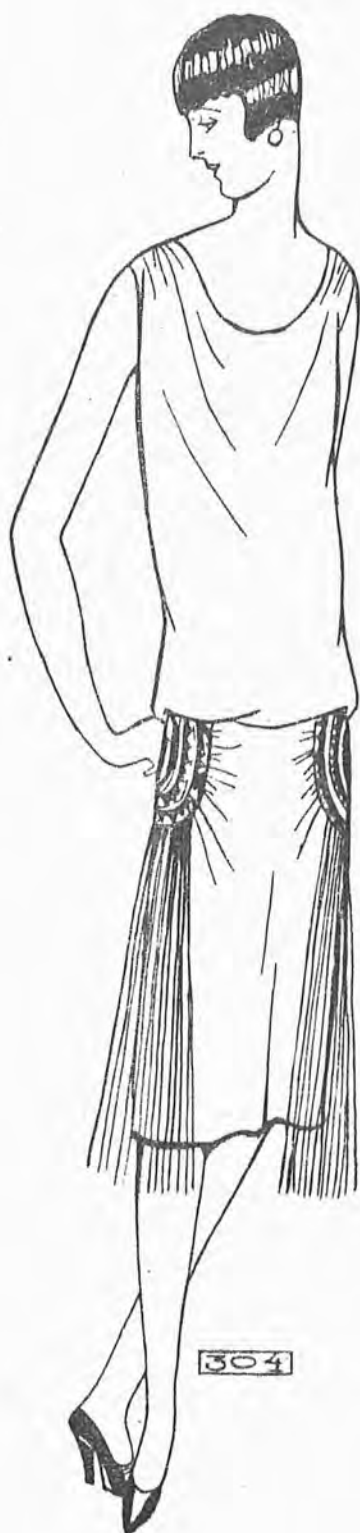
ч. 300. Сукня з червоної Стере de Chine, прибрана золотою стяжкою. Потрійний пасок. Дуже модна.

ч. 301. Вечірна суконка з білого шовку для молоді панночки. Довкола туніка з тюлю, з переду отворена, з боку гірлянда рож.

ч. 302. Плащ з чорного плюшу, в блюзковій формі, рукави кімонові. Футро ясної краски.

ч. 303. Сукня на вечір з блідо-жовтої Стере de Chine лямована темнішою тафтою. Цей модель з рукавами надається нащоденну сукню.

До кожного моделю готовий крій.

ч. 304. Скромна сукня вечірна з білої Crepe de Chine, прибрана френзлями тоїж краски.

ч. 305. Елегантна суконка з червоного гапту. Долішня частина спіднички крита червоним мушліном.

Інтересна зачіска з оригінальним острим кінцем на чолі.

ч. 306. Скромна суконка з білого шовку, ціла з фальбанок прибрана чорною оксаміткою.

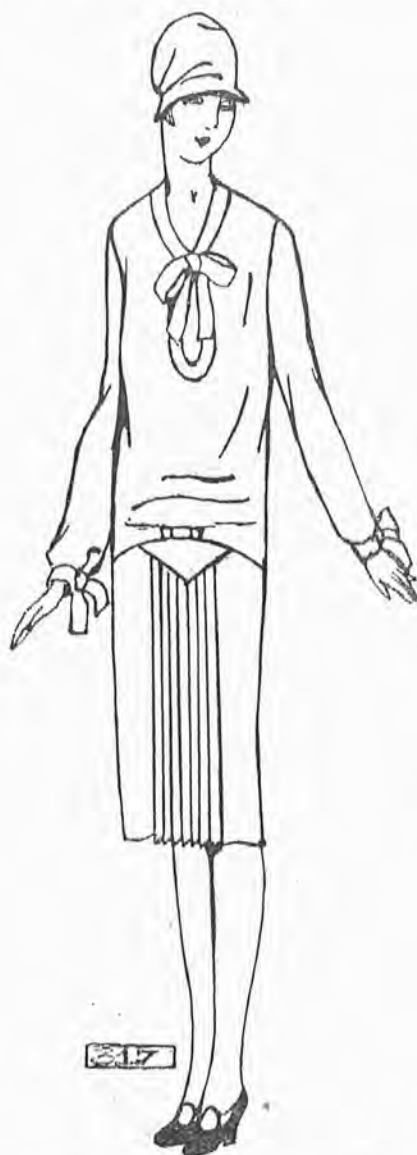
ч. 307. Модна вечірна сукня з гранатового оксаміту з золотою коронкою на шарфі.

До кожного моделю готовий крій.

Ф і р м а
РОМАН ЗУБИК — **ЛЬВІВ,** —
 вул. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

Модні МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
 і інші. — Плюші, аксаміти, вельвети.

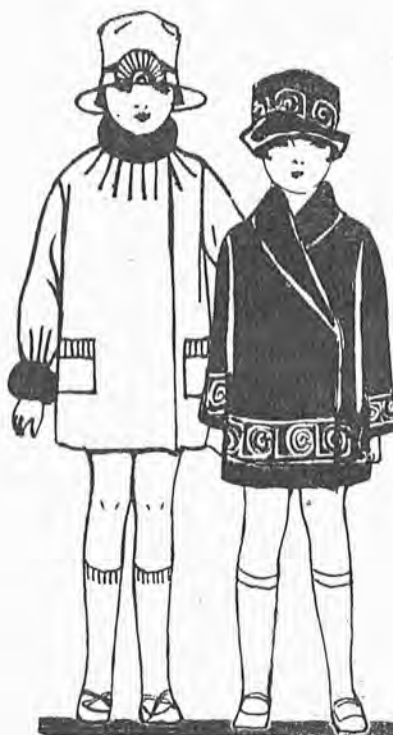

С М О Т Р И К И

ч. 308. Суконка для смотрика в новій інтересній лінії. На блузці поперечні фалди; на спідничці ці фалди розходяться вже в горішній частині.

ч. 309. Плащик для дівчинки з Velours, бронзової краски, прибраний темним футром.

ч. 310. Плащик і шапочка з гранатового оксаміту, гаптовані яскравим шовком.

І Д І Т И

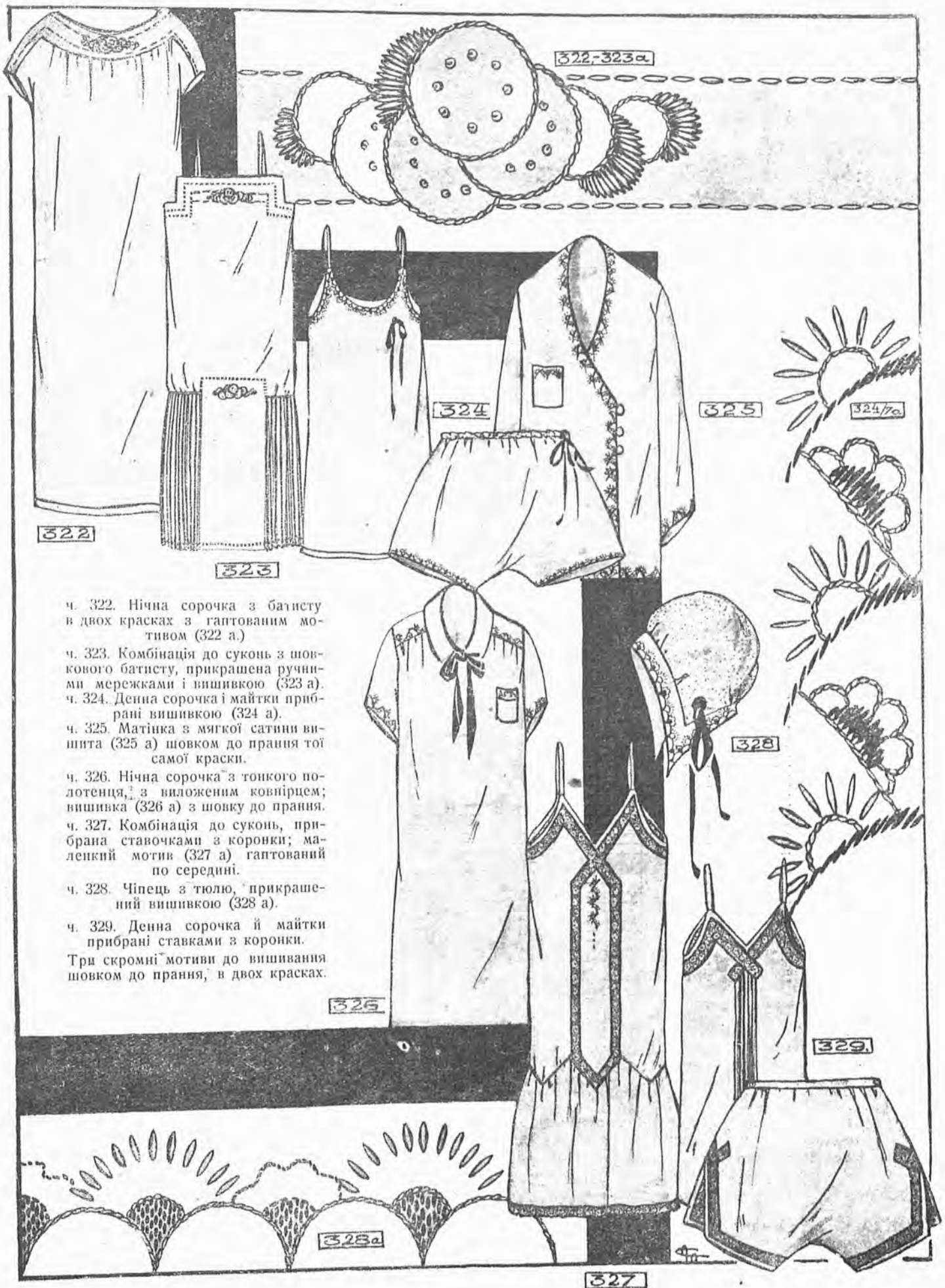
ч. 315. Плащик з вовняної матерії, з фалдами, прибраний футром. Шапочка з того самого матеріялу.

ч. 316. Плащик з сивого вовняного матеріялу. Патки притримані гузиками до кишень імітують фалди.

ч. 317. Суконка для смотрика, з переду уложена в фалди. Лямівка коло шиї і вязання напереді та рукавах з матеріялу тої самої краски.

До кожного моделю готовий крій.

МОДЕРНЕ БІЛЛЯ

ч. 322. Нічна сорочка з батисту в двох красках з гаптованим мотивом (322 а.)

ч. 323. Комбінація до суконь з шовкового батисту, прикрашена ручними мережками і вишивкою (323 а.)

ч. 324. Денна сорочка і майтки прибрані вишивкою (324 а.)

ч. 325. Матінка з м'якої сатини вишита (325 а) шовком до прання тої самої краски.

ч. 326. Нічна сорочка з тонкого полотноця, з виложеним ковнірцем; вишивка (326 а) з шовку до прання.

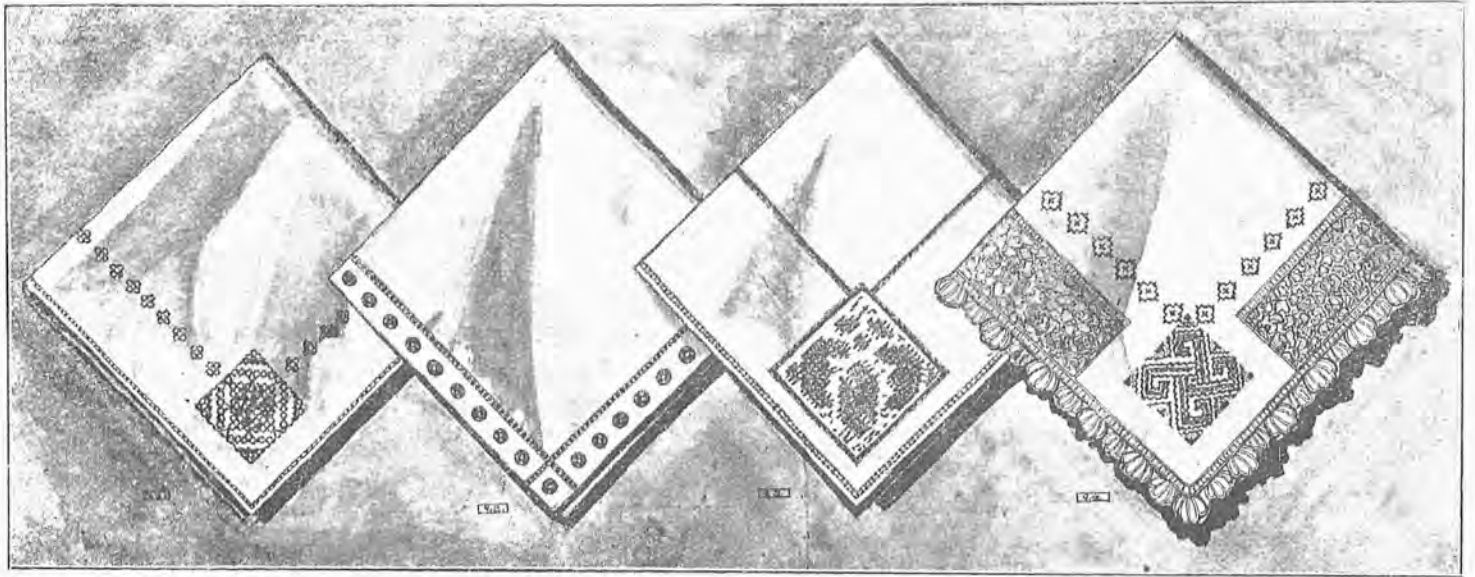
ч. 327. Комбінація до суконь, прибрані ставочками з коронки; маленький мотив (327 а) гаптований по середині.

ч. 328. Чіпець з тюлю, прикрашений вишивкою (328 а.)

ч. 329. Денна сорочка й майтки прибрані ставками з коронки.

Три скромні мотиви до вишивання шовком до прання, в двох красках.

До кожного моделю готовий крій.

Проектувала А. Крушельницька.

Хустинки до носа з шовку або батисту прибрані вишивками, викінчені на краях мережкою, або коронкою. Вишивається на густій канві шовком до прання.

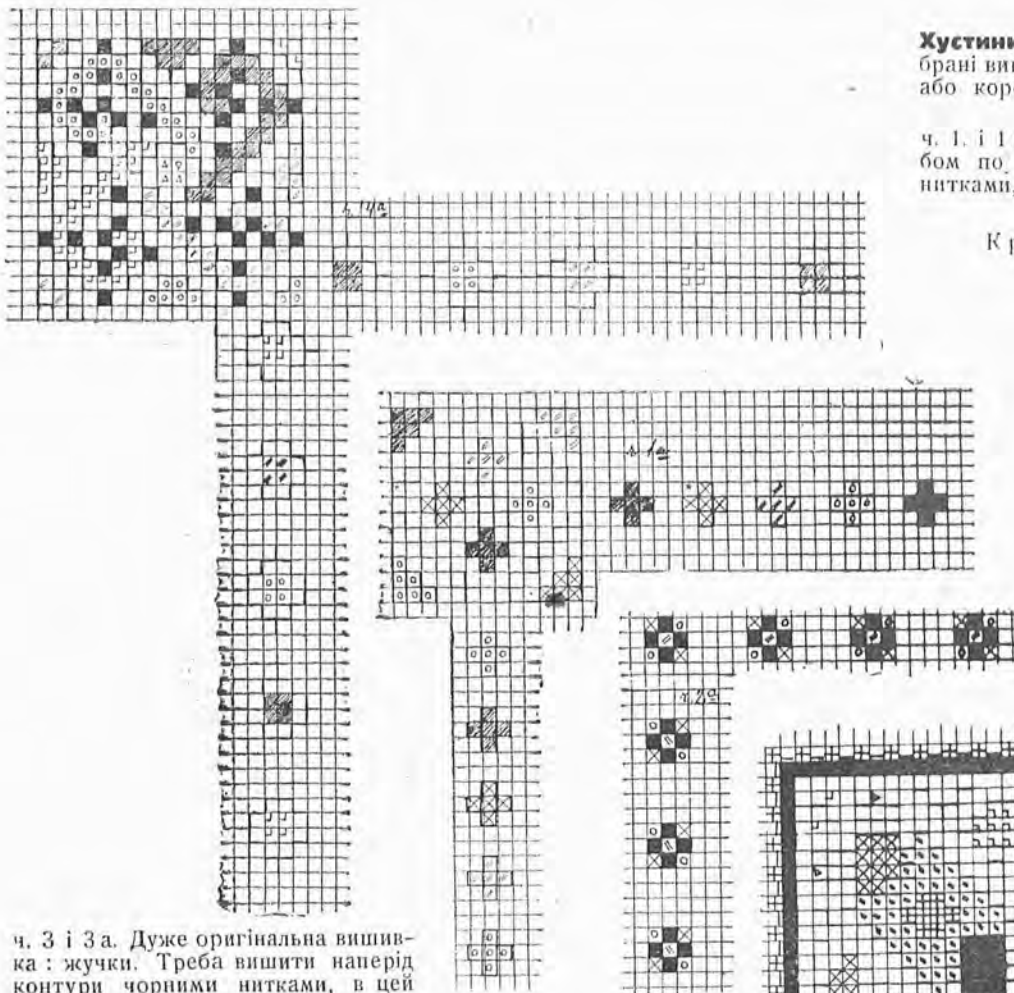
ч. 1. і 1а. Взір виконаний т. зв. Hollbein'a стилем по українськи прошиттям, чорними нитками, відтак виповнюється кольоровими, — гладдю.

Краски : ■ чорна
х ясно-червона
оо жовта
||| синя
/ зелена

ч. 2 і 2а. Хустинку вишивається на широкій обрубці,

красками : ■ чорна
х червона
о жовта
// зелена.

Вишивку можна робити на скрізь, щоб хустинка була вишита на обох боках, тоді треба дуже уважати, щоб візр виходив рівний і чистенько; можна також вишити лиш на однім (правім) боці обрубця.

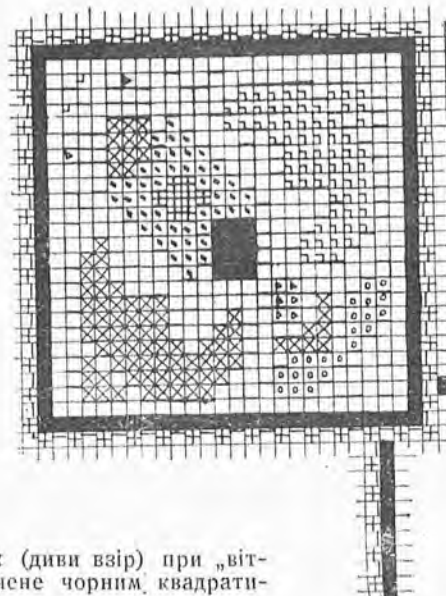
ч. 3 і 3а. Дуже оригінальна вишивка: жучки. Треба вишити наперед контури чорними нитками, в цей спосіб, що зазначається лиш простолінійні чертки, точно як на взірці, а відтак красками вишивається, як цитування; тоді виходить візр дуже ніжно. Рамцю довкола вишивається чорними нитками в хрестики, крім цього робиться в поздовж рамці рівнобіжні чертки, теж чорними нитками, а хрестики бронзовими.

Краски : ■ і — чорна, + бронзова, // зелена,
х червона, о жовта, / рожева
△ ліліова, ||| синя.

ч. 4 і 4а. Контури візру виконуються прошиттям, яке на згибах (диви взір) при „віт-
рачку“ вяжеться в увол або хрестик (диви місце на взірці означене чорним квадратиком ■). Виповнюється гладдю.

Краски : ■ і — чорна, □ рожева, ||| синя
// зелена, о жовта, △ ліліова.

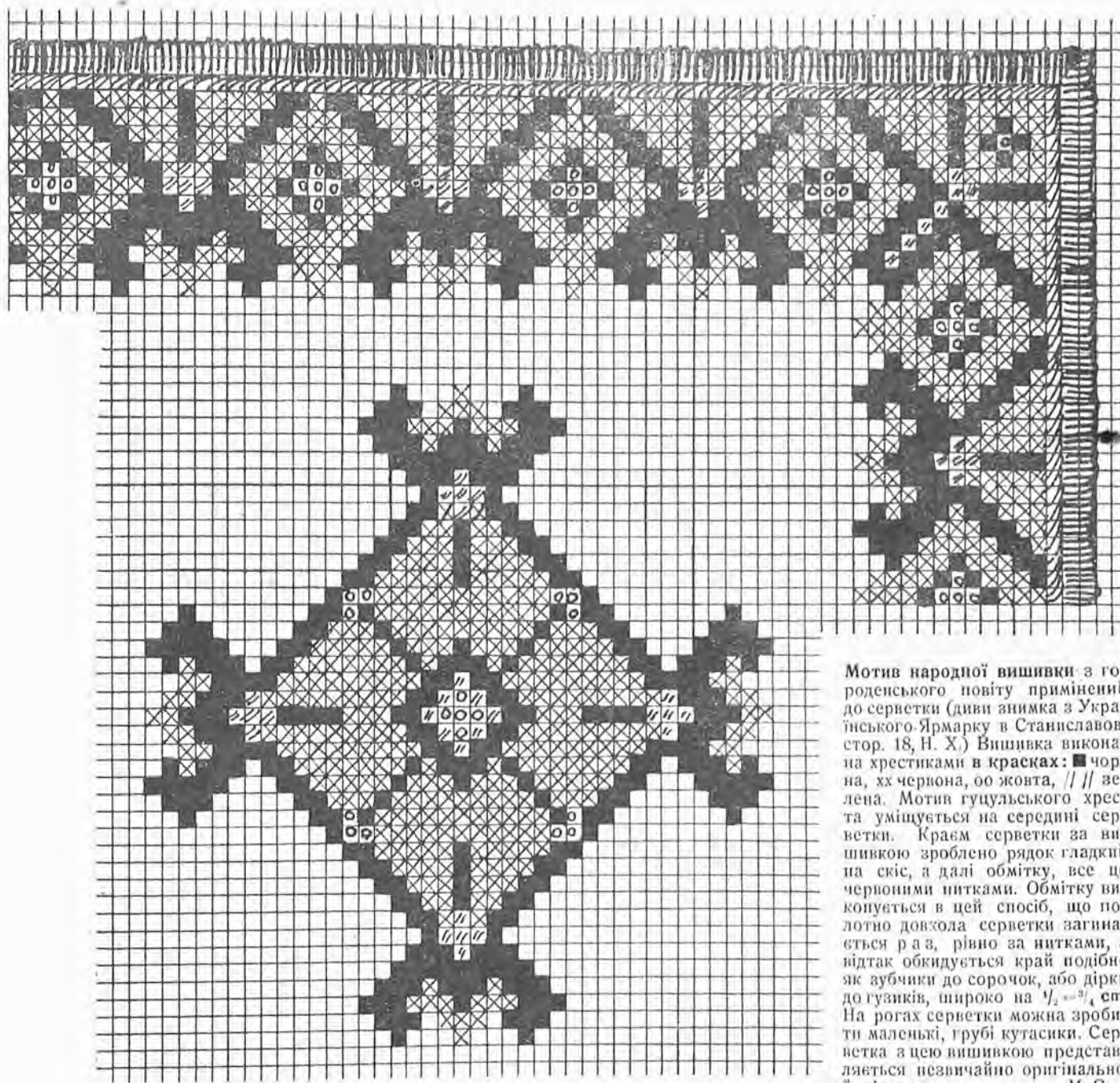
Крім цієї вишивки хустинка прикрашена ще коронкою, купленою, або ручно гачкованою. Її пришивається дуже ніжно, т. зв. ендлюванням. Ціла хустинка виглядає дуже ефективно.

Монограми

ДО ГАНТУ
І ВИШИВАННЯ
можна замовляти
в „НОЇ ХАТІ“
в ціні від 0.50
до 1 — зол.

Р О Б О Т И

Мотив народної вишивки з горденського повіту приміненний до серветки (диві знімка з Українського Ярмарку в Станіславові стор. 18, Н. Х.) Вишивка виконана хрестиками в **красках**: ■ чорна, хх червона, оо жовта, // // зелена. Мотив гуцульського хреста уміщується на середині серветки. Краєм серветки за вишивкою зроблено рядок гладкий на скіс, а далі обмітку, все це червоними нитками. Обмітку виконується в цей спосіб, що повністю довкола серветки загинається раз, рівно за нитками, а підтак обкидується край подібно як зубчики до сорочок, або дірки до гузиків, широко на $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ см. На рогах серветки можна зробити маленькі, грубі кутасики. Серветка з цією вишивкою представляється незвичайно оригінально й ефективно.

М. С.

Наші хрестикові вишивки

Вишивання народних взорів хрестиками є в нас дуже популярною формою, й кожний хто вмів обходитися з голкою, без труднощі може робити ручні роботи з хрестиковими вишивками.

Так здавалося на перший погляд, а однак як часто зустрічається хрестикові вишивки, які не викликають бажаного ефекту.

Яка в цьому причина?

Вона не лежить в самому доборі взорів. Взір очевидно змінює приміром дуже свій вигляд, коли змінює краски. Але головна причина в самому вишиванні, — його техніці й доборі матеріалу. Звісно загально, що наші народні вишивки найкраще виглядають на білому, або ясно-сірому тлі. Кольорове тло ніяким чином до них не підходить і ніколи вишивка на кольоровому тлі не виступить в повній своїй красі. Вже в своїйому заложенні вона призначена на тло полотна, і лише з цієї точки можна підходити до приміювання наших народних вишивок в декоративній штуці.

Другою важною річчю в вишивках, — є матеріал. Нитки, якими вишивається повинні бути, що впрочім

вже кожний, хто вишивав, сам тямить, — лише першої якості, тревалі в красках. Другий важний момент в доборі ниток — це їх грубість, у відношенні до матеріалу й очок, на якому маєтись вишивати вибраний взір. Вишитий хрестик на даному полотні повинен бути, так би сказати, на стільки грубий, щоб між його раменами не передирало ясне тло. Коли покладемо побіч себе більшу кількість в цей спосіб вишитих хрестиків, то отримаємо в даній площині однотайну масу певної краски, — і лиш таким чином досягнемо бажаний ефект взору.

Ще на одну річ треба звертати увагу при вишиванні хрестиками. А іменно, що хрестики повинні всі своїми раменами йти в одну сторону.

Знаємо, що вишивані хрестики складаються з двох частей, або потягнень ниток, які взаємно перехрещуються. Одно потягнення, с ажим з ліва на право, йде сподом, друге з права на ліво — по верха. І власне треба уважати, щоб при шитті одного хрестика попри другого, всі потягнення спідні йшли однаково, скажім, власне з ліва на право, а верхні з права на ліво.

Цей порядок ниток в хрестиках впливає дуже додатко на загальний вигляд вишивки, тому кожний, кому на цім залежить повинен його все перестерігати.

С.

II. Українська Ярмарка в Станиславові

В днях 3-7. жовтня ц. р. відкрито в Станиславові II. Українську Ярмарку. Багато писано про неї в нашій щоденній пресі, що може вказувати на велике заінтересування і надії, які прив'язується до неї.

Для нас жінок цікаво в першій мірі, на скільки жіноцтво займається промислом та торгівлею, і які висліди їх праці.

Найкращим, не лиш як доказ праці жінки, але й найпершим на цілій ярмарці представився кіоск „Нової Фортуни“, оригінальний своїм зовнішнім виглядом, гарно подуманий у своїй структурі. Про виробу цієї фабрики цукорків не місце нам тут розписуватися; вони вже добре знані нашій публиці, голов-но діточій, але хочеться підчеркнути гарні успіхи, які в так короткому часі можна досягнути при витревалій праці, коли за діло возьметься інтелігентна, підприємчива людина. Фабрика (власність п. Авдиковичевої і Ска) існує заледви 4 роки, а нині на ярмарці в Станиславові заняла перше місце, як промислове підприємство.

Зі смаком уладжений кіоск фабрики „Еlegant“ засвідчив теж гідно свої виробу, пасту до взуття і підлог. За скромною фірмою криється довголітня праця неназваної по імені жінки, яка від ряду літ, ще перед війною взялася за ведення підприємства й досягнула виробу першорядної вартости.

Цікавим як вислід праці жінки був кіоск кравецької робітниці „Романа“ (п. Еман. Олесницької в Станиславові). Моделі суконь і плаців мають вже свою добру марку й славу, але новістю були оригінальні батіки (шалі на вечір, портієри, подушки і т. п.), які свідчать про артистичні здібности властительки кіоску, і невпинну працю над собою. Шкода лише, що п. Ол. не пробує своїх сил в компонованню взорів на батіки з так багатой скарбниці народних мотивів.

Головну увагу наших читачок хочемо звернути на прекрасні килими пп. О. О. Кульчицьких, які причаровували зір бистрого глядача. Вони прямо перлини артистичної творчости; оригінальні в доборі мотивів і красок, в прецізному виконанні мов гобеліни, кожний в іншому непересічному смаку, були одинокими зразками повної артистичної насолоди. Жаль тільки, що уміщено їх у великій салі високо на балконах; в повені інших різних килимів, які разом з вишивками розвішено майже в кожному кіоску не як експонати, а як декорації, розгубилися і не звертали на себе належної уваги широкої публики.

Оці вище згадані кіоски й експонати засвідчили працю жінок в їх індивідуальній ініціативі.

Колективну працю жіноцтва на полі промислу, виробництва й видавництва заступали жін. пром. кооператива „Труд“ у Львові, „Жіноча Доля“ і „Нова Хата“.

„Труд“ який мав свій кіоск на сцені, трохи занадто в кутику, й треба було його відшукувати, виказав своїми виробами біллія, дамської конфекції і вишивок, велике старання відповісти своєму завданню.

„Нова Хата“ уладила виставку свого видавництва, крім цього готових кроїв взорів до ручних робіт, стилевих українських монограмів до вишивання хрестиками й до гаптування, і стилевих робіток з оригінальними вишивками й мережками.

Врешті видавництво „Жіноча Доля“ зазначила свою присутність симпатичною „живою“ рекламою.

Такий був би білянс продукційної праці жіноцтва яку ми бачили на II Ярмарці в Станиславові.

Цікавила всіх, а передовсім жінок виставка килимів, ручних робіт і різьби „Гуцульського Мистецтва“. Ручна робота дуже корисно, в осібній кімнаті, давала змогу зосередити повну увагу глядачів на свої експонати. Це й було причиною матеріальних успіхів підприємства.

У виставці „Церковної штуки“ зі Станиславова був замітний між іншими експонатами, вишиваний

фелон, в народних мотивах, незвичайно удачно скомбінованих; цей фелон в зразком для приміювання вишивок й інших ручних робіт в народних мотивах до декоративної церковної штуки.

Зауважити можна було між публікою надаремне шукання за керамічними і ткацькими виробами,

(як полотна, рушники, і т. п.) З домашнього господарства, як дріб, молоко, яйця, варення, зимові консерви і т. п. ані сліду. З ярин і овочів лиш одинокий відділ агронома Терпиляка, якого експонати були дійсно незрівняні.

На загал, хоч ярмарка скромна й не повна, але велике заінтересування публики й учасників виставки дає запоруку, що чергова ярмарка дасть повний перегляд нашого економічного життя і розвою.

Міжнародний конгрес сексуальної психології

Між 10—16 жовтня відбувався в Берліні Міжнародний конгрес сексуальної психології, при співучасті найвизначніших учених Європи й Америки. Застановлялися над ріжними проблемами, з яких головніші подаємо: нові правила педагогіки в звязку з проявами полового життя у молоді; полова зрілість хлопців і дівчат; сексуальні злочини, їх лічення і становище законодавства; причини зменшення уродин; нові методи охорони вагітности; нервові недуги жіноцтва в звязку з потребою продовження молодости; зміна старих поглядів моралі на сексуальні проблеми; полове життя первісних народів; сексуальна фізіологія білого й чорного жіноцтва; потреба нової суспільної гігієни.

На цьому конгресі була заступлена й українська наука в особі дра Бориса Матюшенка, делегата „Українського Вільного Університету в Празі“. Професор Матюшенко виголосив два реферати; один — більш спеціальний на засіданні „Секції соціальної гігієни й еugenіки“, другий більше цікавий для широкою загалу „Про переміни в здоровому стані українського народу під впливом війни й революції“. В цім рефераті, на основі статистичних даних виказав, як війна й революція не тільки прорідили най-

НА ДОГІДНИЙ КРЕДИТ!

**ФУТРА
СВИТКИ
РАГЛЯНИ**

мужеські, жіночі й діточі.

ПЛАЩІ

з сибірських
лошаків, астра-
ханів, перських
баранків, мурм-
лів, сільскінів
і т. п.

**БОА,
ШАЛІ,
ШАПКИ,
Диваники**

перед ліжко.

Великий вибір
ШКІР

до вибирання
плащів, суконь
і т. п.

Просьтесь жадати кредитового проспекту у фірми:
СТАНІСЛАВ СТЕМПКОВИЧ
магазин і робітня футер
Львів, пл. Капітульна ч. 1. — ч. тел. 48-50.

Приймає всякі перефасонування футер, боа, шалів, шапок і т. п. — Якість товарів і роботи загарантовані.

здоровішу частину українського населення але й спричинили його занепад через поширення давніше рідких недуг (малярія, туберкульоза, сифіліс), зменшення народни, зменшення відpornості організму дітей викликане меншою життєздатністю родичів. Вказав на найбільш болючі наслідки війни й революції, а іменю на безпритульність дітей-сиріт, та проституцію дівчат, ще в дитячому віці (8—16 літ.), що не так квантитативно, як квалітативно винищують населення Радянської України.

легко подля купитися, бо по всіх дільницях є купальні.

Дуже здорово й корисно на красу лица є спати при отвореному вікні.

Коли температура на дворі є понад zero рішучо можна спати при отвореному вікні. І найбільше вражливі люди можуть собі на це дозволити, як добре накриються. Рано як збудимося, треба стати коло їжика, глибоко вдихнути свіжий воздух носом, а видихнути його устами. Руки оперти на клубок. Так цю старати три рази кожного ранку, сейчас по пробудженню, щоби усунути quasi нагромаджені нічю в грудях та горлі.

Сон є важним чинником краси.

Нема гарних і бридких людей є тільки плекані й неплекані лица. В Америці знає це кожний, мушкетер й жінка. Щоби бути гарним, треба дати тілови 8 годин відпочинку. Кімната де спите мусить бути добре провітрена, а в літі зовсім не треба замикаати вікон. Все о тій самій порі лягати спати й тільки у виїмкових разях відступити від цього.

БЕРІЗКА.

Як заховати красу, свіжість і молодість?

Краса це річ суб'єктивна, але плекані лица й руки, старанно й естетично зачесана голова, граціозні рухи, спокійний вираз лица і очей розлягають безперечно миле враження на кожного чоловіка.

Кожний чоловік хотівби бути гарним і заховати молодість, але не всі мають на це спроможу і не всі складаються для того обставини. Не одну жінку руйнують вже зарання не лише тяжка праця і злидні, але часто необачність та занедбаність є причиною її скорої старости.

Англійки й Американки вміють урядитися, хоч більша часть жінок з середньої класи находиться без службиці. Правда, умовини життя у них легші, менше часу й сили витрачають вони на такі речі як варення і т. п., але при цьому вони дуже старанно плекають свою красу й дбають про здоровля. Англійка кожного ранку купається, убирає сукню непозбавлену ще чару, бере на себе кухонний фартушок, убирає ніжні гумові рукавички й весело працює повна граціозности й погоди.

Американки мають гарну краску лица, бо вони часто уживають парі. Пара чистить шкіру, пори отвиряються, шкіра вигладжується та набирає свіжого вигляду.

Парню можна урядити собі дома.

Наповнити ванну або велику мидницю горячою водою, накритися з головою простиралом і кілька мінут перебути в парі. Сейчас покритється тіло потом, який вичистить і відсвіжить шкіру.

Студена вода і мягенька щітка надають шкірі оксамітність і гладкість.

Рано добре є вмивати ціле тіло, а не лише лице та шию зимною водою. До ванни, — хто не має то до великої мидниці, налити студеної води і стоячи в ній, натирати тіло мягкою щіточкою. Треба уважати, щоб щіточка не була шорстка й тверда, бо така здирає шкіру й не помагає, а шкодить. Натирання починається від рамен, відтак натирається груди, плечі, живіт, ноги. Натирається так довго доки не почуємо горяча. Тоді скоро завинутися в купелевий плащ або простирало. Приемне враження свіжости, яке потім відчуваємо задержується через цілий день і бажання такої купелі зростає з кожним днем. Такі купелі гартують тіло проти кожної перестуди. Хто не зносить студеної води хай починає робити такі купелі в літній воді й поступенно змінює на щораз студенішу. По великих містах Західної Європи

Ради господиням

Звуржене молоко можна дуже легким способом направи. Треба всипати до него пів ложочки чистого поташу — ще раз заварити, а молоко знова буде добре.

Молоко не пригорить, коли начиння, де воно має варитися виполочемо зимною водою.

Яйця переховаємо свіжі через цілу зиму, коли вложимо їх в овес, а вершок лишимо вільний.

Припалений товщ при смаженню можна направи, коли вкинути кусник сирої моркви.

Пересолену страву направи, коли вкинемо до неї кілька бараболі, заваримо а підтак бараболі виймемо.

Волоські горіхи. Щоби з них добре стягнути шкірку, треба вложити на 10 день до мокрого піску. Як зробимо це нині, то на Різдво горіхи будуть наче свіжі.

Сушені гриби побіліють, коли їх намочимо на ніч в молоко; рано в наче свіжі.

Що робити, щоби не плакати при січенні цибулі та при терті хрін?

Щоби цему зарадити, треба цибулю день наперед накрояти, а щойно на другий день дрібно розсікти. Хрін треба на 10—15 м. дати до горячої рури. Можна також приложити до носа свіжий хліб, який втягне в себе всю їдкість цибулі й хрину.

Коли полечемося в кухні треба те місце помастити товщом, та посипати сіллю. Хвилку дуже пече, але зате не буде ні міхура, ні червоної плями.

Червоні, посідані руки гоїть цитринний сок з гліцериною.

Що треба зробити щоби обуви неперемакало? Розпустити в бензині стільки парафіни, скільки дається розпустити і мастити обува, особливо шви. Обува від цієї мішанини не промакає і скоро просохає. Підшови одначе треба мастити льняним, горячим олієм або ріпичним олійком доти, доки приймає олій. (С. М.)

Як чистити пожі: намочити в теплій воді, а відтак чистити теплим попелом і старими часописами. Блищать наче срібні.

Підлоги, чи то паркетові, чи фарбовані гарно вичистимо, коли намочимо стирку в нафті, добре її висушимо й сухою нитремо підлогу. Підлога стане чиста й лускуха. Стирку намочену в нафті можна вживати через місяць, відтак треба випрати й знова намочити в нафті.

Цвіль у пивниці вигубимо в цей спосіб: Стіни пивниці треба звохчати й посипати негашеним, розтовченим вапном. Вохкість вгасить вапно, а при цьому вигубить усю цвіль. На другий день вичистимо стіни — а пивниця є найменш на два роки безпечна перед цвілью.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ.

Минулого місяця вяслаю тим, що залягають з передплатою поштою унімення з чеком для вирівняння залежності. При висилці цього числа зазначаємо на обсязі висоту цього довгу. Просимо негайно вирівняти залежність та надіслати передплату на дальні місяці.

ПРИПИСИ.

Зимові перекуси.

Паприкована солонина.

$\frac{1}{2}$ kg свіжої солонини, може бути вуджена але не дуже; посолити, налити водою, додати $\frac{1}{4}$ цибулі, 2 зубці часнику й варити до м'якості. Зварену вилити в гарячу пошнати товченою паприкою. Як прохолодне, дуже смакує до хліба, якщо нема доброго масла.

Вепрова полядвичка як вестфальська шинка.

$\frac{1}{2}$ kg полядвички, натерти мішаниною з 2 ложок солі, 1 dkg салітри, 1 зубці часнику, кілька зерен колендри, дожовки від кави цукру, кілька зерен цілого перцю й 5-10 зерен ялівиці. Так натерти має лежати 24 години. Відтак вложити її до миски або кам'яного начиння, налити пережареною остигненою водою так, щоб закрила мясо та прикрити кружком. В цій рішці має лежати червоні 4-5 днів. Кожного дня треба її обернути. Відтак вилити з рішці й дати до комина на 3-4 дні. Готову крається в дуже тонкі пластини й подається нежареною. Можна також зварили.

Марината з пструга або щулака.

Рибу очистити з луски, пократити в кусці величини до лоні й посолити. Окремо приладити $\frac{1}{4}$ шклянки оцту, $\frac{1}{4}$ шклянки води, 12 кісточок цукру, кілька зерен перцю і пів невеликої цибулі, покласти на кухню щоб загорялося. До гарячого вложити пократу рибу, нехай завариться. Уважати, щоб не розварилася, та щоб шкірка не попукала. Виймати легкою лопаткою, вложити до слоїв або кам'яного горняти. До смаку додати кілька ложок австрійського вина, кілька платочків цитрини, 1-2 лаврові листочки, то все ще раз заварити й залити рибу. Така консерва може стояти кілька днів, однак не довше як 4-5 днів, бо риба взагалі не дається довго тримати. Подаючи можна до цього подати одну. Всяку рибу їсться з бульою. До риби не подається повівів тільки вишкі.

Марината з чечуги (Дністрової риби) або пососа.

Очищену рибу пократити й посолити праженою содею. Братвану помстити оливою, покладати рибу й поставити до рури (як що на селі то до печі але менше гарячої як на хліб), нехай звільна печеться. Спечену м'яку складається до слоїв. Заварити $\frac{1}{2}$ і австрійського вина, бо воно більш кваскуваті, кілька зерен перцю, одну цитрину пократити в плашки і цим смаком залити рибу в слої. На верх дати оливи. Подається лива на зимно, до снідані або по горішці перед вечерою. Це знаменита річ.

О. Л.

Паштет.

Пів kg холової і пів kg телячої печені, пів kg товстої вепровини сполокати й посолити. До кам'яної ринки дати ложку товщу й п'ять великих зубців дрібно посіченого часнику, хвилину підсмажити, відтак вложити мясо, пекти під покриткою, поливаючи часто студеною водою. Можна також додати кусень зайця. Мясо зружати до ясно бронзової краски. Взяти 3 гусячі печінки, або $\frac{1}{2}$ kg телячої, сполокати,

а як печені вже дойкаться, вложити печінки й пекти все разом пів години. Окремо зварили в малому начинні $\frac{1}{4}$ kg свіжої солонини вливаючи трохи води, а в винному 6 грибів. Дві телячі пічки розрізати, змити, спарити окропом, налити холодною водою і варити, доки мясо не відстане від костей. Росі з телячих пісок, небагато як одну склянку, процідити скрізь сито. Спечене мясо, печінку, солонину й мясо з пісок перемолоти на машинці 6 разів. До змеленого мяса вложити росі, вшар зі солонини, смак з грибів, додати на коней пожа перцю, а як треба досолити. Все це добре вимішати й вложити до кам'яного або порцелянового начиння, облитого студеною водою, притому добре ужитати ложкою, щоб не випало в середині порожнє місце. Зверху вигладити й вкрити до пивниці. Другого дня викинути на полумісок і прибрати зеленню.

С. Міська.

КОМУНІКАТ

Управа жін. промисл. кооперативи „Українське Народне Мистецтво“ повідомляє, що щими днями розіслала унімення до всіх членів, які не доповнили уділу відповідно до ухвали Загальних Зборів з дня 23. XI. 25. до висоти зл. 10. Тому що на підставі цієї ухвали, уділ належить доповнити до 31. грудня ц. р. бо інакше тратиться членські права, Управа звертає оця увагу на короткий речини і просить надіслати заздалегідь вкоти залучення до унімення чеками.

Рівночасно Управа запрошує членів і прихильників до декларуваних більшої кількості нових уділів, якіб служили як даліша матеріальна база для поширення афенд кооперативи.

Крім видавання журналу „Нова Хата“, який Управа бажає з новим роком поширити, заосмотрити в еталі прагнучи додатки, як таблиця кроїв, звори до робіт, або додаток повістей, Управа приступила до вирацьовування стилевих ручних робіт з українськими народними вишивками й мережками.

Ціли з цими новими закінченнями на австрій бажанням членів кооперативи й передплатників „Новой Хати“, Управа надіється на видатну поміч і піддержку з їх сторони.

За Управу: жін. пром. Кооперативу
„Українське Народне Мистецтво у Львові“.

Ірина Макух.

Марія Громицька.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

О. Северин Сапун, Дрогобич: Дякуємо. Прийшло пізно. Помістимо в черговому числі.

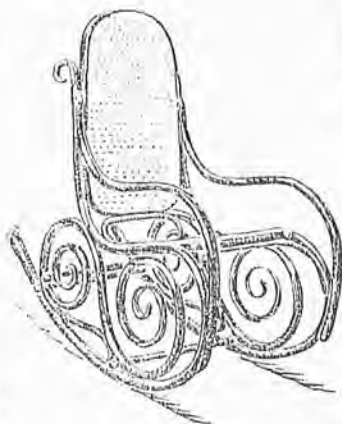
Блянка Баранова, Тернопіль: Прийшло пізно. Помістимо.

Олена Цегельська, Закомарь: Дуже утішилися оригінальним оповіданням. Радо помістимо в черговому числі.

М. Саламанчук, Львів: Дякуємо. Помістимо в черговому числі.

Гали Левницька, Сколе: Дякуємо за світлинку, однак помістимо щойно в черговому числі.

Анна Герасимович-Козлова, Тернопіль: Дуже дякуємо за світлинку. Помістимо в черговому числі.

МЕБЛІ, ДИВАНИ, ДЕКОРАЦІЇ, ПОСТІЛЬ,

Ліжка всіх типів, Матерії на меблі, Автоматичні стори

порукає по найнижчих цінах

ЙОСИФ ШУСТЕР, ЛЬВІВ

РУТОВСЬКОГО 10. — ТЕЛ. 35-24.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Внизу подаємо таблиці кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Зовнішня довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Зовнішня довжина довгих рівних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 2'20 зол.
 б) малі форми (блужки, спіднички, діточі одяги, білля) 1'80 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1'— „
 г) малі форми ручних робіт 1'50 „
 г) великі форми ручних робіт 2'40 „

Гроші вислати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посилки **30** гр. Замовлення на крої полагоджується (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

До

П. Т. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Звертаємося з проханням поширювати наш журнал та приєднувати йому як найбільше передплатників.

Передплата на рік 1926 виносить:

Для краю: цілорічна зол. 18'—
 піврічна „ 9'50
 чвертьрічна „ 5'—
 ціна одного числа „ 1'80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації:

„НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18.

„НОВУ ХАТУ“ можна купити у всіх книгарнях та бюрах газет.

Рівночасно просимо подавати нам певні адреси, на які-б можна було вислати оказові числа.

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50% дороще.

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання домашньої культури.

Передплата на рік 18 зол. — — — Для закордону 3 ам. долари.

Ціна одного числа 1'80 зол.

Адреса: Львів, Руска ч. 18.

Вже вийшов багато ілюстрований, Календар -- Альманах „Жіночої Доли“ на 1927 рік.

13 аркушів друку великої вісімки, на добро-
му сатинованому папері.

Копірога оплaдникa О. Кульчицької.

Знайдете в ньому: гарні оповідання з нашої
давньої і нової бувалиці. Історію розвитку жіночих
організацій, товариств і преси. Життєписи й портрети
славного жіноцтва, воєнних героїнь, письменниць,
діячок. Вірші та різні цікаві статті.

Практична частина обіймає поради: Як плекати
й лікувати немовлята. Як виховувати діти. Як захо-
вуватись в товаристві. Як має виглядати наша хата.
Що й чому варити. Поради косметичні й багато ин-
шого цікавого, практичного й повчаючого.

Купуйте! Замовляйте!

Ціни в нас 3 зол.; з поруч. пересилкою 3.50 зол.
За границею: 50 ам. центів; з пересилкою 60 цент.

Хто замовить 10 прим. не платить пересилки.

Замовляти: Редакція „ЖІНОЧА ДОЛЯ“
Коломия, вул. Нова ч. 1
(Kolomea, East Galizien, Polen)

Одинокий журнал української пластики

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушеви-
ми, обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ

при співучасті найкращих наукових
і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата (до кінця 1926 р.)
7 зол.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА
ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

Зголошуйте передплату на щомісячний часопис: „Жіноча Доля“

що виходить в Коломні, вул. Нова ч. 1.
коштує — річно 6 зол., — піврічно 3 зол.
чвертьрічно 1'50 зол.
для Америки дол. 1'30 річно,

- бо „Жіноча Доля“ обєднaє маси нашого жіноцтва
і заохотить до культурно-освітньої праці,
- бо „Жіноча Доля“ навчить жінок, як боротися ім
за рівні права в родині, громаді й народі,
- бо „Жіноча Доля“ порадить жінкам, як викорі-
нити з нашого села коршму, хрунівство
й иншу язву, яка залишилася в нас з часів
панщини.
- бо „Жіноча Доля“ навчить жінку поступової до-
машньої господарки й новітнього виховання
дітей,
- бо „Жіноча Доля“ зробить нашу жінку спосібною
до боротьби за найвищі ідеали Українсько-
го Народу.

Кожна Українка — без різниці стану — стане
передплатницею „Жіночої Доли“, приєднaє
тй якнайбільше число передплатниць і збере
при нагоді, що зможе, на пресовий фонд
„Жіночої Доли“.

Жіноча Промислова Співка „ТРУД“

Кооператива з обмеженою порукою
ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

поручає свої робітні суконь і білля, де
найкращі фахові сили виконують скромні,
а також і найбільш вибагливі жіночі
убори й перерібки та всяке білля по
дійсно дешевих цінах. Великий вибір сти-
левих вишивок, народні строї в цілості
й часті, вишивані сорочки, блузки, при-
краси домашнього урядження і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ
СУКОНЬ І БІЛЛЯ

ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 зол. Вписове 2 зол.

Години прийнять: від 8—1 і 3—6.

УРЯДЖУЮ КУРС АРТИСТИЧНОГО МАЛЯРСТВА: артистичне МАЛЮЮ

батікування і реліф. (винуклим золотом).

на замовлення сукні балеви, візитові, шалі, подушки, макати, і т. п.

Зголошення від 11-1 і від 4-6. — — — Телефон ч. 13-20.

„РОДОГАН“ Львів, Оссолінських 6, I. пов.

ЗАПРОСИНИ ДО ПЕРЕДПЛАТИ!

Отсим запрошуємо наше Громадянство до передплати Літ. Наук. Вістника.

Літературно-науковий ВІСТНИК

місячний літератури, науки й суспільного життя, буде виходити, як і досі, в об'ємі 6 аркушів друку та буде містити оригінальну й перекладену белетристику — повісті, оповідання, драми, поеми, статті з української історії, літератури, суспільної економії й інших царин знання, огляди літератури, науки й суспільно-політичного життя, критику й бібліографію.

Журнал видає: Українська Видавнича Спілка.
Редагує Комітет. За ред. відпов. Др. І. Раківський.

Передплата в краю — щорічно: річно 26 зол., піврічно 14 зол., місячно 2:30 з.
За границю 5 доларів або їх рівноцінності.

Редак. Адм. Львів, ул. Руська ч. 18, I. пов.

В УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ТІЛЬКИ УКРАЇНСЬКИЙ ЧАСОПИС!

Не видавайте ні одного сотика на чужі газети, що нас очернюють, оббрікують і радіб нас ровбити і пустити одні на одних!

Найпопулярніший і найбільш улюблений в краю і за границею український часопис

„УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС“

виходять що неділі в Перемишлі, вул. Побережжя ч. 1.
Річна передплата в краю 10 зол. для загр. 24, дол.
Передплачуєте „Український Голос“ і других заохочуйте до передплати.

Адреса Ред. і Адм.: „Український Голос“ Перемишль.

Позір!

ЖІНКИ!

Позір!

Вступайте в члени кооперативи:

„УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“

ЖІНОЧА ПРОМИСЛОВА КООП. З ОБ. ПОР. У ЛЬВОВІ.

Удін 10.— зол.

Вписове 1.— зол.

Адреса кооперативи: ЛЬВІВ, РУСЬКА Ч. 18.

ЖІНКИ — СМАКУНИ

п'ють

мінеральні води столові
й лічнічі

також лімонади і содову воду
лише

З ФАБРИКИ

„З Д О Р О В Л Я“ у Львові

вул. Здоров'я ч. 9.

замовлення з провінції залагоджується відвотно поштою.

Телефон № 14-72.

„НОВИЙ ЧАС“

одинокий ілюстрований, популярний часопис, виходить з рази в тиждень.

Місячна передплата тільки 2:70 золоті, за границю 6 дол. річно.

Жалайте оказового числа, яке виснажаться безплатно.

== Адреса: „Новий Час“, Львів, Руська 18. ==

АЛЬБОМ французьких кроїв білля. -- Поверх триста моделей для жінок і дітей з великим аркушом ФОРМ на 28 різних моделей.

Ціна тільки 2'— зл.

До кожного моделю продається крім того готові крої по звичайних цінах. — Замовляти в „Новий Хаті“.

РОБИТЯ ЖІНОЧИХ І ДІТОЧИХ СУКОЇ
С. МОНЦІБОВИЧЕВОЇ

ПРИЙМАЄ

ДО НАУКИ ШИТТЯ І КРОЮ
Львів, вул. Хмельовського ч. 18.

НОВА ХАТА

ЖУРНАЛ ДЛЯ ПЛЕКАННЯ ДОМАШНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОДИТЬ РАЗ У МІСЯЦЬ

РІК II.

ЛЬВІВ, ГРУДЕНЬ 1926.

Ч. 12.

ОЛЕНА ЦЕГЕЛЬСЬКА.

„Колиб не ці бублики“

На коридорі великого окружного суду ждуть люди. — Різнобарвна юрба. — Змішалось усе разом — перед обличчям справедливості всі зрівнані — селяне й інтелігенти, обдерті робітники фабричні й багаті купці.

Як добре пірнути у цій юрбі, дивитись і слухати! — Але юрба є чуйна і підзорлива. — Кожного новика мірять суворими, питаючими очима. Тому треба вперед прибрати лице в маску, або байдужности, або зажурення (так властивого деяким лицам отут згромадженням) — головню очі треба держати кріпко, щоби ні одна искорка внутрішнього вогню не добулася ними. На очі треба безумовно накинати густий воаль холоду, або умової тупости, яка все може числити на довіря роздразненої власними клопотати й предовгим ожиданням, юрби. Прибравши лице в так відповідний вираз, треба і з цілою постановою щось відповідне зробити, отже: або проходжуватися нетерпеливо там і назад, ніби ждучи на щось, або вайлуватю станути перед дверима зачиненої, судової салі, або вкінці, вихилившись через відчинене вікно, вдивлятися тупо в камінну, порослу мохом долівку подвіря.

Переждавши так хвилинку, коли товпа своїми гострими наначе жала поглядами, старається збагнути інтруза, може він спокійно прибрати свій звичайний вид — заспокоєна першим корисним враженням юрба, вже більше не зверне на нього очей.

І тоді можна дивитись і слухати.

Дивитись. — Засвоювати своїй уяві ці людські лица так повні то пристрасної злоби, то хитрости — а нераз повні резигнації і смутку. — Блукають очі, блукають по людських обличчях і не знаходять нічого. — Ох! лица людські лица, скільки на вас написано, а якіж ви без змісту! —

Але ні, є тут одно лице, що приковує око. — Може воно тут випадково знайшлося. — Дивне се лице, повне зрезигнованого смутку. — В таке обличчя можна глянути раз і другий — відвернутись — старатись забути — але за хвилинку можна відчутти непереможну потребу дивитись і дивитись в оце скорбне, змарніле, сумне лице.

„Лице сільської молодиці“.

Її лице зраджує людину, яка, не здає собі справи, де вона знаходиться, яка ні на одну мить не бере участі в рухові, в розмові цего хвиливого її оточення. З її темних, задивлених в протилежну стіну очей — з її нервово стягнених уст, з цілої непорушної постави видко, що вона думками перебуває десь далеко. — А коли гамір хвилинами більшає, видно з її нервових здригнень — що вона дорожить цими думками, та боїться, щоби через

якийсь несподіваний, наглий зворот не перервано їх слабій ниточки.

Але момент цей наближується семимилевими кроками. Відчуває це молодиця, бо кілька разів здригнула нервово, зітхнула й здивованими, неначе пробудженими щойно зі сну очима повела по юрбі, якраз в моменті, коли хтось отворив двері судової салі і викликав раз і другий її ім'я. Цей хтось з досадою поступив кілька кроків вперед серед юрби і щераз викрикнув ім'я молодиці.

Аж тоді вона встала з лавки, безпомічними, здивованими очима повела по людях, встала, випрямувалася і аж тоді можна було побачити її змізеровану, шийну струнку стать — похилені вперед рамена, що придержували й тулили якісь дрібні предмети, загорнені в запаску.

Попрямувала до дверей отвореної судової салі — до дверей крізь які падав на коридор людської скорботи добрий, веселий, безжурний луч сонця.

Але вже в самих дверях захопив її цей чоловік, що раніше викликавав її ім'я — задиханий і злий. Він хотів мабуть посварити на неї, але глянувши в її очі, відвернув скоро лице від неї, сказав щось тихо, здається навіть, що чемно й молодиця, мовчки й без поспіху, добула якийсь папір і дала йому в руки. — Аж тоді він зробив їй в дверях місце й вона ввійшла у салю.

А в цій салі за великим і довгим столом сидить „світлий“ (так кажуть в селі) суд, „трибунал“ — Сидять судді, що мають її судити — сидять собі безжурно — а ще якісь панове, може то які адвокати, або які писарі, стоять по боках, а ще інші вештають ся по салі.

Мій Боже! — як вони свobodно вештають ся — як у себе дома в такому „світлім“ суді! — в такому „високім“ трибуналі! —

Вештаються собі, гуторять, якісь папери з місця на місце переносять — щось показують собі в них безжурно, безконечно безжурно — Боже! — як страшно!

А сонце так ясно світить, воно прямо осліплює, так разить очі молодиці. — Вонаж стоїть саме проти сонця. — Її очі наповнюються якоюсь вохкістю — вона бажає відступитись кудись у тінь, розглядається по салі і о горе! — запримичує там недалеко по лівій стороні свого противника, якогось присадкуватого, рижого хлопця.

Вона здригається ціла й через хвилинку мабуть їй здається що вона перед „світлим“ і „високим“ трибуналом стоїть зовсім нага, бо в мить починає нервовим, скорим рухом рук поправляти одіж на собі — то хустку — то кабат, то врешті запаску.

І пощож вже було тую записку поправляти? — Як не приперезана вона була, а таки урвалися пенз-дійно торочки, а цілий набір, так старанно тулений аж до цієї хвилини, висипався на долівку.

І висипались і покотились аж під стіл, аж під панські ноги, та по всіх закутках салі: червоні сміючіся яблука, свіжі, обсыпані маком бублики і якісь чудові медівнички — миколайки цілі з медівника, прикрашені різнобарвним локром і паперовим лицем.

Молодиця крикнула: Ах! — Подалась вперед, але в тімже моменті, глянувши довкола по присутніх мущинах, застигла з переляку й стояла із запертим віддихом, та порожною запаскою в руках наче статуя тривоги. В салі стало тихо, тихенько. — „Високі й світлі“ панове з витягненими шиями, з лицами повними несподіваного зацікавлення гляділи на розсипані бублики й на молодицю... і ніхто нічого не казав, ані одного словечка.

А лица їх були ласкаві, ласкаві.

Така подія! — в суді, де за хвилинку мав пасти суворий вирок! — Вона винувниця — вона обжалована?... Вона, вона, а хтож вона?... — Бублики розсипала! — Такі свіжі, барвисті бублики й овочі, що аж в очах мерехтять.

Певно, ці бублики звичайненькі собі, але десь там на ринку, де їх куплено, але не тут! — не тут! де все суворе — і обличчя президента держави там на стіні над панями і величезні довгі вікна, і зелене сукно на столі й папери, а надівсе папери, найсуворіші, всесильні.

Але лица панів ласкаві і ця ласкавість додає відваги молодиці — з її уст паде слово — слово від котрого все стає ясним, гарним, барвистим — як оці бублики.

„Мої діти“ — Хвилинка мовчанки.

Це я для моїх дітей накупила — Оправдуючись: „Вони такі маленькі“ — Показує рукою які.

Лиця панів ласкаві, ласкаві. —

Несміло говорить зі щирістю, з наївністю, з покорю: „Я думала — як пани засудять — то буду в гарешті сидіти, то передам дітям до дому“ — „Хтось возьме“. — Заклопотано: „Вони такі маленькі“.

Коли говорять про діти, лице її розяснюється і стає таким гарним, таким свіжим, привабливим...

І дивлять ся на цю панове, а в їхній уяві вже виступає її образ, але інший від цього, який тут бачать. — Образ матері, яка втомлена, але весела вертає з міста домі, де ходила до якихсь недобрих панів, з якимсь поганим папером. — Надходить — з криком радости оточують її діти — замурзані сільські діти, з ясними чупринками, зі синіми очима, рум'яними личками — одягнені в самі тільки сорочки... І витягають жадні рученьки по ці бублики, по ці овочі, а вона сама роздає — власними руками. — Який гарний образ!

Солодке, любе, невинне дитинство — сама згадка про него обезсилює пайсильніших людей — кидає вроки.

А вона говорила перед хвилиною: „Хтось передасть моїм дітям“. — Пощо цей „хтось“? — І вирінає тихенька, тихенька думка: „Вона сама передасть“.

Усміхаються до себе панове — щасливі вони, вони так зі собою зжились, що знають свої думки.

Десь із кутиків салі, а може зпід зеленого сукна на столі виринуло велике, всесильне милосердя і почало шептати:

„Гей там, де тота молодиця живе — гей там

ЮРИЙ ВОЛЬКЕР.

Оповідання про переплетника й поета

(Докінчення)

Але очі недужої щораз більше западалися, немов два камінчики, кинені в море.

— Ти сумуєш, недуга мучить тебе — промовив Бертин і став роздумувати, як її розвеселити.

— Перечитай тобі оцю книжку — вона певно буде весела, бо й наголовок мав: „Радість над радістю, бо все в радість.“ Хочеш послухати?

Жінка притакнула. Думала, що таким чином позбудеться його слідного зору, котрим кінець-кінців все таки був би доглянув смертельний біль, що розсідався під її очима.

Бертин засвітив жовту свічку.

Сів на край ліжка й читав.

Справді, — була це дуже весела книжка! Кожний сміявся, якби читав її на якійнебудь забаві.

Але тут була кімната з жовтою свічкою — а в ній умираюча жінка і блідий переплетник Бертин. Смерть підходила до хорої зі всіх боків кімнати. Руки її твєді і костисті. Як тільки діткнулася хорої, схоплювали її страшенні болі, але вона ані не рушилась, ні не кричала, бо не хотіла настрашити свого чоловіка, що читав веселу пісню, щоби її розрадити. Вже не розуміла ані слів, ані мови, ані тої пісні, бо тота книжка зродилась під іншим небом, ніж її. Розплилась в ніщо перед лицем цього життя. Розуміла тільки одно, що чоловік хоче її розвеселити, але вона мусить умерти, а цим зробить йому велику прикрість.

А Бертин все читав і читав. Полум'я свічки мерехтіло, а знадвору доходив невизначний гомін. А як зачало свитати, Бертинове серце схвилювалося. Книжка ставала в його руках скляною і прозорою; крізь неї побачив в болю отворені очі своєї дружини і щораз більший жах став його огортати. Біль жінки

помалу захоплював і його, бо був це біль надто великий, щоби вона сама могла його стерпіти. Книжка держалась його рук наче привязана, а букви перемінювались в слози. Всеж таки він читав веселу пісню щоби розрадувати дружину, а рівночасно плакав і аж замирав з жаху, що станеться, як він її відложить.

Книжка лежала між ними обома, а на ній збирались їхні болі й страждання.

Колиж Бертин скінчив читати, книжка тягарем прилягла його руки.

Його дружина була мертва.

Умерла тихо, щоб і не зрадити своєї смерті бо не мала відваги свідомо його зажури.

Бертин заплакав. Плакав так, як плачуть всі нещасні: з отвореними очима, потрясаючи тихо раменами. Минула ніч.

Рано прийшов поетів слуга по книжку.

„Вже готова“? — спитав.

— Так я вже її скінчив, відповів Бертин і подав йому книжку, яку через цілу ніч тримав у руках.

Слуга взяв книжку і пішов лишаючи бідного переплетника на самоті.

Поетові подобалась оправа книжки. Буде це красний дарунок, подумав, — а ще як я сам її гарно відчитаю.

Потім він одягнувся в найкраще вбрання і поспішив на свято, бо саме надходила пора.

В просторій гостинній зібралося вже багато гостей. Не бракувало нікого з мешканців гарної дільниці. Дами в білих шовкових сукнях душились від парфум. Панове в чорних випрасованих фраках усміхались на всі сторони. Слуги в багатих ліврях пробігали крізь довгі ряди і виконували, що лиш хто задумав, щоби тільки всім догодити як найкраще.

Свято зачалося музикою й штучними вогнями. Ах та музика — ах ті вогні! Всі задихались розкішю і виглядали немов ангели. Тільки одна панночка була трохи надута, бо викривився їй запяток, що був надто високий.

в обличчю цих дрібних дітей — серед буйного, соковитого життя на лоні природи — серед лісів та ніль і люди якісь інші й пристрасти їх більші — непогамований нічим їх розгін — і поняття злочину у них зовсім інше як у нас тут в наших поживклих паперах...

Предсідник запитав печайно й ласкаво:

„А скільки у вас діточок“?

А звертаючись до одного з панів: „Возьний, позбирайте по!“ Показав на бублики рукою. — Возьний збирає і молодиця набравши відваги хилється що хвильки й щораз більше рум'яніє.

„Пятеро, прошу вельможного пана“.

Пятеро! — алеж це мусить бути сама дрібнота, бож вона сама ще молода. — Пятеро! — як пташенята в гніздочку.

Розпирала не тягнулась довго. — Молодицю увільнили від вини і кари, але вона о цім не знала, аж самі „великі й світлі“ панове мусили їй це кілька разів повторити, заки зрозуміла.

Її рижий противник щось довго вимахував руками й говорив до якогось пана, мабуть до свого адвоката на коридорі. Але цей нічого йому не відповідав, замислений о чімсь, аж вкінці рижий крикнув зі скаженістю: „Ех пане меценас, вона мабуть і вас врекла“. І побіг скоро за молодицею, що пішла наперед усміхнена, весела, з граціозно піднесеною головою, журливо тулячи до себе знова наповнену запаску.

У входових дверях він дігнав її, заступив дорогу, показав грізно п'ястук і закликав:

„Ех колиб не ці твої бублики!“

ГАЛЯ ЛЕВИЦЬКА, піаністка, абсолютечка Консерваторії у Відні. З великим успіхом концертувала у Стрию — а в коротці будемо мати нагоду почути її гру у Львові.

Але найкраща частина мала прийти щойно тепер.

Поет з найкращою в світі піснею.

Він піднявся на недосяжну висоту і зачав. Він знав: оце всіх перемаже.

Але що сталося!

Поет зачав веселим тоном, — але при третій стрічці голос його заломився. Читав... читав... — але не міг пізнати своєї пісні.

Весела пісня змінилася.

А всеж були це тісамі букви, тісамі слова, тісамі речення. Але все тото виглядало цілковито інакше ніж тоді, як це писав. Все тото було пересякле смутком і терпінням. Була це пісня сумна і тяжка немов та вулиця, що лежала за другим берегом. Умираючі руки простягались крізь неї, розпучливі очі з неї просили. А вкінці сидів у ній опущений чоловік, сам зі своєю самотою.

Поет хотів розвеселити слухачів, а вони розплакались. Їх сльози бряжчали наче окови.

Але тоті люди не могли стерпіти свого плачу. Зеркала, що висіли в салях, показували їм, які вони серед плачу погані. Вони не могли стерпіти свого плачу, бо був поганий.

Вони встали з місць і відходили.

„Не хочемо слухати таких страшних річей! Не хочемо болю, не хочемо нужди!“

Якраз найскорше стала кричати й найскорше відійшла панночка зі замку над рікою. А з нею відійшли і всі поетові надії на краще життя.

Тому він страшно розсердився.

— Я написав іншу пісню! — кричав він. Моя пісня була одна жива радість. Мені її поспував переплетник, котрому я дав книжку до оправи. Я накажу покарати того нікому.

Поет велів замкнути переплетника за те, що він поспував його найкращу пісню.

Жандарми привели переплетника прямо від домовини перед суд. А що поет знався зі суддями, вони засудили переплетника на досмертну вязницю. Берти-

нові було це все одно. Він збайдужнів до всього по смерті своєї дружини. Тільки говорив:

„Сам я самотний на світі“.

Його замкнули у високій вежі. Ніхто не мав до нього доступу. Бачив лиш кусок неба, але і воно було за ґратами так, як і він. Ранком приносив йому дозорець збанок води та кусок чорного хліба. Його переплетні знаряддя забрали і сконфіскували. Оставили йому лиш одну книжку: Святе письмо. Ніхто не хотів її купити, бо це була книга стара і зужита. Її дали йому до тюрми.

Так отже Бертин не мав нічого більше крім чотирох голих стін, причі, збанка води, стола і книжки. Його життя було сумне, немов снігом покрита рівнина.

Всі про мене забули, думав собі і плакав. Але опісля вхопив книжку і читав. Читав довго-довго, цілими днями, бо не мав нічого іншого до роботи. А що він був нещасливий, то Бог вступив у цю книжку і в своїй доброті об'явився його очам і серцю.

— Вже я не самотний, шептав він сам до себе. Бог є зі мною.

Одного разу зачав він усміхатись і велика радість обняла його груди.

Люде думають, що я самотний та сумний, міжтим мені так весело. Треба їм це все описати — може й вони матимуть з цього потіху. Напишу їм пісню про стіни, стіл, причу, про збанок і про свою дружину, яка не померла. Бо і як вона моглаби вмерти, коли мене так дуже любила!

Але Бертин не мав паперу, на котрім мігби написати свою пісню. Самотний папір, який він мав у своїй келії, був папір біблії, але він був густо забитий святим письмом.

Бертин мучився від бездільности. Книжки вже не читав, бо мав її цілу в серці. Хотів паперу й бажав писати. Хочаб і кусником цегли, що відлупилася від стіни.

Раз пробудився він ранком, а небо було ясне

Новий тип жінки

(Докінчення.)

В „Le compagnon“ Victor Margueritte малює життя молодій адвокатки, вірної „товаришки“ свого незаконного мужа Amédée Jaquemín, соціалістичного діяча.

Том третій, „Le couple“, сягає далі в майбутнє. Діти знайомих нам жінок, Monique і Annik, вирости і живуть цим життям, до якого приєднали їхні родичі.

Знаходимося в році 1943. Обставини в дечім змінилися на краще. Подружжя зреформовано.

Діти колишньої „garçonne“ а теперішньої пані Блянше, хлопець і дівчина, живуть в близькій приязні з дітьми Annik Raimbert. Вони то здійснюють ідеал непорочності, побравшись, хлопці як і дівчата, чисті душею і тілом.

В цьому третьому томі багато слів присвячено соціалізму, яко запоруці пацифізму. Сильними аргументами обстоює Annik Raimbert, яка з часом стала на чолі кравчих і міжнародних жіночих організацій, ідею так званої „non-violence“ і „non-coopération“, це є проти-ділання усякому насильству та дикій силі між людьми.

На цій точці сходиться автор з ідеологією Romain Rollanda, який ще підчас засліплення світової війни виступив проти людської різни. Подібно як Ролян, Victor Margueritte звертає очі на індійського проповідника любови, Магатма Ганді. Подібно як Ролян у своїй „déclaration de l'indépendance de l'esprit“ Victor Margueritte в декларації, яку виголошує Annik Raimbert на міжнародному жіночому конгресі, п'ятує війну як прокляття людства. Декларація ця звертається „До матерей“, між иншим, словами:

„Як що не хочете, щоб доньки Ваші осталися предметом розпусти (de la chair à plaisir) в руках мушкетерів, ані, щоб сини Ваші росли на жир гарматам (de la chair à canon) вихо-

вайте їх в самопошані й любови ближнього. Вчіть їх ненавидіти війни, бо вони всі братобійчі“ і т. д.

Не лише ця декларація обзнайомлює нас з поглядом автора. Дальший розвиток подій наводить фактичний примір цих засад:

Міжнародне консорціум капіталістів закуповує нафтові терени у Франції. Слідує інтерпеляція в парламенті ведена мужем Анніки, Amédée Jaquemín. В наслідок цього кабінет падає і повстає новий уряд, соціалістичний. Щоби повалити соціалістів партія капіталістів в порозумінні з німецькими капіталістами, провокує війну. Соціалісти обзнайомлені з фактичним станом річей виступають проти цієї війни, а капіталісти разом з воєнною партією п'янують соціалістів як зрадників вітчизни. Amédée Jaquemín замордовано на приказ його політичних противників.

Тоді Аннік, поступає в справі національній з такою самою рішучістю, як звикла було поступати в своїх власних справах. Вона закликає французьке жіноцтво до опору проти непотрібної різни, підчас як соціалісти в порозумінні з німецькими соціалістами визнають новобранців до пасивності.

Похід французьких жінок рушає зі званою адвокаткою на чолі, на стацію, де відходять поїзди на фронт.

Заступають залізничний тор. Аннік вчепившись льокомотиви, промовляє. Зацікавлено, сходяться навколо новобранці. Розходиться клич: Annik Raimbert, вдова Jaquemín'a, промовляє!

Слова падають між товпу, як розпечене залізо: „Чи нас хто зачіпав? Це міжнародні банкири спровокували війну. Ви лише худоба, яку женуть на різню, на це, щоб світові капіталісти ще ліпше збагатилися.“ Тут впаває приказ відізду. Жінки не вступаються з тору. Повідомлено влади. Приказ: їхати! Військова допомога не потрапить розігнати щораз густіший натовп. Нараз поїзд рушає... Стогін... Крики... Розшарпані жіночі тіла... Аннік під колесами разом з другими...

Вістка про ці події, разом з наглядними доказами про вину воєнної партії веде до революції. Це саме діється в Німеччині.

Діти померших, збережені від смерти, живуть далі в душі своїх родичів.

Оце зміст третього тому „Жінки на шляху“. Однак тут не виведено нового типу жінки. Розвиток її скінчився на Annik Raimbert, бо діти обох героїнь зовсім незаметні. Дальше життя Анніки цікавить нас далеко більше, чим життя обох молодих пар. Автор неначе задалеко загнався і в кінцевому етапі розвитку жінки дає досить нецікавий перебіг кохання двох молодих пар. Оба кінчаються щасливо, цебто подружжям, хоча одно з них з початку закроювало на „нешчасне кохання“.

В порівнанні з Ромен Роляном, Victor Margueritte є практичніший. Він веде нас в самі пекучі питання нинішнього дня. В „Зачарованій душі“ Ролян сам каже, що хотів писати „внутрішню історію“ (l'histoire intérieure) одного життя. Victor Margueritte, навпаки, цікавиться зовнішними подіями менше внутрішніх. Він твердо стоїть на землі, а однак не затрачує звязи з найвищим духовим життям. Оба великі письменники (не вагаюся і V. Margueritte'a називати великим, хоча з них двох, Ролян є безумовно більший артист) сходяться в цьому що поклоняються новій релігії людства, новій і zarazом старій-релігії взаємної любови.

А що любов, в противенстві до егоїзму повинна бути атрібутом жінок не дивно, що постулять фемінізму сходиться з постулятом любови. На перекір цим, що уважають усякі стремління до відродження людських душ за жалку утопію фізично слабих одиниць релігії взаємної любови не перестає собі торувати щораз нові, дальші шляхи і особливо характеристично, що більш контемплативний Romain Rolland тісно сходиться на цій точці з позитивно-активним умом Victor-a Margueritte.

як на Великдень. Бертин отворив Святе письмо і о диво! — Папір в книжці був чистий і білий.

Слово бже уступило перед словом людини.

Бертин зрадив. Він міг писати. І своїми жилистими руками зачав він писати про все, що його радувало. На кожній сторонці написав одну пісню. А з кожною піснею йому здавалось, що чимраз більше світла входить в його тюрму. А як тих пісень було вже багато, він викинув їх крізь заграване вікно й вони розлетілись по цілому краю, немов метелики білі або співучі пташки.

Як піднимались, так звільна й спадали. Один тут, другий там. Падали у ніг утомлених робітників і синьо-оких вояків. Сідали коло хворих дітей і самотніх людей, та кожному приносили потіху. Не були це веселі пісні, то були простенькі пісеньки, але на кінці кожної з них стояло якесь гарне слово, а хто тільки його перечитає, відразу переставав журитись і нарікати.

А переплетник Бертин писав далі, аж списав цілу книжку. Тоді сказав до себе:

— Нині відійду до своєї дружини й поцілую її в чоло та в уста.

А як на другий день рано дозорець приніс йому воду і хліб, — його вже не було. І даремне шукав він за виходом, куди переплетник міг був втекти. Він зійшов на землю чудом, так як Христос піднісся на небо.

Цього самого дня помер і поет, що не писав вже більше від цієї хвили, як тоді зарікся писати. Він дуже постарівся через ту дивну пригоду на святі і руки йому тряслися так, що й пера не міг в них вдержати. Він мав величавий похорон, а його приятелі пригладували, всі минулі його заслуги. Над його камінним гробом виголошено похоронні промови.

Всі вірили, що він помер.

А тому він і справді помер.

Хор у Терпилівці

Недавно появилася у щоденній пресі („Діло“ 11/XI-26, „Громадський Голос“ 13/XI-26, Свобода 3/X-26) вістка про хор у Терпилівці зорганізований п. Анною Герасимович-Когутіною.

Тому, що цей хор веде жінка, думаю, що цікаво буде познакомити ширший загал жіноцтва з історією цього хору, провідними думками його основників та самою особою диригентки тим більше, що з диригенткою-жінкою у нас доволі рідко зустрічаємось, (Першою була мабуть п. Вонсова в тернопільському повіті).

Хор zaloжено в червні 1925 р. Зголосилося 19 хористів, та після полагождення всіх формальностей зачалася праця. Тяжка, невтомна праця диригентки й хористів. Крім одного члена (дяка) ніхто не вмів читати нот і вся наука відбувалася зі слуху.

Кілько енергії та труду треба було вложити, щоби вивчити всі голосові нюанси, зміни темпа, кілько

— 14/I-26; Нове Село — 19.I-26; Кошляки — 24/I-26; Нове Село — 16/V-26 (Шевченківський концерт спільно з місцевим хором під управою п. Сеника): Скорики — 27/VI-26; Клебанівка — 1/VII-26; Збараж — 12/IV-26.

Крім вище наведеного репертуару першого концерту співає хор композиції Леонтовича („Коза“, (Різдвяна гра) „Ой гордопишний пан господарю“); Стеценка: „Ой у полі при дорозі“, „Ой на горонці“, „Щедрівка“; М. Тележинського („Дзвони“); М. Вериківського („Ой в чистім полі“, „Колискова“); М. Лисенка („Чом не прийшов“, „Калина“); О. Кошиця („Ягілка“, „На вулиці скрипка грає“, „Горе калині“, „Зашуміла ліщинонька“, „Заповіт“); О. Синиці — („За сонцем хмаронька пливе“); Ф. Колесси — („Тим що впали“).

З церковної музики — співають цілу Службу Божу, в склад якої входять композиції М. Вербицького („Єдинородний Сине“); Кошиця (Святий Боже, Аллилуя, Достойно); М. Річинського („Іже Херивими“); Курдиківського („Тебе поем“).

Як бачимо репертуар багатий — а що найважливіше новий. Це й є провідною думкою хору спону-

доброї волі й запалу мусять мати хористи, щоби піддатися хоровій дисципліні та не зразитися хвилими невдачами.

І так по п'ятих місяцях праці відбувся перший концерт — дня 8 падолиста 1925 в Новому Селі зі слідуючою програмою:

I. 1) „Добрий вечір“	} Коляди Стеценка
2) „Видить Бог“	
3) „По всьому світі“	
4) „Щедрик“	
5) „Ой зійшла зоря“	} Леонтовича
II. 1) „Рано в ранці я вставала“ — Людкевич	
2) „Котилася ясна зоря з неба“ — Лисенко	} Леонтович
3) „Туман яром котиться“ —	
4) „За городом качки пливуть“ — Леонтович	
III. 1) „Козака несуть“	} Леонтович
2) „Піють півні“	
3) „Ой пряду“	

По концерті грали ще песку Васильченка „На перші гулі“, при якій хор співав за сценою, „Козу“ Леонтовича і „Піду в садочок“ та повторив „Козака несуть“ і „За городом качки пливуть“.

Кожний, хто знає ці трудні пісні, мусить подивляти так диригентку як і хористів за такі великі досягнення.

Після успіху першого концерту — збільшилося число хористів до 25; вивчено нові пісні та почалася поїздка з концертами по сусідніх селах. Добромірка

ляризувати пісні наших модерних композиторів, понести в народ рідну пісню — зрівноважити вплив чужої школи та війська. При існуванні такого хору в селі не прийметься там чужа пісня, яку вже так часто можна почути по наших селах, чи то між дітьми на пасовищу, чи то в хаті, над колискою дитини.

У всіх часописних звідомленнях читаємо, що хор взорується на хорі Котка. Це непорозуміння треба усунути, бо диригентка навіть не мала змоги чути мішаного хору Котка. Всего раз чула мужеський хор Котка — а цього мало, щоб можна було говорити про наслідування.

Диригентка, абсолютка філософічного відділу празького Карлового університету. Через цілий час свого побуту в Празі попри свої фахові студії належала до празьких студентських хорів. Була все одним з найбільш здисциплінованих членів хору. Ні зміни диригентів, викликані нераз особистим непорозумінням, ні інтензивніші студії перед іспитами не відтягнули її від улюбленого заняття. Найвизначнішим українським хором у Празі був студентський хор під управою диригента Рошаківського. Відтак заложився „Гурток для плекання української народної пісні“ — під управою диригента Сердюка. В цьому гурткові диригентка мала змогу пізнати нові пісні, методу їх вивчення — і нераз довго в ніч сиділа над переписуванням нот; вже тоді

думала про працю на рідному ґрунті. Крім цього багата музичним життям Прага давала їй змогу почути визначні хорові концерти світової слави — як „Хор моравських учителів“, італійські хори Mascagni-го і Molinari-го, російський хор Архангельського й ин.

Першою її пробою самостійного ведення хору, було приготування до концерту мішаного студентського хору в Грацу, куди вона виїхала для доповнення своїх студій. Жаль тільки, що диригентка не посвятилася фаховому образованию — на диригентському відділі пражської консерваторії — як це зробила друга наша землячка п. Щуровська, диригентка студентського хору в Подєбрадах.

(Ч.)

Ріжні вісти

З діяльності Союзу Українок у Львові.

Дня 4 листопада ц. р. відбулися членські сходи дини, на яких п. Ірина Макух—Павликовська виголосила реферат про „Завдання жінки в кооперації“.

Реферат на цю тему дуже пожаданий, бо загал нашого жіноцтва прикладає багато ваги до цієї ділянки громадянського життя; і при відповідному освідмленні в цьому напрямі, буде мати змогу вміло підійти до праці в кооперативних установах, чи то у вже існуючих загальних або спеціальних жіночих кооперативах, чи то в заснуванні нових.

Оживлена дискусія вказує, що заінтересування жіноцтва кооперативним рухом обнімає щораз ширші круги.

Вистава домашнього промислу і жіночих робіт.

Заінтересування народним мистецтвом зростає в нас з кожним днем. Ось у малому провінціальному містечку, в Рудках, зібрався повітовий Комітет для влаштування виставки домашнього промислу і робіт українського жіноцтва. Душею Комітету є любитель народного мистецтва, великий його пропагатор о. Симеон Кульчицький, парох Воцанець. В склад Комітету входять ще п. Галчак, п. Маринякова і п. Стрільчикова. У виставці прибіцали взяти участь пані О. і О. Кульчицькі.

Щиро вітаємо новозаснований Комітет та бажаємо йому найкращих успіхів.

Смерть Антоніни Осиповичевої.

Дня 21. листопаду ц. р. померла у Львові відома артистка українського театру Антоніна Осиповичева. В черговому числі „Нової Хати“ присвятимо їй довшу статтю.

Кльод Фарер.

Кльод Фарер, визначний письменник сучасної Франції, виголосив у Львові дня 30. листопаду ц. р. відчит „Жінка в минулому, сучасному й майбутньому“.

Матеріали вовняні,

шовкові, полотна й ин.

поручає найстарша фірма

СТАХЕВИЧ і АБРИСОВСКИЙ

Львів

РИНОК — ТРИБУНАЛСЬКА.

Карло Марія Вебер (1786-1826)

В 100-літні роковини смерті.

Дня 5. червня 1826 р. помер у Льондоні творець німецької романтичної опери Карло Марія Вебер. Він виступає в часі панування італійської опери в цілій Європі. Він перший творить німецьку народну оперу — та дає примір всім європейським народам. Проте справедливо в промові над його гробом сказав Рішард Вагнер: „Цинить тебе Англія, мусить узнати Італія, подивляється Франція, — а твій народ тебе величає“. — Нам треба додати ще славянські народи, бо дійсно, без Веберового „Вільного Стрільця“ — тяжко представити собі російського Глинку, чеського Двожака, польського Моношкю, а нашого Лисенка.

Карло Марія Фридрих Ернест граф фон Вебер, уродився 18. грудня 1786 р. в Евтін в Ольденбурзі. Його батько Франц Антін Вебер, своєю жінкою Моцарта, Констанци, був директором театральної трупи.

Вже за дитячих літ зраджував Карло Вебер надзвичайний талант, однак ізза мандрівного життя його батька вчився дуже неправильно. Вже в 14. році життя виступив з власними композиціями, яко Wunderkind;

Учився гри на фортеяні у Гайшкеля (Heuschkel) в Hildburghausen гармонії і контрапункту у Гайдна в Сальцбургу, співу у Валезію в Монахії. Переїхав з батьком цілу Німеччину, а вкінці осів у Відні.

Тут пішов на науку до знаного тоді музиканта Фоглера, який вже на другий рік постарав для Вебера посаду диригента в міському театрі в Breslau. Два роки пізніше став інтендантом музики у князя Евгена von Württemberg, а в р. 1807 дістався до Штутгарту, як секретар князя Людвіка і учитель музики його дочок. Тут написав він першу свою більшу оперу — „Сільвана“. — Перед нею вже написав багато камеральних творів і три менші опери — „Сила любови“ (1799), „Лісне дівча“ (1800) і „Петро Шмоль і його сусіди“ (1801). Дальші роки провів Вебер в Монахії, Липську, Берліні, Готі, Ваймарі й Празі. В цьому часі написав Singspiel „Abu Hassan“ (1811), музику до вистави „Preziosa“ (1821) і комічну оперу „Die drei Pintos“, якої не скінчив. Остаточню був покликаний на організатора й директора новооснованої німецької опери в Дрезні. Тут побачив світ найбільший його твір: „Вільний Стрілець“.

Грали її перший раз 14. марта 1821 р. в Берліні з таким успіхом, що від цього часу ім'я Вебера стало популярним. Цим твором підкопав раз на все вплив Спонтінію в Берліні, а Россіного у Відні й кинув визвольний клич в розгорячовані романтичності не тільки Німеччини, але й цілої тодішньої культурної Європи.

З „Вільним Стрільцем“ — починається ера народної музики по всій Європі. Побідний наступ італійської музики, що завоювала цілу Європу, здержав і змусив до відвороту якраз Вебер, застромлюючи стяг своєрідної народної музики.

В р. 1823 написав для театру у Відні — „Euryanthe“, — якої вплив на Вагнера очевидний в його „Лоєнгріні“.

Послідня його опера, це „Oberon“, яку почав писати 1825 р. на поручення Дирекції Театру Coventgarden в Льондоні. В році 1826 удається особисто до Льондону, щоби самому кермувати першою виставою цієї опери — та в коротці по виставці умирає 5. червня 1826 р.

Хоча значіння Вебера полягає головню в драматичній композиції, то й інші твори його грають визначну роллю в музичній літературі. Крім згаданих опер писав: — Гімни, кантати, симфонії, увертури, концерти, хори, річи камеральні й крім цього багато праць письменницьких.

Визначні жінки сучасної доби

Н. Karin Michaelis: ЛІС ЯКОБЗЕН.

Зручна й ніжна як молода кітка. Дрібонькі, звинні, легенькі ніжки. Зелені очі, які світять в темноті. Чорне, буйне волосся, що розсилає на всі сторони електричні іскри, доволі, щоб освітити нічню цілком темний ліс. Спідниця по коліна. Мешти, капелюх, плащ, одним словом все з передчора, модерніше від модерного.

Коли побачимо Ліс ЯКОБЗЕН перший раз, як вона на всі сторони стріляє очима, немов смотрив роздаровує погляди й усміхи, ми готові взяти її за розпущену дочку багатого міщанина, яка проводить своє життя на пробах стрів, стрічах, танцях і сценах з „жалюгідним“ мужем, та за цілий день не зробить нічого корисного.

Однак ми скоро переконалися, про щось зовсім іншого. Ця танагорова фігурка не є, що правда, першим філософом Скандинавії, але за це вона працює, як цілий ріі пчід, що в ясний літний день зносять до вулія запаси меду на зиму. Вона доконує просто нечувано багато, хоч її день триває також лише двадцять чотири години. Що значить відпочинок не знає — і не потребує його. Не думайте однак, що вона цим самим відреклася життя і його спокус. О ні! Ліс ЯКОБЗЕН танцює, буває в товариствах, і не забуває на все звернути увагу та одягнутися по найновішій моді. Але в часі коли танцює і стріляє очима, розум її працює безперервно, витривало та непомилно. Вона на сто відсотків жінка, але її розум працює виразно, швидко й певно. Може це якраз і є найбільш подиву гідне у неї, що вона уміє відділити свій розум від серця, що вона не лучить цих двох різних величин, як це роблять інші дочки Еви, в одну мішанину.

Колись залюбила була Ліс ЯКОБЗЕН в одного артиста і хотіла вступити до театру. І колиб ця любов не була скоро пройшла, малаб тепер Данія о одну артистку більше. Серед мушин, в яких вона уважала для себе за вартісне труду залюбитися, — закивилла замуж за вченого І. П. Якобзена — (не помішайте з поетом цього самого назвиська), небракувало напевно ні малюв, ні поетів ні композиторів, і таким чином в різні періоди свого життя Мала Ліс захоплювалася різними родами мистецтва. Що зі всіма могла товаришувати, пробуватися і в кожному малаб певно створила щось понад середню міру за це дає поруку жар її очей і горяча кров. Бог зна, що могло бути з цієї молоді, темпераментної дівчини, тоді коли вона була ще настільки молодою, щоб лучити в одно бажання з ділом. Але як двадцятьлітня вийшла вона замуж за людину науки, сталася як його жінка, жінкою науки і остала вірною як чоловік так і науці.

Як дитина була вона — ясна голова, або щоб остати при властивій назві — чудодитина, так що це просто незрозуміле, що похвали й підхлібства зовсім її не зіпсули. Що вона знала свою вартість це очевидно. Тільки одна Зоня Ковалевська*) могла рівнятися з нею і тому почала вона — ще як смотрик — завзято студіювати математику.

Батько Ліс Якобзен, Марко Рубін основник і управитель державного статистичного бюро (пізніше директор Національного Банку), був вродженим адміністратором. Він нього унаслідила вона цю здібність, але мусіли пройти ще цілі роки заки вона це собі усвідомила.

Ледви вийшла замуж, а вже почала студіювати філологію, розуміється тому, бо це був — його — фах. Пише розвідку про „Поділ спільної північної мови на староскандинавські діалекти“. Дістає від університету золоту медаль. Опісля, йдучи за цю вка-

зівкою судби, починає серйозно приготуватися до докторського іспиту, в межичасі обдаровує свого мужа двома дівчатками, вправляється як господиня на велику скалю і — дає тижнево сорок годин лекцій. Вона опановує все. Здає докторат. Стає доцентом університету. Але нагло вона завертає, і щойно від того дня розвивається вона на „чудодиво“ серед жінок з вищою освітою в Данії.

За її ініціативою, старанням та випливами — основано видавниче товариство в цілі видавання данських пам'яток мови, як зі старої так і нової данської літератури. Недостача такого видавництва болюче відбивалася на данській науці. — Але по кількох роках існування, товариство так блискуче розвинулося, що видало 70 грубих томів.

При матеріальній допомозі відомого данського мецената Гагемана — вона довершила видання данських пісень з XVI і XVII ст., а що найважливіше, довела до кінця повне видання творів Тихо де Браге*)..

І як раз цього року, в 350 річницю заложення Уранісборзької Обсерваторії на данському острові Гвен — закінчено велике чотирнадцять томів обіймаюче, видання творів ТИХО де БРАГЕ. Є це найбільша видавнича праця данської літератури.

Коли Ліс ЯКОБЗЕН знайде для себе вільну хвилину серед своїх обов'язків приватних: — як молода мати двох дорослих дочок, з котрих старша просто непереносить наукової праці, як господиня дуже товариського дому, як прихильниця Черльзтоуну і Фокстроту, і як видавниця книжок, — тоді пише новелі для широкого світа поза Данією. Тут і там відважується вона на дійсну літературну спробу. І коли спроба вдається вона безмежно щаслива. Кловн завсідні бажав поспробувати своїх сил в трагічних ролях, а елегантний amator як комік.

Коли вона обговорює якусь літературну працю з численними її приятелями, що приносять їй свої праці для осуду, її розум працює безперервно так, що коли опісля її гість відійде вона сідає і пише сторінка за сторінкою. Готове до друку, без помилок. Її розум працює так старанно і ясно, що вона не потребує ні вигладжувати ні змінити.

Штаб її співробітників, це легіон. Від старих ветеранів на всіх ділянках наукової праці до молодих початкуючих юнаків. Вона диригує всіма, цілком невідомо одним усміхом і одним кивком руки. Вроджений управитель не здає собі справи з цього в чому таємниця його організації.

Нагло, немовби вона мала мало діла з дотеперішньою працею реорганізації студій джерел данської філології спадає на її плечі нова праця. Карльсберзький фонд і Міністерство Освіти віддають їй керівництво працею над Великим Данським Словарем. Праця над словом, що напевно витриває конкуренцію з найбільш широкими цього рода працями в світі, почалася в 1918 році. Кожного року виходить один том в 1280 шпальт. Видання буде закінчене в 1940 році. Це безсумніву рекорд. Велика шведська „Modersmålsbög“ (Книга нашої матерної мови), що почала видаватися в 1890 році дійшла досі щойно до букви F, а німецький словар Грімма, що почав виходити біля 1850 року ще далеко незакінчений...

Коли праця над цим словарем „Ordnes Liv — ЖИТТЯ СЛІВ“ як Данці з гордістю називають тоту геніяльну працю, була в повному налагодженому ході, вдалася невсипуча Ліс до організування видавництва Часопису для студій північних мов „Acta phi-

*) Ковалевська Софія (Соңя), математичка, уродилася 15 січня 1850 р. в Москві, від 1884 р. була професором в Штокгольмі де й померла 10 лютого 1891 р.

*) Tycho Brahe, астроном вродився 14 грудня 1546 р. в Кнудструп. В 1580 вибудував на острові Гвен астрономічну обсерваторію. В 1599 році одержав від цесаря Рудольфа вимогу Бенатки біля Праги для уладження астрономічної обсерваторії де й помер 13 жовтня 1601 року.

ologica Scandinavia". Начальними редакторами є ЛІС ЯКОВЗЕН і БРЕНДУМ — НІЛЗЕН, (Brøndum-Nielsen) але статті походять від найзнаменитіших вчених всіх країн, які цікавляться філологією північних народів. Вже в перших числах знаходимо статті з Голландії, Німеччини, Америки, Норвегії, Швеції і Данії.

Минулого року видали данські жінки з вищою освітою збірник, в якому знаходиться також стаття ЛІС ЯКОВЗЕН. Вона так цікава, що мимоволі зростає бажання зачитувати її в цілості. Брак місця не дозволяє на це. Тому наведу лише це, що характеризує світогляд ЛІС ЯКОВЗЕН. В цій статті обмірковує вона певне тепер питання: Чи можуть жінки працювати умовою так інтензивно як чоловіки? Всі чоловіки, котрих вона питала про це, давали заперечуючу відповідь, а кожний наводив на це свої аргументи. ЛІС ЯКОВЗЕН теж сама признає, що жінка, принаймні досі, не досягнула височин чоловіків. Вона пояснює це так:

— Наука має то спільного зі штукою і взагалі зі всякою творчою працею, що вимагає цілої людини, цілковитого віддання праці та безоглядності супроти всього іншого. Коли несповниться цієї вимоги, не може бути досягнене нічого дійсно великого. Бог науки і штуки є заздрисним богом. Лише цьому дає він своє благословення, хто жертвує себе йому в цілості. Лише цьому, хто потрапить забути рідного батька й матір, любу, дитину в кожну хвилину дня чи ночі, року чи місяця, коли цього зажадає розв'язка наукової проблеми чи виконання твору штуки. Слова Святого Письма про безграничне віддання релігійне відносяться в цілій строгості й до наукової праці. „Хто любить батька, матір більше мене цей негідний мене“. Так до йоти звучить і домагання наукової, творчої праці. І ця вимога доводить (також і у чоловіків) до конфліктів... Саме великість вченого чи артиста спричинює безоглядність його супроти близьких. Один визначний французький письменник висказує це так: „Творча сила це не тільки забуття всесторонності ради поєдинного, але це також сила дати захопити одній думці на стільки, щоб вона вбила всяке інше бажання. Така сила це передумова для генія... Вона дана лише нечисленним мунціям, але ще рідше жінкам. Можемо це вбирати в такі слова, як захочемо. Можна сказати, що жінка немає

брутальності чоловіка, чи що їй бракує духовних сил. Наслідок буде цей самий“.

„... Мати, яка не насилуючи себе, покидає свою хвору дитину, щоб віддатися праці, має з людського становища хибу, але чоловік, котрий віддається своїй праці, відступаючи опіку над дітьми жінці, поступає цілком природно, може саме так, як повинен поступати...“

„...Чоловік, який жениться, намагається з природи річи поширити обсяг своєї праці, жінка, яка виходить заміж намагається звужити свою працю. Студентка, яка добре заручиться звичайно покидає студії, студент, котрий заручиться концентрується саме на свої студії, щоб по можливості скоро здати іспит та добитися становища...“ —

Вона кінчить свою статтю словами, що неможливо ані не повинно вибирати між домашньою працею, а працею публічною. „Коли жінка почуває в собі покликання стати лікарем, учителем, дослідником, то це було б самогубством вбивати цей наклін — хочби вона була матір'ю дванадцяти синів, але й навпаки, не була би вповні людиною і ця жінка, яка ради свого фаху вирікається материнства.“

Щоби відповідно заокруглити мій очерк мушу доповнити певну недискретність, (що буває часами навіть вказане) і познакомити Вас Читачки, ще з двома полями діяльності ЛІС ЯКОВЗЕН. Може дехто мені не повірить, то прохаю написати до неї і спитати її самої.

ЛІС ЯКОВЗЕН є виставельною і управительною фабрики цементу, що має свої підприємства широко по світі. Центральна знаходиться в малому симпатичному містечку Парижі, де пані ЛІС ЯКОВЗЕН постаралася о гарний малий замочок в центрі цього міста над Секванною.

Але Ви почуєте ще щось гіршого: др. філософії, доцентка, вчена, лекторка, адміністраторка й видає книжок — ЛІС ЯКОВЗЕН є також спільничкою найкращого в Копенгазі дому мод. Це прекрасна будівля в центрі міста, перед котрою стає кожний мешканець Копенгаги і кожний чужинець, щоб подивляти його прекрасну виставу. Правда, що цього Ви не сподівалися?

Чи це пересіда коли я називаю її жінкою з казки серед жінок з вищою освітою Данії? *Переповіс М.*

Моді

Щоденна суконка.

Гладенькі тамтогорічні суконки яких лінія була найширша в раменах і які надавали жінці мужеську сільветку, цього року вже зникли. Тепер суконка мусить мати витягнену блюзу, як вже не в округ, то принаймні з переду. Плечі можуть бути ще рівні, але перед мусить бути легко витягнений, стягнений звичайно пониже паса паском. Спідничка має також ширшу лінію, переважно є фалдована. Викрій коло шиї в суконках до щоденного вжитку малий, часто видовжений в шалик, який можна закинути довкруги шиї. Як матеріал на такі суконки найкраще надається легка вовна, або суконце однієї краски; прибирається ясною *Georgett*-ою або тільки гарною спряжкою при паску.

Блюзки прибираються тепер дуже ефективно нашими народними вишивками. В Німеччині дуже їх носять і подивляють як наймодніші блюзи з прикрасою з *ukrainischer Bauernstickerei*, в Парижі вони все ще фігурують під назвою *broderie Point Russe*. — Дуже гарно виглядає зіставлення шовкової блюзки й спіднички в відмінній красці. Спідничка темна шовкова прибрана плісами, фалдами або фальбанамі, а до того блюзка ясна, шовкова; таку туалету можна убрати на вечір чи в гостину, а навіть на раут або вечерниці. Модним є також подібне зіставлення з оксаміту.

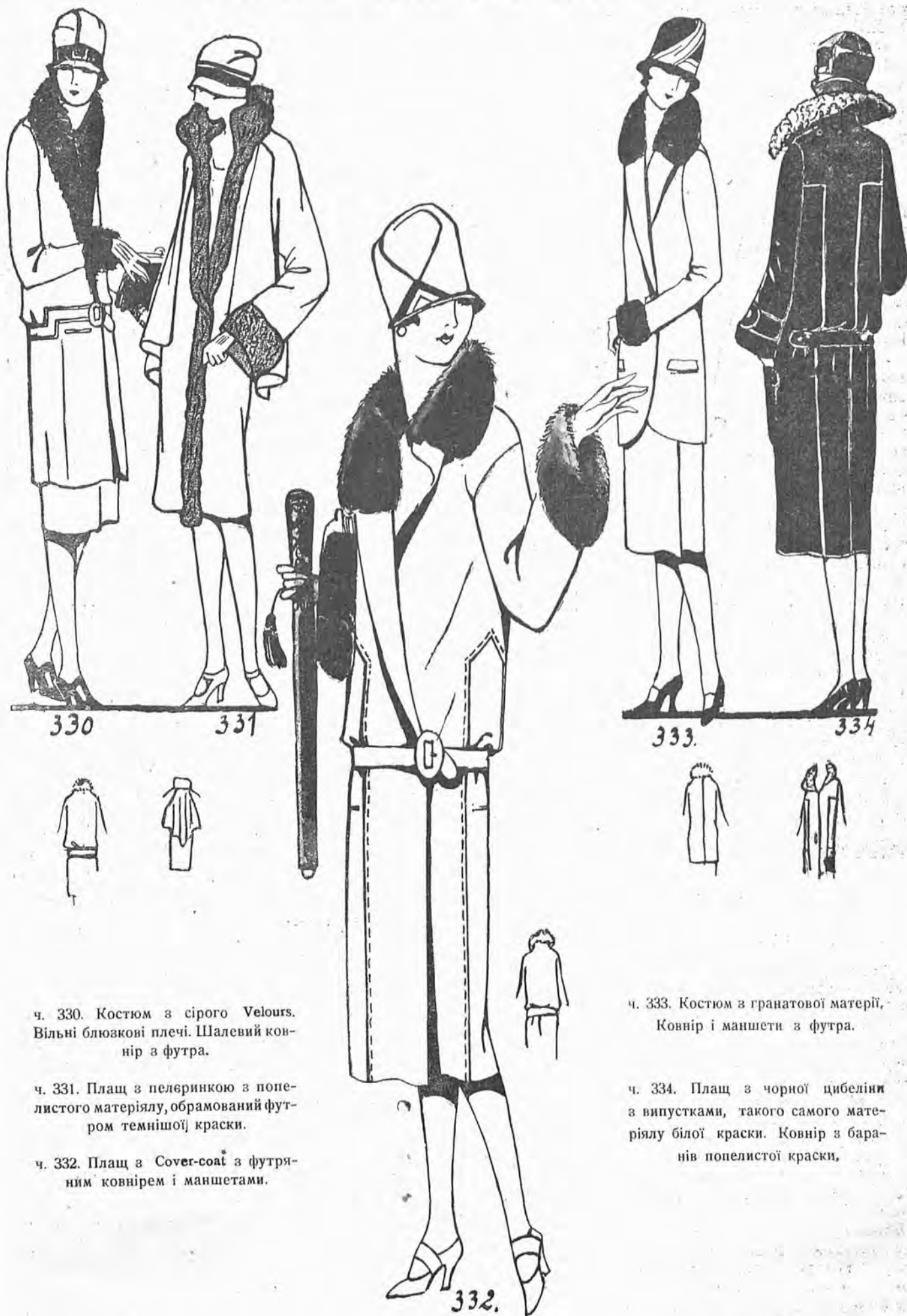
Біла оксамітна блюза, скомбінована з чорного оксамітною спідничкою, витята при шиї, без рукавів надається навіть на балеу туалету. Такі комбінації є дуже ефектовні, а передовсім незвичайно практичні бо можна ужити давні немодні або й по часті зношені суконки.

З красок наймоднішою в біжучім сезоні є краска чорна. Можливо, що то цілій скалі красок, яка панувала в літнім сезоні спокійний та дискретний тон чорної краски, побідив своїм контрастом. Попри чорну краску є модні краски гранатова, всякі відтінки бронзової, та вишнева.

Який капелюх тепер модний?

На щодень до міста, на закупи чи до бюро найкраще надається спортовий велюровий капелюшок, який так мягонько пристає до голови і так лагідну тінь кидає на лице. Краска його відповідно до плаща чи костюму може бути ясна, пісочна чи малинова, темна, гранатова чи вишнева. Головка досить висока свobodно загнана, криса невелика, переважно спущена. Правда, такий капелюх досить дорогий за те тривалий і дається перефасонувати. На вечір до каварні або в гостину, убирає модна пані оксамітний капелюх — берет або широко крисатий берет з шовкового оксаміту вистебнований лискучим шовком, прикрашений гарною шпилькою, широкий, з м'якою голівкою, опоясаний вузькою рипсовою стяжкою. До футра найкраще надається шапочка зі взористої матерії або оксаміту, вигантована різними красками.

ОДЯГ НА ВУЛИЦЮ

ч. 330. Костюм з сірого Velours. Вільні блюзкові плечі. Шалевий ковнір з футра.

ч. 331. Плащ з пелеринкою з попелистого матеріялу, обрамований футром темнішої краски.

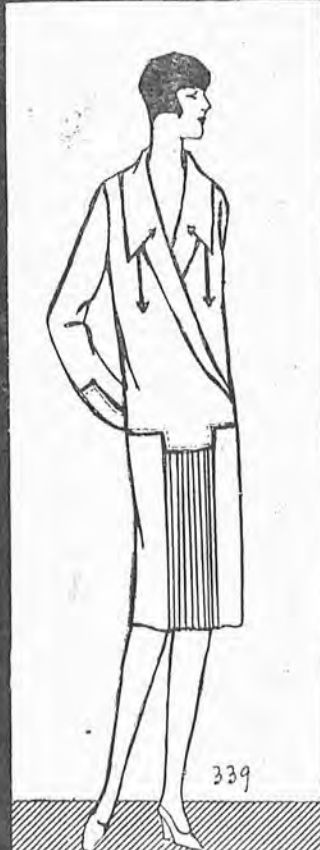
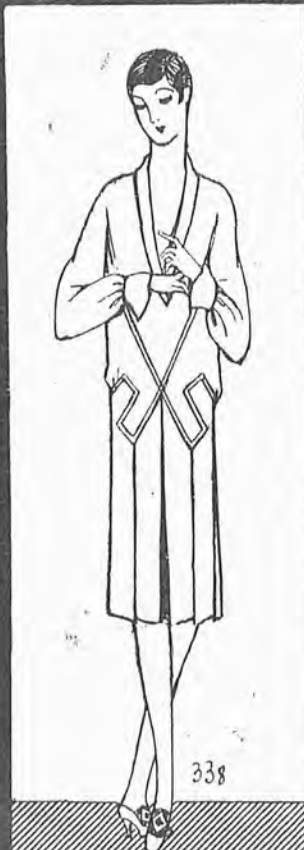
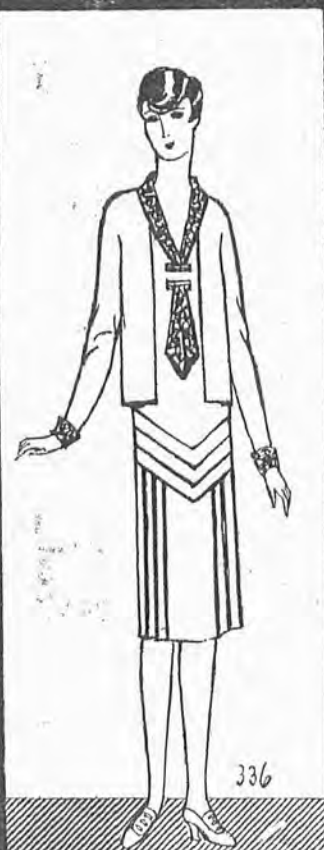
ч. 332. Плащ з Cover-coat з футряним ковнірем і маншетами.

ч. 333. Костюм з гранатової матерії. Ковнір і маншети з футра.

ч. 334. Плащ з чорної цибуліни з випустками, такого самого матеріялу білої краски. Ковнір з баранів попелистої краски.

До кожного моделю готовий крій.

ПРАКТИЧНО

ч. 335. Комплект з матеріялу рожевавої краски. На переді два волянти пришиті по боках, з правої сторони прибрання з ґузиків.

ч. 336. Сукня з болером з гранатового рипсу. Ковнірець і краватка з взористої Crêpe de Chine.

ч. 337. Плащ з сірого Velours з шалевим ковніром, зашнурований на чотири ґузики.

ч. 338. Сукня з оксаміту в блюзковій формі.

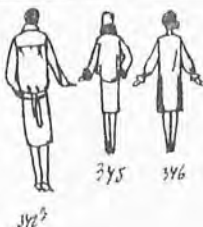
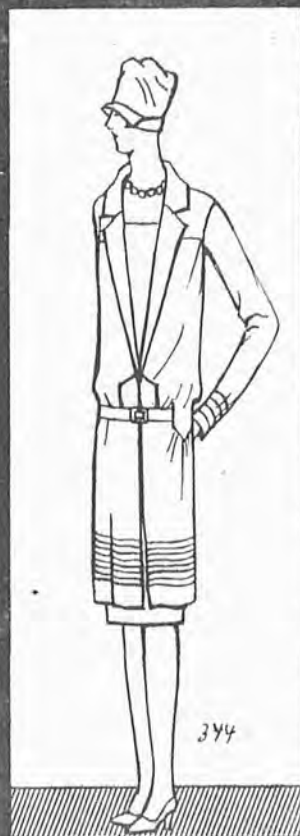
ч. 339. Суконка з матеріялу цеглястої краски, спідничка на переді уложена в фалди.

ч. 340. До спіднички з темночервоного матеріялу, жупрегова блюзка з Crêpe de Chine яснішої краски.

До кожного моделю готовий крій.

Й Е Л Е Г А Н Т Н О

ч. 341. Сукня з двох матеріалів: спідничка з вишневого матеріалу, блузка з сріблитої Crêpe de Chine, обрамлена вишневим.

ч. 342. Суконка з вовняного матеріалу сливкової краски. Спідничка з фалдами на переді.

ч. 343. Скромна сукня з чорної Crêpe de Chine з цікавим стебнуванням.

ч. 344. Сукня Redingote з чорного матеріалу.

ч. 345. Комплет з трьох частей: блузка і плащ з двоякого матеріалу.

ч. 346. Вовняна суконка зашнурована на боці. Оригінальне й дуже модне викінчення в зуби, прибрані гузиками.

Д О К Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й .

При замовлюванні кроїв не забувати подавати їх величину, а при монограмах величину букв і до чого вони призначені (бо хустинок, білля, рушників, пошевок і т. п.) Замовлення на крої, взори й монограми виконується тільки за попереднім наоісланням належитості (чеком, переказом або поштовими значками.)

ЗА ПОСЛІПЛАТОЮ НЕ ВИСИЛАЄТЬСЯ.

ЗИМА І СПОРТ

347

ч. 347. Костюм до спорту з волохатого матеріалу, прибраний футром.

348

ч. 348 Спортовий одяг: Трикотова спідничка, взористий Pullover, шаль і оригінальна шапка.

349

ч. 349. Жакет до спорту з паском для молоді панночки.

350

ч. 350. Спортовий одяг. Споденки з вовняного матеріалу, волічковий светер, шапочка і рукавички.

351

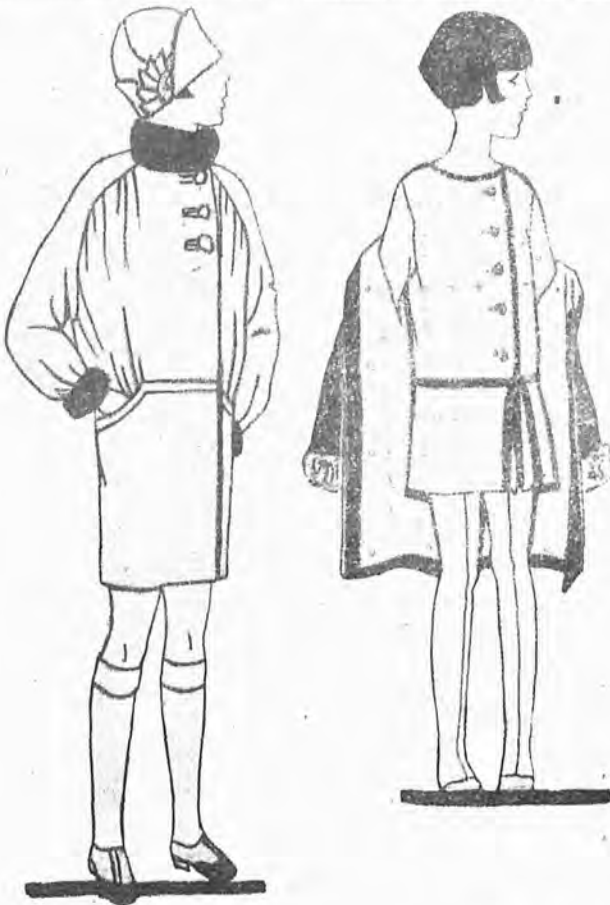
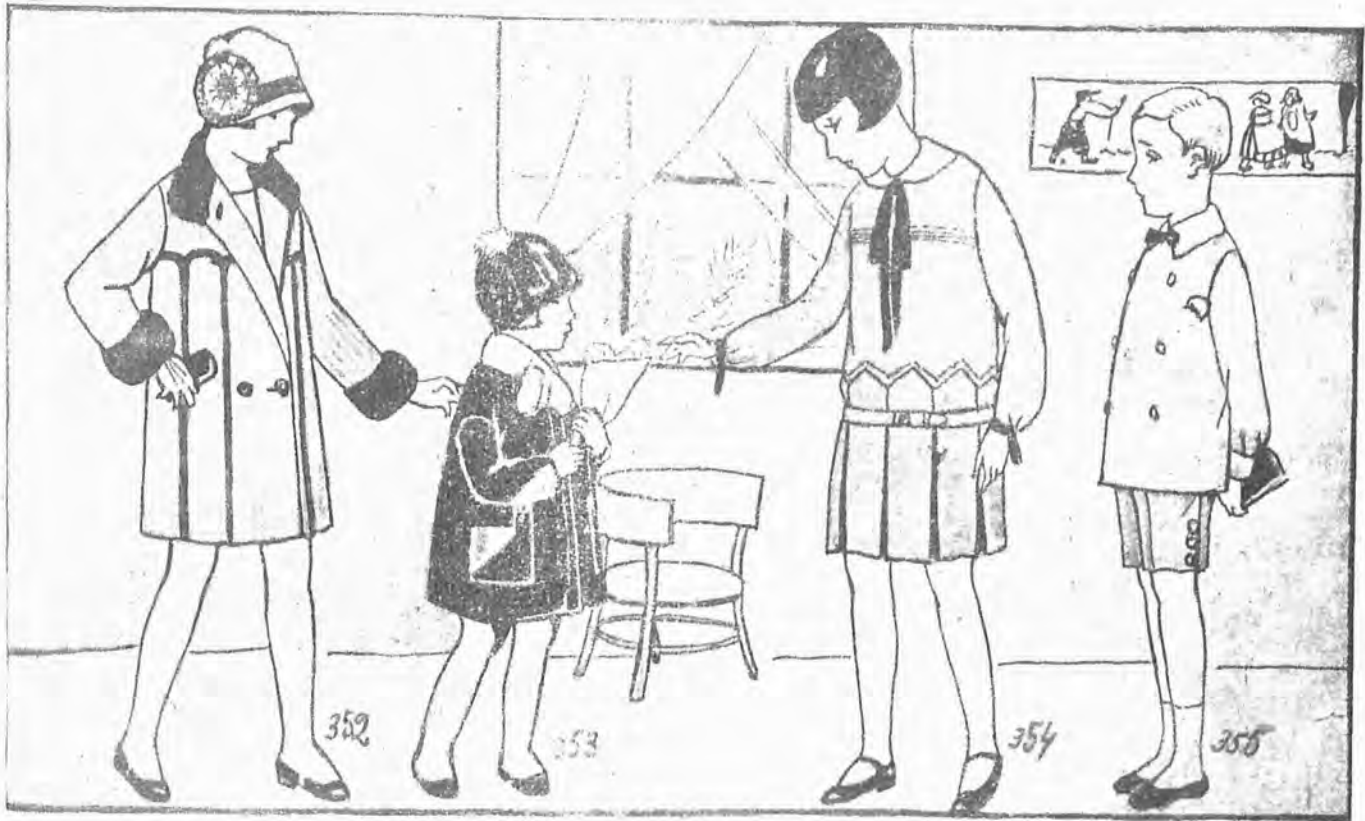
ч. 351. Волічковий плащик для малої дівчинки й відповідна до цього шапочка.

Ф і р м а
РОМАН ЗУБИК — **ЛЬВІВ,**
вул. ГАЛИЦЬКА Ч. 16.

продає найдешевше

Модні МАТЕРІЯЛИ ВОВНЯНІ, ШОВКОВІ
і інші. — Плюші, оксаміти, вельвети.

ДІТИ МІЖ СОБОЮ

ч. 354. "Суконка" для дівчаток від 7—11 літ, зроблена з бронзової вовняної матерії; прибрання стебнівкою. Спідничка в фалди.

ч. 355. Убранко для хлопчика; блузка зашнурована на два ряди ґузиків, споденки пришиті до станика з підшевки.

ч. 356. Плащик з ясного матеріалу прикрашений темними крілками. Плечі в блюзковій формі. Рукави ряслянові.

ч. 357. Комплет з вовняного матеріалу в двох кольорах. Плащик гладкий, суконка в кроти; вона зашнурована на боці. Подвійний фалд поширює спідничку. Спід плащика до відшнуровування.

ч. 358. Домашній одяг до гри з фарбками; суконка коротка, прикрашена вишивкою; сподом штани з того самого матеріалу.

До кожного моделю готовий крій.

Б Л Ю З К И Ш Л Я Ф Р О К И К А М І З Е Л Ь К И

ч. 359. Шляфрок з тонкого вовняного суконця, прибраний гаптом.

ч. 360. Шляфрок з шалевим ковнірем, що сягає до долу.

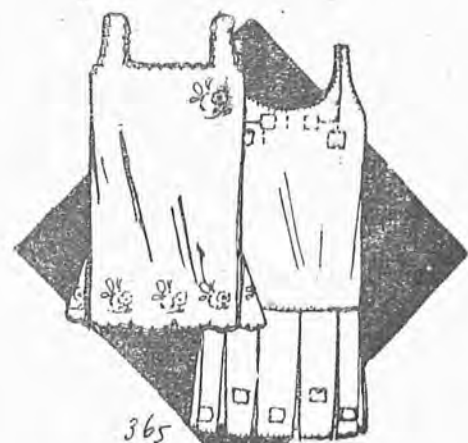
ч. 361. Джмреґова блузка з виложеним ковнірем, прибрана вишивкою.

ч. 362. Блузка з крепи прибрана вишивкою. Пасок шкіряний.

ч. 363/4. Камізельки з Velours або kasha прибрані народними вишивками різнокольоровою волічкою.

Д О К О Ж Н О Г О М О Д Е Л Ю Г О Т О В И Й К Р І Й.

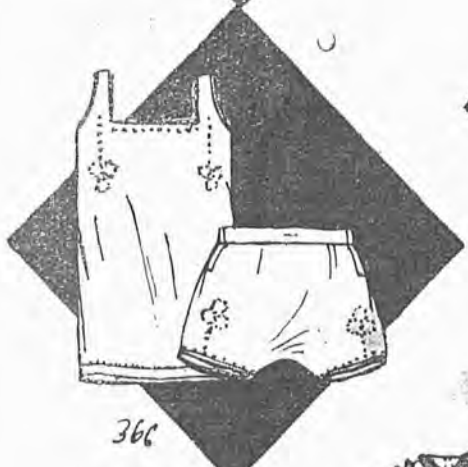
ДІТОЧЕ БІЛЛЯ

365

377

366

369

378

367

371

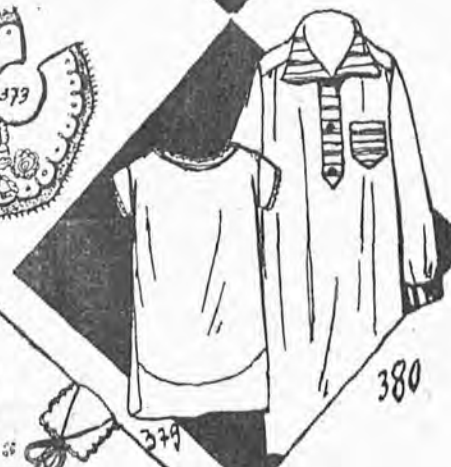
372

373

374

380

368

376

381

ч. 365. Дві комбінації для дівчаток. Перша одностайна а друга від пояса уложена в фалди.

ч. 366, 367 і 381. Денні сорочки і майточки для дівчаток прибрані мережками і гаптом.

ч. 367. Нічні сорочки для дівчаток. Перша з взористого крепону облямована гладким, друга з білого перкалю прибрана вузьенькою вишивкою

ч. 368. Дві комбінації-майточки для малих дівчаток.

ч. 369. Комбінація — гальочка прикрашена гаптом і коронками.

ч. 370. Комбінація — майточки прибрана гаптом і зубцями.

ч. 371. Чіпець для малої дівчинки, прибраний стяжечками й гаптованими квадратами.

ч. 372. Замкнені споденки для хлопчика з білого полотна.

ч. 373. Підбородок прибраний коронкою і гаптом.

ч. 374. Черевички з флянелі, прибрані гаптованими зубцями.

ч. 375 і 376. Нічні кафтанчики до запинання з переду або на плечах.

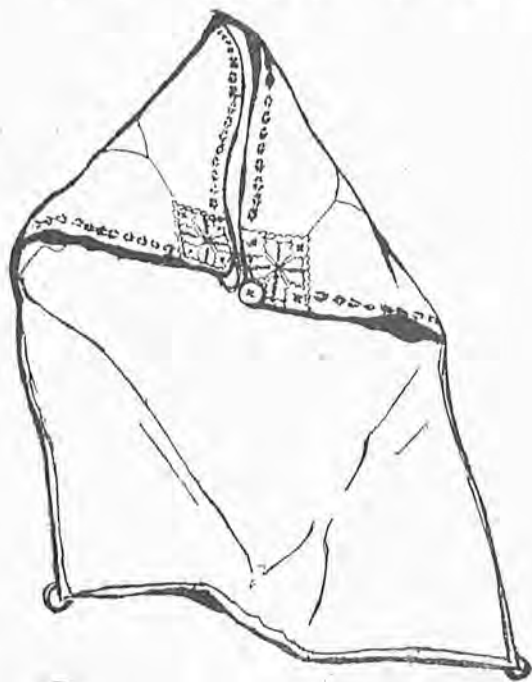
ч. 378. Комбінація для хлопчика — нічна сорочка з майточками.

ч. 379. Денна сорочка для хлопчика з вузьеньким гаптом.

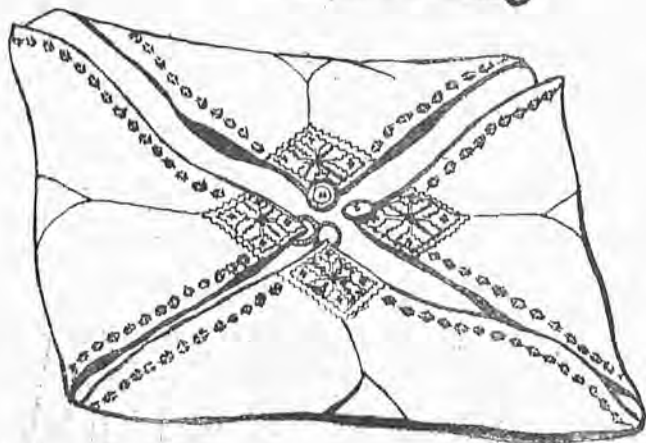
ч. 380. Нічна сорочка для хлопця з двоякого перкалю.

До кожного моделю готовий крій.

РУЧНІ РОБОТИ НА МИКОЛА-

Сашетка на хустинки до носа з білого гарненького полотна, або грубого шовку, рипсу, мори і т. п. Прибрана вишивкою. Величина 35 x 35 см. В середині вложена мягко і підшита шовком. Запинається на гузики, або зав'язується на стяжки.

Килим (простований пл. О. О. Кульчицькими) як ручна робота.

Виконаний на сукні, або іншому густому матеріалі, волічкою в красках: червона, синяво-зеленкувата, бронзова або темно жовта, чорна, або темно-зелена.

Краски належить добирати або всі яркі, або ніжні-пастилеві.

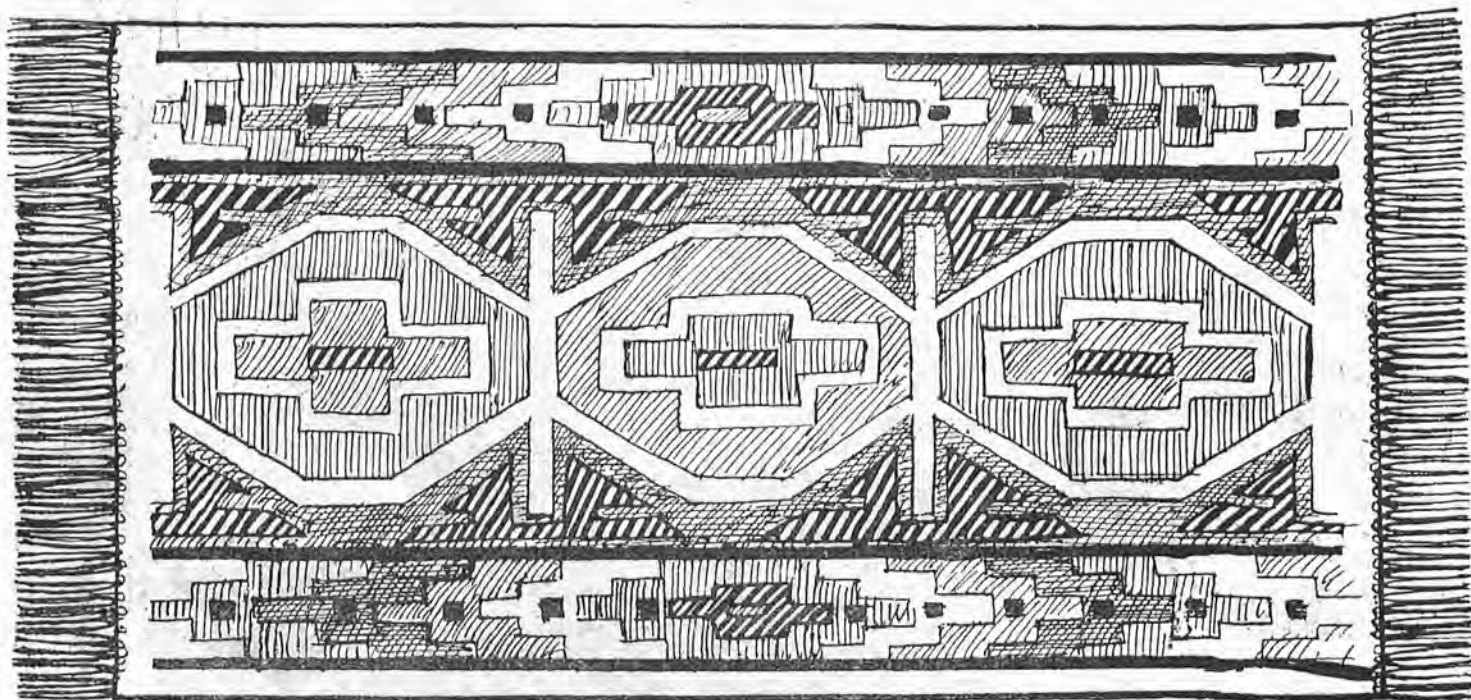
Взір тяжко є відбити на темному матеріалі синьою калькою. Тому можна урядитися так: Взір вирисований на тонкому папері, прифастригувати до сукна білими нитками, виводячи всі його контури.

Більші площі мотивів ділиться (як взір а) стор. 18) на рядки, а вишивку виконується гладдю.

Взір природної величини можна замовити окремо.

МОНОГРАМИ

до гапту й вишивання можна замовляти в „НОВІЙ ХАТІ“ в ціні від 0.50 — 1. — Зл.

ЧИТАЧКИ, ПЕРЕДПЛАТНИЦІ, ПРИХИЛЬНИЦІ! ПОШИРЮЙТЕ НАШ ЖУРНАЛ „НОВА ХАТА“. ПРИГДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИЦЬ. ПОДАВАЙТЕ ПЕВНІ АДРЕСИ, НА ЯКІ МОЖНА ВИСИЛАТИ ОКАЗОВІ ЧИСЛА. — ЖІНКИ! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ ЖІНОЧОЇ ПРОМИСЛОВОЇ КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ МИСТЕЦТВО“! — — — ДОПОВНЯЙТЕ СТАРІ УДІЛИ ТА ДЕКЛЯРУЙТЕ НОВІ.

ЇВСЬКІ І РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ

Альбом ва знимки, фотографічні.
Окладинка з сірого полотна або
сірого шовку з народною вишив-
кою.

Сашетка на гребені з мережками
й вишивкою.

Торбинка з прасованого оксаміту
або дифтини краски *дгаре*, з гердаю-
вими вишивками.

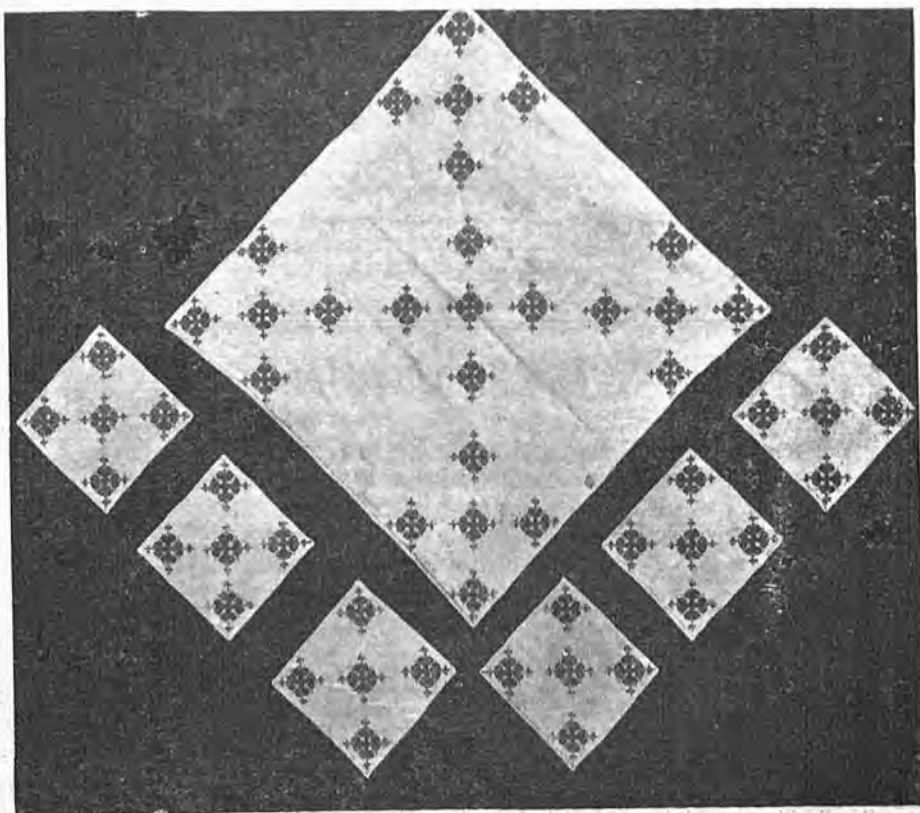
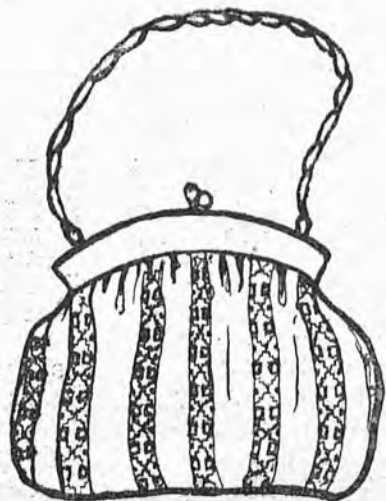
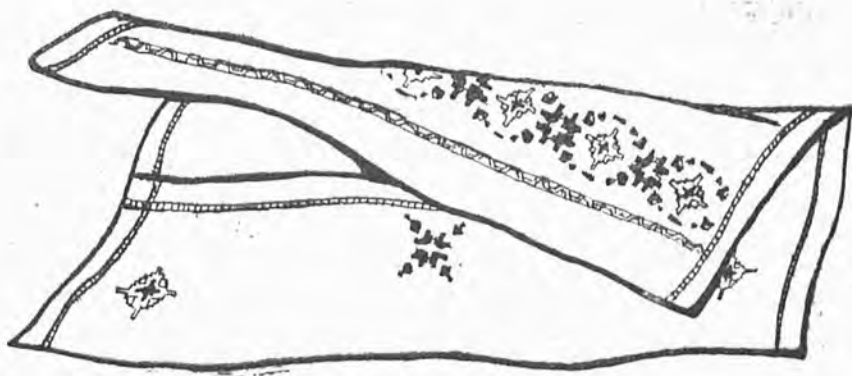
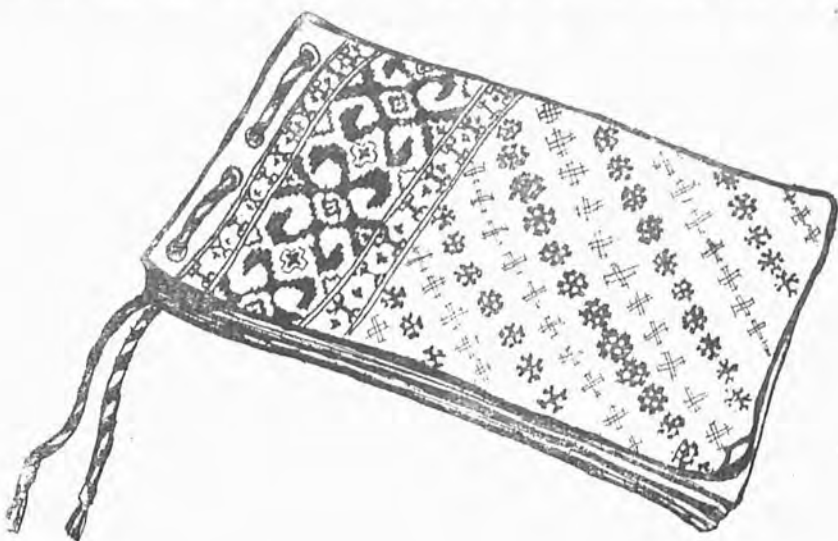
Серветка квадратова (Milieu) з мя-
лими серветками під склянки на
білому тонкому полотенці з буко-
винською вишивкою.

Величини с рветки 48 x 48 cm, ма-
лих серветочок 14 x 14 cm.

Вишивка дрібними хрестиками, ви-
конана тонкими нитками DMC, або
Mouliné, в красках:

- ■ чорна
- x x червона
- o o жовта
- //// синя
- + + ліліова.

Віддалення одного мотиву вишивки
від другого навхрест на 7 очок.

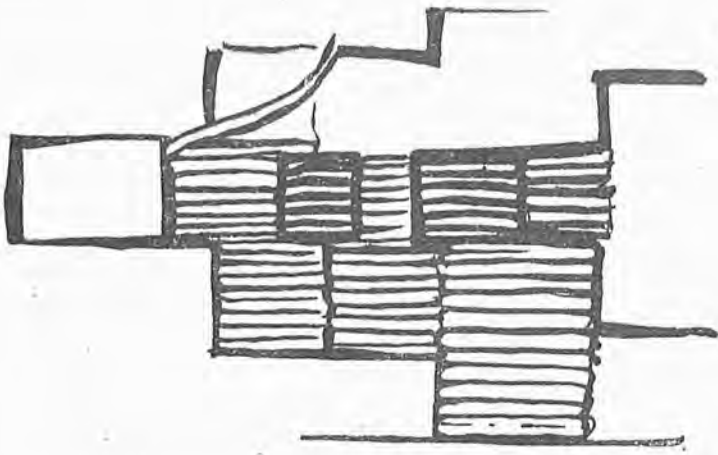

Позір!

НА МИКОЛАЇВСЬКІ Й РІЗДВЯНІ ДАРУНКИ!

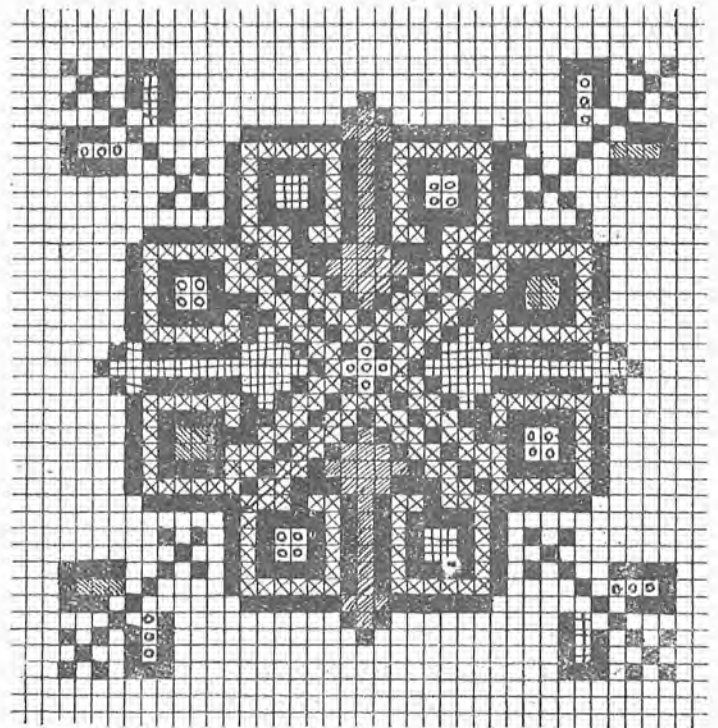
Звертаємо увагу на наше оголошення на 3-тій сторінці окладинки „Нової Хати“, де уміщений список і ціни готових ручних робіт в народних мотивах, які можна набути в „НОВІЙ ХАТІ“.

Позір!

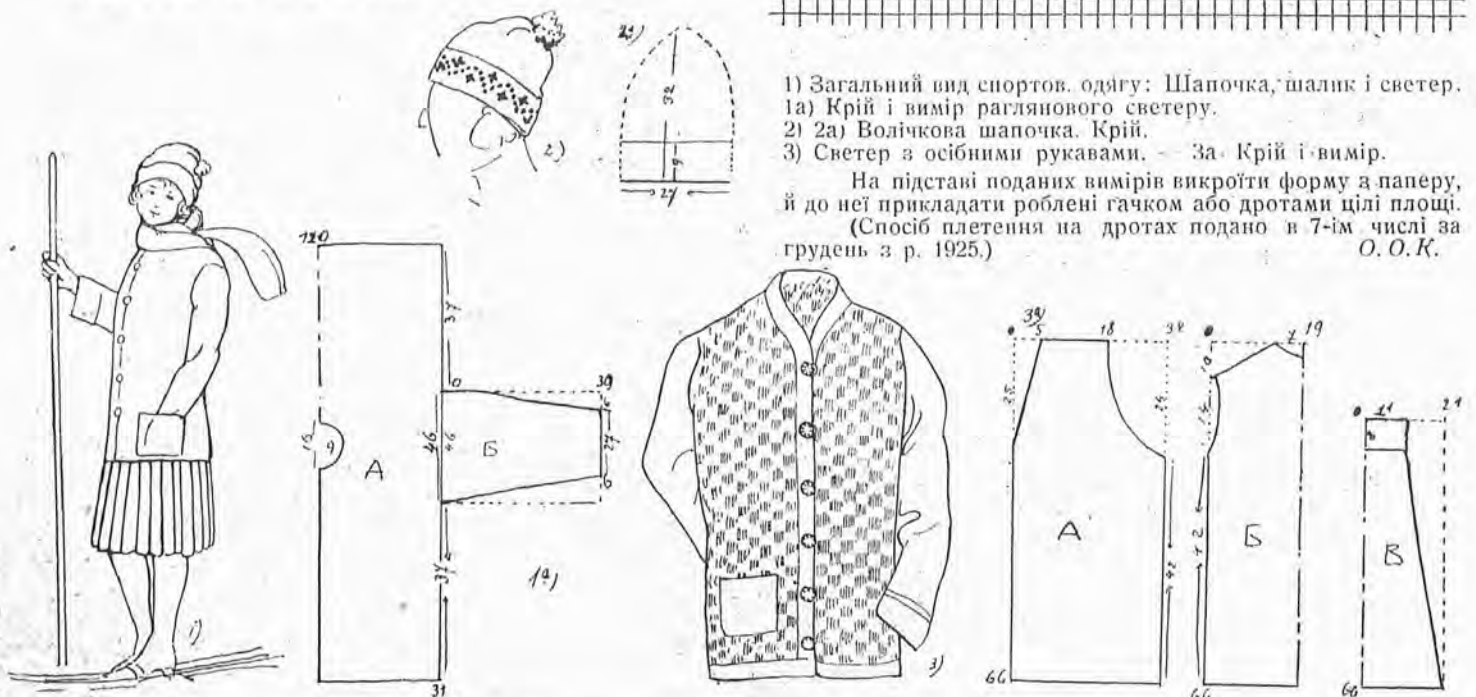

а) Спосіб вишивання килима (диви стор. 16).
б) Мотив вишивки до серветки (Мілець) (диви стор. 17).

б)

ФОРМА НА ВОЛІЧКОВИЙ СВЕТЕР

1) Загальний вид спортов. одягу: Шапочка, шалик і светер.
1а) Крій і вимір рагланового светеру.
2) 2а) Волічкова шапочка. Крій.
3) Светер з особливими рукавами. - За Крій і вимір.
На підставі поданих вимірів викроїти форму з паперу, й до неї прикладати роблені гачком або дрютами цілі площі.
(Спосіб плетения на дрютах подано в 7-ім числі за грудень з р. 1925.)
О. О. К.

„Рідна школа“ в потребі

Одержуємо такий поклик:

Ученики, яким й на хліб часто нестаче, залягають з оплатами; через довгі зимові місяці треба напалювати класи, які являються нераз самотнім пристановищем, де перемерзла сутеринова дівчина нагріває на усю добу свої скостенілі тіла. — Львівські кружки У. П. Т., що опікуються поодинокими школярами, не годні кінець з кінцем зв'язати. Думають, звідки би дістати гроша.

Львівський жіночий кружок У. П. Т. імені Ганни Барвінок, що опікується жіночими школами, придумав: Передсвяткова ярмарка відбудеться в перших днях січня. Чого на ній не буде! Дичина і дріб, мука, мід, кутя, яблука, горіхи та прикраси на ялинку, одним словом все, що нашим господарям

на свята потрібно. І придуть тут полатити свої закупки. Заплатять звичайні ціни, а гроші підуть на Рідну Школу.

В тих днях кружок розсилає зазив до наших жінок по селах, щоби прислали дари на цю ярмарку. Вже бачимо, як мешкаються наші газдині і перебігають себе, щоби більше і краще обдарувати Рідну Школу. — „Я дам гуску, я поросю, я чудового меду“ — а чоловікам шепчуть: „Йди сполу з заяця, або хочби яку пташку“.

І підуть пакунки за пакунками. Малім зусиллям поодиноких людей зробиться діло, що дасть змогу нашим жіночим школам пережити скруту і полатити свої фінанси.

Імена жертводавців будуть оголошені в часописах разом з виказом надісланих дарів.

ОЛЬКА

порукає

ТРИКОТОВЕ БІЛЛЯ
ВОВНЯНІ ПОНЧОХИ
ЗИМОВІ РУКАВИЦІ Й ШКАРПИТКИ

РИНОК 35.
біля
Народної
Торговлі.

НА ДОГІДНИЙ КРЕДИТ!

**ФУТРА
СВИТКИ
РАГЛЯНИ**

мужеські, жіночі
й діточі.

ПЛАЩІ
з сибірських
лошаків, астра-
ханів, перських
баранків, мурм-
лів, сельскінів
і т. п.

**БОА,
ШАЛІ,
ШАПКИ,
Диваники**

перед ліжко.

Великий вибір
ШКІР
до вибирання
плащів, суконь
і т. п.

Просьтесь жадати кредитового проспекту у фірми:
СТАНИСЛАВ СТЕМПКОВИЧ

магазин і робітня футер
Львів, пл. Капітульна ч. 1. — ч. тел. 48-50.

Приймає всякі перефасонування футер, боа, шалів, шапок і т. п. — Якість товарів і роботи загарантовані.

ОЛЕКСА САЛАМАНЧУК.

Кожна форма вікна вимагає іншого прибрання.

З циклю „Жінка і косметика“

Краса і здоров'я.

Не від сьогодні, а від віків проблемою краси займалися не тільки жінки, але й... філософи. Як знаємо хочби з історії, поняття краси змінювалось дуже часто, а крім цього не всі погоджуються на пануючий, в даний час, погляд. Поняття краси залежить від моди, для того змінюється так часто як вона.

Часто думаємо, що слово мода відноситься тільки до одягу, до зовнішньої прикраси тіла. Воно так не є, а кілька примірів переконані нас в правдивості цього твердження.

В другій половині XVIII ст. було загально прийнято, що всі жінки обліплювали лице чорним (англійським) плястром, повитинаним у зірки або інші форми.

Всі добре пам'ятаємо, що в довоєнних часах були модні фризюри, при котрих голова видавалась великою, сьогодні майже всі жінки обтіяли волосся, щоби мати малу голову.

З цих примірів бачимо, що мода не відноситься тільки до зовнішнього одягу.

Тепер подумаймо, чи поняття здоров'я змінюється так, як змінюється поняття краси?

Знаємо, що в найстарших часах, поняття здоровий і хворий означало це саме, що сьогодні. Чоловік здоровий з часів біблійних чи фараонських ухидивби й сьогодні за здорового. З цього слідує отже, що поняття здоров'я не улягає таким змінам, як поняття краси.

А тепер, коли ми розписали анкету серед жінок, що вони хотіли би мати красу чи здоров'я, то частина обидилялася за таке питання, частина мовчки здвинулаби раменами, а з решти, менша скільки вибрала би здоров'я, а значно більша частина — красу.

І тут щойно психолог мав би багато поля до попису, розслідуючи заховання двох перших груп.

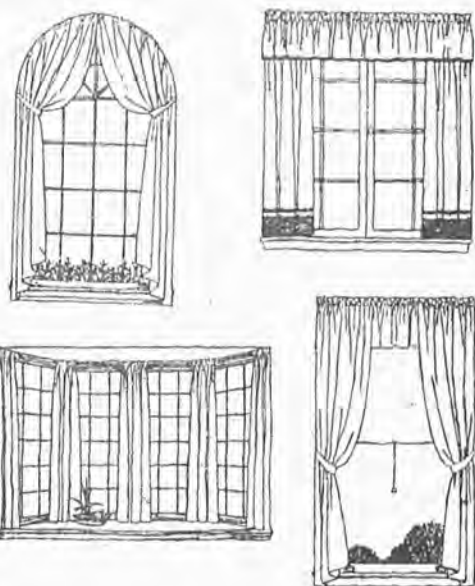
Але, залишім психологічні проблеми а розважмо, чому велика більшість заявляється за красою свідомо, чи несвідомо. Бо стрінемо жінки, які несвідомо, своїм поступованням, заявляються за красою.

Є жінки, які приймають постійно аршенік у малій кількості, щоби запевнити собі повноту тіла та гладкість форм. Звісно, аршенік сейчас по прийняттю не приносить ніякої шкоди, навпаки, декотрі жінки після аршен кового лікування дуже добре почуваються. З хвилю однак, коли відповідна скількість аршеніку збереться в організмі, починає ділати як отруя.

Аршенік, приймааний в маленькій кількості, після припису лікаря, ділає корисно на організм, збільшуючи число червених тілець крові. За велика скількість аршеніку спричинює затовщення знаряд'в людського тіла так, що вони, як маловартісні під оглядом життєвих функцій, не приносять організмові ніякої користі.

Інші знова жінки послуговуються атропіною, якою закрплюють очі, щоби вони мали питомий темний, вохкий полиск. Звичай цей, загально поширений у Франції та Росії, прийшов до нас і також скоро прийнявся.

А наслідки цієї моди страшні. Жінка вправді

Тюль, тусор, батист, етаміна.

щойно по довгому вживанні, тратить зір і стає на старість калікою.

До шкідливих средств належить окиснена вода, якою послуговуються жінки, щоби надати волосся ясно-золотисту краску. Ця вода не тільки нищить природну краску волосся, вона руйнує і саме волосся. Воно скоро сивіє та ще скорше випадає.

На щастя минули вже часи, коли велике знищення ширило т. з. шнурівка. Скільки лиха вона накоїла, скільки спричинила недуг жолудка, кишок та печінки, годі почислити!

Остаються ще високі запятки! Ми й не знаємо, що вони завинили скорочення деяких м'язів, яких праця при ході є необхідною, а яка, в наслідок здеформування м'язів, утруднюється.

Всі ці жінки, що уживають цих середників краси — заявляються свідомо чи несвідомо за красою, а опрокидують здоров'я.

Колиб однак кожна жінка була вихована для життя правдиво гарного, серйозного та цілевого — тоді б вона ніколи не заявила за ефективною та штучною красою, тільки вибрала б природну красу цвітучого здоров'я.

З розвитком медицини й інших природничих наук чим раз більше поширюється поняття, що про красу людського тіла, можна тільки там говорити, де організм є вповні здоровий. Це вже прийнялося і в літературі і сьогодні вже не стрічаємо серед літературних постатей Hauff-івських красавиць. Тип хороших красавиць був ще до недавня всюди поширений. Це тип жінки блідої, з якими хоробливими рум'янцями, з горячково блискучими очима. Це тип — туберкульозний. Таким і бачимо його в літературі та штучі минулого століття — а найбільш знаним прикладом такого типу може бути Traviatta (Dumas-Verdi). Але ми вже ним не захоплюємося, тільки жаліємо.

Від видавництва.

Відчуваючи недостачу журналу, який би причинявся до піднесення домашньої культури, приступила жін. пром. кооператива „Українське Народне Мистецтво“ у Львові до видавання журналу „Нова Хата“, якого перший випуск появився 1. червня 1925.

На протязі півтора року „Нова Хата“ ознайомила своїх читачок в першій мірі: з народним мистецтвом, як штукою декоративною в приміненні до домашньої обстановки; своїми практичними порадами і статтями інформувала про модерне хазяйство; додатком мод старалася допомогти придбати заповзятим господарям і їх рідні, скромний а елегантий одяг і білля.

Статтями про спорт, гігієну, плекання і виховання дітей познайомила наших читачок з модерними течіями в вихованні молодого покоління; інформувала про громадянську працю нашого жіноцтва, всесвітній рух жіночий і жіноче питання.

Численні ілюстрації і добрі лектура белетристична, оригінальна і перекладна доповнювали зміст журналу.

В черговому році нашого видавництва ми даліше звертатимемо головну увагу на культивування народного мистецтва й домашньої культури. До частини мод, на загальне бажання, будемо залучувати як практичний додаток та блицю крою.

Кінчаючи другий рік видавництва, яке стрінулося з загальним призначенням сподіємося, що й на далі будемо тішитися довірям і піддержкою наших передплатниць і прихильниць.

— Редакція „Нової Хати“.

Кілька слів о пранню

Чи це не розкіш мати гарне, сніжнобіле, пахуче білля? Це не тільки розкіш але й одна з вимог культурного життя. А ціла штука полягає в цьому, щоби уміти його гарно випрати. Бо при нинішній моді білля, де виходить так мало матеріялу, може кожна господиня ще найлегше постаратися о гарне білля не тільки спідне, але й на стіл та на постіль.

В кожній хаті вже саме слово „прання“ викликає тривогу. Здається, що ціла хата ходором ходить. Все в непорядку, все не в час. А однак прання можна перевести зовсім тихо й спокійно.

Позбирати білля й поукладати його в балії в цей спосіб, щоби брудніше та грубіше пішло на спід, тонше й чистіше на верх. Так покладане білля заллється літною водою. Це все повинна господиня зробити рано — коли ще ніхто їй не перешкаджає. Вечером коли знова втихне гамір дня, треба білля перепрати (без мила), добре викрутити, сильно намити з обох боків, тісно звинути в валок — і знова уложити в балію в такому порядкові як перше. Так нехай мокне цілу ніч. Рано починається властиве прання. До цього треба відповідної, м'якої води. Найкраще надається дощівка або річна вода. Коли вода тверда — треба додати трохи соди на це, щоби зм'якшити воду, а не на це, щоби сода „відгризла бруд“. Сода дуже нищить білля і її треба якнайменше уживати.

Прати треба старанно, щоби не залишити жадної плями ні бруду. По випранню — треба білля виварити. В тій цілі складаємо білля в баняк до зимної води — всипаємо ложку соди й $\frac{1}{4}$ фунта наструганого мила і варимо пів години. Ним закипить, треба часто мішати щоби білля не пригоріло. Виварене білля переємо у цій самій воді, а відтак виполікуємо. Від полонання залежить краса білля, тому неможна тут жалувати води. Найкраще полонати в ріці, а коли це неможливе — треба воду часто змінювати. Щоби білля мало гарну краску мусимо його посинити.

До цього уживаємо все синки найліпшої сорти. Завиваємо її в платочок та заливаємо в горнятку гарячою водою. Цю зафарску вливаємо до балії, повної зимної води — а коли вода дістане ясно блакитну краску, вкладаємо в ню по кусникови білля, переполікуємо, викручуємо — та вішаємо на стриху на чистих шнурах.

Білля треба стачати та прасувати, як воно ще вохкаве, тоді буде мати гарний полиск. Вкінці покладати в шафу — та вложити платочок замочений у добрий перфумі, щоби гарно пахло.

Практичні поради.

Средство проти безсонности. Коли хто вечером роздражнений і не може заснути, нехай з'їсть на ніч ложку prawdziwego меду, який успокоїть нерви. Колиж безсонність хронічна, треба перед сном змити ціле тіло зимною водою.

Підчас болю голови не класти зимного окладу на чоло, бо можна дістати запалення мізку; його належить класти з заду голови над карком.

Іржу в залізка відчистимо, як натremo його воском, а відтак сіллю.

Вімяний оксаміт або плюш відсвіжуємо в цей спосіб: гаряче залізо завинемо в мокрий платок і приблизно його до вімяного оксаміту так, щоби пара доходила до нього. За кілька хвилин вімяна матерія буде наче нова.

Приписи.

Зупа з каляфіорів.

Зварити росіл на костях. Два невеликі каляфіори очистити, розібрати на частини, сполосати і відпарити. Відтак відцідити, трошки посолити, бо росіл вже солений — і заллється кип'ятком так, щоби вода каляфіори лише покрила. Варити до м'якості, а перед видачею на стіл росіл процідити, залучити з каляфіорами, і засипати краківськими крупками $\frac{1}{8}$ і затерти яйцем. Пропорція на 6 осіб.

Січена печеня з яйцями.

Взяти $\frac{1}{2}$ kg волового мяса (на сікання), $\frac{1}{2}$ kg не дуже товстої вепровини, змити, пократити на кусники і змолоти на машинці. 8 dkg булки намочити в зимній воді, витиснути й також змолоти. Одну цибулю посікти і усмажити на ложці товщу. Мясо посолити до смаку, додати на кінець ножа перцю. $\frac{1}{2}$ склянки студеної води, 2 жонтка, шум з 1 білка і всмажену цибулю. Все це добре вимішати ложкою, потім виложити мясо на стільницю, звохчену зимною водою і розплескати на кружок. Чотири до п'яти яєць зварених на твердо, обрати старанно і уложити серединою кружка, одно яйце за другим задовж. Потім звинути мясо тісно у валок.

При звиванню звохчується руки студеною водою. Печеню покласти на гарячий товщ, в смаловану бляху, додати зо три ложки зимної води і вставити до рури. Пекти обливаючи часто підлевою печені. Як печеня зрумяніється, обсипати ложкою муки, а як мука зрумяніється вляти пів склянки зимної води. Ця печеня покращає дуже гарно виглядає. Подавати з якою небудь яриною. Пропорція на 6 осіб.

Обарінки.

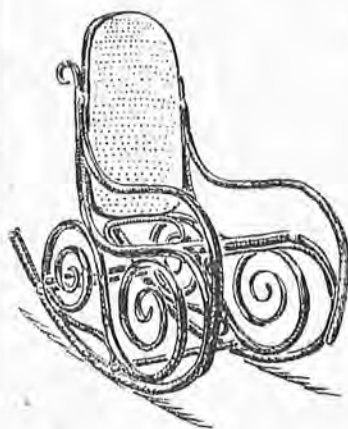
Взяти 5 склянок муки, 1 склянку скляровяного масла, $\frac{3}{4}$ склянки цукру, $\frac{3}{4}$ склянки літного молока, $\frac{1}{2}$ склянки маку і 2 dkg дріжджів. Все це добре вимісити на стільниці, виробити маленькі обарінки і лишити, щоби підросли. Потім посмакувати розколоченим яйцем, посипати маком і спекти. Хто спробує, не пожаліє! Ці обарінки можна спекти дітям на св. Николая.

С. Мійська.

До П. Т. Передплатниць!

Звертаємо увагу Всіх, що залягають з передплатою, що рівночасно розсилаємо упімення на її доповнення до кінця біжучого року і просимо належитість негайно вирівняти залученими чеками.

Присилайте передплату на р. 1927.

Меблі, дивани,
декорації,

постіль, ліжка всіх типів,
матерії на меблі,
автоматичні стори

поручає по найнищих
цінах

ЙОСИФ ШУСТЕР
ЛВІВ

РУТОВСЬКОГО 10. — ТЕЛ. 35-24.

Видає Кооп. „Українське Народне Мистецтво“.

Адреса Редакції і Адміністрації: Львів, Руська 18.

За редакцію відповідає МАРІЯ ГРОМНИЦЬКА.

З друкарні Ігн. Єгера, Львів, вул. Сикстуська 33.

До кожного моделю можна замовляти готові крої для кожної величини.

Табелі кроїв з вимірами.

Виміри кроїв для смотриків і пань.

Величина	для смотриків			для пань					
	14	15	16	I	II	III	IV	V	VI
Обєм горішний	см 84	см 86	см 88	см 90	см 96	см 102	см 108	см 114	см 120
Обєм в поясі	64	66	68	70	74	78	84	90	100
Обєм в бедрах	90	94	96	100	105	110	114	120	130
Довжина спідниці	75	80	85	102	105	108	108	108	108

Виміри кроїв для дівчаток від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Ціла довжина	см 45	см 48	см 50	см 55	см 60	см 65	см 70	см 75	см 80	см 85	см 90	см 96	см 102
Обєм горішний	58	70	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82
Довжина рукава	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	37 1/2	39	40 1/2

Виміри кроїв для хлопчиків від 1—13 літ

Величина	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Вовниста довжина коротких штанів	см —	см 29	см 33	см 36	см 39	см 42	см 45	см 48	см 50	см 54	см 56	см 58	см 60
Вовниста довжина довгих різнаних штанів	—	—	57	60	63	67	70	73	76	79	83	86	89
Довжина рукава	20	23	24	25	25	29	31	33	35	37	39	41	43

Ціни кроїв:

- а) великі форми (костюми, сукні, плащі) 220 зол.
 б) малі форми (блюзки, спіднички, діточі одяги, білля) 180 „
 в) дрібнички (капелюхи, ковнірці, черевики тощо) 1— „
 г) малі форми ручних робіт 150 „
 ґ) великі форми ручних робіт 240 „

Гроші висилати **рівночасно зі замовленням** переказом або в поч. значках. На порто посылки **30** гр. Замовлення на крої полагоджуються (за попереднім надісланням належності), протягом 7—10 днів. За посліплатою кроїв не висилається.

РУЧНІ РОБОТИ, які можна КУПИТИ ГОТОВІ, або замовити в „НОВІЙ ХАТІ“.

СЕРВЕТКА БУКОВИНСЬКА

(взір Н. Х. ч. 2/1926) величина 70×70 см на чеському полотні — зл. 70—
 величина 55×55 см на гуцульському полотні 45—

СЕРВЕТКА з вишивкою з горodenського повіту (взір Н. Х. ч. 11/1926) величина 50×50 см на сільському полотні 17—

РУШНИК вишиваний з обох кінців (взір Н. Х. ч. 1/1925, або ч. 3/1926) на сірому льняному полотні 18—

ПОДУШКА з КИЛИМОВИМИ МОТИВАМИ (взір Н. Х. ч. 5/1926) вели-

чина 52×50 см на білому сільському полотні зл. 25—

ПОКРИВАЛЬЦЕ НА РІЧИ ДО ПОДОРОЖІ (взір Н. Х. ч. 7/8/1926) величина 150×100 см з сильного сірого полотна 40—

НІЧНА БАТИСТОВА СОРОЧКА прикрашена нізінною вишивкою з довгими рукавами 40—
 з короткими рукавами 35—

БЛЮЗКА-СОРОЧКА з гуцульського полотна для хлопчика, прикрашена нізінною вишивкою 22—

Ціни оголошень в „Новій Хаті“

Ціла сторінка 250 зл. || 1/4 сторінки 64 зл.
 1/2 „ 125 „ || 1/8 „ 35 „

В тексті 50% дорожче.

„НОВА ХАТА“

щомісячний журнал для плекання домашньої культури.

Передплата на рік 1927 виносить:

Для краю:	цілорічна	зол. 18—		чвертьрічна	5—
	піврічна	„ 9:50		ціна одного числа	1:80

Для закордону: (цілорічна) 3 дол. або їх рівновартість.

Адреса Редації і Адміністрації: „НОВА ХАТА“, Львів, Руська 18. — Телефон 30-13.

Вже вийшов багато ілюстрований, Календар -- Альманах „Жіночої Долі“ на 1927 рік.

13 аркушів друку великої вісімки, на добротному сатинованому папері.

Копіює окладника О. Кульчицької.

Знайдете в ньому: гарні оповідання з нашої давньої і нової буващини. Історію розвитку жіночих організацій, товариств і преси. Життєписи й портрети славного жіноцтва, воєнних героїнь, письменниць, діячок. Вірші та різні цікаві статті.

Практична частина обіймає поради: Як плекати й лікувати немовлята. Як виховувати діти. Як заохуватись в товаристві. Як має виглядати наша хата. Що й чому варити. Поради косметичні й багато іншого цікавого, практичного й почтаючого.

Купуйте!

Замовляйте!

Ціни в нас 3 зол.; в поруч. пересилкою 3.50 зол.

За границею: 50 ам. центів; в пересилкою 60 цент.

Хто замовить 10 прим. не платить пересилки.

Замовляти: Редакція „ЖІНОЧА ДОЛЯ“

Колонія, вул. Нова ч. 1

(Kolomea, East Galizien, Poland.)

Одиникий журнал української пластини

„УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО“

виходить кожного місяця двоаркушевими,
обильно ілюстрованими зшитками

ПІД РЕДАКЦІЄЮ МИКОЛИ ГОЛУБЦЯ

при співучасті найкращих наукових
і мистецьких сил.

Ціна одного зшитка 2 зол.

Квартальна передплата (до кінця 1926 р.)
7 зол.

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ:

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10.

ОКАЗОВІ ЧИСЛА

ЗА НАДІСЛАННЯМ 2 ЗОЛОТИХ.

Українки!

Передплачуйте популярний, ілюстрований
жіночий часопис

„Жіноча Доля“

що від січня 1927 р. стає

двотижневником.

Кожне число міститиме: вірші, оповідання, наукові статті, дописи про жіночий рух у нас і других краях; поради жіночим гурткам, матерям, господиням. Сторінку для молоді й дітей. Цікавий американсько-канадський відділ. Крім цього різні статті цікаві не тільки для жіноцтва, але й усього громадянства.

„Жіноча Доля“ є найдешевшим у нас двотижневником, бо коштує річно тільки

9 вол., за границею 2 дол.

Адреса: „Жіноча доля“ Колонія

вул. Нова ч. 1.

„Zinocza Dola“ Kolomea, East Galizien, Poland.

Жіноча Промислова Спілка

„ТРУД“

Кооператива в об'єднанню порукою

ЛЬВІВ, РИНОК ч. 39 (власний дім)

порукає свої робітні суконь і білля, де найкращі фахові сили виконують скромні, а також і найбільш вибагливі жіночі убори й перерібки та всяке білля по дійсно дешевих цінах. Великий вибір стільових вишивок, народні строї в цілості й часті, вишивані сорочки, блузки, прикраси домашнього урядження і т. п. ---

КУРСИ КРОЮ І МОДЕЛЮВАННЯ

СУКОНЬ І БІЛЛЯ

ДВА РАЗИ В РІК ПО 3 МІСЯЦІ.

Рік заложення 1900. Уділ 10 вол. Вписове 2 зол.

Години прийняття: від 8-1 і 3-6.